

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİNANOĞLU
ÜMİDÜ'L-MÜZNİBİN
(GİRİŞ-ÇEVİRİ YAZILI METİN-İNCELEME-İNDEKS)

Hazırlayan
Ahmet KİRAZ

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yeni Türk Dili Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Ali Osman SOLMAZ

TOKAT – 2011

SİNANOĞLU
ÜMİDÜ'L-MÜZİNİBİN
(GİRİŞ-ÇEVİRİ YAZILI METİN-İNCELEME-İNDEKS)

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 01 / 07 / 2011

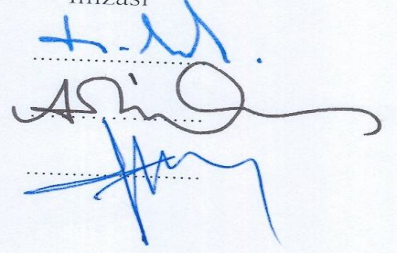
Jüri Üyeleri

Başkan : Prof. Dr. Hanifi VURAL

Üye : Yrd.Doç.Dr. Ali Osman SOLMAZ

Üye : Yrd.Doç.Dr. Tuncay BÖLER

İmzası

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 24./06./11 tarih ve 27/01 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü : Prof. Dr. Ali AÇIKEL
Enstitü Müdürü

T. C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

01/ 07/ 2011

Ahmet KİRAZ

İmzası

TEŞEKKÜR

Eserin sonuna gelmişken çalışmamıza katkıda bulunanlara teşekkür etmek istiyorum. Başta, tezin konusunun belirlenişinden çalışmanın tamamlanmasına kadarki geçen süreçte verdiği destekten ve çalışmaya yaptığı katkılardan dolayı değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Ali Osman Solmaz'a, çok teşekkür ediyorum.

Tecrübelerini benimle paylaşan kıymetli hocam Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hanifi VURAL'a, bilgi bu süreçte benden yardımlarını esirgemeyen Arş. Gör. Turgut AKARSLAN'a ve Arş. Gör. Ahmet AKGÜL'e teşekkür ediyorum.

Bu çalışmaya başladığım ilk günden bu güne kadar geçen süreçte beni devamlı destekleyen, maddi ve manevi yardımlarını hiçbir zaman esirgemen sevgili eşim Mediha KİRAZ ve değerli aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Ahmet KİRAZ

Tokat – 2011

ÖZET

KİRAZ, Ahmet, Ümîdü'l-Müznibîn (Giriş-Çeviri yazılı metin-İnceleme ve karşılaştırma-İndeks) Yüksek Lisans Tezi/ TOKAT, Temmuz 2011.

Bu çalışmada Sinanoğlu'nun Ümîdü'l-Müznibîn adlı eserinin dil açısından incelemesi yapılmıştır.

Çalışmamızda “Giriş, Çeviri Yazılı Metin, İnceleme ve Karşılaştırma, Dizin” olmak üzere dört bölüm yer almaktadır.

Giriş bölümünde Eski Anadolu Türkçesi dönemi hakkında bilgi verilerek Sinanoğlu ve eserinden bahsedilmiştir.

İnceleme bölümünde eserin istinsah edildiği dönemin dil özellikleri tespit edilmiş ve 15. yüzyılda Arap ve Fars dilinin Türk dilini ne ölçüde etkilediği belirlenme yoluna gidilmiştir.

İndeks bölümünde metinde yer alan kelimeler alfabetik olarak sıralanarak anlamları verilmiştir. Sözcüklerin aldığı ekler ise gramatikal dizin sırasında belirtilen şekilde sıralanmış, varak ve satır numaraları eklenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ümîdü'l-Müznibîn, Sinanoğlu, Mevlid

ABSTRACT

KİRAZ, Ahmet, Ümîdü'l-Müznibîn (Introduction-Transcription, Analyses,- Index) Masters Thesis/ TOKAT, July 2011.

In this study, I studied Ümîdü'l-Müznibîn by Sinanoğlu in terms of its language. There are four chapters in our study. These are Introduction - Transcription, Analyses and Index.

In the introduction chapter, I provided information about Ancient Anatolia Turkish period and Sinanoğlu and his works.

In the analysis, I looked at the Language features of the 15th century when the work was rewritten and how Arabic and Persian affected Turkish.

In the index, the words in the text listed alphabetically and their meanings were provided. The suffixes of the words were listed and page and line numbers were added.

Key words: Ümîdü'l-Müznibîn, Sinanoğlu, Mevlid

KISALTMALAR

A.D.T.C.	: Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
Ar.	: Arapça
bk.	: Bakınız
C	: Cilt
(c.c.)	: Celle celâlühu
d.	: Doğum
Fak.	: Fakültesi
Far.	: Farsça
H	: Hicri
Hz.	: Hazret
krş.	: Karşılaştırınız
A	: Eserin Mili Kütüphane Nüshâsı
Ç	: Eserin Çorum Hasan Paşa Kütüphane Nüshâsı
öl.	: Ölüm tarihi
(r.a.)	: RadıyAllâhu anh
(s.a.v.)	: Sallallâhu aleyhi ve sellem
T.	: Türkçe
TDK	: Türk Dil Kurumu
Ü	: Üniversite

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
KISALTMALAR.....	VI
1. GİRİŞ.....	1
1.1. EDEBİYATIMIZDA MEVLİD	1
1.2. MÜELLİFİN HAYATI	9
1.3. ESERİN ADI VE YAZILIŞ TARİHİ.....	10
1.4. ÜMİDÜ’L-MÜZİNİBİN’İN VEZNİ VE ŞEKLİ	11
1.5. DİL ve ÜSLUP ÖZELLİKLERİ.....	11
1.5.1. Kafiye ve Redif	11
1.6. NÜSHALARIN TANITIMI	12
1.6.1. Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A.3813/2	13
1.6.2. Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A.3367/1	13
1.6.3. Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A. 2578	13
1.6.4. Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A. 8827	13
1.6.5- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A. 9382	13
1.6.6- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A. 9502	14
1.6.7- Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, 19 Hk 6719	14
1.6.8- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A. 2347/2	15
1.6.9- Balıkesir İl Kütüphanesi, 10 Ed 100.....	15
1.7. NÜSHALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	16
2. LİTERATÜR TARAMASI	18
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	23

3.1. MATERYAL.....	23
3.2. YÖNTEM.....	23
3.3. METİN	25
4. YAZILIŞ ÖZELLİKLERİ.....	249
5.BULGULAR.....	254
5.1. ŞEKİL İNCELEMESİ.....	254
5.1.1. Yapım Ekleri	254
5.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri.....	254
5.1.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri.....	255
5.1.1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri.....	256
5.1.1.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri	256
5.1.2. İsim Çekimi	257
5.1.2.1. Çokluk Ekleri	257
5.1.2.2. Hâl Ekleri	258
5.1.2.2.1. İlgi Hâli	258
5.1.2.2.2. Yükleme Hâli	259
5.1.2.2.3. Yönelme Hâli	259
5.1.2.2.4. Bulunma Hâli.....	260
5.1.2.2.5. Çıkma Hâli.....	260
5.1.2.2.6. Vasıta Hâli	260
5.1.2.2.7. Eşitlik Hâli	262
5.1.2.2.8. Yön Gösterme Ekleri.....	262
5.1.2.2.9. Karşılaştırma Ekleri.....	263
5.1.2.3. İyelik Ekleri	263
5.1.2.4. Soru Ekleri.....	265
5.1.2.5. İsimlerde Bildirme.....	266
5.1.2.5.1. Geniş Zaman.....	266
5.1.2.5.2. Hikâye	267
5.1.2.5.3. Rivayet	268
5.1.2.5.4. Şart.....	268
5.1.3. Zamirler	268
5.1.3.1. Şahıs Zamiri	268

5.1.3.2. İşaret Zamirleri	272
5.1.3.3. Soru Zamirleri.....	273
5.1.3.4. Dönüşlülük Zamiri	274
5.1.3.5. Belirsizlik Zamirleri	274
5.1.3.6. İlgî Zamirleri	275
5.1.4. Sıfatlar	275
5.1.4.1. Niteleme Sıfatları.....	275
5.1.4.2. İşaret Sıfatları.....	277
5.1.4.3. Pekiştirme Sıfatları.....	277
5.1.4.4. Sayı Sıfatları	277
5.1.4.4.1. Asıl Sayı Sıfatları	277
5.1.4.4.2. Sıra Sayı Sıfatları.....	278
5.1.4.4.3. Kesir Sayı Sıfatları.....	278
5.1.4.5. Belirsizlik Sıfatları.....	279
5.1.4.6. Soru Sıfatları	279
5.1.5. Zarflar	279
5.1.5.1. Durum Zarfları	279
5.1.5.2. Zaman Zarfları.....	280
5.1.5.3. Yer Yön Zarfları	282
5.1.5.4. Miktar Zarfları.....	282
5.1.5.5. Soru Zarfları.....	283
5.1.6. Bağlaçlar.....	283
5.1.7. Edatlar	284
5.1.7.1. Bağlama Edatları	284
5.1.7.2. Son Çekim Edatları.....	284
5.1.7.3. Karşılaştırma Edatları	285
5.1.7.4. Seslenme-Ünlem Edatları.....	285
5.1.8. Fiil Çekimleri	285
5.1.8.1. Basit Çekimler	285
5.1.8.1.1. Görülen Geçmiş Zaman	286
5.1.8.1.2. Anlatılan Geçmiş Zaman.....	288
5.1.8.1.3 Geniş Zaman.....	289

5.1.8.1.4. Gelecek Zaman	291
5.1.8.1.5. Belirli Geçmiş Zaman	292
5.1.8.1.6. İstek Kipi.....	292
5.1.8.1.7. Şart Kipi.....	294
5.1.8.1.8. Emir Kipi	295
5.1.8.1.9. Gereklilik Kipi.....	297
5.1.8.2. Birleşik Zaman Çekimleri.....	298
5.1.8.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi	298
5.1.8.2.2. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı	298
5.1.8.2.3. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi	298
5.1.8.2.4. Geniş Zamanın Hikâyesi	299
5.1.8.2.5. Geniş Zamanın Şartı.....	299
5.1.8.2.6. İstek Kipinin Hikâyesi	300
5.1.8.3. Birleşik Fiiller	300
5.1.8.3.1. İsim + Yardımcı Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller	300
5.1.8.3.2. Süreklilik Fiilleri.....	301
5.1.8.3.3. Tezlik Fiilleri.....	301
5.1.8.3.4. Yeterlilik Fiilleri	301
5.1.9. Sıfat-Fiiller (Partisipler)	302
5.1.9.1. Geniş Zaman Sıfat-Fiilleri.....	302
5.1.9.2. Gelecek Zaman Sıfat-Fiilleri.....	302
5.1.9.3. Geçmiş Zaman Sıfat-Fiilleri.....	303
5.1.10. Zarf-Fiiller (Gerindiumlar)	303
5.1.11. Ses Olayları	306
5.1.11.1. Ses Düşmesi.....	306
5.1.11.1.1 Ünlü Düşmesi	306
5.1.11.1.2 Ünsüz Düşmesi.....	306
5.1.11.2 Hece Yutumu	307
5.1.11.3 Ses Türemesi.....	307
5.1.11.4 Ünsüz Türemesi.....	307
5.1.11.5 Ses Değişmeleri	308
5.1.11.5.1. e-i/i-e değişimi	308

5.1.11.5.2. Ünsüz Değişmesi	309
5.1.11.5.3. Ünsüz Tonlaşması.....	309
5.1.11.5.4. Ünsüz Sızıcılığı.....	312
5.1.11.6. Hece Kaynaşması.....	312
5.1.11.7. Ünlü Uyumu	313
5.1.11.7.1. Dil Uyumu (kalınlık incelik uyumu)	313
5.1.11.7.2. Dudak Uyumu.....	314
5.1.11.7.2.1. Kelime Tabanlarında Dudak Uyumu.....	314
5.1.11.7.2.2. Eklerde Uyum	315
5.2. DİZİN	316
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	619
KAYNAKÇA	624
ÖZGEÇMİŞ.....	627

1. GİRİŞ

Eski Anadolu Türkçesi, Anadolu'nun Türkleşmesinden sonra Oğuzca temeli üzerinde XIII, XIV ve XV. yüzyıllarda gelişme gösteren yazı dilinin adıdır. Batı Türkçesinin ilk devrini teşkil eden Eski Anadolu Türkçesi bir taraftan Eski Türkçenin izlerini taşıırken diğer taraftan köklerde ve eklerde bazı ses ve şekil ayrılıkları göstermek suretiyle Osmanlıca ve Türkiye Türkçesinden bazı noktalarda farklılıklar arz etmektedir.

Elimizde bugün Eski Anadolu Türkçesine ait pek çok eser vardır. Bunlardan biri de Sinanoğlu'nun Ümîdü'l-Müznibîn adlı eseridir. Manzum olarak yazılan eserin dili gayet sade ve açıktır. Eserin aşağıdaki beyitten yola çıkarak 15. yy yazıldığı anlaşılmaktadır.

Dağı târihi budur bilgil ey cān
Sekiz yüz seksen üç yıl şehr-i şa'ban

Eser Hz. Peygamber'in hayatının anlatıldığı bir Mevlid'dir. Ümîdü'l-Müznibîn'de Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri muhafaza edilmiştir. Hz. Peygamber'in hayatı anlatılırken sık sık yaşadığı olaylar ve mucizelerinden bahsedilmiştir.

1.1. EDEBİYATIMIZDA MEVLİD

Dilimize Arapça'dan giren mevlid kelimesinin birden fazla anlamı vardır. Bunlar bazı sözlüklerde şöyle anlamlandırılmıştır:

Mevlid (a.i. velâdet'den. c. : mevâlid): 1. İnsanın doğduğu yer. 2. Doğma, dünyaya gelme. 3. Doğulan zaman. 4. Hz. Muhammed'in doğumunu anlatan manzum eser. (DEVELİOĞLU 2002: 636)

Mevlit: 1. Hz. Muhammed'in doğumun anlatan mesnevi. 2. Doğma, doğum. 3. Doğum yeri, insanın doğduğu yer. (TDK 2005: 1384)

Mevlid: Doğma veladet, bir zatın doğduğu zaman (Şemseddin Sâmi 2007: 1433)

Mevlid: İnsanın doğduğu yer zaman (Muallim Naci 1995: 824)

Mevlid: Arap ve Türk edebiyatlarında Hz. Muhammed'in doğumu başta olmak üzere, hayatı mucizeleri, gazaları, ahlakı, vefatı ve hilyesini övgü ile anlatan eser. Çoğunlukla manzum olarak mesnevi nazım şekliyle yazılmışlardır. Hz. Peygamber'in doğum günü dolayısıyla yapılan şenlik ve törenlerde okuma amacına yöneliktir. (PALA 2005: 312)

Mevlid: 1. Doğum yeri 2. Doğum zamanı 3. Süleyman Çelebi'nin ünlü eseri (Kanar 2008: 1440)

Mevlid: 1. Doğum yeri. 2. Doğum vakti. 3. Peygamber Hz. Muhammed'in doğum günü kutlaması, mevlid kandili. (Erkan 2006: 2236)

Mevlid: Divan edebiyatı nazım türlerindedir. Peygamberimizin hassaten doğumunu, hayatını, diğer safhalarını, mucizelerini, mücadelelerini, mizacını ve ahlakını, dünyadan ayrılışını hikaye eden, övgüyle anlatan manzum eserler. Mesnevi nazım şekliyle yazılırlar. (KARATAŞ 2004: 319)

Mevlid hakkında yapılan birçok tanımdan şu ortak nokta ortaya çıkıyor. Mevlid, Arapça'dan dilimize giren, kelime anlamı olarak doğum yeri, doğum zamanı, olarak bilinen, Hz. Peygamber'in doğumunun öncesi, doğumu, çocukluğu, peygamberlik

öncesi dönemi, peygamberlik dönemi ve vefatını kapsayan, onun ahlakını, mucizelerini ve mücadelelerini anlatan edebi bir türdür.

Divan edebiyatı nazım türü olan mevlidler çoğunlukla mesnevi nazım şekliyle yazılır. Klasik mesnevi de olduğu gibi başta münacat ve sonda da dua bölümlerini içerirler. Hz. Peygamberin doğumu (viladet), peygamberliğin gelişi (visalet), göğe yükselişi (mirac), ve vefatı (rıhlet) şeklinde bölümler halinde yazılmıştır. Didaktik-lirik bir anlatımın hakim olduğu mevlitler halka yönelik eserler olduğundan yalın bir dille yazılmıştır. (PALA 2005: 312)

Hz. Peygamber'in hayatı, ahlakı ve gazaları hakkında başta İbnü Hişam olmak üzere birçok Arap müellifinin "siret" veya "siyer" adı verilen eseri bulunmakla beraber, mevlidler biraz değişik mahiyette kitaplardır. Nur-u Muammedi'nin yaratılışı, diğer peygamberlerden başlayarak Hz. Muhammed'e gelişi, Hz. Peygamber'in doğumunu, doğumundan önceki ve sonraki olağanüstü haller anlatılır. (TİMURTAŞ 1970: 5)

Mevlidler Hz. Peygamber'in doğum günü dolayısıyla yapılan şenlik ve merasimlerde okunmak amacıyla yazılmıştır. İlk kez Mısır'da Fatimiler döneminde böyle bir tören yapıldığı tespit edilmiştir. Fakat Fatimiler devrinden günümüze böyle bir eser ulaşmamıştır. Bu şenliklerin en görkemlisi resmi olarak Erbil Atabeklerinden Muzaferüddin Gökbörü tarafından yapılmıştır. (TİMURTAŞ 1970: 6)

Edebiyatımızda da mevlid alanında birçok eser verilmiştir. Fakat bunlar içinde Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n-Necât adlı eseri ilk yazılan mevlid olarak kabul edilir ve yazılan birçok mevlide de ilham kaynağı olmuştur.

Vesilet-ün Necât hicri 812 yani miladi 1410 yılında yazılmıştır. Süleyman Çelebi'nin eseri mevlid olarak halk arasında bilinse de aslı kurtuluş yolu, kurtuluş sebebi olan Vesilet-ün Necât'tır. (TİMURTAŞ 1970: 6)

Arapça mensur bir önsözle başlayan Vesilet-ün Necât, mesnevi tarzında yazılmıştır. 730 beyitten oluşan mevlid'in vezni remel bahrinden "Fâilatün fâilatün failün" dır. Medhiye bölümünün vezni "fe'ûlü fâilâtü mefâilü fâilün" dır. 15. yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmıştır. Eser açık ve sade bir dil ile yazılmıştır. Çağdaşlarının eserlerine göre Arapça, Farsça kelimeler ve tamlamalara daha az yer verilmiştir.

Süleyman Çelebi'nin üslûbu da sade ve külfetsizdir. Süse, yamacılığa kapılmadan, mübalâğaya düşmeden samimiyetle duygu, heyecan ve düşüncelerini anlatmıştır. Mevlid'nin yüz yıllarca bu kadar sevilmesinin sebebi de dil ve anlatısındaki açıklık, samimilik ve sadelikten ileri gelmiştir. (TİMURTAŞ 1970: 7)

Vesiletü'n-Necât dokuz bölümden meydana gelmiştir. Münâcât, yazar için duâ ve kitaptan özür dileme, âlemin yaratılması sebebi, Muhammed nûrunun intikâli, Velâdet Peygamberin mucizeleri, Mi'raç, Peygamberin vasıfları, Peygamberin vasıfları, Peygamberin vefâtı, Kitabın sonu. Ayrıca her bölüm kendi arasında fasıllara ayrılmıştır. (TİMURTAŞ 1970: 7)

Diğer Mevlid yazar şairler şunlardır: (MAZIOĞLU, 1974)

1- Abdî, yazması: Üniversite Kütüphanesi, TY 7361; Necla Pekolcay, doktora tezi.

2- Abdurrahman Ankaravî, (öl. H. 1107, vali), Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222;C. II, s. 480.

3- Abdulkadir Necib, yazması: Bursa Halk Kütüphanesi, Orhangazi K. , No: 622, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

4- Ahmed, yazılışı: H. 873, yazmaları: Selimağa 1642, Şehid Ali Faşa 883 ve 1956, Üniversite 2314, Melikşah 320, Bursa Genel Kütüphanesi, 502; N. Pekolcay'ın doktora tezi.

5- Ahmed Mürşidi (öl. H. 1174, Diyarbekirli), Osmanlı Müellifleri, C.I, s. 33.

6- Akif, (Bursalı), Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

7- Behiştî, yazması: Üniversite Kütüphanesi, TY 7398; Sehî, Latîfi, Aşık Çelebi. Beyanî; N. Pekolcay, Türkiyat Enstitüsü T 346; Aygül ipek, Mezuniyet tezi, 1971, Türkiyat Enstitüsü No: 19.

8- Bekâî, (öl. , H. 1200, Darendeli), Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222, C. II, s. 105.

9- Beyzade Mustafa (öl. 1200), baskısı: Matbaa-i Amire, H. 1264; Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

10- Cebri, Aşık Çelebi, (Keşfi ile Hasbî'nin yeğeni).

11- Ebulhayr (İpsalalı), yazılışı: H. 897, yazmaları: Millet 1365, 1366,DTCF Ktp., I. Saib No: 4791; N. Pekolcay doktora tezi, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

12- Emîrî yazması: Ayasofya Kütüphanesi, 3827.

13- Gulâmî, Osmanlı Müellifleri C. II. s. 222.

14- Gülşenî-i Saruhanî, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 388.

15- Hâfî, İslâm Ansiklopedisi Mevlid maddesi.

16- Halil, yazıbaşı: H. 907; yazması: Yahya Efendi Dergâhı 4464; DTCF. Kütüphanesi, No: 698, I. Saib 5308/1; N. Pekolcay doktora tezi.

17- Halil Siirdî, (öl. H. 1257), Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 37.

18- Hamdullah bin Hayreddin (Ayasofya Hatibi). Yazması: Fatih 4511, Osmanlı Müellifleri, C. s. 274

19- Hamdullah Hamdi, Akşemseddinoğlu (öl. 1509). Yazılışı: H. 900 görülen yazmaları: DTCF. Kütüphanesi, M. Çon 514; TDK Kütüphanesi., A/289; TDK Kütüphanesi No: A/289 British Museum No: Or. 1163.

20- Hasan Bahrî, (öl. H. 994 Karasili), Keşfü'z-zünûn, C. II, s. 1910; Osmanlı Müellifleri C. II, s. 222.

21- Hasan İlmî, (Kozanlı). Yazılışı: H. 1226; (El-Hac Osman Zeki Matbaasında bastırılmıştır, tarihsiz.)

22- Hevâyî yazması: Lala İsmail 376.

23- Hocaoğlu, (yazılışı: H. 883, yazması: Edebiyat Fakültesi Türkoloji Seminer Ktp. , No: 4018, N. Pekolcay'm doktora tezi.

24- Hüseyin Efendi, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

25- İbrahim Kadem, Osmanlı, Müellifleri , C. II, s. 222.

26- İbrahim Nazif Karamanî, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

27- Kâmî, Şaban Āmidî, (öl. H. 1311), yazılışı: 1279, yazması: Süleymaniye Kadızade 146/4.

28- Kerimî, yazılışı: H. 863; yazmaları: Vebyüddin 1693, Esad 3723, DTCF. Kütüphanesi, 1. Saib 4574.

29- Keşfi-i Saruhanî, Latifi, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

30- Keşfi-i Samatyavî, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

31- Kuloğlu, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.

- 32- Mehmet Feyzî, (Edirne Müftüsü), Osmanlı Müellifleri C. II. s. 222.
- 33- Mehmet Hasan, Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.
- 34- Muhibbi, yazması: Lâleli 3756; (Şakayık Tercümesi, s. 495-496'da aynı isimde iki kişi var. H. 965'te ölen Muhibbi olmalı), N. Pekolcay'ın doktora tezi.
- 35- Muhammed Hamdi El-Hüseynî, yazması Raif Yelkenci de, N. Pekolcay, Doktora Tezi.
- 36- Muhammed bin Hamza El-Arab Vaiz, Aşık Çelebi, Millet Kütüphanesi Pertev Paşa kısmı No: 440, v. 248a. Keşfü'z zunûn, C. II, s. 1910.
- 37- Murâdî, yazması: Bursa Müze Kütüphanesi, No. 37/306.
- 38- Mustafa, (Kitapçı, Bursalı), Osmanlı Müellifleri. C. II, s. 222.
- 39- Mürîdî-i Aydınî, Osmanlı Müellifleri. C. II, s. 222; C. II, s. 415.
- 40- Nahîfî, (öl. 1738-39), yazması: Hamidiye 252.
- 41- Nurî (Yasincizâde) Osmanlı Müellifleri., C. II, s. 222.
- 42- Râgîb, yazması: Hüdâî Efendi Kütüphanesi, 1453; Necla Pekolcay.
- 43- Re'fet, yazması: Bayazıt Umumi Kütüphanesii, 5306; Osmanlı Müellifleri , C. II. s. 222; N. Pekolcay.
- 44- Selâhüddin Uşşakî, Osmanlı Müellifleri. , C. II, s. 222.
- 45- Salih Nihânî, Osmanlı Müellifleri. , C. II, s. 222.
- 46- Selamî Mustafa, yazması: Esad Efendi 444; Osmanlı Müellifleri. C. II, s. 222.
- 47- Osman Feyzi, Osmanlı Müellifleri. , C. II, s. 222.
- 48- Osman Siracüddin (Erzurumlu), Osmanlı Müellifleri, C. II, s. 222.
- 49- Rıfat (Manastırlı), Osmanlı Müellifleri. C. II, s. 222.

50- Sinanoğlu, yazılışı: H. 883, Yazmaları: Kasidecizade 418, DTCT. Kütüphanesi, No: 9, Raif Yelkenci, N. Pekolcay.

51- Süleyman Çelebi, yazılışı: H. 812; yazmaları için bak. Necla Pekolcay'ın doktora tezi, A. Ateş, Vesiletü'n-Necat, Ankara 1954.

52- Şâhidünnâyî, yazmaları: Millet 1347, 1349, 1370, Mihrişah 319 Üniversite 7339, Topkapı Hazine 1246, R. Yelkenci'de üç yazma, Necla Pekolcay'ın doktora tezi.

53- Şahidi, yazması: Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi, Bitirme Tezi No:82.

54- Şehidî, yazmaları: Edebiyat Fakültesi Türkoloji Seminer Kütüphanesi, 4018 DTCT. Ktp., M. Çon 28, 698.

55- Şemsî (Şemseddin Sivasî, öl 1597) görülen yazmaları: Yahya Efendi Dergahı 4440, 4467; Millet 1348, 1363, Mihrişah 270, DTCT. Kütüphanesi., M. Ozak 1/47, British Museum, Or. 11567; N. Pekolcay. Baskılan: Sivas, Kâmil matbaası 1949; İstanbul, Bozkurt Basımevi, 1936.

56- Tahir Ağa, Mevlid-i Şerif, Telifi: H. 1279'da basılmıştır.

57- Visali, Yazması: TDK. Kütüphanesi., A/99.

58-Zâtî, Latîfi Tezkiresi, İkdâm matb. 1314 s. 157.

59-Yahya b. Bahsi (öl. H. 840), yazması: Bayazıt Umumî Kütüphanesi, 5308 Osmanlı Müellifleri, C. I, s. 199; N. Pekolcay'ın doktora tezi.

1.2. MÜELLİFİN HAYATI

Şairin doğduğu yıl ve yaşadığı yer hakkında kesin bir bilgi olmamasına karşın, eserde bulunan ve aşağıda yazılı olan şu beyitlerden yola çıkarak 15. yy yaşadığını anlamaktayız.

Dağı tarihi budur bilgil ey cān
Sekiz yüz seksen üç yıl şehri şa'ban

Kim olmuşdu andan yedi gün hem
Ki hatm oldu kitāb vallāhū a'lem

Şairin mahlası Sinanoğludur. Eserde birçok beyitte geçmektedir. Aşağıda yazılı olan beyitler eserde şairin mahlasının geçtiği yerlerdir.

İlāhi bu Sinānoğlı za'ifi
Tapusına habībūñ eyle gilmān (5b6)

Ey Sinānoğlı resūlūñ medhini biñ der isen
Dağı yüz biñ yıl senūñ 'ömrūñ olursa cāvidān (7b7)

Sinānoğlı za'ifi gör ki haddin bilmeyüb söyler
Habībūñ vaşfını söyler utanmaz yüz qarısından (21b8)

Yüzi kara Sinanoğlı kulını kılma red ey şāh
Rızāñı umar ol 'āciz ki maḥrūm itme ey sübhān (28a1)

Ey Sinānoğlı kaçan vaşf idesin ol serveri
'Aşkıñı kesb ide gör saña yeter saña yeter (32b7)

Bu Sinānođlı ħabībi ancağ dir ‘āşıkam
Nice ‘āşık gözlerinden pes dökülen kıan degil (33b2)

Ümmetinden olduñ ise sen dağı
Ey Sinānođlı yüri şād ol yüri (45a12)

Anuñ kıapusınuñ ğayrı kıapuya eyleme muĥtāç
Sinānođlı za‘ ifüñi ki sensin kıāsımü’l erzak (57a1)

Ey Sinānođlı yüri var ĥızmetin it kıulı ol
Dutmayanlar sünnetin bil ‘ākıbet maĥhür olur (62b5)

1.3. ESERİN ADI VE YAZILIŞ TARİHİ

Eserin ismi metinde de bazı beyitlerde geçtiği üzere Ümidü’l-Müznibīn’dir. Yazılış tarihi ve eserin ismi metnin son beyitlerinde aşığıdaki şekliyle şair tarafından verilmiştir.

Dağı ĥariĥi budur bilgil ey cān
Sekiz yüz seksen üç yıl şehr-i şa‘ban (80b10)

Kim olmışdı andan yedi gün hem
Ki ĥatm oldı kıtāb vallāhü a‘lem (80b11)

Eserin sondan ikinci olan beytinde de Hicri 883 yılının Şaban ayında yazıldığı görölmektedir. Hicri takvimden Miladi takvime çevrildiğinde ise bu tarih 1478 Kasım ayına karşılık gelmektedir. (<http://193.255.138.2/takvim.asp>)

1.4. ÜMİDÜ'L-MÜZİNİBİN'İN VEZİNİ ve TÜRÜ

Eser Mesnevi nazım şekliyle yazılmıştır. Eserde bazı bölümlerde (6b1-8a2, 12b16-13a6, 15a10-16b2, 17a4-17b4, 18a4-18b4, 19a11-19b8, 20a10-22a3, 27b1-28a3, 28a12-28b6, 32a7-33b3, 53a16-53b8, 56b3-57a4, 62b1-62b5) kaside şekli görülür.

Eserin vezni “ Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün (fa'lün) “ dür. Eserin kaside nazım şekliyle yazıldığı (6b1-8a2, 12b16-13a6, 15a10-16b2, 17a4-17b4, 18a4-18b4, 19a11-19b8, 20a10-22a3, 27b1-28a3, 28a12-28b6, 32a7-33b3, 53a16-53b8, 56b3-57a4, 62b1-62b5) bölümler ise “Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün” dür.

1.5. DİL ve ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

15. yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi'nin temel özelliklerini eserde görmek mümkündür. Eserin dili gayet açık ve sadedir. Şairin böyle süssüz ve açık bir dil kullanmasının sebebi, herkes tarafından okunup anlaşılacak istenmesidir.

1.5.1. Kafiye ve Redif: Eseri incelediğimiz de kafiye ve redif yönünden zengin olduğu görülür. Kafiye olaraksa, yarım ve tam kafiye çoğunlukta olduğunu söyleyebiliriz.

Eserde yarım kafiye kullanıldığı bazı beyitler şunlardır:

Didiler kim aña ey bizi surûr

Bu hâlden sen bizi eyle haberdâr (8b6)

Ḥalime ҡanda ide nice geldi
Neden istedi ʃāhı nice buldı (10a3)

Eserde tam kafiyenin kullanıldığı bazı beyitler ʃunlardır:

Göricek anları bildüm ben ey ʃāh
Yaķın oldı cihāna gele ol māh (5b16)

Ne ʃulṭandur bilür misin o ʃulṭān
Ṭabīb oldur odur dertlere dermān (5a15)

Ḳarar itdi bu kez gitmedi andan
Ne gitsün pes yerini buldı ey cān (5a14)

Eserde rediflerin kullanıldığı bazı beyitler ʃunlardır:

Ne işdür bu ne hikmetdür diriken
Ne sırdur bu ne kudretdür diriken (9b17)

Muḥammed dünyāya geldiği gice
Kimesne bilmedi gündüz mi gice (9b7)

Vücūda geldi ol güzel cān
Yüzin gördüğünde ʃād olur dil-ü cān (9b12)

1.6. NÜSHALARIN TANITIMI

1.6.1- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil.

Yz. A 3813/2: 2: Sırtı siyah meşin, kapaklar desenli kağıt kaplı, mukavva bir cilt içerisindedir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 52 sayfa 15 satırdır. Müstensihi Süleymanoğlu Derviş Ahmed olan eser, hicri 1253 yılında istinsah edilmiştir.

16.2- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz.

A 3367/1: Sırtı bez, kapaklar kağıt, harab halde, mukavva bir cilt içerisindedir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 105 sayfa 15 satırdır. Müstensihi bilinmeyen eser hicri 1214 yılında istinsah edilmiştir.

1.6.3- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil.

Yz. A 2578: Cetveller ve duracaklar kırmızıdır. Kapakları desenli kağıt, harab halde, mukavva bir cilt içerisindedir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 82 sayfa 17 satırdır. Müstensihi bilinmeyen eser hicri 1304 yılında istinsah edilmiştir. Diğer nüshalar da şair adı ‘Sinanoğlu’ olarak geçerken, bu nüsha da ‘Hoca Sinānoğlu’ olarak geçmektedir.

1.6.4- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil.

Yz. A 8827: Sonradan yapılmış desenli mukavva cilde sahip olan kitabın başı ve sonu eksiktir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 69 sayfa 11 satırdır. Müstensihi ve istinsah tarihi bilinmemektedir.

1.6.5- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil.

Yz. A 9382: Sırtı bez kapakları ebru kağıt kaplı karton cilt. Söz başları ve cetveller

kırmızı olan eserin başı ve sonu eksiktir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 62 sayfa 13 satırdır. Müstensihî bilinmeyen eser hicri 1304 yılında istinsah edilmiştir.

1.6.6- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A 9502: Sırtı bez kapakları ebru kağıt kaplı karton ciltlidir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 80 sayfa 17 satırdır. Müstensihî bilinmeyen eserin telif tarihi hicri 883'tür. Eserin sonunda Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n Necât adlı eseri de yer almaktadır.

Baş: Bugün mevlide bismillâh ile bir

Diyelüm anı hamdullâh ile bir

Sonu: Kim olmuşdı andan yedi gün hem

Ki hatm oldı kitâb vallâhû a'lem

1.6.7- Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, 19 Hk 6719: Sırtı koyu vişne rengi meşin, üstü aşınmış, solmuş ebru kağıt kaplı mukavva cilt, söz başları kırmızıdır. Beyitler halinde yazılmış olan eser 94 sayfa 13 satırdır. Müstensihî ve istinsah tarihi bilinmemektedir.

Baş: Bugün mevlide bismillâh ile bir

Diyelüm anı hamdullah ile bir

Sonu: Kim olmuşdı andan yedi gün hem

Ki hatüm oldı kitâb vAllâhu a'lem

1.6.8- Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil.

Yz. A 2347/2: Sırtı tamir görmüş, ebru kağıt kaplı, mukavva bir cilt. Cetvelleri kırmızı, yaprakları rutubet lekeli. 1972 yılında Abdullah Öztemiz tarafından satın alınmıştır.

Beyitler halinde yazılan eser 56 sayfa 11 satırdır. Müstensihî ve istinsah tarihi bilinmemektedir. Diğer nüshalar da eserin adı ‘‘Ümîdü’l-Müznibîn’’ olarak geçerken, bu nüsha da ise ‘‘Mucizât-ı Resulullâh’’ olarak geçmektedir. ‘‘Mucizât-ı Resulullâh’’ diğer nüshalarda eserin bir bölümünü teşkil eden bir başlıktır. Bu da gösterir ki eserin bu nüshası diğerlerine göre eksiktir.

Aynı zamanda şairin adı diğer nüshalarda ‘‘Sinanoğlu’’ olarak geçerken, bu nüshada ‘‘Sinānoğlu za‘îfi’’ olarak geçmektedir. ‘‘Sinānoğlu za‘îfi’’ bir mahlas değil, şairin mütevazılığından dolayı kendini böyle adlandırmasıdır. Hz. Peygamberi öven bir eserde kendisini ön plana çıkarmama hissidir.

Bunu eserdeki şu beyitlerde de görebiliriz.

Yüzi kıra Sinanoğlu kılını kılma red ey şâh
Rızâñı ömre ol ‘âciz ki maħrûm itme ey sübhân (5b6)

Sinānoğlu za‘îfi gör ki ħaddin bilmeyüb söyler
Ĥabîbüñ vaşfını söyler utanmaz yüz kırasından (21b8)

Yüzi kıra Sinanoğlu kılını kılma red ey şâh
Rızâñı ömre ol ‘âciz ki maħrûm itme ey sübhân (5b6)

1.6.9- Balıkesir İl Kütüphanesi, 10 Ed 100: 37 yapraktan oluşan eserin istinsah tarihi belli değildir. Müstensihî Mehmed Hamdi b. Mustafa’dır. Eserin bu nüshası diğer nüshalara göre eksiktir.

1.7. NÜSHALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilinen dokuz adet nüshası olan eserin iki nüshası karşılaştırma yapılarak değerlendirilmiştir. Diğer nüshaların değerlendirilmemesinin ilk sebebi sayfa sayılarının eksikliği ve yıpranmış olmasından dolayı okunmasındaki güçlütür. İkinci sebebi ise seçilen nüshaların sayfa sayılarının ve sayfadaki satır sayılarının fazla olmasıdır. Değerlendirme yapılan nüshalar; Milli Kütüphanenin Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu kısmında ‘06 Mil. Yz. A 9502’ kayıtlı olan nüsha ile Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesinde ‘19 Hk 6719’ kayıtlı olan nüshadır.

Eserde ‘06 Mil. Yz. A 9502’ nüsha ‘A’ harfi ifade edilmiş olup, ‘19 Hk 6719’ ise de ‘Ç’ harfi ile ifade edilmiştir.

İnceleme yapılırken bu iki nüsha arasında çok ciddi farklılıklar görülmemesine karşın, bazı beyitler arasında çekim eklerinin farklı şekilde yazılması sonucu değişiklikler görülmüştür.

mevlüde (A1b1) : mevlüdi (Ç1b1) , lütfüñdan (A1b4): lütfiñdan (Ç1b4)

Eseri incelediğimizde her iki nüsha arasında kelime farklılıkları da mevcuttur. Bu farklılıklar kimi zaman birbirini eş anlamlı olarak, kimi zaman ise yakın anlamlı olarak karşılamaktadır. Nadir de olsa ikisi arasında anlamsal bağ kurulamadığı da olmuştur.

Maħmûd (A1b11): Muħammeddür (Ç1b11)

ger var ise (A2a3): kim dirise (Ç2a10)

māħşer günlerinde (A2b5): kıyāmet günlerinde (Ç2b11)

virürlerdi (A3b9): iderlerdi (Ç4a11)

Eserleri incelediğimizde az da olsa beyitler arası farklılıklar mevcuttur. Fakat bu beyitler anlam açısından olarak birbirine yakındır.

Aluben bu kitābum oꞗuyanuñ : İlahī bu kitābım okuyana

Bağışla şuçunu yā rab anuñ (A4b5) : Bağışla şuçın haꞗk-ı ĩurāna (Ç5b6)

Eserleri incelediğimizde ayrıca çok fazla olmasa da ‘‘A’’ nüshasında olup ‘‘Ç’’ nüshasında olmayan, ‘‘Ç’’ nüshasında olup ‘‘A’’ nüshasında olmayan beyitlerde vardır.

A7b5’te geçen bu beyit eserin Ç nüshasında yoktur.

Biri bu kim denildi geldi bu haꞗ

Ki bāṭıl gitdi bu gösterdi rev-haꞗ

Ç15b10’da geçen bu beyit A nüshasında yoktur.

Çün ol ĩavmin içinden geldi ol şāh

Olan mālı ni‘ met virdi Allāh

Üslup yönünden iki nüshayı incelediğimizde farklılık gözükmemektedir. Her iki eserin de üslubu aynıdır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait eserler üzerinde yapılmış olan çalışmalardan bazılarını burada veriyoruz.

Saadet CAĞATAY (1943), “Uygurca ve Eski Osmanlıcada Instrumental+°n” adlı makalesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi’nde çıkmıştır. Vasıta ekini Türk dilinin iki tarihi dönemini baz alarak karşılaştırmıştır.

Besim ATALAY (1946), “Bergamalı Kadri, Müyessiretü’l-Ulûm, Tıpkıbasım, Çevri-yazılı Metin ve Dizin”. Eser Türk Dil Kurumu yayınları arasından çıkmıştır.

Yekta MUTLU (1948), “Ferheng-nâme-i Sa’dî Tercümesi’nin gramer hususiyetleri-Metin, gramer ve indeks” adlı çalışmayı yapmıştır.

Mecdut MANSUROĞLU (1956), Ahmed Fakih’in “Çarhnâme” adlı eseri üzerine çalışmıştır. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi yayınları arasından çıkmıştır.

Faruk Kadri TİMURTAŞ (1963), “Şeyhî’nin Hüsrev ü Şîrîn’i İnceleme Metin” adlı çalışmayı yapmıştır. Eser İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi yayınları arasından çıkmıştır.

Sedit YÜKSEL (1965), “Mehmed, Işk-nâme İnceleme - Metin” Sedit Yüksel’in 1959 yılında doçentlik tezi olarak sunduğu bu çalışma, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi yayınları arasından çıkmıştır.

Mustafa CANPOLAT (1968), “Behcetü’l-Hadâik’in Dili Üzerine” adlı makale Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları Türk Dili Araştırma Yıllığı’nda çıkmıştır.

Faruk Kadri TİMURTAŞ (1970), “Mevlid” adlı eseri mevlid nazım şekli üzerine yapılmış bir çalışmadır. Milli Eğitim Basımevi yayınları arasından çıkmıştır.

Zeynep KORKMAZ (1973), “Marzubân-nâme Tercümesi” adlı eser Eski Anadolu Türkçesi alanında yapılan ilk çalışmalar arasında olmasından dolayı önem arz etmektedir. İnceleme, Metin, Sözlük, Tıpkıbasım başlıkları altında incelenen eser Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih -Coğrafya Fakültesi yayınları arasından çıkmıştır.

Hasibe MAZIOĞLU (1974), Eski Anadolu Türkçesi sahasının önemli yazarlarından olan Ahmed Fakih’in “Kitâbu Evsâfı Mesâcidi’ş-Şerife” adlı eseri üzerinde transkripsiyonlu metin, tıpkıbasım ve dizin çalışması yapmıştır. Eser Türk Dil Kurumu yayınları arasından çıkmıştır.

Hasibe MAZIOĞLU (1974), “Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler” adlı makalesi Türk Edebiyatında bugüne kadar mevlid yazmış şairler ve eserleri hakkında bilgi vermektedir. Makale Türkoloji Dergisi tarafından yayınlanmıştır.

Hacı Ömer KARPUZ (1991), Abdürrahim Karahisarî’nin 1461 yılında yazdığı “Vahdetname” adlı mesnevisinin edisyon-kritikli metnini hazırlamış daha sonra indeks çalışması yapmıştır.

Kâmil TİKEN (1993), İstanbul Üniversitesi’nde “Eski Anadolu Türkçesinde Edat ve Zarf Fiillerin Fonksiyonları” adlı doktora çalışması yapmıştır.

Faruk Kadri TİMURTAŞ (1994), “Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl, Gramer-Metin-Sözlük” adlı çalışma Eski Türkiye Türkçesi dönemini Klasik Osmanlı Türkçesine bağlayan dönemi ele alan kaynak bir eserdir.

Muzaffer AKKUŞ (1995), “Kitab-ı Gunya, Giriş, İnceleme, Metin, Gramatikal indeks ve Tıpkıbasım” adlı eser beş bölümde ele alınmıştır. Türk Dil Kurumu

yayınlarından çıkmıştır. Eski Anadolu Türkçesinin ilk eserlerinden olan Kitab-ı Gunya, burada zikredilmeye değerdir.

Mustafa CANPOLAT (1995), Ömer Bin Mezid'in "Mecmû'atü'n-Neza'ir" adlı eseri üzerinde metin, dizin, tıpkıbasım çalışması yapmıştır. Çalışma Türk Dil Kurumu yayınları arasından çıkmıştır.

Recep KARAATLI (1996), "Yahya Bin El-Hacc Mustafa El-Burusevî Envarul-Kulub (Metin-Gramatikal İndeks)" adlı çalışmayı yapmıştır. Çalışma 14. yüzyılın ikinci yarısı ile 15. yüzyılın ilk yarısında yaşadığı sanılan ve hayatı hakkında bu eserinden başka hiçbir bilgi bulunamayan Yahya bin El-Hacc Mustafa el Burusevi tarafından yazılmıştır.

Gürer GÜLSEVİN (1997), "Eski Anadolu Türkçesinde Ekler" TDK yayınları arasından çıkan eser sahanın önemli çalışmaları arasındadır. Metinlere dayalı ayrıntılı bir dil incelemesi mahiyetindeki eserde Eski Anadolu Türkçesi dönemi eklerinin foksiyonları ve kullanılışları ele alınmıştır.

İbrahim DELİCE (1997), "Niğdeli Muhibbi ve Gül ü Nevrûs Mesnevisi" adlı çalışmayı yapmıştır. Çalışmada Gül ü Nevrûs Mesnevisinin geleneğinden bahsetmiş, eserin muhtevası ve dil özellikleri üzerinde durmuştur.

Hanifi VURAL (1999), Yazar, Hatiboğlu tarafından XV. yüzyılda yazılan ve zengin bir dil malzemesine sahip olan "Letâyif-nâme" adlı eseri Giriş, Transkripsiyonlu metin ve Gramatikal dizin olmak üzere üç başlıkta incelemiştir.

Mustafa ÖZKAN (2000), "Türk Dilinin Gelişim Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi" Eski Anadolu Türkçesi dönemi üzerine yapılan önemli çalışmalar arasındadır. Eserde bu dönemin yazarları, yazma eserleri, nüshaları, yapılan çalışmalar, yer

almaktadır. Dönemin önemli metinlerinden seçmeler ve bunların tıpkıbasımlarının da yer aldığı eserde çeviriyazı şekillerine de yer verilmiştir.

İsmet CEMİLOĞLU (2000), “14. Yüzyıla Ait Bir Kısas-ı Enbiya Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi” adlı kitap Türk Dil Kurumu yayınlarından çıkmıştır.

Hatice ŞAHİN (2003), “Eski Anadolu Türkçesi” adlı eserinde bu dönem Türkçesinin genel özelliklerini tanıtmış, son kısımda bu dönem eserlerinin tıpkıbasımlarına yer vermiştir. Eser Akçağ yayınları arasından çıkmıştır.

Hanifi VURAL (2004), Yazar, konusunu Mesnevî’deki Musa ile Çoban kıssasından alan “Çoban-nâme” adlı eser üzerine çalışmıştır. Eski Anadolu Türkçesinin sınırları içerisinde yer alan Dede Ömer Rûşenî’nin Çoban-nâme adlı eserini Giriş, İnceleme, Metin, İndeks başlıkları altında incelemiştir. Eser Gaziosmanpaşa Ü yayınları arasından çıkmıştır.

Gürer GÜLSEVİN/Erdoğan BOZ (2004), “Eski Anadolu Türkçesi” adlı eser dönemin dil özellikleri ve Eski Anadolu Türkçesinin önceki dönemlerle olan ilişkilerinin belirlenmesi noktasında kaynak teşkil etmektedir.

Ali Osman SOLMAZ (2007), Tutmacı’nın “Gül ü Hüsrev” adlı eserini Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde doktora çalışması olarak incelemiştir. Yazar eseri İnceleme, Metin, Dizin diye üç başlıkta ele alarak ilim âlemine kazandırmıştır. XV. yüzyılın ilk yıllarında Anadolu’da yazılmış Attar’ın aynı adlı eserinin tercümesi olan eser döneminin dil ve imla özelliklerini taşımaktadır. Eserde, Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait deyim, atasözü ve güzel sözler oldukça sık kullanılmıştır.

Kazım KÖKTEKİN (2008), “Eski Anadolu Türkçesi” adlı eser üç bölümde ele alınmıştır. Birinci bölümde Eski Anadolu Türkçesi dönemi şair ve müellifleri hakkında kısa bilgilere, ikinci bölümde imla, ses bilgisi ve şekil bilgisiyle ilgili örneklere, üçüncü

bölümde ise Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış eserlerinin tıpkıbasımlarına yer verilmiştir.

Hülya ARSLAN EROL (2008), “Eski Türkçeden Eski Anadolu Türkçesine Anlam Değişmeleri” adlı doktora çalışmasında kelimelerin tarihsel gelişimini ele almıştır. Eser Türk Dil Kurumu yayınları arasından çıkmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. MATERYAL:

Bu çalışmanın materyali Sinanoğlu'nun XV. yüzyılda yazdığı Ümidü'l-Müznibín adlı eseridir. İki ayrı nüshasından karşılatırmalı olarak yapılan incelememizde nüshalardan birisi "Milli Kütüphane, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, 06 Mil. Yz. A 9502" kayıtlı olup, eserin sırtı bez kapakları ebru kağıt kaplı karton ciltlidir. Beyitler halinde yazılmış olan eser 80 sayfa 17 satırdır. Müstensihî bilinmeyen eserin telif tarihi hicri 883'tür. Eserin sonunda Sülayman Çelebi'nin Vesiletü'n Necât adlı eseri de yer almaktadır. Arap-nazım yazı sitili ile yazılmıştır. Diğer nüshası ise, "Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, 19 Hk 6719" kayıtlı olup, eserin Sırtı koyu vişne rengi meşin, üstü aşınmış, solmuş ebru kağıt kaplı mukavva cilt, söz başları kırmızıdır. Beyitler halinde yazılmış olan eser 94 sayfa 13 satırdır. Müstensihî ve istinsah tarihi bilinmemektedir.

3.2. YÖNTEM:

İncelediğimiz metinlerden birisi seksen, diğeri de 94 varaktan müteşekkildir. İlk iş olarak, Tarama Sözlüğü, Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat'ı ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî adlı eserlerin eşliğinde karşılatırmalı olarak metinler okunmuştur.

Okunan metin yazıya geçirilirken traskripsiyon alfabesi kullanılmıştır. Metnin varak numaraları her paragrafın baş kısmında gösterilmiştir. Metindeki Arapça ve

Farsça kısımlarda da transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır. Özel isimlerin baş harfleri büyük yazılmış bunun dışında noktalama yapılmamıştır.

İnceleme kısmı, Şekil Bilgisi ve Ses Olayları diye iki başlık adı altında ele alınmıştır. Metinden verilen pek çok örnek, yapılan izahâtları anlaşılır hale getirmeye yöneliktir. Örneklerin sonuna varak ve satır numaraları eklenmiştir.

Dizin bölümünde, metinde yer alan tüm sözcükler alfabetik olarak sıralandı, sözcüklerin milliyetleri ve anlamları verildi. Kökeni Türkçe olan ve farklı dillerin birleşmesinden oluşan kelimelerin milliyetleri ayrıca gösterilmedi.

3.3. METİN

Ümîdü'l-Müznibîn

Mevlûdü'n-nebî Sinanoğlı raĥmete'n-lil 'alemin

- A1b – Ç1b**
1. Bugün mevlüde bismillâh ile bir
Deyelüm anı ĥamdullâh ile bir
 2. Şalavât Muştafâya virüben hem
İdinüb derdimüze anı merhem
 3. Selâm idüb dağı eline anuñ
Hem etbâ'ı ve etbâ'ına anuñ
 4. Dilerüz bizde lütfüñdan İlähî
Bize sen gösteresin toğrı râhı
 5. Ķamu Ķalmıřlara yol göstere ol
Kime az ü kime yol göstere ol
 6. Ki sensin 'âlem içre ferd-i muţlak
Ķamu maĥlûĶa ĥâkim sensin ancak
 7. Buyurursañ yere iner melekler
Senüñ emriñ ile döner felekler
 8. Çü bildim seniñ emriñsiz iş olmaz
Saña kimse vezîr ü hem eş olmaz

*mevlüde: mevlüdi (1b1), (Ç)
 *bismillâhile: bismillâhi ile (1b1), (Ç)
 *bir: biz (1b1), (Ç)
 *ĥamdullah ile: ĥamdillahe (1b1), (Ç)
 *merhem: hem (1b2), (Ç)
 *lütfüñdan: lütfiñdan (1b4), (Ç)
 *gösteresin: gösteresin (1b4), (Ç)
 *göstere ol: gösteren sen (1b5), (Ç)
 *ferd-i muţlak: ferd-ü muţlak (1b6), (Ç)
 *ancak: elĥaĶ(1b6), (Ç)
 *buyurursañ: buyurursın (1b7), (Ç)
 *yere: yire (1b7), (Ç)
 *ile: nile (1b7), (Ç)
 *çü bildüm: ĥakîmsin (1b8), (Ç)
 *emriñsiz: emriñsüz(1b8), (Ç)

9. Kimi ħor eylediñse ħor olur ħor
Ve ger sultān ise maħhūr olur ol
10. Kime kılduñ ise yā rab hidāyet
Pes andan zāħir eyleduñ kerāmet
11. Anı kim dileduñ oldu maħmūd
Anı kim dilemeduñ oldu merdūd
12. Kime odı gülistān eyleyen sen
Kiminuñ yerini nār eyleyen sen
13. Kimin dillerde destān eyleyen sen
Kiminuñ işini zār eyleyen sen
- Ç2a** 14. Balık ħarnında yir idersin kimine
Ķoyarsın ħahr ile kimin zemīne
15. Kiminuñ yerini zindān idersin
Kimine ħoċı ħurbān idersin
16. Kimin ħut eyleduñ meydānda başın
Kimiñ zehr eyleduñ dūnyāda ařın
17. Kimini bir sinek ile ħovarsın
Kimin nil ırmaġı iċre boġarsın
- A2a** 1. Kimini ċaċu ile dildirürsin
Kimin dūřmān elinde öldürürsün
2. Kimin kendūziñe maħbūb idersin
Ne idseñ iş seniñdir ħūb idersin

* 1b9 adlı beyit Ç'de yok.

* eyledün: eyledin (1b10), (Ç)

* dileduñ: sen dilediñ (1b11) (Ç)

*maħmūd: muħammeddur (1b11) (Ç)

*Ç'de 1b12'nin ilk mısrası, 1b13'ün ilk mısrası

*Ç'de 1b12'nin ikinci mısrası, 1b12'nin ilk mısrası

*Ç'de 1b13'ün ilk mısrası, 1b12'nin ikinci mısrası

*ħarnında: ħarnın (1b14) (Ç)

*zindān idersin: zindān eyleyen sen (1b15) (Ç)

*ħurbān idersin: ħurban eyleyen sen (1b15) (Ç)

*caċu ile: caċu birle (2a1) (Ç)

*elinde: elinden (2a1) (Ç)

*2a2 Ç'de yoktur.

3. Kimin dünyāda afdan ale sultān
İdūben orsın adını sūleymān
4. arıncanıñ dilinden yiyene ey ŗāh
Naŗihatlar idersin ola āgāh
5. Kimini udret elūñ ile ırarsın
Kimin red eyleyūbeni ŗorarsın
6. Kimini uyu ire atdurursın
ıkarub kōle diyūben ŗatdurursın
7. Yine anı idersin bir ulu ŗāh
İñen ok ikmetūñ sultānum Allāh
8. anı birini añam ikmetinūñ
Ne bilem sırrını ya udretinūñ
9. Seniñdür bildim ey a cümle ef' āl
Ki sensin emriñ ire ferd-i fa' āl
10. Senūñ ikmetleriñde ' al-ı ayrān
İriŗmez udretūñe fir-i rūkbān
- 2b** 11. Ne bilsūn bilmeyenler seni ey a
Bilen hem yine sensin seni el-a
12. Bilen bilmez seni bilmez ne bilsūn
Kim idrāk eyleyūb bilmez ne bilsūn
13. Seni bilen ider ' aczine irār
Dūn ŗ gün ider aduñı irār

*arıncanıñ: arıncanuñ (2a4) ()

*yiyene: yine (2a4) ()

*naŗihatlar: naŗihat (2a4) ()

*iken ou: ki oudur (2a7) ()

*anı: ki anı (2a8) ()

*birini: birin (2a8) ()

*ferd-i fa' āl: ferd-ū ef' āl (2a9)

*fir-i rūkbān: fir-ū nā-dān (2a10)

*el-a: ey a (2a11), ()

*eyleyūb: eyleyū (2a12), ()

*aduñı: adıñı (2a13), ()

*ider: eder (2a13), ()

14. İlähî bu za'îf yüzün yire kor
 apuñdan ılma yâ rab anı dūr
15. Olar kim azretiñde âş olubdur
 Daı anlar ki âşu'l âş olubdur
16. Şolar 'ışın yolında virdiler cān
 Bularuñ aı çün yâ ayy-u sūbhān
17. Anıñ aı ki atm-i enbiyādur
 abībiñdür Muammed Mutafadur

- A2b** 1. Anuñ ol sevgüli yārānları çün
 Şerī' at birle ıl yārānları çün
2. Bularuñ ürmetine bu fairiñ
 Müyesser ıl bu murādın airiñ
 3. Bilürsin bu za'îfiñ var murādı
 Diñilmez ger var ise dilde adı
 4. İlähî amusın eyle müyesser
 Bilürsin āli olmuşdur mükedder
 5. Anıñ şuçlarını 'afv eyle Allāh
 Ki maşer günlerinde itmesün āh
 6. Fera eyle anı yevmü'l-cezāda
 Cemālūñ görmesi ılsun gūşāda

Eş-şalatu ve's-selām ey hādi-i ayre'l beşer
Eş-şalatu ve's-selām ey dāfi' -i cümle beşer

*bularuñ: bularıñ (2a16), (Ç)
 *anıñ: anuñ (2a17), (Ç)
 *fairiñ: fairüñ (2b2), (Ç)
 *airiñ: airüñ (2b2), (Ç)
 *za'îfiñ: za'îfüñ (2b3), (Ç)
 *ger var ise: kim dirise (2b3), (Ç)
 *anıñ şuçlarını: anuñ şuçların (2b5), (Ç)
 *'afv eyleye Allah: 'afv eyleyāşāh (2b5), (Ç)
 *ki maşer günlerinde: ıyāmet günlerinde (2b5), (Ç)
 *itmesün āh: eyletmegil āh (2b5), (Ç)
 *ılsun gūşāda: olsun 'ıvāzā (2b6), (Ç)

‘ Arz-ı Hâcât

- Ç3a 7. İlahî dilerem derdüme çāre
Bu nefsüm için oldum ben āvāre
8. Günāh deryasına ğarķ olmuşam ben
Mecālüm yok varam yā rab kenāra
9. Umaram yā ilāhî hāzretiñden
İrişe rahmetün andan çıkara
10. Günāhım çok muķırram yā ilāhî
Ümīdüm girüsen perverdigāra
11. İçüm pāk idemedüm ğıll u ğışdan
Nidem bilmezem ki ķaram ağara
12. Benüm gibi yüzi ķara günāhkār
Ne geldi ne geliser bu diyāra
13. İlahî kılmağıl redd hāzretiñden
Ķapuña geldüm uş ben yüzi ķara
14. Sinānoğlı za‘ ifiñ ey hūdāya
Yeri yokdur tapundan özge vara
15. Şefi‘ eyle hābībüñ aña yā rab
Şefā‘ at kıla ucundan o yāre

*derdüme: derdime (2b7), (Ç)

*2b7 2. mısra Ç’de şöyle geçmekte: Kim oldu nefs elinde yāre

*2b8 Ç’de şöyle geçmekte: İlahî bu günāh deryāsına ğarķ

Hem oldum vara yā hîç kenāra

*2b9 Ç’de şöyle geçmekte: İlahî dilerem ben hāzretiñden

*rahmetün: rahmetiñ (2b9), (Ç)

*pāk idemedüm: eridemedüm (2b11), (Ç)

*nidem: ne idem (2b11), (Ç)

*benüm: benim (2b12), (Ç)

*kılmağıl redd: red kılma (2b13), (Ç)

*hāzretiñden: hāzretüñden (2b13), (Ç)

*ķapuña geldim: ķabuna gelmişem (2b13), (Ç)

*yüzi: yüzü (2b13), (Ç)

*za‘ ifiñ: za‘ ifüñ (2b14), (Ç)

*tapuñdan: tapuñda (2b14), (Ç)

*yeri: yiri (2b14), (Ç)

*2b15 Ç’de yok.

- A3a** 1. Yine geldüm ıapuña ħūrī ħayrān
Beni kılma ilāhī zār-ı giryān
2. Ĥabībūñ mevlüdin şerĥ eyleyem şerĥ
Şu kim bātıldur anı eyleyem ıarĥ
3. İlāhī ĥalli kıl dīl ‘ uĥdesini
Yañılmayam anıñ bir noĥtasını
- Ç3b** 4. Hidāyet ger kılursañ yā ilāhī
Deyem mevlüdin ol şāhıñ kemāhı
5. Sözüm birdür ııkaram dürr-i meĥnūn
Deyem şol sözleri deyem kim ola mevzūn
6. Daĥı bile deyem hem mu‘ cizātın
Ki mi‘ rācın daĥı şoñra ve ıatın
7. Daĥı medĥ eyleyem itseñ ‘ ināyet
Ĥudāya umaram senden hidāyet
8. Añılam bende ‘ aşıklar ile
Bile ĥaşr olam ol şādıklar ile
9. Anı medĥ idici ‘ aşıklar ile
Anı ĥoş sevicı şādıklar ile
10. Anı gerçek sevenler çok cihānda
Velikin ben za‘ if kaldım beyānda
11. Esir ĥūrī ser gerdān ĥam-gīn
Yürürem derdimendi āvāre miskin

*geldüm ıapuña: geldim ıapuña (3a1), (Ç)

*ħūr-i ĥayrān: ĥūr-u ĥayrān (3a1), (Ç)

*zār-ı giryān: zār-u giryān (3a1), (Ç)

*mevlüdin şerĥ eyleyem: mevlüdini eyleyem şerĥ (3a2), (Ç)

*dīl: her (3a3), (Ç)

*anuñ: anıñ (3a3), (Ç)

*deyem: diyem (3a4), (Ç)

*deyem: diyem (3a6), (Ç)

*şoñra: anuñ (3a6), (Ç)

*ħudāya: ilāhī (3a7), (Ç)

*hidāyet: ināyet (3a7), (Ç)

*ile: çou (3a9), (Ç)

12. Ne albim var muabbet ola layık
Ne bellü esrigim ne bellü ayık
13. anı bir albi kim arı ola ol
Aıla pes muabbetden aa yol
14. anı bir dilege fırin ide d'im
anı ol kim ura ulluda 'im
15. anı gz kim aıda derd ile ya
anı gnl ide ' aını yold
16. anı derdi kim bulam anı brder
İdinem dost yolunda anı rehber

4a 17. İlh ol abbn hrmetine
Bizi ul eyle anun hzmetine

- A3b** 1. Bu biz ' aide mmetden olavuz
Hidyet iyle torı yol bulavuz
2. Htb-ı ' izzetinle bunda y rabb
Rızn mutulayasın bize heb
3. Hbbne virb bizde selm
Deriz ho e-elt ve's-selm

Tevid-i Hzreti H

4. Yine Allhn adın eyleyb yd
Anun ' avniyle ıldum sze bnyd

*bellü: oldum (3a12), ()

*aıla pes: kim aıla (3a13), ()

*dilege: dilegim (3a14), ()

*fırin: zikrin (3a14), ()

*ol kim: ulnam (3a14), ()

*ide: ola (3a15), ()

*abbn: abbn (3a17), ()

*mmetinden: mmetden (3b1), ()

*iyle: eyle (3b1), ()

*' izzetinle: ' izzetnle (3b2), ()

*muteleyesin: muteleyesin (3b2), ()

***Tevid-i Hzreti H: 'de " Hez mil-i musaf-ı rahmetullahi 'aleyhi"**

*abbne virb bizde: abbn rma virr (3b3), ()

*ıldum: ıldım (3b4), ()

5. Bes evvel h azrete urdum y z mi
Kim andan Őo ra s yled m s z mi
6. Bu s zlerde işit ben m miŐ l m
Neye be zer deyeyim vaşf-1 h l m
7. İŐid n k ŐŐasını Yus fu n sen
Mışır i inde ol c n Őatılurken
8. G r b h yr n olurdı pay-1 maŐs l
Olurdı bendesi ger Ő hı ger k l
9. Vir rlerdi anı almağ i  n m l
Ki d rr-i cevher vir rlerdi iŐ l
10. Bile bir k ricuŐ aralarında
Gel ben bir kelb dutar elinde
11. Didiler ana b - are ned r bu
Bu a l yık mıdır işbu g neŐ r 
-  4b** 12. G r rsin bu kadar altunı m lı
Vir rler alımaŐlar ol cem li
13. Kelb ned r ani la alasın sen
Bunu la nice Yus f alasın sen
14. Didi kim bil rem ben da ı ey y r
Ki Yus fu ele girmez ill  kim var
15. Ben m ol Yus f sevenler ile
Dilerem kim adum a ıla bile

*vasf-1 h l m: size h l m (3b6), ( )

*i inde: Őehrinde (3b7), ( )

*ol c n Őatılurken: ol Őatılurken (3b7), ( )

*pay-1 maŐs l: bay-1 maŐs  (3b8), ( )

*vir rlerdi: iderlerdi (3b9), ( )

*gel b: gel ben (3b10), ( )

*ana: aya (3b11), ( )

*layık mıdır: layık mudır (3b11), ( )

*altunı: altun (3b12), ( )

*ani la: anu la (3b13), ( )

*bunu la: bunu la (3b13), ( )

*alasın sen: bulasın (3b13), ( )

*dilerim: diled m (3b15), ( )

16. Buña beñzer daħı benüm mişālüm
Ne ise ma' lüm oldu size ħālüm

- A4a** 1. Benüm daħı birāderler murādum
Ĥabīb ' aşıkları ile añıla adum
2. Ki yoksa ben kaçan medħ idem anı
Nice vaşf eyleyem ol arı cānı
3. Velī ol şāhımuñ ' aşıkları için
Benüm sulţānımuñ şādıklararı için
4. Anuñ meddāħları çoğdur cihānda
Kim anlar ħandadır ben ħanı ħanda
5. Umaram kim olarıñ ħürmetine
Yağın eyleye beni ħazretine
6. Murādum bu yağın eyleye Allāħ
Vire ħonşulığında bize dergāħ
7. Verelüm rühuna anuñ selāmı
Diyelüm eş-şalatu ve's-selām

Muţţālī' mevlüdü'n-nebiyyü

8. Niye vardır bu sözlerden murādum
Ne ise ol murādum size didüm
9. İrişe bu kitābum ' aşığına
Ne yerde zevğ-i şevğ ile oğına

Ç5a 10. İdeler bu za' if ħula du' ālar
Olur mağbül bil ol demde du' ālar

*adum: adım (4a1), (Ç)

*yoksa: yoħsa (4a2), (Ç)

*içün: çün (4a3), (Ç)

*ħandadır: ħandadır (4a4), (Ç)

*verelüm: virelüm (4a7), (Ç)

*niye: yine (4a8), (Ç)

*yerde: yirde (4a9), (Ç)

*ol: uşda (4a8), (Ç)

*4a10 Ç'de şöyle geçmekte: ħiluben bes du' ā bu za' ife
Tereħħüm eyleyeler bu za' ife

11. Daḥı dīñleyene telḳīn ideler
Du‘ ā bunlar olar āmīn ideler
12. Du‘ āyı her kim iderse benüm çün
Du‘ ālar eylerem bende anuñ çün
13. Şular kim añalar bizi du‘ ādan
Olar irsiñ murādına ḥudādan
14. Şular kim diyeler ḥaḳ raḥmet itsün
Ġanī olsun olar ḥaḳ ‘ izzet itsün
15. Şular kim diyeler bulsun murādın
Ḥudā irsün olara ‘ aşḳ-ı dādın
16. Tolu olsun gönülleri şafādan
Şefā‘ at bulsun anlar Muştafādan

- A4b** 1. Murādum sözlerümden pes du‘ ādur
Nola iderseñiz cānum revādur
2. Ḳuluñ taḳşīrden artuḳ hīç işi yoḳ
Ḳuşūrı olmadıḳ şimdi kişi yoḳ
 3. Velikin raḥmeti çokdur ḥaḳuñ bil
Gice gündüz dime ṭurma taleb ḳıl
 4. Ḳomaz maḥrūm dileyenleri Allāh
Dilerem ben daḥı senden güzel şāh

*daḥı dīñleyene: kim dīñleyenlere (4a11), (Ç)

*du‘ ā bunlar: bular du‘ ā (4a11), (Ç)

*benümçün: senüñçün (4a12), (Ç)

*eylerem: iderem (4a12), (Ç)

*4a13-4a14 Ç’de yoktur.

*irsün: virstün (4a15), (Ç)

*diyeler: deyeler (4a15), (Ç)

*buldun: bulsın (4a15), (Ç)

*4a16’nın ikinci mısrası Ç’de şöyledir: Ki bulsunlar murādın ḥudādan

*murādum: murādım (4b1), (Ç)

*sözlerümden: sözlerimden (4b1), (Ç)

*pes: bes (4b1), (Ç)

*iderseñiz: iderseñüz (4b1), (Ç)

*ḳuluñ: ḳulun (4b2), (Ç)

*4b2’nin ikinci mısrası Ç’de şöyledir: yeter ḳamuya çoúdur raḥmeti çoú

*4b3-4b4 Ç’de yoktur.

5. Aluban bu kitābum okuyanuñ
Bağışla suçunu yā rab anuñ
6. Dağı hem okudanuñ dinleyenüñ
İşidüb ma' nīsini añlayanuñ
7. Bağışla suçunu ey ferd-i yezdān
Bulara rahmetiñi eyle ihsān
8. Hem it hācetlerin yā rab müyesser
Ḥabībün eylegil bunlara rehber
9. İlāhi rahmet eyle kamasına
‘Azāb eylemegil hiç birisine
10. Şırāt üzre ilāhī eyle āsān
Hem eyle cennetiñde şād u ḥandān
11. Ki diđarıñ dağı göster ilāhī
Kamu maḥlūḳ anı ister ilāhī
- Ç5b** 12. Bile ben yüzi kara kuluñ ey ḥaḳ
Bağışlayub suçun kıl yüzünü aḳ
13. Anı maḥrūm kılma vir rızāñı
Kim ister da'im ol senüñ rızāñı
14. Virüz dün ü gün ḥabībüne selāmı
Diyüben eṣ-şalatu ve's-selām

*4b5 Ç'de şöyle geçmektedir: İlāhī bu kitābım okuyana
Bağışla suçın ḥaḳkı kurāna

* işidüm ma' nī sını: ki cānıla bu sözi (4b6), (Ç)

*şuçını: suçların (4b7), (Ç)

*eyle: iyle (4b7), (Ç)

*rahmetiñi: rahmetüñle (4b7), (Ç)

*ihsān: Yezdān (4b7), (Ç)

*hem it: ki (4b8), (Ç)

*hācetlerin: hācetlerini (4b8), (Ç)

*bunlara: anlara (4b8), (Ç)

*hiç birisine: verincesine (4b8), (Ç)

*cennetiñde: cennetüñde (4b9), (Ç)

*kılma: koma (4b12), (Ç)

*virüz: virelüm (4b14), (Ç)

*dün ü gün ḥabībüne: rûḥıma dā' im (4b14), (Ç)

*diyüben: deyüben (4b14), (Ç)

Eş-şalatu ve's-selâm ey hâdi- hayrû'l beşer
Eş-şalatu ve's-selâm ey dafi' -i cümle beşer

Allâhu Te'âlâ evvel bir nûr yaradub Adem
Peygamber alnına qodıgını bildürür

15. Gel imdi 'âşıkâne idelüm âh
Diyelüm derdile biz Allâh Allâh

- A5a** 1. Yaratdı 'âlemi var eyledi var
Üzerine Muştafâyı eyledi yâr
2. Qamusından anı kıldı gözün ol
Hem oldu raħmete'n lil' âlemîn ol
3. Yaratdı anuñ içün âdemi haq
Her işde hikmeti var añlayu baq
4. Yaratdı Muştafânuñ nûrın evvel
Anı kıldı kamu eşyâdan ekmel
5. Qodı pes âdemüñ alnında anı
Şalavât vir aña şâd eyle cânı
6. Çün âdem gördi ol nûrdan mürüvvet
İrişdi şite haq virdi nübüvvet
7. Hem naqli ol nûr andan aña
Pes anuñ daħı irdi 'ömri soña
8. Yetişdi soñra ol nûr çün enüşe
Ki qâdirdür hudâ bilgil her işe
9. Emîn oldu anuñ çün oğlı Qaynan
O nûr andan aña vardı bil ey cân

*âşıkâne: âşıkânî (4b15), (Ç)

*5a4'ün ikinci mısrası şöyle geçmektedir: Hem andan oldu ef'âl-i eşgâl

*pes: bes (5a5), (Ç)

*çün: bes (5a6), (Ç)

*hem naqli ol: kim itdi naql ol (5a7), (Ç)

* pes: bes (5a7), (Ç)

*çün: ben (5a9), (Ç)

*o nûr: ki nûr (5a9), (Ç)

*ey: iy (5a9), (Ç)

10. Yetişdi řoñra ‘ Abdullaha ey yār
Şalavāt vir resūle cānı o yār

11. İrişdi anası alnına andan
Kamusın añlayasın imdi bundan

Ç6a 12. Anasından toğıncağaz Muħammed
Nüzul itdi bu kez ol nūr-ı Aħmed

13. Ki naqlide ide birden birine
İriřdi vardı nūr āħir yerine

14. K̄arar itdi bu kez gitmedi andan
Ne gitsün pes yerini buldı ey cān

Medh-i Ĥazret-i Resul ‘ Aleyhi’ s-selām

15. Ne sulṭāndur bilür misin o sulṭān
Ṭabīb oldur odur dertlere dermān

16. Ĥabībullahdur ol adı Muħammed
Anuñ dostluğına oldu bu ebvān

A5b 1. Bulut gölge olurdı ol ĥabībe
Görüb imāna geldi nice ruhbān

2. Nice kez mu‘ cizātı zāhir oldu
Daħı dünyāya gelmedin bil ey cān

3. Anı gerçek sevenler menzil aldı
Gümān iden kişiler k̄aldı yoldan

4. İlāhi ĥabībüñ sevgisini
Nařīb it bize k̄ula ey ferd-i sübhān

*işitdi: yetişdi (5a10), (Ç)

*resūle: olmuř cāna (5a10), (Ç)

*kamusın: dōneyin (5a11), (Ç)

*toğıncağaz: toğıcağız (5a12), (Ç)

*vardı: řoñra (5a13), (Ç)

*nūr āħir yerine: ben ol nūr yerine (5a13), (Ç)

*pes: çün (5a14), (Ç)

*bilür misin: bildüñ mü (5a15), (Ç)

*sevgisini: sevgüsini (5b4), (Ç)

*nařīb it: nařīb eyle (5b4), (Ç)

5. Kerem eyle abusından ayırma
Bile aşr idüb it derdime dermân
6. İlâhi bu Sinânoğlı za'îfi
Tapusına abîbüñ eyle ğilmân
7. Anı ul eyle yâ rab Muştafâya
Yüzi arasına bama ey sulţân

azreti Resûl Vücûda Geldiğün Bildirür

- 6b** 8. Nice geldi bu yer yüzine Amed
Nice toğdı anasından Muammed
9. İşit nal idem anı anasından
Dedüğini bize dürdânesinden
 10. Anası gördüğünü idem ey yâr
Gel imdi bir dem otın cânı uyar
 11. Didi oldu yakın çün gele Amed
Cihânı nûra ğar ide Muammed
 12. Evümden didi yir nûr oldu zâhir
Cihânı abladı pes evvel âhir
 13. Daı hem gökden indi üç 'alemdir
Biri mağribde urdı pes ademdir
 14. Biri maşrıda diñledi bil ey yâr
Şalavât vir abîbe cânı o yâr
 15. Birisi ka' be üstüneydi anuñ
İşit bu sözleri şâd eyle cânuñ

*5b5 ile 5b6 beyitleri Ç'de yer değiştirmiştir.

*sulţân: sübhân (5b7), (Ç)

*toğdı: doğdı (5b8), (Ç)

*dedüğini: didüğini (5b9), (Ç)

*dürr-i dânesinden: dürdânesinden (5b9), (Ç)

*idem: diyem (5b10), (Ç)

*evümden: evimden (5b12), (Ç)

*daı: ki gördüm (5b13), (Ç)

*anuñ: ey can (5b15), (Ç)

*5b15'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Çü gördüm anı şâd oldu dil-i cân

16. Göricek anları bildüm ben ey şāh
Yağın oldı cihāna gele ol māh

A6a 1. Görürem şoñra ben yarıldı divār
Göründi gözlerime şöyle kim var

2. Hūrilerdi görünenler hūriler
Habībi birbirine muştularlar

3. Dediler müzdeğanı ey güzel cān
Toğısar senden uş bir güzel oğlan

4. Anuñ mişli cihāna gelmemişdür
Aña hemtā cihānda olmamışdur

Ç7a 5. Şadef sensin toğısar senden ey nūr
Cihān içinde pes Maħmūd olubdur

6. İrişdi vaqti bildim ki o sulţān
Zuhūra gele hem cānlara cān

7. Şuşadım şu diledim anda içem
Tolu bir kıf bañā şundılar ol dem

8. İçinde şu mı yā cennet zülālī
Anı içen ebed görmez melālī

9. Şovuk ıardan dağı hem südden ağıdır
Dağı lezzetde baldan tatlurağıdur

*görürem: ki görüm (6a1), (Ç)

*döründi: göründü (6a1), (Ç)

*gözlerime: gözüme (6a1), (Ç)

*dediler: didiler (6a3), (Ç)

*müzdeğanı: müzdegān (6a3), (Ç)

*olmamışdur: olmayubdur (6a4), (Ç)

*pes: bes (6a5), (Ç)

*vaqti: vaqt (6a6), (Ç)

*bildim: bildüm (6a6), (Ç)

*sulţān: yār (6a6), (Ç)

*şundılar: virdiler (6a7), (Ç)

*anı içen ebed: içen andan dağı (6a8), (Ç)

*şovuk: ki (6a9), (Ç)

*dağı: şovuk (6a9), (Ç)

*ağıdır: ağıdur (6a9), (Ç)

*lezzetde: lezzeti (6a9), (Ç)

10. Aluben içdim anı bende oldum
Çü rāḥat oldı cānum gitdi her ğam
11. Gelüb benüm yine bir aḳ kuş ey cān
Şıḡadı arḳamı kuvvetle ol an
12. Hemān toḡdı pes ol demde Muḥammed
Cihān içini tutdı nūr-ı Aḥmed
13. Hemān toḡduḡı ḥīn itdi münācāt
Ḥaḳḳa secde kılub ‘ arz itdi ḥācet
14. Hemān dem ümmetin diledi ol şāh
Baḡışladı aña ümmetin Allāh
15. Pes evvel ka‘ be kıldı aña secde
Dedesı gördi ol dem vecde
16. Nice görmüş gel imdi diñlegil sen
Şalavāt derdile vir kim deyem ben

Ka‘ be secde idüb şeybe ḥazreti peyḡamberiñ vücūda geldüġin bildürür

- A6b-Ç7b** 1. Diñle imdi nice oldı ol resūlden sen nişān
Ka‘ be nice secde kıldı nice oldı bil ‘ ayān
2. Didi ‘ Abdülmuḡḡalib ben ka‘ be içinde idüm
Amīne evine ḳarşu secde itdi ey cüvān

*aluben: alıben (6a10), (Ç)
 *içdim: icdüm (6a10), (Ç)
 *bende oldum: bendaḡı hem (6a10), (Ç)
 *cü: ki (6a10), (Ç)
 *gitdi her ğam: anda oldem (6a10), (Ç)
 *ol an: andan (6a11), (Ç)
 *pes: bes (6a12), (Ç)
 *hemān: ki (6a13), (Ç)
 *toḡdu: toḡduḡu (6a13), (Ç)
 *kıldı: eyleyüb (6a13), (Ç)
 *itdi: etdi (6a13), (Ç)
 *‘ arz itdi ḥācāt: arz u ḥācāt (6a13), (Ç)
 *pes: bes (6a15), (Ç)
 *gördi ol dem: gördübeni geldi (6a15), (Ç)
 *imdi: işit (6a16), (Ç)
 *derdiler: ‘ aşḳile (6a16), (Ç)
 *oldı: oldu (6b1), (Ç)
 *ḳarşu secde itdi: ḳarşu itdi secde (6b2), (Ç)

3. Şol âdem secde ider gibi ki gördüm ben anı
Dört divârı dağı anuñ şöyle añıldı revân
4. Kalkdı yine şöyle tırdı bir taşu hıç düşmedi
Vir şalavât cânıla kim gör nice cāndur o cān
- Ç8a** 5. Ka' benüñ dört rükni virdi birbirine selâm
Muştulaşdı birbirine geldi dir şāh-ı cihān
6. Çün işitdüm bir yüce şavt toğdı der ahrı'l-enām
Yüzi üstüne çü puqlar düşdüler ender zamān
7. Çıkdum andan şoñra vardum ben şafayla Merveye
Biri birile yollarda söyleşürlerdi hemān
8. Şol âdem gibi söyler birbirine Merve şafa
Muştularlar ol abibi geldi uş şāhib-i kırān
9. Bunları göriceñez vardum Amīne evine
Çıkarub miftāh açdum içerü girdüm revān
- A7a** 1. Gördüm andan kim Amīne nūrı alında degil
Didüm aña anı emānet andadur virgil nişān
2. Didi buldı ıssını nūrum benüm cānum baba
- Ç8b** Didüm aña götür imdi göreyim işbu zamān
3. Didi destūr yodudur şimdi göre insān anı
Ben didüm kim uma girmege kimdir ovmaya
4. Diledüm içerü girem görem ol şāhumı ben
Geldi bir şaş arşuma elinde tutardı Sinān

*virdi birbirine selām: birbirine selām virdi (6b5), (Ç)

*şāh-ı cihān: far-i cihān (6b5), (Ç)

*işitdüm: işitdi (6b6), (Ç)

*der: dir (6b6), (Ç)

*cü: amu (6b6), (Ç)

*putlar: put (6b6), (Ç)

*düşdüler: düşdiler (6b6), (Ç)

*söyleşürlerdi: söyleşirlerdi (6b7), (Ç)

*âdem gibi söyler: âdem söyler gibi (6b8), (Ç)

*andan: anda (7a1), (Ç)

*didüm: dedim (7a1), (Ç)

*kimdir: kimdür (7a3), (Ç)

*şāhumı: şāhımı (7a4), (Ç)

5. Didi kıancarü gidersin bana ey pîr dön geri
Ben didim oğlum Muğammed görmege ey nev cihân
6. Dedi destür yokdurur üç güne dek insâna kim
Tâ melâ 'îkelere ziyâret eyleyeler der-nihân
7. Döndi ' Abdülmüţţalîb geldi evine yine tâ
Üç gün olunca kıarar etdi evinde bir gümân
8. Çünkü dördüncü gün oldu vardı şeybe ilerü
Bir âvâz işitdi gelüñ yâ melâ 'îkeler revân

Ç9a 9. Geldi insâna ki nevbet göreler ol gevherî
Muştulañuz cennetüme gireler aña uyan

- A7b** 1. Ol ħabîbi aldı eline Amîne ana hem
Getürüb vardı eline dedesi aldı hemân
2. Kıundaķ idüb bağlamışlar gördi bir aķ şufe kim
Yaturub dizin üstine perķa' in açdı revân
 3. Kıahrımânı gözlerini açdı ol şâħib cemâl
Baķuban kıldı tebessüm şeybe yüzine ol cân
 4. Güldi düşdi ayağına sürdi ol pîr yüzünü
Didi sensin gözlerimüñ nûrı vardı müste'ân
 5. Maķşûdum sensin ħabîbüm gördi seni gözlerüm
Yoluña olsun fedâ emden gerü yaşıla cân

*dön: tut (7a5), (Ç)

*ey: iy (7a5), (Ç)

*dedi: didi (7a6), (Ç)

*üç güne dek: üç günden (7a6), (Ç)

*geldi evine yine ta: çün geldi yine evine (7a7), (Ç)

*etdi: itdi (7a7), (Ç)

*bir gümân: bi-gümân (7a7), (Ç)

*vardı şeybe: geldi şeybe ayları (7a8), (Ç)

*vardı: vir (7b1), (Ç)

*sufê kim: sufaya (7b2), (Ç)

*yaturub: yaturub (7b2), (Ç)

*dizni: dizi (7b2), (Ç)

*perķa' in: pür-ķa' in

*ķahrımânı gözlerini açdı: ķahrımânı açdı (7b3), (Ç)

*sürdi ol pîr yüzünü: yüzün sürdi ol pîr (7b4), (Ç)

*vardı: didi yâ (7b4), (Ç)

*7b5 Ç'de yoktur.

6. Añladuñ mı ey ‘aziz sen ol ħabibi kim imiş
Nice imiş ħadri anuñ añladuñ mı der cihān
 7. Ey Sinānođlı resūlūñ medħini biñ der isen
Dađı yüz biñ yıl senūñ ‘ömrūñ olursa cāviđān
 8. Gice gündüz tırmayub medħini disek (...)
Zerresini dimedeñ ger ideler imtiħān
 9. Sen nice medħ idesen şol serveri kim aña ħađ
Didi dostumdur benüm ol bī-ħilāfū bī-gümān
- A8a**
1. Yā ilāhī ol ħabībūñ ħađkı iĸün ħurtar bizi
Nefse esir olmuşuz yā rab dirüz el-amān
 2. Dağı dirüz eş-şalatu ve’s-selāmı ‘aşđ ıla
Tā bize ĸıla şefā‘ at ĸıla bizi şādumān

Eş-şalatu ve’s-selām ey sinesi meşrūħ olan
Eş-şalatu ve’s-selām ey dīdesi meftūħ olan

Zuhūr-1 Sırr-1 Ħađ

3. Dađı biñ bir kilisenūñ bil ey cān
Yığılıb kubbeleri oldı vīrān
4. Dađı hem ka‘ benūñ dört bucađından
Kelām işitdiler söylendi andan
5. Biri bu kim denildi geldi bu ħađ
Ki bātil gitdi bu gösterdi rev-ħađ
6. Biri bu yine sizden bir resūli
Virüb göndermişem ol yā uşūli
7. Size sultāndur ol hem naşr-u ‘izzet
Aña virildi sizde idiñ ‘izzet
8. Biri bu geldi Allāhdan size nūr
Ki zūlmet bu aradan oldı pes dūr

*7b5-8a8 Ç’de yoktur.

9. Biri bu eyledi Allāha ḥiṭābı
Didi kin saña itdük fetḥ-i bâbı
10. Seni ‘âlemler içre yâ emîn der
Ki kıldım rah̄mete’l lil‘ âlemîn der
11. Çü geldi ‘âleme ol nūr-ı Yezdân
Götürdi z̄ulmeti ‘âlemden ey cân
12. Söze geldi ve hoştır taşlar
Taşa geldi kamu içlerü taşlar
13. Yeri gök arası t̄oldı şenâdan
Güneşdür deyesin t̄oğdı anadan
- A8b** 1. Çü geldi ‘âleme ol nūru’l-envār
Cihāniñ z̄ulmetiñ götürdi envār
2. Şeyāṭin bulmadılar göklere yol
Kasāvet bağladılar cümle ğül
3. Didiler kim ‘aceb bu ḥālimiz ne
Kesildi gökden uş bu yolumuz ne
4. Gelün kim varalum bizim ulumuz
Ḥaber birsün nedür iş bu ḥālümüz
- Ç9b** 5. Bir araya derildiler şeyāṭin
Ulularına geldiler şeyāṭin
6. Didiler kim aña ey bizi server
Bu ḥâlden sen bizi eyle ḥaberdâr
7. Ki göklere çıkamazuz sebeb ne
Mükedder oldı ḥālümüz ‘aceb ne

*8a9-8b2 Ç’de yoktur.

*ḥālimiz: ḥālümüz (8b3), (Ç)

*gökden: göge (8b3), (Ç)

*gelün: gelün kim (8b4), (Ç)

*birsün: virsün (8b4), (Ç)

*ḥālümüz: ḥālümüz (8b4), (Ç)

*kim aña ey bizi: aña iy bizüm (8b6), (Ç)

*8b6’nın ikinci mısrası Ç’de şöyledir: Nedendür bilmezüz bizüm ḥālümüz

*mükedder: ‘acâib (8b7), (Ç)

8. Ki eyle hâl bizim müşküllerimiz
Sebeb nedür kesildi yollarımız
9. Didi varuñ cihân için arañ siz
Kamu şarkı ve ğarabı heb tarañ siz
10. Bilesin ne ise iş bu nihânı
Turuben tiz arañ varuñ cihânı
11. Turibeni tağılurlar başından
Kamusı bezdiler heb cânlarından
12. Aradılar kamu yiri tamâmet
Gelüb Mekkeye oldılar melâmet
13. Görürler kim melekler Mekke şehrin
Kuşatmışlar tururlar bañın zehrin
14. Görürler kim bir evden çıkar nür
Melekler hem dağı rızvânıla ğor
15. Turuben birbirine muştularlar
Ki keldi ' âleme sırr- 1 ekber
16. Ferişteler birbirine eydür
Şadefden toğdı bugün bir (...)
17. Bu ol dürr-i yetîmdür kim cihânda
Geliser didi ğağ âĦir zamânda

A9a-Ç10a 1. Ki geldi şimdi bilgil emîndür
Ħakikat rahmete'n lil' âlemîndür

*ki eyle hâl: ki hâl eyle bizüm (8b8), (Ç)

*yollarımız: yollarımız (8b8), (Ç)

*şarkı: işrâkı (8b9), (Ç)

*arañ varuñ cihânı: varuñ arañ cihâmı (8b10), (Ç)

*turibeni: turubeni (8b11), (Ç)

*tağılurlar: tağıldılar (8b11), (Ç)

*gelüben: gelüb (8b12), (Ç)

*oldılar: oldı (8b12), (Ç)

*çıúar nür: çıúar hoş nür (8b14), (Ç)

*muştularla: muştularlar (8b15), (Ç)

*sırr-1 ekber: ol sırr-1 ekber (8b15), (Ç)

*birbirine: biri birine (8b16), (Ç)

*bugün: şimdi (8b16), (Ç)

2. Bunuñ hūbbuna var etdi cihānı
Deyüb bunı dilerler müzdigānı
3. Görürler çün bu hāli bes şeyāṭın
İşidürler bu hāli pes şeyāṭın
4. Gelübeni dediler vaşf-ı hālı
Çağırdı ol la'ın getdi mecāli
5. Didi bilüñ Muḥammed gelmiş eyvāh
Buyur yüzine Aḥmed gelmiş eyvāh
6. Anuñ çün varmaduñuz göklere siz
Ne düşvār işlere uğradık uş biz
7. Başumuza ne ğavğalar geliser
Ki şarkdan ğarba ümmeti ṭolısar
8. Kılısalar bize pes lā'net anlar
İdiser cānumuz miḥnet anlar
9. Bize artuğ ne dışlık var ne raḥāt
Olısar nice kāfir aña ümmet
10. Şıgına ümmeti Allāh dā'im
Ṭuralar dīni üzre şöyle kâ'im
11. Ola ümmetlerinüñ 'ālī bul
Du'ālar ideler heb ola maḳbūl

*etdi: itdi (9a2), (Ç)
 *deyüb: deyüben (9a2), (Ç)
 *diler: dilerleridi (9a2), (Ç)
 *bes: pes (9a3), (Ç)
 *işidürler: işidürdi (9a3), (Ç)
 *hāli: bunı (9a3), (Ç)
 *çağırdı: çağırır (9a4), (Ç)
 *getdi: gitdi (9a4), (Ç)
 *buyur: buyır (9a5), (Ç)
 *uğradık: uğramışuz (9a6), (Ç)
 *başumuza: başuna (9a7), (Ç)
 *ṭolısar: olısar (9a7), (Ç)
 *pes: bes (9a8), (Ç)
 *idiser: idiserle (9a8), (Ç)
 *artuğ: ayruğ (9a9), (Ç)
 *ṭuralar: duralar (9a10), (Ç)
 *dīni: dīn (9a10), (Ç)

12. Anı kim biz yayavuz yıka anlar
Ki biz yıkamayavuz yaya anlar

13. Nidelüm neyleyelüm diyüben âh
İderler bir yere cem^ç olub âh vâh

Ç10b 14. Kıl imdi yana dursun ol lâ^ç ini
şalavât ver gör eyle gel lâ^ç ini

15. Dağı ver rûhına şâhun selâmı
Hoş eyle eş-şalatu ve's-selâm

**Eş-şalatu ve's-selâm şem^ç -i cem^ç -i enbiyâ
Eş-şalatu ve's-selâm şadr-i bedr-i aşfiyâ**

Emden halime dâye-i Muhammed ç an Kabîle-i Beni Saç d

- A9b** 1. Şadefden çıkdı ol dürr-i te^ç mîn pes
Hâm oldu rahmete'n lil^ç âlemîn
2. Çü doğdı geldi haqq-ı enbiyâdur
Resûl-ı haq Muhammed Mustafâdur
3. Ki kıldı ç âlemi nûr-ı münevver
Pes oldı kâfirin hâli mükerrer
4. Rebî^ç ü'l-evveliñ bir nicesinde
On ikinci ve isneyn gicesinde
5. Toğubdur âf-tâbı yeryüzine
Şalavât virsün ol şâhı güzîne
6. Muhammed dünyâyâ geldigi gice
Kimesne bilmedi gündüz mi gice

*cem^ç olub: dirilüb (9a13), (Ç)

*9a15 Ç'de yoktur.

*pes: bes (9b1), (Ç)

*ham: kim (9b1), (Ç)

*kafirin: kafirin (9b3), (Ç)

*nicesinde: gicesinde (9b4), (Ç)

*toğubdur: çütoğdı (9b5), (Ç)

*virsün: viresün (9b5), (Ç)

*şâhı: şâhun (9b5), (Ç)

*gündüz mi gice: gün mi yâ gice (9b6), (Ç)

7. Yâ bilsünler ki bir güneş toğubdur
Ki şarka ğarba nûrı tağlubdur
8. Ne güneş ay güneş bendesidür
Dü ‘ âlem halkı hep perverdesidür
9. Cihâna çünki geldi ol güzel hân
Ne kim gördi bunuñ gibi güzel cân
10. Saña cân gerekise cânı anuñ
Fedâ kııl yolına görklü cānuñ
11. Çü bildüm nice toğdı anasından
İşit eydem bugün ben tayasından

Ç11a 12. Vücūda geldi ol güzel cân
Yüzün gördüğünde şād olur dil-ü cân

13. Pes istediler anda aña taya
Gerekdür dediler pes buña taya
14. Nice hātūnlar alub gelürler
Kābūl itmez varub maḥzūn olurlar
15. Ḥayr eylediler yoḥsula paya
Bulalar ya‘ nī kim ol şāh dāye

*tağlubdur: ağıbdur (9b7), (Ç)
 *perverdesidür: berverdesidür (9b8), (Ç)
 *çünki: çünkim (9b9), (Ç)
 *bunuñ: buniñ (9b9), (Ç)
 *cân: cānı (9b10), (Ç)
 *fedâ: fidâ (9b10), (Ç)
 *görgili: gel tatlu (9b10), (Ç)
 *cü: ki (9b11), (Ç)
 *bugün ben: saña ben (9b11), (Ç)
 *tayasından: dayasından (9b11), (Ç)
 *ol: çünkim (9b12), (Ç)
 *gördüğünde: görse (9b12), (Ç)
 *şād olur: sevinirdi (9b12), (Ç)
 *taya: daya (9b13), (Ç)
 *dediler: didiler (9b13), (Ç)
 *hatunlar: hatunları (9b14), (Ç)
 *alup: alıp (9b14), (Ç)
 *gelürler: gelürler (9b14), (Ç)
 *paya: baya (9b15), (Ç)
 *bulalar: olalar (9b15), (Ç)

16. Şu deñlü geldiler yerin āmedī ol
Aradan birisin kılmadı maqbūl

17. Ne işdür bu ne hikmetdür diriken
Ne sırdur bu ne kudretdür diriken

A10a 1. Hālīme ana nā-gāh geldi ey yār
Şalavāt ‘ aşkıla vir cānı o yār

2. İşit imdi hālīme dün bugün kal
Nice oldu neye irişdi ahvāl

3. Hālīme kanda ide nice geldi
Neden istedi şāhı nice buldı

4. Deyeyim ‘ aşkıla ger diñler misiñ
Bilesiñ anı söz añlar mısıñ

5. Şalavāt ‘ aşkıla vir diñle
Hālīmeeden hikāyet deyem añla

6. Benī sa‘ d derler idi bir kabile
İşit kim eydeyim ben adıyla

7. Meger kim katı katılık olmuşdı
Bular kahtdan katı buñalmışdı

*geldiler: geldi (9b16), (Ç)

*aradan: olardan (9b16), (Ç)

*kılmadı: itmedi (9b16), (Ç)

*ana nā-gāh: anaydı (10a1), (Ç)

*ey: iy (10a1), (Ç)

*10a1’in ikinci mısrası Ç’de, 10a2’nin birinci mısrasıdır.

*10a2’nin birinci mısrası Ç’de, 10a1’in ikinci mısrasıdır.

*nice oldu: neydi kim (10a2), (Ç)

*istedi: işitdi (10a3), (Ç)

*deyeyim: diyeyim (10a4), (Ç)

*diñler misin: diñleriseñ (10a4), (Ç)

*añlar mısın: añlarisañ (10a4), (Ç)

*10a5 Ç’de yoktur.

*derleride: derleridi (10a6), (Ç)

*kim: gel kiö (10a6), (Ç)

*ideyim: diyeyim (10a6), (Ç)

*adıyla: adıyla (10a6), (Ç)

*derler: dirler (10a6), (Ç)

*kim: ki (10a7), (Ç)

*katı katılık: katı kazılık (10a7), (Ç)

*10a7’nin ikinci mısrası Ç’de şöyledir: Bularda hiç yimek kalmamışdı

8. Tavar koyun kuzu kırıldı gâyet
Bularuñ devleti ayrıldı gâyet

Ç11b 9. Hâtunları çıkardı dahı tağa
Varub hayvân gibi ot otlamağa

10. Meger bir gün adı idi Hâlîme
Hâlîme diseñ ol idi Hâlîme

11. Bildigim derdi bunlaruñıla hem
İşit derdine nice erdi merhem

12. Gelüb yatub evinde bir gice ol
Görür düşünde aqar bir şuyı ol

13. Şunuñ şâfılığına anda ol cân
Hâlîme baquben olurdu hayrân

14. Baqarken ol şuya bu nâ-gihâni
Görür qarşu turursun bir nev civâni

15. Didi yañıt Hâlîme şoyunğıl
Ne turursun bu şuya tiz yunğıl

16. Dahı içgil bu şudan kana kana
Olasın taya der bir ulu hân

17. İşidüb anı şoyundu hân
Bu şudan içdi hem yundu hâlîme

-
- *kırıldı gâyet: kırılmışıdi (10a8), (Ç)
 *ayrıldı gâyet: ayrılmışıdi (10a8), (Ç)
 *çıúardı: çıúarlarıdi (10a9), (Ç)
 *gibi: bigi (10a9), (Ç)
 *güm adı idi: hatun adıydı (10a10), (Ç)
 *bildigim derdi: bilye gideridi (10a11), (Ç)
 *yarub: yatır (10a12), (Ç)
 *düşünde: düşünde (10a12), (Ç)
 *şuyı ol: şuyı bol (10a12), (Ç)
 *anda: andan (10a13), (Ç)
 *baquben: baqıben (10a13), (Ç)
 *baqarken: baqadururken (10a14), (Ç)
 *nâgihâni: nâgehâni (10a14), (Ç)
 *turursun: turursın (10a15), (Ç)
 *ulu hân: ulu cân (10a16), (Ç)
 *taya: daya (10a16), (Ç)

A10b 1. Üzerine bağıdı gördi anda ol cân
Şalavât ‘aşkıla ver diñle bir ân

2. Gördigim sāmirmiş anda özine
Ta‘accüb kendü kendüzine

3. Dağı kılmış güzel hağ te‘ālā
Habībi hürmetine bağ te‘ālā

4. Neler eyler görüb ur yüzi hāka
Şalavāt vir şevğ ile ruhbāna

Ç12a 5. Didi yañıt bilür misin nedir iş
Erişdi baht-ı devlet getdi teşvîş

6. Sa‘âdetler nişânıdır bil anı
Saña olsun halîme müjdegānı

7. Yitişgil Mekke şehrüne bulasın
Didigüm naptığın anda bulasın

8. Yañıt gâyet oldı uyandı halîme
Bu düşün şevğine yandı halîme

9. Görür hem zāhir ayına mücessem
Sa‘âdetler olmuş ezelden muğassem

10. Helâli uyanub bağıdı yüzine
Ki hayrân gelimez özine

*‘aşkıla ver: ‘ışkıla vir (10b1), (Ç)

*Gördigim: görür kim (10b2), (Ç)

*te‘accüb kendü kendüzine: te‘accüb itdi anda kendüzine (10b2), (Ç)

*bağ te‘ālā: hağ te‘ālā (10b3), (Ç)

*eyle: iyle (10b4), (Ç)

*yüzi: yüziñi (10b4), (Ç)

*şevğile: ‘ışkile (10b4), (Ç)

*getdi: gitdi (10b5), (Ç)

*erişdi: irişdi (10b5), (Ç)

*sa‘âdetler: sa‘âdetüñ (10b6), (Ç)

*didigün: didi kim (10b7), (Ç)

*bulasın: bulasın (10b7), (Ç)

*şehrüne: şehrine (10a7), (Ç)

*bu düşün şevğine: bu oda düşüben (10b8), (Ç)

*Sa‘âdetler olmuş ezelden: ezel olmuş Sa‘âdetle (10b9), (Ç)

*Ki hayrân gelimez özine: Ki hayrân oldı gelimez özine (10b10), (Ç)

11. Didi kim yā Ḥalīme noldı saña
Eyitgil toğrısını didi baña
12. Ḥalīme eyledi bir bir hikāyet
Düşünde gördigin itdi rivāyet
13. Şabāh oldı yine geldi ḥātūnlar
Yine kim otlamağa vara bunlar
14. Ḥalīmeyi görenler oldı ḥayrān
Bağub gözlerin ayırmazlardı andan
15. Didiler yā Ḥalīme kim nedir bu
‘Āceb kim senki olmuşsin güneş rû
16. Dün ü gün uruğudıñ şimdi ḥāl ne
Bize de eydivirgil kıl-ı kāl ne
- Ç12b** 17. Ḥalīme didi varuñ siz benüm tok
Dağı ot otlamağdan hiç şafām yok
- A11a** 1. ‘Acāibler bu gice ben çok gördüm
Yatıncağ aç yattum tok tırdum
2. Eger yüz yıl ola ‘ömrüm bil ey cān
Ta‘ām arzısı hiç gelmeye bir ān
3. Didi siz varuñ ben varmam ayruğ
‘Abeşte ‘ömri geçirmezem ayruğ
4. Ḥalīmeye ḥelāli ḥādış eydür
Kerem kıl bizüm içün yürü var dur

*Didigim yā ḥalīme noldı saña: ḥalīme didi noldı saña (10b11), (Ç)

*didi: imdi (10b12), (Ç)

*şabāh oldı: şabāh olıncağız (10b13), (Ç)

*otlamağa: ot otlamağa (10b13), (Ç)

*nedir: nedür (10b15), (Ç)

*‘āceb kim senki: ‘ācebdür sen kim (10b15), (Ç)

*yatıncağ: yatırken (11a1), (Ç)

*yattım: yatdum (11a1), (Ç)

*bir an: benden (11a2), (Ç)

*didi siz varuñ: varuñ siz didi (11a3), (Ç)

*ayruğ: ayrığ (11a3), (Ç)

*var dur: var tır (11a4), (Ç)

5. Sözüni şaymayu ben vardı ol dem
Kim ol hātūnlarıla vardı ol dem
6. Bu oğlancıklar için çäre kılgıl
Yüri var bunlarıñ için kayırgıl
7. Ki nā-gāh geldi hātifden bir āvāz
Ḥalīme sen bu işden didi gel vāz
8. Yüri imdi saña oldu beşāret
İşāretdür velī gāyet beşāret
9. Yüri tīz ka‘be şehrine irişgil
Sa‘ādetdür saña imdi dürüşgil
10. Sevinüb geldi evine Ḥalīme
Didi bunu helāline Ḥalīme
11. Arı eydür Ḥalīmeye nidelum
Ḥalīme eydür yarağ eyle gidelum
12. Benī sa‘d kavmi işitmişdi ey cān
O yıl Mekkede çok toğmuşdı oğlan
13. Ḥamusı heb yarağın eylediler
Ḥalīme ile heb bile gideler
- Ç13a** 14. Kimi at kimi deveye bindiler
İrişelum deyü eyvāh binerler
15. Ḥalīme eri eydür biz nidelum
Yarağ idüb yola nice gidelum
16. Ža‘īfdür merkebimüz daḥı aruḡ
Ne bizi götürebilür ne azuḡ

*11a5 Ç’de 11a6 olarak geçmektedir.

*11a6 Ç’de 11a5 olarak geçmektedir.

*beşāret: işāret (11a7), (Ç)

*bunu helāline : bu sözi erine (11a10), (Ç)

*ey: iy (11a12), (Ç)

*yıl: bile (11a13), (Ç)

*ḥalīme: ḥalīmenüñ (11a15), (Ç)

*aruḡ: arıḡ (11a16), (Ç)

*götürebilir: götütür (11a16), (Ç)

17. Hālīme eydür ne söylersin kişi sen
Gözünle görmedün mi bu işi sen

- A11b** 1. Beni aç yaturuben tok tururan
O durur cümleye rızqını viren
2. Baña kuvvet viren virür aña da
İşāretdür baña vü hem saña da
3. Binüb bunlar hemān yola girerler
Gehī binüb arada gāh sürerler
4. Zāʿif idi velākin katı merkeb
İlerü gider idi kamu halk heb
5. Qalurdı kâmusından soña ana
Diyeyim bir hikāyet diñle yine
6. Şalavāt vir şāha şād eyle cānuñ
Diyeyim saña didügin ananuñ
7. Hālīme eydür giderdük yolda arşun
İñen ırak qalurdük artta bir gün
8. Görürem bir yigit ol şāh-ı server
Yeşil ton geymiş elinde sünü var
9. Gelüb büyüdüğim merkebi dutar
Benüm merkebüme söyler ol er
- Ç13b** 10. Niçün kahel olursun ey hayvān
Kimdür murzīa götürdügiñ cān

*beni aç yaturuben: ben aç yatuben (11b1), (Ç)

*o durur cumāya: o turur cümleye (11b1), (Ç)

*aña: añadır (11b2), (Ç)

*saña: sañadır (11b2), (Ç)

*sevinürler: sürerler (11b3), (Ç)

*qalurdı: qalırdı (11b5), (Ç)

*diñle: saña (11b5), (Ç)

*Diyeyim saña didügin ananuñ: Diyeyüm bir hikāyet saña yine (11b6), (Ç)

*ırak: katı (11b7), (Ç)

*olursun: olursın (11b10), (Ç)

*ey: iy (11b10), (Ç)

*götürdügiñ: götürdüğüñ (11b10), (Ç)

11. H̄abībullāh durur dir murzia bu
Yūri t̄iz dir bu gūn kahelligi o
12. ū bōyle didi gā'ib oldu el-a
H̄emān dem merkebūm gōtūrdi ayak
13. Yetidi amusından gedi ōne
Giderem ōnce bular kaldı oa
14. Gōrūb bunı amu h̄al taladılar
H̄alīme bu ne h̄ikmetdūr didiler
15. Didim kim bunı anca bilūr Allāh
Elindedūr ne ılsa ılır Allāh
16. Baa uvvet viren viridi bua da
alavāt vir vire uvvet saa da
17. Daı vir rūına āhı selāmı
H̄o it e-alatu ve's-selāmı

E-alatu ve's-selām ey em'-i cem'-i enbiyā
E-alatu ve's-selām ey adr-i bedr-i afiyā

- A12a** 1. Emīr bir olı varıdı ananu
Adı Z̄amrā idi iitgil anu
2. Aluban anı bile gitdilerdi
Bu ii taıııla itdilerdi
3. Giderler arun arkun cūmle ey cān
H̄ikāyet neye erdi dile bir ān

*dir: dūr (11b11), ()

*gahel: gahil (11b11), ()

*amusından: amusına (11b13), ()

*Didim: didūm (11b15), ()

*elindedūr: elindedir (11b15), ()

*11b16 'de ōyle gemektedir: h̄alīme bu ne h̄ikmetdūr didiler

Gōrūb bunı amu h̄al taıldılar

*11b17 'de 11b16 ile aynıdır.

*olı: olanı (12a1), ()

*atanu: ananu (12a1) ()

*bile: daı (12a2) ()

*ey: iy (12a3) ()

*erdi: irdi (12a3) ()

4. İrişüb Mekke şehrine inerler
Gelüb bunlar bir araya қonarlar
5. Тағұлub Mekke içre girdi bunlar
Қamu мақсұdларını gördi bunlar
- Ç14a 6. Қамусы buldılar heb birer oғlan
Ҳаліме bulamayub қıldı һayrān
7. Ҳелāli der Ҳалімеye kim ey cān
Niçün bulunmadı yā bize oғlan
8. Қanı ol gördüğün düş ta' biri һāy
Ki zāhir olmadı yiri didi vāy
9. Ҳаліме der yine şehre gireyin
Bu kez ben тоғrı ka' beye varayın
10. Қabusına yüzümi süreyin ben
Yüz sürüb һālіқа yalvarayın ben
11. Ola kim zāhir ola bu beşāret
Kerem kıla bize ide işāret
12. Hemān dem тұruben vardı һürmede
Varuben şeybeyi gördi һürmede
13. Çü тоғrı vardı anuñ һізметine
Ayagın öbdi oturdı қатına
14. Қamu ' arz eyledi һālini аña
Düşün ішитди şeybe қılıb таña

*Mekke içre: Mekke şehri içre (12a5) (Ç)

*қамусы: cemi'î (12a6) (Ç)

*bulmayub: bu almadı (12a6) (Ç)

*қıldı: қалды (12a6) (Ç)

*12a7'nin mısraları Ç'de yer deғiştirmiştir.

*Ç'de 12a8 ile 12a10 yer deғiştirmiştir.

*Ç'de 12a9 ile 12a11 yer deғiştirmiştir.

*12a12 Ç'de şöyledir: һаліме eydir gine şehrindeyim

Bu kez ben doғru ka' beye varayum

*тоғrı: тоғру

*vardı: erdi (12a13), (Ç)

*һālini аña: һālini bir bir аña (12a14), (Ç)

*қıldı: қалды (12a14), (Ç)

15. Didi varsa budur şāh rāya
Ala ṭābın bunı ol ṭolı aya

16. Didi şöyle aña kim yā sā' ide
Yanuma gel yetişesiñ ögüde

A12b 1. Benüm bir oğlum oğlı var yetimdür
Yetimdür illā kim dürr-i yetimdür

2. Gel imdi didi kim aña gidelüm
Ḥalimedür buyur ḥizmet idelüm

Ç14b 3. Ṭurub andan pes oldılar revāne
Gelüb yetişdiler ol eri cāna

4. Amīne muntazır ṭurmuşdı ol dem
Ana hatif ḥāber virmişdi ol dem

5. Demişdi yā Amīne olma maḥzūn
Geliser murzia ol şāh bu gün

6. ' Aceb kim ki der iken Amīne
Çıkageldi ol dem şeybe evine

7. Ḥalīme bile gelmişdür ey yār
Şalavāt vir ḥabībe cānu uyar

8. Amīne gördi şordı aña
Aduñ nedür ne yerdensin di baña

9. Benüm adum Ḥalimedür didi ol
Beni sa' dam kim tutmuşam yol

*ṭolı aya: ṭatlu aya (12a15), (Ç)

*yanuma gel: benümle gel (12a16), (Ç)

*ḥalimedür: ḥalīme adıdır (12b2), (Ç)

*ṭurub: alub (12b3), (Ç)

*ṭurmuşdı: olmuşdı (12b4), (Ç)

*virmişdi: olmuşdı (12b4), (Ç)

*demişdi: dimişdi (12b5), (Ç)

*bugün: bir gün (12b5), (Ç)

*der iken: dir iken (12b6), (Ç)

*gelmişdür: gelmişdi (12b7), (Ç)

*cānu: cānı (12b7), (Ç)

*amine şordı: amine ana şordı (12b8), (Ç)

*ne yerdensin: neden geldüñ (12b8), (Ç)

10. Amīne didi sensin dāyeyesi sen
Gel otur dir şāhı getüreyim ben
11. Oturdu pes Hālīme baqdı görđi
Çırağ yanar bucağda döndi şordı
12. Nedür bu gündüzün dağı çırāğı
Yağar mısın eyā gözüm çırāğı
13. Amīne eydür Hālīmeye ev kat bağ
O gevher kim saña virmiş durur hağ
14. Anuñ nūrı çırāğıdır görünen
Getüreyim eliñe der gör inan
15. Bu nūr oğlum Muğammed nūrıdur bil
İrişdüñ çün buña kayku yimegil
16. Bu bir gevher durur şāfi buña hiç kâdir kıymet yoğ
Kalan gevherlere küllī bunuñ katında kıymet yoğ

- A13a**
1. Budur hağ sırrına vağıf budur hağkı iden izhār
Sa' âdetüñ varmış hoğ didi vāllahi minnet yoğ
 2. Sa' âdet burcunuñ māhı budur kim ' âleme toğdı
Ziyāsı gönüllere ağıdı çü yerde gökde zulmet yoğ
 3. Nice vaşf eyleyem saña budur ' âlemde bī-hemtā
Ki bundan ğayrı ' âlemde dağı şāhib-i mürüvvet yoğ
 4. Bu bir nūrı ilāhīdür vücūdı zāhir olduğda
Yere düşdi kamu putlar şalibe ' izzet yoğ
 5. Bihamdillāh yetişdiñ sen eger mağbūl olur iseñ
Saña evlādıña küllī çü bundan ulu devlet yoğ

*12b10'nun 2. mısrası Ç'de şöyledir: Oürğil bir dem uhtn gelgil iy cān

*bağ: gör (12b13), (Ç)

*saña virmiş durur hağ: erersin işde budur (12b13), (Ç)

*12b14 Ç'de yoktur.

*12b15'in ilk mısrası Ç'de şöyle: Benüm oğlum Muğammed nūrıdur bu

*çün buña: şimdi aña (12b15), (Ç)

*kayku yimegil: kayku (12b15), (Ç)

*12b16-13a6 Ç'de, 13a7-13b7'den sonra geçmektedir.

*13a1-13a5 Ç'de yoktur.

6. Hālīme ana bunları işidüb kalbi hoş oldı
Bilürem baña dir ve Allāh ki bundan ulu himmet yok

Hālīme-i Mekkiye Resül Hāzretin Buldıgın Beyān İder

Ç15a 7. Hālīme eydür getür berü habībüm
Benüm dertlerüme budur tabībüm

8. Amīne şundi ol şāhı eline
Hālīme aldı ol māhı eline

9. Ki gögsi bendelerini çaķı kıldı
Yudı memesini hoş pākı kıldı

10. Dizi üstine yaturdı habībı
Uyardı uyķusundan ol tabībı

A13b 1. Mübārek gözlerini açdı baķdı
Tebessüm kıldı pes anayı yaķdı

2. Hālīme şād oldı göricek
Mememin aldı aǵzına viricek

3. Getürdi şol mememin virdi andan
Alub emdi anı ol güzel hān

4. Ki dönüb şaǵ mememin virdi girü
Aluben emdi ol güzel rü

5. Didi şāhib-i mürüvvedür Muḥammed
Ki oǵlumla uḥuvvedür Muḥammed

6. Hālīme şunub öpdü ayaǵını
Yüzine gözine sürdi ayaǵını

*13a6 Ç'de yoktur.

*caķı kıldı: cān kıldı (13a9), (Ç)

*pākı: pāk (13a9), (Ç)

*öncüsinden: uyķusından (13a10), (Ç)

*kıldı: itdi (13b1), (Ç)

*hālīme: hālīme ana (13b2), (Ç)

*getürdi: getirüb (13b3), (Ç)

*ol güzel rü: yine ol güneş rü (13b3), (Ç)

*aluben: alıben (13b3), (Ç)

*Ç'de 13b5 ile 13b6 yer deǵıstirmiştir.

7. Memenũ birini emmedi ya' nĩ
Ki Zameraya kodı hışşa bu ma' nĩ
8. Didi bildũm bu durur baña devlet
Bunuñ kulluğun itmek baña minnet
9. Sa' adetdũr buña kulluğ idem ben
Eger virirseñiz alub gidem ben

Ç15b 10. Verũr şeybe Halĩmeye o cānı
Didi ışmarladum Allāha seni

11. Dağı virdi aña ok dũrlũ ni' met
Didi var eylegil sen buña ĥizmet

12. Didi şeybe Halĩme anaya hem
Yũri al git budur derdiñe merhem

13. Turub geldi ĥelālinũñ çatına
Olalar da 'im anuñ ĥizmetine

14. Didi tur gũr yarağımız gidelũm
Varalım buña ĥoř ĥizmet idelũm

15. Pes andan geldi bunlar evlerine
Ben-i sa' d şavmi cũmle yine

16. Getũrdiler eve cānum ĥabĩbi
O durur dertli cānlaruñ řabĩbi

17. ĥabĩbi ol řabĩle ĥoř severdi
Yũzin gũrmege her biri iverdi

*kulluğun: kulluğın (13b8), ()

*kulluk: kullığ (13b9), ()

*virirseñiz: virũirseñiz (13b9), ()

*alub: alıb (13b9), ()

*virũr: verũr (13b10), ()

*o cānı: anaya hem (13b10), ()

*13b10'nun 2. mısrası 'de şoyledir: Alub eydũr budur derdũme merhem

*ĥizmet: ĥũrmet (13b11), ()

*13b12 'de şoyledir: ĥalĩme aldı ol řāhı eline
Ki virdiler alub gide eline

*yarağımız: yarağumuz (13b13), ()

*bunlar evlerine: olar yine (13b14), ()

*iverdi: iverler (13b17), ()

- A14a** 1. Ne dürlü hasta kim olsaydı ey cān
Yüzün görmek olurdu aña dermān
2. Gelürdi küs getürem sağ olurdu
Yüzün gördüğü sâ' at sağ olurdu
3. Olalı başladı pes ol güzel şāh
Tıturdu hizmetine şems ile māh
4. Sen anı ayruḡ oḡlan itme nisbet
Tıtar günde bir aylıkça kuvvet
5. Kaçan kim bir yaşına irdi server
Dili söyledi der Allāhu ekber
6. İrişdi dört buçuk yaşına sulṭān
Yaşına aandı içerler ins ile cān
7. Hālīme anaya bir günde eydür
Benüm ḡardeşlerüm ḡanda gider dir
8. Gice bir yerde olur līk-i gündüz
Görünmezler nedür degil baña siz

*Aşağıdaki beyitler ana metinde yer almamaktadır.

* O sulṭān hālīmeye oldu daya

Mübārek oldu hem bize bāya

* Çün ol ḡavmin içinden geldi ol şāh

Olan mālī ni' met viridi Allah

* ḡanī oldu beküllī ol hālāyık

Bilürlerdi Muḡammedendür bayık

* Sefer itse bir kişi eger evvel

Yüzün görmekidi şāhuñ işi evvel

* Nice gelse seferden yine derhāl

Niceler duttı yüzün görmegi fāl

* Gelüb ola dīnine gelmezdi anlar

Verürlerdi şāhuñ yolına cānlar

* İderlerdi ziyāret ol ḡabībi

Nedür dirlerdi dertlerün ṭabībi

*Ne dürlü: eger (14a1), (Ç)

*14a2 ilk mısrası Ç'de şöyledir: Ki gelse sâ' at getürem sağılırdı

*gördüğü: görmegi (14a2), (Ç)

*ayruḡ: ayrıḡ (14a4), (Ç)

*tutar: tutardı (14a4), (Ç)

*14a6 ikinci mısrası Ç'de şöyledir: Olurdu derde dermān cānlara cān

*yerde: yirde (14a8), (Ç)

*nedür degil baña siz: nedir bāna deñilsiz (14a8), (Ç)

9. Ḥalīme eydür ey benüm cānum cān
Kim olsun atam añam saña qurbān

10. Ki biz bir kavm idük uş aç muhtāç
Tapuñ oldı sa' ādetle bize tāç

Ç16a 11. Senüñ kardeşlerüñ koyun güderler
Anuñ çün gündüz olıcağ giderler

12. Ğanī olduğ senüñ sayeñde şimdi
Koyun kuzı iken çok oldı imdi

13. Didi server ana ne bilmemişiz
Ūḥuvvet dirliğīn dirilmemişiz

14. Bile varmağ idi anuñ revāsı
İşit ne der o dertlerüñ revāsı

15. Ḥalīme ana der kim ḥāşā cānum
Kamu oğlum kızum hem daḥı benüm

16. Fedā olsun saña cānımız ey şāh
Senüñ eksikligüñ vermesün Allāh

17. Koyun gütmek nedür arzū idersin
Ne nesnedür anı cānum dilersin

A14b 1. Didi server ki bir ev ḥalkıyuz biz
Niçün anlar gider varmayavuz biz

2. Revā mıdur kim anlar ıssı günde
Koyunı güdeler şahrā yüzünde

*14a9 ikinci mısrası Ç'de şöyledir: etem anam cānum heb saña qurbān

*14a10 ile 14a11 Ç'de yer değıştirmiştir.

*14a12 Ç'de yoktur.

*bilmemişiz: bilmemişüz (14a13), (Ç)

*dirilmemişiz: dirilmemişüz (14a13), (Ç)

*varmağdı anuñ: varmağ idi anda (14a14), (Ç)

*ne der: ne dūr (14a14), (Ç)

*ana der kim: anda eydür (14a15), (Ç)

*kamu: heb (14a15), (Ç)

*fedā: fidā (14a16), (Ç)

*cānımız: cānımız (14a16), (Ç)

*vermesüñ: virmesüñ (14a16), (Ç)

*güdeler: güdiler (14b2), (Ç)

3. Ferağat gölgelerde biz tıravuz
Revâdur kim evlâduñla olavuz
4. Hâlıme ana eydür ey şeker leb
Koyun dağı çobanı küllüsi heb
5. Senüñ yoluna olsun küllî kurbân
Hele çün arzû idersin ey cân
6. Yârin göndereyin bile veresin
Koyun kuzı şahrâlar göresin
7. Çün ağışam oluben geldiler anlar
Şâhuñ arzûsını bildiler anlar
- Ç16b** 8. Hâlıme ana çün anlara eydür
Şâhı ışmarlayub bunlara eydür
9. Siziñ ile bile veresin Muğammed
Ki ‘ arzûlar ider göresin Muğammed
10. Veliki gözleñ anı hizmet eyleñ
Ne söyleriseñiz lûtf ile söyleñ
11. Şovuk gölgelere iletüñ anı
Şaķınıñ ıssıdan ol arı cânı
12. Aluben şâhı bile gitdiler hoş
Bir ağaç gölgesine yatdılar hoş
13. Bular anda otururlar ferağat
İşit imdi neye erdi hikâyet

*revâdur: revâdır (14b3), (Ç)

*çün: uş (14b5), (Ç)

*ağışam: ağısâm (14b7), (Ç)

*ana anlara eydür çün: oğlanlara eydür (14b8), (Ç)

*siziñ ile: sizüñile (14b9), (Ç)

*veresin: veresün (14b9), (Ç)

*ki arzular ider: ne kim arzu iderse (14b9), (Ç)

*veli gibi: velikin (14b10), (Ç)

*söyleriseñiz: söyleriseñüz (14b10), (Ç)

*lûtf ile: hulkile (14b10), (Ç)

*iletüñ: iledüñ (14b11), (Ç)

*otururlar: otururken (14b13), (Ç)

*erdi: irdi (14b13), (Ç)

14. Bir arşlan varıdı anda derede
 oyun uzı omazdı ol arada
15. Ki nā-gāh gördilerdi arşlan
 ıa geldi bular üstine ey cān
16. Bularda arşlana ünkü göründi
 Görindi egerdi arşlan süründi
17. Göricek açdılar ol iki oğlan
 Yā leykin aldı anda gör o sulān

- A15a** 1. Görür arşusına gelür ün arşlan
 Ne itdi gör göz anda o sulān

Med-i Resūl Aleyhi's-selām

2. urdu yerinden örü ol hoş hişāl
 arşu vardı leyse ol şāhib-i cemāl
3. Gördi arşlan anı odı yüz yere
 Yapışub ulağına ol hoş hişāl

- 17a** 4. Didi ana yā eyā leys bil beni
 Kim Muammedüne sen etme ıl ü āl

5. Yüri ayru bunda urma git didi mi
 Ki şaın kimesneye ılma vebāl
6. Sürdi arşlan yüzünü ayağına
 Ol ki yüzün gör ne irmez melāl
7. Döndi kim ki neyse ol hayvān gör
 Sen dağı hayvān degilseñ ma' nī al

*bular: bularuñ (14b15), ()

*göründi: görindi (14b16), ()

*14b17 'de şöyledir: Yaluñuzca alur anda o sulān

*15a1 'de yoktur.

*leyse: arşlana (15a2), ()

*odı yüz yere: şāh odı başın yire (15a3), ()

*cemāl: kemāl (15a3), ()

*Kim Muammedüne: ben Muammedün (15a2), ()

*şaın: za' if (15a5), ()

*kim ki neyse ol: gitdi kimse ol (15a7), ()

8. Görki hayvân nice bilür ‘ izzeti
Aña ‘ izzet idene irmez vebâl
9. Vir şalavât cânıla gel sen aña
A15b ‘ Afv ide suçlarını ol lâ-yezâl

1. ‘ Aşkıladı eş-şalavātu ve’ş-şelâm
Tâ ki dutmaya senüñ gönlüñ melâl

Eş-şalatu ve’s-selâm ey muzafferi elvâri hağ
Eş-şalatu ve’s-selâm ey hazreti esrâr-ı hağ

Resûl Hazreti Leyşe Yapışdığın bildürür

2. Gördüler çünkim arslan gitdi andan
Çatı geldiler ol iki oğlan
3. Didiler şâha nice karşı varduñ
Çulağına yapışduñ ne buyurduñ
4. Didi var git didüm aña ol sulţân
Varub gitdi dahı çoğmañ siz andan
5. Yüridiler o gün olunca ağşam
Döneler çünki eve oldı ağşam
6. Halîme karşı varub buldı şâhı
Alub bağrına başdı tolu mâhı
7. Didi sen anda ayruğ varma cânım
Çoyun güdmek yaraşmaz saña hânım

*vebâl: zebâl (15a8), (Ç)

*15a9 ikinci mısrası Ç’de şöyledir: Kin suçın bağışlaya ol lâyezal

*15b1 Ç’de yoktur.

*gördüler çünkim: görürler çünki (15b2), (Ç)

*çatı: çatına (15b2), (Ç)

*yapışdun: yapışdım (15b3), (Ç)

*o gün olunca: çün oluncadan (15b5), (Ç)

*eve oldı: olur (15b5), (Ç)

*tolı: tolu (15b6), (Ç)

*buldı: bildi (15b6), (Ç)

*didi: dedi (15b7), (Ç)

*sen anda: arzuñ geçdi (15b7), (Ç)

*çoyun güdmek: çoyun gitmek (15b7), (Ç)

- Ç17b** 8. Alub eve getürdi ol habîbi
Budur dertli cânımuñ tabîbi
9. Çü meşhûr oldı ‘ âlemde kemâlûñ
Sa‘ âdetdür görem güzel cemâlûñ
10. İrişdi beş yaşına ol güzel şâh
Ki neye irdi diñle ol güzel mâh
11. Yine bir gün gider gütmeye koyun
Nice oldı işit sen aña ol gün
12. İrişdi nâ-gihân cebrâ ’il anuñ
Ki yardı şadrını gider gümânuñ
13. Göricek bunı oğlanlar şükretti
Hâlîme ananuñ katına yatdı
- A16a** 1. Didi Zâmrâ çağırub ey ana hey
‘ Aceb noldı Muḥammed görseydük vay
2. Didi noldı benüm cânum Muḥammed
İki ‘ âlemde sulṭânım Muḥammed
3. Didi ana ki gördüm iki erler
Gelüb ol seyyidüm şâhum dutarlar
4. Bıçak birle gögsün anuñ
Sözüm gerçek durur gider gümânuñ
5. Hâlîme sözi işitdi bulardan
Çağırub tırı geldi kıldı efgân

*budur: didi (15b8), (Ç)

*cânımuñ: canumuñ (15b8), (Ç)

*güzel cemâlûñ: görgili cemâlûñ (15b9), (Ç)

*güzel mâh: güzel şâh (15b10), (Ç)

*15b11 Ç’de yoktur.

*nâ-gihân: nâ-gehân (15b12), (Ç)

*cebrâ ’il: cebrî ’il (15b12), (Ç)

*görseydük: bilseydük (16a1), (Ç)

*sulṭânım: sulṭanum (16a2), (Ç)

*birle gögsün: birle yararlar gögsiñ (16a4), (Ç)

*16a4’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Bu söz ḥaḳdur gider bizde gümânuñ

*kıldı efgân: kaldı efgân (16a5), (Ç)

6. Yüzini yırtuben eyledi çok âh
Nideyim neyleyeyim ey güzel şâh
7. Seni elden çıkardım mı didi vây
İñildüsi çıkar ‘ayyuğa çün tây
8. Segirdüm geldi gördüğim Muḥammed
Ṭurur bir arada mest gibi Aḥmed

Ç18a 9. Velî olmuşdı beñzi teğayyür
Ki şöyle ṭurmuş iderdi tefekkür

Resûl Ḥazreti a.s. Ḥalîme anaya ferîştehler göğsün yardığın bildürür

10. Ḥalîme bağrına başdı didi noldı saña ḥānum
Fedâ olsun atam anam yoluña başıla cānum
11. Nedendür beñziñüñ levni şararmış ey güzel şāhum
Ne ḥāl oldu saña digil iki ‘ālemde sulṭānum
12. Senüñ güzel cemālîñden ayırmāsın beni Allāh
Ki sensiz virmesün ‘ömri daḥı baña o sübhān
13. Ne yaşlu söz idi Zāmrā getürdi ağudan acı
İçürdi ben ġarîbiñe eridi aşıla cānum

A16b 1. Saña zāmrā didiği didi gerçek durur ana
Gelüb iki güzel yigit yararlar şadırımı benüm

Resûl’ullah ferîştehler bildürür

-
- *16a6’nın ilk mısrası şöyledir: Yüzün yırtub bağırub eyledi âh
 - *çıkardım mı: çıkardı mı (16a7), (Ç)
 - *tây: vay (16a7), (Ç)
 - *segirdüm: segirdüb (16a8), (Ç)
 - *ṭurmuş: durmuş (16a9), (Ç)
 - *ḥānum: cānum (16a10), (Ç)
 - *fedâ olsun: fidâ olsun (16a10), (Ç)
 - *atan anam yoluña başıla : yoluna heb anam atam başum (16a10), (Ç)
 - *saña: baña (16a11), (Ç)
 - *güzel cemālîñden: görgili cemālîñden (16a12), (Ç)
 - *Allahım: Allah (16a12), (Ç)
 - *sübhān: sübhānum (16a12), (Ç)
 - *yaşlu söz idi: acı söz durur (16a13), (Ç)
 - *didiği: didiği söz (16b1), (Ç)
 - *şadırımı: şadırımı (16b1), (Ç)

2. İki daḥı ḥüb şuratlu maḥbüb
Olaruñ gibi hiç görmedim ḥüb
3. Gelüben ikiside yardı şadürüm
Çıkardılar yüregüm anda gördüm
- Ç18b** 4. Kõdılar anı bir taşun içine
Şu kõdular yudılar anı yine
5. Çıkardılar uyuşmuş bir päre kan
Didi lâyıķ degil bu saña ey cãn
6. Didiler ḥazzı şeytãndur saña bu
Yaraşmaz uş giderdüm yime kayġu
7. Yudılar yüregim yine kõdılar
Şıġadılar çü göġsümi dediler
8. Ki kõrkmaġıl saña hiç kõrķu yokdur
Velî dũşmanlıġ ider kişi çokdur
9. Didiler gök yüzine aġdı anlar
İki daḥı ḥüb güzel çü anlar
10. İşitdi pes Ḥalîme bir bir anı
Nedür ol bilmeyüb yandı cãnı
11. Ḥelâli Ḥârîşe eydür nidelüm
Bunu olarını dek iletelüm
12. Didi nã-gãh arada iş ola
Bize imdi bir ulu teşvîş pes ola

*yaşlu söz idi: acı söz durur (16a13), (Ç)

*didiġi: didiġü söz (16b1), (Ç)

*gerçek: gircek (16b1), (Ç)

*şadırımı: şadırımı (16b1), (Ç)

*didi: didiler (16b5), (Ç)

*giderdüm: giderdün (16b6), (Ç)

*göġsümi: göġsüm (16b7), (Ç)

*düşmanlıġ: düşmanlıķ (16b8), (Ç)

*kõrkmaġıl: kõrķaġıl (16b8), (Ç)

*bilmeyüb: bilmedi (16b10), (Ç)

*bunu: bunu (16b11), (Ç)

*iletelüm: iledelüm (16b11), (Ç)

*16b12 Ç'de yoktur.

13. Pes andan ıurıben yola girerler
Gelüben ka'be şehrine irerler

14. Getürdiler anasıyla buluşdı
Varub ol dedesi ile görüşdü

15. Dedesi gördi şāhı kıldı hayrān
Didi oğlum Muḥammed cānuma cān

A17a 1. Yüzün gördüm sevindim yine ey şāhum
Ki sensiz eylesün Allāh

2. Yanından irmezidi ol ḥabībi
Ol idi zirā derdinüñ ṭabībi

3. Ḥabībi ancaḳ idüb selāmı
Diyelüm eş-şalatu ve's-selāmı

Ḥabībi ancaḳ idüb selāmı deyelüm eş-şalatu ve's-selāmı

Medḥ-i Resül Aleyhi's-selām

Ç19a 4. Pes ol dem 'ādet idi şeybe ol şāhı ḥarām
Ayda bir kez alurdı ḥalḳ için ele raḳam

5. Yine evvel derilüb geldi ḥalāyık ḳamu heb
Ḳurulub çetr-i hümāyun dikilür yine 'alem

6. Bize diler gelüben ka'be-i ḥoş 'izzet ile
Ḳurulub sadr-ı şafā ide ḳuzzāt anda behem

7. Ol resülün çavı ineñ çıḳmışdı 'āleme
Çoğı ḥalḳuñ anı görmeklige gelürdi ḥū cem

8. Amīne ana daḫı aldı resüli ḳatına
Gözlerün sürmeleyüb didi yüri şağ selām

*16b13 Ç'de yoktur.

*varub ol: daḫı ol şāh (16b14), (Ç)

*oğlum: cānum (16b15), (Ç)

*irmezidi ol ḥabībi: ayırmazdı hiç ḥabībi (17a2), (Ç)

*17a3 Ç'de yoktur.

*dirilüb: çügelüb (17a5), (Ç)

*bize diler gelüben: gelüben bize diler (17a6), (Ç)

*ḳurulub: ḳurulub (17a6), (Ç)

9. Amine ana didi dedesine al bunı sen
Kim elet halkuñ katına başa anda hoş qadem
10. Pes o da aluben iletdi şahı ka' beye
A17b-Ç19b Geçüben şadre oturdı getürüldi çün zalüm
1. Yüzi görenüñ olur dilü cânı kamu şād
Gelüben oldı kulu cümle ' Arab eger ' Acem
2. Çün geçüb oturdı dedesi yerine ol habīb
Göreni bu leheb yandı içi dutdı şakam
3. Didi yārānlerine görüñ anı bu bī-edeb
Nereye geçdi oturdı deyüben çekdi elem
4. Gözi kör geldi görmez yüzüni ol çü cānuñ
Vay aña kim anuñ Allāh ura göñline hatem
5. Meger şeybe dañı gelmemişdi
Geçüb şadre karar kılmamışdı
6. Qalan ' ammüleri dañı resülün
Gelenlerün gözedürlerdi yolun
7. Kaçan kim geçdi ol sultān oturdı
Hemān dem bu leheb gāvga getürdi
- Ç20a** 8. Hased odı yüregın taqlamışdı
Ezelden ol şāha kīn baqlamışdı
9. Şunuñ gibi olubdı göñli mañcüb
Görünmezdi gözine şah mañbüb
10. Ne görsün anı haq göstermeyince
Ne bilsün anı haq bildürmeyince
11. Pes ol vaqt altı yaşında idi ol şah
Geçüb şadre oturmuşdı ol mäh

*olubdı: olmuşdı (17b9), (Ç)

*mañcüb: ' ucüb (17b9), (Ç)

*görünmezdi: görünmezdi (17b9), (Ç)

*anı haq bildürmeyince: haq te' alā vermeyince (17b10), (Ç)

*turb: turbı (17b11), (Ç)

12. Hased idüb yerinden tırdı ol it
Gelüb ne der habıbullāha işit

A18a 1. Didi şāh ki koyduñ bī-edeb sen
Gençken ululuğ kılduñ taleb sen

2. Ne yerindür senüñ geçdüñ oturduñ
Buyurmadıñ edebsizlik getürdüñ

3. Seniñ gibi yetim biri midür bu
Yedi çok herzeler anda o bed hū

4. Gör ol bed-hūyı murdārı nice yapışdı ol hāna
Mübārek elini alub getürdi atdı yan yana

5. Didi sen bir yetim oğlan seniñ şaff-ı ni' āl yiriñ
Dağı itme bu işi kim bulaşdırun seni kana

Ç20b 6. Getürdi ancağ anı çü düşdi ağladı ol şāh
Kamu halk ağladı aña cigerler döndi bir yana

7. Ğulu idüb kamu ol halk dediler bu leheb hey hāy
Ne dīnsiz kişi imişsin kırasın böyle ol cāna

8. Anuñ gözi yaşıñ görüb muğarrebler idüb secde
Dükeli baş ağıtdılar dediler anda sübhāna

9. Nedir bu yā ilāhī kim bize hikmetlerüñ bildür
Ol iñen eşref-i maḥlūğ habıbiken sen ol hāna

A18b 10. Şefi' iken kamu halkuñ Muḥammed yā ilāhī sen
Ağıda gözlerinden yaş viresin anı düşmāna

*koydun: koydın (18a1), (Ç)

*yedi: didi (18a3), (Ç)

*alub: aluben (18a4), (Ç)

*yan yana: yabana (18a4), (Ç)

*bulaşdırun: bulaşdırın (18a5), (Ç)

*getürdi: getürüb (18a6), (Ç)

*ağladı: yandılar (18a6), (Ç)

*cāna: cānāna (18a7), (Ç)

*idüb: eyler (18a8), (Ç)

*dediler: didiler (18a8), (Ç)

*nedir: nedür (18a9), (Ç)

*sen ol: bu ol (18a9), (Ç)

1. Didi anda te'ālā Allāh benüm hikmetlerüm çoğdur
Aña düşmān olanları qoyam ben dağı nīrāna
2. Ḥabībümdür Muḥammede der anı seven beni sevdi
Cemālüm gösterem bilün ben anı seven insāna
- Ç21a 3. Gelüb 'ammüleri gördi yanub ağlar Ḥabībullāh
Didiler kim niçün ağlar şāhımız yana yana
4. Bular bu ḥāl ile turur iken dedesi geldi gördi pes
Didi kim ne dedi eydüñ ki şimdi işbu sulṭāna

Kıssa-i leheb la'netullāhi 'aleyh

5. Bī-küllī bu leheb etdi dediler
Yapışub eline attı dediler
6. Yerüne geçdügi çün eyledi hem
Varub üstüne çoğ kıldı (...) hem
7. İşitdi dedesi yandı yakıldı
Hemān dem atı üstünden yıkıldı
8. Didi kim qomayam ben bunu saña
İşidem saña cümle qala ṭana
9. Bir ağaç aldı eline bu gördi
İrūben başına ol it ürdi
10. soñra ey qara bed fi'āl der
Kim öyle ürdi zārbı aña ol bir
11. Hemān dem yıqdı anda anı derḥāl
Başub üstine anuñ çıqdı derḥāl

*Muḥammede: Muḥammedür (18b2), (Ç)

*ben: kim (18b2), (Ç)

*ḥāl ile: böyle (18b4), (Ç)

*yerüne: senüñ yerüne (18b6), (Ç)

*eyledi hem: hem (18b6), (Ç)

*üstünden: üstinden (18b7), (Ç)

*qara: yüzi qara (18b10), (Ç)

*hemān dem: yüzi üstüne (18b11), (Ç)

*yıqdı: yakdı (18b11), (Ç)

*ana anı: anda (18b11), (Ç)

- A19a** 1. Çıkarub hancerini dutdı başın
Ki kaçd itdigi kese anda başın
- Ç21b** 2. Kāmu halk tırı gelüb didiler heb
Hākāret oldı yeter didiler heb
3. Yapışdılar dilekler eylediler heb
Yeter dögdün kov bu kelbi didiler
4. Tırı gelüb didi ol demde şeybe
Oluñ tanık bu işe haqq-ı ka'be
5. Benüm oğlum degildür sizde bilün
Beni seven kamuñuz reddi kıluñ
6. Didi oğlanlar yine getürmeñ ayruq
Bütün ile bile oturmañ ayruq
7. Ürüñ kelb gibi itmeñ buña rağbet
Kim Allāh eylesün buña rağmet
8. Pes andan vardı şāhuñ yā nite ol
Alub bağrına başub didi oğul
9. Çü gevherisin seni bu halk ne bilsün
Ne ma' densin seni bu halk ne bilsün
10. Sen ol gevheri şāfisin kim ey hān
Hem olsun başı cānum saña kurbān

‘**Abdulmuṭṭalib fāriğşeden**

11. Çünkü ‘Abdulmuṭṭalib hatırını tıtdı melāl
Ka' beye urub gildin evine itdi intiḳāl

*hancerini: bıcağın (19a1), (Ç)

*19a1'nin ikinci mısrası Ç'de şöyledir: Keseyin deyüben kaçd itdi başın

*rağbet: hürmet (19a7), (Ç)

*başub: başdı (19a8), (Ç)

*ey hān: iy cān (19a10), (Ç)

*gevheri şāfisin: şāfi gevherisin (19a10), (Ç)

*başı: başu (19a10), (Ç)

*itdi: etdi (19a11), (Ç)

*urub: urdu (19a11), (Ç)

*bindirdi: bindürdi (19a11), (Ç)

12. Getürüb Muḥammedi bindirdi kendü üstine
Dedi gel gidelüm eve bile sen ey hoş ḥiṣāl
- Ç22a 13. Ben bu gün ḥüküm eylemezem kimesneye dedi ol
Ṭağıluñ didi bu ḥalka daḥı itmeñ ḳıl ü ḳāl
- A19b 1. Ḳamu ḥalk ḫidüb anuñ sözini oldı melül
Bu lehebe lā' net idüb didiler ey bed-i fi' āl
2. Senüñ üçünden ḳamu ḥalk oldı maḥrūm işde heb
Raḥmet olsun saña yüziñ ḳara olsun māh-ı sāl
3. Aluben şeybe resūli döndi evine yine
Bile gitdi dedesi ile ol dem ol şāḫib-i cemāl
4. Geldi girdi evine oṭurdı ayruḳ çıḳmadı
Tā ki ḥalk ḡıldılar kesildi çün anda meḳāl
5. Nice bilürdi anuñ ḳadrini şeybe ey civān
Nice ider başıla cānın bī-mecāl
6. Vire şalavāt cānıla yan ḫüb içinde anuñ
Tā saña ide şefā' at yarın ol şāḫib-i cemāl
7. Çün yedi yaşına dek iriṣdi ol faḫr-ı cihān
- Ç22b Varduḡunca nūrı artardı lā-yezāl
8. Gel imdi eṣ-şalatu ve's-selāmı 'aşḳıla
Tā ki senüñ göñlüñi ḳablaya etvār-ı cemāl

Eṣ-şalatu ve's-selām ey şāḫ-ı maḥbūb-ül-ḳulūb

Eṣ-şalatu ve's-selām ey ḫāṣ-ı maḥbūb-ül-ḳulūb

*melül: melāl (19b1), (Ç)

*olsun: olsun (19b2), (Ç)

*yüziñ: yüzüñ (19b2), (Ç)

*ol dem: yine (19b3), (Ç)

*19b4 metinde yoktur.

*cānıla: 'ışḳıla (19b6), (Ç)

*vire: vir (19b6), (Ç)

*ḫüb: ḫūbbu (19b6), (Ç)

*dek: kim (19b7), (Ç)

*iriṣdi: ayırdı (19b7), (Ç)

*ḳaḫr-ı cihān: şāḫ-ı cihān (19b7), (Ç)

*gel imdi: geldi imci (19b8), (Ç)

*'aşḳıla: 'ışḳıla (19b8), (Ç)

9. Yedi yaşına irişdi çün kim ol şâh
İverdi kulluğına şems ile mâh

A20a 1. Çü bildiler anı şâhib-i kemâldür
Sözi şîrîn lebi kand-ı zülâldür

2. Dedesine bu sözi didiler heb
Kureyş ‘ayânları dirildiler heb
3. Ki sensin ‘ağıldâne didiler
Ki ‘ilm öğret bu oğlana didiler
4. Buyur mektebde oğlanı ol alsun
Ki üstâtdan edeb hem ‘ilm alsun
5. Didi hoş maşlahtdür idelüm biz
Yürüñ imdi yarağ eyleñ didi siz
6. Yarağ idüb iletdi hocaya hoş
Muhammed anda ta‘lîm eyleye hoş
7. Kõdi hoca katında şâhı getdi
İşit hoca ile anda ne itdi
8. Mu‘allim yazdı levha virdi eydür
Al alasin yâ Muhammed oğı dir

23aÇ 9. Teberrük çün di bismillâhi evvel
Oğı andan hocadan sen sebağ al

Hezâ su’âl kerdên Hâzret resûl Allâh Aleyhi’s-selâm

10. Gör ol sultânı gevneyni şorur hocasından
Ezelden ta‘lîm itmişdür pes ol ‘ilmi hocasından

*20a2’nin mısraları Ç’de yer değıştirmiştir.

*oğlanlara: oğlana (20a3), (Ç)

*ol alsun: ki olsun (20a4), (Ç)

*‘ilm alsun: ‘ilm olsun (20a4), (Ç)

*eyletdi: iletdi (20a6), (Ç)

*ne itdi: nitdi (20a7), (Ç)

*levha: levhi (20a8), (Ç)

*şorur: neler şorar (20a10), (Ç)

*itmişdür: itmişdi (20a10), (Ç)

11. Su 'āl idüb didi hoca bu ismün ma' nīsi nedür
Haber vir imdi ey hoca bu levhīñ hecesinden
12. Mu' allim kıldı pes ' āciz cevāb ne viresin bilmez
Cevāb ne vire ednāya su 'āl oldı yücesinden
13. Didi kim yā Muḥammed gel oḡu evvel ḡurūfı sen
A20b Ki şimdi ma' nīsin bilmekligin geçgil hevāsından
1. Didi hoca dedem saña beni öğretmege virdi
Pes öğret ma' nīsin daḡı baña sen ibtidāsından
2. Mu' allim gördi kim anı su 'āl ider oḡumaz hīç
Ç23b Kaḡıyub tiz al oḡudur uḡanmazdan ḡudāsından
3. Kaḡıyub söylediḡi çün Muḥammed aḡladı anda
Kaḡıla kaḡıla aḡladı ḡocasınıñ cefāsından
4. Meger kim ' Ātike ḡātūn ḡalasıydı o sulḡanuñ
Geçer bir maşlahat için pes ol mekteb yöresinden
5. Görür kim ' Ātike ḡātūn pes aḡlayan Muḥammedür
Didi kim ey ciger köşem hīç ola mı revāsından
6. Revā mı ey benüm cānum aḡlayasın sen
Dökesin acı yaşları güzel gözler şafāsından
7. Varacaḡı yere ḡoyub ḡurub vardı babasına
Didi baba bilür misin sen işinüñ ḡatāsından

*ismün: ' ilmün (20a11), (Ç)

*levhīn: levḡūn (20a11), (Ç)

*Mu' allim kıldı: Mu' allim ḡaldı (20a12), (Ç)

*oḡu: oḡı (20a13), (Ç)

*virdi: verdi (20b1), (Ç)

*ibtidāsından: mübtedāsından (20b1), (Ç)

*söyledin çün: söyliyeyegez (20b3), (Ç)

*anda: andan (20b3), (Ç)

*kaḡatır kaḡıla: kaḡatıdı kaḡıla (20b3), (Ç)

*pes ol: meger (20b4), (Ç)

*görür kim: meger kim (20b5), (Ç)

*pes: ki (20b5), (Ç)

*revā mı: revā mıdur (20b6), (Ç)

*cānum: cānum Muḥammed (20b6), (Ç)

*ḡoyub ḡurub: ḡodı dönüb (20b7), (Ç)

*bilür misin: bilir misin (20b7), (Ç)

8. Revā mıdur didi hāşā kemāl-i ‘aqluña senüñ
Muhammed hocaya var oқыya ibtidāsından

Ç24a-A21a 1. Nice nice saña ma‘lüm olubdur qadri ol cānuñ
Niceye bildürürdiñ sen ol a‘lāyı liva’sından

2. Cem‘ī ‘ālemi zulmet tıttıdı görmedüñ mi sen
Dükeli hep şeref buldı anuñ nūr-ı zıyāsından
3. Gel imdi diñle ol sulţān ne başş itdi ma‘lūma
Cevāb virmeyüb dönmiş kaçımış ol haţāsından
4. Var imdi göre kim ağlayub oturur mekteb içinde
Ki billahi ey baba işle bir işi haţāsından
5. Hümāyı serçeye qulumı ideyin dersin ey ‘aqlı
Bilürsiñ aña gizli yok ‘ulümüñ ibtidāsından

6. Cihān bayını maşşulūmi ideyin dersin iy ‘aqla
Qamu ‘ālem gānī oldı bilürsin hod gınāsından

7. Ki olur mu ki kesb ide güneş zerreden ey dānā
Ç24b Deñiz qatreden ögrene qaçan olur devāsından

8. İşidicek bu sözi tez varuben mektebe ol pır
Şorar kim şāh-ı kevneyn ne oldı mācerāsından

9. Didi baña su’āl idüb ki bismillāhinüñ hoca
A21b Nedür ma‘nīsini virgil baña sen intihāsından

1. Hürüfin bilürem ancaq ne bilem ma‘nīsın anuñ
Ki bilmeden ne söyleyem ben anuñ kibriyāsından

*bildürürdin: bildürdin (21a1), (Ç)

*tıtıttıdı: tıtıttıdır (21a2), (Ç)

*itdi: itmiş (21a3), (Ç)

*virmeyüb: virmeyüben (21a3), (Ç)

*ey baba işle bir işi haţāsından: Bilür misin sen işinüñ nolasından (21a4), (Ç)

*ey ‘aqlı: ey baba (21a5), (Ç)

*21a7 1. mısrası Ç’de şöyledir: GüneşyAzzerreden keseb itmek olur mı didi evvel

*qatreden: qadreden (21a7), (Ç)

*tez: tiz (21a8), (Ç)

*Şorar kim: ki şorar (21a8), (Ç)

*virgil: digil (21a9), (Ç)

*intihāsından: muntehāsından (21a9), (Ç)

2. Dedesi dönüben eydür benüm cānum Muḥammed sen
Bilür misin ḥaber virgil bu ismüñ ḥafāsından
3. Didi kim ey dede ismüñ beni birliğine daldur
Seni settârlığın söyler ki raḥmānuñ ʿulāsından
4. Mīmālikligin izhâr ider kimse aña mişil olmaz
Gönüller nûra ğarḳ olur raḥîm ismi şafāsından

Ç25a 5. İştidi dedesi düşdi resûlüñ ayağına tez
Didi ey cānımıñ cānı didüñ sen müntehāsından

6. Senüñ ʿilmiñ çü maʿlûma yetişmüştür sehv itdüm
Yâ kim taʿlîm ide aña ki ögrene ḥüdāsından
7. Muḥammed ḥaḳḳı çün ey ḥaḳ ki biz ʿâşî günâhkârı
Ġanîsin lûtfıla ḳurtar cihānınuñ belāsından
8. Sinānoĝlı zaʿîfi gör ki ḥaddin bilmeyüb söyler
Ḥabîbüñ vaşfını söyler utanmaz yüz ḳarasından

Ç25b-A22a 1. Anuñ yüzi ḳarasına bakub red eyleme ey şâh
Ki dünyâda ve ʿuḳbâda ayırma Mustafāsından

2. Ne var ʿişyâni çoĝısa degildür raḥmetinden çok
Ümîdin kesmeyüb diler ilâhînüñ rızāsından
3. Şalavâtıla selâm ider ḥabîbüñ rûḥına daʿim
Günâhı derdine ancaḳ bunı bulur devāsından

Ḥalife ile Hevdâne ḥatun ile mâbeynlere olan macerâyı bildürür

4. Kemâli arttı varduğunca şâhuñ
Helâli töldi varduğunca mâhuñ

Ç26a 5. Ḳomazdı hiç ḳatından şeybe anı
Severdi cānı dilden hem o cānı

*eydür: eydir (21b2), (Ç)

*nûra ğarḳ: nûr-ı ğarḳ (21b4), (Ç)

*ey ḥaḳ ki biz: yâ rab ki biz (21b7), (Ç)

*ey şâh: yâ rab (22a1), (Ç)

*diler: umar (22a2), (Ç)

*22a3 Ç'de yoktur.

6. Eger müşkil iş olsa tanışırđı
Muhammed dise anı iderdi
 7. Habībūñ fazlına çokdur delâlet
Velikin diñle bir dürlü hikâyet
 8. Kulağ tut cānıla diñle sen ey cān
Şalavāt vir olasin şād-u handān
 9. Var idi ol zamānda bir halīfe
Harāmilik idinmişdi vazīfe
 10. Duṭub derbentleri kesmişdi ol
Selāmet kimesne gitmez idi yol
 11. Nice kâf ile olsa ol başardı
Kimün mâlı alub kimin keserdi
 12. Yine nā-gāh bir kârbān bilürdi
Halīfe gördigim kârbān gelürdi
 13. Pes iqbāl eyledi kârbāna karşı
Varurđı dā'imā ol kana karşı
- A22b** 1. Çü garübāna kavmi dahı yakdı gördi
Varub anlarda buñā karşı turđı
2. Meger kârbān başıdı bint-ü mürre
Atın debdi eline aldı tura
 3. Dedi kimdür yolun başan bu demde
Başını terkiye aşam bu demde
- Ç26b** 4. Halīfe eydür ne kuvvetlü sözüñ var
Esirgerem seni görklü yüzüñ var

*Eger müşkil iş olsa: Eger iş olsa müşkil (22a6), (Ç)

*tanışırđı: danışırđı (22a6), (Ç)

*22a6'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Nice hükmü eyleyelüm buña dirdi

*kulağ tut: kulağ ur (22a8), (Ç)

*diñle: diñlegil (22a8), (Ç)

*keserdi: aşardı (22a11), (Ç)

*Varurđı dā'imā ol: tururđı zîrā kim ol (22a13), (Ç)

*kuvvetlü: hoş güçli (22b4), (Ç)

5. o mluğı yri urtar bağuğı
Geurme tizlik ile az y şuğı
 6. Ne kimsesin ki byle yce szğ
Cevbını gr imdi anda ızuğ
 7. Didi bil beni ben mrre ızıyam
dem hudna meriğ yıldıziyam
 8. Sağa ddı ile mlı virmezem ben
G ile al alabilr iseğ sen
 9. İşitdi pes alife depdi atı
Elinde bir kılı ağudan yiti
 10. Hemen dem ız dağı pes urdu arđu
Bu ağa ol buğa darb urdu arđu
 11. Yidrdu bir nice darblar ağa ız
Zebn itdi idelm muğtaşar biz
 12. Adı Ağşa idi bir kişi ey cn
ıqa geldi bular cenkdeyken alan
 13. Araya girdi bunları ayırdı
Yolına girdi ız atını srdi
 14. Dnb Ağşe didi kim y alife
Bilr misğ ki kimdr bu arife
 15. alife eydr buğa kim derler ey cn
Bunuğ darbını ic urmaya merdn
 16. şunuğ gibi yidirr darb elinden
Bunun darbyn yimedm kimseden ben
- 27a** 17. Didi bunuğ babasıdur bahdur
Bu kendsi babasından bahdur

*ağudan: açıdan (22b9), ()

*yidrdu: yedird (22b11), ()

*kimdr: kim dirler (22b15), ()

*gibi: bigi (22b16), ()

*kendsi: kenddr (22b17), ()

- A23a** 1. Bu o laldan atası onu dolubdur
Ki şunūñ gibi şîr-âne opupdur
2. alife eydür ne deyem imdi saña
Babasından bu ızı dile baña
3. Ne deñlü altunı māl dilese vir
Bu ızı yüri baña tek alıver
4. ün Ağşe vardı mürre atına tiz
Seferden gelmemiştir dağı ız
5. Varub Ağşe ile mürre buluşdı
aber söyleşdi viriştir alışdı
6. ü rāzı oldu ızı vardı mürre
Ne bilsün uğrayacağını mürre
7. Gelicek ıza bildürdiler aña
Nikāh eyleyüben verdiler aña
8. alife çünkü andan ızı aldı
em ol ızdan iki evlādı oldu
9. Üçüncü oğlanı olıcağ ey yāre
İşit ne dedi ıza āşikāre
10. Dedi bu ođlanıñ benden degildür
Didi kim ne için senden degildür
11. Dedi ol iki oğlan aradur bağ
Baña beñzer mi ikisi dağı muñlak

*şîrāne: şîrādan (23a1), ()

*dilese vir: istese vir (23a3), ()

*bāna tek alıver: babasından dile baña (23a3), ()

*varub: ki ün (23a5), ()

*vardı: virdi (23a6), ()

*uğrayacağını: kim nice uğradı (23a6), ()

*gelicek ıza: ki ız diñledi (23a7), ()

*bildürdiler: bildirdiler (23a7), ()

*andan: anda (23a8), ()

*evlādı: oğlanı (23a8), ()

*ođlanıñ: ođlanuñ (23a10), ()

*benzer mi: benzer dağı (23a11), ()

12. Bu bir oğlan Şarudur niĕun işit
Yā kimden bulduñ anı toğrı işit
- Ç27b** 13. Kız eydür hey ne Őöylersin kişi sen
Kim alur degülem bir kiŐiden ben
14. Ki pākam toğrıyam kimse yanuma
Gelüb yapıŐmadılar hīĕ tenüme
15. Ėalīfe eydür yabānda bulduñ anı
Pāre pāre ideyim Şimdi seni
16. Kız oğurur iken gāfil yanında
Kılıĕla ĕaldı anı yağırımında
17. Pes añsız ĕaldı kıızı döndi ĕaçdı
Kıza bir pāre anda yara açdı
- A23b** 1. Anı görüb ĕaĕıdı anda ol kız
Ki zaĕmet bağlayub kılıĕ alub tiz
2. ĕıĕuben eriyle hoş duduŐdı
Anuñla aĕŐam olunca uruŐdı
3. Atasına ĕaber ĕün gönderdiler
Yarağ ile babam gelsün dediler
4. Babası geldi kızuñ gördi ĕālin
Kılıĕ aldı eline getdi mecāli
5. Pes altı ay bular cenk eylediler
Şu deñlü cenk idüb ayrılmadılar

*kimden: kimdür (23a12), (Ç)

*toğrıyam: toğrıyam (23a14), (Ç)

*tenüme:yā tenüme (23a14), (Ç)

*23a16'nın ilk mısrası Şöyledir: ki gāfil kız ouururken yanında

*kılıĕla: kılıĕ birle (23a16), (Ç)

*duduŐdı: tuurudı (23b2), (Ç)

*aĕŐam olunca: aĕŐama digin (23b2), (Ç)

*atasına: atasına da (23b3), (Ç)

*ĕün gönderürler: gönderür kız (23b3), (Ç)

*dediler: didi tiz (23b3), (Ç)

*kızuñ gördi ĕālin: gördi kızu derĕāl (23b4), (Ç)

*getdi: gitdi (23b4), (Ç)

6. Kırıldı ortada çok kavmi gitdi
Dirilib halk bir araya eytdi
7. Gelün cenk eylemeye ki kıoyalum biz
Varalı ka'be kıazasına düpdüz
8. Virelüm anlara varub selāmı
Deyelüm mācerāyı bi't-tamāmı
- Ç28a 9. Ulular çün ki bu hāle bileler
Ululardur bize yardım kılalar
10. Bular bu ittifaķ ile tıururlar
Gelüben Mekke içine girürler
11. Harem içre gelüben girdiler hoş
Muķābil tıurdılar anlar şeybe tıuş
12. Dedesiyle Muķammed eyden eydin
Otururdu bile Muķammed ol şāhibdin
13. Ki şöyle nūra ğarķ olmuş oturur
Yanında gidemez her kimge görür
14. Kıamu halk anı onu görüb oldu ğayrān
Didiler zehī gökçek güzel oğlan
15. Kimiñ nesi durur yā kim durur ol
Ki bildürür kıamuya ğākim durur ol
16. Didiler şeybe oğlı oğlıdur bu
Muķammedür adı kendü güzel ğū
17. Bular kıamu tevāzzu' eylediler
Gelüb bed ğāllerini söylediler

*ortada: nice (23b6), (Ç)

*gitdi: yitdi (23b6), (Ç)

*dirilip: dirildi (23b6), (Ç)

*araya: ara (23b6), (Ç)

*virelüm: verelüm (23b8), (Ç)

*varub: virüb (23b8), (Ç)

*23b8'in 2. mısrası şöyledir: diyelüm aşı üzre bu kelāmı

*yardım: dermām (23b9), (Ç)

*23b15-23b17 Ç'de yoktur.

- A24a** 1. Didi şeybe bulada da' vñiz ne
Nedür bu cenk nedendir ğavġanuz ne
2. H̄alife geldi hem H̄evdāne h̄ātūn
H̄alife geldi budur baña h̄ātūn
3. Üç oġlum oldu bundan didi benüm
Biri benden degil ikisi benüm
4. Dedi şeybe neden bildüñ bunı sen
Yā senden olmaduġın ol bir oġlan
5. Getürdi ol üç oġlanı katına
H̄alife dedi şeybe h̄azretine
6. Bu iki oġlana baġ hem buña baġ
Bu ikisi baña beñzer muhaġġaġ
7. Bu biri şarudur benden degildür
Bunı nitmek gerekdür baña bildür
8. H̄alife ġara idi zirā ey yār
Ol iki oġlan aña beñzerdiler
9. Bu biri şaru idi beñzemezdi
Gören oġlanuñ andan demezdi
10. Dedi şeybe eya sādāt-ı ka' be
Nedersiz bu işe haġġāt-i ka' be
11. Dediler ne deyelüm gerçek eydür
O şaru oġlanı andan degildür
12. Taşıla öldürelüm 'avrātı dir
Ki gözsüz daġı bilür anı ey pīr
13. İşitdi bunı şeybe oldu h̄ayrān
Dönüb ol şāha eydür cānum cān
14. Bu müşkil işe sen nedersin ey cān
ġamu müşkil senüñ ġatında āsān

*24a1 ve 24a14 Ç' de yoktur.

*24a3-24a14 Ç' de yoktur.

15. Dedi ey zāde kim bunca zamāndur
Bu ka' be içre azısın 'ayāndur
16. Çü söyletdüñ birini da' vācınıñ
'Amel ider misin söz ile anuñ
17. Birinüñ sözini diñlemedin sen
Cevābını nedür añlamadın sen

- A24b** 1. Nice hüküm idebilürsin bunı sen
İşit sözimi saña ne derem ben
2. Buyur hātūn dağı söylesin ey pīr
Bu müşkil t̄a ola āsān saña dir
3. Çün işitdi habībūñ sözlerini
Uyandı şeybe açdı gözlerini
4. Alub bağrına başdı ol habībī
Dedi sensin kamu derdiñ tabībī
5. Ne hoş söyledüñ ey cānum Muḥammed
İki 'ālemde sultānum Muḥammed
6. Bu kez hātūna şordı şeybe ey cān
Eytit toğrı ki kimdendür bu oğlan
7. İlerü geldi pes Hevdāne hātūn
Didi ben pākım aşlumdur hem altun
8. Degülem işbu işde yüzi ara
Gerekse eyleñüz uş pāre pāre
9. ulağunla işidmedüñ mi ey pīr
Ki er eksügüm alub varmadum dir

*24a15-24b2 Ç'de yoktur.

*kamu derdiñ: bu derdümüñ (24b4), (Ç)

*toğrı: toğrısımı (24b6), (Ç)

*pes: hoş (24b7), (Ç)

*pākım: pāk ve hem (24b7), (Ç)

*hem altun: altun (24b7), (Ç)

*ki: kim (24b9), (Ç)

*ey: iy (24b9), (Ç)

*varmadum: durmadum (24b9), (Ç)

- Ç28b** 10. Tama^ç idüb babam anuñ mālına
Beni uş virdi nā-ehl eline
11. Kimesne baña egri baķmadı hıç
Eger baķsa yeridi başı kılıç
12. Bunı aşıluñ başını kesemedüm
Bunun ^çömri yayını başamadum
13. Bu kez virdi beni haķ buña şimdi
Ne bühtānlar ider gör baña şimdi
14. Ki ben pākam ve aşlumdur benüm pāk
Gerekse eyleñüz uş siz beni haķ
15. Bilüñ ey ķāzıyı sād et gümānsız
Bu oğlan oğludur itmek gümān siz
16. İşıtdi şeybe yine ķaldı ^çāciz
Didi cānum buyur ne idelüm biz
17. Bu müşkil bize hıç olmadı āsān
Ne dersin sen eyit ey cānuma cān
- A25a** 1. Dedesine dedi ol şāh-ı sultān
Dilerseñ kim bu müşkil ola āsān
2. Buyurğıl bunlara ķonsun cemā^ç at
Bu gice hem ārām ķılsun cemā^ç at
3. Babası hem kıızına şorsun arķun
Ķızından hem haķber alsun arķun

*Ana metinde bu beyit yoktur: Ki ben bunca yıl oldum tağa taşa
Meger kim yazılmış bu başda

*baķsa: baķsaydı (24b11), (Ç)

*yeridi: yerdi (24b11), (Ç)

*aşıluñ: aşlun (24b12), (Ç)

*kesemedüm: kesmedüm (24b12), (Ç)

*gör baña şimdi: baña gör imdi (24b13), (Ç)

*eyle: eylen (24b14), (Ç)

*sād et: sād etsiz (24b15), (Ç)

*müşkil: müşkil (24b17), (Ç)

*ey: iy (24b17), (Ç)

*müşkil: müşkil (25a1), (Ç)

*bunlara: bulara (25a2), (Ç)

4. Ola kim bir haber ala babası
İşitdi bu sözi şāhuñ dedesi
- Ç29a 5. Didi varuñ bu gice şabır idiñ siz
Şabāḥ gelüñ görevüz bu işi biz
6. Turub halk kaması anda tağladı
Velī ḥātūn atası anda kaldı
7. Didi şeybe yüri var kızuña sen
Bu gice şor bu işden kıızıña sen
8. Şabāḥ gelüñ görevüz kim nedür iş
Ki hüküm ola gide bizden teşvīş
9. Gelüb Hevdānenüñ atası mürre
Kızın virdügi çün şataşdı mürre
10. Didi kızum nedür ḥālüñ baña di
İşit gör kız babasına ne didi
11. Beni bir nā-ehle virdüñ baba didi
Beni bī-aşla verdüñ baba didi
12. Ki ben bir pāk gevheridüm dir arı
Baña uş bir ḥarāmı itdüñ arı
13. Anuñ mālına tabduñ beni virdüñ
Nice yüzümüzi ağarttı gördüñ
14. Yā çok mıdur saña işbu kadar iş
Başıña gele şimdi bu nice teşvīş

*didi: dedi (25a5), (Ç)
 *turub: durub (25a6), (Ç)
 *kızuña: kızuña (25a7), (Ç)
 *hüküm: ḥükm (25a8), (Ç)
 *virdügiçün: virmekle (25a9), (Ç)
 *di: de (25a10), (Ç)
 *işit gör: işidüb (25a10), (Ç)
 *verdüñ: virdüñ (25a11), (Ç)
 *arı: aru (25a12), (Ç)
 *virdüñ: verdüñ
 *ağar etdi: ağar kadı (25a13), (Ç)
 *ya: ki (25a14), (Ç)
 *başıña: başuña (25a14), (Ç)

15. Dedi mürre kızına anda kızum
Ezelden yazımızmış bu bizüm
16. Velî yarın saña dirin kızum ben
İşin âsân ola dilerisen sen
17. Kıza kapısı açılsa başuña
Ağular katalar kızum aşuna

- A25b-Ç29b**
1. Kızum gördün mi şol ay yüzli oğlan
Ol ider bil kızum derdüne dermân
 2. Düş anuñ ayağına sür yüziñi
Hem añlada aña toğru sözüñi
 3. Andan ğayrı kimesne saña çäre
Ne ider ve ne ediser ey yäre
 4. O gice kızu babası ağladılar
Şabâh olunca cânlar tağladılar
 5. Gelüb şeybe harem içine girdi
Hâbîbullâh geçüb bile oğurdi
 6. Hâlâyık heb derildiler katına
Çü karşı turdılar heb hizmetine
 7. Hâlîfe turuben örü (...)
Baña ne emir idersin imdi didi
 8. Hâkum alıverüñ siz siz ulular
Kıomazlar kimse haqqını ulular
 9. Pes andan halka şeybe kim siz
Bu iş haqqına imdi siz ne dersiz

*yüziñi: yüzüñi (25b2), (Ç)

*hem: sen (25b2), (Ç)

*o gice kızu: didi ve kızu (25b4), (Ç)

*cü: ki (25b6), (Ç)

*turdılar: durdılar (25b6), (Ç)

*idersin: ider siz (25b7), (Ç)

*alıverüñ: alıvirüñ (25b8), (Ç)

*kıomazlar kimse: kıomaz kimsenenüñ (25b8), (Ç)

*der siz: dir siz (25b9), (Ç)

10. Dedi sādāt-ı Mekke bellüdü bu
Bu ‘ avretten gelübdür işbu bed hū
11. Buyur öldürelüm bunı taşıla
Kimsene ölmesün işbu iş ile
12. Buyur şeybe varuñ öldürüñ der
Buña itdüklerini bildürüñ der
13. Yapışdılar hatunı öldüreler
Cihān halkını buña güldüreler
- Ç30a** 14. Haşımlar her yanından uşdular tez
Çağırdı aralarından pes ol kız
15. Didi ey cānımuñ cānı Muḥammed
Baña sen eyle dermānı Muḥammed
16. Ağşını yā Muḥammed yā Muḥammed
Ecrini yā Muḥammed yā Muḥammed
17. Benüm bu derdime sen eyle çāre
Bu hāl içinde kaldum uş āvāre
- A26a** 1. Bu işi itmedüm sen ḥod bilürsin
Bilürem raḥmete’nlil ‘ ālemīnsin
2. Senüñ gibi ulu şāh tura ḥāşā
Beni düşmānlarum öldüre ḥāşā
3. Çü sensin kamuya dermān iden sen
İnanğıl yā Muḥammed toğrıyam ben
4. Çü dermānda kılanlar destegiri
Ki sensin ben za’ ifiñ destegiri

*olduralum: olduralar (25b11), (Ç)

*olmasun: kalmaya (25b11), (Ç)

*her yanından: dört yandan (25b14), (Ç)

*uşdular: uşdılar (25b14), (Ç)

*tez: tiz (25b14), (Ç)

*cānımuñ: cānumuñ (25b15), (Ç)

*25b17’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: İtmedüm bu işi ben āvāre

*26a1 ve 26a2 Ç’de yoktur.

*çü: ki (26a4), (Ç)

5. Nola benüm daħı dutsañ elümi
Görürsün yā Muḥammed ḥālümü
6. İşidüb ‘ammüsi ḥamzaya sulṭān
Buyurur var şunı kırtar der ey cān
7. ṭurub ḥamza fiġān arşlanıñsı tiz
Didi bu ḥalīfe kim girü ṭuruñ siz
8. Alub ḥātūnı Ḥamza ellerinde
Getürdi şāh kıatına diñlegil sen
9. Çün ol ḥātūn şāhuñ görđi yüzüni
Düşüb ayaġına sürđi yüzini
10. Yatup öpdı Ḥabībūñ ayaġını
Sürđi yüzini ve yañagını
11. Aġaç yapaġı gibi ditrer idi
Eti ve teni kıorḥudan eridi
12. Gözünden yaş yerine kıan akardı
Kıatı rikķat idüb ḥalkı yaķardı
- Ç30b** 13. Yapışur etiñe ol resülüñ
Yüz urur ayaġına ol resülüñ
14. Didi sensin kıamu kıalmışa dermān
İrişđi ey şāh bu ben kıalmışa dermān
15. Şol elindeki nūruñ ḥürmeti çün
Esirge beni Allāh raḥmeti çün
16. Beni zılm ile öldürtme bugün sen
Benüm ḥālüme ġülmeye düşmān
17. Bilürsin öldüğüm için degil āh
Şanūķ adıyla gitdigimdür ey şāh

*26a5 Ç’de yoktur.

*buyurur var şunı: yüri şol ḥātūnı (26a6), (Ç)

*yüzini: yüzüni (26a9), (Ç)

*teni: kıanı (26a11), (Ç)

*26a17 Ç’de yoktur.

- A26b** 1. Kāmu bi-çāre çāresinden
Umaram yā Muḥammed çāresinden
2. Bu ka‘be ḥaqqı çün bu fi‘l-i yavuz
Ki benden gelmemişdür ey güler yüz
3. Elüm tut dedi ey şāh düşmüş ben
Bu bühtān odına tutmuşam ben
4. Fiğānlar eyledi Hevdāne ḥātūn
Kim etdi cümle ḥalkun cigerin ḥūn
5. Bu kez bu ḥalk görüben ağladılar
Ne ola bu işe çāre didiler
6. Dönüben şeybe şāhuñ ḥazretine
Ne dersin dedi tırdı hizmetine
7. Bu derde qatıñuz da var mı çāre
Buyurğıl idelüm neyse çāre
8. Muḥammed didi kim qanı ḥalīfe
Çağır kim qanı kılmason ḥalīfe
9. Çağırdılar ḥalīfe geldi anda
Oturdı ol ḥabībullāh önünde
10. Ḥalīfe dedi ol şāh-ı sulṭān
Seniñ şulb oğlanuñdur işbu oğlan
- Ç31a** 11. Ḥalīfe didigüm ey şādıku‘l qavl
Ki senden gelmeye hiç giz bile qavl

*bi-çāre: bi-çāreler (26b1) , (Ç)
 *gelmemişdür: gelmedi (26b2) , (Ç)
 *tutdı: tut didi (26b3) , (Ç)
 *düşmüş: düşmişem (26b3) , (Ç)
 *cümle: kamu (26b4) , (Ç)
 *dersin: dersiz (26b6) , (Ç)
 *tırdı: tırub (26b6) , (Ç)
 *çāre: dermān (26b7) , (Ç)
 *neyse çāre: cānuma cān (26b7) , (Ç)
 *kanı kılmason: itmesin qanı (26b8) , (Ç)
 *önünde: qatında (26b9) , (Ç)
 *dedi: didi kim (26b10) , (Ç)
 *gelmeye: gelmedi (26b11) , (Ç)

12. Benüm gön̄lümü eyle mutma ʾin sen
Nice oldı çü aḥvāli bilem ben
13. Didi ol şāh-ı kevneyn imdi bil sen
Ḥaḳiḳat nice olduḡun deyem ben
14. Yemen mülkine bir gün gitmişdüñ
Ticāret çün sefer hem itmüşdüñ
15. Şatılmadı kumaşuñ ḳalduñ anda
Hem altı ay daḡı eglendüñ anda
16. Ḳumaş yitmiş deveydi küllisi bil
Ki elli dört yüki şatıldı bilgil
17. Anuñ on altu yükün alduñ eve
Götürdüñ sen evüñe ive ive
- A27a** 1. Ḳonukluk eylediler şadre geçdüñ
Şüci getürdiler oḡurduñ içdüñ
2. Gelüben döşegüñe çünki yatduñ
Bilür misin o gice anda nitdüñ
3. Getürdüñ yanuña anda ḥelālüñ
Ḥarām itdüñ o demde sen ḥelālüñ
4. Meger ḥaiż görmüşidi işbu ḥātün
Ki ben arı degülem didi bugün
5. Başıñ sarḥoş daḡı altı ayıdı
Ucuñdan şehvet odı seni yidi
6. Ṭutub anda aña idüñ cimā^c sen
O vaḳtin düşdi raḥme işbu oḡlan

*nice oldı cü: nicedür ḥāli (26b12) , (Ç)

*26b13'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Diyeyim toḡrısını hem saña ben

*hem: sen (26b14) , (Ç)

*götürdüñ sen: ki geldüñ sen (26b17) , (Ç)

*ḳonukluk: ḳonukluk (27a1) , (Ç)

*geçdün: geçdi (27a1) , (Ç)

*oúurdıñ içdüñ: oúurdu içdü (27a1) , (Ç)

*27a5 Ç'de yoktur.

*ṭutub: dutuben (27a6) , (Ç)

7. O hayz kanıla qarışdıydı şu
Anuñ çün işbu oğlan oldı şaru
8. Halife bu sözi çün kim işitdi
Çağırub yaqasını anda yırtıdı
- Ç31b** 9. Dedi kim yâ Muḥammed gerçek eyitdün
Bizüm bu derdimüze çäre itdün
10. Benüm bu gizlü sırrımdan didün sen
Ki şübhem gitdi inandum didi ben
11. Didi tevbe idüben ḥātūnuna
Seni incitmişidüm döñe döñe
12. Helâl eyle dedi baña ḥalife
Çok incitmişidüm dedi ḥalife
13. Dedi oña o dem ḥevdāne ḥātūn
Çağır bu ḥalk dahı cümlesi bilsün
14. Bugün pākam ki uş tanıq Muḥammed
Saña bildürdi uş bayıq Muḥammed
15. Çağırub ḥalife ol er didi sizde
İşidüb şübhe hiç qalmadı bizde
16. Muḥammed eyledi küllisini ḥāl
Kamu müşkil anuñ qatında derḥāl
17. Budur bu cümle derdleriñ tabibi
Budur bu cümle maḥlūkuñ ḥabibi

*27a7'nin 1. mısrası Ç'de şöyledir: qarışduğuçün hayz kanıla şu

*Ç'de 27a8'in mısraları yer değıştirmiştir.

*çäre: dermān (27a9), (Ç)

*bu gizli sırrımdan: bugün bu sırrımdan (27a10), (Ç)

*incitmişidüm: incidmişem (27a11), (Ç)

*incitmişidüm: iş itdüm (27a12), (Ç)

*cümlesi: küllisi (27a13), (Ç)

*işidüb: işidün (27a15), (Ç)

*27a16'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ki müşkiller bunıñ qatında hep ḥāl

*budur bu cümle: Muḥammedür kamu (27a17), (Ç)

*maḥlūkuñ: ḥalkuñ (27a17), (Ç)

*derdleriñ: derdlerün (27a17), (Ç)

Medh-i Resül Aleyhi's-selām

- A27b** 1. Bu bir sultān kim ol kamu müşkil aña āsāl
Kemālātın anuñ zāhir göz ile gördiler insān
2. O bir sultān-ı ʿālemdür aña hemtā bulunmaz hīç
Anuñ misl-i cihān içre getürmedi dağı sübhān
- Ç32a** 3. Odur pes şāh-ı levlāk gel imdi yolına haķ ol
Öziñi eyle aña kul odur sultānlara sultān
4. Vir anuñ yolına cānı kabül eyleye ol seni
Nedirler şaķlayub cānı kim olmaya aña ķurbān
5. Ne bilürler anı kimdür çü bildüñ derde hākimdür
Ehaddan farķ iden midür odur bil cānlara cānān
6. Anuñ mevlüdin işidüb dağı ef āline ey yār
Yenelüm ʿaşķı içinde vefā idüb ide dermān
7. İlāhī biz zaʿif ķullarına ķulluķ eyleyevüz kim
Ola hāzretüñe lāyık ki sensin bir ulu sultān
8. Muħammed alınıñ nūrı haķķı çün ey ğanī settār
Bugün fazluñla ʿafv eyleyü bizden cürmiyle ʿisyān
- A28a** 1. Yüzi kara Sinānoĝlı ķulını ķılma red ey şāh
- Ç33b** Rızāñi ömre ol ʿāciz ki maħrūm itme ey sübhān
2. Hābībüñ sevdügi çün ol olubdur ümmetine ķul
Umarum idesin maķbül yārin olmaya tā giryān
3. Anuñ eya ve ecdādın ķabuñda eyleyegil sen hāş
Ķuluñdur cümlesi raħm it senüñdür fazluyla iħsān

*sultān-ı ʿālemdür: sultāndurur (27b2) , (Ç)

*hemte bulunmaz hīç: geldi hemtā bilinmez hīç (27b2) , (Ç)

*çübildüñ: ki bildüm (27b5) , (Ç)

*farķ iden: farķ olan (27b5) , (Ç)

*ʿaşķı: ʿışķı (27b6) , (Ç)

*sinānoĝlı ķulını: sinānoĝlı dağı (28a1) , (Ç)

*ķılma red ey şāh: red eyleme yā rab (28a1) , (Ç)

*umarum: umar kim (28a2) , (Ç)

*ķabuñda: tapuñda (28a3) , (Ç)

*cümlesi: ķamusı (28a3) , (Ç)

Resûl hazret hira tağına gidüb cebrâ'îl ile buluşur risâlet gördigün bildürür.

4. Ki var doğunca oldu hûb cemâl ol
Ne vaşf idem kim oldur bir kemâl ol
5. Erişdi ol neyi çün kırk yaşına
Çamu halk anda içre oldu başına
6. Ki hüsn-i hulûkıla mevşüfdü ol
Kemâl-i l lûtf ile ma' rüfdü ol
7. Gece ve gündüz ol tã' at iderdi
Hîrâ tağına kâh kâhı giderdi
8. Varırdı ol hîrâya şöyle halvet
Çaçardı halktan iderdi ' uzlet
9. Ki günden güne muhabbet gâlib oldu
Hağa irmeye gâyet tãlib oldu
10. Yalnızca giderdi ol hîrâya
Varır anda tırırdı bir araya
11. Kimesne dimezdi hâli ne şâh
Gece gündüz olubdı derdi Allâh

Medh-i Resûl ' Aleyhi' s-selâm

12. Şorarlâr hâlini virmez kimesneye hayra ol şâh
A28b Velî tırmaz gice gündüz yanub ağlar iderdi âh
1. Şarardı beñzi ol şâhuñ hisâbı boğdı âhuñ
Kimesne bilmedi herkiz neden döndi hilâle mâh
2. Dirilüb kavmi Bu Bekre dediler perîsin anuñ
Nola şorsañ aña hâliñ haber vire didi nâ-gâh

*oldu: oldı (28a4), (Ç)

*oldur: oldurur (28a4), (Ç)

*havlîkle: half ile (28a6), (Ç)

*iderdi: ederdi (28a7), (Ç)

*28a10 Ç'de. 28b9'de geçmektedir.

*28a11 Ç'de şöyledir: Hem ol dem geldi Cebrâ'îl hağ

Hağ cismidür muhağkağ

*28a12-28b2 Ç'de yoktur.

3. Eger māl ise maqşūdı virelüm tek haber virsün
Eger tavar ise disün bize ol mükbil-i dergāh
4. Eger kimseyi sevdi ise disün bize idelüm iqbāl
Virelüm mālı ni^ç metler bulalum bize eķābir-i rāh
5. Buluşub Bu Bekr aña dedi hālũñ nedür bilem
Şorar kavmi ķabilen heb haber versün baña yā Allāh
6. Didi ķalbim ķatı müştāķ olubdurur rabbüme şimdi
Anuñ ğayriye meyil idüb bugün ben olmazam gümāh
7. Daħı ^ç izzet gerekmez baña ey yār
Dilemezem bulardan māl tavar
8. Cevāb böyle dedi pes döndi ol şāh
Benüm derdüm der ancaķ bilür Allāh
9. Yine birgün ħirā tağına varur
Tazarru^ç eyleyüb yüz yire urur
10. Pes oldem gün durur (...) ħaķ
Didi oldu Ħabībüm baña müştāķ

- A29a-Ç34a**
1. İrişdürgil Ħabībüme selām
Ulaşdırgil benim aña kelāmum
 2. Pes andan Cebrā ^{il} yüz tıtdı yire
Gelübeni Ħabībullaħ ire
 3. İderken cebrā ^{il} pes yire pervāz
Çağırub eyledi ol ķatı āvāz
 4. Bakuben gördi cebrā ^{ili} server
Velikin bilmedi kim durur ol er
 5. Görür bir şahşı heybetlü hevāda
Ki tırmuş ķatı heybetlü hevāda

*28b3-28b10 Ç'de yoktur.

*selām: selāmum (29a1), (Ç)

*gelü yanı: varuben (29a2), (Ç)

*cağırub eyle: cağırdı eyledi (29a3), (Ç)

*tırmuş ķatı: tırmuşdı kutlu (29a5), (Ç)

6. Didi ol şahsı ikrā' yā Muḥammed
Oḳu rabbūñ adını didi Aḥmed
7. Didi ey şāh oḳımaḳ bilmezem ben
Didi kim rabbūñ adın oḳuḡıl sen
8. Şu rabbūñ adını dir oḳuḡıl sen
Yaratmış durur ol insān ḳandan
9. Ḳalem yaratdı oldur bilgil ekrem
Virübdür 'ilmi insān oldur 'ālem
10. Deyü beni gözünden ḡā'ib oldı
Ḥabībullāh dönüb Mekkeye geldi
11. ḥadice anaya didi ol sulṭān
Yüregim ditredi ört beni bir ān
12. Biraz yatub girü ṭurdı Muḥammed
Ḥadiceye ḥaber virdi Muḥammed
- Ç34b** 13. Ṭururken didi ben ḡuhî ḥirāda
Görürem bir kişi ṭurmuş hevāda
14. Baña eydür kim ikrā' yā Muḥammed
Oḳu rabbūñ adını didi Aḥmed
15. Göricek ḳorḳdum anı didi ol şāh
Ḥadice işidüb der ḥāşā Allāh
16. Saña virmeye fazlın kime vire
Sen ayırmasañ ve şalına kim ire

*Ana metinde bu beyit yoktur: āvāzım işidüben itdi dehşet
Ki geldi ḳalbine bir yare dehşet

*oḳımaḳ: oḳumaḳ (29a7), (Ç)

*yaratmış durur: yaratmışdur (29a8), (Ç)

*ekrem: ikrem (29a9), (Ç)

*oldur ā'lem: oldurur ikrem (29a9), (Ç)

*gözünden: gözinden (29a10), (Ç)

*ṭurdı: durdı (29a12), (Ç)

*ṭururken: ṭuruben (29a13), (Ç)

*ḡuhî: gördüm (29a13), (Ç)

*oḳu: oḳı (29a14), (Ç)

*vire: vere (29a16), (Ç)

*virmeye: virmese (29a16), (Ç)

17. Şāha böyle diyüb tırdı Hādice
Segirdüb varķaya vardı Hādice

- A29b** 1. Meger kim varıdı bir pīr fānī
Adı varķa idi işitgil anı
2. Aña varmışdı ol dem Hādice
şorub bile nedür buña netice
3. Didi çü aña birbir vaşf-ı hāli
İşidüb ol pīrūñ gitdi mecāli
4. Tırub geldi ol resūl'ullah ol pīr
Baña der yā Muḥammed sen ḥaber vir
5. Ḥabībullāh aña virdi ḥaber sen
İşidicek didi ol mu' teber pes
6. Gelendür tıvusu Kudüs-i ekber
Odur der ğağırub namūs-ı ekber
7. Ki Mūsāya ve 'İsā'ya gelübdür
Şu demde kim nübüvvet virilübdür
8. Nolaydum ol güne ireydüm ben
Şu vaḳtın ḳova ḳavmiñ gidesin sen
- Ç35a** 9. Didi ḳavmüm beni ihrāç ider mi
Ḳoyuben ḥaḳḳı bātıla gider mi
10. Didi kim her beşer ider nübüvvet
Anuñ ḳavmi ider aña ' adāvet
11. İşitdi çün resūl birden bu sözi
Ki tıtdı ḥazrete ol demde yüzi

*tırdı: durdı (29a17), (Ç)

*girdi: kimdi (29b3), (Ç)

*der: dir (29b4), (Ç)

*odur der ğağırub: çağırandadır didi (29b6), (Ç)

*virilübdür. Verilübdür (29b7), (Ç)

*nolaydum: nolaydı (29b8), (Ç)

*gidesin sen: gide sen (29b8), (Ç)

*tıtdı: dutdı (29b11), (Ç)

*işitdi: işitdü (29b11), (Ç)

12. Görünmedi aña Cebrâ 'îl birer vaqt
Hüzünden olmadı bir zerre râhat
13. Qararı gitdi dimezdi özini
Dilerdi tağdan ata kendünüzi
14. Gine bir gün gelüb cebrâ 'îl anuñ
Göründi gözine ol ulı hānuñ
15. Bilür evvel gelendür yine ol şāh
Gözükmüşdi hırā tağında nā-gāh
16. Didi örtüñ ki haşyet eyledüm ben
Yine geldi hırāda ol çağıran
17. Hādice ana didi diñle ey yār
Gelince şāhibi ideyin izhār

- A30a**
1. Ferište ise ger gā 'ib olur ol
Eger şeytān ise gitmez turur ol
 2. Yaturken birünüb cebrâ 'îl indi
Selām diyüb yine aña görindi
 3. Dedi ey bürinüb yatan didi tur
Gecelerde turub yüzüñ yere ol
 4. Göricek cebrâ 'îli döndi didi
Eyitdi yā Hādice yine geldi

- Ç35b**
5. Hādice ana saçın açdı ol dem
Didi görgil eya maḥlūqdan ekrem

*görünmedi: görmedi (29b12), (Ç)
 *birer: biraz (29b12), (Ç)
 *bir ðerre: bir dem (29b12), (Ç)
 *kendünüzi: kendüzini (29b13), (Ç)
 *gine: yine (29b14), (Ç)
 *ideyin: kılayam (29b17), (Ç)
 *birünüb: bürünüb (30a2), (Ç)
 *30a2'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: hüdāsmuñ selāmınıda girdi
 *didi: kişi (30a3), (Ç)
 *yüzüñ: başıñ (30a3), (Ç)
 *yine geldi: geldi didi (30a4), (Ç)
 *görgil: görgül (30a5), (Ç)
 *didi: dedi (30a5), (Ç)

6.  urur mı yo sa gitdi mi sen anı
Fed  kılam yolu a y   u c nı
7. Didi ol  ah g z mden oldu g 'ib
 adice didi oldu  ha ka ra ıb
8. Gelen  apuna bil r h alemind r
 apu  hem ra mete'n lil'  lem n d r
9. Ba a arz it m slim n olam ey  ah
Sen n yolu da  urb n olam ey  ah
10. A a arz eyledi oldu m slim n
Pes evvel ol olubdur ehl-i im n
11. Pes andan n zil oldu a a  ur' n
Fed  kıl yolına gel ya ıla c n
12. A a c n  virirse  c n bulasın
G n l vir rise  im n bulasın
13. V c du  ma v id b 'a kı ile sen
Anı beyti de sen mihm n bulasın
14. Eger d  d   ise derde yolunda
 a ıkat derdi e derm n bulasın
15. Anu  yolında ger gevher vir rise 
G n l ho  eyle kim sen kan bulasın
16. Eger  ul oldu  ise yime  ay u
 a ıkat bir  ah-ı sult n bulasın

*fed  kılam: fid  kıldum (30a6), ( )

*ya  u c nı: ba ı c nı (30a6), ( )

*g z mden: g zimden (30a7), ( )

*ha ka:  aha (30a7), ( )

*yolunda: yoluna (30a9), ( )

*fed  kıl: fid  kıl (30a11), ( )

*ya ıla: ba ıla (30a11), ( )

*a a c n virirsen: eger c n vir rise  (30a12), ( )

*virerisen im n bulasın: ho  eyle kim sen kan bulasın

*ma v id b 'a kıla: ma v idersen 'ı k ile (30a13), ( )

*mihm n: nih n (30a13), ( )

*derdi e: derd ne (30a14), ( )

17. Anuñ yolında cān virmekden uşşı
Birāder ‘āşığı ol düşer uşşı

- A30b- Ç36a** 1. Anı gerçek sevenler ey ‘azīzī
Yolında virdiler cānı ‘azīzī
2. Severem deyici gerçi anı çok
Sözidür kodı yere ma‘ nīsi yok
3. Kodı da‘ vā ideniñ birisi uş
Benüm kim söylerem bu sözleri uş
4. Velikin ma‘ nī yok bir zerre bende
Yürürem ‘āciz bī-çāre bende
5. Anuñ yolında bulan derdi ey yāre
Bulubdur ‘ākıbet derdine çāre
6. Şafaya irdi yüzini görenler
Aña cān virdiler ol hāş erenler
7. Gelüñ biz dağı virelüm selām
Deyelüm Eş’şalatü ve’s-selām

Eş-şalatü ve’s-selām kahir-i a‘ dā-i dīn
Eş-şalatü ve’s-selām lūtf-ı rabbü’l ‘ālemin

İslām-ı Ebā Bekr r.a.

8. Gel imdi diñlegil bu Ebū bekr-i şıddık
Nice eytdi pes ol sultānı taşdıķ
9. Bu islām yolına nice ol girdi
Başımı cānı yolına nice virdi

*yolında: yolına (30a17), (Ç)

*birāder: bürāder (30a17), (Ç)

*gerçek: göricek (30b1), (Ç)

*yere: da‘ vī (30b2), (Ç)

*ideniñ: idenüñ (30b3), (Ç)

*uş: hoş (30b3), (Ç)

*30b7 Ç’de yoktur.

***İslām-ı Ebā Bekr r.a.:** hikāyet Ebu Bekir şıddık ticāretidür

*diñlegil: añla kim (30b8), (Ç)

*sultānı: sultāna (30b8), (Ç)

10. Nice oldu müslimān diñle anı
Nice terk eyledi ol ḥānumānı
11. Anı taqrīr ideyim uş saña ben
Gözün aç diñlegil ey cānum sen
12. İderdi Mışra Şama ol ticāret
Yürürdi şöyle özünden ferāğinet
13. Şoñra şam iline varmışdı bir gün
Görür gelürdi şunda ay ile gün
- Ç36b** 14. Uçub dizine ḵondılar hevādan
Alub bağrına başdı pes avadan
15. Uyandı ṭurdı aradı mu‘ abbir
Virđi Şamda bir rāhib-i mu‘ abbir
- A31a** 1. Varub düşini arz eyledi aña
Didi ne yerden olursundı baña
2. Yerümdür Ka‘ be der bil bellü bayıḵ
Didi rāhib aña ey yār-i şādıḵ
3. Zamānında dedi bir er çıkısar
Cem‘ī putları oda yıkısar
4. Muḥammed adı kendü emīndür
Ḥaḵıḵat raḥmete’l lil‘ ālemīndür
5. Benidür ol gelür āḥir zamānda
Gider şeki şaḵın gümānda
6. Didi girmişdim ben anuñ dīnine
Ki bilmişemdür anı ne dīnine
7. Velikin ḵılmazam āşikāre
Ki ḵorḵaram ṭuyarlar der nazara

*rāhib-i mu‘ abbir: bir şaḥib-i mu‘ abbir (30b15), (Ç)

*yerden: yerde (31a1), (Ç)

*olursundı yana: olursın di baña (31a1), (Ç)

*Muḥammed adı: Muḥammedür (31a4), (Ç)

*31a6 ve 31a7 Ç’de yoktur.

8. Bil ol sultānidur āḥir zamānuñ
Nedür der ḥaḳ işit ḥaḳḳında anuñ
9. Virübdür ḥaḳ aña levlāk levlāk
Sen olmasañ yaradılmazdı eflāk
10. Anuñ çün yaratıldı iş bu ‘ālem
Ki topraḳdan anuñ ḥaḳ oldu ādem
11. Varuben dīnine anuñ giresin
Düşüñ ta‘ birini anda göresin
12. Zamānında vezīri olasın sen
Didim uşda düşüñüñ ta‘ birin ben
13. Şoñunda ola aña ḥalīfe
Didüm uşda budur saña vazīfe
- Ç37a** 14. Budur toḡrısı ta‘ biri düşüñüñ
Öñün soñun ḥoş añlaḡıl işiñün
15. Bunı işitdi oldu ḳatı müştāk
Varuraḳ ḡālib oldu ḡāyet eşvāk
16. Dönüb Şamdan tutar ol Mekke yüz
Uyumazdı giderdi gice gündüz
17. Yanardı ḥasretinden ańsa şāhı
Ḳaçan irem deyü iderdi āhı
- A31b** 1. Giderdi baḳmaz idi şaḡa şola
Çü geldi Mekkeye geldi resūle
2. Yüzüni geldi girdi görđi şāhuñ
Ki şīrīn sözi işitdi ol māhuñ

*31a8 Ç’de yoktur.

*virübdür: deyübdür (31a9), (Ç)

*31a10’un 2. mısrası Ç’de şöyledir: Anuñçün geldi iş mülk-i ādem

*31a13’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Didüm uş ta‘ birin saña ḥalife

*toḡrısı ta‘ biri: toḡrı ta‘ biri (31a14), (Ç)

*ḡayet: ḳatı (31a15), (Ç)

*31b2’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: Gelüben Mekkeye vardı resūle

*Ki şīrīn sözi: şeker sözin (31b2), (Ç)

3. Ebübekre didi pes soñra sulṭān
Baña billah getürgil dersin imān
4. Ki gerçek bil beni geldüm resūlem
Beniyem ben daḥı hem ḥaḳḳa ḳulam
5. Dönüb dedi Ebū Bekre anda şāha
Ki çün kim da' vet itdiñ beni rāha
6. Gerekdür kim görevüz mu' cizātıñ
Nebîseñ yire göster mu' cizātıñ
7. Saña bu mu' cize yetmez mi ey cān
Ki Şamda görmedüñ mi māh-ı taban
8. Dizüñ üstine anlar ḳonmadı mı
Düşün ta' bîri saña dinmedi mi
9. Bunı rāhib beyān ḳılmadı mıydı
Kim didügüm ' ayān olmadı mıydı
- Ç37b** 10. Daḥı nice dilerseñ mu' cizātı
Saña yetmez mi ey cān mu' cizātı
11. İşidüb pes Ebübekre itdi efgān
Şehādet getürüb oldı müslimān
12. Didi gerçeksın ey şāhum inandum
Bu bâṭıl dīnden imdi küllī döndüm
13. Görünce ṭāḳatim olmışdı ṭāḳ
Yoluna baş cānum olsun infāḳ

*didi pes soñra: aytı yine (31b3), (Ç)

*31b4 Ç'de şöyledir: Beni ḥaḳ bil kim geldüm ben resūlüm
Beniyem hem daḥı Allah ḳuliyam

*31b5'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Yüzi çün da' vet itdüñ rāha

*31b6 Ç'de şöyledir: Nebîseñ göster imdi mu' cizātun
Yetişmişdim saña mu' cizātun

*mu' cize: mu' cizāt (31b7), (Ç)

*31b8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Saña ta' bîri anda dimedimi

*'ayān olmadımıydı: beyān ḳılmadı mıydı (31b9), (Ç)

*31b10'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Saña yitmez mi kim bunlar derim ben

*31b11'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: Ebū Bekr işidüben bunı iy cān

*31b13'ün 2. Ç'de mısrası şöyledir: İnandum sen daḥı ḥaḳsın dīnüñ ḥaḳ

14. Diyüben düşdi şāhuñ ayağına
Yüzün sürdi o māhuñ ayağına
15. Ki soñra geldi imāna ‘Alī bil
Ki on yaşında idi bağladı bil
16. Ebübekre gelüb yetişdi ‘Osmān
Getür pes huzūrında hoş imān
17. ‘Ömer geldi bu kez islāma ey yār
Hemān eylediler pes dīn izhār

- A32a** 1. Ki günden güne artar idi İslām
Kılurdu dīn yolun bunlara i‘lām
2. İnerdi Qurān aña āyet āyet
Anuñ halkına olmaz hiç behāyet
 3. Anı insān ne bilsün kim nedir ol
Kim Allāh bilür ancak kim durur ol
 4. Ne şahdur kim anı kimse ne bile
Kim anuñ vaşfını ‘ālemde kıla
 5. Velākin yoқdurur ‘avnī ilāhuñ
İşitdi ben kula ol pādīşāhuñ
- Ç38a** 6. Anuñ çün bu kadar söz söylerem ben
Umaram kim ola derdime dermān

Na‘tı Hāzreti Resūl Aleyhi’s-selām

-
- *diyüben: deyüben (31b14), (Ç)
 - *yüzün sürdü o māhuñ: yüzünü gözünü sürü (31b14), (Ç)
 - *31b16 ile 31b17 Ç’de yer değiştirmiştir.
 - *ki: hem (32a1), (Ç)
 - *kılurdu: iderdi (32a1), (Ç)
 - *olmaz hiç behāyet: bulunmaz nihāyet (32a2), (Ç)
 - *kim nedir ol: ki nedür ol (32a3), (Ç)
 - *kıla: bile (32a4), (Ç)
 - *kim: ne (32a4), (Ç)
 - *yoқdurur: yoқ (32a5), (Ç)
 - *işitdi: yetişdi (32a5), (Ç)
 - *32a6’nın 1. beyti Ç’de şöyledir: İlāhum virdi kudret söyledim ben
 - *kim: bu (32a6), (Ç)
 - *dermān: merhem (32a6), (Ç)

7. Oldur ol halkıñ habîbi ol resûli mu' teber
İdeyem hoş hüsn-i hulkından size birkaç haber
8. Kim anuñ haqqında levlâk didi ol hayy-u mu' in
Mümkün olmaz kim anı vaşf eyleyüb ile beşer
9. Lîk bir baħr-i âmikden kıatredür kim söylerem
Bu za'ife haq virübdür pes hidâyet bu kıadar
10. İşit ey ümmet olanlar ol habîbüñ na' tını
Bu kelâmdur bu kelâm kim cânı gönli şâd ider
11. Kim kıarañu gicelerde taşra kıksa o habîb
Ger göreyüdüñ dir idüñ indi güneş yire meger

A32b 1. İtme teşbîh sen güneşe ol habîbüñ nûrı

Ç38b Zirâ gölge var güneşde bunda yok eyle hâzâr

2. Sözi şîrîn pür melâhat ' âleme boyı tolu
Boyı ne uzun ne kışadur şorursañ ey püser
3. Alnı geñiş dürr beñzerdür açıkdur kıaşları
Kırpıgı uzun gözi da' câydı â' lâ nazâr
4. Tuğağı yufka aña ki dürr tamâm gönli güşâd
Söylese ger dökülürdi meclise şehd-i şeker
5. Derlese dürrler olurdu her deri ol hocânuñ
Kıankı ' aşık kim göre ger tatlu cânına kıyar
6. Dışleri dürr gibi açuq sözi az vü öz idi
Kıamusın añlayasın ger var ise sende başâr

*halkıñ: halkuñ (32a7), (Ç)

*size: anuñ (32a7), (Ç)

*kim: çün (32a8), (Ç)

*virübdür pes: virdi ancaq (32a9), (Ç)

*cânı: cânu (32a10), (Ç)

*taşra: daşra (32a11), (Ç)

*güneşe ol: güneş diyü (32b1), (Ç)

*kışadur: ortadur (32b2), (Ç)

*dökülürdi: ger diñledi (32b4), (Ç)

*dürrler: küller (32b5), (Ç)

*kıankı ' aşık kim göre ger: nice ' aşıkları görüben (32b5), (Ç)

*Kıamusın: Kıamusı (32b6), (Ç)

7. Ey Sinānođlı kaçan vaşf idesin ol serveri
‘Aşkını kesb ide gör saña yeter saña yeter
8. İmdi anuñ rûhuna olsun şalavât ile selâm
Rûz-ı maşşerde saña ide şefâ‘ at peygamber
- Ç39a** 9. İşitgil ba‘ zı efsâfindan ey yâr
Kulağ tut diñle ağlâkından ey yâr
- A33a** 1. Bilesin kim nice sultân imiş ol
Göñüller derdine dermân imiş ol
2. Anuñ hulķın ve lûtfın hûb cemâlin
Anuñ sultânlığın anuñ kemâlin
3. Kaçan taķrîr idem dil ile anı
Ki vaşf idem saña ol gönli cânı
4. Meger kim ol ğanî fettâh tañrı
Göñüller bendine miftâh tañrı
5. Söyle bu dil semâsından şağhabı
Müyesser ide baña feth-i bâbı
6. Diyem andan saña kimdür pes ol cân
İşidüb kıl fedâ yolına sen cân
7. Diñle kim ey birâder pes bu cânı
Yolına virmelidür dü cihânı

Medh-i Resûl ‘Aleyhi’s-selâm

8. Yoluna olmasa ķurbân baña ol cân cân degil
Niderem ol başı cânı yoluna ķurbân degil

*kesb ide: kesb eylegil (32b7), (Ç)

*32b8 Ç’de yoktur.

*efsâfindan: evşâfindan (32b9), (Ç)

*kulağ tut: kulağ dut (32b9), (Ç)

*gönli: arı (33a3), (Ç)

*33a5 Ç’de şöyledir: Söyle dil ayînesinden ğubarı

Ola zâhîr gönül içinde varı

*33a6’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: Anı sevgil ola derdiñe dermân

*33a7 Ç’de şöyledir: Fidâ eyle yolına başı cânı

Ne cân terk idüb anuñcün cihânı

9. Kim ki virse yoluna bir cān bīñ cān bulısar
Şekk degil biri bīñ ider bil işi hūsrān degil
10. Her ki kılmasa yoluna hānumānı küllī terk
Ç39b Yoğ yire lāf urmasun bu yolda ol merdān degil
11. Niderem ben bu vücūdı niderem bu gönli kim
Kim anuñ bigi yüce şāh her ki cān mihān degil
12. Nice ‘āşığdur kim ol hicrān elinden giceler
A33b Şubha degin işi anuñ zād ile efgān degil
1. Pes anuñ hubbında da‘ vī eyleyüb dünyāsun
Key hayā eylesün ol kim ‘āşıkı cānān degil
2. Bu Sinānoğlı habībi ancağ dir ‘āşığam
Nice ‘āşığ gözlerinden pes dökülen kan degil
3. Kim anuñ sevgüsini kesb eylemeyen ādemüñ
Admı hayvān şay kim ma‘ nīde insān degil

Şaffet Hamīde’i Resūl ‘Aleyhi’s-selām

4. Gel imdi eydeyim hūlkından anuñ
Bu bir kaç sözleri lūtfından anuñ
- Ç40a** 5. Kamudan anı a‘ lā kıldı Allāh
Velī fikriyle kahr iderdi ol şāh
6. Tevāzzu‘ da anuñ mişlin cihānda
Getürmedi getürmezde zamānda

*bil: kim (33a9), (Ç)

*her ki: kim ki (33a10), (Ç)

*urmasun: urmasın (33a10), (Ç)

*niderem: neyleyem (33a11), (Ç)

*bigi yüce: gibi güzel (33a11), (Ç)

*her ki cān: her gice(33a11), (Ç)

*hicrān: heceri (33a12), (Ç)

*zād ile efgān: zār-ı efgān (33a12), (Ç)

*ger: ki (33b1), (Ç)

*pes: kim (33b2), (Ç)

*ādemüñ: ademi (33b3), (Ç)

***Şaffet Hamīde’i Resūl ‘Aleyhis’selām: Ç’de O şāfi Resūl ‘Aleyhis’selām**

*iderdi: ederdi (33b5), (Ç)

*getürmezde: getürmezdi (33b6), (Ç)

7. Kaçan söylese azu öz iderdi
Anı şanma fikirsiz söz iderdi
 8. Dağı nefis arzūsına uymadı hiç
Yüzini kimseden eylemedi pîç
 9. O görür dimezler idi selâmı
Ki toylardı dil ile hâş-u ‘âmı
 10. Dağı hiç kâhkahayla gülmedi ol
Helâl olan ta‘âmı yermezdi ol
 11. Ki ölü gülse iderdi tebessüm
Ġarîbi görse iderdi teraĥĥüm
 12. Göreydi ger kişi bir kez yüzini
Kaĥpulurdu iremezdi özini
- A34a**
1. Sözüni işiden bulurdu ĥayâtı
Kaĥatından ayrılan ister memâtı
 2. İren şoĥbetine terk itmesem dir
Ben ölsem bu aradan gitmesem dir
 3. Yüzün gören kişi ĥayrân olurdu
Sözüni diñleyen gitmez kaĥalurdu
 4. Dağı artuĥ ide kızdıdan ĥayāsı
Dutardı ‘âlemi nūr-ı zıyāsı
 5. Oĥursa tursa zikir iderdi ĥaĥĥı
Üzerinde kaĥmaz o derdi ĥaĥĥı

*anı: ki (33b7), (Ç)

*o görür: eger (33b9), (Ç)

*dimezlerdi: dümezlerdi (33b9), (Ç)

*gülmedi ol: gülmedi hîc (33b10), (Ç)

*yermezdi ol: yermedi hîc (33b10), (Ç)

*gülse: gelse (33b11), (Ç)

*göreydi bir kişi: eger görse kişi (33b12), (Ç)

*kaĥpulurdu: kaĥalurdu (33b12), (Ç)

*kaĥatından: yanından (34a1), (Ç)

*diñleyen: işiden (34a3), (Ç)

*kaĥalurdu: kaĥalırdu (34a3), (Ç)

*artuĥ ide: çoĥıda (34a4), (Ç)

*tursa: dursa (34a5), (Ç)

- Ç40b 6. Aşağa yuqaru dimezdi ol şāh
Otururdi nereye olsa ol māh
7. Toyunca arpa etmegın yimezdi
Yalan olan sözi herkiz dimezdi
8. Yamardı kendü na' lının demādem
Anuñ mişāli cihāna gelmez ādem
9. Eger hācet için kimse katına
Varursa yitürürdi hāzretine
10. Eger özür itseler olurdi maqbūl
Varurdi her neye gel diseler ol
11. Şorar şabru varurdi ğazāya
Binüb deveye giderdi ğazāya
12. Dağı at vü katır merkeb dimezdi
Binerdi ne olursa ğam yimezdi
13. Ki meclisinde olmazdı yüce şavt
Hużūrında daķıķa olmadı fevt
14. Şorar aşhābını yoqlardı da'im
Haķa ķulluķda tırur şöyle ķā'im
15. Yatuben uyumazdı ğaflet ile
Geçürürdi ğününi zaķmet ile
16. Esirgerdi ğaribi görse ol şāh
Anuñ mişlini getürmedi Allāh

*34a6'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Belāda olan sözi aşla dimezdi

*hācet için: bir hācete (34a9), (Ç)

*gel diseler: da' ver itseler (34a10), (Ç)

*varurdi: varurdu (34a11), (Ç)

*daķıķa: ki hiç nesne (34a13), (Ç)

*halk ķulluķda tırur: tırurdi ķullıķ üzre (34a14), (Ç)

*34a16'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Anuñ mişl-i cihān içre girmedi māh

*birāder: bürāder (34a17), (Ç)

*varurdi: varurdu (34a11), (Ç)

*daķıķa: ki hiç nesne (34a13), (Ç)

*halk ķulluķda tırur: tırurdi ķullıķ üzre (34a14), (Ç)

*34a16'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Anuñ mişl-i cihān içre girmedi māh

17. Ne geldi ne geliserdür birâder
Hem oldur yolda kalanlara rehber

A34b 1. Bize eyledi rehber çünkü anı
Virelüm şer‘i üzre bizde cânı

Ç41a 2. Dotalum sünneti olmayuz yâd
Dağı zihî müşkil bilişken olavuz yâd

3. İlâhi kılma bizi andan ayru
Kim olmaz ol dağı hem senden ayru

4. Nûr taldur sinümüze yâ ilâhî
Saña eyle yönümüz yâ ilâhî

5. Muḥammed ḥürmeti çün ey ğanî şâh
Bağışla suçumuz ey yüce Allâh

6. Anuñ vaşfın nice diyüb ile dil
Anasından şordılar bir gün işitgil

7. Didiler işbu şahşı nice bildüñ
Çoyub dînini bes ikrâr kılduñ

8. Didi kim böyle bildüm ben bu şâhı
Ki budur yeryüzinüñ şimdi mâhı

9. Anuñ ‘ilmin anuñ şabrını şüktrin
Anuñ ḥilmin anuñ ‘afvını fiḳtrin

10. Nice idem anı taḳrîr ki mâhı
Çaçan vaşf eyleyem size ol şâhı

*birâder: bürâder (34a17), (Ç)

*bizde: çünkü (34b1), (Ç)

*olmayuz: olmayalum (34b2), (Ç)

*34b4 Ç’de yoktur.

***Ç’de 34b5’ten sonraki başlık: Mu‘ cizât Resûl aleyhis’selâm ve bihi**

*diyüb ile: diyü bile (34b6), (Ç)

*didiler: didi kim (34b7), (Ç)

*ki budur: bu durur (34b8), (Ç)

*şabrını: ḥilmin (34b9), (Ç)

*ḥilmin: şabrı (34b9), (Ç)

*idem anı: diyem idem (34b10), (Ç)

*mâhı: kemâhı (34b10), (Ç)

*şâhı: mâhı (34b10), (Ç)

11. H̄ayāli ki bahādur idi ol er
Var idi anda çok dürlü hüneler
12. Daḥı cömerd idi ḡāyetde ol cān
Yüzün görse sevinürdi dil-i cān
13. Ne diyem ki katı şefkatlü idi
Ki ḥalk ıssı idi mürüvvetlü idi
- Ç41b** 14. Ulu kılmışdı ḥalkından anı ḥaḫ
Velikin gönli idi ḡāyet el-ḥaḫ
15. İştigil kim deyim şabrını anuñ
Fedā kııl yolına başıla cānuñ
16. Ġazāya varmışıduḫ bile bir gün
Ki küfür ḡālib oldu anda ol gün
17. Atub taşıla yardılar başını
Şıddılar anda biraz dişini
- A35a** 1. Ki şonra cem^ç olduḫ biz ḫatına
Dedüñ bu sözlerini pes ḥazretine
2. İşidüñ ey bizüm cānumuza cān
Du^ç ā kılsañ icābet kııla sübhān
3. Helāk olaydı didüñ cümle kāfir
Dedi ben lā^ç nete gelmedüm āḫir
4. Kim idem bed-du^ç ā şimdi bulara
Bu iş bize yaraşmaz didi yāre

*34b11'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Çoğıdı anda çokdur levhüzler

*ol cān: o sulḫān (34b12), (Ç)

*yüzün: yüzün (34b12), (Ç)

*Ana metinde bu beyit yoktur: Kimsene anı añub zem itmezidi
O baḫıl yola herkiz gitmezidi

*fedā kııl: fidā kııl (34b15), (Ç)

*varmışıduḫ: varmaşıdum (34b15), (Ç)

*34b16'nın 2. mısrası şöyledir: meger olubdur küffār ḡālib o gün

*yardılar: urdılar (34b17), (Ç)

*ki şonra: dirilüb (35a1), (Ç)

*dedün: didün (35a1), (Ç)

*gelmedüm: gelmedim (35a3), (Ç)

5. Hâkikat rahmet için gelmişem ben
İlâhi sen hidâyet vir didi sen
6. Ki hâdî sensin ey settârı tanrı
Hidâyet vir eyâ ğaffârı tanrı
7. Diyüb eyitdi du‘ â ol şâhı-ı kevneyn
Sa‘ âdet kubbesinde mâh-ı kevneyn
8. ‘ Aceb bildüñ mi kimdür ol habîbi
O dertlü cânlara olan tabîb
9. Dağı işit sözi halkından anuñ
Saña vaşf eyleye lûtfuñdan anuñ
- Ç42a** 10. Ki ‘ammisi Ebu Tâlib şağiken
Kureyş incidemezidi iñen
11. Ebu tâlib öldüğünden soñra bil hem
Kureyş incidir oldı anı demâdem
12. Kaçan ol kim Habîbullâh geçerdı
Kureyşiler aña toprak şaçarlardı
13. Şaçardı tobragı üstine anuñ
Var iken tobragı başında anuñ
14. Gelürdi evine pes ol güzel şâh
Görüben kızları ider idi âh
15. Varub silkerler idi tobragını
Esirgerlerdi ol begler begini
16. Taħammül itmeyüb ağlardı anlar
Fiğân idüb yanub derdile cânlar
17. İşidüb anlaruñ efğânın ol şâh
Der idi ağlamañ şaçlar beni Allâh

*ki: çü(35a6), (Ç)

*35a11 Ç’de yoktur.

*35a12’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: kureyşden bir kişi toprak şaçardı

*35a14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Resûlem ben size kendüzin didi âh

*35a15-35b17 Ç’de yoktur.

- A35b** 1. Ne gelse bize haḫdan dir idi ol
Tesellī ideridi bunları ol
2. Kim incünüben itmezdi du‘ā bed
Anun çün oldu İslām dīnine sedd
3. Biḫamdillāh kim añ ümmetin biz
İmdi rūḫına şalavāt viriñ siz

Seferkerden Resül Ḥazret ‘Aleyhi’s-selām

4. Daḫı bir gün sefer eyledi ol şāh
Ki Ṭā‘ife iḫlimine ermişdi rāh
5. Yoğıdı kimse yanunca ol zamān
Ki Ḥarişoğlı Zeyd idi hemān
6. Gelüb ol ḫavm içine didi ol şāh
Resülem ben size gönderdi Allāh
7. Size pes da‘vet için gelmişem ben
İşidüb bu sözi bunlar resülden
8. Derildiler gelüb ḫatına anuñ
Dediler anda ḫazretine anuñ
9. Ki senden ğayrı ādem yok mı ḫanı
Bizüm üstümüze göndere anı
10. Ne sözdür bu dediler aña baḫ baḫ
Ki senden ādem bulmadı mı haḫ
11. Saña biz ṭapmazız didiler anda
Resül olmaḫ didiler saña ḫanda
12. ‘Acebdür bu ‘aceb pes ey ḫarındāş
Güneş yüzini hiç göre mi ḫüffāş

*35b1-35b6 Ç’de yoktur.

*işidüb bu sözi bunlar: işidürler bunı bunlar (35b7), (Ç)

*dediler anda: didiler bu sözi (35b8), (Ç)

*ādem: pāk ādem (35b10), (Ç)

*didiler: dediler (35b11), (Ç)

*‘aceb pes: ‘acebdür (35b12), (Ç)

13. Bularuñ göñli hem kör olubdur
Belî haqdan bular hoddur olubdur
14. Ki yüzün göremezler ol habîbüñ
O dertlü cânlara olan tabîbüñ
15. Anuñ çün dürlü herzeler yidiler
Ki senden beg âdem yoq mı didiler
- Ç42b** 16. Ki ta' n idüb sözün taşlar atarlar
Derilüb kâmusı taşlar atarlar
- A36a** 1. Ki Hârişoğlı Zeyd anda özini
Taşa karşı tutardı kendüzini
2. Ururlardı Resûl'ullâha taşı
Nice yerlerde yaradılmışıdı başı
3. Kimisi haykırub kimi gülerdi
Kimi taşıla başını delerdi
4. Ulu genci kâmusı anı taşlar
Yıgılurdu çü dört yanına taşlar
5. Ururlar taşı vermezlerdi râhat
Düşerdi ardına qalmazdı tâkat
6. Gelüb qalduruben pes anı yine
Atarlardı taşıla arı cânı
7. Kâmu küffâr turub aña baqardı
Mübârek gözlerinden yaş aqardı

*hem: gözi (35b13), (Ç)

*35b14 Ç'de yoktur.

*yidiler: yediler (35b15), (Ç)

*35b16'nın 1. mısrası şöyledir: Şâha karşıdur turub taşlar atardı

*taşlar atardı: taşla dutardı (35b16), (Ç)

*başını delerdi: urub başın dilerdi (36a3), (Ç)

*çü dört yanına: şâhun her yanınan (36a4), (Ç)

*36a5 Ç'de yoktur.

*gelüb qalduruben: gelüben qaldurub (36a6), (Ç)

*atarlardı: urulardı (36a6), (Ç)

*arı: aru (36a6), (Ç)

*turub: durub (36a7), (Ç)

*gözlerinden yaş aqardı: başından kan aqardı (36a7), (Ç)

8. Çekerdi dürlü dürlü çok cefâlar
Sürerdi bu cefâlardan şafâlar
9. Ki bunca zaḥmet içinde iken ol
İderdi zıkrı şükri ḥaḳḳa bol bol
10. Nedür bildüñ mi o sulṭân-ı ʿâlem
Bunuñ mişli cihânda var mı âdem
11. ʿ Aceb bildüñ mi ḥilmini şabrın
Nicedür añladuñ mı ḥaḳḳa şükriñ
12. Eger bildünse bir gel özüñe
Urandur ḳorhu yaşların gözüñe
13. Bu ḥilmü şabrı şükriñ diñledüñ sen
Nicedür ḥalkı anuñ añladuñ sen
- Ç43a** 14. Tevâzzuʿ da nicedür ḥâlin añla
Deyeyim anı daḥı şimdi diñle

Keşf-i Kerâmet

15. Ḥüseynle Ḥasan bir gün meger kim
Ebū cehl oḡlını anlar görür kim
16. Deveye binüben şöyle yürürler
Gelüb geḳer bular anı görürler
- A36b** 1. Segirdüb ikisi geldi resûle
Dediler dede ol bâ-uşûle
2. Ebū cehl oḡlını gördük bu gün biz
Binüb bir deveye yürürdi tez tez

*ṭurub: durub (36a7), (Ç)

*gözlerinden yaş aḳardı: başından ḳan aḳardı (36a7), (Ç)

*bu: ol (36a8), (Ç)

*ki bunca: bu denlü (36a9), (Ç)

*bu: çü(36a13), (Ç)

*deyeyim: diyeyim (36a14), (Ç)

*yürürler: yürürlerdi (36a16), (Ç)

*bular: bılar (36a16), (Ç)

*görürler: görürlerdi (36a16), (Ç)

*binüb bir deveye: deveye binüben (36b2), (Ç)

*tez tez: tiz tiz (36b2), (Ç)

3. Melûl olub didiler yoğ devemûz
Nidelûm binmege vardur şafamuz
4. İşitdi pes bularuñ sôzin ol şâh
Bulardan yaña tutdı yüzün ol mâh
5. Didi ey kızucağlaram bugün siz
Görüb anı niçün mağzûn olursız
6. Ben olayın bugün sizûñ deveñüz
Biniñ arđama var ise řafañuz
7. Alub ikisin iki ciknine şâh
Getürüb yürüdi ol dem biraz râh
8. Dediler dede bu Cehl ođlunuñ biz
Devesi yürise anda tez tez
9. İki yanına bağub ‘afv dirdi
Görürdük ‘afv ‘afv diyüb yürürdi
10. Didi ey kızularum imdi añlañ
Ki ben dağı diyeyim sizde diñleñ
- Ç43b** 11. Didi ‘afv şağına kıldı nağar ol
şoluna dağı ‘afv diyüb döner ol
12. Ki şaşd itdi deye bir dağı ‘afv şâh
İrişdi Cebrâ’îl didi kim Allâh
13. Selâm eyle şabîbüme benüm dir
Benümdür ol benümdür ol benümdür
14. Muğarreb kıldığımca özini dir
Pes ol alcağ tutar kendüzünü der

*vardur: vardı (36b3), (Ç)

*yana tutdı yüzün: tana döndi yüzün (36b4), (Ç)

*kızucağlaram: kızucağlarum (36b5), (Ç)

*getürüb: getürüben (36b7), (Ç)

*görürdük: gezerken (36b9), (Ç)

*didi: deyüb (36b11), (Ç)

*şoluna: şolina (36b11), (Ç)

*pes ol alcağ tutar: ol akcağ kıldı (36b14), (Ç)

*der: dir (36b14), (Ç)

15. Var imdi kııl beşâret ol habîbe
O dertlü cānlara olan ʔabîbe
16. Şağına ʔ afv didik çün anuñ ben
Bağışladum yarısın ümmetinden
17. Şolına ʔ afv didik çün anuñ
Bağışladum ʔamusın ümmetinüñ
- A37a** 1. Der ise biz dağı ʔ afv ol dil-i şād
İder kâfirleri de otdan azād
2. İşidicek didigin böyle Allāh
Demedi pes edeb şaqladı ol şāh
3. İşitdüñ mi nice cānmuş ol cān
Eger bildüñse vir yoluna cān
4. Nedir bu bunca bññ hulķı dağı var
Yeter bu ʔ ārif iseñ fikir kııl var
5. Eger virse cesed bññ baña haķ
Ki her birinde yüz bññ baş muhaķķaķ
6. Ki her başımda hem yüz bññ insānum
Dağı her dilde yüz bññ dāsītānım
- Ç44a** 7. Ādemden bu zamāna gelen insān
Şağışınca çü ʔ ömrüm olsa ey cān
8. Bu ʔadar ten bu ʔadar başıla ben
Bu ʔadar dil bu ʔadar yaşıla ben

*ʔ afv didikçün: dedikçün (36b16), (Ç)

*36b17 Ç'de yoktur.

*kâfirleride: ʔafirleri dağı (37a1), (Ç)

*didigin: dedigin (37a2), (Ç)

*şāh: Allah (37a2), (Ç)

*37a3'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ne cān cānlara cānımış o cān

*bu bunca: (37a4), (Ç)

*yeter: yiter (37a4), (Ç)

*fikir kııl: fikir it (37a4), (Ç)

*ki: ve her (37a6), (Ç)

*dāsītānım: dāsītānum (37a6), (Ç)

*zamāna: zamāndan (37a7), (Ç)

*ey cān: iy cān (37a7), (Ç)

9. Gice gündüz disem medhın habībūñ
O dertlü cānlara olan ʔabībūñ
10. Dimeyeydüm güneşden zerresini
Veya bahri ‘amīkden ʔaʔresini
11. Anı ʔurānıla ögdi Te‘ālā
ʔaçan insān anı medhı ide bile
12. Aña kim deye dostum ol ğanī haʔ
Dil ile vaşf olunmaz ol muhaʔkaʔ
13. Bu ʔadar didüğim ibn-i Sinānuñ
ʔapusında ğūla mıdur çün anuñ
14. ʔulınuñ sözi mevlāsı ʔatında
Olur ma‘zūr ne dirse haʔretinde
15. Çü ma‘zūr ola ve maʔbül ola ʔul
Nola mevlāsı medhıne ola meşğül
16. Velī nidem ʔanı dil ide tekrır
Anuñ vafında pes kim ola taħrır
17. Anı medh eylemege ʔanı ʔaʔat
Meger ʔıla yine Allāh ‘ināyet

- A37b** 1. Virelüm rühına anuñ selāmı
Diyelüm eş-şalatu ve’s-selāmı

Mu‘cizāt-ı Resül ‘Aleyhi’s-selām

2. Yine virdi bize haʔ fetħ-i bābı
Semāsından diliñ sildi seħābı

*disem: desem (37a9), (Ç)

*ʔaʔresini: ʔadresini (37a10), (Ç)

*ögdı te‘ālā: añmışdur Allah (37a11), (Ç)

*37sa11’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Anı kimse ʔaçan medhı ide iy şāh

*deye: diye (37a12), (Ç)

*ol: çün (37a13), (Ç)

*37a14-37a15 Ç’de yoktur.

*pes kim ola: biraz ide (37a16), (Ç)

*37b1 Ç’de yoktur.

*37b2 Ç’de şöyledir: Yine fetħ eyledi şāb bize bāyı

Çü sildi dil simāsından seħābı

3. Diyeyin şāh kelāmın hūb şīrīn
Ola ‘āşık eger işitse şīrīn
4. Kūlağundan şanu panbuğunı çek
İşit server sözün kıl yaқаñı çaқ
- Ç44b 5. Saña bir şekerin dengin açayın
Bu meclisde söze şeker şaçayın
6. Bu gevherler bu sözden çünki çıkma
Kalan gevherleri heb yaқа yıқа
7. Şaçıla çünki dilden işbu gevher
O gevher ola toprağa berāber
8. Olursa işbu ger gevher size faş
O gevher pes belāsın ger taşımış taş
9. Nolur sende gözi bağılu kalsañ
Taşı gevher diyü şatun alursañ
10. Pes olduñ bu gevherden küllī mağbūn
Kılasın hasret ile şöyle mağzūn
11. Bu gevheri ma‘āni gevheridür
Buña cānum dilü cān müşteridür

*37b3’ün 1. mısrası Ç’de şöyledir: Diyeyim bir kelāmı yine şīrīn
 *şekerin dengin: şekerrūñ tengin (37b5), (Ç)
 *37b5’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Bu meclis içinde gevher şaçayın
 *37b7 Ç’de yoktur.
 *diyü şatun alursañ: şanub varub alursın (37b9), (Ç)
 *pes: sen (37b10), (Ç)
 *kılasın: çü kıldıñ (37b10), (Ç)
 *Aşağıdaki beyitler ana metinde yoktur:
 *tātārsañ işbu şekker lezzetinden
 yenesin gice gündüz hasretinden
 *Eger toymasa lezzet çün kulağun
 Ne aşşı ger işdürse kulağun
 *Diliyle biñ diriseñ gevher eden
 Anuñ pes nice toya kişi dedin
 *Yemeyen toyamadıda adımı anuñ
 Ne aşşı demek adımı anuñ
 *Eger uş dilerseñ gözlerūñ aç
 Bu şekerden uş saña bir kaç
 *Baña gel mu‘cizāt şekerinden
 Saқıñgıl öziñi sen erinden

12. Yuma ma' nī bilürler şahib-i hāl
Bu bir dildür oğur şöyle dil şöyle bī-fāl
13. Bu lezzet kim dimāguña erişe
Hayāt ölmüşce cānuna erişe
14. Bulursañ ger şafā işbu şükürden
Gidesin kesbine anuñ sen irden
15. Kulak tut diñle imdi bu kelāmı
Diyelüm eş-şalatu ve's-selāmı

Mu' cizāt-ı Hāzreti Nebīm

- A38a-Ç45a** 1. Muştafādur kamu halkuñ serveri
Hem dahı āhir zamān peygamberi
2. Muştafādur mücrime yarın şefi'
Muştafādur yolda kalan rehberi
3. Mu' cizātı çoğdurur ol serverüñ
Eline alsa mum ider mermeri
4. Gölgesi düşmezdi yire hocanuñ
Nür iderdi yir yüzünde envārı
5. Yimez idi tenini bit ü pire
Pes olırdı cümle 'ālem mefharı
6. Olurıdı derdine dermān ey yār
Kim ki gelse tapusına yalvar
7. Qırı ağaçı eger dikse yire
Yeşerüb tezcek biterdi eşmeri
8. Cānāvar çoqlar ki yer üzre yürür
Küllisi heb medh iderler ol eri

*37b13 Ç'de yoktur.

*37b15 Ç'de yoktur.

*38a4 Ç'de yoktur.

*ey yār: anuñ (38a6), (Ç)

*38a6'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: kapusma çıkar ki gelse yalvarı

*yeşerüb: yeşerüben (38a7), (Ç)

9. Kim deye pes mu' cizātını tamām
Söyledürdi çün elinde aḥcārı
10. Kimidügin bildüñ ise Muştafā
Gel fedā eyle yolunda sen varı
11. Rūḥına virgil şalavātıla selām
Her kaçan kim añasın ol serveri
12. Ümmetinden olduñ ise sen daḥı
Ey Sinānoğlı yürı şād ol yürı

Mu' cizāt-ı Ḥazreti Nebi ' Aleyhi's-selām

13. Daḥı işit neyidi mu' cizāti
Bula olmuş gönül andan ḥayātı
14. Velī yoḡ mu' cizātına nihāyet
İdeyin bir kaçan saña rivāyet
- Ç45b** 15. Var idi ol zamānda çoḡ münāfıḡ
Bulunur mı zamān kim yoḡ münāfıḡ
16. Derildiler bir araya çatub baş
Biri birine eyledi şırın fāş
17. Didiler kim görürsin bu Muḥammed
Ki cāzūdur bilürsin bu Muḥammed
- A38b** 1. Bunuñ siḥri elinden şöyle ' āciz
Ki kıldıḡ çāre ne eyleyelüm biz
2. Bularuñ bir ulusı var idi pīr
Didi ben eylemişem şimdī tedbīr

*deye pes mu' cizātını: ide anuñ mu' cizātun (38a9), (Ç)

*Ç'de 38a10'dan sonraki başlık: **Mu' cizāt-ı Resūl ' Aleyhis'selām**

* 38a11 ve 3812 Ç'de yoktur.

*olmuş gönül andan ḥayātı: olmuş cānuñ anda ḥayātı (38a13), (Ç)

*mu' cizātına: mu' cize ḡatında (38a14), (Ç)

*saña: size (38a14), (Ç)

*zamān kim: zamānda (38a15), (Ç)

*eyledi şırın fāş: şırın eyledi fāş (38a16), (Ç)

*siḥri: sırrı (38b1), (Ç)

*bularuñ bir: buların hem (38b2), (Ç)

3. Didiler kim buyur nedür bilelüm
Kim olmalı ise yardım kılalum
4. Didi biz kıuzı alalum şatun biz
Ki biryan eyleyelüm püsbütün biz
5. Ki bir mişkāl ağı kıuzı içine
Kıoyalum kıoyalum tenevvür içine
6. Bişürüben anı pes idelüm hāl
Bu müşkil işimiz tā kim ola hāl
7. Turalum gel deyü aña varalum
Tazarrü' idelüm çok yalvaralum
8. Çü gele anı aluben gelevüz
Yiye kıuzıyı andan kıurtulavuz
9. Bu sözi maşlahat gördi kıamusı
Düşüb önlerine geldi ulusu
10. Görüb görklü yüzini söylediler
Bize gel deyü da' vet eylediler
11. İcābet kılubanı tırdı örü
Cihānuñ zulmetin götürdi nūrı
12. Düşüb önlerine ol nūr-ı rahmān
İçerü girdi o tırtān
- Ç46a 13. Feraħ oldu münāfıqlar ol gün
Bile geldüğine ol yüzi gül-gün
14. Gelüb cümlesi o tırdı başına
Getürdiler kıuzıyı tiz önine

*38b3 Ç'de yoktur.

*38b4 Ç'de yoktur.

*kıoyalum kıoyalum: kıoyalum biz anı (38b5), (Ç)

*Tazarrü' idelüm çok: eger gelmezse bize (38b7), (Ç)

*geldi: vardı (38b9), (Ç)

*yüzini: cemālini (38b10), (Ç)

*cümlesi: anlar (38b14), (Ç)

*başına: kıatma (38b14), (Ç)

*tiz: tez (38b14), (Ç)

15. Didiler kim ŧun ey cānumuza cāñ
Kim olsun cānlarımız saña urbān
16. ü bismillāh diyüben ŧundı ol ŧāh
O biŧmiŧ uzuya dil virdi Allāh
17. Yeme benden dedi yā Muŧafā sen
arıŧmıŧam didi ol zehir ile ben

- A39a**
1. Baña aŧdıla ağu atdılar dir
Münāfıqlar saña aŧd itdiler dir
 2. uzıdan geldügin iŧbu kelāmuñ
İŧitdiler beküllı hāŧ ‘ āmuñ
 3. Hācıl oldu ü yüzleri arardı
Hasedden heb beñizleri ŧarardı
 4. Didiler kim zehı cāzū imiŧ bu
Hācıl ola elinde nice cāzū
 5. amu tedbırlerin bozdı o sulţān
Oturur küllisi pes oldu hayrān
 6. Dediler nidelüm biz ne eyleyelüm
uzıyı yer ise ger söyleyelüm
 7. Beküllı gırevüz dınine anuñ
Uravuz terkini yolunda cānuñ
 8. Tanıŧub girdiler yine atına
Didiler anda ŧāhuñ hāzretine
- 46b**
9. Eger uzıyı bugün sen yiriseñ
ıtalum söziñi her ne diriseñ

*cānlarımız: cānumuz heb (38b15), ()

*yeme: yime (38b17), ()

*didi ol: dedi pes (38b17), ()

*oldı: olub (39a3), ()

*39a3’ün 2. mısrası ’de ŧöyledir: Düşüb küllı hāsed odına yandı

*küllisi: amusı (39a4), ()

*yer ise: yirise (39a6), ()

*ıtalum: dutavuz (39a9), ()

*diriseñ: der iseñ (39a9), ()

10. Ki zünnârı kesevüz belimüzden
Geçevüz külli kendü bilimüzden
11. Yıkavuz deyri mescidler yapavuz
Ki şanma bu sözumüzden şapavuz
12. İşitdi bunlaruñ sözini sulţān
Didi kim sen görürsin hayy-u sübhān
13. Ki bismillāh diyüb vardı ilerü
Kesüb yidi kızıdan ol güneş rü
14. Hiţāb itdi ağuya haq te'ālā
Ne lūtf itdi habībe baq te'ālā
15. Ki bir kılını yakma didi mevlā
'Azāba müsteħaḳ olursun a' lā
16. İderem bir 'azāb saña ki yarın
'Azābı çok unudurlar 'azābın
17. İşidicek hiţābı aḡu andan
Buñar kaynar gidi kaynar bedenden

- A39b**
1. Ki her bir kıl dibi çün oldı ırmaḳ
Döküldi taşra ḳanda kılın ırmaḳ
 2. Haţā eylemedi hiç bir kılına
Göre mevlāsı ne virmiş ḳulıma
 3. Çün oldı mu'cizātı anda zāhir
Ne varise münāfiḳ evvel āhir
 4. O günde geldiler olub müslimān
Erü 'avrāt beküllı bilgil ey cān

*belimizden: bilimizden (39a10), (Ç)

*yıkavuz: yıkavuz (39a11), (Ç)

*görürsin: bilürsin (39a12), (Ç)

*diyüb: deyüb (39a13), (Ç)

*39a14'ün 2. mısrası Ç'de, 39a15'in 1. mısrasıdır.

*39a15'in 1. mısrası Ç'de 39a16'nın 1. mısrasıdır.

*39a15'in 2. mısrası Ç'de 39a16'nın 1. mısrasıdır.

*ḳulıma: ḳulına (39b2), (Ç)

*39b4'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir. Oḡul kızile bilgil añla iy cān

5. Yıkuben deyri yaptılar mesâcid
Pes oldılar qamusı haqqa sâcid
- Ç47a 6. Kesüb zünnârı bilün yırttdılar heb
Kim oldılar qamusı haqqa aqrab
7. Dilerseñ bulasın sen dağı qurbet
Firâkıında irişe saña vuşlat
8. Fedâ kııl yoluna başı ve mâlı
Dileyenüñ anı işbu hâli
9. Dağı vir rûhına anuñ selâmı
Hoş it eş-şalatu ve's-selâmı

Mu' cizât-ı Nebî 'Aleyhi's-selâm

10. İştigil bir dağı idem rivâyet
İdüpdür bu her yire hoş hikâyet
11. Didi kim bir gazâsında resûlüñ
Bile varmışidüm bâ-üşülüñ
12. Azık kıt geldi bu geldi çü leşker
Kığırdı anda didi baña server
13. Bulunur mı didi hîç sende azuk
Didüm kim hurma var ey şâh azıcık
14. Dedi server getürgil anı baña
Şunu virdüm tağarcuğıla aña
15. Didi var leşkeri okı sen on on
Kığırdum leşkeri geldiler on on

*bilün: bilin (39b6), (Ç)

*kim: hem (39b6), (Ç)

*fedâ kııl: fidâ kııl (39b8), (Ç)

*mâlı ve başı: mâlı vü şalı (39b8), (Ç)

*39b8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Anı seven kişinüñ budur hâli

*39b9 Ç'de yoktur.

*hikâyet: rivâyet (39b10), (Ç)

*anda: baña (39b11), (Ç)

*leşker: asker (39b12), (Ç)

*39b15 Ç'de yoktur.

- A40a** 1. Yidiler ʔoydular dūpdüz tamāmı
Ne deñlü varise heb ḥāṣ ʿāmı
2. Ki ṣoñra vardum anı yoḫladum ben
Ki artmış bir yere çok ṣaḫladum ben
3. Yidüm anı yidirdüm ṣöyle bol bol
Dükenmezdi virürsem ne ḫadar ol
- Ç47b** 4. Gidince dünyādan ol ṣāh-ı levlāk
Daḫı ḫurma varıdı ey dil-i pāk
5. Ebūbekir eyledi ṣoñra ḫilāfet
İki yıl dört ay eyledi ḫilāfet
6. ʿÖmer oldı ḫalīfe ṣoñra anda
Daḫı bulunurıdı ḫurma bende
7. Pes on yıl altı ay ol daḫı yāra
ḫilāfet eylemiṣdür āṣikāre
8. Ögüt diñle ṣözümü ey bürāder
Bulunurđı daḫı ol ḫurma kim var
9. Ṣehīd olduḡı gün ol vaḫt ʿÖmerde
Ki yaḡma oldı ol gün ol ṣemerde
10. Eger yaḡmaya gitmeseydi yigin
Dükenmezdi o ḫurma ḫaṣra degin
11. O server muʿ cizātından idi bu
Var imdi gör ḫopar mı cānda sevgü
12. Anı sevmek saña oldı ise pīṣe
Ki yirsiñ ḡuṣṣa dürlü dürlü niṣe
13. Eger derdini bulduñ ise ey cān
Ola ol dert senüñ derdüñe dermān

*yidiler: yediler (40a1), (Ç)

*dūpdüz: anda (40a1), (Ç)

*irürsem: virürsem (40a3), (Ç)

*diñle: añla (40a8), (Ç)

*ḫaṣre: ḫarṣe (40a10), (Ç)

14. Verirseñ sen yoluna cānı ey yār
Bulasın sen daḡı cānānı ey yār
15. Gel imdi yüzüñi sür sende ḡāka
Şalavātı şevḡ ile ver rūḡı baña
16. Daḡı vir rūḡına anuñ selāmı
Ḥoş it eş-şalatu ve's-selāmı

Mu' cizāt-ı Nebī 'Aleyhi's-selām

- A40b 1. Yine gel cānı dilden diñlegil sen
Yine bir mu' cizātından diyem ben
- Ç48a 2. Bu bir ḡoş mu' cizātdur Muştafādan
Mürüvvet ma' deni kân-i şaḡādan
3. Şalavat virgil imdi diñlegil ḡoş
İşidüb lezzetinden cān ide cūş
4. Meger bir şāh beni 'ād derler idi
Ki ḡavm ile oda ḡaparlar idi
5. Olubdur 'ömri yitmiş yıl bürāder
Geçürmiş 'ömrini küfr ile ol er
6. Velī 'adil ıssı cömerd idi ol
Daḡı ḡalbi selīm ki merd idi ol
7. Gel imdi gör ilāhuñ ḡudretini
Gel şevḡ ile diñle ḡikmetini

*ey: iy (40a13), (Ç)

*sür: ur (40a15), (Ç)

*ḡāka: ḡāk (40a15), (Ç)

*şevḡıle: 'ışḡıle (40a15), (Ç)

*baña: pāk (40a15), (Ç)

*40a16 Ç' de yoktur.

*diyem: deyem (40b1)

*nihādan: şafādan (40b2), (Ç)

*virgil imdi: vir daḡı hem (40b3), (Ç)

*cūş: ḡoş (40b3), (Ç)

*'ād derleridi: benî 'ād dirleridi (40b4), (Ç)

*selīm ki: selīm ḡoş (40b6), (Ç)

*40b7' nin 2. mısrası Ç' de şöyledir: şalavāt viriñe viriñe diñle ḡikmetini

8. Görür bir gice ol şāhı mecūsī
Açılur cümle gökleriñ kapusı
9. Çıkar bir nūr dutar dünyāyı düpdüz
Şanasın ol gice olmuşdı gündüz
10. Görür nūr içre bir taht var ‘ayān ol
Bilür kendüzine baht var ‘ayān ol
11. Oturur tahtuñ üstünde Muḥammed
Dutar dünyāyı küllī nūr-ı Aḥmed
12. Daḥı dört yāri bilesince şāhuñ
Otururlar yöresinde o māhuñ
- Ç48b** 13. Düşer ol dem resülün ayağına
Yüzün sürer o şāhuñ ayağına
14. Peşimān oluben küfrine ol cān
Getürür pes resül öñünde imān
15. Şehādet getürüb ol dem uyanur
Sarāyıñ içi görür toptolu nūr
16. Alub ab-dest ider ḥaḳḳa niyāzi ol
İki rik‘ at kıılır anda namāz ol
17. Yapar sırrıyla mescid özine
Şalavāt vir sen şāhı gözine

*kapusı: pāsı (40b8), (Ç)

*tahtuñ üstünde: tahtın üstünde (40b11), (Ç)

*küllī: dübdüz (40b11), (Ç)

*Ana metinde bu beyit yoktur: İner kendü serāti içre bu baht
Bilir kim kendü yārü devlet-i baht

*yüzün: yüzün (40b13), (Ç)

*oldum: ol dem (40b13), (Ç)

*ol cān: o cān (40b14), (Ç)

*40b14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Getürür ol resül öñünde imān

*getürüb ol dem: götürübani (40b15), (Ç)

*niyāzi ol: niyāzı (40b16), (Ç)

*iki rik‘ at: iki ri‘ kat (40b16), (Ç)

*namāz ol: namāzı (40b16), (Ç)

*sırrıyla: sırrıyla bir (40b17), (Ç)

*virsen: viresin (40b17), (Ç)

*şāhı gözine: şāhuñ gözine (40b17), (Ç)

- A41a** 1. Kılur tã' at o mescide nihâmı
Kılur 'ömr âhirine degin anı
2. Bu hâl ile pes oldu 'ömr-i âhir
Ki bildi kendü oldu 'ömr-i âhir
3. Meger bir oğlı varıdı anuñ hüb
Bulunmazıdı anuñ gibi maħbüb
4. Özi şâhib cemâl adı Manşür
Sözi kılur yıkuğ göñli ma' mür
5. Hem on dört yaşına girmişıdi ol
Didi bir gün babası aña oğul
6. Hazine verelüm gel berü dir
Birazcık gel benüm ile yürü dir
7. Aluben girdi oğlunu içerü
Çü vardular içerüden içerü
8. Didi oğul bugün bilgil beni sen
Anuñ çün kığırdum uş seni ben
9. Müslimân olmuşam görüb resüli
Ki bulmuşam oğul ben toğru yolu
- Ç49a** 10. Vaşiyet eylerem saña oğul sen
Dilerem olasın sen de müslimân
11. Alasın dört gevher dört imâma
Dağı on biñ kızıl ol dört hümâma

*o mescide: o mecîdde (41a1), (Ç)

*bulunmazıdı: bulunmazdı bir (41a3), (Ç)

*cemâl: cemâl kim (41a4), (Ç)

*yıkuğ göñli: viren göñül (41a4), (Ç)

*41a5'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: İrişmişidi on dört yaşına ol

*41a6'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Benüm ile birazcuğ gel berü dir

*vardular: vardılar (41a7), (Ç)

*oğlu: oğul (41a8), (Ç)

*41a9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Oğul ben bulmuşumdur toğru yolu

*vaşiyet eylerem: vaşiyet iderem (41a10), (Ç)

*müslimân: Müslümân (41a10), (Ç)

*41a11'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Dağı dört biñ kızıl o dört imâma

12. Daḥı benüm heci yönüme alasin
Varuben ḥaḳ resūlini bulasin
13. Ḥüseyinle Ḥasanla oḳıyasın
Ki olmasun sözüme ḳaḳıyasın
14. İşıtdi babası sözüni Maṣṣūr
İci ve ṭaşı oldı cümle pür nūr
15. Didi baba baña ‘arz it sen imān
Hemān şimdi oluram ben müslimān
16. Didi kim ol resūle uş yūri var
Varub hem anlara eyle sen iḳrār
17. Vaşıyyet eyleyūben virdi cānı
Hemān sâ‘ atde ḥaḳḳa irdi cānı

- A41b** 1. Çü gördiler ki teslīm oldılar ol
Yarağın eyleyūbeni gömerler
2. Geçer çün babası yerine Maṣṣūr
Ki ya‘ nī begligine ola mağrūr
 3. Didiler ḳutlu olsun tāç ile taḥt
Saña ḥaḳ rüzı ḳılsun devlet taḥt
 4. Çü bir ḳaç gün ḳalub Maṣṣūr ider āh
Umardı ḳim ḳaçan ṭutub vara rāh

*sözüme ḳaḳıyasın: bu söze taḳıyasun (41a13), (Ç)

*41a14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: İcini ve ṭasını dutdı heb nūr

*‘arz it sen imān: ‘arz eyle imān (41a15), (Ç)

*müslimān: Müslümân (41a15), (Ç)

*41a16’nın 1. mısrası Ç’de şöyledir: Dedi ḥaḳ resūline yürü var

*41a16’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: Daḥı var anlara sen eyle iḳrār

*sâ‘ atde: sâ‘ at ki (41a17), (Ç)

*irdi cānı: vardı cānı (41a17), (Ç)

*irdi: erdi (41a17)

*ol: ol er (41b1), (Ç)

*41b2’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: ola begligine ol ya‘ nī ma‘ mūr

*ḳutlu: ḳutlı (41b3), (Ç)

*devlet taḥt: devlet-ü taḥt (41b3), (Ç)

*ḳalub: ḳılub (41b4), (Ç)

*ḳaçan ṭutub: ḳaçan dutub (41b4), (Ç)

*kim: ki (41b4), (Ç)

5. Çü bir gice yatıcağ halk oturdı
Varubanı hazine hizmetine içre girdi
- Ç49b** 6. Alub babasınıñ didüklerin ol
Binüb ol dem hecine hoş dutar yol
7. Sürer ol gice yarındesi aḡşam
Medineye irer ol ölmeden Şām
8. Görür şehriñ öñünde yürür on bir
İlerü vardı Manşūr gördi on bir
9. Dutarlar ellerinde hoş ‘aşālar
Boyunlarında aşılmış ridālar
10. Görüben Manşūrı hoş bükrüşürler
Kim Allāh diyüben çağırışrlar
11. Buları gördi Manşūr indi yire
Hecin üstinden inüb kondı yire
12. Elin kavşuruben virdi selāmı
Ne didi anlara diñle kelāmı
13. Didi kim kanķıñızdur Muştafā diñ
Mürüvvet bahri ol kân-i saḡā diñ
14. Didiler kim bizüm ile degildür
Velī bizden daḡı ayru degildür
15. Didi Manşūr ‘aceb söz söyledüğün
Bile degil velī bile didüğün

*41b5 Ç’de şöyledir: Yatıcağ bir gice halk uruv tırdı
Varubanı hazine içre girdi

*alub: alur (41b6), (Ç)

*didüklerin : dediklerin (41b6), (Ç)

*41b6’nın 2.mısrası şöyledir: Binübani dutar hecine ol yol

*gice: gece (41b7), (Ç)

*öñünde: yanında (41b8), (Ç)

*bir:pîr (41b8), (Ç)

*41b10’un 1. mısrası Ç’de şöyledir: Görüb Manşūr bunlar yükrişürler

*41b10’un 2.mısrası Ç’de şöyledir: Diyüb Allah bunlar çağırışrlar

*41b12’nin 2.mısrası Ç’de şöyledir: Dedi hem bunlara anda kelāmı

*41b14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Ne bizden ayru ne bile degildür

16. Didiler ol yāriyüz Muştafāya
Bizüm ile gel irersin şafāya
17. İledelüm seni görsün Muḥammed
Neden geldün ḥaber şorsun Muḥammed
- A42a** 1. Didi Manşūr gidelüm buyuruñ
Bile varalum imdi sizde ṭuruñ
2. Bular anı daḥı tez tez gideler
Götürüb Manşūri eve niderler
3. Dediler kim ne yerdensin ayıt sen
Neye geldün yā ne istersin oğlan
- Ç50a** 4. Sebeb ne oldı kim böyle ararsın
Muḥammed ḳandadur deyü şorarsın
5. Mecūsiler olur şehrüm didi ol
Geçürürler oda ṭapmağıla yol
6. Atam idi ol iliñ pādişāhı
Geçürürken küfürle sāl u māhı
7. Görür düşünde bir gice Muḥammed
Gelür girer sarāy içre Muḥammed
8. Babam imāna gelüb olur ümmet
Öliceḳ baña da itdi vaşıyyet
9. Baña sende müslimān ol didi ol
Dutub emrini ṭutdum ben daḥı yol

*didiler: dediler(41b16), (Ç)

*gidelüm: gidelüm hoş (42a1), (Ç)

*42a1'in 2.mısrası şöyledir: Bileçe varalum sizünle yürün

*anı: onı (42a2), (Ç)

*tez tez gideler: tız tız giderler (42a2), (Ç)

*deyü: diyüb (42a4), (Ç)

*42a5'in 1.mısrası Ç'de şöyledir: Dedi şehrümde Mecūsiler olurlar

*ṭapmağıla yol: ṭapmağıla olar (42a5), (Ç)

*atam: babam (42a6), (Ç)

*iliñ:ilün (42a6), (Ç)

*imāna gelüb: imĀna gelür(42a8), (Ç)

*ṭutdum: duttum(42a9), (Ç)

10. Dağı dört gevherüm var dört imāma
Kim eltem armağan ol dört hümāma
11. Dağı on bîñ kızıl var idi ey yār
Bulara sözini heb kıldı izhār
12. Bular çün oğlanuñ sözün işitdi
Çaқыub kendülerden külli geçdi
13. Meger bunlar idi kamu münāfiķ
Görürler oğlan islāma muvaffiķ
14. Didiler dön gerü hiç itmegil sen
Babanuñ sözüne güvenmegil sen
15. Didiler bu Muhammed cāzūdur bil
Siħirdür işi anuñ eyle bil
16. Didi oğlan ne herze diliñüz var
Ki bildün çatı yanlış bilüñüz var
- Ç50b** 17. Şaķaluñuz ağarmış illā yāre
Dağı gönüllerinüz kara kara
- A42b** 1. Çün anuñ ‘aşıkam gelmişem ben
Gönülden hem aña kul olmuşam ben
2. Çü gördüler ki dönmez işbu oğlan
Münāfiķlar ne derler diñle ey cān
3. Onı dağı tutarlar on ağacı
Sögerler Manşura ki acı acı

* eltem: iltem(42a10), (Ç)

*hümāma: imāma(42a10), (Ç)

*külli geçdi: külli gitdi(42a12), (Ç)

*kamu: külli (42a13), (Ç)

*híc itmegil sen: anınmağıl sen (42a14), (Ç)

*didiler: dediler (42a15), (Ç)

*42a17'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Velikin gönlüñüz çatı kara

*Ana metinde bu beyit yoktur: Baña anuñ yüsini gösterüñ dir

Evde taymağdan imdi kırtaruñ dir

*çü gördiler ki: görürler çün ki (42b2), (Ç)

*ne derler diñle ey cān: ne dirler diñlegil sen (42b2), (Ç)

*acı acı: çatı acı (42b3), (Ç)

4. Dökerler anda ol şāhı gözini
Çana ğarç itdiler nāziñ yüzini
5. Şabāḥ olunca dögdüler o şāhı
Muḥammed ʿ aşığı ol pādişāhı
6. Ne fitne eylediler diñle ey cān
Nice itdiler ol oğlana bühtān
7. Biri ol melʿ unuñ geldi resūle
Didi var müşkilüm ol bā-uşūle
8. Nedür didi resūl aña degilsen
Nice müşkil işe ḥaḳ kıla āsān
9. Didi kim bir ḳulum var idi ey şāh
Güzel oğlan idi şānayduñ māh
10. Oğul idinmişidüm şöyle kim var
Elinde idi küllī māl tavar
11. Alub dört gevherüm on biñ kızıl ol
Binüben bir hecīn kaçmış tutub yol
- Ç51a** 12. Aradum Mekke ilin cümlesin heb
Gezüben aradum şarḳu eger ğarab
13. Ki bir yıl olmuşıdı hem gidelden
Gidibdür māl u gençüm küllī elden
14. Ki buldum dün gice ben anı ey şāh
Ki bir kaç urdum anda anı ey şāh

*anda: anlar (42b4), (Ç),

*nāziñ: nāzun (42b4), (Ç)

*yüzini: yizini (42b4), (Ç)

*dökdüler: dökdiler (42b5), (Ç)

*ey cān: iy cān (42b6), (Ç)

*degilsen: digilsen (42b8), (Ç)

*ey şāh: iy şāh (42b9), (Ç)

*tutub: dutuben (42b11), (Ç)

*gezüben: gezüb (42b12), (Ç)

*aradum: aramışam ben (42b12), (Ç)

*ki: hem (42b13), (Ç)

*gidibdür: gidibdü (42b13), (Ç)

*ey şāh: iy şāh (42b14), (Ç)

15. Buyuruñ şer' ile nitmek gerekdür
Ne buyurursañuz itmek gerekdür
16. Resül eydür getür bir görelüm biz
Ne ise pes cezāsın virelüm biz
17. Varubanı getürdi oğlanı ol
Çana yoğrulmuş ol nāzik teni bol
- A43a** 1. Baqub oğlana çana kıldı ol řāh
Didi oğlan dutalım bu işe rāh
2. Resül eydür dutub oğlana kim sen
Nedür di řālūni çün diñleyem ben
3. Didi oğlan çü gönülü içre ey yār
Adum uğrı benüm çün on řanıķ var
4. Ne söylersem iderler beni yalan
Utanub söylemez hīç nesne oğlan
5. Şora gördi resül ol şınmadı hem
Ne deñlü şordılarsa şurdı epsem
6. Resül eydür buña řanıķ gerekdür
Kim işi řanıķıla olsa yekrekdür
7. Pes ol mel' ün didi var şanıgım çok
Ğarez çün bu işi idicegim yoķ
- Ç51b** 8. Varup ol şokuzun dağı getürdi
Resülūñ řazretine tiz yaturdı

*buyurursañuz: em' iderseñüz (42b15), (Ç)

*yoğrulmuş: boyanmış (42b17), (Ç)

*çana kıldı: çana kıldı (43a1), (Ç)

*dutub: dönüb (43a2), (Ç)

*43a2'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Nedir ařvālını di diñleyem ben

*43a3'ün 1. mısrası Ç'de şöyledir: Didi gönli içinde oğlan iy yār

*řanıķ: řanıķ (43a3), (Ç)

*şurdı epsem: şınmadı hīç (43a5), (Ç)

*řanıķıla: şanıgıla (43a6), (Ç)

*şanıgım: şanıgum (43a7), (Ç)

*idicegim: idecegüm (43a7), (Ç)

*43a8'in 2. beyti Ç'de şöyledir: resül'ullah şazretine yitürdi

9. Gelüben oldılar oğlana tanuḡ
İçinde sözlerinüñ gerçeḡi yoḡ
10. Tokuz kişi kim aḡ řaḡallu pırler
Tanıḡlık virdiler ol göñüli ḡırlar
11. Ki diñledi bularuñ sözün ol řāh
Didi uḡruya buyurmuşdur Allāh
12. Elin kes ḡomaduḡun almasın der
Dilin kes kim yalan söylemesün der
13. Gözün oy baḡmasun nā-maḡreme ol
Ayaḡın kes ḡaçuben tutmasun yol
14. Kim emretti resül oḡlana anı
Münāfıḡlar ḡılurlar řādumānı
15. Varuben şar aḡacı dikti bunlar
Nifaḡ toḡmını ne hoş ekdi bunlar
16. Beküllı şehri ḡavmi ḡāřıla ʿām
Gelübeni ḡuruldı anda hengām
17. Getürdiler pes oḡlanı ilerü
Melül maḡzün durur ol güneş rü

*kim: ol (43a10), (Ç)
*virdiler: virdi (43a10), (Ç)
*ḡırlar: ḡaralar (43a10), (Ç)
*ki: çü(43a11), (Ç)
*sözün: sözini (43a11), (Ç)
*didi: dedi (43a11), (Ç)
*buyurmuşdur: buyurmuşdur (43a11), (Ç)
*ḡomaduḡun: ḡomaduḡın (43a12), (Ç)
*almasın der: almasın dir (43a12), (Ç)
*söylemesün der: söylemesin dir (43a12), (Ç)
*gözün: gözün (43a13), (Ç)
*ol: dir (43a13), (Ç)
*tutmasun: tutmasın (43a13), (Ç)
*kim: çün (43a14), (Ç)
*ḡıldurlar: ḡıldılar (43a14), (Ç)
*şar aḡacı: dar aḡacın (43a15), (Ç)
*toḡmunı: toḡımmuna (43a15), (Ç)
*şehri: ḡavmi (43a16), (Ç)
*gelübeni: gelüben (43a16), (Ç)
*duru ol güneş rü: tırdı ḡıldı zārı (43a17), (Ç)
*maḡzün durur: maḡzündür (43a17), (Ç)

- A43b** 1. Keserler şağ elin oğlanuñ ey yār
 amu alk eyledi efgānıla zār
2. ü goklerde melā'ik aqladılar
 İlāhi bu ne ikmetdür didiler
3. amu alk gozinü yaşıını dokdi yine
 ü oğlan odı alk yadı yine
4. Gör oğlan gönüli ire ne der ey yār
 Kesüñ der ol anı siz cāru nā-ār
- 52a** 5. Nice kiz yöne yapışmışdur elüm
 Kesüñ vācib olubdur baña ölüm
6. Dönüb yine ayağını keserler
 Esirgemezdi ol itden beterler
7. Gene gönülünde dir oğlan nihānı
 Kesüñ ayağuma virmeñ amanı
8. Ki put-āneye ok varmışıdum
 O putlar arşusına varmışıdum
9. Ol ayağ vara kim put-āneye hem
 Anı kesmek durur evlā vü hem
10. Kesüñ kim yiridür siz ol ayağı
 Kim olmuşdurur ol ağ dīne yağı

*43b1 'de yoktur.

*didiler: dediler (43b2), ()

*gozini yaşıını: göz yaşıını (43b3), ()

*ü: bu (43b3), ()

*ne der ey yār: nider iy cān (43b4), ()

*43b4'ün 2. mısrası 'de şoyledir: Kesiñ dir ol eli siz vireñ amān

*nice kiz: nice kez (43b5), ()

*elüm: ölüm (43b5), ()

*kesüñ: kesiñ (43b5), ()

*dönüb: dutub (43b6), ()

*43b6'nın 2. mısrası 'de şoyledir: Esigemezler ol idden biterler

*gene: yine (43b7), ()

*virmeñ amānı: virmeñ siz amān (43b7), ()

*varmışıdum: şırmışıdum (43b8), ()

*43b9 'de yoktur.

*olmuşdurur: olmuşıdum (43b10), ()

*ol: ün (43b10), ()

11. Dönüb gözlerini çıkardılar āh
Ne der gönüli içinde diñle ol şāh
12. Çıkaruñ ol gözi put görmiş ola
Aña kim put yüzini sürmiş ola
13. Şu nergis gözlerin oydılar anuñ
Bu kez dilinde kıydılar anuñ
14. Dutubanı dilini kesdi anlar
Çamu halk görüben itdi figānlar
15. Şu demde kıldı halk şöyleki efgān
Ne der gönüli içinde yine oğlan
16. Didi Çurān okumadı bu dilüm
Kesüñ kim kesile bu kıl ü kālum
17. Görüb halk ağlaşub yaşlar dökerler
Ne hoş esirgemez dirler bu erler
- A44a** 1. ‘ Acebdür bunlaruñ yürekleri taş
Ki gelmez gözlerinden zerrece yaş
- Ç52b** 2. Yüzün hağa tutub oğlan didi āh
Benüm hālümü sen bilürsin ey şāh
3. Çamu ‘ alemleriñ hālin bilen sen
Çamunuñ müşkilini hāl kılan sen

*dönüb: dutub (43b11), (Ç)
 *ne der: ne dir (43b11), (Ç)
 *diñle: yine ol (43b11), (Ç)
 *aña kim put: gözinbi put (43b12), (Ç)
 *nergis gözlerin: nerges gözleri (43b13), (Ç)
 *görüben itdi: eydi yine (43b14), (Ç)
 *demde: deñlü (43b15), (Ç)
 *kıldı: eyledi (43b15), (Ç)
 *şöyleki: anuñ (43b15), (Ç)
 *ne der: ne dir (43b15), (Ç)
 *bu: çü (43b16), (Ç)
 *kesüñ: kesin (43b16), (Ç)
 *bu: kim (43b16), (Ç)
 *yüzün: yüzün (44a2), (Ç)
 *didi: ider (44a2), (Ç)
 *ey şāh: Allah (44a2), (Ç)
 *‘ alemleriñ: ‘ alemlerüñ (44a3), (Ç)

4. Benüm hālüm saña mā^ç lümdür ey şāh
Ki sensin kādīr k̄ahhārū Allāh
 5. Münācāt eyleyüb yaturken oğlan
ç Aceb oldu hikāyet diñle ey cān
 6. Ḥasan Ḥüseyin ile gelürdi nā-gāh
Meger mektebde idi ol iki şāh
 7. Görürler halkı üşmüş bir araya
Varurlar ol ikiside ol araya
 8. Yarub halkı Ḥasan içerü girdi
Bağub bu oğlanuñ hālini gördi
 9. Didi kim kardeşim Ḥüseyin midür bu
Bulaşmış tozlara işbu güneş rū
 10. Ḥüseyin geldi bakar oğlan yüzine
Çağırub söylenür ol kendüzine
 11. Ḥasan midur yatan oğlan didi ol
Nideyim ben seni ey cān didi ol
 12. Birinüñ ç aklı gelür biri gider
Bağuben halk beküllī āh ider
 13. Varuben resüle söylediler
Ḥüseyin ile Ḥasan hālīn dediler
- Ç53a** 14. Resül eydür ikisinde getürüñ
Benüm katuma anları yaturuñ

*şāh: hağ (44a4), (Ç)

*Allah: muṭlağ (44a4), (Ç)

*münācātun: münācāt (44a5), (Ç)

*yaturken: yaturken (44a5), (Ç)

*ey cān: iy şāh (44a6), (Ç)

*üşmüş;: üşmüşler (44a7), (Ç)

*gördi: şordı (44a8), (Ç)

*kardeşim: kardeşüm (44a9), (Ç)

*tozlara: kanlara (44a9), (Ç)

*ey cān: iy cān (44a11), (Ç)

*44a12'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Gören halkı bunlar efgānlar ider

*44a13'ün 1. mısrası Ç'de şöyledir: Varubamı resüle söylediler

15. Varuben tez getürdiler bularu
Resûl'ullah görüb anda bularu
16. Didi noldı size ey kıurretü'l 'ayn
Didiler dede ey şâh-ı kevneyn
17. Ki sen çü şâdıķu'l-va' dül emînsin
Daķı sen raķmete'n lil' âlemînsin
- A44b** 1. Hâdışüñdür senüñ ey şâh-ı levlâk
Ki sensin haķ sözüñdür hem senüñ pâk
2. Size her kişi kim beñzeve didüñ
Yavuzluk ol kişi itmeye didüñ
3. Bu oğlan ĥod bize beñzer 'ayândur
Hâdışüñ ĥod senüñ gercek 'ayândur
4. Niçün yavuz işi ide işbu oğlan
Olubdur bu söz oğlan üzre yalan
5. Resûl eydür bu işe şabır idelüm
Ĥaķuñ buyruğı nicedür görelüm
6. Gel imdi şıdkıla vir sen şalavât
İşit imdi neye irdi ĥikâyet
7. 'Alî bunda bile yoğıdı ey şâh
Eve çıķmıřıdı meger tütüb râh
8. Meger kim üç günidi gitmişidi
Medîneden sefer ol itmişidi

*buları: oları (44a15), (Ç)

*onda bularu: anda buları (44a15), (Ç)

*44a17 Ç'de yoktur.

*haķ: şâh (44b1), (Ç)

*beñzeve: beñzer (44b2), (Ç)

*yavuzluk: yavuzluk (44b2), (Ç)

*itmeye: kıalmaya (44b3), (Ç)

*buyruğı nicedür: taķdiri nedür (44b5), (Ç)

*şıdkıla: 'ışkıla (44b6), (Ç)

*ver sen: virgil (44b6), (Ç)

*44b7'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: 'ali bile degildi bunda iy şâh

*meger tütüb: giderdi durmayub (44b7), (Ç)

9. Beriyye içre yürürdi bil ol şâh
Ne kıılır diñle sen gör kıadır Allâh
- Ç53b** 10. Gelüb bir gice söyledi aña
Ki remz ile haber eyledi aña
11. Didi tır yâ ‘ Alî tiz şehre varğıl
‘ Acâib iş idübdür anı görgil
12. Senüñ içündür tevaqquf anda ancağ
Bilürsin aşlını anda varıcağ
13. ‘ Alî işitdi çün kııldı namâzı
Kim itdi bî-niyâza hoş niyâzı
14. Nidâ geldi ‘ Alîye düldüli sür
Medîne ‘ aceb iş oldu var gör
15. ‘ Alî sürdi hemândem düldülünü
Nefes verince kıat‘ itdi yolunu
16. Gelür şehre sürür meydâna ol at
Görür kim hoş bezenmişdür siyâset
17. ‘ Alî geldi dediler ol resûle
Hemân tırdı resûl şâhın ile
- A45a** 1. ‘ Alî karşı varub ben ol resûlüñ
Öpüp ayağını ol bā-uşülüñ

*44b9’un 1. mısrası Ç’de şöyledir: Beriyye içre bir gün yürür ol şâh

*diñle sen: diñlegil (44b9), (Ç)

*kıadır Allah: küllî Allah (44b9), (Ç)

*gelüb bir gice: gelüben bir geliñ (44b10), (Ç)

*ki remzile: duru abanı (44b10), (Ç)

*didi: dedi (44b11), (Ç)

*tır: dön (44b11), (Ç)

*tiz: sen (44b11), (Ç)

*44b11’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: ‘ acâib mu‘ cizât vereni görgil

*44b12 Ç’de şöyledir: senüñ çün tevaqquf durur ol

Yürü varduma bağa sağla şola

*nidâ: âvâz (44b14), (Ç)

*sürdi: sürer (44b15), (Ç)

*verince: virince (44b15), (Ç)

*gelür: gelir (44b16), (Ç)

*44b17’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: tıru geldi resûl şâhın bile

2. Didi bilgil bunı ey cānuma sen
Bu ƙocalar münāfıƙdur direm ben
 3. Ki zirā beñzemez uğruya oğlan
Münāfıƙdur bular sözleri yalan
 4. Dilegil tanrıdan işbu işi sen
Gider bizden bu teşvīşi daħı sen
 5. Yüzün urdı ھاƙa ol şāh-ı levlāk
Tazarru‘ itdi ol dem ol dili pāk
 6. Hemān cebrā’ile emir itdi Allāh
Didi var tez ھاḫībūme dutub rāh
- Ç54a** 7. Selām idüb hecīn ƙıl taleb de
Ki emretti saña pes ol çalab der
8. Alub cebrā’il ol ھاḫuñ selāmın
Degürdi Muştafāya hoş selāmın
 9. Didi işbu ƙocalardur münāfıƙ
Degildür dīniñe bunlar muvaffıƙ
 10. Hecīni ƙıl taleb gelsün ilerü
Görelər mu‘ cizātıñ anda girü
 11. Ola hem tanrınuñ sırrı ‘ ayān uş
Ƙılasın mu‘ cizātıñı beyān hoş
 12. Hecīni Muştafā ƙıldı taleb hem
Şalavāt vir ola derdüñe merhem

*ey cānuma sen: iy cānuma cān (45a2), (Ç)

*ھاƙa: yire (45a5), (Ç)

*ol dem: ھاƙa (45a5), (Ç)

*emir itdi: emretti (45a6), (Ç)

*45a6’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: Yürü di var ھاḫībüm benüm şāh

*der: di (45a7), (Ç)

*45a7’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: Ki böyle emr ƙıldı ol çalab di

*alub: gelüb (45a8), (Ç)

*degürdi: degirdi (45a8), (Ç)

*selāmın: kelāmın (45a8), (Ç)

*45a10 Ç’de 45a12’dir.

*45a11 Ç’de 45a13’dür.

13. Münâfıklar getürdiler hecîni
Didiler ki ‘ aceb neyler ki bunı
14. Otururdu resûl dağı ħalâyık
Şehirlü dağı aşĥâb bile bayık
15. Kim orta yerde ol oğlan yaturdı
Hecîni ol münâfıklar getürdi
16. Hecîn çün bağıdı ol oğlanı gördi
Yüzün göke dutubanı böğürdi
17. Varub Manşûra karşı çökdi yire
Varuben yaşını hâ dökdi yire
- A45b** 1. Böğürüb hâd vü girdi ol başını
Ağıtdı cümle aşĥâbuñ yaşını
2. Şu kadar dökdi tağat kalmadı hem
Düşüb bî-ğod itdi anda ebsem
- Ç54b** 3. Anı gördi şaça itdi efgân
Münâfıklar velikin kaldı ħayrân
4. Hemân dem cebrâ’ il gönderür ħağ
Selâm it der ħabîbüme muĥağğağ
5. Ridâsını hecînüñ üstüne şâh
Çıkarub örtüsün anı ol yüzi mâh
6. Resûl işitdi çün Allâh kelâmın
Du‘ â kıldı melekler didi âmîn

*45a11 Ç’de 45a13’dür.

*orta yerde: ol yirde ki (45a15), (Ç)

*karşı: karşulu (45a17), (Ç)

*varuben: duruyan (45a17), (Ç)

*itdi: yetdi (45b2), (Ç)

*anı: bunı (45b3), (Ç)

*şaça: şahâbe (45b3), (Ç)

*gönderür: gönderdi (45b4), (Ç)

*45b4’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Selâm itdi ħabîbümdür Muĥammed

*ridâsını: ‘ imâmın (45b5), (Ç)

*üstüne: üstine (45b5), (Ç)

*anı: anda (45b5), (Ç)

*didi: dedi (45b6), (Ç)

7. Ridāsını çıkardı anda sultān
Hecīne örtüdü anı diñle ey cān
8. Hecīne dil virüb söyledi Allāh
Selām olsun saña der şehin şāh
9. Resūlisin haķuñ yā Muştafā sen
İşitgil kim deyeyüm hālümü ben
10. Torumcuğudum şem^c un cühūduñ
Evinde toğmuşıdum ol yehūduñ
11. Beni ^cād kavminüñ bil pādişāhı
Mecūsiler begidi ol kemāhı
12. Düşünde bir gice sen şāhı görmüş
Hemān sâ^c atde ol islāma girmiş
13. Beni ol almışdı beni şatun
Behema verdi on iki bñ altun
14. Öleldüm besledi şāhı mecūsī
Kerem kani saḥāvet itdi ḥosı
15. Bu oğlan oğlıydı adı Manşūr
Mecūsiler begidi şöyle meşhūr
16. Vaşiyet eyledi buña atası
Didi oğul ḥaķa dön olma ^cāşī
17. Resūli hem düşümde görmüşem ben
Beni bil kim müslimān olmuşam ben

*ridāsını: ^cimānın (45b7), (Ç)

*çıúardı: çıúardı (45b7), (Ç)

*ey cān: iy cān (45b7), (Ç)

*işitgil: diñlegil (45b9), (Ç)

*deyeyüm: deyeyin (45b9), (Ç)

*45b10 Ç'de yoktur.

*45b11 Ç'de şöyledir: Meger ol pādişāhıdı benī ^cād
Mecūsiler begidi aşlı şād at

*görmüş: görmüşem (45b12), (Ç)

*behāme verdi: virüb behāme (45b13), (Ç)

*45b14 Ç'de yoktur.

*ḥaķa: Allaha (45b16), (Ç)

*45b17'nin mısraları Ç'de yer değiştirmiştir.

- A46a-Ç55a 1. 1. Tur on bīn altun al dört imāma
İletgil armağan ol dört ol hümāma
2. Dağı dört gevheri bu ben hecīni
Tapuñ çün armağan eyleye beni
3. Vaşiyet eyledi ve öldi ol şāh
Kabūl eyleyüb emrin tutdı bu rāh
4. Alub didüklerini bindi baña
İşidüb ‘aşık oldı şāha saña
5. Senün ‘aşkuña bir gicede ey şāh
Yedi günlük yolu heb almışam āh
6. Medīne şehri için oldı ‘ayāndır
Bu kocalar göründi nā-gihāndır
7. Evinde aq şakallu görgüli pīrler
Gönülleri kararımış mişl kırlar
8. Bularu gördi oğlan indi yire
Benüm arkamdan inüb kondı yire
9. Elin kavşuruben virdi selāmı
Didi bunlara anda hoş selāmı
10. Ki kanķıñuz durur diñüz Muḥammed
Yā kanı kanķıñıza derler Aḥmed
11. Ben aña ‘aşıkam cānı gönülde
Yolunda geçmişem cānu gönülde

*46a1’in 1. mısrası Ç’de şöyledir: var on biñ altun vir dört imāma

*ol: bu (46a1), (Ç)

*eyleye beni: eyleye bunı (46a2), (Ç)

*rāh: şāh (46a3), (Ç)

*oldı şāha saña: oldum bende saña (46a4), (Ç)

*‘aşkuna: ‘ışkuna (46a5), (Ç)

*ey şāh: iy şāh (46a5), (Ç)

*göründi: görindi (46a6), (Ç)

*46a7’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: Velī katı kara gönüllü pīrler

*bularu: buları (46a8), (Ç)

*hoş selāmı: bu kelāmı (46a9), (Ç)

*46a10’nun 2. mısrası Ç’de şöyledir: yā kanķıñız durur kimdür Aḥmed

12. İşitdi ođlanuñ sözini bunlar
Hasedden gözlerini tıtdı anlar
13. Bizi alub eve getürdiler der
Hocamdan ol gice irdiler dir
14. Bilmezdim ne oldu ĥālını ben
Ki řimdi gördüm uř mecrūĥ aar an
15. İşitdiler deveden bu kelāmı
Çağırdılar řalātıla selāmı
- Ç55b** 16. ‘Alı ıkardı tırdı merd-i sultān
Hemān tıtdı münāfıqları ey cān
17. Yalınca eyleyüb şoydı buları
Siyāset yerine sürdi buları
- A46b** 1. Görür amu boyunlarında putlar
Tıparmış gizlü putlara ol itler
2. ‘Alı neyler gel imdi diñle ey cān
řalavāt vir olasın řād u ĥandān
3. ‘Alı kesdi bularuñ ellerini
Dağı kesdi beküllı dillerini
4. amusınuñ gözini oydı dutdı
Ayaqlarını kesüb diñle nitdi
5. Ki dikdi on dar ağaın yüce ol
Heb açdı anları udan uca ol
6. Cehennem kelebleri itden beterler
Münāfıqlar görüb ‘ibret dutarlar

*46a12 Ç’de 46a13’dür.

*46a16 Ç’de şöyledir: ‘ali tırdı ağırub merd-i sultān
Dutar heb ol münāfıqları ol cān

*amu boyunlarında: kim bunlaruñ boyunda (46b1), (Ç)

*diñle: gör (46b2), (Ç)

*kesüb: kesüben (46b4), (Ç)

*anları: bunları (46b5), (Ç)

*46b6’nın mısraları Ç’de yer değişirmiştir.

7. Şahābe gördiler bu işi ey yār
Şalavāt virdiler tekrār tekrār
8. Çağırub gözyaşını dökdiler hem
Didiler oğlana it şamar hem
9. Du‘ ā kııl oğlana didiler ey cān
Kābūl itdür du‘ āñı hayy-u sübhān
10. Resūl’ullāh alub oğlanuñ elin
Yine kōdı yerine oğlanuñ elin
11. Ayağın ayağı yerine kōdı
Dilini gözini heb bile kōdı
- Ç56a** 12. Du‘ ā eyledi anda ol güzel şāh
Yine şağ eyledi oğlanı Allāh
13. Örü turub selām virdi ol oğlan
Bi-ḥamdillāh yüzüñ gördüm der ey cān
14. Sürer yüzüñ resūlüñ ayağına
Öpüp elini düşer ayağına
15. Şalavāt der dile hem getürdü ol
Hoş imān getürüben oturur ol
16. Gel imdi gör ḥabībüñ mu‘ cizātüñ
Demekle dil yorulmaz mu‘ cizātın
17. Daḥı sevenlerini gör o şāhuñ
Daḥı şādıklarını gör o şāhun

*46b8’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Didiler şāh it oğlana merhem

*ey can: iy can (46b9), (Ç)

*der ey cān: dil-i cān (46b13), (Ç)

*46b14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Öpüp elin olur hoş sağ yine

*getürdü: getürür (46b15), (Ç)

*der: dir (46b15), (Ç)

*bu beyit ana metinde yoktur: Ol iki şāhıla çün kaldı bile

Oğuyub ilm-i edeb örgendi bile

*46b16 Ç’de şöyledir: İştüñ mi ḥabībüñ mu‘ cizātın

Diyeyim dilleri anuñ mu‘ cizātın

*sevenlerini gör: ‘aşıklarımı görür (46b17), (Ç)

*şāhuñ: māhuñ (46b17), (Ç)

- A47a** 1. Oladı anıcağ añla öziñi
Sev imdi ağ ide Allāh yüzüñi
2. Sevenler anı hıç kalmadı maħrūm
Seve gör tā olasın sende maħrūm
3. Anı sevmeklikle budur ‘alāmet
Duta gör sūnnetin çekme melāmet
4. Duta cānıla şāhuñ sūnnetini
Dağı incitmeye hem ümmetini
5. Şalavāt derd ile vire hemīşe
Ura hem yüzini yire hemīşe
6. Şerī‘at yolına ol kâ‘im ola
Kıla beş vaķit namāzı şā‘im ola
7. Vire rūhına ol dā‘im selāmı
Deye hoş eş-şalatu ve’s-selāmı

Mu‘cizāt Muħammedü’1 – Muştafā şallī āleyhe ve sellem

- Ç56b** 8. Dağı diñle yine bir mu‘cizātı
Demekden dil uşanmaz mu‘cizātı
9. Benüm cānum anuñ medħine kınmaz
Anı medħ itmeden dilüm uşanmaz
10. Velī niderem ne tākāt ne hālüm
Ne dilüm var ne kılum var ne kālum
11. Benüm Allāh durur her dem mu‘inüm
Yine bir söz dilüme geldi benüm
12. İşidüb ol ħabībe vir şalavāt
Bulasın işbu sözden sen ħalevet

*‘alāmet: delālet (47a3), (Ç)

*47a3’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: duta sūnnet ki gelmeye melāmet

*ura hem: irüven (47a5), (Ç)

*47a7 Ç’de yoktur.

*dağı: gel imdi (47a8), (Ç)

*47a8’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Ne direm işit añla mu‘cizātı

*iş bu sözden sen: hoş bu sözlerde (47a12), (Ç)

13. Daḥı menber düzlemedin birâder
Bir ağaç üzre oğurdi ḥuṭbe server
14. Ki menber eylediler şoñra ey cān
Ol ağaçı giderdiler pes andan
15. Çıķub menbere ḥuṭbe oğudı şāh
Ol ağaç ol arada eylediler āh
16. Fiğānlar kılubanı eyle zār
İşidenler cānından oldı bi-zār

- A47b** 1. Kānı añladı anda itdi efgān
İşitdi zārını anda o sultān
2. Getürün didi getürdiler anı
Pes üstine kōdı Aḥmed elini
 3. Fiğān zārı küllī diñdi anuñ
Yüzini gördügi demde o ḥānuñ
 4. Buyurdi gömdiler pes anı sultān
Ki minber ayağına bilgil ey cān
- Ç57a** 5. Başub aña çıķdı menberine
Basub inerdı ger gelse yerine
6. Kālub anda çüridi geçüb ezmān
Aña bir gün yine anı o sultān

*düzlemedin: urulmadun (47a13), (Ç)

*oğurdi: oğur (47a13), (Ç)

*ey cān: bil sen (47a14), (Ç)

*ḥuṭbe oğudı: ḥuṭbe okuyucağ (47a15), (Ç)

*47a15'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ol ağaç ṭurduğı yirde ider āh

*eyle: eyledi (47a16), (Ç)

*cānından: özinden (47a16), (Ç)

*añladı: anlayub (47b1), (Ç)

*47b2'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Muḥammed kōdı üstine elini

*diñdi: gitti (47b3), (Ç)

*47b3'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: yüzün görincek ol görgili cānuñ

*47b4 Ç'de şöyledir: Buyurdi menber ayağına ol sultān

Anı gömdiler anda bilgili y cān,

*aña çıúdı: çúardı (47b5), (Ç)

*47b6 Ç'de şöyledir: kılub anda cüridi geçdi zamān

Eger bir yine anı o sultān

7. Tırı gel yuķaru der aña server
Ögüt diñle sözimi ey büräder
8. Çürüyüb bu nice yıl olmışken hāk
Tıruben didi lebbeyk ey sözi pāk
9. Nedür der geldi ol begler begine
Alub elini düşdi ayağına
10. Kāçan kıçın girü vardı yerine
Edeb ile varub tırdı yerine
11. Dedi ol şāh o dem ol ağaçā sen
Dilerseñ olasın girü şağ isen
12. Budaķlaruñ yine düpdüz bezensüz
Yemişüñi yemege halk özensün
13. Ayağıñda aķub anı revānlar
Yaşāgil yine pes bunca zamānlar
14. Gelüben yiyeler senüñ ta' āmuñ
Ki seyrāngāh olasın hāş ' āmuñ
15. Dilerseñ olasın daruş' şafāda
Olasun cennet içinde şafāda
16. Binesin anda cennet bağlarına
Olasın anda raħmet bağlarına
17. Kābül eyle ikisinden birini
Didüm saña pes elümde varını

* bu nice yıl: bunca (47b8), (Ç)

*47b8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: duruben didi lebbeyk iy dil-i pāk

*nedür der: nedür dir (47b9), (Ç)

*alub: öpüp (47b9), (Ç)

*ol demde: gevñin (47b11), (Ç)

*bezensüz: bezensin (47b12), (Ç)

*halk: maħlūk (47b12), (Ç)

*özensün: özensin (47b12), (Ç)

*anı revānlar: āb-ı revānlar (47b13), (Ç)

*pes: sen (47b13), (Ç)

*senüñ: yine (47b14), (Ç)

*olasın: ola (47b15), (Ç)

*olasun: olasın (47b15), (Ç)

- Ç57b-A48a 1. Ağaç diñledi sözi Muştafâdan
Şafâsı oldu anuñ daruş'şafâdan
2. Didi kılgıl du'âya Muştafâ sen
Ki cennet bağlarında pes olam ben
3. Du'â kıldı ağaça ol güzel şâh
Ki cennet eyle pîrini Allâh
4. Gel imdi ey ağaçdan dağı kemter
Gör imdi var mı sende hûbb-ı server
5. Eger kesb eyledüñse hûbbıñ anuñ
Şafâ buldısa sevgüsünde cânuñ
6. Eger olduñise 'aşkıla yoldâş
Bir olduñsa anuñ 'aşkıla yoldâş
7. Eger olduñsa 'aşkı esîri
Sevebildüñse ol bî-nazır
8. İde saña vefâlar dürlü dürlü
Süresin hoş şafâlar dürlü dürlü
9. Ağaçada gördi hûbbından nişân ol
Yerini eyledi anuñ cinân ol
10. Göresinde 'aşkından eşer şâh
Saña itmeye mi şanduñ nazar şâh
11. Sev imdi cânıla sen Muştafâyı
Sevenler anı sürdiler şafâyı
12. Severem diyici çoğdur o cânı
Yalan söyler ki sevmek gerçek anı

*pes: hem (48a2), (Ç)

*gör imdi: gel imdi (48a4), (Ç)

*buldısa: buldıñsa (48a5), (Ç)

*'aşkıla: 'ışkıla (48a6), (Ç)

*ağaçada: ağaçdan (48a9), (Ç)

*48a10 Ç'de yoktur.

*sürdiyer: gördiler (48a11), (Ç)

*48a12 Ç'de şöyledir: severem diyiciler çoğdurur anı
Yalan söyler nice sever o cânı

13. Dutar sünnetinüñ dā'ım hilâfın
Severem der yine sen diñle lâfın
14. Varur ol nice olsa dürlü bid'at
Dönüb yine severem der o bed-baht
- Ç58a** 15. Hıuşūşa bu zamānda şimdi yāra
Ki fısıqlar olur oldu aşikāra
16. Dügün deyü verür fışka bir ār
Varullar küllī aña bilişü yār
17. Bu kez gelüb dir imāmlara dağı ol
Ki ya' nī ol düğine oldu meşğül
- A48b** 1. İmām kaızı ve müfti turur ol
Bu düğün deyüben fışkıha varur ol
2. Kimi dağı düşer ardına anun
Ulu yerdı mecūsīdür ol lâ' inüñ
3. Dağı durub severemdür o şāhı
Gider ol fışka duşamaz toğrı rāhı
4. Kimi şofı kimi hocadur andan
Yoluñuz varmağa utanur andan
5. Yā nice ubdurur bir nice kişi
Olur ortalarında hoca kişi
6. Eger bir suhte dise kim bulara
Varur siz bid'atsiz aşikāra

*dutar: ider (48a13), (Ç)

*der yine sen: dir dönüb (48a13), (Ç)

*der: dir (48a14), (Ç)

*verür: verürler (48a16), (Ç)

*ār: ad (48a16), (Ç)

*yār: yād (48a16), (Ç)

*turur ol;: dururlar (48b1), (Ç)

*deyüben: deyübeni (48b1), (Ç)

*varur ol: varurlar (48b1), (Ç)

*48b2 Ç'de şöyledir: Bu kez halkuñ düşer ardına anuñ
Ulu yardımcılarıdur la' inüñ

*toğrı: doğrı (48b3), (Ç)

*dise: dese (48b6), (Ç)

7. Döner eydür bu dügündür ħūd sünnet
Nice dersin ey kişi buña bid'at
8. Dutar telbīs ider kim bu dügündür
Ne dügün derdimend bil bu dügündür
9. İmām kazı olur yardımcı ħalka
Naşihat idem mi te'sir ħalka
10. Diseler fāsıka kim yardımcı sensin
Çabalar incinüb kanı yudarsın
- Ç58b 11. Ne yardımcı özidür kendü fāsık
Velī ħaḳ söze incinür münāfiḳ
12. Pes incinme saña ben ol dügünüñ
Nedür ma' nāsını ideyüm anuñ
13. İşit bir ma' nāsını ey bürāder
Dügün der ħalkı cem' ider çü bir er
14. İder fıḣku fesādı şöyle zāhir
Bulunmaz bir eyü iş evvel aḣir
15. Bilür misin ne dimekdür sen anı
Ki ya' nī lā' net ol dem ben ħalka anı
16. Ki bilsünler yere lā' nete ben
Dügün deyü varursın lā' nete sen
17. Demekdür saña lā' net ḳutlu olsun
Saña bu renc-i miḣnet ḳutlu olsun

*48b7 Ç'de şöyledir: Döner telbis ider kim bu dügündür
İy bī-çāre ne dügün bu dügündür

*48b8 Ç'de 48b7'dir.

*48b9 Ç'de şöyledir: İmāmı kazı derilüb gelirler

Daḣı bu fāsıka yardımcı olurlar

*incinüb: incinür (48b10), (Ç)

*kanı yudasın: ḳatı yudar ḳan (48b10), (Ç)

*özidür kendü: adıdur kendü (48b11), (Ç)

*48b11'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Bil incinür ki ħaḳ size münāfiḳ

*fıḣku: fıḣkı (48b14), (Ç)

*varursun: varırsın (48b16), (Ç)

*demekdür: dimekdür (48b17), (Ç)

- A49a** 1. Hâkikatde budur ma' nâsı yâra
Ki fâsıkdur aña her kimki vara
2. Budur bir ma' nîsi dahı işitgil
Bu gün gel delüden uşlu haber bil
3. Budur kim bir kişi başlar bu işe
Bu halk ayıtmayalar aña nişe
4. Bunuñ gibi yaramaz iş idersin
Niçün bunuñ gibi cünbüş idersin
5. Ki zirâ itdügün fısk-ı fesâtlar
Çü haq sözler yanında hod kesâddur
6. Eger böyle fesâdı itme zâhir
Ki halk üşer başına evvel ahır
- Ç59a** 7. Anuñ çün virdiler adın düğün ol
Urur ol cânına kendü düğün ol
8. Düğün eyleyüb oğlan sünnet ider
Kıgırub halkı ya' nî minnet ider
9. Eyü yavuz kamu anda darılır
Varur ol içmege şüciler alır
10. Dahı oğur bir iki çalcılar
Gelür haqdan o maħrûm qalıcılar
11. Getürür ortaya pes içilür mi
Çağırur bu içenlere aña hey hey
12. Gerekdür fâhişeler zevk idevüz
Eger olmaz ise turub gidevüz

*hâkikatde: hâkikâtdür (49a1), (Ç)

*Ki: olur (49a1), (Ç)

*ayıtmayalar: ayıtmaya ki (49a3), (Ç)

*itdügün: itdügi (49a5), (Ç)

*virdiler adın: virür adını (49a7), (Ç)

*urur ol cânına: irer öz cânına (49a7), (Ç)

*çağırur: çağırurlar (49a11), (Ç)

*hey hey: bize hey (49a11), (Ç)

*turub: dönüb (49a12), (Ç)

13. Bugün ol düğün iden yüzi kıara
Tınadub ‘avretin kıaşıra kııkara
14. Düğününün dağı hem ‘avreti pes
Tınadub geldi tıldı biş hem pes
15. Kıarışdılar bu kez pes mest bir mest
Ulaşdılar kıamusı mest ile mest
16. Pes imdi oldı bunlar fâkışeler
Kı bātında öpüşüb kıucaşalar
17. Bularuñ adları olmuşturur ħār
Bunuñ gibi yire ‘avretin iletür
- A49b** 1. Pes imdi añladuñ mı ey kıarındāş
Saña ma‘ nāsı oldı mı bunuñ fāş
2. Eger oldısa bu rāz aşıkāre
Var imdi öğüni diyüşür ey yār
- Ç59b** 3. Eger olmadı ise saña ma‘ lüm
Bu sözlerde der iseñ ma‘ nā ma‘ düm
4. Der iseñ kıaçan ola işbu niyet
Kıayırmaz kim hele bu olsa bid‘ at
5. Saña temşil idem bundan ey yāre
Ola ma‘ nāsı dağı aşıkāre
6. Eşitdiñ kāfiri ħāk yaķar oda
Beküllī ħıķ kıomaz heb atar oda

*bugün: bu kez (49a13), (Ç)
 *düğününün: düğünününde (49a14), (Ç)
 *biş hem pes: beş hem pes (49a14), (Ç)
 *pes mest bir mest: pes bir mest (49a15), (Ç)
 *adları: arları (49a17), (Ç)
 *ey: iy (49b1), (Ç)
 *kıaş: fāş (49b1), (Ç)
 *eşıkāre: aşıkāre (49b2), (Ç)
 *öğüni: özini (49b2), (Ç)
 *der iseñ: budur (49b3), (Ç)
 *der iseñ: dir iseñ (49b4), (Ç)
 *bu olsa: bu ola (49b4), (Ç)
 *ey yāre: iy yāre (49b5), (Ç)

7. Sü'âl ider çü yüzde zâhir ehli
Niçün atar oda pes nedür aşlı
8. Hüdâ hod her kemâlince kerîmidür
Ki ğaffârdur gafûrdur hem raĥîmdür
9. Yaraşmaz gibidür ğaffâra ta' zîb
Niçün ider yâ küffâra ta' zîb
10. Cevâb verdi bu söze ehl-i taĥķîķ
Dilekler viricidür tañrı taĥķîķ
11. Bular daĥı dilediler çü virdi
Anun çün külli bunlara oda girdi
12. Didiler dilemezler âşikâre
Velî ĥâlîle dilerlerdi yâre
13. Pes imdi añladuñ mı çün ma' âni
Ne dimekdür çü bildüñ mi sen anı
14. Hüdânuñ emrini tutmasa kişi
Fesâd fâsîķ her gün olsa işi
- Ç60a** 15. Dimekdür saña tanrı dimezem ben
Ki emriñ dutmazam ğam yimezem ben
16. Pes ol bezbaĥtlaruñ daĥı bu fi' ili
Ki göstermezler mi yâ Allâh iş bu ĥavli
17. Deye sünnet ki bid'atlara pes
Münâfîķlar dururlar da' vâyı kes
- A50a** 1. Muĥammed eylemedi işbu işi
Anuñ itdügi sünnetdür ey kişi

*yüzde: bundan (49b7), (Ç)

*nedür: nedir (49b7), (Ç)

*'afûrdur: kerîmdür (49b8), (Ç)

*verdi: verüb (49b10), (Ç)

*çün: kim (49b13), (Ç)

*49b14'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Kim olsa fâsîķ fesâd her kendü işi

*ki: hem (49b15), (Ç)

*göstermezlerÏAllah: göstermezem billâh (49b16), (Ç)

*ey kişi: iy kişi (50a1), (Ç)

2. H̄abībūñ sūnneti yerine bid' at
Döridürsin çü bulduñ ya' nī farzāt
3. Bu bir kaç gün bu fānī oda ābād
Çalam deyü idersin böyle bünyād
4. Muḥabbet da' vāsın dönüb idersin
Severem ben ḥabībullahı dirsın
5. Ço da' vāyı utan ḥālūñden ey yār
Ki tevbe it işine var aḥı var
6. İde ' afv ol ḥüdāsından günāhı
Kim añduğumca eyledün gün āhı
7. H̄abībullahā ver dā'ım şalavāt
Getürsen kendüziñi ol yana at
8. Yaқınlıқ ḥāşıl ola az zamānda
Sözüm tır bu gün қalmaya bende
9. İlāhī biz faқıriz lūḥfīñ işle
H̄abībūñ yüzi şuyına bağışla
10. Anı sevmegi қıl er zānı bize
Ki peyğamber viribsin anı bize
11. Virürüz rūḥına anuñ selāmı
Deriz hoş eş'şelatü ve'ş-şelāmı

Mu' cizātı ḥazreti resül ' aleyhi'ş-şalavāt ve's selām

- Ç60b** 12. Dedüñ çün mu' cizātıñ ba' zısından
Ki mi' rācın daḥı diñlegil andan

*devridürsin: derdiresin (50a2), (Ç)

*da' vāsın: da' vāsın (50a4), (Ç)

*dirsın: dersin (50a4), (Ç)

*ey yār: iy yār (50a5), (Ç)

*işbu ki: işüñe (50a5), (Ç)

*ver dā'ım: virgil hoş (50a7), (Ç)

*getürsen: getürsin (50a8), (Ç)

*50a8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: gider bugün saқın қalma gümānda

*50a11 Ç'de yoktur.

*diñlegil: işitgil (50a12), (Ç)

13. Deyem şemme bundan daħı size
Du' ālar eylesiz sizde bize
14. H̄aber virdi yine kendüzi ol şāh
Ki mi' rāca kığırduğından Allāh
15. İrişdi bir gice dir baña Cebrā'ıl
Ki Allāh seni oğur didi bilgil
16. Ne turursun tur imdi kıl yaragun
Suvar ol arkasına tez burağun

- A50b**
1. Sevinüben hemāndem örü tırdum
Hemān abdest aluben taşra vardum
 2. Görün İsrāfili kapu da tırmuş
Burağ elinde hem tapuda tırmuş
 3. Didi ben yā Muħammed gel burağa
Ki vuşlat degşürilsün bu firāka
 4. Çü dutdılar licāmın anuñ anda
Ki binmek istedüm ben aña anda
 5. Çekindi sākin olmadı burağ hem
Didi Cebrā'ıl ol dem aña epsem
 6. Yüri tır arkaña binsün Muħammed
Ki mi' rāca gider gelsün Muħammed
 7. Ki bundan yek daħı arkaña kimse
Ne bindi ne biniser saña kimse
 8. Didi binsün veli yarın daħı ben
Olam pes merkebi yarın daħı ben

*50a13 Ç'de yoktur.

*50a15'in 2. mısrası Ç'de yoktur: Hem Allah seni oğur dedi kim bil

*50b1'in ilk mısrası Ç'de şöyledir: İşitdüm ben sevindüm uruğurdum

*tırmuş: tırmış (50b2), (Ç)

*anda: anda bindi (50b4), (Ç)

*gelsün Muhammed: bilgil dir Ahmed (50b6), (Ç)

*50b7'nin 1. mısrası Ç'de şöyledir: Didi bundan ulu arkana kimse

*ben: degil sen (50b8), (Ç)

*50b8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: ben olam yarın daħı merkebi daħı ben

9. Pes ol dem rāzı yarın merkebüm ol
Hemān bindüm ıttıdum ben daḥı yol
- Ç61a** 10. İki kınadı var iki yanında
Buña beñzer kıanı at kıanı kıanda
11. Kıaçan yürise göz irdüğü yire
Başardı ayğır gördüğü yire
12. Kı bindüm arkıasına ben gömüldüm
Yanumca Cebrā'ıl bileydi bildüm
13. Şağumdan bir nidā geldi giderken
Kı döngil yā Muḥammed dir giderken
14. Pes uymadum aña gitdüm yine ben
Şolumdan geldi bir avāz işit sen
15. Kı döngil didi yine olda nā-gāh
Aña da uymayub gitdüm ol āgāh
16. Pes andan geldi dir baña bir ' avret
Kı başdan ayağa itmişdi ziynet
17. Elin uzatdı didi baña döngil
Kı yoluñ bu yaña girmez didi bil
- A51a** 1. Kı ben uymadan aña daḥı gitdüm
İşit ey yār gelüben kıanda yetdüm

*pes oldem: ben oldum (50b9), (Ç)

*50b9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Alu bindüm kı dutdum ben daḥı yol

*yanumca: benüm çün (50b12), (Ç)

*50b13'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: kı döngil didi baña seyriderken

*pes: ben (50b14), (Ç)

*aña gitdüm yine ben: gine gitdüm baña bir (50b14), (Ç)

*işit sen: yine dir (50b14), (Ç)

*kı: baña (50b15), (Ç)

*uymayub: uymadum (50b15), (Ç)

*pes: kı (50b16), (Ç)

*dir: der (50b16), (Ç)

*elin: dilin (50b17), (Ç)

*didi: dedi (50b17), (Ç)

*girmez didi bil: gitmez dedi bilgil (50b17), (Ç)

*uymadan: uymayub (51a1), (Ç)

*ey yār: iy yār (51a1), (Ç)

*kıanda yetdüm: kıdsinetdüm (51a1), (Ç)

2. Ki girdüm mescid-i aḡşâyı gördüm
Buraḡı baḡladum iĉerü girdüm
3. İki rek‘at namāz itdüm ben anda
Didim Cebrā’ile ol dem ben anda
4. Şaḡumdan bir nidā geldi nedür ol
Şolumdan bir daḡı geldi nedür ol
5. Didi pes Cebrā’ıl elḡamdülillah
Ki şaḡladı seni andan ol Allāh
- Ç61b 6. Şaḡuñdan dīnine ṡur şandı ümmet
Yahūdī olıardı cümle ümmet
7. Şoluñdan çağırana ṡursun ey yār
Olıardı ḡamu ümmet nazara
8. Didüm kim neydi ol geldi ‘avret
Ki ḡarşuma gelüb itmişdi ziynet
9. Didi ol dünyâydı saña geldi
Gözükdi kendüsini ‘arz kıldı
10. Eger meyl eyleseñ sen aña ümmet
Olurdı ehl-i dünyā heb tamāmet
11. ‘İnāyet eyledi ol ḡaḡ te‘ālā
Ki şaḡladı bulardan rabbülā‘lā
12. Pes andan şoñra anda baña sübhān
Ḳadeḡ şundı elüme geldi ey cān

*ki girdüm: girüben (51a2), (Ç)

*itdüm ben anda: kıldum ben iy yār (51a3), (Ç)

*51a3’ün 2. mısrası şöyledür: dedüm cebrā’ile nedür bu esrār

*nedür ol: nedir ol (51a4), (Ç)

*ṡur sandı ümmet: dursaydın sen (51a6), (Ç)

*51a6’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: dönüben ḡaber vir sen ümmete

*51a7’nin 1. mısrası Ç’de şöyledir: şoluñdan dīnine dirseñ iy yāre

*51a8’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Gelüb kendüzine itmişdi ziynet

*dön payıdı: döneyedür (51a9), (Ç)

*heb tamām et: ḡaḡa mihnet (51a10), (Ç)

*ḡaḡ te‘ālā: Allah te‘ālā (51a11), (Ç)

*pes andan: bulardan (51a12), (Ç)

13. Birinde süd birinde şüci vardı
Baña ic deyü Cebrâ 'îl buyurdu
14. Südi içdüm baña itdi işâret
Didi baña saña olsun beşâret
15. Bulısar ümmetüñ islâmı vâllâh
Hidâyet verdi saña bilgil Allâh
16. Eger hamrı içeydüñ didi ümmet
Ma' âşî işleyelerdi tamâmet
17. Pes andan bir yigit şeklinde İslâm
Gözükdi baña geldi dîn-i islâm

- Ç62a-A51b**
1. Cem' -î enbiyâ rûhı tamâmı
Gelüb kıldı baña anlar selâmı
 2. Çü emr oldı kılam anda namâzı
Cemâ' atle idem haqqâ niyâzı
 3. Pes İbrâhîme didüm sen imâm ol
Didi Cebrâ 'îl baña kim sen imâm ol
 4. Yaraşur kim kılasın yâ Muhammed
Ki sensin Hâmid ü Maħmüd u Aħmed
 5. Didi eyle bu gün gel sen imâmet
Bu emre eygil der istikâmet
 6. Ki geçdüm oldem anlaruñ imâmı
Baña uydı kamu ervâh tamâmı

*süd: süt (51a13), (Ç)

*didi: dedi (51a14), (Ç)

*verdi saña bilgil Allah: kılısardur saña Allah (51a15), (Ç)

*ıceydüñ didi: icseydüñ dedi (51a16), (Ç)

*51a16'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: kamuşî ' âşî olurdu ümmet

*51a17'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Gözükdı geldi kıldı cebrâ 'îl İslâm

*gelüb baña kıldı: gelüben kıldılar çü(51b1), (Ç)

*idem: kılam (51b2), (Ç)

*pes: didüm (51b3), (Ç)

*didi: dedi (51b3), (Ç)

*yaraşur kim: yaraşırsan (51b4), (Ç)

*didi eyle: didi sen it (51b5), (Ç)

*ki: çü(51b6), (Ç)

7. Pes andan bindüm vü mi' rāca gitdüm
Geçüb heb gönülleri sidreye yetdüm
8. İrişdüm 'arşa çün oldı tesellî
Baña itdi hüdâ oldı tecellî
9. İrişdüm ma' bûda maqşûdı buldım
Yetişdüm maqşûda ma' bûdı buldım
10. Tecellî eyledi baña ilâhum
Yetişdi hâzretine anda râhum
11. İki ayet baña vahy itdi Allâh
Benümle bunca söz itdi Allâh
12. Dağı didi baña üç nesne Allâh
Aţâ' eyledi anda ol yüce şâh
13. Biri bu iki ayet der kim anuñ
Oğı bu ayeti gider gümânuñ
14. Ki 'afv itdi kebâ'ir ümmetimden
Bağışladı şağâ'ir ümmetimden
15. Dağı keşf itdi haq baña bu râzı
Dönüb farz itdi Allâh vaqt namâzı
- Ç62b 16. İrürdi 'izzet ile beni 'arşa
Buyurdi baña item yine ferşa
17. Ki döndüm çün buyurdi baña Allâh
Yetişdüm Mûsâya ben anda nâ-gâh

*bindü mü: binüben (51b7), (Ç)

*yetdüm: yitdüm (51b7), (Ç)

*51b8'in 2. beyti Ç'de şöyledir: Baña eyledi sübhânüm tecellî

*ma' bûda: ben haqa (51b9), (Ç)

*51b9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ki maqşûda yitüb ma' bûd buldum

*51b12 ve 51b13 Ç'de yoktur.

*bağışladı: bağışlaya (51b14), (Ç)

*Allah vaqt namâzı: elli vaqt namâzı (51b15), (Ç)

*itdi: etdi (51b15), (Ç)

*irürdi: irişdi (51b16), (Ç)

*item: idem (51b16), (Ç)

*ki: çü(51b17), (Ç)

*çün: kim (51b17), (Ç)

- A52a** 1. Didi Mūsā ki ne emretti rabbūñ
Senūñle neyledi hem netdi rabbūñ
2. Didim farz etdi Allāh vaqt namāzı
Didi var girü eylegil niyāzı
3. Kim eyleye girü Allāha ‘ ināyet
Getürmezler ümmetüñ buña tākāt
4. Bağışlaya saña ol haq çalabdur
Yürü var ümmetüñ çün kıl talebdür
5. Rücū‘ itdüm girü rabbüme pes ben
Bağışladı onını döndüm andan
6. Ki geldim ben girü Mūsāya irdüm
Girü var didi döndüm girü vardum
7. Girü qodı onunu baña Mevlā
Girü geldüm yetişdüm didi Mūsā
8. Girü var didi vardum yine ol şah
Onunu girü qodı baña Allāh
9. Girü geldim bu kez Mūsā qatına
Girü var didi vardum hazretine
10. Onunu girü bağışaldı Allāh
Keremden gör ne işledi Allāh
11. Girü Mūsāya vardum didi varğıl
Bu gün sen ümmet için hoş kayırgıl
- Ç63a** 12. Girü vardum baña ol rabbü’l-ā‘ lā
Biş bağışladı ol haq te‘ ālā

*neyledi hem: neyleyüben (52a1), (Ç)

*netdi rabbūñ: nitid rabbūñ (52a1), (Ç)

*farz etdi: farz itdi (52a2), (Ç)

*getürmezler: getürmez (52a3), (Ç)

*ki geldüm: gelüben (52a6), (Ç)

*onunu: onını (52a8), (Ç)

*görüne: gör ne (52a10), (Ç)

*vardum: geldüm (52a11), (Ç)

*biş: beşin (52a12), (Ç)

13. Girü Mūsāya geldüm ben çalabdan
Didi baña dağı eyle talebden
14. Didüm itdüm hayā beş vaķit namāzı
Kılam ümmetle ben idem niyāzı
15. Pes oldem razı bu beş vaķit namāza
Ola ümmet dağı tura niyāza
16. Namāz ide niyāz ide bu ‘āşī
Muḥammed çün meger kıla ḫalāşı
17. Ki bunca gönülleri seyretti ol māh
Gelüb gene yerine yetdi ol şāh

- A52b** 1. Gör ol ḫaķ nice eyledi hidāyet
Varub gelince oldu iki sâ‘at
2. Ne sulţāndur ‘aceb bildüñ mi ol şāh
Eger bildüñ ise bulduñ aña rāh
 3. Ḥudā virse eger biñ bege baş
Ki her başımda biñ biñ olsa dil-i fāş
 4. Ki biñ dağı biñ biñ ey ‘azīzi
Ḥudā evirse baña ‘ömri ‘azīzi
 5. Bu qadar dille medḫin disem ben
Ki şerḫ idemeyeydim zerresinden
 6. Anuñ mi‘rācını yaḫūd kemālin
Anuñ ḫalķını yaḫūd ḫüb cemālin
 7. Diliyle vaşf kıлмақ anı insān
Müyesser olmayupdur bilgil ey cān

*ümmele ben: aşḫābile (52a14), (Ç)
 *idem: edem (52a14), (Ç)
 *52a17 Ç’de yoktur.
 *hidāyet: kerāmet (52b1), (Ç)
 *52b4 Ç’de yoktur.
 *dille: diliyle (52b5), (Ç)
 *ḫalķını: ḫulķını (52b6), (Ç)
 *vaşf kıлмақ: vaşf kılam (52b7), (Ç)
 * ey cān: iy cān (52b7), (Ç)

8. Anı Allāh idüpdür eyle a' lā
Pes anı bilür ancağ hağ te' ālā

Ç63b 9. Bize rûzı kılubdur anı Allāh
Keremden raḥīm kıldı ol yüce şāh

10. Pes anuñ şükrini bilmek gerekdür
Ne kim emretdise kıлмаğ gerekdür
11. Tut anuñ sünnetini ümmeti ol
Ki zirā dilüyübdür ümmeti ol
12. İderdi ümmet için sa' ī ol şāh
Diledügünce bağışladı Allāh
13. Gel imdi rûḥına virgil selāmı
Hoş it eş-şalatu ve's-selāmı

‘Arz-ı Münācāt

14. İşit kim yine idem bir işāret
İşāretdür velī gāyet beşāret
15. Meger bir gün Ḥabībüllāhı diñle
Nice sa' ī ider ümmet için añla
16. Otururdu Ḥabībüllāh evinde
Ḥağa ḥamd ideridi şāh evinde

- A53a** 1. ‘Alīle Fāṭıma daḥı resūle
Gelürler hem Ḥasan Ḥüseyn bile
2. Yetişdiler resūlün hizmetine
Oturdılar Ḥabībüllāha kıtına
3. Bağub bunlara didi ol yüzi māh
Ki sizden rażı olsun didi Allāh

*ol yüce şāh: ol nice şāh (52b9), (Ç)

*tut: dut (52b11), (Ç)

*diliyübdür: dilibdür (52b11), (Ç)

*52b12 ve 52b13 Ç’de yoktur.

*‘arz-ı münācāt: ve mu‘ cizāt resūl aleyhis’selām

*oúururdu: oúururken (52b16), (Ç)

4. Didi kim vardurur sizden dilegüm
 aböl eyleñ gelün benüm dilegüm
5. Didiler ey bizüm cânımuza cân
 Nice dilün ide ulına sultān
- 64a 6. Bunca yardım eyleñ siz baña dir
 Didiler yā reşöl Allāh haber vir
7. Ne iş işleyelüm ey yüzi gül
 Senün hazretüne yardım ola ol
8. Didi turun eri alun vuzusuz
 Namāz ilub yire urun yüzi siz
9. Eyidun etmezük yā ilāhī
 Ki ‘āşī ümmeti var çok günāhı
10. Bağışlağıl bize de ümmetinden
 Deyüb dileñ pes ol ha hazretinden
11. Turun imdi atı eyleñ talebden
 Dileñ ‘āşilerimi ha alabdan
12. Ki rahmet eyleye anlara Allāh
 İde suçlarını ‘afv ol yüce şāh
13. İşidub bu sözi turdılar anlar
 Varub abdeste el urdılar anlar
14. Namāz idub odılar yire başı
 Aıtdı gözlerinden anlı yaşı

*53a4 ’de şöyledir: Dilegüm varsın eyleñ aböl dir
 Ki bunlar ağıruşuben resöl dir

*53a5 ’de şöyledir: uluñuz amumuz dediler iy cân
 ulından nice dilek ide sultān

*işleyelüm: işleyüvüz (53a7), ()

*ey yüzi gül: iy yüzi gül (53a7), ()

*yardum: yardım (53a7), ()

*ayidun: ayduñ (53a9), ()

*turun: durun (53a11), ()

*ha: ol (53a11), ()

*53a14’ün 2. mısrası ’de şöyledir: Dönüben gözlerinden anlı yaşı

15. Didiler kim İlähî ‘ aşîleri
Bize bağışlağıl yâ rab oları

Medh-i Resûl ‘ aleyhis’selâm

16. Anı gördi melekler çün didiler lâ-yezâl Allâh
A53b Ki sensin bir ulu sultân ki sensin lâ-mişâl Allâh
1. Hâbîbüñ oğılı kıızıyla sürüb yüz tabuñ ağlar
Yanub ümmet için ne hoş iderler pes dün ü gün âh
2. Utanmaz ümmetin dâ’im tutubdur kulluğa kâ’im
Yimez içmez şâ’im olıñan maqbûlı dergâh
- Ç64b** 3. Kızı Fâtıma ile ağlar ‘ Alî hod cigerin tağlar
Hasan Hüseyin iki begler bu işe oldılar her âh
4. Bular göz yaşlaruñ döküb dilerler sen ganî şâhdan
Bağışlayasın ümmetden şuçı çün oldılar gümrâh
5. Melekler didiler yâ rab bularuñ gözi yaşı çün
İdesin ‘ afv şuçların viresin anda ‘ âlî cân
6. Ne hoş hürmetlü ümmetdür Muḥammed ümmeti yâ rab
Melekler gökde zâr ider dağı yerde Hâbîbüllâh
7. Bular çünkim dilek etdi Hâbîbüllâh için gökde
Muḥammed ümmetinüñ heb bağışladı şuçın Allâh
8. Hemân dem Cebrâ’îl haq çü gönderdi resûline
Didi Allâh selâm ider ne didi diñle ol âgâh

*yâ rab oları: yâ rab buları (53a15), (Ç)

*anı gördi: anı görüb (53a16), (Ç)

*ulu: ganî (53a16), (Ç)

*kıızıyla sürüb yüz: yüz urub (53b1), (Ç)

*yanub: yabuben (53b1), (Ç)

*utanmaz: unitmaz (53b2), (Ç)

*icmez: icmez olır (53b2), (Ç)

*cigerin sağla: yüregın tağlar (53b3), (Ç)

*göz yaşlaruñ: göz yaşını (53b4), (Ç)

*didiler: dediler (53b5), (Ç)

*hürmetlü: kıymetlü (53b6), (Ç)

*yerde: yirde (53b6), (Ç)

*ümmetinüñ: ümmetüñ (53b7), (Ç)

*gönderdi: gökden (53b8), (Ç)

Ḳabûl-ı Münâcât

- A54a** 1. Ki derḥâl Cebrâ'îl geldi resûle
Selâm eyledi ḥaḳ dir bâ-uşûle
2. Didigim ḳoycaḳ sen sen başı yire
Döñücek ümmet için yaşı yire
3. Ferişteler yedi ḳat gökde kim var
Ḳamu baş secdeye ḳodılar ey yâr
4. Tazarru' idüb Allâha olarda
Diledi ümmetüñ şâha bularda
5. Beni gönder saña ḥaḳ te'âlâ
Ne dilerse dilesün didi Mevlâ
6. Didi şâh ümmetimiñ od içinde
Nolur ḥâllerini bilsem dir anda
- Ç65a** 7. Didi İbrâhîme ḳıldı gülistân
Kim ümmetiñe eyle idem ey cân
8. Gülistân idem odı ümmetiñe
Yıḳın elletmeyem odı ümmetüñe
9. Selâmet eyleyem oddan buları
Ki hiç göstermeyem bunlara nârı
10. İşidicek bunu şâd oldı sulṫân
Dedi Aḥmedüllah anda ol cân

*Ḳabûl-ı Münâcât: Ç'de Resûlü'lahuñ ümmetiçün niyâz itdigüdür.

*bâ-uşûle: ol uşûle (54a1), (Ç)

*sen sen: çok sen (54a2), (Ç)

*olarda: bularda (54a4), (Ç)

*gönder: gönderdi (54a5), (Ç)

*ümmetimüñ: ümmetiñ (54a6), (Ç)

*54a6'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Nice olar ḥâlleri dir bilsem anda

*didi: didüm (54a7), (Ç)

*ḳıldı: ḳıldum (54a7), (Ç)

*kim: hem (54a7), (Ç)

*ey cân: iy cân (54a7), (Ç)

*54a8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ki getürmeyem odı ümmetiñe

*selâmet eyleyem: selâm eyleyem (54a9), (Ç)

*aḥmedüllah: elḥamdüllillah (54a10), (Ç)

11. Gel imdi şādıla sen vir şalavāt
Bulasın tā ‘ibādetden ḥalavāt
 12. Sevüb ol şāhı vir yolına cān
Şefā‘ atden añasın o sulṭān
 13. Nedür bir cān anuñ çün bul biñ ola
Fidā kılmak gerekdür ol resūle
 14. Velī nidem seni nefes al demişdür
O sulṭāndan iñen ırak ḳomuşdur
 15. Açılmaz ğaflet uyķusunda güzel
Ṭaġıtduñ düşüremezsiñ sen özüñ
 16. Meger Allāh saña kıla ‘ināyet
İrişe ḥaķ te‘ālādan hidāyet
- A54b** 1. Ayakda ḳalmışuz biz İlāhi
Ḳamu ḳalmışlaruñ sensin penāhı
2. Kerem kılmı şuçumuza kılmı yā rab
Bize lāyık olanı kılmı yā rab
 3. Şu kim yıķdurur saña kılmı anı
İlāhı itme bize lāyık olanı
- Ç65b** 4. Ḥabībüñ ḥürmeti çün bizi yā rab
Rızañı ver ilāhı umaruz heb
5. Virüb dā’im ḥabībüñe selāmı
Deriz ḥoş eş-şalatu ve’s-selāmı

*bul biñ ola: yüz biñ ola (54a13), (Ç)

*iken: seni (54a14), (Ç)

*güzel: gözüñ (54a15), (Ç)

*düşüremezsiñ: düşüremezsiñ (54a15), (Ç)

*saña kıla: kıla girü (54a16), (Ç)

*biz: bizde (54b1), (Ç)

*54b1’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Bu ḳalmış ḳulların sensin penāhı

*54b2 Ç’de şöyledir: Kerem kılmı biz kılmı ḳapuñuza kılmı it

Çü sensin ‘āleme raḥmet ḳabül it

*54b3 Ç’de 54b2’nin 1. mısrasıdır.

*ver: vir (54b4), (Ç)

*umaruz heb: umaruz ḥürmetiñ heb (54b4), (Ç)

*54b5 Ç’de yoktur.

6. Ger dilerseñ bulasın şevk-i şafâ
Ver şalavât rûh-ı pāk Muştafâ

Hikâyet da‘vet-i ‘Osmân r.a.

7. Yine ümmete kılmak çün beşâret
Getürdüm uşda bir dürlü hikâyet
8. Gel imdi diñlesen ‘Osmân emîri
Hudâdur hem bularuñ destegîri
9. İder da‘vet kamu ey yüzi gül-gün
Resûlı hem dağı aşhâbı bir gün
10. İcâbet kıluben şordı o şâh
Gider aşhâbı ile ol yüzi mâh
11. Girüb yola pes ol sultân giderdi
Yürürken ne kadar adım adardı
12. Yanınca heb şayardı anı ‘Osmân
Ne şaymağdur dedi aña o sultân
13. Dedi her bir kadem başdıqça sen şâh
İderüm bir kul âzâd ey yüzi mâh
14. Görüñ kâdrin nice bilürdi ‘Osmân
Her adımına âzâd itdi bir cân

Hikâyet da‘vet-i ‘Alî

15. Çü tağıldılar anda bitdi da‘vet
‘Alî geldi melûl evine halvet

*54b6 Ç’de yoktur.

*54b7’nin 1. mısrası Ç’de şöyledir: yine kılmagçün size beşâret

*uşda: işde (54b7), (Ç)

*imdi diñleseñ: işit imdi (54b8), (Ç)

*54b9’un Ç’de mısraları değışmiştir.

*şordı: derdi (54b10), (Ç)

*gider: giderdi (54b10), (Ç)

*bulasın ol: bula pes (54b11), (Ç)

*ne kadar adım: kadri adım (54b11), (Ç)

*54b12’nin 1. mısrası Ç’de şöyledir: yitince pes şayardı anı ‘Osmân

*ey yüzi mâh: iy yüzi şâh (54b13), (Ç)

*54b15’in 1. mısrası Ç’de şöyledir: Çü halk dağıldı bitdi anda da‘vet

- A55a** 1. Çü gördi Fāṭıma ‘ Alīyi maḥzūn
Didi noldı saña ey yüzi gül-gün
2. Didi ey Fāṭıma bu günki ‘ Oṣmān
Resūli evine oqıdı ey cān
3. Ki bir adımına hem ey yüzi gül
Āzād eyledi ‘ Oṣmān anda bir ʒul
4. Didi bizüm daḥı dünyāmuz olsa
Resūli da‘ vet itsek bize de gelse
5. Nitekim itdi bugün anda ‘ Oṣmān
Kim eyle eyleyevüz biz de ey cān
- Ç66a** 6. Didi Fāṭıma ‘ Alīye eyle arām
Resūli ʒıgırub idelüm ikrām
7. Didi ‘ Alī resūli ʒıgırubsın
Ta‘ āmuñ ʒatı aña ne yidürürsın
8. Didi Fāṭıma aña kim ey yüzi aq
Ḥabībidür aña ikrām ider ḥaq
9. Ta‘ ām daḥı vire Allāha bile ol
Bilürsın kim Ḥabībüllāha durur ol
10. ‘ Alī pes şād olub geldi resūle
Ki da‘ vet itmege ol bā-üşüle
11. Didi kim yā resūl Fāṭıma söyler
Sizi bugün evine da‘ vet eyler

*didi ey faṭımā: dedi iy fāṭımā (55a2), (Ç)

*ey cān: iy cān (55a2), (Ç)

*ki: anuñ (55a3), (Ç)

*ey yüzi gül: iy yüzi gül (55a3), (Ç)

*didi: dedi (55a4), (Ç)

*55a5 Ç’de yoktur.

*eyle arām: bir dem eyle arām (55a6), (Ç)

*55a7’nin 1. beyti Ç’de şöyledir: ‘ alī ider anı sen ʒıgırırsın

*55a8 Ç’de yoktur.

*vire: vere (55a9), (Ç)

*bilürsın kim: bilür kim (55a9), (Ç)

*55a11 Ç’de yoktur.

12. Didi kim ol resülü ‘ Alīye aşhāb
Benümle bile varsunlar mı aşhāb

13. ‘ Alī dedi k̄amusı gelsün ey şāh
Ṭurub Fāṭıma evine ṭöndiler rāh

14. K̄amu aşhāb bile geldiler anda
Oṭurdılar gelüb Fāṭıma evinde

15. Ṭurub Fāṭıma girdi ḥalvetine
Münācāt itdi ol ḥaḳ ḥazretine

16. Didi Fāṭıma ḥudāya ḳaravaşuñ
Ki geldi evine senüñ ḥabībüñ

17. Zā‘ ifem nice ikrām eyleyem ben
Pes ikrām eyleyen sensin girüsen

1. Bilürsin ḥod ḥālını ben ğarībüñ
Ki vir ni‘ met yisün yarar Ḥabībüñ

2. Didi bir çölmegi üzre ey cān
Ḳodı anda işit neyler o sultān

3. Pes ol çölmekde cennet ni‘ metinden
Yaratdı ḥaḳ te‘ ālā raḥmetinden

Ç66b-A55b 4. Getürdi Fāṭıma oldem ṭa‘ āmı
Yidi ṭoydı k̄amu aşhāb tamāmı

*aşhāb: aḥbāb (55a12), (Ç)

*k̄amusı: hepsi (55a13), (Ç)

*ey şāh: iy şāh (55a13), (Ç)

*ṭurub: durub (55a15), (Ç)

*itdi ol: eyledi (55a15), (Ç)

*55a16’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: dedi benüm ilāhī ḳara ve eşüñ

*ki geldi evine: gelübdı evime (55a16), (Ç)

*55b1 Ç’de şöyledir: Bilürsin ḥālümü bu ben ğarībüñ

İlāhī viresin ni‘ met ḥabībüñ

*didi: deyüb (55b2), (Ç)

*bir çölmegi: çömlükde oda üzre (55b2), (Ç)

*ey cān: iy cān (55b2), (Ç)

*55b2’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: işit gör çölmekde neyler o sübhān

*55b3’ün mısraları yer deġiştirmiştir.

*oldem: ortaya (55b4), (Ç)

*ṭoydı: andan (55b4), (Ç)

5. Muḥammed didi aşḥāba bildüñüz mi
Ṭa' āmuñ fikrini hīc bildüñüz mi
6. Didiler bilmeziz ey hümāmı
Ne yerden geldügin işbu ṭa' āmı
7. Ki bu cennet ṭa' āmıdur didi şāh
Virübdür bize yimek için Allāh
8. İşidüb kamu ḥamd itdiler aşḥāb
Bu hāle heb ferāḥ oldılar aḥbāb
9. Pes andan vardı Fāṭıma ḥalvetine
Yüz urdı ḥaḳ te' ālā ḥazretine
10. Didi yā rab kulum yoḳ neyleyem ben
Ḥabībüñ için azād eyleyem ben
11. Velikin ol günāhkār ümmetinden
Azād idesin oddan dilerem ben
12. Hemāndem cebrā 'il geldi resūle
Didi bildüñ mi ḥāl noldı reşūle
13. Kızıñ Fāṭıma eyledi münācāt
Varub ḥalvetde eyledi münācāt
14. Diledi ol günāhkār ümmetiñden
Beşāret itmege geldüm saña ben
15. Ki sen Fāṭıma evine varınca
Çaç ayak başduñsa her birince

*Muḥammed didi: dedi anda Muḥammed (55b5), (Ç)

*ta' āmuñ: ta' ām (55b5), (Ç)

*hic bildüñüz mi: hic siz kılduñuz mı (55b5), (Ç)

*55b6 Ç'de yoktur.

*55b7'nin 1. mısarsı Ç'de şöyledir: Didi cennet ṭa' āmıdur bilüñ siz

*vardı: ṭurdu (55b9), (Ç)

*kulum: kulım (55a10), (Ç)

*oddan: otdan (55b11), (Ç)

*eyledi münācāt: 'arz-ı ḥācet (55b13), (Ç)

*ki: dedi (55b15), (Ç)

*başduñsa: başdıñsa (55b15), (Ç)

16. Ki bir adımıña yüzün biñ erden
Azād eyledi bil ümmetlerüñden
17. Her adımıña yüzünüñ erü ‘avrat
Azād eyleyüben kıldı raḥmet
- Ç67a-A56a** 1. Kāmu bunlar o şāhuñ ‘izzetine
Olubdur bilgil anuñ ḥürmetine
2. ‘Aceb bildüñ mi kimdür ol yüce şāh
Gör aña nice ikrām ider Allāh
3. Ger anuñ ‘izzetin bildüñse ey cān
Ki virgil yolına gel sen daḥı cān
4. Gelüb gitdi ve evlādı ve kendü
Ne işledüyse senüñ içüñdi
5. Gelüb bildürdi aḥkāmı tamāmı
Temiz etdi ḥelāli ve ḥarāmı
6. Ne kim emrettiyse aña sübhān
Kāmusın işleyüb bildürdi andan
7. Daḥı pes emir kıldı ümmetine
Dutanlar irişürler ḥazretine
8. Dedügi gün gibi heb zāhir oldı
Velī nidem ki ‘ömri aḥir oldı
9. Bilürsin kim vefāsı yoḡ cihānuñ
Gelen kılr sefer gider gümānuñ
10. Eger kalsaydı bunda bākī kimse
Muḥammed kalaydı bunda kalsa

*ki bir: senüñ her (55b16), (Ç)

*55b17 Ç’de şöyledir: dedi yüz biñ daḥı ‘avretten iy cān
āzād eyledi raḥmet kıldı raḥmān

*56a1’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: virildi küllī anda ḥürmetine

*56a3 Ç’de yoktur.

*gelüb: gelüben (56a4), (Ç)

*andan: sübhān (56a6), (Ç)

*bunda: dünyā (56a10), (Ç)

11. Pes ol daḥı sefer eyledi āḥir
Ki almaz kimesneye oldu zāḥir
12. Ḥabībūñ ḥürmeti çün yā İlāhī
Bağışla biz za'ıflere günāhı
13. İlāhī apusından bizi ırma
Ḥabībūñden bizi yarın ayırma
14. Bizi sen ümmetinden eyle anuñ
Yüzi şuyına yā rab Muşţafānuñ
- Ç67b** 15. Daḥı it şer' i üzre bizi kâ'im
Ki ḥübbın eyle albümüzde dā'im
16. İlāhī bakma bizdeki ḥaṭāya
Bizi tuş eyle lütf-ı atā' ya
17. Naẓar eyeleye bizdeki uşūra
İrgürgil bu uşūr ile uşūra
- A56b** 1. Muḥammed ḥaḳḳıçün yā rab cemālūñ
Bize göster çün görelüm cemālūñ
2. Anuñ evşāfını nice diyem ben
Ki meddāhı anuñ ol ḥaḳ-ı sübhān

Medḥ-i Resūl 'Aleyhi's-selām

3. O bir sulţān durur ol kim bize gönderdi ol ḥalāḳ
Gelüb dünyā sarāyını tamām et eyledi işrāk
4. Gelüb bildürdi aḥkāmın ḥudāsınuñ pes ol sulţān
amu 'ālem ulı olub severlerdi 'ale'l eşvāk

*ḥürmetiçün: ḥürmetine (56a12), (Ç)

*za'ıflere: za'ıflerden (56a12), (Ç)

*56a14'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Bizi ıl 'āşī ümmetinden anuñ

*bizi: ki (56a16), (Ç)

*ir görgil: irergil (56a17), (Ç)

*görelüm: görelüm heb (56b1), (Ç)

*56b2 Ç'de şöyledir: Ayırma bizi yarın Muşţafādan

Tolu ıl ılmaz övü-i şafādan

***Medḥ-i Resūl 'āleyhis'selām: Ç'de der medḥ-i resūl'ullah aleyhis'selām**

*ol kim bize: anı ben (56b3), (Ç)

5. Tütüpdı ‘âlemi zûlmet gelüb kıldı münevver ol
Getürdi zûlmetin küfrün kim etdi barç gibi berrak
6. Gelüb gidince ol sultân ki hulkıdı işi dâ’ım
Hem incitmedi hiç kimse olubdı ma‘ deni ahlâk
7. Bu fânî oda çün kim ol bir iki gün karar etdi
Rücû‘ idüb girü haçça beçâyâ eyledi ilhâk
8. Gel ümmet olan aña tut anuñ sünnetin dâ’ım
Yüzün göstere ol sultân yüregi eyleye uçmak
9. Dilerseñ kim vefâ saña ol şâh-ı kevneynün
Duğub şer‘ ini yolunda ide görmeligi infâk
- A57a 1. Anuñ kapusunuñ ğayrı kapuya eyleme muhtâç
Sinânoğlı za‘ ifüni ki sensin kâsımü’l erzak
2. Rızâña tuş idüb anı ferâh kıl yarın ey sübhân
Hisâb idüb cehennemde sen anı eyleme ihırâk
3. İlâhî bu za‘ if ümmet habîbüñ adın işidüb
Şalavât ile selâm idüb çağırurlar yakın ırak
- Ç68b 4. Habîbüñ hürmetini bulara lütf eyle yâ rab
Bağışlayub günâhların cehennemden sen itt i‘tâk

Vefât-ı Resûl ‘Aleyhi’s-selâm

5. Yine bir söz deyem sözünden anuñ
Bağıla cismün içindeki cânuñ

*ol: heb (56b5), (Ç)

*getürdi: getir (56b5), (Ç)

*barç: barak (56b5), (Ç)

*bu: gelüb (56b7), (Ç)

*rucû‘ idüb: rucû‘ itfi (56b7), (Ç)

*gel: gel imdi (56b8), (Ç)

*tut: dut (56b8), (Ç)

*yüzün göstere: cemâlim gösterüb (56b8), (Ç)

*vefâ: vefâ ide (56b9), (Ç)

*anuñ: anıñ (57a1), (Ç)

*kapuya eyleme muhtâç: muhtâç eyleye yâ rab (57a1), (Ç)

*ey sübhân: iy sübhân (57a2), (Ç)

*hürmetini: hürmeti haçkı (57a4), (Ç)

*bağıla: yağıla (57a5), (Ç)

6. Aña ' aşık olan yana bu sözden
Akıda kanlu yaşları o gözden
 7. Ki ' uşşâkıñ nice olmaz gözleri yaş
Vefâtıdur dedüğüm ey qarındâş
 8. Derem anuñ vefâtın yana yana
İşidicek gelsen dağı yana
 9. Nice yanmayasın cānum anuñ çün
Yaradılmış kamu yandı anuñ çün
 10. Ki derdinden nice āh itmeyem ben
Yā nice döñmesün bu gözlerim kan
 11. Nice yanmaya ben derdinden anuñ
Anuñ derdi durur dermānı cānuñ
 12. Nice vermeyem yolında cānı
Virürsem birini biñ bulam anı
- A57b**
1. Nedür bir cān eger biñ olsa anuñ
Yolına heb fedā olsun o cānuñ
 2. Hem oldur ' ālemüñ sulţanı oldur
Benüm dertlü cānum dermān oldur
 3. Oldur maqşūdı bu cism ü cānuñ
Ne diliyle deyem vefātın anuñ
 4. Nice sözdür ki bu sözüñ sözünden
Ki kanlu yaş aqıtma sen gözünden

*kanlu yaşları: kanlu kanlu yaşı (57a6), (Ç)

*ki ' uşşâkıñ: yā ' uşşâkuñ (57a7), (Ç)

*ey: iy (57a7), (Ç)

*derem: Didim (57a8), (Ç)

*57a8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: işid beni bir sen dağı yana

*yanmayasın: yanmayam imdi (57a9), (Ç)

*gözlerim: gözlerüm (57a10), (Ç)

*57a11 Ç'de yoktur.

*vermeyem: vermiyeyim (57a12), (Ç)

*bulam anı: sübhānı (57a12), (Ç)

*fedā olsun: fidā olsun (57b1), (Ç)

*57b2 Ç'de şöyledir: Cem' i ' ālimiñ sulţanı oldur

Cem' i dertlerüñ dermānı oldur

5. Yeridür gözlerüm dönerse kanı
Niderem şaklayub yā ben bu cānı
6. Ki dünyādan gide ol şāh-ı kevneyn
Toluna ir yüzünden māh-ı kevneyn
- Ç69a 7. Pes ümmet olan aña nice rahmet
Ola dünyāda yürüye selāmet
8. Gel imdi yana yana vir selāmı
Deyüb hoş eş-şalatu ve's-selāmı

Vefāt Resûl 'Aleyhi's-selām

9. Bugün döndür gözüñ yaşını kana
Vefātın işidicek yana yana
10. Ne didi ibn-i Mes'ūd imdi diñleñ
Haber verdüginu eydeyim añlañ
11. Ki günlerde meger bir gün o sultān
Bu ölmüş cānımıza cān olan cān
12. Bilale da'vet eyle didi aşhāb
Gelüb heb katıma dirülsin ahhāb
13. Durub minbere çıkdı ol yüzi māh
Oқыub hutbe'-i hamd eyledi şāh
14. Didi hoş geldüñüz yārānlarum siz
Benümle toğrı yol varanlarum siz
15. Cināna eyledi pes bizi teşvik
Sözüme eyleñ imdi didi taşdıķ
16. Cehennemden hazān eyleñ didi hem
Ġazāya varmağa kındurdı oldem

*yürüye: yiriye (57b7), (Ç)

*57b8 Ç'de yoktur.

***Vefāt Resûl 'Aleyhis'selām: der vefāt resûl aleyhis'selām**

*57b9 Ç'de şöyledir: Döñüben göz yaşu yana yana

Vefātını diyeyim ümmetine

*çağıra: cānuma (57b11), (Ç)

- A58a** 1. Şu huṭbe kim oꞑudı ol gün ol řāh
 amu ařhāb yanub iderdi āh vāh
2. Oꞑurdu huṭbe ³-i ařhāb baardı
 Mübārek gözlerinden yaş aardı
3. Didiler yā resl  aceb ne
 Ki bizi böyle yaarsın sebep ne
- 69b** 4. Eşdrdk ki huṭbe oꞑuduņ o
 Bu vech ile yürekler yaduĖuņ yo
5. Ki nindr bunu bize  ayān it
 Ne hāldr yā hābībAllāh beyān it
6. Ki rāzı olsun Allāh didi sizden
 Bugün vaitdr ki yaşlar aa gözden
7. Bugün furat gnidr ey yārānlar
 Bilrsiz dünyāya gider gelenler
8. Beni sizden ayırma diler ol ha
 Pes oldur  ālem ire ferd-i muṭla
9. Ki benden řoņra bilün didi server
 Ki gelmez bir daı ayru peyĖamber
10. Biln beni ki hātm-i enbiyāyam
 Hābīb-i ha Muḥammed Muřtafāyam
11. Didi orub haa meřĖül olasız
 řaınuņ nefsi-nāa ul olasız
12. Ki her kim orsa Allāhdan te ālā
 Heřābsız rız vire āna o Mevlā

*ol gün ol: ol güzel (58a1), ()

*āh vāh: āh āh (58a1), ()

*58a3 ve 58a4'n yeri 'de yer değiştirmiştir.

*beyān it:  ayān it (58a5), ()

*ki: didi (58a6), ()

*dünyāya: dünyādan (58a7), ()

*pes: hem (58a8), ()

*ki her kim: şolar kim (58a12), ()

*heřābsız: hiřābsız (58a12), ()

13. Diliñüzde idüñ tekrâr şehâdet
İdinüñ haq sözi dimegi ‘ âdet
14. Namâz idüñ zekât idüñ didi siz
Güçüñüz yete tokuz hâc idesiz
15. Helâl eyledügin eyle bilesin
Harâmından kaçub berhîz kılasın
16. Kamu bildürdi aḥkâmı pes ol şâh
Sefer eyledi şöñra nidelum âh
- Ç70a** 17. Bu aḥir huṭbesidi ol resülün
Ki beş gün öñidi mevtinden anuñ
- A58b** 1. Pes indi menberden ağlayarak
Kamu aşḥâb cigerler taḡılayarak
2. İrişdi menziline ‘ Āişenün
Kodı yaşduḡına başına anuñ
3. Çü gördi ‘ Āişe bu ḥâlde anı
Yıkılub ağlayub etdi fiḡânı
4. Kim atam anam cânım saña dir
Fidâ olsun nedür ḥâlün baña dir
5. Ki gördüm ḥasta olduḡuñ senün çok
Ki böyle gördüğüm herkiz seni yok
6. Cevâb virmedi pes baḡdı yüzine
Velî söyken di ol biraz dizine
7. Ki emreyledi ‘ Azra‘ ile Allâh
Varub in yir yüzine didi ol şâh

*58a14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: güçüñüz yitdügünce hâc idesiz

*eyledügin: iyledügin (58a15), (Ç)

*eyle bilesin: eylesiz (58a15), (Ç)

*kaçub berhîz kılasın: katı perhîz idesiz (58a15), (Ç)

*menberden: menberinden (58b1), (Ç)

*cigerler: yüregin (58b1), (Ç)

*yıkılub: yakılub (58b3), (Ç)

*gördüğüm: görmedüm (58b5), (Ç)

*ki emreyledi: çüvaḥî (58b7), (Ç)

8. İrişdürgil Ḥabībüme selāmum
Deyü virgil benüm aña kelāmum
9. Velī destūr ile girgil atna
Deyü vir sözlerimi ḥazretine
10. ḥabībümdür benüm ol řāh ḥabībüm
Ḥabībem ben aña oldur ḥabībüm
11. Eger destūr verürse rüḥını al
Ve ger virmezise dön girü gel
12. Pes anda ‘Azra‘ il yiriñ yüzine
İtā‘ at ıldı ol ḥauñ sözine
- Ç70b** 13. Görür Cebrā ‘il apuda ururdu
Dedi yā Cebrā ‘il Allāh buyurdu
14. Ki geldüm ben Muḥammed ḥazretine
Velī destūr ile girem atna
15. Eger destūr olursa abz idem ben
Ve illā dönüben yine gidem ben
16. İşidüb aqladı pes Cebrā ‘il dir
Nidelüm böyledür ḥüküm celıldür
17. Pes andan Cebrā ‘il aqlayub irdi
Resülün atna içre girdi
- A59a** 1. Görür Cebrā ‘ili āglardı ol cān
Didi yā aḥī niçündür bu giryān
2. Niçün āglamayayın didi Cibrīl
Gelübdür ‘Azra ‘il apuya bilgil

*destūr ile girgil: destūr virürse gir (58b9), (Ç)

*58b9’un 2. mısrası Ç’de şoyledir: ve ger virmezise dönüb gir ve gel

*dön: dönüb (58b11), (Ç)

*iti‘ at ıldı ol: muti‘ olubanı (58b12), (Ç)

*dedi: didi (58b13), (Ç)

*olursa: virürse (58b15), (Ç)

*ve illā dönüben yine: ve ger virmezse dönüb (58b15), (Ç)

*nidelüm: nideyüm (58b16), (Ç)

3. Kim uş taşra tırur geldi kapuña
Diler destür alub gire tapuña
4. İşidicek bu sözi ağladı ol
Didi kim gelsün aña siz virün yol
5. Gelüb girdi içre vü ‘Azra‘ il dir
Selâm eyledi saña ol celil dir
6. Dağı bizde selâm ideriz ey şâh
Ĥabîbisin halkuñ sen ey yüzi mäh
7. Selâmi ‘ izzet ile aldı ol şâh
Didi ki rāzı olsun sizden Allāh
8. Didi yā ‘Azra‘ il baña haber vir
Sözüme tiz cevābı mu‘teber vir
- Ç71a 9. Ziyâretimi idersin eyle taqrır
Yā kabz-ı rûhı idersin deyüvir
10. Didi buyurdı bil ol yüce sulţân
Muţî‘ olam senüñ emriñe ey cân
11. Dilerseñ yâ Ĥabîballāh bugün sen
Ziyâret eyleyem yine giderem ben
12. Dilerseñ rûhıñı kabz idem ey şâh
Saña müştāk durur gelsün der Allāh

*kapuña: kapuya (59a3), (Ç)

*tapuña: tapuya (59a3), (Ç)

*ideriz ey şâh: iderüz iy şâh (59a6), (Ç)

*ey yüzi mäh: iy yüzi mäh (59a6), (Ç)

*Allah: sübhân (59a7), (Ç)

*59a8'nin 1. mısrası Ç'de şöyledir: Ne didise Allah bize haber vir

*Ç'de 59a8'in 2. mısrası 589a9'un 1. mısrasıdır.

*Ç'de 59a9'un ilk mısrası 59a9'un 2. mısrasıdır.

*59a9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Nice emr eyldi ol ferd-i Yezdân

*59a10 Ç'de yoktur.

*59a11'nin 1. mısrası Ç'de şöyledir: dedi ger dilerseñ yâ Ĥabîb sen

*eyleyem: eylübene (59a11), (Ç)

*yine giderem ben: gidem ben (59a11), (Ç)

*ey şâh: iy şâh (59a12), (Ç)

*der: dir (59a12), (Ç)

13. İşidüb ağladı pes ol yüz-i mäh
Didi nağlıdiserem ben bugün āh
14. Didi ol řāh giderem rabbuma ben
Velikin řabr kıł biraz zamān sen
15. Ki yārānlarımı ařhābımı dir
Görem enřārımı aĥbābumı dir
16. ‘ Alīle Fāţımayā hem irem ben
Ĥasanla Ĥüseyinimi görem ben
17. Didi kim ‘ Azra‘ il ne buyursañ
Muţī‘ em emrüne her ne kıłursañ

A59b 1. ‘ Urūc etdi girü ‘ Azra‘ il andan
řalavāt derd ile virgil bugün sen

2. Daĥı ver rūĥına řāhuñ selāmı
İt ĥoř eş-şalatu ve’s-selāmı

El-vade‘ şoden

3. Görür řāh Fāţıma geldi ‘ Alīyle
Ĥüseyin ile Ĥasan hem daĥı bile
4. Resūl ađladı bunları göricek
Bile ağlaşdılar anlar göricek
5. Didi Fāţıma görürem böyle neden
Ki yaş ağar mübārek gözlerüñden

*işidüb: işidücek (59a13), (Ç)

*yüz-i mäh: yüz-i gül (59a13), (Ç)

*ben bugün āh: bende bugün (59a13), (Ç)

*59a14 Ç’de şoyldir: Muţī‘ em varuram dir rabbüme ben

Ve illā kim biraz çok řabr kıł sen

*59a15’in 1. mısrası Ç’de şoyledir: Görem yārānlarum ařhābumu dir

*görem: daĥı (59a15), (Ç)

*ĥasanla ĥüseyinimi: ĥüseyinle ĥasan yüzün (59a16), (Ç)

*emrüne: sözine (59a17), (Ç)

*‘ urūc etdi: ĥurūc itdi (59b1), (Ç)

*59b2 Ç’de yoktur.

*El-vade‘ řoden: Vefāt Resūl ‘ Aleyhis’selām

*görürem böyle neden: niçündür görem ben (59b5), (Ç)

*ki yaş ağar: ağar yaşlar (59b5), (Ç)

- Ç71b 6. Didi kızum anuñ çün ağılaram ben
Bugün bunda babasız qalasın sen
7. Babañı bulmayub ağılayasın
Fırāq ile cigerüñ tağılayasın
8. Bilüñ şimdiki ‘Azra‘ il gelübdür
Elinden qankı kişi qurtulubdur
9. Bilürsüz bākī ancaq haq qalısar
Yaradılmış kamu fānī olısar
10. Bizimde va‘ demüz yetdi didi şāh
İşdiüb Fātıma çok eyledi āh
11. Didi baba ben sensiz yā nidem
Dile haqdan senüñ öñüñce gidem
12. Yetim qalmışdum evvel anadan
Yine öksüz olısar babadan
13. ‘Alile Fātıma eylediler zār
Hem ol dürreyn cānından oldı bī-zār
14. Fiğān idüb bular ağılarken ey şāh
Bilāl geldi ezān oqudı nā-gāh
15. Gelüben yā Muḥammed eş’şalatü dir
Namāzuñ vaqtini oldu ey hümā dir
16. Qıgırdı içerü server Bilāli
Didi kim görmegil hergiz Bilāli

*kızum: kızım (59b6), (Ç)

*cigerün: yüregüñ (59b7), (Ç)

*elinden: elinde (59b8), (Ç)

*bilürsünüz: bilürsüz (59b9), (Ç)

*yetdi: yitdi (59b10), (Ç)

*dedi: didi (59b11), (Ç)

*anadan: anamdan (59b12), (Ç)

*olısar: qalısar (59b12), (Ç)

*babadan: babamdan (59b12), (Ç)

*fiğān idüb: vidā‘ idüb (59b14), (Ç)

*ey şāh: iy şāh (59b14), (Ç)

*bilāli: melāli (59b16), (Ç)

*didi kim: didi sen (59b16), (Ç)

- A60a1.** Bugün ben nefesüme meşgülemler ey yâr
Ebû Bekre ayıtğıl sen yûri var
2. Geçüben yerime olsun imâm ol
Benüm yerüme ol olsun hümâm ol
- Ç72a 3.** Bilâl işitdi bu sözi resûlden
Fırâķ ḥasret ile ṭurdi andan
4. Zâ'if olmuş Resûl'ullâh bildi
Bilâl zârıla mescide geldi
5. Bilâlün geldüğini gördi aşḥâb
Ayak üstüne geldi cümle aḥbâb
6. Şanurlar kim bile geldi Muḥammed
Ne bilsünler digem noldı Muḥammed
7. Görürler bile degil ağladılar
Fiğânla yürekler ṭağıldılar
8. Didiler yâ Bilâl kanı Muḥammed
Bizüm cânımızuñ cânı Muḥammed
9. Bilâl eydür resûl nefesine meşgûl
Ebû Bekre buyur digem imâm ol
10. Pes emr oldı idesin istiķâmet
İmâm olasın uyalar cemâ' at
11. Bilâl oқıdı ķâmet ṭurdi ey yâr
Ebû Bekr ṭurı geldi çâr u nâ-çâr
12. Resûlün geçdi ilerü yerine
Varuben baқdı miḥrâbda yerine

*yerime: yerüme (60a2), (Ç)

*60a2'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Anı naşb eyledim olsun hümâm ol

*60a3'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: fiğânlar ide ide ṭurdi andan

*zârıla: zârı kılub (60a4), (Ç)

*fiğânla: fiğân idüb (60a7), (Ç)

*buyur digem: buyur kim (60a9), (Ç)

*ey yâr: iy yâr (60a11), (Ç)

*ṭurı geldi: ṭurdi (60a11), (Ç)

*varub: varuben (60a12), (Ç)

13. Görür yirinde yoǧdurur ol güzel řāh
Özini diremeyüb eyledi āh
14. Aǧıtdı gözlerinden yaşı oldem
Döküldi gözlerinden yaşıla dem
15. Yüce şavt ile heb (...) aǧbāb
Bile aǧlařdılar bu cümle ařřāb
16. Didiler ǧanı sulţānımız āh
Bedenden ayrılısar cānımız āh
- Ç72b 17. İşitdi bunlaruñ feryādın ol řāh
‘ Aliden yaña döndi ol yüzi māh
- A60b 1. Teraǧǧüm idüb ařřāba o sulţān
Didi niçün iderler bunlar eǧġān
2. ‘ Alī didi yā ħabībAllāh anlar
Senüñ çün aǧlayub ider fiġānlar
3. İşidüb bu sözi tutdı ħaǧa yüz
Senüñ emrüñe yā rab biz muţī‘üz
4. Baña vir (...) varub namāzı
Kılam ařřāb ile idem niyāzı
5. Vücüdü ħastalıġından (...)
Ki buldı pes bürāz çoǧ oldı rāħat
6. ‘ Alīyle İbn-i ‘ Abbāası çağırdı
Bulara söykenüb mescide vardı

*yoǧdurur: degil (60a13), (Ç)

*60a14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Döküldi yaş yerine şanasın dem

*60a15 Ç’de yoktur.

*feryādın ol řāh: avāzın o cān (60a17), (Ç)

*ol yüzi māh: yüzün ol cañ (60a17), (Ç)

*teraǧǧüm idüb: esir koyuben (60b1), (Ç)

*didi: dir (60b2), (Ç)

*anlar: bunlar (60b2), (Ç)

*tutdı: dutdı (60b3), (Ç)

*vir: bize (60b4), (Ç)

*60b5’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Buluben pes biraz çoǧ oldı rāħat

*çağırdı: kığırdı (60b6), (Ç)

*vardı: geldi (60b6), (Ç)

7. Geçüb mihrâba ol kıldu namâzı
Uyub aşhâba aña itdi niyâzı
8. Tamâm idüb yüzini döndi ol şâh
Didi kim râzı olsun sizden Allâh
9. Şu kim dervişler siz ediñ ihsân
Ma' in ola size ol hayy-u mennân
10. Yetim oğlançuklara rahmet eyleñ
Ġazaya gidene siz himmet eyleñ
11. Dağı direm size ey müslimîn ben
Pes oldum rahmete'n lil' âlemîn ben
12. Ki bildürdüm size ben dîn-i İslâm
Hudânuñ emrini eyledüm i' lâm
- Ç73a** 13. Dağı Kur'ân kelâmuñdan Hudânuñ
Size bildürmedüm mi hükmin anuñ
14. Getürse Cebrâ'îl her bâr-ı vahyi
Size bildürmedüm mi emrü nehyi
15. Didiler çağırışub ey bize sultân
Kim olsun cânımız heb saña kurbân
16. Bize bildürmedüñ nesne komaduñ
Ne sâ' at oldı kaydımız yimedüñ
17. Beküllî emr ü nehyi bize i' lâm
İdüb bildürdiñ şâh dîn-i İslâm

*60b7'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: uyuben itdiler aşhâba niyâzı

*sizden: size (60b8), (Ç)

*60b9 Ç'de şöyledir: şu kim derviş ola siz idüñ ihsân
Didi ki râzı olsun size sübhân

*60b10 Ç'de şöyledir: Yiteyim göricek siz rahmet eyleñ
ğazaya kim gider himmet eyleñ

*ki bildürdüm size: size bildürmüşem (60b12), (Ç)

*eyledüm: hep itdüm (60b12), (Ç)

*kelâmuñdan: kelâmıdur (60b13), (Ç)

*60b14'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: getürdülçe cebrîl baña dağı

*kaydımız: kaydımız (60b16), (Ç)

*şâh: iy şâh (60b17), (Ç)

- A61a** 1. Kõmaduñ kaçre-i zerre bize müşkil
Seni haķ bilüriz hem kaçparuz bil
2. Eşitdi bu sözi didi ilāhī
Ki sensin pādişāhlar pādişāhı
3. Yine ol kaçnıgum bu sözlere sen
Ki bildürdüm bulara emrüni ben

Hikāyet-i 'Ukkaşe

4. Resūlullāh didi aşhāba andan
Size and virür Allāh için ben
5. Varısa kimse gözün bende haķķı
Yerine kaçomañ aluñ bunda haķķı
6. Eger birdir hem aldumsa diñüz siz
Ki bildürün ödeyelüm biz
7. Yā urdumsa yāşuñdum ise nā haķ
Yā bir iş itdüm ise ola nā haķ
8. Bugün diñ ödeyeyin bunda anı
Yarın geçdür ödemek anda anı
- Ç73b** 9. Çü didi bu sözi ol yañağı gül
İkinci kez yine buyurdi pes ol
10. Üçünçü yine itdi bu sözi fāş
Tırı geldi 'Ukkaşe kıldurub baş

*kaçre-i ðerre: kaçdr-i ðerre (61a1), (Ç)

*eşitdi: işitdi (61a2), (Ç)

*61a3'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Yine sen kaçnıgım ol bu söze sen

*virür: virürem (61a4), (Ç)

*61a5'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: ödeyeyim ayduñ bende haķķı

*61a7 Ç'de şöyledir: Eger kimseyi dögdümse ki nā-haķ

Ya bir kimseyi sögdümise nā-haķ

*ödeyeyin: ödeyeyim (61a8), (Ç)

*61a8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Disünler haķı olan baña kaçanı

*çüdididi bu sözi: dedi bu sözlere (61a9), (Ç)

*did: dedi (61a10), (Ç)

*tırıgeldi: duru geldi (61a10), (Ç)

*kıldurub: kaçaldurub (61a10), (Ç)

*itdi: etdi (61a10), (Ç)

11.  Ukkaŝe derler idi  ırdı bir p r
Fid  olsun sa na atam anı dir
12. Ki  ırmazdım eger sen virmese  and
İşid s zimi bir g n ey  ud vend
13.  apunda bile iderdin  az bı
 abu nda d ŝm na id b cez yı
14.  okundı  amun n ucu ba na der
İŝid b a ladı d ndi a na der
15. Cez sın virs n sa na ol  ak
Ki bild rdi  bunı ba na mu ak ak
16. D n b emreyledi oldem Bil le
Varub  amcuym evden ala gele

- A61b** 1.  ızum F t ma evinded r didi ol
Y ri var istey   am ıymı tiz bul
2. Bil l  urub andan F t maya irdi
Gir b andan sel mull hı virdi
 3. Didi kim  am ıymı vir n ba na tiz
Dedi F t ma a na şimdi nidersiz
 4. Didi kim bir kişi gelmiŝd r anda
 ıŝ ŝ ister beni urdu  der anda

*derleridi  ırdı: dirleridi durdı (61a11), ( )

*anı: anam (61a11), ( )

*ki: dedi (61a12), ( )

*ey: iy (61a12), ( )

* apunda:  apunda (61a13), ( )

* amun n:  a ınu n (61a14), ( )

*der: dir (61a14), ( )

*iŝid b: işitdi (61a14), ( )

*cez sın:  iv zın (61a15), ( )

* ak: Allah (61a15), ( )

*mu ak ak: iy ŝ h (61a15), ( )

*oldem: anda (61a16), ( )

*varub: varuben (61a16), ( )

*var istey : istey ben (61b1), ( )

* urub: durub (61b2), ( )

*gelmiŝd r anda: anda res lden (61b4), ( )

*der anda: dedi sen (61b4), ( )

5. İşidüb Fâtıma kıldı fiğānı
Hüseyin ile Hāsanuñ yandı cāmı
- Ç74a 6. Didiler Bilāl bu hıç olamı
Resül'ullahı kimsene uramı
7. Ne eliyle resül'ullahı kimse
Kıyamadın ura ol şāh kimse
8. Aluben kāmçıyı Fâtıma andan
Şunıverdi Bilāle didi kim sen
9. İrişdürgil 'Ukkaşe Şeyhe kelāmum
Degürgil ol pīre benüm selāmum
10. Beni ursun elini çeksün andan
'Ukkaşe şeyhe varub eyle degil sen
11. Alub geldi Bilāl kāmçıyı andan
'Ukkaşe şeyhe şunub didi ki benden
12. Şunuverdi resülün eline hem
Resül'ullāh alub kāmçıyı andan
13. Hākuñı komağıl al yarına dir
Ki kılmağ güçdurur hağ yarına dir
14. 'Ukkaşe aldı çün kāmçıyı ele
Şahābe cümle ağlaşdı bu hāle
15. Ebübekri 'Ömer 'Osmān 'Alīyle
Cigerler yağdı bunlar nevha eyle

*kıldı: itdi (61b5), (Ç)

*61b5'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: hasan ile hüseyinün yandı hāli

*didiler: dediler (61b6), (Ç)

*kıyamadın: kıyamayub (61b7), (Ç)

*didi: dedi (61b8), (Ç)

*degürgil: digil (61b9), (Ç)

*benüm: bi'llah (61b9), (Ç)

*61b10'nun 2. mısrası Ç'de şöyledir: Dilerim diyessin nu sözi senden

*Ç'de 61b11'in ikinci mısrası 61b12'nin 1. mısrasıdır.

*Ç'de 61b12'nin 1. mısrası 61b12'nin 2. mısrasıdır.

*Ç'de 61b12'nin 2. mısrası 61b11'nin 1. mısrasıdır.

*'osmān 'aliyle: 'aliyle 'osmān (61b15), (Ç)

*61b15'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Çağırub itdiler heb kamu efgān

16. Didiler haqqıñu bizden gel al ʔur
Resul'ullahı urmaq ʔod muḥāldür

17. Cānımız biz (...) saña anı
Çağan urduravuz ol arı cānı

A62a 1. Bizüm karşımuza anı urasın
Ki şanma dünyāda diri ʔurasın

Ç74b 2. Nemüz varsa senüñ olsun ʔamu al
Birer kez her birimiz ur berü gel

3. Hüseyin ile Hasan feryād iderdi
Ki yā ceddāhu yā feyyāzu derdi

4. Bu kez cümle muhācīr ile enşār
Çamu heb ağlaşuben ʔıldılar zār

5. Didi şāh bārek-Allāh siz oʔuruñ
Bu ğavġayı arañuzdan götürüñ

6. Haqqın alsun benümdür bilnūr suç
Kim Allāh eylemez hīç kimseye ğüç

7. Didi pes yā 'Ukkaşe şeyh gel beni sen
Ur imdi nice urdumsa seni ben

8. 'Ukkaşe şeyh didi kim fahr-i 'ālem cān
Benüm ol vaḗti yalıncaġıdı arqam

9. İşitdi çün bunı ol cānlara cān
Hemān dem arqasını ʔıldı 'üryān

*muḥāldür: maḥāldür (61b16), (Ç)

*ʔurasın: ʔalasın (62a1), (Ç)

*nemüz: nemiz (62a2), (Ç)

*senüñ olsun ʔamu al: ʔamusınuñ alsun al (62a2), (Ç)

*birer kez: biñer kez (62a2), (Ç)

*derdi: dirdi (62a3), (Ç)

*62a4'ün 1. mısrası Ç'de şöyledir: Duru geldi muhācīrile enşār

*çamu: çamusı (62a4), (Ç)

*ʔıldılar: ʔaldılar (62a4), (Ç)

*arañuzdan: arayızdan (62a5), (Ç)

*bilnūr: biliñüz (62a6), (Ç)

*işitdi çün: işidicek (62a9), (Ç)

10. Nübüvvet mühri nūrı oldu zāhir
Gör anı nice yaratmışdı kādır

11. ʿUkkāşe cāmıla tiz örü turdı
Segirdüb bes anı görmege vardı

ʿUkkāşe nübüvvet mihrini görüb kāmçıyı yabāna atduğın beyān ider

12. Çün nübüvvet mehrini gördi öper mesrūr olur
Zī saʿ ādetsiz kişi kim işbu nūrdan dūr olur

13. Getürüb kāmçıyı atdı düşdi mihrüñ üstüne
Didi kimüñ buncılayın dek işi meysūr olur

14. Sürdi yüzün gözini öbdi mihrüñ üstüne
Didi var mı kimse kim bencileyin mağfūr olur

A62b 1. Didi ey sultānıdın kim ola kaşdı ide saña
Bir kıluña kaşdı idenler dü cihānda ğor olur

Ç75a 2. Çünki şaḫāb dağı gördi ol nübüvvet mührini
Dillerinde eş-şalatu ve's-selām mezkūr olur

3. Zī saʿ ādet ol kula kim mevlāsı ḫabīb
Kim aña kul olanıñ devleti mañşūr olur

4. Ḥaḫ Teʿ ālādan hidāyetidür bize ey ehl-i dīn
Her kaçan kim işidürseñ ḳalbi hem pür-nūr olur

5. Ey Sinānoğlı yūri var ḫizmetin it kuli ol
Dutmayanlar sūnnetin bil ʿ āḳıbet maḫhūr olur

*segridüb: segirdüben (62a11), (Ç)

*dur olur: tur olur (62a12), (Ç)

*mihrüñ: ol mihr (62a13), (Ç)

*kimün: var mı kimse kim (62a13), (Ç)

*dek işi meysūr: mağrūr (62a13), (Ç)

*öbdi: düşdi (62a14), (Ç)

*mağfūr olur: işleri mesrūr olur (62a14), (Ç)

*62b1 Ç'de yoktur.

*çünki: çün (62b2), (Ç)

*şaḫāb: aḫḫāb (62b2), (Ç)

*dağı gördi: gördiler (62b2), (Ç)

*ey ehl-i dīn: iy ehl-i dīl (62b4), (Ç)

*her kaçan kim: işidücek ismini (62b4), (Ç)

*62b5 Ç'de yoktur.

6. ‘Ukkaşe nūrı görincek yürüdi
Öpüp gözlerine yüzine sürdi
 7. Gözünden yaş revān olub bes ol pīr
Fedā olsun atam anam saña dir
 8. Kim ola qaşd idüben seni ey şāh
Ya ura yā elin degüre nā-gāh
 9. Murādum olmışıdum pīr-i fāni
Ki şölemü ki uş bu cism ü cān
 10. Muṭahhar cismüñe ulaşduraydum
Bu çirkin yüzi mühriñe süreydüm
 11. Biḥamdillāh ḥudā itdi müyesser
İşidüb sözini pes didi server
- A63a**
1. Ḥarām oldı senüñ cismüñe od der
Ferah birle qatı şād oldı pīr
 2. Didi server qanı kimdür ki göster
Ki cennet ehlini ol görmek ister
 3. (...) yüzine baqsun bugün der
Pes oldı cennet ehlerinden bil ol pīr
 4. Uşub gözlerin öperlerdi anuñ
Ne devletlü imiş derlerdi cānuñ

*öpüp: öpüb (62b6), (Ç)

*dir: der (62b7), (Ç)

*ve illā: murādum (62b9), (Ç)

*ki şölemi ki: onuñçün (62b9), (Ç)

*muṭṭāhhar: mübārek (62b10), (Ç)

*62b10'nun 2. mısrası Ç'de şöyledir: varub yüzimi ol mühre süreydüm

*sözini pes: anı didi (62b11), (Ç)

*ferāh birle: işidüben (63a1), (Ç)

*didi: dedi (63a2), (Ç)

*ki: bugün (63a2), (Ç)

*der: dir (63a3), (Ç)

*pes: çün (63a3), (Ç)

*ehlerinden ol: ehliñdür (63a3), (Ç)

*der: dir (63a3), (Ç)

*gözlerin: gözlerün (63a4), (Ç)

*uşub: gelüb (63a4), (Ç)

*derlerdi: dirlerdi (63a4), (Ç)

- Ç75b 5. Bunı derleridi kim yâ ‘Ukkaşe.
Apansuzdan sa‘âdet kondı başa
6. Şalavât rûhına şahuñ virelüm
Yüz urub yire dâ’im yalvaralum
7. ‘Ukkaşe naşīb eyleyen Allāh
Bize daḥı ide diñ Allāh Allāh
8. Daḥı her gāh idelüm biz selāmı
Diyelüm eş-şalatu ve’s-selāmı

Vefāt-ı Resûl

9. Pes andan soñra didi ol güzel şāh
İdüñ taḫvā ki raḥmet kıl Allāh
10. Uyardı bizi ğaflet uyḥusundan
Āgāh etdi kıyāmet ḳorḥusundan
11. Yine geldi çü mescidden evine
Gelüb yatdı hemān dem menziline
12. Yine ‘Azrā’ile emretti Allāh
Girü varḡıl ḥabībüme der ol şāh
13. Ḥabībüme degür benüm selāmum
Ḳatı lūḫfıla söyle var kelāmum
14. Benüm andan kerāmetlü ḳulum yok
Ḥabībüm durur andan sevgülüm yok
15. Ki gökçek şuratıla ‘Azrā’ıl hem
Gelüb yer yüzine indi şol ḳadem

*63a6 ile 63a7 Ç’de yer deġiştirmiştir.

*63a8 Ç’de yoktur.

*kııl: ide (63a9), (Ç)

*uyḥusundan: uyḳusundan (63a10), (Ç)

*agāh etdi: haber virdi (63a10), (Ç)

*ḳorḥusundan: ḳorḳusundan (63a10), (Ç)

*gelüb yatdı: gelüben yine yatdı (63a11), (Ç)

*63a13’ün 1. mısrası Ç’de şöyledir: Degir var tiz ḥabībüme selāmum

*ḥabībüm durur: ḥabībümdür (63a14), (Ç)

*ki gökçek şuratıla: güzel şuratuñ geldi (63a15), (Ç)

16. Bir A^ç rābī gibi geldi resūlūñ
 abusına nidā eyledi anūn
- A63b** 1. Didi kim ey nübūvvet ehl-i beyti
 Eyā kāni kerāmet ehl-i beyti
2. Baña destūr virir misin ki girem
 Girūbanı resūl’ullahı görem
- Ç76a** 3. İşidüb Fātıma bes urdu öri
 Cevāb virüb hemān dem döndi girü
4. Yine itdi ‘Azrā’ıl kendüyi izhār
 Yine Fātıma varub didi ey yār
5. Resūl’ullah durur kendüye meşgūl
 Ölüm hālindedür şimdi didi ol
6. Dönicek Fātıma girü apudan
 Yine avāz belürdi pes apudan
7. Gözün açdı didi server ki ızum
 Ne kişidür apumuzdağı bizüm
8. Didi geldi bir A^ç rābī ilerü
 Ki destūr aluben gire içerü
9. Didüm hasta babam var işüñe sen
 İşitmez sözümi hīç bilmezem ben
10. Delü midür veya şağır midur ol
 Becidd destūr alub girmek diler ol

*ey: iy (63b1), (Ç)

*girūbanı: vurubanı (63b2), (Ç)

*hemān dem: apudan (63b3), (Ç)

*kendüyi: sözün (63b4), (Ç)

*ey yār: iy yār (63b4), (Ç)

*didi ol: dedi ol (63b5), (Ç)

*dönicek: dönücek (63b6), (Ç)

*gözün: gözün (63b7), (Ç)

*didi: dedi (63b7), (Ç)

*ki: diler (63b8), (Ç)

*aluben: alub (63b8), (Ç)

*didüm: dedüm (63b9), (Ç)

*63b10’nun 1. mısrası Ç’de şöyledir: ‘ Arab kişisidir geldi apuya

11. Dedi server kuzucağum āgāh ol
Bilmedūñ ‘ Arab degildür ol
12. Ki lezzetler bozıcı bir kişidür
Dükeli halkı ağlatmağ işidür
13. Oğul kız öksüz idici durur ol
Cem‘ iyyetler tağıdıci durur ol
14. Yağıcıdur kızum dārı ve kaçrı
‘ İmāretler idicidür o kabri
15. Ki kılmaz kişiye rahmet nazar ol
Tāze yüzleri şoldurur bozar ol
- Ç76b** 16. Kılur Qurān okuyan dilleri pas
Hem nice düğünleri ider yas
17. Bu kez atalarıñ bilini her dem
Cigerlerin ider baş gözlerin nem
- A64a** 1. Yağar analarıñ bağrını oda
Ki birdür bağışı bilişe yāda
2. Fiğān arşlan gibi yigitler alur
A‘ rābī atları okraşı qalur
3. Hārīler geyeni ‘ üryān idendür
Ki çok gülenleri giryān idendür
4. Alub ıssını evler pozucıdur
Şaşırub ‘ aklı güçler üzucidür

*kuzucağum: kuzıcağum (63b11), (Ç)

*āgāh ol: āgāh (63b11), (Ç)

*dügeli halkı: yaradılmışı (63b12), (Ç)

*dārı ve kaçrı: tārıla kaçrı (63b14), (Ç)

*idicidür: kılcudur (63b14), (Ç)

*63b16’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: Çok ider ol nice düğünleri yas

*cigerlerin ider: cigerin baş eyiler (63b17), (Ç)

*Bu beyit ana metinde yoktur: Ala gözlere toprak doldurandur

Analara şımacağını yoldurandur

*fiğān: kafān (64a2), (Ç)

*‘ arabî: kim evde (64a2), (Ç)

*pozucudur: bozucıdur (64a4), (Ç)

5. Şol ey yüzleri za‘ firān idendür
Kara toprakları yorğan idendür
6. Kılur genç kişi hātūnları ol tol
Kılur hem kulları beg begleri kul
7. Hūdānuñ emridür bilür ol işin
Alur niceleriñ sevdügin eşin
8. Gelen bil ‘ Azrā’ıl durur oğul sen
Bugün dārü’l beķāya giderem ben
9. Kıpuyı aç kızum girsün içerü
İşidüb Fātıma āh itdi girü
10. Didi ey baba sensiz baña bu cān
Gerekmez diyüben iderdi efgān
- Ç77a 11. Niderem sensizin ben cānı baba
Benüm bu cānımuñ cānānı baba
12. İşidüb didi server aña kuzı
Tab ağlağıl koyacı yakma bizi
13. Bu fānī evde kimse kalmayısar
Ölümden kimse hiç kurtulmayısar
14. Oğul aç kıpuyı girsün içerü
Ağlamağdan Fātıma tiz tırdı örü
15. Kıpuyı açdı ‘ Azrā’ıl çü girdi
Gelüb Allāh selāmını degürdi

*pozucudur: bozucudur (64a4), (Ç)

*yorğan: yorğan (64a5), (Ç)

*didi: dir idi (64a10), (Ç)

*diyüben: deyüben (64a10), (Ç)

*sensizin: dir sensiz (64a11), (Ç)

*64a11’in 2. beyti Ç’de şöyledir: Benim bu derdimüñ dermānı baba

*64a12’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: Niçe ağlarsın kıya yakma bizi

*kalmayısar: kalmadı (64a13), (Ç)

*hiç kurtulamısar: kütulmadı (64a13), (Ç)

*64a14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: İşidüb Fātıma āh itdi girü

*gelün: gelüben (64a15), (Ç)

*selāmını: selāmın (64a15), (Ç)

*degürdi: degirdi (64a15), (Ç)

16. Selāmın aluben ol şāh çü didi
Ki ‘Azrā’ıl imdi gel baña di
17. Beni görmege mi geldüñ yine sen
Veyāhūd kabz ider misin bugün cān
- A64b** 1. Ne‘ am dedi buyurmuşdur bes Allāh
Bugün rûhıñı kabz idem ben ey şāh
2. Dedi server kanı noldı Cibril
Niçün gelmez görmege Cibril
3. Didi dünyā gögünde Cibril dir
Senüñ çün ağlayuben yas ider dir
4. İderdi seniñ içün ol katı āh
Ġazāya melekler bugün şāh
5. Kim uş geldüm muṭı‘em emriñe ben
Dilerseñ rûhıñı kabz idem ey cān
6. Didi şabreyle bir miqdār ana şāh
Gele Cibril ne dedi bilem Allāh
7. Bular sözde iken geldi Cibril
Selāmullāhı gelüb kıldı Cibril
8. Didi yā aḫi Cebrā’ıl niçün sen
Ki gitdüñ baña ‘Azrā’ıl gelürken
9. Bunuñ gibi katı vaḫitde sen ırağ
Niçün olduñ yā benden ey yüzi ağ

*çüdidı: buyurdı (64a16), (Ç)

*imdi gel baña di: geldi imdi baña didi (64a16), (Ç)

*yine sen: yaḫûz cān (64a17), (Ç)

*64a17'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Alur mısın ne emreyledi sübhān

*bes: kim (64b1), (Ç)

*Ç'de 64b2'nin 2. mısrası, 64b3'ün 1. mısrasdır.

*Ç'de 64b3'ün 1. mısrası, 64b3'ün 2. mısrasdır.

*64b3'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Feriştahlar varub aña giderdi

*64b4'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ferişteler ġaza iderdi iy şāh

*64b6 Ç'de yoktur.

*64b8 Ç'de yoktur.

*ırağ: ırağ (64b9), (Ç)

*ey yüzi ağ: iy yüzi ağ (64b9), (Ç)

10. Didi Cibrîl Resûl'ullâh bilgil
Bu hâlde dost duymaz dostu bilgil
11. Didi yâ ahi imdi tiz haber vir
Ne dedi baña Allâh eyle taqrîr
12. Dedi gökler kabusu açdı Allâh
Ki cennetden saçular saçdı Allâh
13. Didi şormazam andan saña ey yâr
Degül anuñ için eyledüğüm zâr
14. Aña Cibrîl didi kim ey yüzi gül
Beşâretdür bugün sen dağı şâd ol
- Ç77b** 15. Kıyâmet (...) yâriyle sinüñ
Liva 'i hamd elüñde ola senüñ
16. Giyesin tâç binesin hoş burağa
İdesin seyir yağına ırağa
17. Didi kim yâ ahi anlar degildür
Saña ben şorduğum bunlar degildür
- A65a** 1. Didi kim yâ Muhammed ey güzel şâh
Günâhuñ külli ' afv itmîşdür Allâh
2. Şefî' sin kamu halkuñ sen ey cân
Şefâ' atıñ umarlar cin ü insân
3. Dedi server qarındâş yâni güldür
Saña ben şorduğum bu da degildür

*64b10 Ç'de yoktur.

*64b11'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: habîbullâh aña didi haber vir

*dedi: didi (64b11), (Ç)

*dedi: didi (64b12), (Ç)

*kabusu: kapusın (64b12), (Ç)

*ey yüzi gül: iy yüzi gül (64b14), (Ç)

*kabucağ: kopucağ (64b15), (Ç)

*tâç: tâcı (64b16), (Ç)

*degildür: degüldür (64b17), (Ç)

*ey güzel şâh: iy güzel şâh (65a1), (Ç)

*65a1'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Şefî' î tdi seni maḥlûka Allah

*65a2'nin 1. mısrası Ç'de şöyledir: Şefî' îsin saña uyanuñ iy cân

*65a3'ün 1. mısrası Ç'de şöyledir: Didi kim cebrâ'ile bu deñlödür

4. Didi kim yā Muḥammed eydivir ne
Uzanub şorduġuñ yā nedür ne
5. Ki teftiş eyleyüb beni ararsın
Nedür kim ḥac idüb kanı şorarsın
6. Dedi yā aḥı derdüm ümmetümdür
Gidiserem bulardan fūrkatumdur
7. Benüm ümmetden artuk yoġdur ḳayġum
Ki bilsen neyler anlaruñla rabbüm
8. Baña anlardan artuġ ġuřřa yoġdur
Yüregümde bularuñ derdi çoġdur
9. Mesākin ümmetümdür şorduġum bil
Ḥaber virgil baña yā aḥi Cibril
10. Beřaret ümmet için it baña sen
Ḳodum anlar için evlādımı ben
11. İşidicek bunu Cipril birāder
Yine göklere uçdı ol açub per
12. Hemān oldum ʿurüc itdi semāya
Ḥabibi sözini didi ḥudāya
- Ç78a** 13. Didi Allāh ḥabībüme selāmum
Girü varġıl degil aña kelāmum
14. Degil ümmet eger birilden öñdin
İderse tevbekār olmazdan öñdin
15. İdem tevbesini maġbül olaruñ
Geçem heb şuçlarından ben bularun

*65a5 Ç' de yoktur.

*yoġdur: yoġ (65a7), (Ç)

*bilsen: bilsem (65a7), (Ç)

*evlādımı: evlādımı (65a10), (Ç)

*cepril: cebrā ʿil (65a11), (Ç)

*hemān dem: durubanı (65a12), (Ç)

*degil: ayt (65a14), (Ç)

*tevbekār: tevbeyi (65a14), (Ç)

*cebril: cebrā ʿil (65a15), (Ç)

16. Gelüb Cibril hemân haqqıñ selâmın
Didi hem servere bir bir kelâmın

17. Didi server ki yâ ahî bilgil
Türuben tez yine Allâha vargıl

- A65b** 1. Ki çokdur ümmetüme didi server
Hemândem Cebrâ'ıl itdi açub per
2. Girü gelüb resül'ullaha irdi
Ki bir ay olmadan pes tevbe didi
3. İderlerse idem 'afv didi Allâh
İşidüb eydür çokdur didi ol şâh
4. Varub Cebrâ'ıl oldem girü geldi
Ki bir hafta öñ iderlerse dedi
5. Kılâm tevbelerin maqbül didi haq
Kim oldur hâkimü hem ferd-i muṭlaq
6. Ki bir hafta daḡı çokdur dedi server
Ki yenilsün beni eyle haberdâr
7. Varub Cebrâ'ıl andan geldi girü
Pes ölmezden bular bir gün ilerü
8. Ola maqbül eger tevbe iderse
Koyub egri yolu ṭoḡrı giderse

*cebril: cebrâ'ıl (65a15), (Ç)

*türuben: dönüben (65a17), (Ç)

*tez yine: sen giri (65a17), (Ç)

*çokdur: çoú (65b1), (Ç)

*itdi: gitdi (65b1), (Ç)

*gelüb: geldi (65b2), (Ç)

*pes tevbe dedi: tevbe buyurdi (65b2), (Ç)

*idem 'afv didi: bağışlayım dir (65b3), (Ç)

*ol şâh: vâllah (65b3), (Ç)

*didi: dedi (65b3), (Ç)

*65b6'nın 1. mısrası Ç'de şöyledir: Dedi hafta daḡı çok ümmetüme ver

*ki: daḡı (65b6), (Ç)

*beni eyle haberdâr: eylegil haber ver (65b6), (Ç)

*andan: oldemde (65b7), (Ç)

*pes: ki (65b8), (Ç)

*ṭoḡrı iderse: tevbe iderse (65b8), (Ç)

- Ç78b 9. Didi gün çok durur ümmetüme dir
Girü var ey qarındaşım haber vir
10. Girü varub gelüb Cibrîl emîn pes
Ki bir sâ' at bular öñdin hemin pes
11. İderse didi tevbe ümmet didi Allâh
Olalar kamusı maqbûl dergâh
12. Didi sâ' atde ümmetüme çokdur
Zâ' ifdür bunlaruñ tãkatı yokdur
13. Girü var tiz haber getir baña sen
İşidüben anı şâd olayın ben
14. Girü vardı haber getürdi Cebrâ'îl
Eyitdi yâ Muhammed sen işitgil
15. Didi Allâh eger çoğısa bir yıl
Yâ bir ay hafta bir gün çoğısa bil
16. Eger çoğısa sâ' at dağı ey cân
Ki geldüginleyin hulqumu ne cân
17. Dil ile dimege kalmazsa tãkat
Kim itse tevbe gönli ile ümmet
- A66a 1. Peşimân olsa ol itdüklerine
Qabûl idem niçün ümmet yerine
2. Var imdi dîne şâd olsun habîbüm
Habîbümdür benüm ol şâh habîbüm

*dir: var (65b9), (Ç)

*ey: iy (65b9), (Ç)

*gelüb: gelir (65b10), (Ç)

*didi: dir (65b11), (Ç)

*yokdur: çokdur (65b12), (Ç)

*olayın: olayım (65b13), (Ç)

*sen işitgil: sen dağı bil (65b14), (Ç)

*didi: dedi (65b15), (Ç)

*65b16 Ç'de yoktur.

*kalmazsa: kalmağa (65b17), (Ç)

*yerine: yirine (66a1), (Ç)

*ol şâh: oldu (66a2), (Ç)

3. Dedi Cebrā' il ey şāhum Muḥammed
Beşāret olsun ey māhum benüm Muḥammed
4. Ȑopuncağız yarın ümmete sininden
Düşüb önlerine pes gidesin sen
5. Seniñle bile ḥaşr olalar ümmet
Dükeline idesin sen şefā' at
- Ç79a 6. Senüñ ümmetlerüñ girmeden uçmağ
Ḥarām ide қalan ümmetlere ḥağ
7. İşidüb bu sözi şād oldı ol şāh
Gör imdi ümmet için nice ider āh
8. Didi kim istedüğüm çünki buldum
Ki ğuşşam şimdi getdi şād oldum
9. Gel imdi gör Ḥabībüñ hikmetini
Görürsin nice eger ümmetini
10. Vir imdi 'aşğıla aña şalavāt
Bulasın sen yarın andan şefā' at
11. Gel imdi virelüm bizde selāmı
Diyelüm eş-şalatu ve's-selāmı

Vefāt-1 Resül 'Aleyhi's-selām

12. Bes andan şoñra didi şāh-1 kevneyn
Sa' ādet қubbesinde māh-1 kevneyn
13. Benüm mağşūdum oldı çünki ḥāşıl
Gel imdi eyle tez Allāha vāşıl

*yarın: қoma (66a4), (Ç)

*pes gidesin sen: alub giden sen (66a4), (Ç)

*girmeden: girmedin (66a6), (Ç)

*66a8 Ç'de yoktur.

*66a9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ne ḥoş diler ḥudādan ümmetini

*'aşğıla: 'ışğıla (66a10), (Ç)

*66a11 Ç'de yoktur.

*Vefāt-1 Resül 'Aleyhisselām: Ç'de "ḥikāyet resülü'llah şallā Allahu aleyhi ve sellem"

*eyle tez: eylegil (66a13), (Ç)

14. Didi Cebrâ 'il ey şâhum buyurgıl
Ne yirde defni kılsunlar kayırgıl
15. Dilerseñ olsun ol firdevs-i a' lâ
Yâ sidretü'l müntehâ olsun yâ mâ'vi
16. Didi şâh ümmetüm kıanda olısar
Didi anlar defni yerde olısar

- A66b** 1. Didi kim ihtiyâr itdüm ki yerde
Ki defn idüñ kıalam ümmetle yerde
2. Dilemezem ölem ayru bulardan
Gerekmez idi hıç ğayru bulardan
3. Ebü Bekr anda didi şâh digil
Seni kim yusun ey sultân buyurgıl
- Ç79b** 4. 'Alı yusun beni didi şâh ol dem
Kim 'ammüm oğlı kıoyusun şuyını hem
5. Yur iken kimse gelmesün yanuma
Gelüb hem kimse bakmasun tenüme
6. Şaķınıñ kimse görmesün beni siz
Ne didümse oñat diñleñ beni siz
7. Didi buyur kefen kıandan idelüm
Neden emr eyleseñ andan idelüm
8. Didi bu tınlarumla geyerem ben
Kefen var Mışrı aķ hulle Yemenden

*ey: iy (66a14), (Ç)

*yirde: yire (66a14), (Ç)

*kılsunlar: eylesünler (66a14), (Ç)

*defni yerde: daĥı yirde (66a16), (Ç)

*didi: dedi (66b1), (Ç)

*kıalam: kıılam (66b1), (Ç)

*yerde: girü (66b1), (Ç)

*66b8'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: gerekmez ğayrı yiri kim bulardan

*digil: degil (66b3), (Ç)

*ey: iy (66b3), (Ç)

*gelüb: gelüben (66b5), (Ç)

*görmesin: girmesin (66b6), (Ç)

9. Namāzuñı didi kim kıla senüñ
Ki dostuña ulaşa çünki cānuñ
10. Beni siz ğasül-ı tekfin idesiz der
Çoñ anda kabrim olısar benüm der
11. Çıķub bir sâ' at üstümden benüm tez
Çurub taşrada añlanuñ piraz siz
12. Ki zirâ kim şalavât ider baña haķ
Ki ya' nî kabzı raķmet ferd-i muķlak
13. Pes andan şoñra kim destür olur hem
Feriştehler ile Cibrîl gelür hem
14. Gelür Mikâ 'ıl İsrâfîl andan
Namâzum kıлмаğa ' Azrâ 'ıl ey cān
15. Kıla bular namâzum şâf şâf olub
Kılasız dahı şoñra şâf olub
16. Didi şağmañ şagusız üstüme hiç
İderem şağ şağandan yüzüm piç
17. Didi Cebrîl aña ey şâh-ı server
Pes inmek çün yere ben içmezem per

- A67a-Ç80a** 1. Kesildüm vaķıy çün hic gelmezem ben
Bu yer yüzine ayruķ inmezem ben
2. Resül'ullâh didi emr-i sübhân
Nice emr oldısa eyle kıl sen

*çünki: şimdi (66b9), (Ç)

*ğasül: ğusul (66b10), (Ç)

*der: dir (66b10), (Ç)

*tez: tiz (66b11), (Ç)

*çurub: çķub (66b11), (Ç)

*66b12 Ç'de şöyledir: Baña evvel şalavât ider hüdâ bil
Feriştelele gelür şoñra cebrî'l

*66b13 Ç'de yoktur.

*ey cān: andan (66b14), (Ç)

*bular: bunlar (66b15), (Ç)

*ey: iy (66b17), (Ç)

*yere: yire (66b17), (Ç)

*içmezem: açmazam (66b17), (Ç)

3. Dönüb 'Azrâ 'ile ol dem buyurdu
Ki kabzı it rûhı terk idem buyurdu
4. İşidüb 'Âişe eydür Hâbîbüm
Bu derde olmadı çâre şabîbüm
5. Nidelüm ey kerîm-i zü-l celâl dir
Kamu heb fâni yoksa ki zevâl dir
6. Didi kim 'Âişe gördüm resûli
Ki şolmuş yañağınũ tâze gülî
7. Dönüben şadrini aldum dizüme
Mübârek başını aldum dizüme
8. Kamer alnı anuñ derler demedüm
Fedâ olsun diridim atam anam
9. Kamerveş alnũ üzre dizilen der
Nedür didüm beni eyle haberdâr
10. Didi ey 'Âişe işit beni der
Çıkar bu derd ile mü 'minũñ cânı der
11. Çeker kâfirlerũñ cânın çeñeden
Alur kırtılamazlar bu cefâdan
12. Erişdi şuña kim cânı habîbüñ
Dizine geldi ol dem ol şabîbüñ

*dönüb: deyüb (67a3), (Ç)

*ol dem: gel diye (67a3), (Ç)

*idem: iderem (67a3), (Ç)

*67a5'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: kamu fânî saña yokdur zevâl dir

*dönüben: dutuban (67a7), (Ç)

*gördüm: geldüm (67a7), (Ç)

*67a8'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: Mübârek alnı terlerdi demâdem

*fedâ olsun: fidâ olsun (67a8), (Ç)

*dir idim: der idim (67a8), (Ç)

*kamerveş: mübârek (67a9), (Ç)

*der: ter (67a9), (Ç)

*nedür: nedir (67a9), (Ç)

*ey: iy (67a10), (Ç)

*çeker: velikin (67a11), (Ç)

*alur: çıkarlar (67a11), (Ç)

*kırtılamazlar: kıtulamaz bil (67a11), (Ç)

*erişdi: irişdi (67a12), (Ç)

13. Pes andan bir kez etdi āhı ol şāh
Ne atıymış bu cānuñ acısı āh
- 80b** 14. Dizinden yuaru pes yüridi cān
Yine vā-asretā iderdi ey cān
15. Didi pes ‘Azrā’ile ol güzel şāh
Ne atıymış bu cānuñ acısı āh
16. ‘Aceb ümmetlerimiñ nola ālī
Kesile dillerinden anda ālī
17. Didi ‘Azrā’ile yā ümmeti dir
Ki böyle mi ekiser zameti dir
- A67b** 1. Yaılıb ümmet için anda server
İdüb şefat didi Allāhu ekber
2. ekiser didi ‘Azrā’il eyā şāh
Didi āh ümmete vāh ümmete vāh
3. Ki ümmet için ekecegi acıyı ben
Ki ben ekeyin ey ayy-u sübhān
4. ekeyin ümmet için cān acısın
Bugün ümmetler için cān acısın
5. Kim āsānlııla anlaru yire cān
Ne dürlü zamet olsa ekeyin ben
6. Mürüvvetle işi lütf-ı keremdür
Bil ol şāh a atında muteremdür
7. Diledi şefatinden geri Amed
Cān acısını ekmedi Muammed

*67a13 ’de şöyledir: Pes itdi āh anda bir güzel şāh
Dir idi derdile ol cān vāh vāh

*iderdi: dir idi (67a14), ()

*ekiser: ekerler (67a17), ()

*67b1 ve 67b2 ’de yer deiştirmiştir.

*67b3’ün 2. mısrası ’de şöyledir: Baña vir kim ekeyin yaını sen

*67b4 ’de yoktur.

*yire: vire (67b5), ()

*ekeyin: ekeyim (67b5), ()

8. Velî şorsun yâ niçün eyledi âh
Niçün iderdi ol dem âhı ol şâhı
9. Deyem sırrını anuñ saña ey yâr
Eger haq virse saña idem izhâr
10. Habîbullâh degil miydi Muḥammed
Şu vaqtin yâ cefâ mı çekdi Aḥmed
11. Şaḳıngıl böyle añlama bunı sen
Resûl cân acısın görmedi ey cân
12. Ve illâ ‘ilmi oldı aña zâhir
Yaḳına irdi ‘ilmi evvel âhir
13. Çün ol ‘aşî ümem ḫâlini gördi
Buña tākāt getürmezlerdi bildi
14. Ki ümmet ḫâli nola diyüb ol şâh
Anuñ çün dirdi vâ fūrḳâta âh
15. Gider oldı ḳoyuben ümmetini
Ki bildi terk iderler sünnetini
16. Anuñ çün deridi vâh gurbete âh
Anuñ çün dirdi vâ fūrḳâta âh
17. Yaḳınuñ oldı mı şâhum beyâna
Gözüñ aç işbu ḡafletden uyana

- A68a-Ç81a** 1. Daḫı diñle ḫadîsi Muştafâdan
Mürüvvet baḫri ol kân-i şafâdan
2. Buyurdı bil şeker lâfzından ol cân
Kim oldı cümle’i dertlere dermân

*deyem: diyem (67b9), (Ç)

*böyle: bile (67b11), (Ç)

*bunı sen: sulṭân (67b11), (Ç)

*67b11’in 2. mısrası Ç’de şöyledir: Çeke cân acısın ḫalk gibi iy cân

*ümem: ümmet (67b12), (Ç)

*ki ümmet ḫâli nola: nola ümmetlerim ḫâlimi (67b14), (Ç)

*67b14’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Anuñçün sürdi o sertâ âh

*gözüñ aç işbu: ur oldur kim bu (67b17), (Ç)

*68a2 Ç’de yoktur.

3. Didi mü 'mîn eger itse ' ibâdet
'İbâdet itmegi idinse ' âdet
4. Gele ' Azrâ 'îl almaqlığa cānı
Zikir nūrı ne der pes diñle qalı
5. Şuna pes mü 'mînüñ ağızına eli
Göre göz ile mü 'min anda anı
6. Ağız eydür buradan saña yol yoq
Biz Allāha zikrini çoq eyledük çoq
7. Görür ' Azrâ 'îl andan bulamaz yol
Varur bu kez elinden yañadan ol
8. El ider aña anda ' Azrâ 'îl sen
Bu aradan saña yol virmezem ben
9. Yetimler arqasın çoq şıgaduq biz
Bu aradan bize el şunmañız siz
10. Çoq ağlayanlaruñ yaşını sildük
Hudānuñ emri neydüğini bildük
11. Virürdük haq yoluna biz mālumuz
Bu idi dünyāda bizüm hālümüz
12. Saña cān virmeziz deye çün anda
Ki ' âciz ola ' Azrâ 'îl o hâlde
13. Ayağından yañadan ' âzm ide ol
Ayaq ide ki bizden sen ırağ ol

*Bu beyit ana metinde yoktur: ' ibâdet birle olsa ağır

Ölüm hâli hem ona olsa zâhir

*Ç'de 68a4'ün 2. mısrası, 68a5'in 2. mısrasıdır.

*Ç'de 68a5'in 2. mısrası, 68a4'ün 2. mısrasıdır.

*eydür: iydür (68a6), (Ç)

*el ider: el ider (68a8), (Ç)

*arqasın: başını (68a9), (Ç)

*şumañuz: şunmavuz (68a9), (Ç)

*virürdük: virirdik (68a11), (Ç)

*deye: diye (68a12), (Ç)

*68a12'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: qala ' âciz çü ' azrâ 'îl bu hâlde

*68a13'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ayaq ider buradan saña yoq yok

Ç81b 14. Ki mescid yoluna çok yürürdük biz
Bu aradan bize el şunmañuz siz

15. Nice Һasetleri şormağa varduķ
Nice ‘alemleri görmege varduķ

16. Ƙamu a‘zādan ola böyle aħbār
Ki ‘Azrā’ıl Ƙala ‘āciz bil ey yār

17. Deye yā rabbi ma‘lūmdur saña ħāl
Baña bunlar bu resme eyledi Ƙal

A68b 1. Ne idem neyleyem ey pādīşāhum
Ki cān almaķlığa olmadı rāhum

2. Deye ‘Azra‘ ile Allāh gele var
Ki ismüm avcuña yaz ver eyle izħār

3. Ƙulum cānı çün anı göre didi
Saña ol dem cānını vire didi

4. Yazub ismüm Allāh ‘Azrā’ıl ey cān
Varub göstere ol mü’minē andan

5. Göre çün mü’minüñ cānı pes anı
Hemān dem şıcraya rūħı revānı

6. Ata ol isme Ƙarşu kendüzini
Hem isme Ƙurbān ide özünü

7. Şaķıñıl çekdi şanmağıl cefāyı
Oñat añla Muħammed Muştafāyı

*68a14’ün 1. mısrası Ç’de şöyledir: Yürürdük mescide varmaķlığa biz

*Һasetler: Һastaları (68a15), (Ç)

*aħbār: iħbār (68a16), (Ç)

*ey yār: iy yār (68a16), (Ç)

*bunlar: bunlardan (68a17), (Ç)

*ey: iy (68b1), (Ç)

*68b2’nin 1. mısrası Ç’de şöyledir: Diye Allah te‘ālā ‘azrā’ile var

*ki ismim avucuña yaz ver: yazub avucuña ismim (68b2), (Ç)

*Ƙulum: Ƙulumun (68b3), (Ç)

*68b4’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Gelüb göstere mü’min ism-i sübhān

*hemāndem: gösterile (68b5), (Ç)

*şıcraya: anuñ (68b5), (Ç)

8. O hālũñ sırrı olmuşdı aña fāş
Bu sırrı eyledük uşda saña fāş
9. Çün ol vaqıtde unutmadı o cānı
Gel imdi şalavāt eyle sen anı
10. Dağı vir rûhına anuñ selāmı
Hoş it eş-şalatu ve's-selāmı

Vefāt-ı Resül 'Aleyhi's-selām

11. Mübarek hulquma gelince cānı
İderdi ümmet için itminānı
- Ç82a 12. Şadef ağızından anuñ sözleri hem
Kesildi hoş süzüldi gözleri hem
13. Sözün añlayımaz oldu kulaqlar
Kımıldardı velī la' lin tutaqları
14. 'Alī eydür añladum diñledüm dir
Kulaq urdum sözünü añladum dir
15. İki kez didi ben işitdüm ol şāh
Didi vāh ümmeti ve ümmeti vāh
16. Erişdi çün habībullāh bu hāle
Tecellī eyledi aña te'ālā

*68b8 Ç'de şöyledir: O hālĩñ sırrı fāş olmuşıdı

Bu ümmete nolasın bilmemişdi

*Bu beyitler ana metinde yoktur: Anuñçün eyleridi ol çatı āh

Budur sırrı o hālũñ iy şāh

Görem böyle olıcaq mü'min hem

Ölemi kim habībullāh hîç hem

*68b10 Ç'de yoktur.

*Vefāt Resül 'Aleyhi's-selām: Ç'de "Vefāt resülü'llah şallā Allahu aleyhi ve sellem"

*gelince: virince (68b11), (Ç)

*itminānı: figānı (68b11), (Ç)

*ağızından: ağızında (68b12), (Ç)

*süzüldi: sözleri (68b12), (Ç)

*sözün: sözün (68b13), (Ç)

*la' lin: şirín (68b13), (Ç)

*tutaqlar: dudakları (68b13), (Ç)

*68b15'in 2. beyti Ç'de şöyledir: Didi āh ümmeti vāh ümmeti vāh

- A69a 1. Hemân dem rûhı çaķı kıldı pervâz
İrüb ma' şûķına çok eyledi nâz
2. Kāvışdı çün habîbüñ cānı dosta
Aña ümmetseñ ver cānı dosta
3. Muħammed dosta ulaşdı bugün hoş
Velî derd ile kılduķ biz ğarîbi uş
4. Nice duya yürekler yâresine
Eger zarbı toķunsa yarasına
5. Toķunan bildi pes bu urlu derdi
Yürekler ķomadı uğradı yardı
6. Çün odı irdi aşķâb yüregine
Fiĝānlar eylediler furķatına
7. Kılur âh döküb göz yaşlarını
Dögerler taşlarıyla başlarını
8. Çü yerde ümmeti gökde melekler
Kamu ağladı ' arşı göresi felekler
9. Daķı cennetde ħürî kıldılar zâr
Ki cānlar dînden aşķâb oldu pi-zâr
10. Ebübekr ağlarıdı nidelüm âh
Bizi derde bıraķduñ ey güzel şâh
11. ' Ömer ħod yanarıdı ħurķatıla
Deridi ve Ĥalîle furķatıla

*çaķı kıldı: pāk eyledi (69a1), (Ç)

*irüb: irişdi (69a1), (Ç)

*ver: ir (69a2), (Ç)

*kılduķ: kılduķ (69a3), (Ç)

*69a4-69a7 Ç'de yoktur.

*cānlar: cānlarından (69a9), (Ç)

*ey: iy (69a10), (Ç)

*ağlarıdı: ağlayub (69a10), (Ç)

*nidelüm: ider idi (69a10), (Ç)

*bırāķduñ: bırāķdı (69a10), (Ç)

*ħurķatıla: furķatıla (69a11), (Ç)

*69a11'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Hem ' osmān inleridi ħurķatıla

12. İñilerdi çü derd ile ʿOşmān
Diridi vā-ḥabībe ey güzel ḥān
- Ç82b** 13. Çağırub ve vā-safīya dirdi ʿAlī
Diñüz kim kimde var bu derdi ʿālī
14. İderdi ʿĀiše derd ile āhı
Añub ağlardı ol şāhlar şāhı
15. Çü derdinden yanardı Fāṭıma hem
Bu derde kanda ola çäre merhem
16. Hüseyn ile Ḥasan eydürdi dede
Yine hem sen kıla derde devā de
17. Kāmu aşḥāb ṭurub giryān iderdi
Yanub kāmı ciger pūryān iderdi
- A69b** 1. İderlerdi fiğānı yana yana
Fiğān ünile ṭolmışdı Medīne
2. Çü gözler yaşı kına dönmişdi
Beñizler zaʿ firāna dönmişdi
3. Bu bir dertdür kime uğrasa kardeş
Aqıdur gözlerinden kanıla yaş
4. Çü gördiler ḥudānuñ emrin aşḥāb
Bu kez defn eylemege ṭurdu aşḥāb
5. Yuyan ol şāhı bilgil ʿAlī idi
Koyan şuyunı ʿabbās oğlı idi
6. Hem gün biçdiler aña kefen bil
Ki cennetden getürdi māʾi Cibrīl

*ey güzel ḥān: ol güzel cān (69a12), (Ç)

*diñüz: derdi (69a13), (Ç)

*69a14 Ç'de şöyledir: ʿAlī ağlar idi añub o şāhı
ʿāiše derdile iderdi āhı

*69a17 Ç'de yoktur.

*69b1'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: kāmı aşḥāb fiğān onıla yana

*gün: üç ṭon (69b6), (Ç)

*ki cennetden getürdi: getürdi cennetüñ (69b6), (Ç)

7. Mübârek cismine saçdılar anı
Getürdiler bil ol cānlara cānı
8. İletdiler çü mescidine aşhâb
Çıķub bir pâre oturdılar aħbâb
9. Çü bir miķdâr turunca bunlar ey cān
Bulara bir nidâ geldi Hudâdan
10. Didi girüñ kılıñ sizde namâzı
İdüñ ol bî-niyâza siz niyâzı
11. İşidüb cümle aşhâb turdı örü
Varub şâf dutdılar girüb iķerü
12. İmâm olmadı geķüb biri anda
Velî şâf baēladılar girüb anda
13. Pes andan cebrâ 'ilüñ tekbirine
Hem uydılar şalavât geldi yerine
- Ç83a** 14. Kõdılar hücesinden girü anı
Kim defn eylediler ol arı cānı
15. Kõamusı didiler el-hükmülillâh
Bu derde biz nice duyalum ey şâh
16. Pes andan geldiler kaygulu aşhâb
Bir araya çü cem^c oldılar aħbâb
17. Göremediler ortada o şâhı
Yine göklere çıkardılar âhı

*69b7 Ç'de yoktur.

*çü: şâhı (69b8), (Ç)

*69b9 Ç'de şöyledir: Bulara bir âvâz geldi hüdâdan
Didi girüñ namâzı andan

*69b10 Ç'de yoktur.

*69b11 ile 69b12 Ç'de yer deēiřtirmiřtir.

*andan: anlar (69b13), (Ç)

*hem: pes (69b13), (Ç)

*yerine: yirine (69b13), (Ç)

*girü: pes çün (69b14), (Ç)

*kaygulu: kaygulu (69b16), (Ç)

*69b16'nın 2. beyti Ç'de şöyledir: Gelüm cem^c oldılar cümle heb aħbâb

*göremediler: görmediler (69b17), (Ç)

- A70a** 1. Yerini gördiler çün kim anuñ boş
Yürekler anı gözden eyledi cūş
2. Didiler anı bu cānımuza cān
Nidelüm deyüb eylediler efgān
3. anı bizüm o görklü (...) āh
Aramuzda anı sulānımız āh
4. Biz ansuz neyleyelüm yā ilāhī
Yā anda isteyelüm biz o şāhı

Talep anda ılalum Yā İlāhī

5. Ger anuñ görmesevüz yüzüni biz
İşitmezsek o şırın sözünü biz
6. Olısar hālımız gāyet mükedder
Çü gitdi aramuzdan şimdi server
7. Diyüb biri birisine bakardı
Birinüñ odı birini yaardı
8. Ki almışdı amusı şöyle hayrān
Bu dertden hem yürekler oldı püryān
9. Duya mı bir kimesne bu cefāya
Mühīb ola Muammed Muşafāya
10. açan duya yürekler işbu derde
Bu derde uğrayanlar yanar oda
11. Bu oduñ yandıgundan kimse duya
Nice kişi ola bu evde duya

*timüz: cānumuz (70a3), (Ç)

*aramuzda: didiler (70a3), (Ç)

*gāyet: atı (70a6), (Ç)

*70a7 Ç'de yoktur.

*almışdı: almışdur (70a8), (Ç)

*yürekler: cigerler (70a8), (Ç)

*ola: olan (70a9), (Ç)

*70a10 Ç'de şöyledir: Bu derdüñ niyedigin ger kişi toya
Ne zehrısı ola bu derde diye

*70a11 Ç'de yoktur.

- Ç83b** 12. Bu dertden nice kişi oldu hayrân
Bu dertden niceler verdiler cân
13. Nice vaşf idem ol günü ben ey cân
O gün yir gök tölubdı zâr-ı efgân
14. Şanayduñ yir gök yağıldı ol gün
Nice cânlar oda yağıldı ol gün
15. Kimi başın egüben (...) gitdi aḥbâb
Kimi urdı gözün çıkardı aşḥâb
16. Bugün biz daḥı uşda yana yana
Yüregi kılalum ğarkḳa kara kıana
17. Ve vefâtunı dedüñ ol Muştafânuñ
Adın añmağ için ol pür vefânuñ

- A70b** 1. Bu yürek yarasına imdi merhem
Şalavât vir şalavât çün getür hem
2. Ki yarın vire şâh saña selâmı
Bugün di eş-şalatu ve's-selâmı

Ḥikâyet-i Yahûdî

3. Gel imdi diñle bir dertlü kelâmı
Diyeyim vir şalavât ey hümâmı
4. Yine yürekleri yaḳın oda
Yine aḥbâbları atayın oda

*tölubdı: tölubdurur (70a13), (Ç)

*zâr-ı efgân: pes efgan (70a13), (Ç)

*yağıldı: yıkıldı (70a14), (Ç)

*Bu beyit ana metinde yoktur: Gidince dünyâda aşḥâb yanardı
Gelince bu deme aḥbâb yanardı

*vefânuñ: safânuñ (70a17), (Ç)

*70b1 Ç'de şöyledir: Bunı buldum bu derde çäre merhem
şalâvat dir şalâvat çok getür hem

*70b2 Ç'de yoktur.

*Ḥikâyet-i Yahûdî: Ç'de "ḥikâyet-i Resûl 'Aleyhis'selâm" olarak geçmektedir.

*yaḳın: yaḳayım (70a4), (Ç)

*atayın: atayım (70a4), (Ç)

5. Yine cānları büryān eyleyeyin
Yine gözleri giryān eyleyeyin
- Ç84a** 6. Şalavāt vir bulasın sen şafāyı
İşit bir söz sevenden Muştafāyı
7. Gidince dünyādan ol şāh-ı sulţān
İşitdūñ mi niceler virdiler cān
8. Niceler bu Ḥabībullāh için cān
Vir budur nice virdi diñle ey cān
9. Bu yolda cānına hem nice kıydı
Ne idi evveli ol yayı bildi
10. Neden geldi neye erdi ne buldı
Cānını dost yoluna terk kıldı
11. Oñat diñle sözümü ey birāder
Ki tā şöyle gerekdür ḥübb-ı server
12. Ki oñat diñle kesgil sözi sāvi
Ki ‘Abbās oğlıydı bunda rāvi
13. Var idi bir yahūdī Şam ilinde
Ki ğāyet şādık idi ol yolunda
14. Kaçan kim cum‘a irtesi olurdı
Oğurdı tevrātın ele alurdı
15. Meger kim oğur iken yine nā-gāh
Ne gördi hem kitābında ol āgāh
16. Görür dört kağıt içinde yazılmış
Resūlūñ na‘tını ve vaşfı düzülmüş

*eyleyeyin: eyleyelüm (70a5), (Ç)

*70a8 Ç’de şöyledir: Diyeyim saña biri diñle iy cān

Ḥabībünçün kıoyanlar teni vü cān

*70a11’in 1. mısrası Ç’de şöyledir: Gel imdi ‘ışkıla diñle bürāzar

*ki ğāyet şādık: kağıt şādık (70a13), (Ç)

*alurdı: alırdı (70a14), (Ç)

*ol āgāh: nā-gāh (70a15), (Ç)

*kağıt: kağıd (70a16), (Ç)

*düzülmüş: düzülmüş (70a16), (Ç)

- A71a** 1. Göricek ol yazıyı oldı hayrān
Kesüb anı oda atdı bil ol ān
2. İkinci günde yine oğur iken
Ne kişi kim gördüğüm der iken
3. Görür bu kez sekiz kağıdda ey cān
Yazılmış anda yine na‘ t-ı sulṭān
4. Sekizin dağı yine atdı oda
Ki ya‘ nī yanmağıla adı gide
- Ç84b** 5. Oğurken pes sebīt günü üçünde
Pes on iki kağıd buldı önünde
6. Ki ṭolmuş cümle na‘ tı vaşfi şāhuñ
Kim oldur rehberi bu cümle rāhuñ
7. Göricek bu kez itdi fikir tedbīr
Kesersem bulduğum kağıdı bir bir
8. Olur tevrāt beküllī vaşfi anuñ
Gerekdür kim biline nesli anuñ
9. Çıkayın şorayın kimdür Muḥammed
Bu ḥalkda kime diñilmişdür Aḥmed
10. Çıkub kavmine didi ol yahūdī
Didi kim getürüñ benden bu odı
11. Baña kimdür Muḥammed eydivirüñ
Yā kimdür baña Aḥmed eydivirüñ
12. Ne kişidür nerededür yā kimdür
Ḥaқиқat bildüm ol derde ḥakīmdür

*ne kişi kim: ne kişidür bu (71a2), (Ç)

*der iken: dir iken (71a2), (Ç)

*71a4’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Ki ya‘ nī aykağıla adı gide

*71a6’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: ṭolı olmuş cümle na‘ tı şafi andan

*nesli: vaşfi (71a8), (Ç)

*çıkayın: çıkayım (71a9), (Ç)

*bu odı: bu adı (71a10), (Ç)

*aydı: deyü (71a11), (Ç)

*ḥaқиқat bidüm: bunu bildüm ki (71a12), (Ç)

13. Dediler hāy-ı hāy düşvāre düşdüñ
Gül iken şimdi varduñ hāra düşdüñ
14. Anı bil kim yalancı bir kişidür
Anuñ sihr eylemek her dem işidür
15. Gerekdür şimdi saña hîç sen anı
Ne göresin ne hod ol göre seni
16. Didi kim Mūsā ve Tevrāt haqqı çün
Beni men' itmeñ anı göreyim çün
17. Ki hayrān eyleyübdür ol beni dir
Ne kişidür göreyim ben anı dir

- A71b-Ç85a**
1. İcāzet aluben çıkdı bulardan
Medīne yoluna düşdi pes andan
 2. Düşüben derd ile giderdi yola
Ki maqşūdına ire ya' nī bula
 3. Medīne şehrine irdi yakın ol
Ki Selmānı görür anda hemin ol
 4. Selām idüb didi sen misin Aḥmed
Deyüver baña sen misin Aḥmed
 5. Ben aña gelmişem ' aşık olub dir
Yolunda mālı mülk terkin urub dir
 6. İşidicek bu sözi anda Selmān
Duyamayub çağırub kıldı efgān
 7. Ne duysun üç günidi ol güzel şah
Ki dünyādan sefer kılmışdı āh
 8. Hem üç gün oldıydı naḳil anuñ
Yaraları oñulmamışdı cānuñ

*71a14'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Sihirler eylemek dāim işidür
*71a15'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: Didiler iger ki oldur sen anuñ
*71b2'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Ki ya' nī maqşūdını anda bula
*71b4'ün 2. mısrası Ç'de şöyledir: Baña di bi'llahi en misin Muḥammed
*terkin urub: terk kılmışam (71b5), (Ç)

9. Dağı yürek yarasından kara kan
Ağardı diñmemişdi bil ey cān
10. Anuñ çün iderdi zār-ı Selmān
Yavi kılmışdı çün yar-ı Selmān
11. Olub hayrān çü Selmān dayesini
Unudub ne diyüb ne dayesini
12. Birazdan fikir idüb eyledi tebdīr
Eger sulṭānum oldı dirisem dir
13. Ki vaqt ola hemin dōne gide bu
Düşe içine hem taşına kayğu
- Ç85b** 14. Ki yekrek budurur alub bunı varam
Ki aşhāb katına eyleye ārām
15. Birazcuk gönli olsun hoş şafā der
Bile soñra ki noldı Muştafā der
16. Didi Selmān ki kılıyam ben anuñ
Varalum mescidine gel o cānuñ
17. Gelür selmānıla mescide dek ol
Girüb mescidi içine bağladı kōl
- A72a** 1. Selāmullah ‘aleyküm yā resūl der
Ayā adı Muḥammed bā-uşūl dir
2. Selām olsun saña dir yā ḥabībi
Ki sensin kamu dertlerüñ ṭabībi

*yarasında: yarasında (71b9), (Ç)
 *diñmemişdi: gitmemişdi (71b9), (Ç)
 *deyesini: diyesini (71b11), (Ç)
 *unudub: untdı (71b11), (Ç)
 *diyün: diyüben (71b11), (Ç)
 *birazdan: biraz kim (71b12), (Ç)
 *fikir idüb: fikir kılub (71b12), (Ç)
 *eyledi: ide (71b12), (Ç)
 *hem: ve (71b13), (Ç)
 *bu durur: budur (71b14), (Ç)
 *hoş: hem (71b15), (Ç)
 *mescidine: mescide yine (71b16), (Ç)
 *der: dir (72a1), (Ç)

3. Çün aşhâb ol selâmı diñlediler
Çamusı zârı kılub iñlediler
4. Bularun derdine oldu tâze
Yaralarına yine kıldı tâze
5. ‘ Alî kaldurdu bir demde başını
Silüb şâh-bâz gözlerinden yaşını
6. Didi kimsin bize di ey kişi sen
Yâ bilmez misin ey yâr bu işi sen
7. Ki bizüm yaramuz yarduñ tuz ekdin
Bizi dertlü iken derde bir kıttın
8. Didi ol kişi Şamda oluram ben
Muhammed ‘ aşıkıyam gelmişem ben
9. Baña Muhammed eydivirüñ
Yâ kıñkıñuzdur Aħmed eydivirüñ
- Ç86a 10. ‘ Alî didi bugün üç gündür ol şâh
Bu evden naql idübdür nidelüm âh
11. O bî-çâre işidüb eyledi zâr
Ne bilmem kıñkı yaña gideyim ben
12. Ne zây‘ i oldu sâ‘ im nideyin ben
Didi vâ-ħasretâ ben nidem ey yâr
13. ‘ Aceb derde giriftâr olmuşam ben
Nolaydı tığmayaydım anadan ben

*geldiler: iñlediler (72a3), (Ç)

*bularun: kımunuñ (72a4), (Ç)

*ey kişi: iy kişi (72a6), (Ç)

*ey yâr: iy yâr (72a6), (Ç)

*yarduñ: öñdin (72a7), (Ç)

*oluram: olmuşam (72a8), (Ç)

*kıñkıñuzdur: kıñkıñuz durur (72a9), (Ç)

*işidüb: idüb (72a11), (Ç)

*eyledi: iyledi (72a11), (Ç)

*72a11’in 2. mısrası ile 72a12’nin 2. mısrası Ç’de yer değıştirmiştir.

*ben: ben âh (72a13), (Ç)

*72a13’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Cānumdan küllî bî-zâr olmuşam âh

14. Çü toğdum bārī Tevrāt görmeyeydüm
Hābībūñ na‘ tını oqumayaydum
15. Çün oqudum nolaydum pādişāhum
Yüzūñ göreydüm eridi rāhum
16. Murādıma ereydüm yā ğanī dir
Ki maħrūm eylemeyeydūñ beni dir
17. Bugün yā rab ne derde düşmüşem āh
Bu ħasret odına tutuşmuşam āh

- A72b** 1. Çün āh eyledi derd ile biraz ol
Aķıtdı gözi yaşın ķanıla bol
2. Didi kimse ‘ aceb var mı ki nidem
Deye vaşfın anuñ ben de işidem
3. ‘ Alī eydür diyem vaşfın saña ben
Berü tütğil ķılagun diñlegil sen
4. Didi aduña kim derler baña di
‘ Alī derler benüm aduma didi

- Ç86b** 5. Didi bulmuş aduñ bile senūñ
Oķurken vaşfını ol irdi cānuñ
6. Di imdi vaşfını söyle işidem
Yüzüni göremedüm bārī nidem
7. ‘ Alī eydür işitgil şāh-ı sulţān
Güleç yüzlü idi ħoş diñle ey cān

*72a14 Ç’de şöyledir: Noldı anadan toğmayaydum ben
Ki toğrı Tevrāt oqumayaydum ben

*72a15 Ç’de şöyledir: Çü oqudum nolaydı vaşfıñ anuñ
Bari bulmayadum ol görgili cānuñ

*düşmüşem: düşmişem (72a17), (Ç)

*tutuşmuşam: tutuşmuşam (72a17), (Ç)

*dedi: didi (72b2), (Ç)

*deye: diye (72b2), (Ç)

*72b3’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: ķulaķ bāri dutub diñlegil sen

*derler: dirler (72b4), (Ç)

*vaşfını: na‘ tını (72b5), (Ç)

*güleç: güler (72b7), (Ç)

*ey cān: iy cān (72b7), (Ç)

8. Boyı orta hem açuğ idi kaşı
Şadef ağzında dürr bigidi dişi
9. Beyaz idi teni hîç yoğudı kıl
Ve illā gögsü üzre varıdı bil
10. Kālınıdı bil mübârek ayası hem
Öğüdürdi arpa yiyesi hem
11. Nübüvvet hâtmini şöyle kim bil
Diyemezdi ne deñlü söylese dil
12. Yazılmışdı etü kan arasında
Ki tevḥîd okunurdu arasında
13. Yazılmış lâilahe illâllâh anda
Muḥammed resûl'ullah yanında
14. Didi kim vaşfını hoş söyledüñ sen
Ki Tevrât içre böyle bulmuşam ben
15. Velî nidem yüzünü göremedüm
Ki ḥasret kıldum aña iremedüm
16. ' Aceb geydüklerinden yoğ mı görsem
Yüzümi geydüğine bārī sürsem
17. ' Alî Selmāna dönüb didi Selmān
Resûlüñ cübbesin var getür ey cān

A73a 1. İşidüb çünki Selmān örü turdı
Segirdüb Fâtıma evine vardı

*72b9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Mübârek gövdesinde yoğıdı kıl

*gögsü: gögsi (72b9), (Ç)

*72b10 Ç'de şöyledir: Ki kālınıdı mübârek arçası hem

Öğüdürdi arpa yiyesi hem

*72b11'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Deyemez söylemekle anı dil

*72b12 Ç'de yoktur.

*söyledüñ: söyledin (72b14), (Ç)

*kıldum: kaldum (72b15), (Ç)

*geydüğine: geydigüne (72b16), (Ç)

*yüzümi: bu yüzüm (72b16), (Ç)

*ey cān: iy cān (72b17), (Ç)

*uruturdu: urıturdu (73a1), (Ç)

- Ç87a 2. Varub Fâṭımaya Selmân çü söyler
Resûlũñ cübbesini ‘ Alî ister
3. Didi Fâṭıma aña lâyıķ hıç âdem
Ki var mı ‘ Alî ister anı bu dem
4. Didi Selmân çü bir bir vaşf-ı hâli
İşidüb Fâṭıma gitdi mecâli
5. İrürdi göklere yine fiğân
Oda yaķdı zemîn ü âsumâna
6. Getürüb cübbe’yi Selmâna virdi
Alub Selmân anı yüzine sürdi
7. Baķub ol cübbe’yi görür ki Selmân
Yedi yerde yaması vardı ey cân
8. Çamusı ĥurmalıģıla dikilmiş
Degil kim eprişim iplik bükülmiş
9. Gel inşaf it degilse gözlerũñ gör
Ne idi geydügi ol serverũñ gör
10. Eger geydüklerũñ eskise yeni
Alursuñ olmasa yerime yeni
11. Beğenmezsin ĥodıña bir ĥarîri
Alursun yenisin borçıla geri

*varub: gelür (73a2), (Ç)

*aña: buña (73a3), (Ç)

*anı: bunu (73a3), (Ç)

*bu dem: an dem (73a3), (Ç)

*didi: deid (73a4), (Ç)

*işidüb Faṭımâ: işitdi Faṭımânũñ (73a4), (Ç)

*irürdi: irerdi (73a5), (Ç)

*yine: girü (73a5), (Ç)

*görür ki: görürdi (73a7), (Ç)

*yerde: yirde (73a7), (Ç)

*ey cân: iy cân (73a7), (Ç)

*eprişim: ebrüşim (73a8), (Ç)

*geydüklerũñ: geydügimũñ (73a10), (Ç)

*yerime: yirine (73a10), (Ç)

*ĥüdına: çü degme (73a11), (Ç)

*alursun: alursın (73a11), (Ç)

*ikisin: yenisin (73a11), (Ç)

12. Ki ya‘nī ademilik gāyesidür
Yarın nīrānda қаtran gāyesidür
13. Kim Allāh şaқlasun bu hālden ey cān
Getürdi cübbe ‘yi pes anda Selmān
14. Şunıvirdi ‘Alīnūñ eline ol
‘Alī alub yüzine sürdi bol bol
15. Çü aşhāb cübbe ‘yi gördiler ey cān
Hemān dem eylediler zār-ı giryān
16. Fiğān-ı zār idüb āh itdiler çok
Çü derde neyleyelüm şabrımız yok
- Ç87b** 17. Қamusı yüzlerini sürdi aşhāb
Hemān dem şundılar ol ere aḥbāb
- A73b** 1. Alub yüzine sürdi ol daḥı hem
Budur dedi beküllī derde merhem
2. Bunuñ boyın çü dertlere devādur
Bu қokudan dil ü cān pür şafādur
3. Sürüb yüzine itdi ol er efgān
Aқıtdı gözlerinden yaşıla қan
4. Baña қabrin resülūñ gösterūñ dir
Bugün sizden anı da isterem dir
5. Süreyin toprağına bārī yüzüm
Çü görmedi ol görklü yüzi gözüm

*yarın nīrānda: cihānlar (73a12), (Ç)

*gāyesidür: gāyesidir (73a12), (Ç)

*hālden: hālde (73a13), (Ç)

*ey cān: iy cān (73a13), (Ç)

*şunıvirdi: şunıvirdi (73a14), (Ç)

*zār-ı giryān: zār-u tekrār (73a15), (Ç)

*73a116 Ç’de yoktur.

*aşhāb: anı āḥ (73a17), (Ç)

*hemān: hem andan (73a17), (Ç)

*ol ere aḥbāb: ol arı cān (73a17), (Ç)

*budur dedi: dedi budır (73b1), (Ç)

*yüzi gözüm: nūr yüzi (73b5), (Ç)

6. İlettiler anı ravzaya ol dem
Gözünden dökdi yaş yerine ol dem
7. Sürüb yüzünü kabre dağı ol cān
Yüzün göge dutub didi ey sübhān
8. İlahi hayy-ı kayyūm lā-yezālsin
Çamuya ver zevāl sen bī-zevālsin
9. Şahādet birlüğüne itdüm ey şāh
Çamu maḥlūka ḥaliḳ sensin Allāh
10. Dağı bu kabrūn ıssı yā ilāhī
Resūlündür bulubdur tođrı rāhı
11. Ḥabībüñdür getürdüm buña imān
Çamu bâṭıl işe oldum peşimān
12. Çabül itdün ise imānumı dir
Dilerem ḳabz idesin cānumı dir
- Ç88a** 13. Resūlüñ ‘aşkına cānum virem ben
Çü bunda irmedüm anda irem ben
14. Du‘āsın ḳılmadan dağı tamām ol
Virüb cānını oldı pes hemān ol
15. Bu ḥālî görüb aşḫāb itdiler rāh
Didiler şādıḳ olan buldılar rāh
16. Çü verdi dost yolına arı cānı
Ne gerçektür ki ḳalmamış gümānı
17. Çamumuzdan yekimiş işbu server
Ki cāna ḳıydı cānān buldı bu er

*ilettiler anı: pes ilettiler anı (73b6), (Ç)

*gözünden: ki gözden (73b6), (Ç)

*yerine: yirine (73b6), (Ç)

*73b7'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Başın ḳaldurdı göge didi sübhān

*birlüğüne itdüm: iderem birlüğüne (73b9), (Ç)

*73b12'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Hemān ḳabz idesin bu cānumı dir

*‘aşkına: ‘ışkına (73b13), (Ç)

*gümānı: yalanı (73b16), (Ç)

*cānān buldı: cāna irdi (73b17), (Ç)

- A74a** 1. Yine cem^ç oluben itdiler efgān
Yine yaşlar yerine dökdiler qan
2. Yuyub kefenledi ^ç Alī o cāmı
Bağı^ç içre çü defn itdiler anı
3. Dönüb mescide heb kayğulı aşhāb
Gelüb bir araya dirildi aḥbāb
4. Toğındı pes yüreklerine bir oğ
Yine efgānı zārı itdiler çoğ
5. Yine yağıdılar oda cānlarını
Göge çıkardılar efgānlarını
6. Ki olmaz bu işe çāre didiler
Oñulmaz bizdeki yara didiler
7. Nidelüm vāh deyüb āh eylediler
Ne kılalum çün Allāh eylediler
8. Gel imdi eylegil sen dağı āhı
Şalavat vir bulasın toğrı rāhı
9. Dağı ver rûhına şāhuñ selāmı
Hoş it eş-şalatu ve's-selāmı

Qıssa 'i Deve Hāzret Resūl 'im

10. Yine odlara yanmışdur cigerler
Yürekler pāreler işbu ḥaberler
- Ç88b** 11. Nice yürek ola duya bu derde
Şararub levin beñzemeye derde

*yerine: yirine (74a1), (Ç)

*yuyub kefenledi: kefenleyüb yudı (74a2), (Ç)

*toğındı: doğındı (74a4), (Ç)

*vāh deyüb: deyüben (74a7), (Ç)

*74a9'un 2. mısrası Ç'de şöyledir: Virdüm rûhına anuñ selāmı

***Qıssa 'i Deve Hāzret Resūl 'im: Ç'de "ḥikāyet 'aleyhis'selāmuñ ḥāli münāsibdür" geçmektedir.**

*yanmışdur cigerler: yanmış bu cigerler (74a10), (Ç)

*pāreler: pāre eyler (74a10), (Ç)

*levin: beñzi (74a11), (Ç)

12. Bu derstden nice yürek olmaya tağ
Bu derde uğrayanlar ęalmayı Şağ
13. Hbbn derdi yrnlar oęŐdr
Ki hyvnlar dağı duymaz ne işdür
14. Şalavat vergil imdi cnla sen
Deyeyim yine bir dertlü haber ben
15. Eger dimege bulursam ifkat
İŐidenlerde hiç ęalmaya tkat
16. Meger günlerde bir gün Őh-ı kevneyn
Çıķub huķbe oķurdu mh-u kevneyn

- A74b** 1. Didi kim haķķı çn mlnı haķķa
Virenler ir görür mlnı haķķa
2. Meger bileydi bir a' rb anda
Varıdı bir devecği yanında
 3. Didi Allh in işbu deveyi
Virirem isteremde deveyi
 4. Nazr ķlub deveye didi sultn
Bizüm çn y 'mer alęil bunı sen
 5. Resl in 'mer aldı çn anı
Resl kendüye merkeb ķıldı anı
 6. Ėazya gideridi binb ana
'Acbler diyeyim dinle sana
 7. Meger bir gice taşra ıķdı ol Őh
Utandı gün yüzünde göricek mh

*ķalmayı: ola mı (74a12), ()

*işdür: (74a13), ()

*vergil imdi: vir imdi (74a14), ()

*mlnı: yolnı (74b1), ()

*virerem: virrem (74b3), ()

*isteremde: isterem haķdan (74b3), ()

*yüzünde: yüzin (74b7), ()

*mh: cn (74b7), ()

8. Resûl'ullâh o gice çıkmışdı
Devecük havlı içre çökmüşidi
9. Gelüb geçmek diler önünden ol cân
Selâmullâh 'aleyküm der o sulţân
- Ç89a** 10. Dönüb andan yaña kıldı nazar şâh
Selâmın aldı anuñ ol yüzi mâh
11. Tırı gelüb deve ey bâ-uşûl der
Benüm hâlümi diñle yâ resûl der
12. Didi ben milki idüm bir kişinüñ
Adına ağızab iderlerdi anuñ
13. Kaçub andan çü düşdüm yazıya ben
Ki diñle kışşamı ey pâdişâh sen
14. Gece oldı ve geldi yırtıcılar
Ki dört yanımı aldı yırtıcılar
15. Didi incitmegiz biri birine
Bu işi işleyen soñra yerine
16. Resûlüñ merkebidür didiler bu
Yemek câ'iz degil durur bunı ço
17. Yanımdan yine tağıldılar anlar
Yimediler beni qodılar anlar

*yüzünde: yüzin (74b7), (Ç)

*mâh: cân (74b7), (Ç)

*içre: üzre (74b8), (Ç)

*der: dir (74b9), (Ç)

*ey: iy (74b11), (Ç)

*der: dir (74b11), (Ç)

*milki: mülki (74b12), (Ç)

*adın: adına (74b12), (Ç)

*kışşamı: hâlümi (74b13), (Ç)

*ey: iy (74b13), (Ç)

*geçe: gice (74b14), (Ç)

*şirtciler: yiyiciler (74b14), (Ç)

*ki: çü (74b14), (Ç)

*incitmegiz: incitmegüz (74b15), (Ç)

*74b15'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Kim olmaz işi işleyen yirine

*değil durur: değüldür kim (74b16), (Ç)

*tağıldılar: ayrıldılar (74b17), (Ç)

- A75a** 1. Diledüm gündüz oldı otlayam ben
Çü arnum açdı yiyüb oyam ben
2. Aalar otcaazlar carıurlar
Berü gel beni yigil diyüşürler
3. Resülün merkebisin didiler sen
Nebädätan işidürdüm bunu ben
4. Hele düşdüm apuña ey yüzi mäh
Binit oldum saña ben ey güzel şah
5. Velı var hacetüm atuında ey cän
Didi digil baña ne der o sultän
- Ç89b** 6. Didi kim ahiretde merkebün ben
Olam ben hacetüm ılgıl abül sen
7. Dahı bir hacetüm budur habibüm
Ki benden ön giderseñ ey tabibüm
8. Vaşiyet ıl benüm arama kimsen
Kimesne binmeye incünürem ben
9. Dahı yükletmeyeler hiç baña yük
Benümle iletmeyeler her yaña yük
10. Yaraludur yüregüm ey yüzi mäh
abül eyleye benüm maşüdum ey şah
11. Didi server aña bilgil yakın sen
Revä ıldum muräduñı senün ben

*yiyüb: yeyüb (75a1), (Ç)

*bir gel: berü gel (75a2), (Ç)

*bunu: anı (75a3), (Ç)

*ey yüzi: iy yüzi (75a4), (Ç)

*binti: binüb (75a4), (Ç)

*ey cän: iy cän (75a5), (Ç)

*der: dir (75a5), (Ç)

*ey tabibüm: iy tabibüm (75a7), (Ç)

*incinürem: incinir (75a8), (Ç)

*ey yüzi mäh: iy güzel şah (75a10), (Ç)

*eyleye: it (75a10), (Ç)

*benüm maşüdum: hacetümi (75a10), (Ç)

*ey şah: iy yüzi mäh (75a10), (Ç)

12. Gidicek dünyādan ol māh u kevneyn
Vaşiyet eyledi ol şāh u kevneyn
13. Didi kim Fāṭıma ey kızum sen
Oñat diñle benüm işbu sözüm ben
14. Devecügüm benüm sen yimleyesin
Anı kendü elüñle pesleyesin
15. Anuñ arķasına yük urmayasın
Kimesneye anı urdurmayasın
16. Hem etdi Fāṭıma bu sözi maķbūl
Şıvarub anı yemledi müdām ol
17. Meger kim Fāṭıma bir gice andan
Çıkar ħavlısı içine ondan
- A75b** 1. Devecük ħavlı içre çökmişidi
Bu ayrılık odun çok çekmişidi
- Ç90a** 2. Göricek Fāṭımayı tırdı yerden
Selām idüb didi şāhım kıızı sen
3. Gidelden didi dünyādan o sulṭān
Kıluram gice gündüz zār-ı efgān
4. Yimek içmek baña hiç siñmez oldı
Gözümüñ yaşı herkiz diñmez oldı
5. Doyamazam firāķa uş giderem
Bugün ben daĥı bundan naķl iderem

*yimleyesin: yemleyesin (75a14), (Ç)

*pesleyesin: yemleyesin (75a14), (Ç)

*anuñ: hem (75a15), (Ç)

*etdi: itdi (75a16), (Ç)

*şıvarub: şıvarub (75a16), (Ç)

*yemledi: yemler (75a16), (Ç)

*andan: evinden (75a17), (Ç)

*bu: pes (75b1), (Ç)

*ayrılık: ayrılık (75b1), (Ç)

*odun: odın (75b1), (Ç)

*yerden: yerinden (75b2), (Ç)

*gözümüñ: gözümüñ (75b4), (Ç)

*doyamazam: doyamadum (75b5), (Ç)

6. Ataña gönderür misin haber sen
Varıcağ anda şāha ne deyim ben
7. Nedür pes göynüni söylegil der
Ne ise hāliñi şerh eylegil der
8. İşıtdi bu sözi Fātıma deveden
Figān idüb çok ağladı avadan
9. Devenüñ boynunu kuçaqlayub āh
İdüb getdi özünden ol yüzi mäh
10. O hālde Fātıma iderken efgān
Devecük kulnuğunda virdi cān
11. Gelüb kendüye Fātıma gördi anı
Ki virmiş ol devecük hağka cānı
12. Görüb Fātıma anı eyledi zār
İşidenleri cāndan kıldı bī-zār
13. Zehī ‘aşk kim didi sende görüñdi
Yā sende görünen kimde görüñdi
14. Şabāh oldı kefen eylediler hoş
Ki sinle kazup anı gömdüler hoş
15. Gör ol hayvānken derdini ey yār
Pes insānsın özüñe kıl nazar var
16. Bes insānsın yā niçündür bu firqāt
Gör ol hayvānken hoş buldı vuşlāt

*deyim: diyem (75b6), (Ç)

*der: sen (75b7), (Ç)

*getdi: gitdi (75b9), (Ç)

*özünden: özinden (75b9), (Ç)

*kolnuğunda: koltığında (75b10), (Ç)

*virmiş: virdi (75b11), (Ç)

*‘aşk: ‘ışk (75b13), (Ç)

*eylediler: eyledi (75b14), (Ç)

*kazup: kazıb (75b14), (Ç)

*ey yār: iy yār (75b15), (Ç)

*pes: sen (75b15), (Ç)

*niçündür bu firqat: niçün yād olasın (75b16), (Ç)

*75b16’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: şalāvāt vir kim anda şād olasın

17. Ol hayvânken irdi Muştafāya
İrişdi rûhı anuñ hoş şafāya

A76a 1. Sen insânsın niçün kim yād olasın
Şalavāt vir kim anda şād olasın

2. Dağı ver rûhına şāhuñ selāmı
Hoş it eş-şalatu ve's-selāmı

Ĥatem-i Kışşâ' -i Deve ve Naşîhât

Ç90b 3. Pes imdi sen nice ümmetsin ey cān
Yolunda itmeyesin terk dil ü cān

4. Ki hayvāndan dağı kemtersin añla
Naşîhatdür sözüm ki katı diñle

5. Uzağdur menziliñ var gözlerüñ aç
Ġanī iken olasın niye muğtāç

6. 'Ömür sermāyedür bilen kişiyе
Pes ussı olmaya niçün işiyе

7. Bu 'ömri hağ yola ver imdi şarf it
Yoluñ ki düziken ver řāb şarf it

8. Ķāildiñ nefse vü şeytāna Ķalduñ
Hağğa Ķul iken uş nefse Ķul olduñ

9. Uyub bir vesvesesine ol lā' inüñ
Yitürdiñ bilmedüñ ortada dīnün

10. 'Acebdür bu nice 'ālim saña ey yār
Ķılurken Ķod dün ü gün hağğı izhār

11. Olaruñ hağ sözini diñlemezsın
Şanasın sözlerini añlamazsın

*hoş şafāya: Muştafāya (75b17), (Ç)

*76a2 Ç'de yoktur.

*dil ü cān: niçün cān (76a3), (Ç)

*muğtāç: muhtāç (76a5), (Ç)

*76a6 Ç'de yoktur.

*yiterdüñ: yitirdüñ (76a9), (Ç)

12. Velî bir gizlü vesvesesine anuñ
Uyub atarsın odlara bu cânuñ
13. ‘ Acebdür bu senüñ işiñ qarındāş
Niçün qorqub gözünüden aqmaya yaş
14. Varacaq yirüñi hîç añmayasın
Gece gündüz tırub nefse uymayasun
15. Niçün dîñüñi dünyāya şatarsın
Niçün haq söyleyene taş atarsın
16. Niçün haq sözde olur kulağüñ ger
Nedendür ğaybet olsa şevķun artar

- A76b** 1. Niçün añub günāhuñ ağlamazsın
Geçen işlerüñ añub ğam yimezsın
2. Niçün mağrūr olursun dünyāya hāy
Elüñden çıķa bir gün idesın vay
 3. Neden kıpar bular bilür misin sen
Kıpar bular bütün tül-1 emelden
 4. Kışıa ‘ ömrüñ uzun şanursın ey yār
Kılursın uzun uzaķ şanular
 5. Alubdur gözlerini hāb-1 ğaflet
İraq olduñ hüdādan diye ğasret
 6. Alubdur göñlüñ eviñ hübb-1 dünyā
Olubsun dünyānuñ hübbında şeydā

*76a12’nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: Uyarsın atuben otlara cânuñ
 *76a13’ün 2. mısrası Ç’de şöyledir: Niçün qorquban dökmeyesın yaş
 *añmayasun: añmayasın (76a14), (Ç)
 *geçe gündüz: geçe vü gündüz (76a14), (Ç)
 *uymayasun: uyasın (76a14), (Ç)
 *76a15 Ç’de şöyledir: Niçün bātil işe meylüñdür artuķ
 Nedendür kim haq işlerde şafāñ yok
 *işlerüñ: günāhuñ (76b1), (Ç)
 *olursun: olasın (76b2), (Ç)
 *76b3 Ç’de yoktur.
 *ıraq: ırağ (76b5), (Ç)
 *diye: zihî (76b5), (Ç)
 *olubsun: olubsın (76b6), (Ç)

7. Çekersin dünyānuñ cevri-cefāsın
 ˆ Aceb bu kim ki görmezsin vefāsın
- Ç91a** 8. Bu kıanıda bir iki gün hoş olduñ
 Şanursın eylige bunda tuş olduñ
9. Bu dünyā el deyüb bağlar yoluñı
 Bu kez añsuzdan bir gün ol belüñi
10. Bunuñ hūyı hebākardür bilürsiñ
 Bunuñ zevkı cefādur ger bilürsiñ
11. Bu dünyāya şakın aldanma kıardaş
 Yoluñ bağlamasun bu tuhfe kıılmamış
12. Bu maħrūm eylemişdür niceleri
 Kı yoldan çıkarubdur niceleri
13. Buña mağrūr olan maħrūm olubdur
 Velī aldanmayan maħrūm olubdur
14. Budur kıamu günāhlara olan baş
 Ĥadışdür Muştafādan diñle kıardāş
- (Ç93a16)** 15. Ne zerre zerreden zerre olursa
 ˆ İnāyet bize sulţānum kıılursa
16. Degül ancak benüm bu maħlūķuñ heb
 İder cürmini maħv ol zerre yā rab
17. İlähi fażluñı añladum dilerem
 Dilemezsem nider kıılmaz dil ārām

*bu kim ki: budur ki (76b7), (Ç)

*eyliñe: eylūñe (76b8), (Ç)

*hebākardur: hebādur ger (76b10), (Ç)

*bilürsin: bilür sen (76b10), (Ç)

*maħrūm: merħūm (76b13), (Ç)

*76b14 Ç'de şöyledir: Fāˆ izler çoğ ola ol zamānda
 Velikin az ola ˆ ālimler anda

*76b15 Ç'de 93a16. beyittir.

*76b16 Ç'de yoktur.

*dilerem: dilerüm (76b17), (Ç)

*dilemezsem: dimezsem (76b17), (Ç)

*nider: nidem (76b17), (Ç)

- A77a** 1. Dilerem beyti ma' mūruñ haqqı çün
Dağı cennetdeki hūdūñ haqqı çün
- Ç93b** 2. Nice evvelde lūtf itdūñ ilāhum
Gerü aḥirde ' afv eyle günāhum
3. Dağı cennetdeki hūrī haqqı çün
Olaruñ yüzleri nūrī haqqı çün
4. İlāhi hırşım ağzın aç kılma
Ġanīsin ġayrıya muhtāç kılma
5. Kāmu dertlerūñ derdi haqqı çün
Seḥer ' aşıkların virdi haqqı çün
6. Belā vaqtinde kıl şābırlaruñdan
Şafā derdinde kıl şākirleriñden
7. Şınık gönüllü miskinler içün
Ayağda kalmış obruk sinler içün
8. Şol aradaki bir cān kıla bir hū
Kıo imānda kıorhu cānda kıayġu
9. Yetīm olanlaruñ yaşı haqqı çün
Olaruñ yüregi başı haqqı çün
10. Şu vaqtin kim neyleye döne yönümüz
İlāhi nūrıla tıoldur sinimüz
11. İlāhi ulu adlaruñ haqqı çün
Dağı sevgüli dostlaruñ haqqı çün

*77a1'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Yedi kıat yerin yedi kıat göġün haqqıçün

*Bu beyit ana metinde yoktur: Yedi kıat yerin yedi kıat göġün haqqıçün

Ve ol cennetteki ni' met haqqıçün

*gerü: girü (77a2), (Ç)

*kamu: ilāhī (77a5), (Ç)

*77a5'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Saña ' aşıkların derdi haqqıçün

*kıl: it (77a6), (Ç)

*sınık: sınık (77a7), (Ç)

*77a8 Ç'de yoktur.

*olanlaruñ: olanların (77a9), (Ç)

*sevgüli: sevgülü (77a11), (Ç)

12. Emīn eyle ‘azābdan beni ey şāh
Ümīdüm bu umaram senden ey şāh
13. Murāda irmeyüb ölenler için
Beriyyede za‘īf kâlanlar için
14. Bizi şakla ilāhī yarın oddan
Geñizlik ile geçürgil şırātdan
15. Ve ğurbetde ğarībler aḥşamı çün
Seher vaḳtinde ‘āşıklar demi çün
16. Bizi cennet ḥūrīle yād idesin
Daḥı dīzārīnıla yār idesin
17. Beşikde ma‘ sūmlar silkindüsi çün
Döşekde ḥastalar inīldüsi çün

- A77b-Ç94a**
1. Gider kibr ile yoḥlu içümüzden
Götür küfür lāfzını dilümüzden
 2. Yetīm olanlaruñ yirincek için
Gelüb bir araya dirincek için
 3. Bize kıllar neḥsimüz yā rab musaḥhar
Deyelüm derd ile Allāhu Ekber
 4. Gecelerde dökülen yaşlar için
Bağırlarda biten hem başlar için
 5. Bizüm eksigimüz çok kalma aña
Kim eksiklik bizedür fażlı saña
 6. Kārañu geceler ḳadri ḥaḳḳı çün
Kātuñda düşleruñ ḳadri ḥaḳḳı çün
 7. Şabāḥ üstümüze ey ḥaḳ raḥmet ayın
Naşīb eyle bize ‘aşḳuñ şerāyīn

*geçürgil: geçirgil (77a14), (Ç)

*77a16'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Daḥı cennetleründe şād idesin

*lāfzını dilümüzden: lāfzın dilimizden (77b1), (Ç)

*bağırlarda: bağırlardağı (77b4), (Ç)

*eksiklik: eksüklik (77b5), (Ç)

8. Hâkikat milkine irenler için
Yolunda baş cān virenler için
9. Seni gerçek sevenler hürmetiçün
Hâbîbüñ Muşţafānuñ kurbetiçün
10. Anuñ ol çekdiği kurbet hâkķı çün
Tābunda bulduğı vuşlat hâkķı çün
11. Dağı şol sevgüli yārānları çün
Şeri' at birle kıl yārānları çün
12. Yağın eyle saña biz ' aşīleri
Gerekmez senden özge bize vāri
13. İlāhi seni vir ğayrını virme
Gözümüz gönülümüz senden ayırma
14. Getür perde komağıl kim görevüz
Te' ālā Allāh cemālūñi irevüz
- (Ç 92a11) 15. Oturub dünyāların söyleşeler
Dirülüb biri birin kollaşalar
16. Meger hācetleri yoğdur hudādan
Utanmazlar celāl-i kibriyādan
17. Bezer tañrı bularuñ gibi hālkdan
Irağ olan bularun vaşl-ı hākdan
- A78a** 1. Bezer tañrı gibi hālkı hāķ te' ālā
Kačan mađfūr idiser baķ te' ālā
2. Hâbîbüñ sözlerini diñledüñ mi
Nedür der ey qarındāş añladuñ mı

*milkine: mülkine (77b8), (Ç)

*hâbîbüñ: aķtuñda (77b9), (Ç)

*77b10 Ç'de yoktur.

*77b11'in 1. mısrası Ç'de şöyledir: Anuñ sevgülü yārānlarıçün

*77b14 Ç'de yoktur.

*77b15 Ç'de 92a11'de geçmektedir.

*77b15'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Biri birin derilib kulaşalar

*bularun: bulardan (77b17), (Ç)

*78a1'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: kačan maķbûl idiserdür o mevlā

- Ç92b 3. Yâ bildüñ mi yaqın mıymış kıyâmet
 ‘ Aceb var mı didüğünden ‘ alâmet
4. Ne kim didise bir bir gelübdür
 Ki ‘ âlem şerr-i şûr ğavğa tolubdur
5. Gel imdi aç gözüñ ğafletden ey yâr
 Utan haqdan bu ölmüş cânı uyar
6. Uzaq şanuları çıkar göñülden
 Ki haqdan yaña yol tut cân dilden
7. Yapışgıl evliyānuñ etegine
 Qım (...) seni ol begler begine
8. İder kesb anuñla āşinālıq
 Olasın pay gide senden gedālıq
9. Tutar sada didüğini bilişirsın
 Hâbîbullâh bunda buluşursın
10. Qomaz müşkilleride hâl ider ol şâh
 Ki cehd idüb yetişibdürgil aña râh
11. Hemân olur muhabbet hâşıl ide pes
 Senüñ de şâh olısardur vaşl ide pes
12. Muhabbetden açılır kapular bil
 Muhabbetden bulur maqşūdını dil
13. Muhabbet hâşıl itdünse qarındâş
 Yüri dosta ki çatma halka fâş

*bir bir: uş bir (78a4), (Ç)

*gözüñ: göziñ (78a5), (Ç)

*ey yâr: iy yâr (78a5), (Ç)

*ölmüş: ölmüş (78a5), (Ç)

*78a6'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Dut haqdan yaña cânu göñülden

*tutar sada: dutarsañ (78a9), (Ç)

*bunda: andan (78a9), (Ç)

*yetişibdür: yetişdürgil (78a10), (Ç)

*hâşıl ide: hâşılıñ (78a11), (Ç)

*78a11'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Senüñ şâh olısar pes vâşılıñ pes

*78a12 Ç'de yoktur.

*ki: kim (78a13), (Ç)

14. Olan h alkıla bil ha dan ıra dır
Ki ha dan ıra  olmak ki fir adır
15. Y ri dostdan ya a a lanma h c sen
Bu nefis arz sına ba lanma h c sen
16.  ri  dosta ki bulasın  af yı
Anasın anda ben buy-1 (...) vayi
17. Diyesin ki  aha ibn-i Sin n 
 abundan reddi  ılma y  rab anı

- A78b** 1. Kime ka mı  bir  ulu dur ol sen n di
Y zi  arasına ba ma anu  di
2. Olur ol demde ma b l  amu s zler
G ricek dost y zini anda g zler

M n c t B ri

-  93a** 3.  l hi sen na ib it yine seni
Dilerem yine senden yine seni
4.   Amel m yok ki y  rab umam ben
Ba a ho n d olasın ol   amelden
5. Sa a l yık oluca  bir i im yok
 l hi bu y z m  ara  u um  ok

*ıra dır: ıra dur (78a14), ( )

*fir adır: fir adır (78a14), ( )

*a lanma h c: a lanma ıl (78a15), ( )

*ba lanma h c: ba lanma ıl (78a15), ( )

*78a16  'de yoktur.

*78a17'nin 2. mısrası  'de  yledir:  apundan eylemegil sen red anı

*kime: ki (78b1), ( )

*sen ndi: sen ndir (78b1), ( )

*anu dı: anu dur (78b1), ( )

*78b4' n 2. mısrası  'de  yledir:  amel eylemed m ki umam andan

*A a ıdaki beyitler ana metinde yoktur:

 amularu   apu a (...)

Ki vardur iled rler y  rab anı

Ben mde arma anum y z  arası

 apu a tu fe d zmi em varası

6. Benüm ol mücrim ‘ âşî āvāre
Benüm ol derdimendi yüzi kıara
7. Geçürdüm ‘ ömri ğaflet öncüsünde
Ve fikrim yok kıyāmet kıorķusunda
8. Muşırr oldum günāha gıce gündüz
Daķı ğayr işe hıç döndermedım yüz
9. Eger dünyāyı dübdüz arayalar
Daķı şarkı ve ğarбі darayalar
10. Bulunmaz bencıleyın çok günāhkār
Ararlarsa nice il leyl-i nehār
11. Günāhum çok muķırram yā ilāhı
Günāhı çokların sensın penāhı
12. Ne kıadar çoğısa yā rab günāhum
Degül çok rahmetiñden pādişāhum
13. İlāhi rahmetide kıatresinden
Ne kıadar ger yetişse zerresinden
- (Ç91a7) 14. ‘ Amel dünyā ile olmaz birāder
Kıanı imdi anı terk ide birāder
15. İde terk anı duta ğaķ yolunu
Çeke dünyādan ol küllı elini
- A79a** 1. Oruç tıt dünyāyı ger yetse güçüñ
Açasın cennet ile sen orucuñ

*āvāre: ilĀhı (78b6), (Ç)

*78b6’nın 2. mısrası Ç’de şöyledir: Kim itdüm dün gün şāf-i günāhı

*öncüsünde: uyķusunda (78b7), (Ç)

*ķorķusında: kıorķusında (78b7), (Ç)

*78b9-78b12 Ç’de yoktur.

*78b10 Ç’de şöyledir: Günāhı var kı ol gelmedi benden

Dünü gündür ğayāsızlık eden ben

*78b14 Ç’de 91a7’de geçmektedir.

*ide: ede (78b14), (Ç)

*tıt: dut (79a1), (Ç)

*yetse: yitse (79a1), (Ç)

2. Daḥı ʿuzlet kı̄l işbu ḥalḳdan ey yār
Naşīḥatdür sözümi kı̄l ḳabūl var
3. Ki ḥalḳa ḳarışanlar oldı muḥtāç
Yürı var sözümi ṭut gözlerüñ aç
4. Demişdür mefḥarı buña inatıñ
Şefāʿ atcisi bil ḳamu ʿuşātuñ
5. Şeker lāfzından uş böyle buyurdı
Ki gele ṭuta bir ḳavm iş buyurdı
6. Ki vāʿ zılar çoḳ ola ol zamānda
Velikin az ola ʿāmiller anda
7. İdeler vaʿ zı lākin ṭutmayalar
Didükleri yola hiç gitmeyeler
8. Yine ʿālemlere ḥalḳ uymayalar
Ki ḥaḳ sözi ḳulaḡa ḳoymayalar
- Ç91b** 9. Daḥı ḳendi hevālarını ʿilmi
Ki uyduralar ol ḳorḳu degilmi
10. Çoḡ ola pes dilenci virici az
Geleler ḥaḳ yoluna virmeden vaʿz
11. Didiler yā Resūlʿullāh beyān it
Ne vaḳt olur bize anı ʿayān it
12. Didi ol vaḳte şu vaḳti olısdur
Namāz olmaz ḳılan az ḳılısdur

*ey yār: iy yār: (79a2), (Ç)

*ṭut: añla (79a3), (Ç)

*inātuñ: inātuñ (79a4), (Ç)

*iş: kim (79a5), (Ç)

*79a7'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Diyeler kendüleri gitmeyeler

*ki: şu (79a8), (Ç)

*kendi: kendü (79a9), (Ç)

*didiler: dediler (79a11), (Ç)

*olur: oluben (79a11), (Ç)

*79a12'nin 1. mısrası Ç'de şöyledir: Didi şu vaḳt oḳuyan olısdur

*ḳılısdur: olısdur (79a11), (Ç)

*didi: dedi (79a12), (Ç)

13. Olar çün kim namāzı unudalar
Çamusı dünyā komağa gideler
14. Severler kazılar rüşvetlü işi
Bitürerler işin rüşvetle kişi
15. Eger bî-ḥaḳ ger bātıldurur ol
Ki rüşvetsiz da' vî olmaya her ol
16. Çarışmañ bes bularuñ gibi ere
Didi kişi bu ḥaḳdan çıkara
17. Gel imdi 'uzlet it sen daḫı ḥaḳdan
İraḳ olmayasın sen daḫı ḥaḳdan

- A79b**
1. Velî bil 'uzleti olur ney ile
Olur ḥaḳdan ṭama' iñ kesmek ile
 2. Ṭama' kesmek neyle olur bil anı
Diyeyim saña pes işitgil anı
 3. Ölüm añağıla qalmaz ṭama' bil
Gel imdi gice gündüz aña ṭurgıl
 4. Uzun uzaḳ şanurlar gel va'z
Bu 'ömri şanmağıl çok azdur zār

- Ç92a**
5. Kıyāmet kōpmağa bilgil yaḳındur
Geyüb şöhret tonını ṭāb yaḳındur
 6. İşidüñ kim Muḥammed Muştafānuñ
Dedügi işde geldi bir bir anuñ

*olar çünkim: olardur kim (79a13), (Ç)

*unudalar: unıdalar (79a13), (Ç)

*rüşvetlü: rüşvetli (79a14), (Ç)

*7914'in 2. mısrası Ç'de şöyledir: Biter her işi rüşvetli kişi

*her ol: maḳbûl (79a16), (Ç)

*79a16'nın 2. mısrası Ç'de şöyledir: Kişi didi ḥaḳ yoldan çıkara

*İraḳ: İrağ (79a17), (Ç)

*olmayasın: olmayalar (79a17), (Ç)

*neyle: neyile (79b2), (Ç)

*şanurlar: şanudan (79b5), (Ç)

*işidüñ: irişdüñ (79b6), (Ç)

*işde: uşda (79b6), (Ç)

7. Zamān çün āhir olmağdan ‘ālāyım
Saña uş bir ḥadīş tekrīr ideyim
8. Ola kim gecesin ṭul-ı emel
İdesin tā ger gelürsin ‘amelden
9. Dimişdür kim ḥabībullāh diñle
Ger aq şanma didügi ḥağdur añla
10. Gele bir tā’ife āhir zamānda
Zinālar çok ola didi hem anda
11. Ola fāsıq kocası ve yigidi
Dağı ‘avrātlaruñ qalmaya odi
12. Erenlerden ḥazār itmeyenler hīç
Görüncek yüzlerin örtmeyeler hīç
13. Dağı bir kavm gele didi Muḥammed
Ki mescidler tola didi Aḥmed
14. Ola cem‘ kılmak çün namāzı
Unudalar namāzı vü niyāzı
- Ç94a13** 15. İlähi gönümüzi kııl pür envār
Ve lūṭfuñ şerbet ile bizi şuvar
16. Kerımsin yā ilāhı sen kerımsin
Raḥımsin yā ilāhı sen raḥımsin
17. Ḥudāya lūṭf umaruz sen kerımden
Nola kul raḥmet umarsa raḥımden
- A80a-Ç94b** 1. Kuluñ sultān katında eksigi çok
Olur mı kul İlähı eksigi yok

*79b7’ nin 2. mısrası Ç’de şöyledir: Bir ḥadīş diyeyim pes añla kâim

*79b8 Ç’de yoktur.

*görüncek yüzlerin: görüben yüzini (79b12), (Ç)

*aḥmed: muḥammed (79b13), (Ç)

*kılmak cüm: kıлмаğıçün (79b14), (Ç)

*79b15 Ç’de 94a13’de geçmektedir.

*ḥudāya: ilāhı (79b17), (Ç)

*80a1’in 1. mısrası Ç’de şöyledir: Kim ola kim ilāhı eksügi yok

2. amu eksiklüklerden ben uluñ kim
Ki kimden kemterem kimden kem ben
3. Getürdügüm amu ‘acz ile noşān
İlähi umaram fazlıla ihsān
4. Egerçi çokdurur yüzüm arası
abuñ oyub yüzüm yokdur varası
5. Muammed hürmeti çün yā İlähī
Ki ‘afv it hoca oqlundan günāhı
6. Anuñ ābā vü ecdādın atuñda
İlahi hāş eylegil hāzretiñde
7. Kerem ıl daı ivānı şaqla
Ki şeytān vesvesesinden anı bekle
8. Daı evlāduñ bekle hevādan
Müyesser eyle rahmānı uvādan
9. ‘İlim vir kim ‘amel olsun muarın
Kim hāş olsun senüñ atıñda yarın
10. Daı gemiş te‘alludan ne kim var
İlähi yerlerin eyle pür envār
11. Daı bize mühibbi dost olanı
Keremden yarlıa yā rab sen anı
12. Daı her kim oursa bu kitābı
İlähi ılma sen aña i‘tābı
13. Daı hem oudanıñ yā ilāhī
Baışla şuların ‘afv it günāhı

*egerci: gerci (80a4), (Ç)

*yüzüm: yüzümüñ (80a4), (Ç)

*hāzretinde: hāzretiñde (80a6), (Ç)

*ivāmı: imānunu (80a7), (Ç)

*şeytān vesvesesinden: şeytānlar şerrinden (80a7), (Ç)

*yerlerin: yerlerini (80a10), (Ç)

*yarlıa: yarlıaıl (80a11), (Ç)

*ılma: eyleme (80a12), (Ç)

14. Dağı hem diñleyenüñ göñlüne nür
Virüb eyle yarın anları mesrür
15. amumuz dilerüz fażluñdan ey řāh
Bağışla şuçumuz ey yüce Allāh
- 95a 16. Bağışla cürmini ben bī-nevānuñ
Yüzi şuyına yā rab Muřtafānuñ

ātemetü'l-Kitāb

- A80b 1. Sen açdıñ yā ilāhī baña beni
Tamām itdüm çü fażluñla kitābı
2. İlāhi eyledüñ albüme ilhām
Bu ma' nī ni' metinden indüñ in' ām
3. Didüm mevlüdini ' aşıqlarıla
Anuñ hulın didüm şadıqlarıla
4. Didüm hem mu' cizātın ol abībüñ
Dağı mi' rācın ol derde řabībüñ
5. Vefātın dağı didüm yana yana
Çıkarum ğar idüben ara ana
6. Biamdillah tamām itdüm kitābum
Görüñdi dil gögünden afitābum
7. Bu kez ad virmege dutdum ümīdüm
abül eyle budur yā rab ümīdüm
8. Sebeb ide bu sözlerüm te' ālā
Günāhumdan gece ol ayy-ı a' lā

*diñleyene: diñleyenler (80a12), (Ç)

*cürmini: şuçumuzu (80a13), (Ç)

*' aşıqlarıla: ' aşıqlarına (80b3), (Ç)

*şadıqlarıla: şadıqlarına (80b3), (Ç)

*çıkarum: çıkarım (80b5), (Ç)

*gmrüñdi: açıldı (80b6), (Ç)

*virmege: itmege (80b7), (Ç)

*80b7'nin 2. mısrası Ç'de şöyledir: Du' ālara aa itdüm ümīdüm

*ide bu sözlerüm: eyleye bu sözlerim (80b8), (Ç)

9. Ki her bir ula itmiş bir bahāne
Ümīdüm bu ola ol bir bahāne
10. Ümīdül-Müz̄nibīn didüm buña ad
Oğuyanlar kıyāmetde ola řād
11. Dağı tārīhi budur bilgil ey cān
Sekiz yüz seksen üç yıl şehr-i şa‘ bān
12. Kim olmışdı andan yedi gün hem
Ki şatüm oldı kitāb vAllāhü ‘ ālem

*80b11 Ç’de şöyledir: İlahī hem oğuyanı ve diñleyeni
Rağmetünle yarlığagıl yanan

4. YAZILIŞ ÖZELLİKLERİ

Eserin incelediğimiz her iki nüshası da okunaklı olarak yazılmıştır. Yazılış özellikleri genel olarak Eski Anadolu Türkçesinin yazılış özelliklerini yansıtmaktadır. Eserin Milli Kütüphane (A) nüshasının okunuşunun kolay ve beyitlerin daha anlaşılır olmasından dolayı (A) nüshası üzerinde çalışma yapılmıştır. Eserde tutarlı bir imla özelliğinden bahsetmemiz mümkün değildir. Bazı kelimelerin metin içerisinde birden farklı şekilde yazıldığı görülmüştür. Aynı zamanda bu farklılıklar yapım ve çekim eklerinin kullanımı sırasında da ortaya çıkmıştır.

Eserde bazı kelimeler iki farklı şekilde karşımıza çıkmıştır:

bay : 21a6

pay : 9b15

de- : 71a13

di- : 71a16

gece : 28a7

gice : 9b6

yetiş- : 5a8

yitiş : 10a7

giy- : 64b16

gey- : 11b8

ilet- : 17b10

elet- : 17a9

git- : 7b5

get- : 23b14

korķ- : 29a15

korķu : 26a11

ķok- : 15b4

duy- : 69a4

ķuy- : 32a7

cibril : 65a9	cipril : 65a11	
biraz : 71b12	piraz : 66b11	
it- : 5a14	id- : 2a2	et- : 7a4
eyle- : 3a17	iyle- : 3b1	
birāder : 4a1	bürāder : 40b5	
ķapu : 5b5	ķabu : 63a16	
vir- : 11b16	ir- : 4a15	bir- : 8b4
civān : 19b5	cüvān : 6b2	
dol- : 23a1	ķol- : 8a13	
dar ağacı : 46b5	ķar ağacı : 43a15	
ey : 32b7	iy : 21a6	
ķayķu : 12b15	ķayķulı : 69b16	
biş : 52a12	beş : 52a15	

Bu farklılıkların sebebi müstensihin eğitiminin yetersiz ve o dönemde oturmuş bir imla sisteminin olmamasından kaynaklanmaktadır. Yine kelimelerde olduğu gibi yapım ve çekim eklerinin kullanımında da farklılıklar karşımıza çıkmıştır.

Eski Anadolu Türkçesinde teklik 1. şahıs eki sonu ünlü ile biten kelimelerde –m, ünsüz ile biten kelimelerde -(u)m/-(ü)m'dür. (Özkan 2000: 111). Fakat Ümîdü'l-Müznibîn'de hem -(u)m/-(ü)m şekli, hem de -(ı)m /-(i)m şekli karşımıza çıkmıştır.

biz**üm** : 11a4biz**im** : 8b8günā**hum** : 77a2günā**ım** : 2b10qalb**üm** : 80b2qalb**im**: 3a12

Eski Anadolu Türkçesinde teklik 2. şahıs eki –ñ'dir. Aradaki yardımcı ses -u/-ü-'dür. (Özkan 2000: 111). Fakat Ümīdü'l-Müzñibīn'de yardımcı ses olarak -ı/-i- şeklinde kullanımı da karşımıza çıkmıştır.

sen**üñ** : 64b15sen**iñ** : 64b4yüz**üñ** : 22b4yüz**iñ** : 19b2

İlgi hali eki ünsüz ile biten isimlerde –uñ/-üñ, ünlü ile bitenlerde –nuñ/-nüñ'dür. (Özkan 2000: 114). Fakat Ümīdü'l-Müzñibīn'de ilgi ekinin hem -uñ/üñ -nuñ/-nüñ hem de -iñ /-iñ -niñ /-niñ şeklinde kullanıldığı görülmüştür.

anu**ñ** : 2b1anı**ñ** : 2a17sen**üñ**: 19b2sen**iñ** : 18a5oğlanu**ñ**: 24a9oğlanı**ñ**: 23a10

Öğrenilen geçmiş zaman eki -miş / -miş'tir. (Özkan 2000: 137). Fakat Ümîdü'l-Müznibîn'de öğrenilen geçmiş zaman ekinin hem –miş/-miş hem de -muş/-müş şeklinde kullanıldığı görülmüştür.

tır**miş** : 16a9

tır**muş** : 29a5

gö**rmüş** : 43b10

gö**rmüş** : 45b12

Görülen geçmiş zaman eki -dı/-di'dir. Yazılış bakımından ünsüz benzeşmesine tabi değildir. Ekin ünlüsü teklik ve çokluk birinci ve ikinci şahıslarda yuvarlak, üçüncü şahıslarda ise düzdür. (Özkan 2000: 136).Fakat Ümîdü'l-Müznibîn'de görülen geçmiş zaman ekinin hem –dı/-di/-du/-dü, hem de -tu/-tü şeklinde kullanıldığı görülmüştür.

di**dim** : 31a12

di**düm** : 31a13

old**dı** : 28a9

old**dı** : 28a9

gö**rdi** : 29a4

gö**rdüler** : 42b2

idi**ñ** : 8a7

idi**ñ** : 27a6

öp**di** : 26b10

öp**tü** : 13b6

Eski Anadolu Türkçesinde yaygın olarak kullanılan -up / -üp zarf fiili, Ümîdü'l-Müznibîn'de -ub/-üb şeklinde de karşımıza çıkmıştır.

var**up** : 43a8

var**ub** : 31a1

ağlaş**ub** / 43b17 , yar**ub** / 44a8, t**utub** / 44a2, ba**ğub** / 44a8

Eski Anadolu Türkçesinde isimden isim yapan -lık/-lik/-luk /-lük eki, Ümîdü'l-Müznibîn'de -lîğ şeklinde de karşımıza çıkmıştır.

düşman**lîğ** : 16b8

5. BULGULAR

5.1. ŞEKİL İNCELEMESİ :

Eski Anadolu Türkçesi'yle XV. yüzyılda kaleme alınan Ümîdü'l-Müznibîn'in transkribe edilerek gün yüzüne çıkarılması kadar eserin dil özelliklerinin de ortaya konması dönemin dil özelliklerinin esere ne ölçüde yansıdığı gösterilmesi açısından önem arz etmektedir. Ümîdü'l-Müznibîn'in şekil incelemesi sonucunda ortaya çıkan bulguları burada veriyoruz.

5.1.1. Yapım Ekleri

5.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

+dIn : Sınırlı sayıda kelimedede görülür. Aslında ayrılma hali şeklindedir. (Gülsevin 1997: 116).

öñ+din 65b10

+düz : İşlek bir ek değildir.

gün+düz 4b3, 7b8, 9b6, 14a11, 14a8, 28a11, 28a12, 28a7, 31a16, 37a9, 40b9, 75a1,

+Il : Renk adlarına eklenir.

kız+ıl 41a11, yeş+il 11b8

+IU : İsimlerden sıfat görevinde kelimeler yapar.

hürmetlü 53b6, dür+lü 13b11, 14a1, 22a7, bağ+lu 37b9

+IUk : Düzlük ve yuvarlaklık uyumuna giren bu ek âlet ismi ve soyut isim yapar (Vural 2004: 11).

düşmân+lığ 16b8, dost+luğ 5a16

+mİş : Altı ve yedi sayı isimleri üzerinde kalıplaşmış olarak görülür. Çok eskiden ‘on’ anlamını taşıyordu (Gülsevin 1997: 118).

yit+miş 26b6, 40b5

+ncİ : Bu ek sayı isimleri yapmakta kullanılır.

on iki+nci 9b4 , dörd+(ü)nci 7a8, üç+(ü)nci 23a9

+sÜz : Olumsuzluk ve yokluk ifade eder.

ek+süz 63a5, göz+süz 24a12, ök+süz 59b12

5.1.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri

-An : Fiilden sıfat yapan bir ektir.

İd-en 49a13, sev-en 18b2, gel-en+ler 58a7, iç-en+ler+e 49a11, kal-an+lar+a 34a17

-İcİ : Bir işin failini belirtmek amacıyla sıfat yapar.

id-ici 63b13, tağıd-ıcı 63b13, yak-ıcı+dur 63b14

-K : Sonu ünlü ile biten kelimelere doğrudan eklenen bir ektir (Vural 2004: 12).

Buda-ğ+lar+uñ 47b12, ıra-ğ 55a14, yeme-k 74b16, dile-k 53b7

-l : Geçişsiz fiilden sıfat ve zarf yapar (Gülsevin 1997: 136).

düke-l < düke-l+i 63b12

-mA : İsim fiil eki olan bu ek muhaffef masdar yapar.

ol-ma 12a5

-mAK : Masdar isimleri yapar.

kılmak 2b1, getürmek 5b/1, kılmak+a 2b15, eylemek 71a12, virmek+den 30a17
sevmek 40a12, görmek 63a2, gütmek 14a17

-U : Çok az örnekte görülmektedir.

gir-ü 13b4, tol-u 4a16

5.1.1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+A- : Metnimizde çok az kelimedede görülmektedir.

uğ(u)r+a-dı 69a5, dil+e-r+sin 14a17

+dA- : İşlekliliğini yitirmiş bir ektir.

al+da-n-ma 76b11, is+te-r 4b11

+lA- : İşlek bir ektir.

sö+(y)z+le-r 6b8, bağış+la-dı 6a4, iş+le-di 50b/6

+lAn- : +lA- ekinin -n- çatısı ile genişletilmiş şeklidir (Gülsevin 2004: 157).

añ+lan-ma 78a15, bağ+lan-ma 78a15

+sA- : Arzu etmek, istemek, saymak anlamını ifade eden fiiller türetir.

şu+şa+dım 6a7

5.1.1.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

-dUr- : Geçişli çatı kuran bir ektir.

tol-dur 34b4, bil-dür-di 27a14, it-dür 46b9, gey-dür+e+ler 46b/6

-l- : Edilgen çatı kurmaya yarayan bir ektir.

yaz-(ı)l-mış 70b16, vir-(i)l-di 8a7, yarad-(ı)l-mış 57a9, dik-(i)l-miş 73a8, bük-(ü)l-müş 73a8

-n- : Çoklukla dönüşlülük yapar.

ol-(ı)n-cağ 14a11, al+da-n-ma 76b11

-r- : Geçişli çatılar kurar.

bit-(ü)r-ür-ler 79a14, çık-(a)-r 8b14, vit-(ü)-r-ler 3b9

-ş- : İşteş çatılar kurar.

ir-(i)ş-di 5a11, yet-(i)ş-di 5a8

-t- : Geçişli fiiller yapar.

yük-le-t-me-ye-ler 75a9, diñle-t-di 46b4

-y- : Eski Türkçe'deki d'nin devamıdır (Gülsevin 2004: 160).

do-y-am 75a1

5.1.2. İsim Çekimi

5.1.2.1. Çokluk Ekleri

+lAr :

yaş+lar: 58a6

cān+lar : 69a9

yārān+lar: 58a7

ḥayvān+lar: 74a13

fiğān+lar: 60b2

‘acāīb+ler: 74b6

ķulaķ+lar: 68b13

ğarīb+ler: 77a15

gece+ler: 77b6

beg+ler: 78a7

5.1.2.2. Hâl Ekleri

5.1.2.2.1. İlgi Hâli

+(U)m :

ben+üm: 78b6

biz+üm: 11a4

+(U)ñ / (I)ñ :

bunlar+uñ: 39a12

ibn-i Sinân+uñ: 37a13

anlar+uñ: 35b17

halk+uñ: 38a1

düş+üñ: 10b8

cihân+uñ: 38b14

el+üñ: 2a5

kelâm+uñ: 52b39a2

evlâd+uñ: 80a8

cân+uñ: 39a7

derd+iñ: 24b4

za'îf+iñ: 26b4

halk+iñ: 32a7

şehir+iñ: 41b8

+(nU)ñ :

baba+nuñ: 42a14

hudâ+nuñ: 64a7

ķamu+nuñ: 44a3

vefâ+nuñ: 70a17

tanrı+nuñ: 45a11

dünyâ+nuñ: 76b6

Muṣṭafā+nuñ: 75b9

ilāhī+nuñ: 22a2

evliyā+nuñ: 78a7

biri+nuñ: 44a12

5.1.2.2.2. Yükleme Hâli

+y(I) :

‘Alī+yi: 55a1

acı+yı: 67b3

ben+i: 51b16

biz+i: 46a13

ķamçı+yı: 61b12

yay+yı: 70a9

kendü+yi : 37b/3

şark+yı: 78b9

ķapu+yı: 64a9

ğarb+yı: 78b9

+n :

gece+si+n: 79b8

yüreg+i+n: 17b8

ķamu+sı+n: 2b4

ķurūf+ı+n: 21b1

biri+si+n: 9b16

ķadd+i+n: 21b8

yarağ+ı+n: 11a13

ümīd+i+n: 22a2

yüz+i+n: 13b17

darb+ı+n: 22b16

5.1.2.2.3. Yönelme Hâli

+y(A) :

ara+ya: 23b6

ana+ya: 29a11

ķamu+ya: 23b16

varķa+ya: 29a17

ķamza+ya: 26a6

resūl+e: 31b2

ķirā+ya: 28a8

mekke+ye: 31b2

5.1.2.2.4. Bulunma Hāli

+dA :

ķam+da: 31b7

sā^çat+de: 40b17

yol+da: 33a10

dem+de: 43b15

cihān+da: 36a10

meķteb+de: 44a6

zamān+da: 38a15

yer+de: 45a15

gūn+de: 39b4

gice+de: 46a5

5.1.2.2.5. Çıkma Hāli

+(n)dAn :

yerden: 75b2

muķtafā+dan: 76b14

dūnyā+dan: 75b3

^çazāb+dan: 77a12

cān+dan: 75b12

ķaķ+dan: 78a5

ķayvān+dan: 76a4

dost+dan: 78a15

ķudā+dan : 76b5

eķyā^ç+dan: 5a4

5.1.2.2.6. Vasıta Hâli

+IIA :

‘aşk+ıla: 66a10

hürmalığ+ıla: 73a8

āsānlığ+ıla: 67b5

borç+ıla: 73a11

taşlar+ıla: 69a7

cān+ıla: 74a14

yanmağ+ıla: 71a4

nūr+ıla: 77a10

selmān+ıla: 71b17

halk+ıla: 78a14

+(y)IA :

şafā+yla: 6b7

adı+yla: 26a17

kahkaha+yla: 33b10

sırr+ıyla: 40b17

ad+ıyla: 10a6

+IA :

kılıç+la: 23a16

fiğān+la: 60a7

anuñ+la: 23b2

tonlarum+la: 66b8

anuñ+la: 78a8

‘izzetiñ+le: 3b2

fazluñ+la: 80b1

kuvvet+le: 6a11

hasan+la: 41a13

gözün+le: 11a17

-n :

Eski Türkçe'den beri devam edegelen vasıta eki (-n) de Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde oldukça işlek olarak kullanılmaktadır (Özkan 2000: 117). Eserimizde iki ayrı kelimedede görülmektedir.

deg-i-n : 33a12, 40a10, 41a1

iç-ü-n : 2b7, 3b9, 4a12, 4a3, 4a3, 5a3, 8a1, 8b9, 11a4, 11a6, 11a6, 20b4

5.1.2.2.7. Eşitlik Hâli

+cA :

kıldığım+ca: 36b14

añduğum+ca: 50a6

yanum+ca: 50b12

yalıñız+ca: 28a10

yanın+ca: 54b12

5.1.2.2.8. Yön Gösterme Ekleri

+ra / +re :

şoñra : 3a6, 3b5, 5a10, 5a8, 6a1, 6b7, 18b10, 30b13

üzre : 4b10, 9a10, 34b1, 38a8, 44b4

+aru / +erü : Eski Türkçe’de -garu, -gerü şeklindedir.

üzerine: 5a1, 10b1

+ru / +rü :

girü: 13b4, 26a7, 29a12, 45a10, 47b10, 47b11, 52a2, 52a3, 52a5, 52a6

berü: 13a7, 41a6, 62a2, 72b3, 75a2

5.1.2.2.9. Karşılaştırma Ekleri

+rAķ :

ıatlurakđur: 6a9

5.1.2.3. İyelik Ekleri

1.Tekil Şahıs : +(U)m / +(ı)m

göz+üm: 12b12

ümmet+üm: 13a7

ıabīb+üm: 13a7

seyyid+üm: 16a3

söz+üm: 16a4

günāh+ım: 2b10

ķalb+im: 3a12

1.Çoğul Şahıs : +(I)mUz / (I)mIz

şāh+ımız: 18b3

baş+ımız: 60a16

cān+ımız: 60a16

kayd+ımız: 60b16

şabr+ımız: 73a16

hāl+ımız: 8b3

cānlar+ımız: 38b15

2.Tekil Şahıs : +(I)ñ

şāh+uñ: 74a9

cān+uñ: 76a12

şevk+un: 76a16

günāh+uñ: 76b1

yol+uñ: 76b11

2.Çoğul Şahıs : +(I)ñUz

kanğ+iñuz: 46a10

dil+iñüz: 42a16

göñüller+iñüz: 42a16

3. Tekil Şahıs : +I

‘āşık+ı: 42b5

nihān+ı: 43b7

‘aql+ı: 44a12

iş+i: 44b4

+(s)I

şafā+sı: 48a1

ma‘nā+sı: 49a1

ķamu+sı: 49a15

vefā+sı: 56a9

mevlā+sı: 62b3

3. Çoğul Şahıs : +lArI

at+ları: 64a2

toprak+ları: 64a5

hātūn+ları: 64a6

ķul+ları: 64a6

aḥbāb+ları: 70a4

5.1.2.4. Soru Ekleri

mI :

var mı: 72b2

yok mı: 72b16

bildüñ mi: 78a3

olur mı: 88a1

şu mı: 6a8

5.1.2.5. İsimlerde Bildirme

5.1.2.5.1. Geniş Zaman

1. Tekil Şahıs : +(y)Am

kılı(y)+am: 71b16

‘āşıkı(y)+am: 72a8

kızı(y)+am: 22b7

yıldızı(y)+am: 22b7

toğrı(y)+am: 23a14

2. Tekil Şahıs : +sIn

kazı+sın: 24a15

sen+sin: 24b4

perī+sin: 28b2

kamu+sın: 32b6

3. Tekil Şahıs : +dUr

ħod+dur: 35b13

Muřtafā+dur: 38a1

cāzū+dur: 38a17

mu^c cizāt+dur: 40b2

mā^f lūm+dur: 44a4

1.Çoğul Şahıs: Ümīdü'l-Müznibīn adlı eserde 1. çoğul şahıs ekine örnek olacak bir kullanıma rastlamadık.

2.Çoğul Şahıs: Ümīdü'l-Müznibīn adlı eserde 2. çoğul şahıs ekine örnek olacak bir kullanıma rastlamadık.

3.Çoğul Şahıs : +lArdUr

ķoca+lardur: 40a9

ulu+lardur: 23b9

5.1.2.5.2. Hikāye

var+ıdı: 29b1

yoğ+ıdı: 35b5

Ĥariřoğlı Zeyd idi: 35b5

mu^c cizātından idi: 40a11

cömerd idi: 40b6

5.1.2.5.3. Rivayet

devletlü imiş: 63a4

yekimiş: 73b17

5.1.2.5.4. Şart

çoğısa: 78b12

varısa: 61a5

5.1.3. Zamirler

5.1.3.1. Şahıs Zamiri

1. Tekil şahıs:

ben: 2b13, 2b7, 2b8, 3a10, 3b14, 4a2, 4a4, 4b12, 4b4, 5b16, 6a1, 6b2, 6b3, 6b7, 6a16, 7a3, 7a4, 7a5, 9b11, 10a6, 11a1, 11a3, 11a5, 12a10, 12a10, 12a9, 12b10, 13b9, 13b9, 16a12, 18b1, 18b2, 18b8

benüm: 2b12, 3b6, 3b15, 3b16, 4a1, 4a3, 4a12, 6a11, 7a2, 7b9, 10b17, 11b9, 12b1, 12b9, 13a7, 14a15, 14a7, 14a9, 16a2, 16b1, 18b1, 19a5, 20b6, 21b2, 24a3, 24a3, 24b14, 25b17, 26a5, 26a16, 26b12, 27a10, 28b8, 30b3, 41a6, 41a12

beni: 3a1, 3b15, 4a5, 11b1, 12b9, 15a4, 16a12, 18b2, 19a5, 20b1, 21b3, 22b7, 24b10, 24b13, 24b14, 25a11, 25a13, 26a15

baña: 6a7, 7a5, 10b11, 11b16, 11b2, 11b2, 12b8, 13a6, 13b8, 13b8, 14a8, 16a12,
20b1, 21a9, 21a9, 23a11, 23a2, 23a3, 24a2, 24a6, 24a7, 24b11, 24b13, 25a10, 25a12,
25b15, 25b7, 27a12, 28b10, 28b5, 28b7, 29a14, 29b4

benden: 23a10, 24a3, 24a7, 26b2, 38b17, 58a9, 61b11, 64b9, 71a10, 75a7

benümle: 51b11, 55a12, 57b14, 75a9

1.Çoğul şahıs:

biz: 3b1, 4b15, 9a6, 9a12, 9a12, 11a15, 14a10, 14b1, 14b1, 14b3, 20a5, 21b7,
22b11, 23b7, 24b16, 25a5, 27b7, 30b7, 35a1, 35b11, 35b3, 36b2, 36b8, 37a1, 38b1,
38b4, 38b4

bizüm: 11a4, 25a15, 27a9, 35a2, 35b9, 41b14, 41b16, 53a5, 55a4, 60a8, 62a1,
63b7, 68a11, 70a3, 72a7, 74b4, 77b5

bizi: 3a17, 4a13, 8a1, 8a2, 8b6, 8b6, 11a16, 34b3, 46a13, 54b4, 56a13, 56a13,
56a14, 56a15, 56a16, 57b15, 58a3, 63a10, 64a12, 69a10, 72a7, 77a14, 77a16, 79b15

bize: 1b4, 3b2, 4a6, 5b4, 5b9, 8a2, 9a8, 9a9, 10b16, 12a7, 12a11, 14a10, 16b12,
17a6, 18a9, 23b9, 24b17, 28b3, 28b4, 34b1, 35a4, 35b1, 37b2, 38b10, 44b3, 50a10,
50a10

bizden: 25a8, 27b8, 41b14, 45a4, 61b16, 68a13

2.Tekil şahıs :

sen: 1b4, 1b12, 1b12, 1b13, 1b13, 3b7, 3b13, 3b13, 6a16, 6b1, 7b6, 7b9, 8b6,
10b15, 11a17, 11a17, 11a7, 12b10, 13a5, 13b11, 14a4

senüñ: 1b7, 2a10, 4b13, 7b7, 14a11, 14a12, 14a16, 14b5, 15b1, 16a12, 18a2,
19b2

seni: 2a11, 2a11, 2a12, 2a13, 7b5, 8a10, 13b10, 16a7, 18a5, 19a9, 19a9, 21b3,
22b4, 23a15, 27a11, 27a5, 41a8, 41b17, 44a11

saña: 1b8, 8a9, 9b10, 10b11, 11a8, 11a9, 11b6, 12b13, 13a3, 13a5, 14a16, 14a9,
15b7, 16a10, 16a11, 16b1, 16b5, 16b6, 16b8, 18b8, 18b8, 19a10, 19b2, 19b6, 20b1,
21a1, 22b8

senden: 3a7, 4b4, 6a3, 6a5, 23a10, 24a4, 26b11, 34b3, 35b10, 35b15, 35b9,
77a12, 77b12, 77b13, 78a8, 78b3

senüñ-ile: 66a5

2.Çoğul şahıs :

siz: 8b9, 8b9, 9a6, 10b17, 11a3, 14a8, 15b4, 20a5, 24b14, 25a5, 25b9, 25b9,
26a7, 35b3, 36b5, 43b10, 43b4, 48b6, 53a6, 53a8

sizüñ: 36b6

sizi: 55a11

size: 3b16, 4a8, 8a7, 8a8, 32a7, 34b10, 35b6, 35b7, 37b8, 44a16, 44b2, 50a13,
60b11, 60b12, 60b13, 60b14, 60b9, 61a4

sizden: 8a6, 53a3, 53a4, 58a6, 58a8, 59a7, 60b8, 73b4

3.Tekil şahıs :

ol: 1b5, 1b5, 1b9, 2b1, 3a13, 3a14, 3a17, 3a4, 3a8, 3b12, 3b15, 3b7, 4a2, 4a3, 4a8, 4a10, 4b13, 5a2, 5a2, 5a6, 5a7, 5a8, 5a12, 5a16, 5b1, 5b16, 6a7, 6a11, 6a12, 6a14, 6a15, 6b1, 6b8, 7a4, 7a9, 7b1, 7b3, 7b3, 7b4, 7b6

oldur: 32a7, 57b2, 57b2, 57b2, 57b3, 58a8, 58b10, 65b5, 71a6

anuñ: 1b3, 1b3, 2b1, 3a17, 3b4, 4a12, 4a4, 4a7, 4b5, 5a3, 5a7, 5a9, 5a16, 5b15, 6a4, 6b3, 7b6, 9a6, 9b10, 12a1, 12b14, 13b13, 14a11, 14a14, 15b12, 16a4, 17b4, 18a8,

anı: 1b1, 1b2, 1b11, 1b11, 2a7, 2b6, 3a2, 3a9, 3a9, 3b9, 3a10, 3a16, 4a2, 4b11, 4b13, 5a2, 5a4, 5a5, 5b3, 5b7, 5b9, 6a10, 6a8, 6b3, 7a3, 9a12, 10a17, 10b6, 12a2, 13b3, 14a17, 14a4, 14b10, 14b11, 15a3, 16b10,

aña: 3b11, 5a5, 10a1, 11b2, 13b11, 16b1, 27b2, 28b2, 28b5, 29a1, 30a10, 30a11, 30b6, 47b7, 49a1, 49a11, 50b14, 58b8, 64b6, , 64b14, 69b6, 73a3, 75a11

andan: 1b10, 2b9, 3b5, 5a11, 5a14, 5a7, 5a9, 6b7, 7a1, 8a4, 10b14, 12b3, 13b15

3.Çoğul şahıs :

anlar: 2a15, 4a16, 4a4, 9a8, 9a8, 9a12, 9a12, 14b1, 14b2, 14b7, 14b7, 16b9, 16b9, 23b11, 31b8, 35a16, 36a15, 43b14, 51b1, 53a13, 53a13, 59b4, 60b2, 64b17, 65a10, 66a16, 74b17, 74b17

anlaruñ: 35a17, 51b6

anları: 5b16, 44a14, 46b5, 80a14

anlara: 14b8, 23b8, 41a16, 41b12, 53a12

anlardan: 61b/7

anlaruñla: 65a7

5.1.3.2. İşaret Zamirleri

bu: 2a14, 2b2, 2b2, 2b3, 2b7, 2b12, 3b1, 3b6, 3b11, 3b12, 4a6, 4a8, 4a9, 4a10, 4b5, 5a12, 5a14, 5a16, 5b6, 5b8, 5b15, 7a2, 8a5

bunuñ: 9a2, 9b9, 12b16, 13b8, 22b15, 22b16, 24b12, 22b17, 36a10, 36b6, 38b1,

buña: 43b2

bunda: 3b2, 15a5, 32b1, 44b7, 56a10, 56a10, 59b6, 61a5, 61a8, 70b12, 73b13, 76b8, 78a9

bundan: 5a11, 13a3, 13a5, 13a6, 24a3, 49b5, 50a13, 50b7, 75b5

bunuñ-ıla: 3b13

budur: 12a15, 13a1, 13a1, 13a2, 13a3, 13a7, 13b12, 15b8, 24a2, 27a17, 27a17, 31a13

bu idi: 68a11

bunlar: 10b13, 12a4, 12a5, 12a5, 13b15, 35b7, 43a15, 43a15, 45a9, 46a12, 56a1, 60b1, 61b15, 64b17, 68a17, 69b9

bunlaruñ: 39a12, 44a1, 60a17, 65b12

bunları: 6b9, 13a6, 22b13, 35b1

bunlara: 4b7, 35a4, 42a11, 57a4, 60b6, 61a3, 69b9

bunlardan: 16a5, 36b4, 51a11, 65a6, 66b2, 66b2, 71b1

ol: 1b5, 1b5, 1b9, 2b1, 3a13, 3a14, 3a17, 3a4, 3a8, 3b12, 3b15,

oldur: 58a8, 58b10, 65b5, 71a6

anuñ: 4a12, 4a4, 4a7, 4b5, 5a3, 5a7, 5a9, 5a16, 5b15, 6a4, 6b3

anı: 5b7, 5b9, 6a10, 6a8, 6b3, 7a3, 9a12, 10a17, 10b6, 12a2, 13b3, 14a17, 14a4,

14b10, 14b11

aña: 3b11, 5a5, 10a1, 11b2, 13b11, 16b1, 27b2, 28b2, 28b5, 29a1, 30a10, 30a11

anda: 6a7, 6a11, 9b13, 10a13, 10b1, 10b1, 10b2, 10b7, 11a2, 12a3, 14b13,

14b14

andan: 1b10, 2b9, 3b5, 5a11, 5a14, 5a7, 5a9, 6b7, 7a1, 8a4, 10b14, 12b3, 13b15,

13b3, 15b2, 15b4, 16b13, 19a8, 20a9, 23a8,

anuñla: 23b2, 78a8

5.1.3.3. Soru Zamirleri

kanı: 3a13, 3a14, 3a14, 3a15, 3a15, 3a16, 4a4, 7a1, 12a8, 26b8, 26b8, 35b9,

37a16, 37a17, 46a10, 47b1, 48b10, 50b10, 57b5, 60a16, 60a8, 63a2, 64b2, 65a5, 70a2,

703, 70a3, 78b14

kankıñuzdur: 72a9

kim: 7b6, 10b15

kimde: 69a13

kimdür: 71a9, 71a11, 22b3, 22b14

kimsin: 72a6

ne: 72a11, 72a17, 73a9

nedür: 3b11, 3b13, 75b7

5.1.3.4. Dönüslülük Zamiri

kendü: 10b2, 19a12, 23b16, 31a4, 34a8, 39a10, 41a2, 48b11, 49a7, 56a4,
75a14, 79a9

kendü[ye]: 63b5, 74b5, 75b11

kendüsi: 22b17

kendüyi: 63b4

5.1.3.5. Belirsizlik Zamirleri

ba' zı: 32b9

ba' zısından: 50a12

cümle: 38b14, 41a14, 42b12, 61b14

dükeli: 18a8, 21a2, 63b12

her biri: 13b17

her birimiz: 62a2

her birinde: 37a5

hiç: 63b9, 64a13, 66b2, 66b16, 71a15, 72b9

kim: 3a13, 7a3, 72b11, 76b7

kimesne: 9b6, 22a10, 24b11, 28a11

kimse: 21b4, 23a14, 25b8, 32a4, 34a9, 35b5, 56a10, 56b6, 61a5, 61b7, 61b7,
62a14, 64a13, 64a13, 66b5, 66b5, 66b6, 70a11, 72b2

ne kim: 9b9, 52b10, 78a4, 80a10

5.1.3.6. İlgî Zamirleri

ki :

Bağıla cismüñ içindeki cânuñ: 57a5

Dağı cennetdeki ħūdūñ ħaqqı çün: 77a1

Şol elindeki nūruñ ħürmeti çün: 26a15

İlāhî bağıma bizdeki ħaṭāya: 56a16

kim :

O bir sulṭāndurur ol **kim** bize gönderdi ol ħalāk: 56b3

5.1.4. Sıfatlar

5.1.4.1. Niteleme Sıfatları

ṭoğrı: (ṭ. rāhı): 1b4

sevgüli: (s. yārānları) 2b1

yüzi ḳara: (y. günāhkār) 2b12

yüzi: (y. ḳara) 2b13

gerçek: (g. sevenler) 3a10

za' if: (z ḳula) 4a10

- güzel: (g. şāh) 4b4
- gümān iden (g. kişiler): 5b3
- güzel: (g. oğlan) 6a3
- tolu bir: (t. kıf) 6a7
- şovuk: (ş. kıardan) 6a9
- yüce: (y.şavt) 6b6
- aķ: (a. şufe) 7b2
- görklü: (g. cānuñ) 9b10
- nev: (n. civānı) 10a14
- ķatı: (ķ. merkeb) 11b4
- ķamu: (ķ. halk) 11b4
- yeşil: (y. ton) 11b8
- ulu: (u. devlet) 13a5
- hoş: (h. hizmet) 13b14
- şeker: (ş. leb) 14b4
- arı: (a. cānı) 14b11
- tolı: (t. māhı) 15b6
- dertli: (d. cānımuñ) 15b8
- güzel: (g. cemālũñ) 15b9
- yaşlu: (y. söz) 16b13
- güzel: (g. yigit) 16b1

h̄ub: (h. şuratlu) 16b2

mübārek: (m. elini) 18a4

ķuvvetl̄ü: (ķ söz) 22b4

5.1.4.2. İşaret Sıfatları

bu: (b. kızi) 23a2

şöyle: (ş. nūra) 23b13

şol: (ş. ay yüzli) 25b1

ol : (o. kıız) 25b14

5.1.4.3. Pekiştirme Sıfatları

Ümīdü’l-Müzniḃīn adlı eserde pekiştirme sıfatlarına örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

5.1.4.4. Sayı Sıfatları

5.1.4.4.1. Asıl Sayı Sıfatları

bir: (b. er) 48b13

iki: (i. çalcılar) 49a10

üç: (ü. oğlum) 24a3

dört: (d. divāri) 6b3

beş: (b. yaşına) 15b10

altı: (a. yaşında) 17b11

yedi: (y. yaşında) 19b7

sekiz: (s. kağıdda) 71a3

toğuz : (t. kişi) 43a10

on: (o. yaşında) 31b15

on dört (o. yaşına) 41a5

on altı : (o. yükün) 27b17

kırk: (k. yaşına) 28a5

elli dört: (e. yüki) 26b16

yüz : (y. yıl) 11a2

sekiz yüz seksen üç (s. yıl): 80b11

biñ : (b. cüz') 17a/10

on biñ (o. kızıl) 41a1

on iki biñ (o. altun) 45b13

yüz bin: (y. yıl) 7b7

5.1.4.4.2. Sıra Sayı Sıfatları

ikinci : (i. kez) 61a10

üçüncü : (ü. oğlanı) 23a9

dördüncü : (d. gün) 7a8

on ikinci: (o. gicesinde) 9b4

5.1.4.4.3. Kesir Sayı Sıfatları

dört buçuk (d. yaşına) 14a6

5.1.4.5. Belirsizlik Sıfatları

her: (h. beşer) 29a10

ba^ç zı: (b. efsāfindan) 32b9

bir: (b. gün) 34b6

dükeli: (d. halkı) 63b12

küllî: (k. kırbān) 14b5

nice: (n. darblar) 22b11

hîç: (h. tenüme) 23a14

5.1.4.6. Soru Sıfatları

ne: (n. hoş) 24b5

kankı: (k. ^ç aşık) 32b5

5.1.5. Zarflar

5.1.5.1. Durum Zarfları

Yabancı Asıllılar :

pāre pāre : (p. ideyim) 23a15

ittifāk ile: (i.  ururlar) 23b10

zlm ile: (z. ldrtme) 26a11

evk ile: (. ver) 40a15

vesvese ile: (v. gelürem) 38a/7

kvm ile: (k. oda tparlaridi) 40b4

remz ile: (r. hber eyledi) 44b10

derd ile: (d. vire) 47a5

destr ile: (d. girgil) 58b9

 izzet ile: (i. aldı) 59a7

firk ile: (f. cigern tgılayasın) 59b7

hsret ile: (h. trdı) 60a3

ltf ile: (l. sylen) 14b10

Türkçe Asıllılar :

tgrı: (t. giderse) 65b8

girü: (g. vardı) 65b14

eyle: (e. kıl) 67a2

böyle: (b. bulmuam) 72b14

Şöyle: (. trmi) 64b/1

gerçek: (g. bil) 31b4

5.1.5.2. Zaman Zarfları

Yabancı Asıllılar :

evvel: 3b4

pes: 4b1

dā'im: 3a14

şabāḥ: 10b3

aḥşam: 14b7

sā'at: 14a2

Türkçe Asıllılar :

ol vaqt: 17b11

ol zamānda: 79a6

öñdin: 65a14

yarın: 19b6

kaçan: 31a17

öñ: 65a14

ayda: 17a4

gün: 19a13

yıl: 40a5

gice: 40b8

gündüz: 40b9

şoñra: 3a6

cum^c a irtesi: 70a14

dağıka: 34a13

bugün: 36b5

dün: 42b14

hafta: 65b15

5.1.5.3. Yer Yön Zarfları

üzerine: 5a1

üzre: 9a10

ırağ: 11b7

ğarşu: 15a2

ğatında: 20a7

girü: 26a7

anda: 26b9

arasında: 72b12

ortaya: 49a11

şag: 13b4

şol: 13b3

arğam: 62a8

yan: 18a4

5.1.5.4. Miktar Zarfları

bir kez: 17a4

bu kadar: 37a13

hīç: 42a14

çok: 43b8

5.1.5.5. Soru Zarfları

niçün: (n. atar) 49a7

nite:(n. ol) 19a8

ne: (n. dilerse) 54a5

5.1.6. Bağlaçlar

kim: 54b3

ü: 57b3

vü: 32b6

ve: 58b11

çün: 59b6

eger: 61b6

ki: 61b11

dağı: 1b3

de: 78a11

da: 17a10

5.1.7. Edatlar

5.1.7.1. Bağlama Edatları

diyü: 37b9

egerçi: 8a04

nitekim: 55a5

eger: 56a10

gerçi: 67b7

hem: 68b6

çün: 68b9

y(i)la: 30b13

ya: 1b10

ki: 49a16

ve-yāḥūd: 64a17

lākin: 79a7

illā: 3b14

zirā: 17a2

mādem: 34a8

çünki: 62b2

5.1.7.2. Son Çekim Edatları

şoñra: 63a9

öñdin: 65a14

çün: 42a12

toğrı: 23a14

degin: 33b1

gibi: 41a3

içün: 46a6

tā: 47a2

5.1.7.3. Karşılaştırma Edatları

ne ne: 71a15

yā yā: 25b16

ya: 27a9

5.1.7.4. Seslenme-Ünlem Edatları

ey: 26a6

uş: 27a14

yā: 1b10, 2a8, 2a14, 2a16

5.1.8. Fiil Çekimleri

5.1.8.1. Basit Çekimler

5.1.8.1.1. Görülen Geçmiş Zaman : (-dl)

1. Tekil Şahıs :

korğdum: 29a15

inandum: 31b12

bağışladum: 36b13

virdüm: 36b14

2. Tekil Şahıs :

geçdüñ: 18a2

dögdüñ: 19a3

bildüñ: 24a4

verdüñ: 25a11

3. Tekil Şahıs :

getürdi: 26a8

gördi: 26a9

öpdi: 26a10

oğurdi: 26b9

oldı: 26b12

1.Çoğul Şahıs :

gördük: 36b2

görürdük: 36b9

virürdük: 68b11

yürürdük: 68a13

gördük: 36b2

2.Çoğul Şahıs :

bilünüz: 42a16

eyleñüz: 24b8

buyurursañuz: 42b14

şunmañuz: 68a14

3.Çoğul Şahıs :

kıldılar: 69a9

şaçdılar: 69b7

oçurdılar: 69b8

bağladılar: 69b12

uydılar: 69b13

Olumsuz Şekli : Görülen geçmiş zamanın olumsuzu “-mA” eki ile yapılmıştır

1.Tekil Şahıs : varmadum: 24b9

2.Tekil Şahıs : görmedüñ: 31b7

3.Tekil Şahıs : eylemedi: 33b8

1.Çoğul Şahıs : *Eserde örneğine rastlayamadık.*

2.Çoğul Şahıs : *Eserde örneğine rastlayamadık.*

3.Çoğul Şahıs : bulmadılar: 8b2

5.1.8.1.2. Anlatılan Geçmiş Zaman : -mİş

3.Tekil Şahıs :

gelmiş: 9a5

olmuş: 10b9

virmiş: 12b13

varmış: 13a1

dönmiş: 21a3

3.Çoğul Şahıs :

bağlamışlar: 7b2

kuşatmışlar: 9b13

kalmışlara: 1b5

Olumsuz Şekli : Anlatılan geçmiş zamanın olumsuzu “-mAmİş” eki ile yapılmıştır :

olmamışdur: 6a4

kılmamışdı: 17b5

oñulmamışdı: 71b8

qalmamış: 73b16

5.1.8.1.3 Geniş Zaman : (-r/ -Ar/ -Ur)

1.Tekil Şahıs:

incünürem: 75a8

giderem: 75b5

iderem: 75b5

yürürem: 3a11

bilürem: 3b14

2.Tekil Şahıs:

varursın: 48b16

şanursın: 76b4

qılursın: 76b4

buluşursın: 78a9

atdurursın: 2a6

3.Tekil Şahıs:

söyler: 6b8

bilür: 20b7

bulur: 22a3

diler: 17b6

görür: 23b13

1.Çoğul Şahıs:

virürüz: 50a11

dilerüz: 80a15

dirüz: 8a1

virüz: 4b14

2.Çoğul Şahıs:

Eserde örneğine rastlayamadık.

3.Çoğul Şahıs:

virürlerdi: 3b9

tağılurlar: 8b11

tururlar: 8b13

otururlar: 14b13

varurlar: 44a7

Olumsuz Şekli : Geniş zamanın olumsuzu “-mAz” eki ile yapılmıştır.

1.Tekil Şahıs : dimezem: 49b15

2.Tekil Şahıs : beğenmezsin: 73a11

3.Tekil Şahıs : olmaz: 74a6

1.Çoğul Şahıs : çıkamazuz: 8b7

2.Çoğul Şahıs : *Eserde örneğine rastlayamadık.*

3.Çoğul Şahıs : utanmazlar: 77b16

5.1.8.1.4. Gelecek Zaman :

-IsAr eki ile:

toğısar: 6a3

tolısar: 9a7

olısar: 9a9

geliser: 12b5

biniser: 50b7

çekiser: 67a17

Olumsuz Şekli:

kalmayısar: 64a13

kurtulmayısar: 64a13

5.1.8.1.5. Belirli Geçmiş Zaman : (-UbdUrUr)

Eserde sadece 3. Teklik Şahıs çekiminde kullanılmış olarak bir örnekte rastlanmaktadır.

olubdurur: 28b6

5.1.8.1.6. İstek Kipi :

Eski Anadolu Türkçesinde istek kipi -A'dır. Bu ek, Eski Türkçedeki -GAy ve -GA ekinden inkişâf etmiş olmakla beraber, anlam bakımından gelecek ve şimdiki zamanla alakası yoktur (Timurtaş 2005: 145).

1. Tekil Şahıs :

idem: 33a3

görem: 7a4

virem: 73b13

2. Tekil Şahıs :

deyesin: 8a13

bilesin: 8b10

göresin: 14b6

3. Tekil Şahıs :

diye: 76b5

göre: 7a3

vara: 10b13

1.Çoğul Şahıs :

görevüz: 25a5

2.Çoğul Şahıs :

olasız: 58a11

kılasız: 66b15

eyleyesiz: 50a13

3.Çoğul Şahıs :

bulalar: 9b15

görelere: 44b10

gireler: 7a9

Olumsuz Şekli: İstek kipinin olumsuzu “-mAyA” eki ile yapılmıştır :

dutmaya: 15b1

urmaya: 22b15

olmaya: 27b4

qalmaya: 50a8

yanmayasın: 57a9

oqumayaydum: 72a14

5.1.8.1.7. Şart Kipi : (-sA)

1.Tekil Şahıs :

bulursam: 74a15

2.Tekil Şahıs :

giderseñ: 75a7

3.Tekil Şahıs :

olsa: 7a616

ararlarsa: 78b10

umarsa: 79b17

oķursa: 80a12

1.Çoğul Şahıs :

Ümīdü'l-Müznibīn adlı eserde Şart kipinin 1. Çoğul Şahıs çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

2.Çoğul Şahıs:

buyurursañuz: 42b15

3.Çoğul Şahıs:

diseler: 48b10

itseler: 34a10

kılsalar: 9a8

Olumsuz Şekli : Şart kipinin olumsuzu “-mAsA” eki ile yapılmıştır :

ayırmasañ: 29a16

olmasañ: 31a9

ıtutmasa: 49b14

5.1.8.1.8. Emir Kipi :

1.Tekil Şahıs :

ideyim: 79b6

gideyim: 72a11

ideyin: 21a5

göreyim: 71a16

2.Tekil Şahıs :

diñlegil: 72b3

işitgil: 72b7

eylegil: 74a8

vergil: 74a14

getür: 77b14

it: 4b8

ey(i)t: 24b6

eyle: 25b15

gör: 32b7

vir: 35a3

söyle: 63a13

3. Tekil Şahıs :

itsün: 4a14

olsun: 66a2

1. Çoğul Şahıs :

virelüm: 23b8

2. Çoğul Şahıs :

aliverüh: 25n8

öldürüh: 25b12

bildürüh: 25b12

3. Çoğul Şahıs :

Ümîdü'l-Müznibîn adlı eserde Emir kipinin 3. Çoğul Şahıs çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

Olumsuz Şekli : Emir kipinin olumsuzu “-mA” eki ile yapılmıştır :

kılmason: 26b8

urmasun: 33a10

olmasun: 41a13

virmedi: 58b6

itme: 14a4

eylemesün: 19a7

5.1.8.1.9. Gereklilik Kipi :

Ümîdü'l-Müznibîn'de gereklilik için ayrı bir ek kullanılmamıştır. Eserde gereklilik anlamını veren üç şekil karşımıza çıkar. Bunlardan ilki (-mAK) isim-fiil eki üzerine, ikincisi (-se) şart eki üzerine, üçüncüsü (-seler) şart 3. çoğul şahıs eki üzerine “gerek” kelimesi getirilerek oluşturulmuştur.

1) -mAK + gerek :

nitmek gerekdür: 24a7

bilmek gerekdür: 52b10

kıлмақ gerekdür: 52b10

tanıқ gerekdür: 43a6

itmek gerekdür: 24a7

2) -se + gerek :

Ümîdü'l-Müznibîn adlı eserde Gereklinin kipinin bu çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

3) -seler + gerek :

Ümîdü'l-Müznibîn adlı eserde Gereklinin kipinin bu çekimine örnek olacak bir kullanıma rastlayamadık.

5.1.8.2. Birleşik Zaman Çekimleri

5.1.8.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi :

oldıydı: 71a8

5.1.8.2.2. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı :

emrettiyse: 56a6

5.1.8.2.3. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi : (-mişdi)

yaratmışdı: 62a10

tolmuşdı: 69b1

kalmışdı: 70a8

kılmışdı: 71b7

oñulmamışdı: 71b8

5.1.8.2.4. Geniş Zamanın Hikâyesi : (-rdI)

Teklik :

aķardı: 71b9

ķaldurdu: 72a5

oķunurdu: 72b12

Çokluk :

giderdük: 11b7

gürürdük: 36b9

eşüürdük: 58a4

Olumsuz şekli: Geniş Zamanın Hikâyesinin olumsuzu (-mAzdI) eki ile yapılmıştır.

diyemezdi 7b11

görünmezdi: 17b9

5.1.8.2.5. Geniş Zamanın Şartı : (-rsA)

Teklik :

dilerseñ: 25a1

söylersem: 43a4

dilerse: 54a5

Çokluk :

buyurursañuz: 42b15

şordılarsa: 43a5

olurlarsa: 78b10

Olumsuz Şekli : Geniş Zamanın Şartının olumsuzu (-mAzsA) eki ile yapılmıştır.

kalmasa: 65b17

işitmezsek: 70a5

dilemezsem: 76b17

5.1.8.2.6. İstek Kipinin Hikâyesi :

olaydı: 35a3

bileydi: 50b12

göreydi: 33b12

5.1.8.3. Birleşik Fiiller

5.1.8.3.1. İsim + Yardımcı Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller :

fikir kı1: 37a4

fedâ kı1: 39b8

hecîn kı1: 45a7

‘uzlet it: 79a17

hidāyet vir: 35a5

terk itmesem: 34a2

şalavāt vir: 45a12

şād ol-: 13b2

meşhūr ol-: 15b9

mağşūdı bul-: 51b9

5.1.8.3.2. Süreklilik Fiilleri :

Ümīdü'l-Müznibīn adlı eserde Süreklilik Fiillerine örnek olacak bir kullanıma rastlamadık.

5.1.8.3.3. Tezlik Fiilleri :

...Iver-:

alıver: 23a3

şunıverdi: 61b8

5.1.8.3.4. Yeterlilik Fiilleri :

a) Olumlu : ...Abil-:

götürebil-: 11a16

idebil-: 24b1

alabil-: 22b8

b) Olumsuz : ...AmAz :

duşamaz: 48b3

yaramaz: 49a4

bulamaz: 68a7

5.1.9. Sıfat-Fiiller (Partisipler)

5.1.9.1. Geniş Zaman Sıfat-Fiilleri :

-An :

iden: (i. kişiler) 5b3

olan: (o. řabīb) 35a8

gören: (g. ođlanuñ) 29a9

gelen: (g. insān) 37a7

bilen: (b. kişiye) 76a6

gerçek sevenler: (g. şürmetiçün) 77b9

5.1.9.2. Gelecek Zaman Sıfat-Fiilleri :

-AcAk :

varacak: (v. yirüñi) 76a14

olucak: (o. bir yer) 78b5

5.1.9.3. Geçmiş Zaman Sıfat-Fiilleri :

-dUK :

olduğı: (o. g n) 40a9

bulduğum: (b. kağıdı) 71a7

bulduğı: (b. vuşlat) 77b10

toğduğı: (ř. ĥ n) 7a13

b y td ğim: (b. merkebi) 11b9

g t rd ğiğiğ: (g. c n) 11b10

g rd ği: (g. demde) 47b3

ird ği: (i. yire) 50b11

sevd ğin: (s. eşin) 64a7

-mIş :

ayağda ęalmıř: (a. obruğ) 77a7

kaçmış: (ķ. bir ęuluđdur) 78b1

aşılmış: (a. rid lar) 41b9

5.1.10. Zarf-Fiiller (Gerindiumlar)

-IcAk :

g ricek: 78b2, 5b16

viricek: 13b2

işidicek: 21a8

olıcağ: 23a9

varıcağ: 44b12

-IncA :

gidince: 40a4

verince: 44b15

gelince: 52b1

-iken :

yur iken: 66b5

oğur iken: 70a15

dir iken: 9b17

-mAdAn :

uymadan: 51a1

olmadan: 65b2

kılmadan: 73b14

girmeden: 66a6

virmeden: 79a10

-mAzdAn : -mAdIn ekinin fonksiyonunda kullanılır (Gülsevin 1997: 128).

uşanmazdan: 20b2

olmazdan ögdin: 65a14

ölmezden: 65b7

-UbAn :

aluban: 4b5

başuban: 7b3

varuban: 41b5

dutuban: 45a16

-(y)ü :

diyü: 37b9

-(y)Up :

bağışlayub: 4b12

ķilub: 6a13

çıkarub: 6b9

yatırub: 7b2

yıķılub: 8a3

alub: 9b14

uyanub: 10b10

5.1.11. Ses Olayları :

5.1.11.1. Ses Düşmesi :

5.1.11.1.1 Ünlü Düşmesi :

biribiri : birbiri : 6a2

bağır : bağırına : 15b7

‘aқıl : ‘aқlı : 64a4

қarıшу : қаршу : 22a13

uğura : uğradı : 69a5

oğul : oğlın : 25b16

üzere : üzre : 72b9

Sözcük kökünde olan ünlüler düşebildiği gibi, ekleri içindeki ünlüler ve “ *i-* ” ek-fiilinin “ *i* ”si çok defa düşmektedir (Timurtaş 2005: 56). Metnimizde ayrıca “ *ile* ” edatındaki “ *i* ” zaman zaman düşmüştür.

benümile : benümle : 51b11

iderise : iderse : 4a12

anlaruñıla : anlaruñla : 65a7

varıdı : vardı : 5a9

olurısa : olursa : 76b15

ideridi : iderdi : 16a9

5.1.11.1.2 Ünsüz Düşmesi

құлғақ > қулақ : 22a8

bol- > ola : 2a4

diriğ > diri : 62a1

yıraқ > ıraқ : 76b5

şuw > şu : 6a7

kergek > gerekdür : 49a12

sekkiz > sekiz : 71a3

dürlüg > dürlü : 54b7

idgüci > idici : 63b13

oltur- > otur- : 12b10

keltür- > getür- : 13a7

ķapıg > ķapuda : 50b2

ķorķmañ > ķorķmañ: 15b4

5.1.11.2 Hece Yutumu

Eserde *+durur/+dürür* eki son iki sesi düşürülerek *+dur/+dür* şekliyle kullanılmıştır.

mürüvvetdür: 13b5

uķuvvetdür: 13b5

5.1.11.3 Ses Türemesi

‘aķl > ‘aķıl : 2a10

ķony > ķoyn > ķoyun : 10a8

5.1.11.4 Ünsüz Türemesi

Zamirlerin çekiminde *-I* ve *-sI* iyelik eklerinden sonra gelen isim çekimi eklerinden önce zamir *n*'si türer (Kara 2009: 53). Ünlü harf ile biten bir kelimeye yine ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde araya *-y-* kaynaştırma ünsüzü girer.

(n) türemesi

üzeri-n-e: 5a1

bu-n-da: 15a5

(y) türemesi

dime-y-eydüm:37a10

orta-y-a: 49a11

arası-n-da: 72b12

di-y-ü: 9a13

5.1.11.5 Ses Değişmeleri

5.1.11.5.1. e-i/i-e değişimi

a) Metinde “ e ” olarak geçen, günümüzde ise “ i ” olarak telâffuz edilen kelimeler:

giy- : geyüb : 79b5

giy- : geymiş : 11b8

giy- : geyerem : 66b6

b) Metnimizde “ i ” şeklinde geçtiği hâlde, bugün “ e ” ile telâffuz ettiğimiz kelimeler :

edici : idici : 3a9

eriş- : irişdi : 10a2

eyle : iyle : 3b1

de- : dimekdür : 48b15

ver- : virürlerdi : 3b9

et- : itmişdi : 50b16

yer : yir : 5b12

gece : gice : 74b7

geri : girü : 64b9

er- : irdi : 75b17

c) Metnimizde hem “e”li hem “i”li olarak karşılaşılan kelimeler :

er- : 12a3

↔

ir- : 75b17

yer : 5b8

↔

yir : 5b12

et- : 7a7	↔	it- : 10b12
der : 35a17	↔	dir : 35b1
yetiş- : 5a8	↔	yitiş : 10a7
gey- : 11b8	↔	giy : 64b16
ilet- : 77b10	↔	elet- : 17a9
git- : 7b5	↔	git- : 23b14
eyle- : 3a17	↔	iyle- : 3b1
eriş- : 67a12	↔	iriş- : 6a6

5.1.11.5.2. Ünsüz Değişmesi

Metnimizde z-y değişimine dayalı tek örnek bulunmaktadır.

sözle- : 33a5

5.1.11.5.3. Ünsüz Tonlulaşması

Türkçemizde tonsuz olan, *p, ç, t, k* ünsüzlerinin zaman zaman tonlu karşılıkları olan *b, c, d, g* ünsüzlerine dönüştüğü söz konusu olur. Eski Türkçe ile Eski Anadolu Türkçesi arasında bu açıdan bir farklılaşma/değişme mevcuttur (Vural 2004: 31).

t->d- (ince sıradan kelimeler)

degül : 64a13	dile- : 59b11
degin : 33a12	dil : 65b17
dört : 36a4	dizüme : 67a7

di- : 43a2 düş- : 25b2

ğ-/t- > d- (kalın sıradan kelimeler)

dahı : 1b3 dut- : 26a5

Kalın sıradan olup da *t-* sesi korunarak yazılan kelimeler.

ğoğrı : 1b4 ðođun-: 69a5

ğoldur- : 34b14 ðonad-: 49a13

ğoğuz : 4a13 ðoyla-: 33b9

Metnimizde bazı kelimelerin son sesinde sedalı/tonlu ünsüz bulunmaktadır.

dürlü: 13b11 süd : 51a13

dut-: 1b6 duduş- : 23b2

düken-: 40a13 derd: 3a5

-k->g-

geç- : 20a13 gel- : 30a11

gel- : 21a13 gerekdür : 42b12

getür- : 31b3 gün : 47b6

gibi : 77b17 gice : 50a15

git- : 15a5 gündüz : 28a7

gider- : 15b12	gir- : 6b9
gök : 16b9	gölge : 5b1
göñül : 3a15	gör- : 62a10
göster- : 31b6	götür- : 62a5
göz : 50b11	gözyaşı : 46b8
güç : 22b8	gökçek: 23b14

Aynı kelimedede ya da ekte kimi zaman tonlulaşmanın olduğu kimi zaman ise olmadığı görülmektedir.

itmek : 13b8	↔	itmege : 55a10
itmek : 13b8	↔	itmegi : 68a3
itdiklerine : 66a1	↔	itdügim : 50a1

İnce sıradan olup da tonlulaşmaya uğramayan kelimeler.

kendü : 19a12	kendüsi : 22b17
kim : 23a10	kimse : 25b8
kez : 22b6	kişi : 29a14

-k>ğ

toprağa: 37b7	varmağa: 48b4
kılmğa: 66b14	kulluğa: 53b2

bulduğı: 77b10 ırmağı: 1b17

toğduğı: 6a13 varacağı: 20b7

Aynı kelimedede ya da ekde kimi zaman tonlulaşmanın olduğu kimi zaman ise olmadığı grlmektedir.

almağlığa : 68a2 ↔ almağ : 3b9

5.1.11.5.4. nsz Sızıcılaşması

-k->-h-

dağı : 2a10

ağşamı : 77a15

b->v-

vir- : 77a13

var- : 79a2

var : 80a10

5.1.11.6. Hece Kaynaşması

şu ol > şol : 3a5

ne it-e kim > nitekim: 55a5

kim ise > kimse : 67a10

şu imdi > şimdi : 61b3

ne için > niçün : 64b2

ne ise ne > nesne : 43a4

kim ise ne > kimesne : 70a9

bu eyle > böyle : 70b14

5.1.11.7. Ünlü Uyumu

5.1.11.7.1. Dil Uyumu (kalınlık incelik uyumu)

Türkçe bir kelimenin ilk hecesindeki ünlü kalın ise takip eden hecenin ünlüsü de kalın, ilk hecenin ünlüsü ince ise takip eden hecenin ünlüsü de ince olur (Vural 2004: 33). Metnimizde kalınlık incelik uyumu açısından tutarlı bir yol izlenmiştir.

Kalınlık uyumu

Yazılmışdı : 72b12

kılmadan : 73b14

ağlamazsın : 76b1

kılısardur : 79a11

İncelik uyumu

geydüklerinden : 72b16

segirdüb : 73a1

gözlerinden : 73b3

yükletmeyeler : 75a9

İsimden sıfat yapan +ki ekiyle -ken/-iken ekinin uyum dışı kaldığı da görülmektedir.

var iken : 35a13

aradaki: 77a8

5.1.11.7.2. Dudak Uyumu

5.1.11.7.2.1. Kelime Tabanlarında Dudak Uyumu

Türkçe kelimelerin ilk hecelerindeki ünlülerin düz veya yuvarlak oluşlarına göre onu izleyen hecelerdeki ünlülerin, kelimenin ilk hecesi düz ünlülü ise düz, yuvarlak ünlülü ise dar yuvarlak veya geniş düz olarak gelmesi kuralı (Korkmaz 2003: 151).

Ümîdü'l-Müznibîn'de uyuma bağlı kalmayan kelime tabanları şunlardır :

kendü : 10b2 incü : 54a/8

içün : 14a4 getir- : 70b11

toğrı : 12a9 çapuda : 58b13

görindi : 30a2 artuğ : 34a4

Bazı örneklerin uyuma giren şekilleri de mevcuttur :

yapışdı : 18a4 alasin: 28a8

5.1.11.7.2.2. Eklerde Uyum

Ümîdü'l-Müznibîn'de dudak uyumuna bağlı kalmayan ekler:

eylemişdür : 40a7 birinüñ : 24a17

itdüm : 21b6

idelüm : 55a6

benüm : 3b15

hürmetlü:53b6

5.2.DİZİN

A**ābā (Ar.):** Babalar.

a. 80a6

ābād (Ar.): Sonsuz gelecek zamanlar.

a. 50a3

ab-dest (Far.): Namaz vesaire için din

icabına göre el, ayak, ağız, burun yüz;

dirseklere kadar kolları ve aşık kemiği

üstüne kadar ayakları yıkama,

kulaklara, başa ve boyuna mesh etme.

a. 40b16, 50b1

a.+e 53a13

‘abbās (Ar.): Hz. Muhammed’in

amcalarından birisi.

a. 69b5, 70b12

a.+1 60b6

‘abdullah (Ar.): Hz. Muhammed’in

babası.

a.+a 5a10

‘abdūmuṭṭalīb (Ar.): Hz.

Muhammed’in dedesi.

a. 6b2, 7a7, 19a11

‘abeş (Ar.): Boş, saçma.

a.+ te 11a3

‘acāib (Ar.): Çok tuhaf, inanılmaz şey.

a. 44b11

a.+ler 11a1, 74b6

‘āceb (Ar.): Acaba, hayret.

a. 8b3, 8b7, 12b6, 16a1, 35a8, 35b12,

36a11, 41b15, 44a5, 44b14, 45a13,

52b2, 56a2, 58a3, 67a16, 72a13, 72b16,

72b2, 76b7, 78a3

a.+dür 35b12, 44a1, 76a10,

76a13

‘acem (Ar.): Arap olmayanlar. İranlılar.

a. 17b1

acı: Tat alma organında bazı maddelerin

bıraktığı durum.

a. 16a12, 20b6, 42b3, 42b3

a.+sı 67a15	a.-dın 80b1
a.+sın 67a13, 67b11, 67b4,	a.-dum 6b9
67b4	a.-ub 65a11, 65b1
a.+sını 67b7	açık: Açılmış, kapalı olmayan.
a.+yı 67b3	a.+dur 32b3, 32b6
‘ āciz (Ar.): Zayıf, güçsüz.	a.+idi 72b8
a. 20a12, 24b16, 28a1, 30b4,	açıl-: Açmak işi yapılmak veya açmak
38b1, 68a12, 68a16	işine konu olmak.
‘ aciz (Ar.): Beceriksizlik.	a.-a 3a13
a.+ile 80a3	a.-maz 54a15
a.+ine 2a13	a.-sa 25a17
aç: Yemek yeme ihtiyacı olan veya	a.-ur 40b8, 78a12
yemesi gereken kişi.	ad: Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya,
a. 11a1, 11b1, 14a10, 64a14,	tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye
64a9, 67b17, 76a5, 77a4, 78a5, 79a3	yarayan söz, isim.
aç-: Açmak	a. 80b7, 80b10
a.- 30b11	a.+ı 2b3, 5a16, 10a10, 12a1,
a.-asın 79a1	22b12, 22b8, 23b16, 29b1, 31a4, 41a4,
a.-ayın 37b5	45b15, 71a4, 72a1
a.-dı 7b2, 7b3, 13b1, 23a17,	a.+ın 3b4, 29a7, 49a7, 57a3,
24b3, 30a5, 63b7, 64a15, 64b12, 75a1	70a17,

- a.+ına 74b12
- a.+ını 2a3, 29a6, 29a8, 29a14, 33b3
- a.+ıyla 10a6, 26a17
- a.+ları 49a17
- a.+larıñ 77a11
- a.+um 3b15, 4a1, 12b9, 43a3
- a.+uma 72b4
- a.+uñ 12b8, 72b5
- a.+uña 72b4
- a.+uñı 2a13
- ‘**ād**: Arabistan’da bulunan bir kabile.
- a. 40b4, 45b11
- ada-**: Bir dileğin gerçekleşmesi için kurban kesip yoksullara dağıtmak veya kutsal bir güce yönelik bir niyette bulunmak.
- a.-rdı 54b11
- ‘**adāvet (Ar.)**: Düşmanlık.
- a. 29b10
- ādem (Ar.)**: Hz. Adem, ilk insan.
- a. 5a6, 6b3, 6b8, 22b7, 31a10, 34a8, 35b10, 35b15, 35b9, 36a10, 73a3
- a.+i 5a3
- a.+üñ 5a5, 33b3
- a.+den 37a7
- ādemilik**: Ademcilik.
- a. 73a12
- ‘**ādet (Ar.)**: Görenek, üsul, alışkanlık.
- a. 17a4, 58a13, 68a3
- adım**: Yürümek için yapılan ayak adımlarının her biri.
- a. 54b11
- a.+ına 54b14, 55a3
- a.+ıña 55b16, 55b17
- ‘**adil (Ar.)**: Doğruluk gösteren.
- a. 40b6
- āf-tāb (Far.)**: Güneş. Güneş ışığı.
- a.+ı 9b5
- a+um 80b6
- ‘**afv (Ar.)**: Suçunu bağışlama.

a. 2b5, 15a9, 27b8, 36b11,
36b11, 36b12, 36b16, 36b17, 36b9,
36b9, 36b11, 36b11, 37a1, 50a6,
51b14, 53a12, 53b5, 65a1, 65b3,
77a2, 80a13, 80a5

a.+ını 34b9

ağ: Ak. Beyaz.

a. 47a1, 64b9

a.+dı 13a2, 16b9

a.+lar 18b3

ağaç: Gövdesi odun ve kereste
olmaya yarayan uzun yıllar
yaşayabilen bitki.

a. 14b12, 18b9, 26a11, 47a13,
47a15, 48a1

a.+a 47b11, 48a3

a.+da 48a9

a.+dan 48a4

a.+ı 38a7, 42b3, 43a15, 47a14

a.+lar 75a2

a.-in 46b5

āgāh (Far.): Bilgili, haberli, uyanık.

a. 2a4, 50b15, 53b8, 63a10,
63b11, 70b15

ağar-: Ağarmak. Ak duruma gelmek.
Beyazlamak.

a.-a 2b11

a.-miş 42a17

ağart-: Beyazlatmak, temizlemek.

a. 25a13

ağış: Ağmak işi veya biçimi.

a.+ını 25b16

a.+idi 22b12

ağız: Yüzde, avurtlarda iki çene
arasında, ses çıkarmaya, soluk alıp
vermeye ve besinleri içine almaya
yarayan boşluk.

a. 68a6

a.+ın 77a4

a.+ına 13b2, 68a5

a.+ında 72b8

a.+ından 68b12

ağla-: Ağlamak. Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık v.b. durumlar karşısında göz yaşı dökme.

a.-dı 18a6, 18a6, 20b3, 20b3, 58b16, 59a13, 59a4, 59b4, 61a14, 69a8, 75b8

a.-dılar 25b4, 26b5, 43b2, 60a7

a.-ğil 64a12

a.-mañ 35a17

a.-mayayın 59a2

a.-mazsın 76b1

a.-r 18b3, 28a12, 53b1, 53b3

a.-ram 59b6

a.-rdı 35a16, 69a14

a.-rıdı 69a10

a.-rken 59b14

a.-şub 43b17

a.-yan 20b5

a.-yanlaruñ 68a10

a.-yarağ 58b1

a.-yasın 20b6, 59b7

a.-yub 21a4, 58b17, 58b3, 60b2

a.-yuben 64b3

ağlamak: Ağlama durumu.

a.+dan 64a14

ağlaş-: Birlikte ağlamak.

a.-dı 61b14

a.-dılar 59b4, 60a15

a.-uben 62a4

ağlatmak: Birinin ağlamasına yol açmak.

a. 63b12

ağşe: Hz. Aişe. Hz. Muhammed'in eşi ve Hz. Ebu Bekir'in kızıdır.

a.22b14, 23a4, 23a5

a.+idi 22b12

ağu: Zehir.

a. 38b5, 39a17, 39a1

a.+dan 16a12, 22b9

a.+lar 25a17

a.+ya 39a14

āh (Ar.): Ah, yazık.

a. 68a16

a. 2b5, 4b15, 9a13, 9a13,

aḥcār (Ar.): Taşlar.

16a6, 26a17, 28a12, 35a14, 41b4,

a.+ı 38a9

43b11, 44a12, 44a2, 46a5, 47a15,

aḥi (Ar.): Bir kimsenin sevdiği, en iyi yakını.

53b1, 53b3, 57a10, 58a1, 58a16,

a. 50a5, 59a1, 64b8, 64b11,

59a13, 59b10, 60a13, 60a16, 64a9,

64b17, 65a6, 65a9, 65a17

64b4, 66a7, 67a13, 67a15, 67b14,

āḥir (Ar.): En son. En sondaki.

67b16, 67b16, 67b2, 67b8, 69a10,

a. 5a13, 5b12, 8b17, 31a5, 31a8,

69a7, 70a3, 70a3, 71b7, 72a10,

35a3, 38a1, 39b3, 41a2, 41a2, a. 48b14,

72a17, 72a17, 72b1, 73a16, 74a7,

49a6, 56a11, 56a8, 58a17, 67b12,

75b9

79b10, 79b7

a.+un 268b1

a.+ı 31a17, 50a6, 67a13, 67b8,

a.+de 77a2

69a14, 69b17, 74a8

a.+ine 41a1

aḥbāb (Ar.): Dost, bildik, tanıdık.

āḥiret (Ar.): Öbür dünya, öteki dünya.

a. 55b8, 57b12, 60a15, 60a5,

a.+de 75a6

69b16, 69b8, 70a15, 73a17, 74a3

aḥkām (Ar.): Emirler, hükümler

a.+ları 70b4

a.+ı 56a5, 58a16

a.+umı 59a15

a.+ın 56b4

aḥbār (Ar.): Haber, ortada dönen söylentiler.

aḥlāk (Ar.): İnsanda bulunan ruhi ve zihni haller.

- a. 56b6
- a.+ından 32b9
- aḥmed (Ar.):** Methedilmiş olan. Hz. Muhammed'in dört isminden biri.
- a. 5a12, 5b11, 5b8, 6a12, 9a5, 16a8, 29a6, 29a14, 40b11, 47b2, 46a10, 51b4, 67b10, 67b7, 71a11, 71a9, 71b4, 71b4, 72a9, 79b13
- aḥmedüllāh (Ar.):** Hz. Muhammed (s.a.v.) isimlerinden biridir.
- a. 54a10
- aḥşam:** Akşam. Gündüzün sonu, gecenin ilk saatleri.
- a. 14b7, 15b5, 15b5, 23b2, 41b7
- a.+ı 77a15
- aḥvāl (Ar.):** Durumlar
- a. 10a2
- a.+i 26b12
- ‘āiše (Ar.):** Hz. Ayşe. Peygamber efendimizin eşlerindedir.
- a. 58b3, 67a10, 67a4, 67a6, 69a14
- a.+nüñ 58b2
- aḳ:** Beyaz
- a. 4b12, 6a11, 7b2, 43a10, 46a7, 55a8, 66b8, 79b9
- aḳ-:** Akmak. Bir yerden başka bir yere doğru gitmek.
- a.-a 58a6
- a.-ar 10a12, 46a14, 59b5
- a.-ardı 26a12, 36a7, 58a2, 71b9
- a.-maya 76a13
- a.-ub 47b13
- ‘āḳıbet (Ar.):** Nihayet, son.
- a. 30b5, 62b5
- ‘āḳıl (Ar.):** Akıl, us.
- a. 2a10, 21a5
- a.+a 21a6
- a.+ı 44a12, 64a4
- a.+uña 20b8
- ‘āḳıldāne (Ar.-Far.):** Akıl veren kimse.

a. 20a3	a.-dı 5b3, 7b1, 7b1, 13a8, 13b2,
akıt-: Akıtmak. Akmasını sağlamak.	17a8, 18b9, 22b2, 23a8, 23b4, 59a7,
a.-a 3a15, 57a6	61b14, 74b10, 74b14, 74b5
a.-dı 45b1, 53a14, 60a14,	a.-dum 67a7, 67a7
72b1, 73b3	a.-dumsa 61a6
a.-dılar 18a8	a.-duñ 26b17
a.-ma 57b4	a.-ğıl 74b4
a.-ur 69b3	a.-ımazlar 3b12
akrab (Ar): Akraba.	a.-ın 41b12
a. 39b6	a.-ıver 23a3
al-: Almak.	a.-ıverüñ 25b8
a. 13b12, 15a7, 17a8, 20a8,	a.-masın 43a12
20a9, 22b8, 46a1, 54a14, 58b11,	a.-mışam 46a5
61b13, 61b16, 62a2	a.-mışıdı 45b13
a.-a 12a15, 25a4, 61a16	a.-sa 38a3
a.-abilüriseñ 22b8	a.-sun 20a4, 20a4, 25a3, 62a6
a.-alum 38b4	a.-ub 9b14, 13b3, 13b9, 15b6,
a.-an 22b12	15b8, 18a4, 19a8, 22a11, 23b1, 24b4,
a.-asın 3b13, 20a8, 41a11,	24b9, 26a8, 30b14, 36b7, 40b16, 41b6,
41a12	42b11, 45a8, 46a13, 46a4, 46b10, 47b9,
a.-cağ 36b14	

59a3, 61b11, 61b12, 63b10, 64a4, 71b14, 73a14, 73a6, 73b1	a.-mayan 76b13
a.-ubdur 76b5, 76b6	‘ale’l eşvāk (Ar.): Çok istekli, istekli olarak.
a.-uban 4b5, 6a10, 12a2, 13b4, 14b12, 17a10, 19b3, 38b8, 41a7, 50b1, 61b8, 63b8, 64a16, 71b1	a. 56b4
a.-uñ 53a8, 61a5	‘ālem (Ar.): Alem, dünya.
a.-ur 23a13, 49a9, 64a2, 64a7, 67a11	a. 1b6, 9b8, 21a6, 29a9, 31a10, 36a10, 38a5, 56b4, 58a8, 62a8, 78a4, 80b12
a.-urđı 17a4, 70b14	a+e 13a2
a.-ursañ 37b9	a.+de 13a3, 13a3, 15b9, 16a11, 16a2, 24b5, 32a4
a.-ursun 73a11	a.+den 8a11
a.-ursuñ 73a10	a.+dür 27b2
a‘lā (Ar.): Daha yüksek, en yüksek.	a.+e 8a11, 8b1, 8b15, 17a7, 32b2
a. 32b3, 33b5, 39a15, 52b8, 66a15, 80b8	a.+i 5a1, 9b3, 21a2, 34a4, 56b5
a.+yı 21a1	a.+ler 8a10
alāmet (Ar.): İşaret, iz.	a.+lere 79a8
a. 47a3, 78a3	a.+leriñ 44a3
aldan-: Aldanmak. Yanılmak.	a.+üñ 57b2
a.-ma 76b11	alın: Yüzün kaşlarla saçlar arasındaki bölümü.

a.+ı 32b3, 67a8	a.+ye 44b14, 55a12, 55a6
a.+ına 5a11	a.+yi 55a1
a.+ında 5a5, 7a1	a.+yle 59b3, 60b6, 61b15
a.+iñ 67a9	‘ ālī (Ar.): Yüce.
a.+inuñ 27b8	a. 9a11, 53b5, 69a3, 69a13
alış- : Alışmak. Bir şeye alışmış duruma gelmek.	‘ ālim (Ar.): Çok bilen.
a.-dı 23a5	a. 76a10
‘ ālī : Ebu Talib’in oğlu, Hz. Muhammed’in damadı ve dördüncü halife.	Allāh (Ar.): Tanrı.
a.31b15, 32b3, 44b11, 44b13, 44b15, 44b17, 44b7, 45a1, 46a16, 46b2, 46b3, 53b3, 54b15, 55a13, 55a7, 55a10, 60b2, 66b4, 68b14, 72a10, 72a5, 72b17, 72b3, 72b4, 72b7, 73a14, 73a2, 73a3, 74a2	a. 2a7, 2b5, 4a6, 4b15, 4b15, 4b4, 6a14, 9a10, 11b15, 11b15, 13a6, 14a16, 17a1, 17b4, 18b1, 19a7, 26a15, 28a11, 28b5, 28b8, 29a15, 32a3, 33b5, 34a16, 34b5, 35a17, 35b6, 36b12, 37a17, 37a2, 38b16, 41b10, 43a11, 44a4, 44b9, 45a6, 45b6, 45b8, 46b12, 47a1, 48a3, 49b16, 50a14, 50a15, 51a15, 51a5, 51b11, 51b11, 51b12, 51b15, 51b17, 52a10, 52a10, 52a2, 52a8, 52b12, 52b8, 52b9, 53a12, 53a16, 53a16, 53a3, 53a6, 53b7, 53b8, 54a16, 55b7, 56a2, 58a6, 58b13, 58b7, 59a12,
a.+den 60a17	
a.+idi 69b5	
a.+le 53a1, 59a16, 59b13	
a.+nüñ 73a14	

59a7, 60b8, 61a4, 62a6, 63a12, 63a7,
63a7, 63a7, 63a9, 64a15, 64b1,
64b11, 64b12, 64b12, 64b6, 65a1,
65a13, 65b11, 65b15, 65b3, 66a13,
68b2, 68b4, 72a1, 72b13, 73a13,
73b9, 74a7, 74b3, 77b14, 80a15

a.+a 8a9, 13b10, 52a3, 54a4,

55a9, 65a17, 68a6

a.+dan 8a8, 58a12

a.+durur 47a11

a.+ım 16a12

a.+ın 3b4

Allāhu Ekber (Ar.): Tanrı uluların
ulusudur.

a. 14a5, 67b1, 77b3

almag: Almak. Bir şeyi veya bir
kimseyi bulunduğu yerden ayırmaktır.

a. 3b9

almaklıg: Almaklık. Alınabilecek
türde olan.

a.+a 68a4, 68b1

altı: Beşten sonra gelen rakam.

a. 17b11, 23b5, 26b15, 26b17,
27a5, 40a7

altun: Altın. Değerli, işlenebilen ve
paslanmayan bir maddedir.

a. 24b7, 45b13, 46a1

a.+ı 3b12, 23a3

alışdır-: Alıştırmak.

a.-gil 29a1

aman (Ar.): Bir suçun bağışlanmasını
anlatmak için kullanılır.

a.+ı 43b7

āmedī (Far.): Geliş.

a. 9b16

‘amel (Ar.): İş, niyet.

a. 24a16, 78b14, 80a9

a.+den 78b4, 79b8

a.+üm 78b4

‘amīk (Ar.): Derin.

a.+den 37a10

‘āmil (Ar.): Emeli olan, isteyen.

a.+ler 79a6	a.-mayasın 76a14
āmīn (Ar.): Öyle olsun, yā Rab	a.-sa 31a17
duāmızı kabul eyle.	a.-sın 38a11, 54a12
a. 4a11, 45b6	a.-ub 69a14, 76b1, 76b1
Amīne (Ar): Hz. Muhammed'in	ana: Anne. Çocuğu olan kadın.
annesi.	a. 7b1, 11b5, 12b4, 13a6, 14a13,
a. 6b2, 6b9, 7a1, 7b1, 12b10,	14a15, 14b4, 14b8, 15a4, 16a1, 16a3,
12b13, 12b4, 12b5, 12b6, 12b8, 13a8,	17a8, 17a8, 22b11, 29b17, 30a5
17a8	a.+dan 8a13, 59b12, 72a13
amm (Ar.): Amca.	a.+larıñ 64a1
a.+leri 17b6, 18b3	a.+m 14a9, 16a10, 58b4, 62b7,
a.+üm 66b4	67a8
a+üsi 26a6, 35a10	a.+nuñ 11b6, 12a1, 15b13
añ-: Anmak. Hatırlamak	a.+sı 5a11, 5b10
a.-a 7b9, 8b6	a.+sından 5a12, 5b8, 5b9, 9b11,
a.-alar 4a13	34b6
a.-am 2a8, 14a9	a.+sıyla 16b14
a.-dı 14a6	a.+ya 13b12, 14a7, 29a11
a.-dugumca 50a6	a.+yı 13b1
a.-ıcak 47a1	ancak: Yalnız, sadece.
a.-ılam 3a8	

a. 1b6, 11b15, 17a3, 18a6,
22a3, 28b8, 32a3, 33b2, 44b12,
52b8, 59b9, 76b16

and: Yemin, söz verme.

a. 61a12, 61a4

añıl-: Anılmak. Bir başkası tarafından
hatırlanmak.

a.-a 3b15, 4a1

a.-am 3a8

a.-dı 6b3

añıla-: Anlamak.

a. 10a5, 36a14, 47a1, 52b15,
68b7, 76a4, 79b

a.-da 25b2

a.-dı 47b1

a.-dum 68b14, 68b14, 76b17

a.-duñ 7b6, 7b6, 36a11,
36a13, 49b1, 49b13, 78a2

a.-duñla 65a7

a.-ğil 31a14

a.-ma 67b11

a.-madın 24a17

a.-mazsın 76a11

a.-nuñ 66b11

a.-ñ 36b10, 57b10

a.-yanuñ 4b6

a.-yasın 5a11, 32b6

a.-yımaz 68b13

a.-yu 5a3

añlan-: Anlamak. Bir başkası tarafından
anlaşılmak.

a.-ma 8a15

añmağ: Anmak. Hatırlamak.

a. 70a17

a.+ıla 79b3

ansuz: Onsuz. O olmadan.

a.23a17, 70a4

apansuz: Aniden, birden bire.

a.+dan 63a5

ār (Ar.): Utanma.

a. 48a16

ara: Mesafe.

a.+da 11b3, 14b14, 16a8, 16b12, 47a15	a.-rsın 42a4, 65a5 a.-ya 12a4, 28a10, 74a3 a.-yalar 78b9
a.+daki 77a8	
a.+dan 8a8, 9b16, 34a2, 68a14, 68a8, 68a9	‘arab (Ar.): Arap milleti. a. 17b1, 63b11 a. 64a2
a.+larında 3b10	
a.+larından 25b14	a‘rābī (Ar.): Çölde yaşayan Arap. a. 63a16, 63b8, 64a2, 74b2
a.+muzda 70ā	
a.+muzdan 70a6	ārām (Far.): Durma, eğlenme, dinlenme. Yerleşme, istirahat etme, karar kılma. a. 25a2, 76b17, 5a6, 71b14
a.+ñuzdan 62a5	
a.+sı 8a13	
a.+sında 72b12, 72b12	ard: Arka. a.+da 11b7 a.+ına 36a5, 48b2
a.+ya 8b5, 22b13, 23b6, 38a16, 44a7, 44a7, 69b16, 77b2	
ara-: Aramak. Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.	arı: Saf, temiz. a. 3a13, 4a2, 11a11, 12b3, 14a17, 14b9, 14b11, 25a12, 25a12, 27a4, 36a6, 39b4, 61b17, 69b14, 73b16
a.-dı 30b15	
a.-dılar 8b12	
a.-dum 42b12, 42b12	arıcı: Arıtan, temizleyen. a. 80b11
a.-ñ 8b10, 8b9	
a.-rlarsa 78b10	arīb (Ar.): Halis Arap cinsinden olan.

a.+i 33b11	arşlan: Aslan.
arğa: Temel tutulan yüzün tam ters yanı.	a. 14b14, 14b15, 14b16, 15a1, 15a3, 15a6, 15b2, 64a2
a.+m 62a8	a.+a 14b16
a.+ma 36b6, 75a8	a.+ıñısı 26a7
a.+mdan 46a8	‘arş (Ar.): Çardak, çadır, dokuz kat gökyüzü.
a.+mı 6a11	a.+a 51b16, 51b8
a.+ña 50b6, 50b7	a.+ı 69a8
a.+sın 68a9	art-: Artmak. Eskisinden daha çok çoğalmak.
a.+sına 50a16, 50b12, 75a15	a.-ar 76a16
a.+sını 62a9	a.-aradı 19b7
arğun: Aheste, yavaş.	a.-aridi 32a1
a. 11b7, 12a3, 12a3, 25a3, 25a3	a.-dı 22a4
armağan: Hediye.	a.-mış 40a2
a. 42a10, 46a1, 46a2	artuğ: Artık. Başka, gayrı.
arpa: Buğdaygillerden olup, ekme ve bira yapımında kullanılan, aynı zamanda hayvanlara yem olarak verilen bir bitki.	a. 4b2, 9a9, 34a4, 65a7, 65a8
a. 34a7, 72b10	aruğ: Arık. Zayıf, cılız, arı.
	a. 11a16

arż (Ar.): Bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma, a. 6a13, 12a14, 30a10, 30a9, 31a1, 41a15, 51a9	a.+ıla 67b5
ārżū (Far.): İstek, heves. a. 14b5 a.+sı 11a2 a.+sına 33b8, 78a15 a.+sını 14b7	aşhāb (Ar.): Peygamberimizi görmek ve sohbetine ermek şerefini kazanmış kimseler. a. 45a14, 55a12, 55a12, 55a14, 55b4, 55b8, 57b12, 58a1, 58a2, 58b1, 60a15, 60a5, 69a17, 69a6, 69a9, 69b11, 69b16, 69b4, 69b4, 69b8, 70a15, 71b14, 72a3, 73a15, 73a17, 73b15, 74a3
aş- : Asmak. a.-am 22b3 a.-dı 46b5	a.+a 55b5, 60b1, 60b7, 61a4 a.+ı 54b10, 54b9 a.+ımı 59a15
‘ aşā (Ar.): Dervişlerin taşıdıkları sopa. a.+lar 41b9	a.+ını 34a14 a.+ile 60b4 a.+uñ 45b1
āsāl (Far.): Temel, kök. a. 27b1	aşıl : Bir şeyin kendisi. a.+ı 49b7
āsān (Far.): Kolay. a. 4b10, 24a14, 24b17, 24b2, 25a1, 25a16, 42b8	a.+ını 44b12 a.+umdur 24b7, 24b14 a.+mdur
āsānلیğ (Far.): Kolaylık	aşıl- : Asılmak

a.-miş 41b9	a.+ına 4a9
a.-uñ 24b12	a.+ıyam 72a8
a.+iseñ 37a4	a.+lar 3a8, 3a9, 77a15
‘ āṣī (Ar.): Karşı gelen.	a.+ları 4a1, 4a3,
a. 21b7, 45b16, 52a16, 53a9,	a+larıyla 80b3
67b13, 78b6	a+ların 77a5
a.+leri 53a15, 77b12	‘ āşık-âne (Ar.-Far.): Aşıkça.
a+lerimi 53a11	a. 4b15
āsumān (Far.): Gökyüzü, sema.	āşikār (Far.): Tanıdık, bildik.
a.+a 73a5	a.+a 48a15
aş: Yemek.	āşikāre (Far.): Belli, açık meydanda.
a.+ın 1b16	a. 23a9, 31a7, 40a7, 49b5, 48b6,
a+una 25a17	49b2, 49b12
aşağı: Bir şeyin alt bölümü.	āşinālīk (Far.): Bilinen, tanınmış olan.
a.+ya 34a6	a. 78a8
‘ āşīk (Ar.): Birine, bir şeye tutkun.	‘ aşk (Ar.): Sevgi.
a. 32b5, 33b2, 37b3, 46a4,	a. 75b13
57a6, 71b5	a.+ı 4a15, 27b6, 30a13, 48a7
a.+am 33b2, 42b1, 46a11	a.+ıla 8a2, 10a4, 10b1, 19b8,
a.+dur 33a12	48a6, 48a6, 66a10, 10a1, 10a5
a.+ı 30a17, 33b1, 42b5	a.+ıladı 15b1

a.+ına 73b13	a.-tı 18b5
a.+ından 48a10	a.-ub 34b17
a.+ımı 3a15, 32b7	ata: Baba. Dedelerden veya büyük
a.+uñ 77b7	babalardan her biri.
a.+uña 46a5	a. 68b6
at: Binme, taşıma gibi işlerde	a.+larıñ 63b17
kullanılan memeli hayvan.	a.+m 14a9, 16a10, 42a6, 58b4,
a. 11a14, 34a12, 44b16, 50a7,	61a11, 62b7, 67a8
50b10	a.+ña 75b6
a.+ı 18b7, 22b9	a.+sı 23a1, 25a6, 25a9, 45b16
a.+ın 22b2	a.+sına 23b3
a.+ını 22b13	aṭāʿ (Ar.): Bağışlama, bahşiş.
a.+ları 64a2	a.51b2
at-: Atmak.	a.+ya 56a16
a.-a 29b13	atdur-: Attırmak.
a.-ar 49b6, 49b7	e.-ursın 2a6
a.-arlar 35b16, 35b16	ʿātike (Ar.): Hz. Muhammed'in halası.
a.-arlardı 36a6	a. 20b4, 20b5
a.-arsın 76a12, 76a15	avadan: İyiye, adam akıllı.
a.-ayın 70b4	a. 30b14, 75b8
a.-dı 18a4, 62a13, 71a1, 71a4	

āvāre (Far.): Serseri, boş gezen, işsiz

a.+in 49a13, 49a17

güçsüz, aylak.

a. 2b7, 3a11, 25b17, 78b6

avuç: Elin iç tarafı.

a.+uña 68b2

āvāz (Far.): Ses, seda.

a. 7a8, 11a7, 29a3, 50b14,

63b6

ay: Yer yuvarlığının uydusu olan cisim.

a. 9b8, 12a15, 23b5, 25b1,

26b15, 40a5, 40a7, 65b15, 65b2

a.+da 17a4

aygır: Damızlık erkek at.

a.+ın 77b7

a. 50b11

a.+ına 10b9

‘avn (Ar.): Yardım.

a.+iyle 3b4

a.+idi 27a5

‘avnī (Ar.): Yardım ile ilgili.

a.+ile 30b13

a. 32a5

aya: Avuç içi.

a.+sı 72b10

‘avrāt (Ar.): Kadınlar.

a. 39b4, 55b17

ayağ: Ayak.

a.+ı 24a12

a. 11b12, 43b9, 55b15, 60a5,

a.+laruñ 79b11

68a13

‘avret (Ar.): İnsanın gösterilmesi

a.+a 50b16

ayıp olan yeri.

a.+da 54b1, 77a7

a. 50b16, 51a8,

a.+ı 43b10, 46b11

a.+den 25b10

a.+ın 12a13, 43a13, 46b11

a.+i 49a14

a.+ına 7b4, 15a6, 21b5, 25b2,
26a13, 26a9, 31b14, 31b14, 40b13,
40b13, 46b14, 46b14, 47b4, 47b9

a.+ından 68a13

a.+ını 13b6, 13b6, 26a10,
43b6, 45a1

a.+larını 46b4

a.+uma 43b7

a.+uñda 47b13

‘**ayān (Ar.):** Belli açık meydanda.

a. 6b1, 31b9, 40b10, 40b10,
45a11, 58a5, 79a11

a.+dur 24a15, 44b3, 44b3,
46a6

a.+ları 20a2

‘**āyet (Ar.):** Kurān’ın cümleleri.

a. 32a2, 32a2 , 51b11, 51b13

a.+i 51b13

‘**ayık:** Akli başında.

a. 3a12

‘**ayır-:** Ayırmak.

a.-dı 22b13

a.-ma 5b5, 22a1, 56a13, 77b13

a.-mağ 58a8

a.-masañ 29a16

a.-masın 16a12

‘**aylık:** Aylıkca. Her ay boyunca.

a.+ca 14a4

‘**ayrıl-:** Ayrılmak. Bulunduğu yerden
uzaklaşmaktır.

a.-an 34a1

‘**ayru:** Ayrı.

a. 34b3, 34b3, 41b14, 66b2

a.-dı 10a8

a.-ısar 60a16

a.-madılar 23b5

‘**ayruk:** Başka, diğer.

a. 11a3, 11a3, 14a4, 15a5, 15b7,
19a6, 19a6, 19b4, 58a9, 67a1

‘**ayruluk:** Ayrılık.

a. 75b1

‘**ayyuğ (Ar.):** Semanın yüksek yeri.

a.+a 16a7

az: Alışılmış olandan eksik.

a. 1b5, 22b5, 32b6, 50a8,

79a10, 79a12, 79a6

a.+ıcık 39b13

a.+dur 79b4

a.+u 33b7

a^çzā (Ar.): Organlar, üyeler.

a.+dan 68a16

a.+iñ 26a4

‘azāb (Ar.): İşkence, keder.

a. 4b9, 39a16

a.+a 39a15

a.+dan 77a12

a.+ı 39a16

a.+ın 39a16

āzād (Ar.): Kimsenin kölesi olmayıp

istediği gibi hareket eden.

a. 37a1, 54b13, 54b14 55b10,

55b11, 55b16, 55b17

azık: Gereken yiyecek ve içecek şeyler,
nevale.

a. 11a16, 39b12, 39b13

‘azīz (Ar.): Muhterem, sayın.

a. 7b6

‘azīzī (Ar.): Saygıyla ilgili.

a. 30b1, 30b1, 52b4

‘āzm (Ar.): Niyet.

a 68a13

‘azrā‘īl (Ar.): Ölüm meleği.

a. 58b12, 59a2, 59a5, 59a8,

59a17, 59b1, 59b8, 63a15, 63b4, 64a15,

64a16, 64a8, 64b8, 66b14, 67b2, 68a16,

68a4, 68a7, 68a8, 68b4

a.+e 58b7, 63a12, 67a15, 67a17,

67a3, 68a12, 68b2

B

bā-uşūl (Ar.): Usul ile.

b. 72a1, 74b11

b.+e 42b7, 54a1

bāb (Ar.): Bölüm

b.+ı 8a9, 33a5	b. 4b5, 4b7, 34b5, 50a9, 52a12,
baba: Ata. Çocuğu olmuş erkek.	56a12, 80a, 80a13, 80a15
b. 20b7, 21a4, 25a11, 25a11,	b.-dı 6a14, 51b14, 52a10, 52a5,
41a15, 59b11, 64a10, 64a11, 64a11	52b12, 53b7
b.+dan 59b12	b.-dum 36b16, 36b17
b.+m 23b3, 24b10, 42a8, 63b9	b.-ğıl 53a10, 53a15
b.+nuñ 42a14	b.-ya 52a4
b.+ñı 59b7	b.-yasın 53b4
b.+sı 7a2, 23b4, 25a3, 25a4,	b.-yub 4b12, 57a4
25b4, 41a14, 41a5, 41b2	bağla-: Bağlamak.
b.+sıdur 22b17	b.-dı 31b15, 71b17
b.+sına 20b7, 25a10	b.-dılar 8b2, 69b12
b.+sından 22b17, 23a2	b.-dum 51a2
b.+sınuñ 41b6	b.-masun 76b11
b.+sız 59b6	b.-mışdı 17b8
bayık: Açık, belli, aşikar.	b.-mışlar 7b2
b. 31a2, 45a14	b.-r 76b9
bağ (Far): Büyük bağ, bostan.	b.-yub 23b1
b.+larına 47b16, 47b16	bağlan-: Bağlanmak.
b.+larında 48a2	b.-ma 78a15
bağışla-: Bağışlamak.	bağlu: Bağlı.

b. 37b9	b. 5a3, 10b3, 12b13, 23a11,
bağır: Göğüs.	24a6, 24a6, 35b10, 35b10, 39a14, 78a1
b.+ına 15b6, 16a10, 19a8,	b.-ar 44a10
24b4, 30b14	b.-ardı 36a7, 58a2, 70a7
b.+ını 64a1	b.-arken 10a14
b.+larda 77b4	b.-dı 10b1, 10b10, 12b11, 13b1,
bahā (Ar.): Güzellik, zariflik.	45a16, 58b6, 60a12
b.+dur 22b17, 22b17, 34b11	b.-ıla 57a5
bahāme: Özel isim.	b.-ma 5b7, 56a16, 78b1
b. 45b13	b.-madı 24b11
bahāne (Far): Vesile, sebep, kusur.	b.-masun 43a13, 66b5
b. 80b9, 80b9	b.-mazidi 31b1
baḥrī (Ar.): Denize ait. Denize	b.-sa 24b11
mensup.	b.-sun 63a3
b. 37a10, 41b13, 68a1	b.-ub 10b14, 22a1, 36b9, 43a1,
baḥş (Far): Bağış, ihsan.	44a8, 53a3, 73a7
b. 21a3	b.-uban 7b3, 10a13, 29a4, 44a12
baht (Far): Talih, kader, kısmet.	bakış: Bakış. Bakma biçimi.
b. 40b10	b.+ı 64a1
b.+ı 10b5	bākī (Ar.): Daimi, kalıcı olan.
baḳ-: Bakmak.	b. 24a2, 56a10, 59b9

bal: Arılar tarafından yapılan tatlı bir besin.

b.+dan 6a9

balık: Suda yaşayan ve birçok cinsi olan ayrıca yenilebilen bir hayvan.

b. 1b14

baña: Bana. Ben 1. tekil şahıs zamirinin yönelme hali almış şekli.

b. 6a7, 7a5, 10b11, 11b16,

11b2, 11b2, 12b8, 13a6, 13b8, 13b8,

14a8, 16a12, 20b1, 21a9, 21a9,

23a11, 23a2, 23a3, 24a2, 24a6, 24a7,

24b11, 24b13, 25a10, 25a12, 25b15,

25b7, 27a12, 28b10, 28b5, 28b7,

29a14, 29b4, 30a9, 31a1, 31b3, 33a5,

33a8, 37a5, 39a1, 39b12, 39b14,

40a15, 41a15, 42a8, 42a9, 43b5,

46a4, 50a15, 50b16, 50b17, 51a12,

51a13, 51a14, 51a14, 51a17, 51b1,

51b10, 51b11, 51b12, 51b15, 51b16,

51b17, 51b3, 51b6, 51b8, 52a12,

52a13, 52a7, 52a8, 52b4, 53a6, 58b4,

59a8, 60b4, 61a14, 61a15, 61b3, 63b2,

64a10, 64a16, 64b11, 64b8, 65a10,

65a8, 65a9, 65b13, 66b12, 68a17,

71a11, 71a11, 71b4, 72a9, 72b4, 73b4,

75a5, 75a9, 75b4, 78b4, 80b1

bār (Far.): Yağdıran, serpen, saçan, dökten.

b. 60b14

bārek-Allāh (Ar.): Mübarek ola, Allah mübarek etsin.

b. 62a5

bārī (Far.): Hiç olmazsa.

b. 13a7, 72a14, 72b16, 72b6,

73b5

barq: Ev. Sığınılacak yer.

b. 56b5

baş-: Basmak.

b.-a 17a8

b.-amadum 24b12

b.-ar 22b3, 32b6

b.-ardı 22a11, 50b11	b.+ına 28a5, 38b14, 49a6, 58b2
b.-dı 15b6, 16a10, 24b4, 30b14,	b.+ında 35a13
b.-dıkça 54b13	b.+ından 8b11
b.-duńsa 55b15	b.+ını 22b3, 24b12, 30b9, 34b17, 36a3, 67a7, 72a5
b.-ub 18b11, 19a8, 47b5	b.+ıń 27a5
baş: Baş. Vücutun önemli organları olan göz, kulak, burun, ağız ve beynin bulunduğu yer. Yöneten kimse.	b.+ıña 25a14
b. 18a8, 18b9, 31b13, 37a5, 38a16, 52b3, 54a3, 61a10, 63b17, 76b14, 77b8	b.+lar 77b4
b.+a 63a5	b.+larını 69a7
b.+dan 50b16	b.+umuza 9a7
b.+ı 19a10, 24b11, 33a8, 36a2, 39b8, 53a14, 54a2, 77a9	b.+uña 25a17
b.+ıdı 22b2	b.+uñı 22b5
b.+ıla 16a10, 19b5, 34b15, 37a8	başla-: Başlamak.
b.+ımda 37a6, 52b3	b.-dı 14a3
b.+ın 1b16, 19a1, 19a1, 70a15	b.-r 49a3
	bâıl (Ar.): Boş, beyhude.
	b.3a2, 8a5, 31b12, 73b11
	b.+a 29b9
	b.+dır 3a2
	b.+durur 79a15
	baın (Ar.): Karın

- b. 8b13
- bāṭm (Ar.):** İç. İç yüz. Gizli, görünmeyen nesne.
- b.+da 49a16
- bay:** Zengin.
- b.+a 7a2
- b.+ı 37b2
- b.+ını 21a6
- bayık:** Açık, aşikar, belli.
- b. 27a14
- baʿ zı (Ar.):** Bir kısmı.
- b. 32b9
- b.+sından 50a12
- becidd (Far.):** Cidden, gerçekten.
- b. 63b10
- bed (Far.):** Fena, kötü.
- b. 18a3, 18b10, 23b17, 25b10, 35b2
- bed-baḥt (Far-Ar.):** Talihsiz.
- b. 48a14
- b.+larıñ 49b16
- bedduʿ ā (Far.-Ar.):** İlenç.
- b. 35a4
- bed-i fiʿ āl (Far.-Ar.):** Yaptığı işler kötü olan.
- b. 19b1
- beden (Ar.):** Gövde, vücut.
- b.+den 39a17, 60a16
- beg:** Bey. Erkek isimlerinden sonra gelen saygı sözü.
- b. 35b15, 64a6
- b.+e 52b3
- b.+idi 45b11, 45b15
- b.+ine 47b9, 78a7
- b.+ini 35a15
- b.+ler 35a15, 47b9, 53b3, 78a7
- b.+leri 64a6
- begen-:** Beğenmek. İyi veye güzeli bulmak.
- b.-mezsın 73a11
- beglig:** Bey olma durumu.
- b.+ine 41b2

behem (Ar.): Toplu, bir arada.

b. 17a6

b.+a 45b13

beķā (Ar.): Baki olan.

b.+ya 56b7, 64a8

bekle-: Beklemek

b. 80a7, 80a8

bekülli: Tamamıyla.

b. 39a2, 39a7, 39b4, 43a16,
44a12, 46b3, 49b6, 60b17, 71a8,
73b1

bel: İnsan bedeninde göğüsle karın,
sırtla kalçalar arasında daralmış
bölüm

b.+imüzden 39a10

b.+üñi 76b9

belā (Ar.): Gam, keder, musibet, âfet,
ceza, gayet zor iş.

b. 77a6

b.+sın 37b8

b.+sından 21b7

belī (Far.): Evet.

b. 35b13

bellü: Belli. Bilinmedik bir yanı
olmayan, malum.

b. 3a12, 3a12, 31a2

b.+dür 25b10

belür-: Belirmek. Önce belli veya
görünür olmayan bir şey ortaya çıkmak,
tezahür etmek.

b.-di 63b6

ben: 1. Teklik birinci kişiyi gösteren
söz.

b. 2b13, 2b7, 2b8, 3a10, 3b14,
4a2, 4a4, 4b12, 4b4, 5b16, 6a1, 6b2,
6b3, 6b7, 6a16, 7a3, 7a4, 7a5, 9b11,
10a6, 11a1, 11a3, 11a5, 12a10, 12a10,
12a9, 12b10, 13b9, 13b9, 16a12, 18b1,
18b2, 18b8, 19a13, 21b1, 22b16, 22b7,
22b8, 23a13, 24b1, 24b14, 24b7, 25a12,
25a16, 26a14, 26a3, 26a4, 26b12,
26b13, 26b3, 26b3, 27a10, 27a4, 28b6,

29a13, 29a7, 29b16, 29b8, 67b3, 67b3, 67b5, 68a8, 68b15, 70a13,
 30b11,31a12, 31a6, 31b4, 32a5, 32a6, 71a17, 71b16, 71b5, 72a11, 72a12,
 33a11, 34a2, 34b8, 35a3, 35a5, 35b6, 72a12, 72a13, 72a13, 72a8, 72a8,
 35b7, 36b10, 36b16, 36b6, 37a8, 72b14, 72b3, 73b13, 73b13, 74a14,
 37a8, 38b17, 38b2, 40a2, 40a2, 40b1, 74b12, 74b13, 75a1, 75a1, 75a11,
 41a15, 41a8, 41a9, 42a9, 42b1, 42b1, 75a13, 75a3, 75a4, 75a6, 75a6, 75a8,
 42b14, 43a2, 44a11, 45a1, 45a2, 75b5, 75b6, 78a16, 78b4, 80a, 80a2,
 45b17, 45b17, 45b9, 46a11, 46a14, 80a2
 46a2, 48a2, 48b12, 48b15, 48b16, b.+de 3a8, 4a12, 6a10, 30b4,
 49b15, 49b15, 50a4, 50b12, 50b14, 30b4, 50a8, 61a5, 72b2
 50b3, 50b4, 50b8, 50b8, 50b9, 51a1, b.+den 23a10, 24a3, 24a7, 26b2,
 51a3, 51a3, 51b17, 52a13, 52a14, 38b17, 58a9, 61b11, 64b9, 71a10, 75a7
 52a5, 52a6, 52b5, 55a17, 55b1, b.+dür 31a5, 36b13
 55b10, 55b10, 55b11, 55b14, 56b2, b.+i 3a1, 3b15, 4a5, 11b1, 12b9,
 57a10, 57a11, 57b5, 58b10, 58b14, 15a4, 16a12, 18b2, 19a5, 20b1, 21b3,
 58b15, 58b15, 59a11, 59a13, 59a14, 22b7, 24b10, 24b13, 24b14, 25a11,
 59a16, 59a16, 59b11, 59b6, 60a1, 25a13, 26a15, 26a16, 26a2, 29a10,
 60b11, 60b11, 60b12, 61a3, 61a4, 29a1, 29b9, 31b4, 31b5, 35a17, 41a8,
 62a7, 63b9, 64a11, 64a8, 64b1, 43a4, 45b11, 45b13, 45b13, 45b17,
 64b17, 64b5, 65a10, 65a15, 65a3, 46a2, 51b16, 54a5, 58a8, 61b4, 61b10,
 65b13, 66b17, 66b8, 67a1, 67a1, 62a7, 64a17, 65a5, 65b6, 66b10, 66b4,

66b6, 66b6, 67a10, 67a9, 71a16,
71a17, 72a16, 74b17, 75a2, 77a12,
80b1

b.+iyem 31b4

b.+üm 2b12, 3b6, 3b15, 3b16,
4a1, 4a3, 4a12, 6a11, 7a2, 7b9,
10b17, 11b9, 12b1, 12b9, 13a7,
14a15, 14a7, 14a9, 16a2, 16b1, 18b1,
19a5, 20b6, 21b2, 24a3, 24a3, 24b14,
25b17, 26a5, 26a16, 26b12, 27a10,
28b8, 30b3, 41a6, 41a12, 43a3,
44a14, 44a2, 44a4, 46a8, 47a11,
47a11, 47a9, 53a4, 57b2, 58b10,
58b8, 60a2, 61b9, 62a8, 63a13,
63a14, 64a11, 65a7, 66a13, 66a2,
66a3, 66b10, 66b11, 72b4, 74b11,
75a10, 75a13, 75a14, 75a8, 76b16,
78b6, 78b6

b.+dür 36b13, 36b13, 36b13,

62a6

b.+ümle 51b11, 55a12, 57b14,
75a9

benci-: Bence, benim görüşüme göre.

b.-leyin 62a14, 78b10

bend (Far.): Bağ.

b.+ine 33a4

b.+lerini 13a9

b.+si 3b8

b.+sidür 9b8

benī ‘ād (Ar.): Arabistan’daki Benī ‘ād
kavmi.

b. 40b4

benī sa‘d (Ar.): Arabistan’daki Benī
sa‘d kavmi.

b. 10a6, 11a12

b.+am 12b9

beñiz: Yüz.

b.+i 16a9, 28b1

b.+iñüñ 16a11

b.+ler 69b2

b.+leri 39a3

beñze-: Benzemek. İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

b.-meye 74a11

b.-mez 45a3

b.-mezdi 24a9

b.-ye 44b2

beñzer: Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen veya ona eş olan.

b. 3b16, 3b6, 23a11, 24a6, 44b3, 50b10

b.+diler 24a8

b.+dür 32b3

berāber (Far.): Birlikte bulunan, bir arada, müsāvī, bir hizada, farksız.

b. 37b7

berhiz (Far.): Kalkan, sıçrayan, atılan.

b. 58a15

beriyye (Ar.): Halk, insanlar, yaratık.

b. 44b9

b.+de 77a13

berrak: (Ar.): Nurlu, pek parlak, duru, açık.

b. 56b5

berü: Bu yana, beriye.

b. 13a7, 41a6, 62a2, 72b3, 75a2

bes (Far.): Yeter, yetişir, tamam, kâfi.

b. 3b5, 9a3, 34b7, 62a11, 62b7, 63b3, 64b1, 66a12, 75b16, 79a16

besle-: Beslemek. Yiyecek ve içeceğini sağlamak.

b.-di 45b14

beş: Dörtten sonra gelen sayı.

b. 15b10, 47a6, 49a14, 52a12, 52a14, 52a15, 58a17

b.+er 29b10

beşâret (Ar.): Göz açıklığı, derin görüş.

b. 11a8, 11a8, 12a11, 36b15, 51a14, 52b14, 54b7, 55b14, 65a10, 66a3

- b.+dür 64b14
- beşer (Ar.):** İnsan.
- b. 32a8
- beşik:** Bir şeyin doğup geliştiği yer.
- b.+de 77a17
- beter:** Çok kötü, daha kötü.
- b.+ler 43b6, 46b6
- beyân (Ar.):** Anlatma, açıklama, söyleme, bildirme.
- b. 31b9, 45a11, 58a5, 79a11
- b.+a 67b17
- b.+da 3a10
- beyaz:** Ak.
- b.+idi 72b9
- beyt:** Mesken, hâne, ev, oda, oba.
- b.+iinde 30a13
- b.+i 63b1, 63b1 77a1
- bez-:** Bezmek. Bezgin duruma gelmek.
- b.-diler 8b11
- b.-er 78a1
- bezen-:** Bezenmek. Süslenmek.
- b.-mişdür 44b16
- b.-sün 47b12
- bıçak:** Bir sap ve çelik bölümden oluşan kesici araç.
- b. 16a4
- bırağ-:** Bırakmak.
- b.-duñ 69a10
- bî-aşl (Far.-Ar.):** Gerçek olmayan.
- b.+25a11
- bî-çäre (Far.-Ar.):** Çaresiz.
- b.+3b11, 26b1, 30b4, 72a11
- bî-edeb (Far.-Ar.):** Edebsiz.
- b.+17b2, 18a1
- bî-fâl (Far.-Ar.):** Talihsiz.
- b.+37b12
- bî-gümân (Far.):** Şüphesiz.
- b.+7b9
- bi-ğamdillah (Ar.):** Allâh'a şükür olsun.
- b. 46b13
- bî-ğak (Far.- Ar.):** Haksız.

b.+79a15	bid'atsiz (Ar.): Sonradan meydana
bī-ḥilāf (Far.- Ar.): Yalansız.	çıkmayan, varolan.
b.+7b9	b. 48b6
bī-hemtā (Far.): Benzersiz.	bigi: Gibi. Benzer.
b.+13a3	b. 33a11
bī-ḥūd (Far.): Kendinden geçmiş olan,	b.+di 72b8
çılgın.	bil-: Bilmek. Bir şeyi anlamış veya
b.+45b2	öğrenmiş bulunmak.
bī-küllī: (Far.-Ar.): Bütün olmayan.	b. 4a10, 4b3, 5a9, 5b14, 5b2,
b.+8b5	6b1, 8a3, 10b6, 11a2, 12b15, 15a4,
bī-mecāl (Far.-Ar.): Kuvvetsiz.	22b7, 25b1, 26b13, 26b16, 27b5, 30a8,
b.+19b5	31a2, 31a8, 31b15, 31b15, 31b4, 33a9,
bī-zār (Far.): Ağlamayan	35a11, 42a15, 42a15, 44b9, 45b11,
b.+ 47a16, 59b13, 75b12	45b17, 48b8, 49a2, 50b17, 55b16,
biç-: Biçmek.	59a10, 61a1, 62b5, 63a3, 64a8, 65a9,
b.-diler 69b6	65b15, 67b6, 68a16, 68a2, 69b6, 69b7,
bid'at (Ar.): Sonradan meydana	71a1, 71a14, 71b9, 72b10, 72b11, 72b9,
çıkan şey.	78a12, 78a14, 79a4, 79b1, 79b2, 79b3
b. 48a14, 48b7, 49b4, 50a2	b.-di 41a2, 60a4, 67b13, 67b15,
b.+lara 49b17	69a5, 70b9
	b.-digim 10a11

b.-diler 14b7, 20a1	b.-esin 8b10, 33a1, 58a15
b.-dim 1b8, 2a9	b.-esince 40b12
b.-dük 68a10	b.-esiñ 10a4
b.-düm 5b16, 6a6, 9b11, 13b8, 34b8, 50b12, 71a12	b.-eydi 50b12, 74b2
b.-dün 42a16	b.-gil 5a8, 9a1, 26b16, b. 29a9, 39b4, 41a8, 45a2, 47b4, 50a15, 51a15,
b.-dün 24a4, 27b5, 34b7, 35a8, 36a10, 36a11, 49b13, 52b2, 52b2, 55b12, 56a2, 78a3	52b7, 56a1, 59a2, 64b10, 64b10, 65a17, 69b5, 75a11, 79b5, 80b11
b.-dünise 38a10	b.-ine 71a8
b.-dünse 36a12, 37a3, 56a3	b.-ini 63b17
b.-dünüz 55b5, 55b5	b.-meden 21b1
b.-e 3a6, 3a8, 3b10, 5b5, 19b3, 29b2, 32a4, 60a15, 60a6, 60a7, 71b15	b.-medi 9b6 b, 28b1, 29a4
b.-eler 23b9	b.-medün 63b11, 76a9
b.-elüm 38b3	b.-mem 72a11
b.-em 2a8, 21b1, 26b12, 28b5, 64b6	b.-memişüz 14a13
b.-en 2a11, 2a12, 2a13, 44a3, 76a6	b.-meyenler 2a11
	b.-meyüb 16b10, 21b8
	b.-mez 2a12, 2a12, 2a12, 20a12, 72a6
	b.-mezdim 46a14
	b.-mezem 2b11, 29a7, 63b9

b.-meziz 55b6	b.-ürsin 2b3, 2b4, 21a6, 24b1,
b.-mişemdür 31a6	26a17, 38a17, 44a2, 44b12, 55a9, 55b1,
b.-sem 54a6	56a9
b.-sen 65a7	b.-ürsiñ 21a5, 76b10, 76b10
b.-sün 2a11, 2a12, 2a12,	b.-ürsiz 58a7, 59b9
17b10, 19a9, 19a9, 23a6, 27a13, 32a3	bilâl: Hz. Bilâl. Peygamber efendimize
b.-sünler 9a7, 48b16, 60a6	ilk inanan sahabelerden ve müezzin olan
b.-ün 39b6	kişi.
b.-üñ 9a5, 18b2, 19a5, 24b15,	b. 59b14, 60a11, 60a3, 60a4,
58a10, 58a9, 59b8	60a8, 60a9, 61b11, 61b2
b.-üñüz 42a16	b.+e 57b12, 61a16, 61b8
b.-ür 5a15, 10b5, 11b15, 15a8,	b.+i 59b16, 59b16
20b7, 21b2, 22b14, 24a12, 27a2,	b.+üñ 60a5
29b15, 32a3, 40b10, 48b15, 52b8,	bildür-: Bildirmek. Herhangi bir şeyi
64a7, 76b3	haber vermek.
b.-ürdi 19b5, 22a12, 54b14	b.-18a9, 24a7
b.-ürem 3b14, 13a6, 21b1,	b.-di 27a14, 56a5, 56a6, 56b4,
26a1	58a16
b.-üriz 61a1	b.-diler 23a7
b.-ürler 27b5, 37b12	b.-diñ 60b17, 61a15
	b.-düm 613a

b.-dürdüm 60b12

b. 31b3

b.-medüm 60b13, 60b14

b.+i 21a4

b.-medün 60b16

bilmek: Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş

b.-meyince 17b10

bulunmak.

b.-ün 25b12, 61a6

b. 52b10

b.-ür 23b15, 28b8

bilmeklig: Bilmeklik.

b.-ürdiñ 21a1

b.+in 20a13

b.-ürsin 26a1

bilñür (Ar.): Billür. Gayet parlak,

bile: Birlikte, beraber.

saydam ve şeffaf temiz beyaz cam.

b. 3b15, 4b12, 11a13, 12a2,

Kristal.

12b7, 14a14, 14b12, 14b6, 14b9,

b. 62a6

19a12, 19a6, 23b12, 25b5, 26b11,

bīñ: Bin. Dokuz yüz doksan dokuzdan
sonra gelen sayı.

34b16, 37a11, 38b13, 39b11, 41b15,

41b15, 42a1, 44b7, 45a14, 46b11,

b. 7b7, 8a3, 33a9, 33a9, 37a4,

53a1, 55a12, 55a14, 55a9, 59b3,

37a5, 37a5, 37a6, 37a6, 41a11,

59b4, 61a13, 66a5, 72b5

42a11, 42b11, 45b13, 46a152b3,

biliş-: Tanışmak, bildik, tanıdık.

52b3, 52b3, 52b4, 52b4, 52b4,

b.-e 64a1

54a13, 55b16, 57a12, 57b1

b.-irsin 78a9

b.+ler 78a7

b.-ken 34b2

billāh (Ar.): Allāh için.

bin-: Binmek. Yüksek bir yere ve hayvanın üstüne çıkararak ayaklarını sallandırmak suretiyle oturmak.

b. 7b7

b.-di 46a4, 50b7

b.-diler 11a14

b.-düm 50b12, 50b9, 51b7

b.-erdi 34a12

b.-erler 11a14

b.-esin 47b16, 64b16

b.-iser 50b7

b.-meye 75a8

b.-sün 50b6, 50b8

b.-üb 11b3, 11b3, 34a11,

36b2, 41b6, 74b6

b.-üben 36a16, 42b11

bindir-: Bindirmek.

b.-di 19a12

binit: Binecek hayvan.

b. 22b2, 75a4

binmek: Binmek.

b. 50b4

b.+e 36b3

bir: İlk sayı.

b. 1b1, 1b1, 1b17, 2a7, 3a13,

3a14, 3a3, 3b10, 3b10, 5b10, 6a11, 6a3,

6a7, 6b4, 6b6, 6b8, 7a4, 7a7, 7a8, 7b2,

8a3, 8a6, 8b14, 8b16, 8b5, 9a13, 9b4,

9b7, 10a10, 10a12, 10a12, 10a14,

10a16, 10a6, 10b1, 10b12, 10b12, 11a2,

11a7, 11b5, 11b7, 11b8, 12a1, 12a3,

12a4, 12b1, 12b16, 13a4, 14a10, 14a4,

14a5, 14a7, 14a8, 14b1, 14b12, 14b14,

15b11, 16a8, 16b10, 16b10, 16b12,

16b4, 16b5, 17a4, 18a5, 18a6, 18b10,

18b9, 20b4, 21a4, 22a12, 22a7, 22a9,

22b11, 22b12, 22b9, 23a12, 23a13,

23a17, 23b6, 24a4, 25a11, 25a12,

25a12, 25a4, 26b14, 27b1, 27b2, 27b7,

28a10, 28a4, 29a11, 29a13, 29a5, 29b1,

29b12, 29b14, 30a16, 30b15, 30b4,

30b13, 31a3, 33a9, 33b12, 33b4, 34b16,

34b6, 35b4, 36a12, 36a15, 36b12, 69b9, 69b9, 70a9, 70b13, 70b3, 70b6,
 36b2, 37b12, 37b5, 38a14, 38a16, 71a14, 71a7, 71a7, 72a5, 72a7, 73a11,
 38b2, 38b5, 39a15, 39a16, 39b1, 73a4, 73a4, 74a14, 74a16, 74a3, 74a4,
 39b10, 39b11, 39b2, 40a2, 40b1, 74b12, 74b2, 74b2, 74b7, 75a17, 75a7,
 40b10, 40b2, 40b4, 40b8, 40b9, 41a3, 76a12, 76a9, 76b2, 76b8, 76b9, 77a8,
 41a5, 41b4, 41b5, 41b8, 41b8, 42a7, 77a8, 77b2, 78a4, 78a4, 78b1, 78b5,
 42b11, 42b13, 42b14, 42b16, 42b9, 79a5, 79b10, 79b13, 79b6, 79b6, 79b7,
 44a7, 44b10, 45b12, 46a5, 47a11, 80b9, 80b9, 80b9
 47a13, 47a8, 47b6, 48a16, 48a6, b.+den 5a13, 29b11
 48b13, 48b13, 48b14, 48b5, 48b6, b.+dir 61a6
 49a10, 49a15, 49a2, 49a3, 50a15, b.+dür 3a5, 64a1
 50ā, 50b13, 50b14, 50b16, 51a17, b.+er 12a6, 29b12, 62a2
 51a4, 51a4, 52b14, 52b15, 53a16, b.+i 5b13, 5b14, 6b7, 8a5, 8a6,
 54a13, 54b13, 54b13, 54b14, 54b7, 8a8, 8a9, 12a8, 13b17, 18a3, 24a3,
 54b9, 55a3, 55a3, 55b15, 55b16, 24a7, 24a9, 33a9, 38a16, 42b7, 44a12,
 55b2, 56b3, 56b7, 57a5, 57b1, 57b11, 51b13, 69b12, 70a7, 74b15, 77b15,
 58a9, 61a11, 61a12, 61a7, 61b4, b.+ile 6b7
 62b1, 63a16, 63b12, 63b8, 64b6, b.+imiz 62a2
 65a16, 65a16, 65b10, 65b15, 65b15, b.+in 77b15
 65b15, 65b2, 65b4, 65b6, 65b7, b.+ince 55b15
 66b11, 67a13, 69b16, 69b3, 69b8, b.+inci 32a9

- b.+inde 37a5, 51a13, 51a13
- b.+ine 5a13, 6a2, 6b5, 6b5,
6b8, 8b15, 8b16, 38a16, 74b15
- b.+ini 2a8, 13b7, 24a16,
47b17, 57a12, 70a7
- b.+inüñ 24a17, 44a12, 70a7
- b.+isi 5b15, 30b3
- b.+isine 4b9, 70a7
- b.+sin 9b16
- b.-sün 8b4
- birâder (Far.):** Erkek kardeş.
- b. 30a17, 33a7, 34a17, 47a13,
65a11, 70b11, 78b14, 78b14
- b.+ler 4a1
- biraz (Ar.):** Az şey.
- b. 29a12, 34b17, 36b7, 58b6,
59a14, 60b5, 72b1
- b.+cuk 71b15, 41a6
- b.+dan 71b12
- birkaç:** Çok olmayan, az sayıda.
- b. 32a7
- birle:** İle.
- b. 2b1, 16a4, 63a1, 77b11
- birliğ:** Birlik. Bir olma hali.
- b.+ine 21b3
- b.+üñe 73b9
- birün-:** Bürünmek.
- b.-üb 30a2
- bismillâh (Ar.):** Besmele. Başlangıç.
- b. 38b16, 39a13
- b.+i 20a9
- b.+ile 1b1
- b.+inüñ 21a9
- biş-:** Pişmek.
- b.-miş 38b16
- bişür-:** Pişirmek.
- b.-üben 38b6
- bit:** Yarım kanatlılar alt takımına giren,
insan ve memeli hayvanların vücudunda
asalak olarak yaşayan böcek, kehle.
- b. 38a5
- bit-:** Bitmek. Tükenmek.

b.-di 54b15	b.+den 25a8, 27b8, 41b14, 45a4,
b.-en 77b4	61b16, 68a13
b.-erdi 38a7	b.+e 1b4, 3b2, 4a6, 5b4, 5b9,
bitür-: Bitirmek.	8a2, 9a8, 9a9, 10b16, 12a7, 12a11,
b.-ürler 79a14	14a10, 16b12, 17a6, 18a9, 23b9, 24b17,
biz: Çokluk birinci şahsı gösteren	28b3, 28b4, 34b1, 35a4, 35b1, 37b2,
kelime.	38b10, 44b3, 50a10, 50a10, 50a13,
b. 3b1, 4b15, 9a6, 9a12, 9a12,	52b9, 53a10, 53a15, 54b2, 54b3, 55b7,
11a15, 14a10, 14b1, 14b1, 14b3,	56b1, 56b3, 58a5, 60b15, 60b16, 60b17,
20a5, 21b7, 22b11, 23b7, 24b16,	61a1, 62b4, 63a7, 68a14, 68a9, 72a6,
25a5, 27b7, 30b7, 35a1, 35b11, 35b3,	76b15, 77b12, 77b3, 77b7, 79a11,
36b2, 36b8, 37a1, 38b1, 38b4, 38b4,	80a11
38b4, 39a6, 42b16, 42b16, 50a9,	b.+edür 77b5
54b1, 55a4, 56a12, 60b3, 61a6,	b.+i 3a17, 4a13, 8a1, 8a2, 8b6,
61b17, 63a8, 68a11, 68a14, 68a6,	8b6, 11a16, 34b3, 46a13, 54b4, 56a13,
68a9, 69a3, 69b15, 69b15, 70a16,	56a13, 56a14, 56a15, 56a16, 57b15,
70a4, 70a4, 70a5, 70a5, 77b12	58a3, 63a10, 64a12, 69a10, 72a7,
b.+de 1b4, 3b3, 27a15, 34b1,	77a14, 77a16, 79b15
55a5, 59a6, 66a11	b.+im 8b4, 8b8
b.+deki 56a16, 56a17, 74a6	b.+imde 59b10

b.+üm 11a4, 25a15, 27a9,
35a2, 35b9, 41b14, 41b16, 53a5,
55a4, 60a8, 62a1, 63b7, 68a11, 70a3,
72a7, 74b4, 77b5

boğ-: Boğmak.

b.-arsın 1b17

b.-dı 28b1

bol: Nicelik bakımından olağandan
veya alışıldandan çok.

b. 36a9, 36a9, 40ā, 40ā,
42b17, 72b1, 73a14, 73a14

borç: Geri verilmek üzere alınan veya
ödenmesi gerekli para veya başka bir
şey.

b.+ıla 73a11

boş: İçinde, üstünde hiç kimse veya
hiçbir şey bulunmayan, dolu karşıtı.

b. 70a1

boy: Bir şeyin tabanı ile en yüksek
noktası arasındaki uzaklık.

b.+ı 32b1, 32b1, 72b8

b.+ın 73b2

boyun: Gövdenin başla omuz arasında
kalan bölgesi.

b.+larında 41b9, 46b1

b.+unu 75b9

boz-: Bozmak. Bir şeyi kendisinden
beklenen işi yapamayacak duruma
getirmek.

b.-dı 39a5

b.-ar 63b15

bozıcı: Bozma işini yapan kişi.

b. 63b12

b.+dur 64a4

bögür-: Öküz, manda, deve bağırarak. 2.
İnsan, anlaşılmaz bir biçimde yüksek
sesle bağırarak.

b.-di 45a16

b.-üb 45b1

böyle: Bunun gibi, buna benzer.

b. 11b12, 18a7, 22b6, 28b8,
29a17, 34b8, 37a2, 42a4, 49a6, 50ā,

58a3, 58b5, 59b5, 67a17, 67b11,
68a16, 72b14, 79a5

b.+dür 58b16

bu: Yerde, zamanda veya söz
zincirinde en yakın olanı gösteren bir
söz.

b. 2a14, 2b2, 2b2, 2b3, 2b7,
2b12, 3b1, 3b6, 3b11, 3b12, 4a6, 4a8,
4a9, 4a10, 4b5, 5a12, 5a14, 5a16,
5b6, 5b8, 5b15, 7a2, 8a5, 8a5, 8a5,
8a6, 8a8, 8a8, 8a9, 8b10, 8b17, 8b3,
8b3, 8b4, 8b6, 9a3, 9a39b17, 9b17,
10a14, 10a15, 10a16, 10a17, 10b15,
10b8, 11a1, 11a17, 11a6, 11a7,
11b11, 11b11, 12a11, 12a2, 11b14,
12a9, 12b12, 12b15, 12b16, 12b5,
13a4, 13b7, 16b5, 16b6, 17b2, 17b2,
17b7, 18a318a5, 18a7, 18a9, 18b4,
18b5, 18b9, 19a13, 19a13, 19a3,9a4,
19a9, 19a9, 19b1, 20a11, 20a11,
20a2, 20a321a8, 21b2, 22b10, 22b14,

22b17, 22b3, 22b3, 23a1, 23a10, 23a12,
23a2, 23a3, 23b10, 23b16, 23b9, 24a1,
24a10, 24a14, 24a15, 24a6, 24a6, 24a7,
24a9, 24b13, 24b15, 24b17, 24b2, 24b6,
24b6, 25a1, 25a14, 25a15, 25a2, 25a4,
25a5, 25a5, 25a7, 25a7, 25b10, 25b10,
25b17, 25b17, 25b9, 26a1, 26a14, 26a7,
26b2, 26b2, 26b3, 26b5, 26b5, 26b5,
26b7, 27a10, 27a13, 27a17, 27a17,
27a8, 27a9, 27b1, 29b11, 30b3, 30b8,
30b9, 31a10, 31b12, 31b17, 31b7,
32a10, 32a10, 32a6, 32a9, 32a9, 33a10,
33a11, 33a11, 33a5, 33a7, 33b2, 33b4,
34a2, 34b8, 35a1, 35a4, 35b10, 35b12,
35b7, 36a13, 36a8, 36b2, 36b8, 37a13,
37a4, 37a4, 37a7, 37a8, 37a8, 37a8,
37a8, 37b10, 37b11, 37b12, 37b13,
37b15, 37b5, 37b6, 37b6, 38a17, 38a17,
38b6, 38b9, 39a11, 39a4, 39b10, 39b12,
40a11, 40b2, 41a2, 42a15, 43a1, 43a7,
43b2, 43b13, 43b16, 43b16, 43b17,

44a8, 44a9, 44b3, 44b4, 44b5, 45a2, 70a8, 70a9, 70b1, 70b8, 70b9, 71a10,
 45a4, 45b15, 46a15, 46a2, 46a3, 71a3, 71a6, 71a7, 71a9, 71b13, 71b6,
 46a6, 46b7, 47b8, 48a15, 48a17, 72a10, 72a17, 72a6, 73a13, 73a3, 73b2,
 48b1, 48b17, 48b7, 48b8, 48b8, 73b10, 73b15, 73b17 74a11, 74a12,
 49a11, 49a15, 49a2, 49a3, 49a3, 74a12, 74a6, 74b15, 74b16, 75a16,
 49b10, 49b16, 49b16, 49b2, 49b3, 75b1, 75b16, 75b8, 76a10, 76a12,
 49b4, 50a3, 50a3, 50a8, 50b17, 50b3, 76a13, 76a7, 76b11, 76b11, 76b12,
 51b13, 51b13, 51b15, 51b5, 52a11, 76b16, 76b7, 76b8, 76b9, 76b9, 77a12,
 52a15, 52a16, 52a9, 52b5, 53a13, 78a15, 78a5, 78b5, 79a16, 79a2, 79b4,
 53b3, 55a2, 55b7, 55b8, 56a17, 56b7, 80a12, 80b2, 80b7, 80b8, 80b9
 57a10, 57a3, 57a6, 57b11, 57b3, b.+dur 12a15, 13a1, 13a1, 13a2,
 57b4, 57b5, 58a17, 58a4, 58b3, 59a1, 13a3, 13a7, 13b12, 15b8, 24a2, 27a17,
 59a4, 60a15, 60ā, 60b3, 61a10, 61a2, 27a17, 31a13, 31a14, 34b8, 47a3, 49a1,
 61a3, 61a9, 61b14, 61b6, 62a4, 62a5, 49a2, 49a3, 70b8, 73b1, 75a7, 76b14,
 62b10, 62b9, 63b17, 64a10, 64a11, 80b11, 80b7
 64a13, 64b10, 65a3, 66a7, 66b8, b.+durur 13b8, 71b14
 67a1, 67a10, 67a11, 67a13, 67a15, b.+idi 68a11
 67a4, 68a14, 68a17, 68a7, 68a8, b.+lar 4a11, 10a7, 11b3, 11b13,
 68a9, 68b16, 68b8, 69a13, 69a15, 14b13, 14b15, 18b4, 22b12, 23b10,
 69a5, 69b15, 69b3, 69b4, 70a10, 23b17, 23b5, 35b13, 36a16, 42a12,
 70a11, 70a11, 70a12, 70a12, 70a2,

42a2, 45a3, 49a16, 49b11, 53b4, b.+nda 3b2, 15a5, 32b1, 44b7,
53b7, 59b14, 65b10, 65b7, 66b15, 56a10, 56a10, 59b6, 61a5, 61a8, 70b12,
76b3, 76b3 73b13, 76b8, 78a9

b.+lara 4b7, 35a4, 42a11, b.+ndan 5a11, 13a3, 13a5, 13a6,
57a4, 60b6, 61a3, 69b9 24a3, 49b5, 50a13, 50b7, 75b5

b.+larda 14b16, 24a1, 54a4 b.+ni 9a2, 11a10, 11b14, 11b15,
b.+lardan 16a5, 36b4, 51a11, 12a15, 15b13, 16b11, 17a8, 18b8, 22a3,
65a6, 66b2, 66b2, 71b1 24a13, 24a4, 24a7, 24b1, 24b12, 25b11,
b.+ları 41b11, 46a17, 46a17, 31a15, 31b9, 45a13, 45a2, 54a10, 58a5,
54a9, 59b4 61a15, 62a9, 63a5, 65a11, 67b11,
b.+laru 44a15, 44a15, 46a8 71b14, 74b16, 74b4, 75a3

b.+larun 65a15, 72a4, 77b17, b.+ uñıla 10a11
78a1 b.+nlar 10b13, 12a4, 12a5, 12a5,
b.+laruñ 2a16, 2b2, 10a8, 13b15, 35b7, 43a15, 43a15, 45a9,
35b13, 36b4, 38b2, 43a11, 46b3, 46a12, 56a1, 60b1, 61b15, 64b17,
49a17, 53b5, 54b8, 65a8, 77b17, 68a17, 69b9

79a16 b.+nlara 4b8, 14b8, 25a2, 32a1,
b.+nca 24a15, 36a9, 37a4, 46a9, 49b11, 53a3, 54a9

47b13, 51b11, 52a17, 53a6, b.+nları 6b9, 13a6, 22b13, 35b1
b.+ncılayın 62a13 b.+nlarıñ 11a6
b.+nlaridi 42a13

b.+nlaruñ 39a12, 44a1, 60a17,
65b12

b.+nuñ 9a2, 9b9, 12b16, 13b8,
22b15, 22b16, 24b12, 22b17, 36a10,
36b6, 38b1, 49a17, 49a4, 49a4, 49b1,
64b9, 73b2, 76b10

b.+nuñla 3b13

b.+ña 3b11, 3b16, 9b13,
12b15, 12b16, 13b11, 13b14, 19a7,
19a7, 22b10, 22b15, 24a6, 24b13,
25b12, 25b13, 29b2, 37b11, 43a6,
45b16, 48b7, 50b10, 52a3, 67b13,
76b13, 79a4, 80b10

b.+ña 22b1

b.+ñada 11b16

b.+radan 68a6

bu bekr: Ebu Bekr (r.a.). İlk
müslümanlığa kabul edenlerden olup
aynı zamanda İslam aleminin ilk
halifesidir.

b. 28b2, 28b5

bucaq: Bucak. Kenar, köşe, yer.

b.+da 12b11

b.+ından 8a4

buçuk: Yarım.

b. 14a6

budaq: Dal.

b.+laruñ 47b12

bugün: İçinde bulunulan gün.

b. 1b1, 8b16, 9b11, 10a2, 26a16,
27a14, 27a4, 27b8, 28b6, 36b5, 36b6,
39a9, 41a8, 49a13, 51b5, 55a11, 55a5,
57b9, 58a6, 58a7, 59a11, 59a13, 59b1,
59b6, 60a1, 61a8, 63a3, 64a17, 64a8,
64b1, 64b14, 64b4, 67b4, 69a3, 70a16,
70b2, 72a10, 72a17, 73b4, 75b5

bul-: Bulmak.

b. 9a11, 54a13, 61b1

b.-a 38a13, 71b2

b.-alar 9b15

b.-alum 28b4

b.-am 3a16, 57a12

b.-amayub 12a6	b.-duñ 23a12, 23a15, 50a2, 52b2
b.-amaz 68a7	b.-duñise 40a13
b.-an 30b5	b.-ısar 33a9, 51a15
b.-ar 64b7	b.-madı 35b10
b.-ara 48b6	b.-madılar 8b2
b.-ardan 28b7	b.-mayub 59b7
b.-asın 10a7, 10a7, 30a12,	b.-muş 72b5
30a12, 30a13, 30a14, 30a15, 30a16,	b.-muşam 41a9, 72b14
39b7, 40a14, 41a12, 47a12, 54a11,	b.-sun 4a15, 4a16
54b6, 66a10, 70b6, 74a8, 78a16	b.-ubdur 30b5, 73b10
b.-avuz 3b1	b.-unmadı 12a7
b.-dı 5a14, 7a2, 10ā, 15b6,	b.-unmaz 27b2, 78b10
21a2, 60b5, 70b10, 71a5, 73b17,	b.-unur 38a15, 39b13
75b16	b.-ur 22a3, 78a12
b.-dılar 12a6, 73b15	b.-urdı 34a1
b.-dım 51b9, 51b9	b.-ursam 74a15
b.-dısa 48a5	b.-ursañ 37b14
b.-duğı 77b10	bulaş-: Bulaşmak.
b.-duğum 71a7	b.-miş 44a9
b.-dum 42b14, 66a8	bulaştır-: Bulaştırmak.
	b.-un 18a5

bulun-: Bulunmak.	b. 50b2, 50b3, 50b5
b.-maz 48b14	b.+a 50b3, 64b16
b.-mazıdı 41a3	b.+ı 51a2
b.-urdu 40a8	b.+un 50a16
b.-urıdı 40a6	burç: Zodyak üzerinde yer alan on iki takım yıldızın verilen ortak adı.
buluş-: Buluşmak.	b.+unuñ 13a2
b.-dı 16b14, 23a5	buyruk: Buyruk. Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı söz, emir, ferman.
b.-ub 28b5	b.+ı 44b5
bulut: Atmosferdeki su damlacıkları ve buz taneciklerinin görülebilir yoğunluk kazanmasıyla oluşan, biçimleri, yükseklikleri ve yol açtıkları hava olaylarıyla birbirinden ayrılan yığın.	buyur-: Buyurmak.
b. 5b1	b. 9a5, 12b2, 20a4, 24b16, 24b2, 25b11, 25b12, 38b3, 60a9, 66b7
buñal-: Bunalmak.	b.-dı 47b4, 51a13, 51b16, 51b17, 58b13, 59a10, 61a9, 67a3, 68a2, 79a5, 79a5
b.-mışdı 10a7	b.-duñ 15b3
buñar: Pınar.	b.-ğıl 25a2, 26b7, 66a.14, 66b3
b. 39a17	b.-madıñ 18a2
burak (Ar.): Peygamber efendimizin miraçta bindiği binek.	b.-muşdur 43a11, 64b1
	b.-sañ 59a17

b.-uñ 42a1, 42b15

b.-ur 26a6

b.-urdu 67a3

b.-ursañuz 42b15

bühtān: Yalan, iftira.

b. 26b3, 42b6

b.+lar 24b13

bükül-: Bükülmek.

b.-miş 73a8

bünyād: Asıl, esas, temel. 2. Bina, yapı.

b. 3b4, 50a3

bürāder (Far.): Birader. Erkek kardeş.

b. 3a16, 40a8, 40b5 47b7, 48b13

bürin-: Bürünmek. Bürüme işine konu olmak.

b.-üb 30a3

bütün: Tam.

b. 19a6, 76b3

büyüt-: Büyütmek.

b.-dügim 11b9

C

cā' iz (Ar.): İşlenilmesinde cevāz olan.

c. 74b16

cān (Far.): Can, hayat, ruh.

c. 2a16, 3b7, 5a14, 5a9, 5b2, 6a11, 6a3, 6a6, 6b4, 7b3, 7b5, 8a11, 8a3, 9b10, 9b12, 9b12, 9b9, 10a13, 10b1, 11a12, 11a2, 11b10, 12a3, 12a7, 14a1, 14a6, 14a9, 14b15, 14b5, 16b15, 16b5, 22a8, 22b12, 22b15, 24a13, 24a14, 24b17, 24b6, 26a6, 30a11, 30a12, 30a17, 30b6, 31b10, 31b7, 33a11, 33a6, 33a6, 33a8, 33a8, 33a9, 33a9, 34b12, 34b12, 35a2, 37a3, 37a3, 37a7, 37b11, 38b15, 39b4, 40a13, 40b14, 40b3, 42b2, 42b6, 44a11, 44a5, 45b7, 46a16, 46b13, 46b2, 46b9, 47a14, 47b4, 51a12, 52b7, 53a5, 53b5, 54a10, 54a12, 54a13, 54a7, 54b14, 55a2, 55a5, 55b2, 56a3, 56a3, 57b1, 57b11, 57b11,

59a1, 59a10, 62a8, 62a9, 62b9,	61b5, 64a11, 67a10, 67a12, 68a4,
64a10, 64a17, 64b5, 65a2, 65b16,	68b11, 68b3, 68b5, 68b9, 69a2, 69a2,
65b16, 66b14, 67a14, 67a14, 67b11,	69b7, 69b14, 73b16, 74a2, 75b11, 78a5
67b11, 67b4, 67b4, 67b5, 67b7,	c.+ıla 6b4, 15a9, 19b6, 22a8,
68a12, 68a2, 68b1, 68b4, 69b9,	47a4, 48a11, 62a11, 74a14
70a12, 70a13, 70a2, 70b7, 70b8,	c.+ımiñ 21b5
70b8, 71a3, 71b9, 72b17, 72b7,	c.+ımuñ 15b8, 25b15, 64a11
73a13, 73a15, 73a7, 73b2, 73b7,	c.+ımuz 60a16, 60b15, 61b17
74b9, 75a5, 75b10, 76a3, 76a3, 77a8,	c.+ımuza 53a5, 57b11, 70a2
77b8, 78a6, 80b11	c.+ımuzuñ 60a8
c.+a 12b3, 18a7, 73b17	c.+ın 19b5, 67a11
c.+da 40a11, 77a8	c.+ına 32b5, 49a7, 70b9
c.+dan 75b12	c.+ından 47a16, 59b13
c.+dur 6b4	c.+ını 68b3, 70b10, 73b14
c.+ı 4a2, 5a10, 5a5, 5b10,	c.+ıñ 30a12
5b14, 9b10, 10a1, 13b10, 14b11,	c.+lar 6a6, 25b4, 35a16, 69a9,
16b10, 17b1, 21b5, 22a5, 22a5,	70a14
25b15, 27b4, 27b4, 30a6, 30b1, 30b9,	c.+lara 27b5, 35a8, 35b14,
32a10, 33a3, 33a7, 33a8, 34b1, 36a6,	36b15, 37a9, 62a9, 69b7
40a14, 40b1, 41a17, 41a17, 46a11,	c.+ları 70b5
48a12, 57a12, 57b5, 60a8, 61b17,	c.+larımız 38b15

c.+larından 8b11	cānān (Far.): Sevgili.
c.+larını 74a5	c. 27b5, 33b1, 73b17
c.+larıñ 13b16	c.+ı 40a14, 64a11
c.+mış 37a3	cānāvar (Far.): Canlı, yaşayan. Zararlı
c.+u 12b7, 46a11	hayvan, canavar.
c.+um 4b1, 6a10, 7a2, 13b16,	c.38a8
14a15, 14a17, 14a9, 15b7, 16a10,	cāviḏān (Far.): Cavidan.
16a12, 16a2, 19a10, 20b6, 21b2,	c. 7b7
24a13, 24b16, 24b5, 30b11, 31b13,	cāzū (Far.): Cadı.
37b11, 47a9, 57a9, 57b2, 58b4,	c. 39a4
73b12, 73b13	c.+dur 38a17, 42a15
c.+uma 16b15, 24b17, 45a2	c.+imiş 39a4
c.+umuz 14a16	cebrā'īl (Ar.): Peygamberlere emir ve
c.+umuz 9a8	vahy'e vâsita ve memur olan dört büyük
c.+umuza 35a2, 38b15	melekten biri.
c.+una 37b13	c. 15b12, 29a2, 29a3, 29b12,
c.+uñ 5b15, 9b10, 11b6, 17b4,	29b14, 30a2, 36b12, 45b4, 50a15,
21a1, 34b15, 39a7, 48a5, 57a11,	50b12, 50b5, 51a13, 51a5, 51b3, 53b8,
57a5, 57b1, 57b3, 63a4, 66b9, 67a13,	54a1, 55b12, 58b13, 58b13, 58b16,
67a15, 71b16, 71b8, 72b5, 76a12	58b17, 60b14, 64b8, 65b1, 65b14, 65b4,
c.+ura 38a8	65b7, 66a.14, 66a3

c.+e 45a6, 51a3	c. 36a15, 36b2, 36b8
c.+i 29a4, 30a4, 59a1	celâl (Ar.): Büyüklük, ululuk.
c.+ûñ 69b13	c. 67a5
cefâ (Ar.): Eziyet.	c.-i 77b16
c. 67b10	celîl (Ar.): Büyük, ulu.
c.+dan 67a11	c. 59a5
c.+dur 76b10	c.+dür 58b16
c.+lar 36a8	cem^ç (Ar.): Toplama, yığma.
c.+lardan 36a8	c. c. 9a13, 17a7, 35a1, 48b13,
c.sın 76b7	69b16, 74a1, 79b14
c.+sından 20b3	cemâ^ç at (Ar.): Arapça insan topluluğu.
c.+ya 70a9	c. 25a2, 25a2, 60a10
c.+yı 68b7	cemâl (Ar.): Yüz güzelliği.
cehd (Ar.): Çalışma, çabalama.	c. 7b3, 15a2, 19b3, 19b6, 19b8,
c. 78a10	28a4, 41a4
cehennem (Ar.): Ahirette, günahkâr	c+i 3b12
kulların gideceği azap yeri, tamu.	c.+in 33a2, 52b6
c. 46b6	c.+iñden 16a12
c.+de 57a2	c.+üm 18b2
c.+den 57a4, 57b16	c.+ûñ 2b6, 15b9, 56b1, 56b1
cehl (Ar.): Cahillik.	c.+ûñi 77b14

c.+le 51b2	c.+ını 22b6, 24a17
cem' iyyet (Ar.): Cemiyetler, topluluklar.	cevher (Ar.): Değerli taş. c. 3b9
c.+ler 63b13	cevr (Ar.): Haksızlık, eziyet. c.+i 76b7
cenk (Far.): Savaş. c. 23b5, 23b5, 23b7, 24a1	cezā (Ar.): Ceza. Uygunsuz davranışlarda bulunanlara uygulanan üzüntü, sıkıntı, acı verici işlem veya yaptırım. c.+sın 42b16, 61a15
c.+deyken 22b12	c.+yı 61a13
cennet (Ar.): Uçmak. Çok ferah yer. c. 6a8, 47b15, 47b16, 48a2, 48a3, 55b3, 55b7, 63a2, 63a3, 77a16, 79a1	cibrīl (Ar.): Peygamberlere emir ve vahy'e vâsita ve memur olan dört büyük melekten biri. c. 59a2, 64b10, 64b14, 64b2, 64b2, 64b3, 64b6, 64b7, 64b7, 65a16, 65a9, 65a11, 65b10, 66b13, 66b17, 69b6
c.+de 69a9	
c.+deki 77a1, 77a3	
c.+den 64b12, 69b6	
c.+iñde 4b10	
c.+üme 7a9	
cesed (Ar.): Ölü vücut. c. 37a5	
cevāb (Ar.): Yanıt. c. 20a12, 20a12, 21a3, 28b8, 49b10, 58b6, 59a8, 63b3	ciger (Far.): Ciğer, bağır. c. 20b5, 69a17 c.+in 26b4, 53b3

c.+ler 18a6, 58b1, 61b15, 74a10	c. 65a2
c.+lerin 63b17	cism (Ar.): Beden, gövde. Madde.
c.+üñ 59b7	c. 57b3, 62b9
cihān (Far.): Dünya.	c.+ine 69b7
c. 6a12, 6a5, 6b5, 7a5, 7b6, 8b9, 19b7, 21a6, 25b13, 27b2	c.+üñ 57a5
c.+a 5b16, 6a4, 9b9, 34a8	c.+üñe 62b10, 63a1
c.+da 3a10, 4a4, 6a4, 8b17, 33b6, 36a10, 62b1	civān (Far.): Genç.
c.+ı 5b11, 5b12, 8b10, 9a2, 33a7	c. 19b5
c.+ınuñ 21b7	c.+ı 10a14
c.+ıñ 8b1	cömerd (Far.): Cömert.
c.+uñ 38b11, 56a9	c.+idi 34b12, 40b6
cimāʿ (Ar.): Çiftleşme.	cumʿ airtesi: Cumartesi.
c. 27a6	c. 70b14
cinān (Ar.): Cennetler.	cūş (Far.): Çoşma.
c. 48a9	c. 40b3, 70a1
c.+a 57b15	cübbe (Ar.): Sarıklı din adamlarıyla bazı yaşlı kimselerin giydikleri uzun üstlük.
cin (Ar.): Cin.	c.+sin 72b17
	c.+sini 73a2
	c.+yi 73a6, 73a7, 73a13, 73a15

cühüd (Ar.): Yahudi.

c.+uñ 45b10

cümle (Ar.): Bütün, hep.

c. 2a9, 12a3, 13b15, 17b1,
18b8, 26b4, 27a17, 27a17, 35a3, 8a5,
40b8, 41a14, 45b1, 51a6, 60a15,
60a5, 61b14, 62a4, 69b11, 71a6, 71a6

c.+i 8b2

c.+si 27a13, 28a3, 38b14

c.+sin 42b12

c.+i 8b2, 68a2

c.+ ye 11b1

cünbüş (Far.): Cünbiş. Kılmıldanma,
hareket.

c. 49a4

cürm (Ar.): Suç.

c.+ini 76b16, 80a16

c.+iyle 27b8

cüvân (Far.): Genç. Delikanlı.

c. 6b2

çabala-: Çabalamak.

ç.-r 48b10

çağır-: Çağırmaq.

ç. 26b8, 27a13

ç.-an 29b16

ç.-ana 51a7

ç.-dı 9a4, 25b14, 60b6

ç.-dılar 26b9, 46a15

ç.-ışub 60b15

ç.-ub 16a1, 16a5, 27a8, 27a15,
29a3, 44a10, 46b8, 69a13, 71b6

ç.-urlar 57a3

çağrış-: Çağrışmaq.

ç.-ırlar 41b10

ç.-urlar 75a2

çaķ: Yalnız.

ç. 37b4

çaķı: Çakı.

ç. 2a1, 13a9, 69a1

çal-: Çalmak.

ç.-dı 23a16, 23a17

çalab: Allāh.	ç.-digi 77b10
ç. 45a7	ç.-e 67b3, 78b15
ç.+dan 52a13, 53a11	ç.-ecegi 67b3
ç.+dur 52a4	ç.-er 67a11
çalıcı: Saz çalan.	ç.-erdi 36a8
ç.+lar 49a10	ç.-ersin 76b7
çâre (Far.): Yol. Yardım.	ç.-eyin 67b3, 67b4, 67b5
ç. 2b7, 11a6, 25b17, 25b3,	ç.-iser 67a17, 67b2
26b5, 26b7, 26b7, 26b1, 27a9, 30b5,	ç.-me 47a3
38b1, 67a4, 69a15	ç.-medi 67b7
ç.+sinden 26b1	ç.-mişidi 75b1
çat-: Çatmak.	ç.-sün 61b10
ç.-ma 78a13	çeñe: Çene.
ç.-ub 38a16	ç.+den 67a11
çavı: Yüksek ses, nam, şöhret.	çık-: Çıkmak.
ç.+17a7	ç.-a 14b5, 76b2
çekin-: Çekinmek.	ç.-ageldi 12b6, 22b12
ç.-di 50b5	ç.-amazuz 8b7
çek-: Çekmek.	ç.-ayın 71a9
ç.- 37b4	ç.-dı 9b1, 18b11, 47b5, 57b13,
ç.-di 17b2, 67b10, 68b7	71b1, 74b7

ç.-dılar 16b3, 16b5, 43b11	ç.-ub 2a6, 45b5
ç.-dim 16a7	ç.-ubdur 76b12
ç.-dum 6b7	çıraç: Kandil.
ç.-ısar 31a3	ç.+ı 12b11, 12b12, 12b12
ç.-ma 37b6	ç.+ıdur 12b14
ç.-madı 19b4	çirkin (Far.): Pek kirli, güzel olmayan.
ç.-mışdı 17a7, 44b7, 74b8	ç. 62b10
ç.-sa 32a11	çoban (Far.): Koyun ve keçi sürülerini
ç.-ub 6b9, 7a15, 19a14,	otlatan kimse.
66b11, 69b8, 71a10, 74a16	ç.+ı 14b4
ç.-uban 23b2	çok: Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb.
ç.-uñ 43b12	bakımından büyük ve aşırı olan, az
çıkār-: Çıkarmak.	karşıtı.
ç. 8b14, 16a7, 40b9, 67a10,	ç. 2a7, 2b10, 3a10, 23b6, 11a1,
78a6	11a12, 13b11, 14a12, 16a6, 18a3, 18b6,
ç.-a 49a13	22a2, 25a14, 27a12, 30b2, 34b11, 36a8,
ç.-am 3a5	38a15, 38b7, 39a16, 40a2, 43a7, 43b8,
ç.-um 80b5	53a9, 58a4, 58b5, 59b10, 60b5, 64a3,
ç.-dı 10a9, 46a16, 70a15	68a10, 68a14, 68a6, 68a6, 68a9, 69a1,
ç.-dılar 69b17, 74a5	73a16, 74a4, 75b1, 75b8, 77b5, 78b10,
ç.-du 45b7	

78b12, 78b5, 78b11, 79a6, 79a10, 79b10, 79b4, 80a1	20a1, 21b6, 22b1, 23a6, 24a16, 25b6, 26a3, 26a4, 26b12, 27b5, 29b3, 31b1, 36a4, 37a15, 37a7, 38b16, 38b8, 39a3, 39b12, 41a7, 41b1, 41b4, 41b5, 42b2, 43a3, 43b2, 43b3, 44a17, 48b13, 49a5, 49b7, 49b11, 49b13, 50a2, 50b4, 51b2, 53b8, 54b15, 55a1, 58b3, 61a9, 63a11, 64a15, 64a16, 69a12, 69a15, 69a8, 69b16, 69b2, 69b4, 69b8, 69b9, 70a6, 71b11, 72a14, 73a2, 73a4, 73a15, 73a16, 73b13, 73b16, 73b2, 73b5, 74a2, 74b13, 75a1, 80b1.
ç.+dur 4a4, 4b3, 16b8, 18b1, 22a7 48a12, 65a8, 65b1	
ç.+durur 38a3, 65b9, 80a4	
ç.+ı 17a7	
ç.+ısa 22a2, 65b15, 65b15, 65b16, 78b12	
ç.+lar 38a8	
ç.+ların 78b11	
çök-: Çökmek.	
ç.-di 45a17	
ç.-mişidi 75b1	
ç.-müşidi 74b8	
çömlük: Çölmek. Yemek konan kap.	
ç.+de 55b3	
ç.+i 55b2	
çü: İçin.	
ç. 1b8, 6a10, 6b6, 8a11, 8b1, 9b2, 9b11, 11b12, 12a13, 13a2, 13a5, 15b9, 16b7, 16b9, 17b4, 18a6, 19a9,	ç. 2a16, 2b1, 2b1, 4a12, 5a6, 5a8, 5a9, 5b11, 6b6, 9a3, 9a6, 12b15, 14a11, 14b16, 14b5, 14b7, 14b8, 15a1, 16a7, 17a10, 17b2, 19b4, 19b7, 19b9, 20a9, 20b3, 21b7, 23a4, 23b3, 23b9, 24b3, 26a15, 26a15, 26a9, 26b2, 26b14, 27a7, 27a8, 27b8, 28a2, 28a5, 29b11, 31a10, 31b5, 32a6, 34b5, 35b2, 36b16,

36b17, 37a13, 38a9, 39b1, 39b3,
 41a8, 41b2, 42a12, 42b1, 43a2, 43a3,
 43a7, 44b13, 45a16, 45b6, 46a2,
 46a6, 49a7, 49b11, 49b13, 50a12,
 51b17, 51b8, 52a16, 52a4, 53a16,
 53b4, 53b5, 53b7, 54a13, 54a2, 54b7,
 56b1, 56b1, 56b7, 57a9, 57a9, 59b6,
 60b2, 61b14, 62a12, 62a9, 64b3,
 66b17, 67a1, 67b13, 67b14, 67b16,
 67b16, 68a12, 68b16, 68b3, 68b5,
 68b9, 69a2, 69a6, 70a1, 77a1, 77a1,
 70b1, 71a16, 71a16, 71b10, 71b10,
 72a15, 72a3, 72b1, 74a7, 74b1, 74b4,
 77a3, 77a3, 74b5, 77a11, 77a11,
 77a15, 77a15, 77a5, 77a9, 77b6,
 79a13, 77b6, 77b9, 77b10, 77b10,
 79b7, 77b8, 77b8, 77b9, 79b14

çünkü (Far.): Çünkü, şundan dolayı.

ç. 7a8, 9b9, 15b5, 19a11,
 23a8, 27a2, 34b1, 37b6, 37b7, 62b2,
 66a13, 66a8, 66b9, 73a1

ç.+m 15b2

çürü-: Çürümek.

ç.-di 47b6

ç.-yüb 47b8

D

dād (Far.): Adalet, doğruluk.

d.+ı 22b8

d.+ın 4a15

dahı: Dahi. Bile.

d. 1b3, 2a15, 3a6, 3a6, 3a7,
 3b14, 3b16, 4a1, 4a11, 4b11, 4b4, 4b6,
 5a7, 5b13, 5b2, 6a9, 6a9, 6b3, 7b7, 8a2,
 8a3, 8a4, 8b14, 9a15, 10a9, 10a16,
 10b17, 10b3, 11a16, 11b17, 12b12,
 13a3, 13b11, 14a15, 14b4, 15a7, 15b4,
 16a12, 16b2, 16b9, 17a8, 17b5, 17b6,
 18a5, 18b1, 19a13, 20b1, 22b1, 22b10,
 23a11, 23a4, 24a12, 24b2, 26a5, 26b15,
 27a5, 27a13, 27b2, 27b6, 28b7, 30b7,
 31b10, 31b4, 33b10, 33b8, 34a12, 34a4,
 34b2, 34b3, 34b12, 35a9, 35b4, 36a14,

36b10, 36b11, 36b12, 37a1, 37a4,
 37a6, 38a1, 38a12, 38a13, 39b10,
 39b7, 39b9, 40a16, 40a4, 40a6, 40a7,
 40a8, 40b12, 40b6, 41a11, 41a12,
 41b14, 42a10, 42a11, 42a17, 42a2,
 42a9, 42b3, 43a8, 44a17, 45a14,
 45a14, 45a4, 46a2, 46b17, 46b17,
 46b3, 47a13, 47a4, 47a8, 48a17,
 48a4, 48b2, 48b3, 49a10, 49a14,
 49a2, 49b5, 49b11, 49b16, 50a12,
 50a13, 50b7, 50b8, 50b8, 50b9, 51a1,
 51a4, 51b12, 51b15, 52a13, 52a15,
 52b4, 53a1, 53b6.ne, 54b9, 55a4,
 55a9, 56a11, 56a15, 56a3, 56a7,
 57a8, 58a9, 59a6, 59b2, 59b3, 60b11,
 60b13, 62b2, 63a7, 63a8, 64b14,
 65b16, 65b6, 66b15, 68a1, 68b10,
 69a9, 70a16, 71a4, 71b9, 73b1,
 73b10, 73b14, 73b7, 74a13, 74a8,
 74a9, 75a7, 75a9, 75b5, 76a2, 76a4,
 77a1, 77a3, 77a11, 77a16, 77b11,

78b8, 78b9, 79a17, 79a17, 79a2, 79a9,
 79b11, 79b13, 80a10, 80a11, 80a12,
 80a13, 80a14, 80a7, 80a8, 80b11, 80b4,
 80b5

dā'im (Ar.): Devamlı, sürekli.

d. 3a14, 4b13, 9a10, 13b13,

22a3, 34a14, 47a7, 48a13, 50a7, 53b2,
 54b5, 56a15, 56b6, 56b8, 63a6

dāimā (Ar.): Her vakit.

d. 22a13

daḳīqa: Bir saatlik zamanın altmışta biri.

d. 34a13

daldur-: Daldırmak. Dalma işini
 yaptırmak.

d.21b3

dānā (Far.): Bilen, bilgiç.

d. 21a7

dāne (Far.): Tane.

d.+sinden 5b9

dār (Ar.): Ev. Yurt.

d.+ı 63b14

dar ağacı (Far.): İdam mahkumlarını asmak için dikilen direk. d. 43a15, 46b5	d.+yesi 12b10
dara-: Taramak. Aramak. d.-yalar 78b9	da' vā (Ar.): Şikâyetçi olarak mahkemeye başvurma. d. 30b3 d.+sın 50a4
darb (Ar.): Dövme, vurma. d. 22b10, 22b16 d.+ın 22b16 d.+ını 22b15 d.+lar 22b11	d.+yı 49b17, 50a5 da' vācı (Ar.): Dava eden kişi. d.+nuñ 24a16
darıl-: Darılmak. Küsmek. d.-ur 49a9	da' vet (Ar.): Çağırma. d. 31b5, 35b7, 38b10, 54b15, 54b9, 55a10, 55a11, 55a4, 57b12
dārü'l beķā (Ar.): Ahiret.	da' vī (Ar.): Bir kimsenin hakkını araması.
darü'ş-şafā (Ar.): Safa yeri. d.+da 47b15 d.+dan 48a1 d. 64a8	d. 33b1, 79a15 d.+ñiz 24a1 de-: Demek. Söylemek. d. 10b16, 16b3, 31a1, 37a1, 41a10, 44a7, 50b1, 53a10, 55a4, 69a16, 74b3, 78a11
dāsītān (Far.): Destan. Hikaye. d.+ım 37a6	d.-di 7a6, 18b4, 19a12, 19a13, 22b3, 23a10, 23a11, 23a9, 24a10,
dāye (Far.): Süt nine. d. 9b15	

24a15, 24a4, 24a5, 24b4, 25a1,	d.-mişdür 54a14, 79a4
25a15, 25b10, 26b3, 26b10, 26b6,	d.-r 6b6, 7b6, 8a10, 8a10, 10a16,
27a12, 27a12, 27a13, 27a9, 28b5,	12a7, 12a9, 12b14, 14a14, 14a15, 14a5,
28b8, 30a3, 31a3, 31b5, 35a3, 38b17,	17b12, 18b10, 18b2, 25b12, 25b12,
39b14, 47b11, 54a10, 54b12, 54b13,	26a6, 28b8, 29a15, 29b4, 29b6, 31a2,
55a13, 58b13, 61b3, 63b11, 64b1,	31a7, 31a8, 36b14, 43a12, 43b11,
64b11, 64b2, . 64b12, 65a3, 64b6,	43b15, 43b4, 43b4, 45a7, 45a7, 45b4,
65a6, 65b4, 65b6, 66a3, 73b1	45b8, 46a13, 46b13, 47b7, 47b9, 48a13,
d.-diler 6a3, 9a4, 9b13, 16b7,	48a14, 48b13, 51b13, 51b5, 59a12,
18a7, 18a8, 18b5, 18b5, 23b3, 24a11,	61a14, 61a14, 61b4, 63a3, 63a3, 63a12,
28b2, 35b10, 35b8, 36b1, 36b8, 39a6,	66b10, 66b10, 67a10, 67a10, 67a9,
42a3, 44a13, 44b17, 71a13	68a4, 71b15, 71b15, 72a1, 74b11,
d.-dügi 56a8, 79b6	74b11, 74b9, 75a5, 75b7, 75b7, 78a2
d.-dügini 5b9	d.-rdi 3a16, 10a11, 34a5,
d.-dügüm 31b9, 57a7	62a3,69a5
d.-düh 35a1, 50a12, 70a17	d.-rem 24b1, 57a8
d.-medi 37a2	d.-ridi 35a17, 67b16, 69a11
d.-medüm 67a8	d.-riken 12b6, 71a2
d.-mekle 46b16	d.-ise 37a1
d.-mezdi 24a9	d.-sen 21a5, 26b6, 31b3
d.-mişdi 12b5	d.-risen 7b7

d.-riseñ 49b3, 49b4	d.-yeyüm 45b9
d.-riz 3b3, 50a11, 54b5	d.-yü 11a14, 29a10, 31a17,
d.-rler 10a6, 22b15, 42b2,	38b7, 38b10, 42a4, 48a16, 48b16, 50a3,
46a10, 67a8, 72b4, 72b4	51a13, 58b8
d.-rlerdi 63a4	d.-yüb 9a2, 53a10, 57b8, 70a2,
d.-rleridi 40b461a11, 63a5	74a7, 76b9
d.-rsin 21a6, 24a14, 24b17	d.-yüben 17b2, 48b1
d.-rsiñ 48b7	d.-üver 58b9, 71b4
d.-rsiz 24a10, 25b9	d.-yüvir 59a9
d.-ye 36b12, 37a12, 38a9,	deb-: Depmek. Tekme atmak.
47a7, 49b17, 68a12, 68a17, 68b2,	d.-di 22b2
72b2	d.-ti 22b9
d.-yelüm 1b1, 23b8, 24a11,	dede: Torunu olan erkek. Büyük baba.
30b7, 77b3	d. 21b3, 36b1, 36b8, 44a16,
d.-yem 3a4, 3a5, 3a5, 3a6,	69a16
6a16, 23a2, 34b15, 50a13, 57a5,	d.+m 20b1
57b3, 67b9, 75b6	d.+si 6a15, 7b1, 16b14, 16b15,
d.-en 10a5	17b2, 18b4, 18b7, 19b3, 21b2, 21b5,
d.-yesin 8a13, 71b11, 71b11	25a4
d.-yeyim 3b6, 10a4, 36a14,	d.+sine 17a8, 25a1, 20a2
74a14	d.+siyle 23b12

defin (Ar.): Gömülmüş, gömülü.	d.+dür 19a5, 22a2, 23a10,
d. 66b1, 69b14, 69b4, 74a2	23a10, 24a11, 24a7, 41b14, 41b14,
d.+i 66a.14, 66a16	45a9, 63b11, 64b17, 64b17, 65a3
degin: Dek.	d.+em 23a13, 24b8, 27a4
d. 33a12, 40a10, 41a1	d.+se 73a9
degil: Cümle içinde art arda	d.+sen 42b8
kullanılan iki veya daha çok özneyi,	d.+señ 15a7
tümleci, yüklemi, aralarından	degşüril-: Değıştirilmek.
bazılarına olumsuzluk kavramı	d.-sün 50b3
vererek birbirine bağlayan veya	degür-: Eriştirmek, bildirmek.
yüklemin olumsuz çekimini sağlayan	d.- 63a13
kelime.	d.-di 45a8, 64a15
d. 7a1, 14a8, 16b5, 24a3,	d.-e 62b8
26a17, 33a10, 33a11, 33a12, 33a8,	d.-gil 61b9
33a8, 33a9, 33a9, 33b1, 33b2, 33b3,	dek: Kadar.
41b15, 60a7, 61b10, 64b13, 65a13,	d. 7a6, 16b11, 19b7, 62a13,
65a14, 67b10, 73a8, 76b16, 78b12,	71b17
79a9	del-: Delmek.
d.+durur 74b16	d.-erdi 36a3
	delâlet (Ar.): Yol gösterme.
	d. 22a7

delü: Deli. Akli dengesi bozulmuş olan.

d. 63b10

d.+den 49a2

dem (Ar.): Hazırlanan çayın renk ve koku bakımından istenilen durumu. Pişirilen yemeklerin yenecek kıvamda olması. Soluk, nefes. Zaman, çağ.

d. 5b10, 6a14, 6a15, 6a7,

11a5, 11a5, 11b12, 12a12, 12b4,

12b4, 12b6, 17a4, 17b7, 18b11, 18b7,

19b3, 22b10, 27a13, 29b2, 30a5,

36b7, 40b15, 41b6, 45a5, 45b4,

47a11, 47b11, 48b15, 51b6, 53b8,

57b16, 60a14, 60a14, 61a16, 62a9,

63a11, 63b17, 63b3, 65b1, 65b4,

66b4, 67a3, 67a12, 67b8, 68b3,

68b5, 69a1, 71a14, 73a15, 73a17,

73a3, 73b6, 73b6

d.+de 4a10, 6a12, 19a4, 22b3,

22b3, 27a3, 29b11, 29b7, 43b15, 47b3,

72a5, 78b2

d.+i 77a15

dem-ā-dem (Far.): Her vakit, sık sık.

d. 34a8, 35a11

demek: Söylemek.

d.+dür 48b15, 48b17, 49b13,

49b15

d.+den 47a8

d.+e 74a15

deng: Denk.

d.+in 37b5

denil-: Denilmek. Söylenmek.

d.-di 8a5

deñiz: Yer kabuğunun çukur bölümlerini kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su kütlesi.

d. 21a7

deñlü: Kadar.

d. 9b16, 23a3, 23b5, 40a1, 43a5, 72b11	d.+inden 57a10, 57a11, 69a15 d.+inde 77a6
der-bend (Far.): Dar boğaz. d.+leri 22a10	d.+ine 10a11, 22a3, 30b5, 33a1, 38a6, 72a4
derd (Far): Kaygı, üzüntü, keder. d. 3a15, 40a13	d.+ini 40a13, 75b15 d.+inüñ 17a2
d.+den 70a12, 70a12, 70a8, 74a12	d.+iñ 24b4 d.+iñe 13b12, 30a14
d.+dür 69b3	d.+lere 5a15, 68a2, 73b2
d.+e 26b7, 27b5, 30a14, 67a4, 69a10, 69a15, 69a16, 69b15, 70a10, 70a10, 71a12, 72a13, 72a17, 72a7, 73a16, 73b1, 74a11, 74a11, 74a12, 80b4	d.+lerime 13a7 d.+leriñ 27a17 d.+lerüñ 14a14, 72a2, 77a5, 77a5
d.+i 3a11, 28a11, 30b5, 57a11, 65a8, 69a13, 74a13, 77a5	d.+üm 28b8, 65a6 d.+üme 2b7 d.+üñe 25b1, 40a13, 45a12
d.+ile 4b15, 6a16, 35a16, 46b15, 47a5, 59b1, 69a12, 69a14, 69a3, 71b2	derdimend (Far.): Tasalı, kaygılı. d.+i 3a11, 48b8, 78b6
d.+ime 5b5, 25b17, 32a6	dere: Genellikle yazın kuruyan küçük akarsu.
d.+imüze 1b2, 27a9	d.+de 14b14

- der-gāh (Far.):** Tekke. d.+ı 25b15, 57a11
d. 4a6, 28b3, 53b2, 65b11 d.+imiş 33a1
- derhāl (Far.):** Hemen. **dertli:** Dert sahibi kimse.
d. 18b11, 18b11, 27a16, 54a1 d. 13b16, 15b8, 35a8, 35b14,
- deri:** İnsan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı tabaka, cilt, ten. **derviş (Far.):** Allāh için alçakgönüllülüğü ve fukaralığı kabul eden veya bir tarikata bağlı bulunan kimse.
36b15, 37a9, 57b2, 70b3, 74a14 d.+iken 72a7
- d. 32b5
- deril-:** Dirilmek. Toplanmak. Tecemmü etmek. **derya (Far.):** Deniz.
d.-diler 8b5, 25b6, 35b8, 38a16 d.+ler 60b9
- d.-e 67a10
- d.-üb 17a5, 35b16
- derle-:** Terlemek. **destān (Far.):** Hikaye.
d. 1b13
- d.-se 32b5
- dermān (Far.):** Takat, güç. **deste-gir (Far.):** Elinden tutan, yardımcı.
d.+i 26a4, 26a4, 50b8
- d. 5a15, 5b5, 14a1, 25b1, **destūr (Far.):** İzin, müsaade.
26a14, 26a14, 26a3, 27b6, 30a14, d. 7a3, 7a6, 58b11, 58b15, 58b9,
- 32a6, 38a6, 40a13, 57b2, 68a2 59a3, 63b10, 63b2, 63b8, 66b13
- d.+da 26a4 d.+ile 58b14

dev: Çok iri, çok büyük.	d.+ye 11a14, 34a11, 36a16,
d.+e 74b11	36b2, 74b4
devā (Ar.): İlaç, çare.	d.+yi 74b3, 74b3
d. 69a16	devlet (Ar.): Bir hükümet idaresinde
d.+dur 73b2	teşkilatlandırılmış olan siyasal topluluk.
d.+sından 21a7, 22a3	d. 10b5, 13a5, 13b8, 41b3
deve: Geviş getiren memelilerden,	d.+i 10a8, 62b3
boyunu uzun, sırtında bir veya iki	devletlü: Mutluluk ve refah içinde olan
hörgücü olan, yük taşımakta	(kimse). Osmanlı Devleti'nde paşa,
kullanılan hayvan.	vezir vb. devlet adamlarına verilen
d.+cügi 74b2	unvan.
d.+cügüm 75a14	d.+imiş 63a4
d.+cük 74b8, 75b1, 75b10,	devr: Devir.
75b11	d. 50a2
d.+den 46a15, 75b8	deyici: Söyleyen, dile getiren kişi.
d.+müz 36b3	d. 30b2
d.+nüñ 75b9	deyr (Ar.): Manastır, kilise. İnsanlık
d.+ñüz 36b6	alemi, bu dünya.
d.+si 36b8	d.+i 39a11, 39b5
d.+ydi 26b16	dışlık: Rahat, huzur, iyi geçim, dirlik.
	d. 9a9

di-: Demek. Söymek.

d.- 12b8, 20a9, 25a10, 43a2, 29a6, 29a7, 29a11, 29a13, 29a14,
 64a16, 70b2, 70b7, 72a6, 72b4, 72b6 29a15, 29b2, 29b5, 29b9, 29b10, 29b16,
 d.-di 5b11, 5b12, 6b2, 7a2, 31a1, 31a2, 31a6, 31b12, 31b3, 32a8,
 7a3, 7a5, 7b4, 7b9, 8a9, 8b17, 8b9, 34b8, 35a4, 35a5, 35b6, 36b10, 36b11,
 9a5, 10a15, 10b11, 10b17, 10b5, 36b12, 36b5, 38b17, 38b2, 38b4, 39a12,
 11a3, 11a7, 11a10, 11b12, 12a15, 39a15, 39b11, 39b12, 39b13, 39b15,
 12a16, 12a8, 12b10, 12b9, 13a1, 41a15, 41a16, 41a5, 41a8, 41b12,
 13b10, 13b11, 13b12, 13b14, 13b5, 41b13, 41b15, 42a1, 42a16, 42a5, 42a9,
 13b8, 14a13, 14b1, 15a4, 15a5, 15b4, 42b7, 42b8, 42b9, 43a1, 43a11, 43a3,
 15b7, 16a1, 16a10, 16a2, 16a3, 16a7, 43a7, 43b16, 44a11, 44a11, 44a16,
 16b1, 16b12, 16b15, 16b5, 17a8, 44a2, 44a9, 44b11, 45a2, 45a6, 45a9,
 17a8, 17b2, 18a1, 18a5, 18b1, 18b4, 45b16, 45b6, 46a9, 47b2, 47b8, 48a2,
 18b8, 19a13, 19a4, 19a6, 19a8, 50a15, 50b15, 50b17, 50b17, 50b3,
 20a11, 20a5, 20a5, 20b1, 20b5, 20b7, 50b5, 50b8, 51a14, 51a16, 51a5, 51a9,
 20b8, 21a9, 21b3, 21b5, 22a14, 51b12, 51b3, 51b5, 52a1, 52a11, 52a13,
 22b17, 22b7, 23a10, 24a1, 24a3, 52a2, 52a6, 52a7, 52a8, 52a9, 53a3,
 24b16, 24b7, 25a10, 25a10, 25a11, 53a3, 53a4, 53a8, 53b8, 53b8, 54a5,
 25a11, 25a5, 25a7, 25b15, 25b7, 54a6, 54a7, 55a1, 55a11, 55a12, 55a16,
 26a7, 26a14, 26b8, 26b13, 27a10, 55a2, 55a4, 55a6, 55a7, 55a8, 55b10,
 27a11, 27a15, 27a4, 28b2, 28b10, 55b12, 55b2, 55b5, 55b7, 57b10, 57b12,

57b14, 57b15, 57b16, 58a11, 58a14, 72b14, 72b17, 72b2, 72b4, 72b4, 72b5,
 58a6, 58a9, 58b7, 59a1, 59a10, 73a3, 73a4, 73b7, 74b1, 74b12, 74b15,
 59a13, 59a14, 59a17, 59a2, 59a4, 74b3, 74b4, 75a11, 75a13, 75a5, 75a6,
 59a7, 59a8, 59b10, 59b11, 59b16, 75b13, 75b2, 75b3, 79a12, 79a16,
 59b5, 59b6, 60b1, 60b2, 60b8, 61a2, 79b10, 79b13, 79b13
 61a4, 61a9, 61b1, 61b3, 61b4, 61b11, d.-digi 16b1
 61b8, 62a7, 62a13, 62a14, 62a5, d.-digim 3b14, 10b7, 20a13,
 62a8, 62b1, 62b11, 63a2, 63a9, 63b1, 54a2
 63b4, 63b5, 63b7, 63b8, 64a10, d.-digin 37a2
 64a12, 64a16, 64b6, 64b10, 64b11, d.-digüm 26b11
 64b13, 64b14, 64b17, 64b3, 64b8, d.-dik 36b16, 36b17
 65a1, 65a12, 65a13, 65a16, 65a17, d.-diler 3b11, 8b3, 8b6, 10b15,
 65a4, 65b1, 65b11, 65b11, 65b12, 11b14, 15b3, 16b6, 16b9, 18b3, 19a2,
 65b15, 65b2, 65b3, 65b3, 65b5, 65b9, 19a2, 19a3, 19b1, 20a2, 20a3, 20a3,
 66a.14, 66a12, 66a16, 66a16, 66a8, 23b14, 23b16, 26b5, 34b7, 35b11,
 66b1, 66b16, 66b17, 66b3, 66b4, 35b11, 35b15, 36b3, 38a17, 38b15,
 66b7, 66b8, 66b9, 67a10, 67a15, 38b3, 39a4, 39a8, 41b14, 41b16, 41b3,
 67a17, 67a2, 67a6, 67b1, 67b2, 67b2, 42a14, 42a15, 43b2, 44a16, 45a13,
 68a3, 68b15, 68b15, 68b3, 68b3, 46b8, 46b9, 49b12, 53a15, 53a16, 53a5,
 69b10, 71a10, 71a10, 71a16, 71b16, 53a6, 53b5, 55b6, 58a3, 60a16, 60b15,
 71b4, 72a10, 72a12, 72a6, 72a8,

61b16, 61b6, 69b15, 70a2, 73b15,	d.-gem
74a6, 74a6, 74b16, 75a3, 79a11	d.-gil 16a11, 66b3, 75a5
d.-dim 7a5, 11b15, 31a12,	d.-ledi 54a4
51a3, 52a2	d.-ler 63b10
d.-dise 78a4	d.-me 4b3
d.-dügi 79b9	d.-medeñ 7b8
d.-dügim 12b2, 29a7, 37a13	d.-mege 65b17
d.-dügin 11b6	d.-megi 58a13
d.-dügini 78a9	d.-meyeydüm 37a10
d.-dügün 41b15	d.-mezdi 28a11, 29b13, 34a12,
d.-dügünden 78a3	34a6, 34a7
d.-dükleri 79a7	d.-mezem 49b15
d.-düklerin 41b6	d.-mezler 33b9
d.-düklerini 46a4	d.-mişdür 79b9
d.-düm 4a8, 7a1, 7a2 7a3,	d.-ñ 41b13, 41b13, 61a8, 63a7
15b4, 31a13, 39b13, 47b17, 51a8,	d.-ñüz 46a10, 61a6, 69a13
51b3, 52a14, 63b9, 67a9, 80b10,	d.-r 6b5, 11b11, 12b10, 13a6,
80b3, 80b3, 80b4, 80b5	14a7, 20a8, 24a12, 24b2, 24b9, 25a12,
d.-dümse 66b6	29a8, 33b2, 34a2, 34a2, 36b14, 39a1,
d.-dün 21b5, 27a10, 35a3,	39a1, 41a6, 41a6, 43b7, 46a13, 48a17,
44b2, 44b2	50a15 50b13, 50b16, 53a6, 54a1, 54a6,

58b16, 58b4, 58b4, 59a15, 59a15,	d.-se 22a6, 48b6
59a5, 59a5, 59b15, 59b15, 61a11,	d. 28b3
61b13, 61b13, 62b7, 64b3, 64b3,	d.-sek 7b8
65b9, 67a5, 67a5, 68b14, 68b14,	d.-seler 34a10, 48b10
71a17, 71a17, 71b12, 71b5, 71b5,	d.-sem 37a9, 52b5
72a1, 72a16, 72a16, 72a2, 73b12,	d.-señ 10a10
73b12, 73b4, 73b4	d.-sün 28b4
d.-rdi 36b9, 67b14, 67b16,	d.-ye 4a14, 4a15, 76b5
69a13	d.-yelüm 4a7, 4b15, 17a3, 37b1,
d.-rem 45a2, 60b11	37b15, 63a8, 66a11
d.-ridi 35b1, 69a12	d.-yem 33a6, 34b13, 40b1, 56b2,
d.-ridim 67a8	72b3
d.-riken 9b17, 9b17	d.-yemezdi 72b11
d.-rin 25a16	d.-yesin 78a17
d.-rincek 77b2	d.-yeyim 11b5, 11b6, 36b10,
d.-risem 71b12	70b3, 74b6, 79b2
d.-rler 27b4, 43b17	d.-yeyin 37b3
d.-rse 37a14	d.-yü 37b9
d.-rsin 50a4	d.-yüb 29a17, 30a2, 34b6, 35a7,
d.-rüm 11b11	36b9, 36b11, 39a13, 67b14, 70a7,
d.-rüz 8a1, 8a2	71b11

d.-yüben 2a6, 4b14, 9a13,	72b11, 73b2, 76a3, 76b17, 78a12, 80b6
31b14, 38b16, 41b10, 64a10	d.+de 2b3, 37a6
dib: Dip.	d.+den 22a5, 37b7, 40b1, 78a6
d.+i 39b1	d.+dür 37b12
dîdâr (Far.): Yüz, çehre.	d.+i 9b12, 14a5, 34b12, 37a1,
d.+iñ 4b11	37b11, 40a4, 45a5, 52b3
dik-: Dikmek.	d.+in 43a12
d.-di 46b5	d.+inde 43b13
d.-se 38a7	d.+inden 2a4
dikil-: Dikilmek.	d.+ini 43b14, 46b11
d.-miş 73a8	d.+iñ 37b2
d.-ür 17a5	d.+iñüz 42a16
d.+üñ 53a5	d.+iñüzde 58a13
dil: Ağız boşluğunda, tatmaya,	d.-iyle 52b7, 57b3
yutkunmaya, sesleri boğumlamaya	d.+le 52b5
yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat	d.+lerde 1b13
alma organı.	d.+leri 63b16
d. 3a3, 33a3, 33a5, 33b9,	d.+lerinde 62b2
34b6, 37a8, 37a12, 37a16, 37b12,	d.+lerinden 67a16
38b16, 45b8, 46b16, 47a8, 65b17,	d.+lerini 46b3
	d.+ü 17b1

d.+üm 43b16, 47a10, 47a9	d.-rdi 29b13
d.+üme 47a11	d.-rem 2b7, 3b15, 4b4, 41a10,
d.+ümüzden 77b1	55b11, 73b12, 76b17, 77a1, 78b3
dildir-: Dildirmek.	d.-risen 25a16
d.-ürsin 2a1	d.-rlerdi 49b12
dile-: Dilemek.	d.-rsin 14a17
d.- 23a2, 59b11	d.-rüz 1b4, 80a15
d.-di 6a14, 55b14, 67b7	d.-rler 9a2, 53b4
d.-diler 49b11	d.-se 23a3
d.-dim 6a7	d.-rse 54a5
d.-dügünce 52b12	d.-rseñ 25a1, 31b10, 39b7,
d.-düm 7a4, 75a1	47b11, 47b15, 54b6, 56b9, 59a11,
d.-dün 1b11	59a12, 64b5, 66a15
d.-gil 45a4	d.-yenleri 4b4
d.-medün 1b11	d.-yenün 39b8
d.-mezem 28b7, 66b2	d.-yübdür 52b11
d.-mezler 49b12	dilek: İstek.
d.-mezsem 76b17	d. 53b7
d.-ñ 53a10, 53a11	d.+e 3a14
d.-r 17a6, 22a2, 58a8, 59a3,	d.+ler 19a3, 49b10
74b9	d.+üm 53a4, 53a4

dilenci: Geçimini dilenerek sağlayan kişi.	d.-memişdi 71b9
d. 79a10	d.-mez 75b4
dimāğ (Ar.): Beyin.	dinil-: Denilmek. Adı verilmek. Söylenmek.
d.+uña 37b13	d.-mez 2b3
dīn (Ar.): Allāh'a inanma ve bağlanma.	d.-mişdür 71a9
d. 31b17, 32a1, 62b4	diñle: Dinlemek. İşitmek, kulak vermek.
d.+den 31b12, 69a9	d. 6b1, 10a5, 10b1, 11b5, 12a3,
d.+e 43b10, 66a2	15b10, 21a3, 22a7, 22a8, 29b17, 30b10,
d.+i 9a10, 51a17, 60b12,	32b9, 33a7, 36a14, 37b15, 40a8, 40b7,
60b17	41b12, 42b2, 42b6, 43b11, 44a5, 44b9,
d.+ine 31a6, 31a6, 31a11,	45b7, 46b2, 46b4, 47a8, 47b7, 48a13,
35b2, 39a7, 51a6	52b15, 53b8, 68a1, 68a4, 70b11, 70b12,
d.+iñe 45a9	70b3, 70b8, 72b7, 74b11, 74b13, 74b6,
d.+ini 34b7	75a13, 76a4, 76b14, 79b9
d.+ün 76a9	d.-di 5b14, 43a11, 48a1
d.+üñi 76a1	d.-diler 72a3
diñ-: Dinmek. Geçmemek.	d.-düm 68b14
d.-di 47b3	d.-dün 36a13, 78a2
d.-medi 31b8	d.-gil 6a16, 26a8, 30b8, 30b11,
	40b1, 40b3, 50a12, 72b3

d.-medin 24a17	d.+in 14a13
d.-mezsın 76a11	dış: Çene kemiklerinin üstüne dizili,
d.-ñ 36b10, 57b10, 66b6	ısırıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan
d.-r 10a4	sert, beyaz organlardan her biri.
d.-sen 54b8	d.+i 72b8
d.-yem 43a2	d.+ini 34b17
d.-yen 34a3	d.+leri 32b6
d.-yene 4a11	ditre-: Titremek.
d.-yenüñ 4b6, 80a14	d.-di 29a11
dinsiz: Dini olmayan kişi.	d.-ridi 26a11
d. 18a7	divâr (Far.): Duvar.
diri: Yaşamakta olan, diri.	d. 6a1
d. 62a1	d.+ı 6b3
diril-: Dirilmek.	diyâr (Far.): Memleket.
d.-di 74a3	d.+a 2b12
d.-diler 20a2	diyüş-: Söyleşmek.
d.-ib 23b6	d.-ürler 75a2
d.-memişiz 14a13	diz: Kaval, baldır ve uyluk kemiğinin
d.-sin 57b12	birleştiği yer.
d.-üb 28b2, 77b15	d.+i 13a10
dirliğ: Yaşayış, hayat.	d.+in 7b2

d.+inden 67a14	dol-: Dolmak.
d.+ine 30b14, 58b6, 67a12	t.-a 79b13
d.+üme 67a7, 67a7	t.-dı 8a13, 22a4, 49a14
d.+üñ 31b8	t.-dur 77a10
dizār (Far.): Yüz, çehre.	t.-ısar 9a7
d.+ iñıla 77a16	t.-mışdı 69b1
d.-ti 43a15	t.-muş 71a6
dizil-: Dizilmek.	t.-ubdı 70a13
d.-en 67a9	t.-ubdur 23a1, 78a4
doğ-: Doğmak.	t.-una 57b6
t.-dı 5b8, 6a12, 6b6, 8a13, 8b16, 9b2, 9b11, 13a2	dost (Far.): Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi görüşülen kimse.
t.-duğı 6a13	d. 3a16, 64b10, 70b10, 73b16, 78b2, 80a11
t.-dum 72a14	d.+a 64b10, 69a2, 69a2, 69a3, 78a13, 78a16
t.-ıncagaz 5a12	d.+dan 78a15
t.-ısar 6a3, 6a5	d.+laruñ 77a11
t.-mayaydım 72a13	d.+um 37a12
t.-muşdı 11a12	d.+umdur 7b9
t.-muşıdum 45b10	d.+uña 66b9
t.-ubdur 9b5, 9b7	
d.-unca 28a4	

dostça: Dosta yakışır, dost gibi.

d.-ülen 33b2, 77b4

d. 78a13

dökül-: Dökülmek. Bir şeyi dökmek.

dostluğ: Dostluk.

d.-di 39b1, 60a14

d.+ına 5a16

d.-ürdi 32b4

doy-: Doymak.

dön-: Dönmek.

t.-am 75a1

d. 7a5, 42a14, 45b16, 58b11

t.-dı 55b4

d.+er 36b11

t.-dular 40a1

d.-di 7a7, 12b11, 15a7, 18a6,

d.-mazam 75b5

19b3, 23a17, 30a4, 60b8, 61a14, 63b3

t.-unca 34a7

t.-diler 55a13

dög-: Dövmek.

d.-düm 31b12, 51b17, 52a5,

d.-düler 42b5

52a6

d.-dün 19a3

d.-e 27a11, 27a11, 71b13, 77a10

d.-erler 69a7

d.-eler 15b5

dök-: Dökmek.

d.-er 1b7, 36b11, 48b7

d.-di 28b1, 28b8, 43b3, 45a17,

d.-erse 57b5

45b2, 60a7, 73b6

d.-gil 50b13, 50b15, 50b17

d.-diler 46b8, 74a1

d.-icek 63b6

d.-erler 42b4, 43b17

d.-mesün 57a10

d.-esin 20b6

d.-mez 42b2

d.-üb 53b4, 69a7

d.-miş 21a3

d.-mişdi 69b2, 69b2	d. 4a11, 35a2, 35a7, 35b2, 45b6,
d.-üb 13b4, 22b14, 24a13,	46b12, 46b9, 48a3
29a10, 31a16, 31b5, 43b11, 43b6,	d.+dan 4a13
48a14, 50a4, 51b15, 61a16, 67a3,	d.+dur 4b1
72b17, 74a3, 74b10	d.+lar 4a10, 4a10, 4a12, 9a11,
d.-üben 21b2, 26b6, 58b15,	50a13
67a7	d.+ñi 46b9
d.-ücek 54a2	d.+sın 73b14
dönder-: Döndürmek.	d.+ya 48a2
d.- 57b9	d.+yı 4a12
d.-medim 78b8	duduş-: Tutuşmak.
dört: Üçten sonra gelen sayı.	d.-dı 23b2
d. 6b3, 6b5, 7a8, 8a4, 14a6,	dūr (Far.): Uzak.
26b16, 36a4, 40a5, 40b12, 41a5,	d. 2a14, 8a8, 62a12
41a11, 41a11, 41a11, 42a10, 42a10,	dut-: Tutmak.
42a10, 42b11, 46a1, 46a1, 46a2,	d. 1b16, 22a8, 26b3, 32b9,
70b16, 74b14	37b15, 52b11, 56b8, 78a6, 79a1, 79a3,
döşek: Yatak.	79a5
d.+de 77a17	d.-a 47a3, 47a4, 78b15
d.+üne 27a2	d.-alum 34b2, 39a9, 43a1
du'ā (Ar.): Allāh'a yalvarma, niyaz.	d.-amaz 48b3

d.-anlar 56a7	d.-sañ
d.-ar 3b10, 11b9, 14a4, 31a16, 36b14, 40b11, 40b9, 41b6, 48a13, 48b8	d.-ub 22a10, 42a9, 43a2, 45a6, 56b9, 73b7
d.-ardı 7a4, 34a4, , 36a1	d.-ubanı 43b14, 45a16
d.-arlar 16a3, 41b9, 42b3, 46b6	duy-: Duymak, işitmek.
t.-arsa 78a9	d.-a 69a4, 70a10, 70a11, 70a11, 70a9, 74a11
d.-dı, 6a12, 17b2, 19a1, 19a11, 29b11, 36b4, 46a3, 46b4, 46a12, 46a16, 60b3	d.-alum 69b15
d.-dılar 50b4, 69b11	d.-amayub 71b6
d.-dum 42a9, 50b9, 80b7	d.-maz 64b10, 74a13
d.-ğıl 72b3	d.-arlar 31a7
d.-masa 49b14	d.-arları 33b9
d.-masun 43a13	d.-sun 71b7
d.-maya 15b1	dü (Far.): İki.
d.-mayalar 79a7	d. 9b8, 33a7, , 62b1
d.-mayanlar 62b5	düğün: Evlenme veya sünnet sonrası yapılan tören.
d.-mazam 49b15	d. 38a10, 48a16, 48b1, 48b13, 48b16, 48b8, 49a13, 49a7, 49a7, 49a8
d.-muşam 12b9, 26b3	d.+dür 48b7, 48b8, 48b8
	d+e 48a17

d.+leri 63b16	d.+da 1b16, 2a3, 22a1, 57b7,
d.+ün 48b12	62a1, 68a11
dügünci: Dügün yapan kişi.	d.+dan 40a4, 57b6, 70b7, 71b7,
d.+nüñ 49a14	75a12, 75b3, 78b15
dükeli: Hep, cümle, bütün, hepsi.	d.+ların 77b15
d. 18a8, 21a2, 63b12	d.+muz 55a4
d.+ne 66a5	d.+nuñ 76b6, 76b7
düken-: Tükenmek, bitmek.	d.+sun 33b1
d.-mezdi 40a3, 40a10	d.+ya 5b2, 9b6, 58a7, 76a15,
düldül: At, eşek. Zayıf hayvan.	76b11, 76b2
d.+i 44b14	d.+yı 40b11, 40b9, 78b9, 79a1
d.+üni 44b15	d.+ydı 51a9
dün: Bugünden bir önceki gün.	düpdüz: Baştan başa tamamıyla
d. 2a13, 4b14, 10a2, 10b16,	dümdüz.
42b14, 53b1, 76a10	d. 23b7, 40a1, 40b9, 47b12,
dün ü gün: Gece gündüz.	78b9
d. 2a13, 53b1, 76a10	dür: İnci
dünyâ (Ar.): Üzerinde yaşadığımız	d. 30a8
toprak ve denizler, yeryüzü.	d.+ler 32b5
d. 51a10, 56b3, 64b3, 76b6,	dürdâne (Far.): İnci tanesi.
76b9, 78b14, 79a13	d.+ sine

dürlü: Türlü.	d.+ünde 10a12, 10b12, 42a7,
d. 13b11, 14a1, 22a7, 34b11,	45b12
35b15, 36a8, 36a8, 40a12, 40a12,	d.+üñüñ 31a12, 31a14
48a14, 48a8, 48a8, 48a8, 48a8, 54b7,	düş-: Dümek.
67b5	d.-di 7b4, 13a4, 18a6, 21b5,
dürr (Ar.): İnci	27a6, 31b14, 47b9, 62a13, 71b1
d. 3a5, 3b9, 8b17, 9b1, 12b1,	d.-düler 6b6
30a8, 32b4, 32b6, 72b8	d.-düm 74b13, 75a4
dürre (Ar.): Büyük inci tanesi.	d.-dün 71a13, 71a13
d. 32b3	d.-dünise 30a14
dürreyn (Far-Ar.): İki inci.	d.-e 71b13
d. 59b13	d.-er 30a17, 40b13, 46b14, 48b2
düş: Hayal	d.-erdi 36a5
d. 12a8, 23b11, 25b2, 56a16,	d.-medi 6b4
57a2	d.-mezdi 38a4
d.+ini 31a1	d.-müſ 26b3
d.+lerüñ 77b6	d.-müſem 72a17
d.+ümde 45b17	d.-üb 26a9, 31b8, 38b12, 38b9,
d.+üñ 10b8, 12a14, 31a11,	45b2, 66a4
31b8	d.-üben 71b2
	düşmân (Far.): Düşman, hasım.

d. 2a1, 18b1, 26a16	e. 45b2
d.+a 18a10, 61a13	ebū-Bekr (Ar.): İlk halife.
d.+larum 26a2	e. 30b8, 40a5, 60a11, 66b3,
düşmānliġ: Düşmanlık.	69a10
d. 16b8	e.+e 31b11, 31b16, 31b3, 31b5,
düşür-: Düşürmek.	60a1, 60a9
d.-emezsiñ 54a15	e.+i 61b15
düşvār (Far.): Güç, zor.	ebū cehl (Ar.): Asıl adı Ömer olup Hz.
d. 9a6, 71a13	Muhammed'e düşmanlığıyla meşhurdur.
düz: Düz.	Bedir Gazası'nda öldürülmüştür.
d.+iken 76a7	e. 36a15,36b2
düz-: Düzmek.	ebū Ṭālib (Ar.): Hz. Ali'nin babasının
d.-ülmüş 70b16	adı.
düzle-: Düzlemek.	e. 35a10
d.-medin 47a13	ecdād (Ar.): Dedeler.
E	e.+ın 28a3, 80a6
eb (Ar.): Baba, ata.	ecir (Ar.): Sevab.
e. 63a5	e.+ini 25b16
ebed (Ar.): Sonu olmayan.	ed-: Etmek.
e. 6a8	e.-iñ 60b9
ebsem: Sessiz, ses çıkarmayan.	e.-iser 25b3

edeb (Ar.): İyi terbiye, naziklik, usluluk, zariflik.	e. 31a9
e. 20a4, 37a2	eg-: Eġmek.
edebsizlik: Edepten uzak olmak.	e.-erdi 14b16
e. 18a2	e.-üben
ednā (Ar.): Pek ařaġı, en bayaġı.	eger: Şart anlamını güçlendirmek için şartlı cümlelerin başına getirilen kelime, Őayet.
e.+ya 20a12	e. 11a2, 13a5, 13b9, 17b1, 22a6, 24b11, 28b3, 28b3, 28b4, 30a1, 30a14, 30a16, 34a10, 34a9, 36a12, 37a3, 37a5, 37b3, 38a7, 39a9, 40a10, 40a13, 42b12, 48a5, 48a6, 48a7, 48b6, 49a12, 49a6, 49b2, 49b3, 51a10, 51a16, 52b2, 52b3, 56a10, 57b1, 58b11, 58b15, 61a12, 61a6, 65a14, 65b15, 65b16, 65b8, 66a9, 67b9, 68a3, 69a4, 71b12, 73a10, 74a15, 78b9, 79a15
ef'āl (Ar.): İşler, ameller.	
e. 2a9	
e.+ine 27b6	
efġān (Far.): İztırap ile haykırma, baġınp çağırma.	
e. 16a5, 31b11, 33a12, 43b15, 45b3, 47b1, 60b1, 64a10, 70a13, 70a2 71b6, 73b3, 74a1, 75b10, 75b3	
e.+ı 74a4	
e.+ıla 43b1	
e.+ın 35a17	
e.+larını 74a5	eglen-: Eġlenmek, oyalanmak.
eflāk (Ar.): Semālar, felekler, gökler, küreler.	e.-dün: 26b15
	egri: Düz olmayan.
	e. 24b11, 65b8

eḥad (Ar.): Tek, bir, ilk sayı.	e. 5a4
e.+dan 27b5	
ehl (Ar.): Sahip, malik, mutasarrıf olan.	ekrem (Ar.): Daha (en, pek) kerim; çok şeref sahibi, pek cömert, çok eli açık.
e.+inden 63a3	e. 29a9, 30a5
e.+ini 63a2	eksig: Eksik.
ehl-i imān (Ar.): İman etmişler. İman sahipleri, inanmışlar.	e.+i 80a1, 80a1
e. 30a10, 49b10, 51a10, 62b4,	e.+imüz 77b5
63b1, 63b1	e.+üm 24b9
ek-: Ekmek.	eksiklik: Eksiklik.
e.-di 43a15	e. 77b5
e.-din 72a7	e.+üñ 14a16
ekābir (Ar.): Rütbece, faziletçe ve görgüce yüksek olanlar.	e.+lerden 80a2
e. 28b4	el: Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü. Yabancı.
ekmeg: Ekmek.	e. 53a13, 68a14, 68a8, 68a9,
e.+in 34a7	76b9
ekmel (Ar.): Daha (en, pek) kamil, mükemmel ve kusursuz olan, en uygun, en eksiksiz.	e.+den 16a7, 42b13
	e.+e 3b14, 17a4, 61b14, 70b14
	e.+i 68a5

e.+in 41b12, 43a12, 43b1, 46a9, 46b10, 46b10, 50b17, 62b8	e.+ün 2a5 e.+ünde 64b15 e.+ünden 76b2 e.+ünle 75a14
e.+inde 2a1, 3b10, 7a4, 11b8, 22b9, 38a9, 39a4, 42b10, 50b2	el-amān (Ar.): Yardım ve şikâyet edatı olarak "aman, medet" manasındadır.
e.+indedür 11b15 e.+indeki 26a15 e.+inden 22b16, 33a12, 38b1, 59b8, 68a7	e. 8a1 el-ḥak (Ar.): Hakikaten, doğrusu.
e.+ine 1b3, 7b1, 7b1, 13a8, 13a8, 18b5, 18b9, 22b2, 23b4, 24b10, 38a3, 61b12, 73a14	e. 2a11, 11b12, 34b14 el-ḥükmülillāh (Ar.): Hüküm Allāh'ındır.
e.+ini 18a4, 46b14, 47b2, 47b9, 61b10, 78b15	e. 69b15 elem (Ar.): Acı, keder.
e.+iñe 12b14 e.+iyle 61b7 e.+lerinde 26a8, 41b9 e.+lerini 46b3 e.+üm 26b3, 43b5 e.+ümde 47b17 e.+üme 51a12 e.+ümi 26a5	e. 17b2 elḥamdülillah (Ar): Hamdolsun. e. 51a5 ellet-: Dokundurmak. e.-meyem 54a8 elli: Kırk dokuzdan sonra gelen sayı. e. 26b16 em: İlaç.

e.+den 7b5	emr (Ar.): İş buyurma, buyruk, buyrultu.
em-: Emmek.	
e.-di 13b3, 13b4	e. 25b7, 43a14, 45a6, 45a7, 51b2, 52a1, 52b10, 56a6, 56a7 58b7, 60a10, 60b14, 60b17, 61a16, 63a12, 66b7, 67a2
e.-medi 13b7	
emānet (Ar.): Emniyet edilen kimseye bırakılan şey, eşya veya kimse.	
e. 7a1	e.+e 51b5
emel (Ar.): Ümit, umma, arzu, hırs, tamah.	e.+i 67a2, 68a10
	e.+idür 64a7
e.+den 76b3, 79b8	e.+in 46a3, 69b4
emīn (Ar.): Emniyet sahibi, korkusuz; birine emniyet eden, güvenen; şüphe etmeyen; kendisine güvenilen.	e.+ini 42a9, 49b14, 60b12
	e.+iñ 1b7, 2a9, 49b15
e. 5a9, 8a10, 65b10, 77a12	e.+iñe 59a10, 64b5
e.+dür 9a1, 31a4	e.+iñsiz 1b8
e.+sin 44a17	e.+i 67a2
emīr (Ar.): Bir kavmin, bir şehrin başı, beği.	e.+üñe 59a17, 60b3
	e.+üñi 61a3
e. 12a1	enbiyā (Ar.): Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamberler.
e.+i 54b8	e. 51b1
	e.+dur 2a17, 9b2

e.+yam 58a10	e.+den 55b16
ender (Ar.): Nadir, çok seyrek ve az bulunan.	e.+e 73a17, 79a16
e. 6b6	e.+i 11a15, 38a8, 53a8
enşār (Ar.): Yardımcılar, muavinler,müdafiler, koruyucular.	e.+idi 16a12, 26a11, 72a15
e. 62a4	e.+iyle 23b2
e.+ımı 59a15	e.+ler 16a3, 43b17
enūşe (Far.): Hoş, mesut, saadetli.	e.+ü 55b17
e. 5a8	er-: Ermek. Erişmek. Kavuşmak.
envār (Ar.): Nurlar.	e. 57b6, 74b1
e. 8b1, 79b15, 80a10	e.-den 37b14
e.+ı 38a4	i.-di 5a7, 10a11, 12a3, 14a5, 14b3, 15b10, 30b6, 41a17, 44b6, 58b17, 61b2, 65b2, 67b12, 69a6, 70b10, 71b3, 72b5, 75b17
eprişim (Far): Bükülmüş ipek.	i.-diler 46a13
e. 73a8	i.-dügi 50b11
epsem: Sessiz, ses çıkarmayan. Susan.	i.-düm 52a6
e. 43a5, 50b5	i.-e 29a2, 29a16, 71b2
er: Erkek.	i.-em 31a17, 59a16, 73b13
e. 11b9, 24b9, 27a15, 29a4, 31a3, 34b11, 40b5, 48b13, 50a10, 73b3, 73b2	i.-emedüm 72b15
	i.-emezdi 33b12

i.-en 34a2	e.+lerden 79b12
i.-enleri 77b8	eriş-: Erişmek.
i.-er 41b7	e.-di 10b5, 28a5, 67a12, 68b16
i.-erler 16b13	e.-e 37b13, 37b13
i.-ersin 41b16	ervāḥ (Ar.): Ruhlar. Canlar.
i.-evüz 77b14	e. 51b6
i.-eydüm 29b8, 72a16	eş-şalatu ve-s-selām (Ar.): Salat ve
i.-işmez 2a10	selam üzerine olsun.
i.-medüm 73b13	e. 3b3, 4a7, 4b14, 8a2, 9a15,
i.-meye 28a9	11b17, 15b1, 17a3, 19b8, 30b7, 37b1,
i.-meyüb 77a13	37b15, 39b9, 40a16, 47a7, 50a11,
i.-mez 15a6, 15a8	52b13, 54b5, 57b8, 59b15, 59b2, 62b2,
i.-mezidi 17a2	63a8, 66a11, 68b10, 70b2, 74a9, 76a2
i.-mişdi 35b4	esīr (Ar.): Savaşta düşman eline düşen
i.-siñ 4a13	kimse.
i.-sün 4a15	e. 3a11, 8a1
i.-üb 69a1	e.+i 48a7
i.-üben 18b9	esirge-: Esirgemek.
i.-ürdi 51b16, 73a5	e. 26a15
eren: Ermiş.	e.-mez 43b17
e.+ler 30b6	e.-mezdi 43b6

e.-rdi 34a16	e. 5a4
e.-rem 22b4	et: Et.
e.-rlerdi 35a15	e. 24b15
eski: Yeni olmayan.	e.+i 26a11
e.+se 73a10	e.+iñe 26a13
esrik: Sarhoş.	e.+ü 72b12
e.+im 3a12	et-: Etmek.
eş: Benzer. Hayatını paylaştığın kişi.	e.-di 7a7, 9a2, 18b5, 26b4,
e. 1b8	43a14, 45a7, 52a1, 52a2, 53b7, 56a5,
e.+in 64a7	56b5, 56b7, 58b3, 59b1, 63a10, 63a12,
eşit: Aynı miktarda olan.	67a13, 75a16
e.+di 61a2	e.-dise 52b10
e.+diñ 49b6	e.-diyse 56a6
eşref (Ar.): Şerefli.	e.-me 15a4
e.+i 18a9	e.-mezük 53a9
eşüd-: işitmek	e.-ti 15b13, 52a17
e.-ürdük 58a4	etbā^c (Ar.): Birinin sözüne, işine,
eşvāk (Ar.): Şiddetli arzular, istekler,	mesleğine uyanlar.
neşveler.	e. 1b3
e. 31a15, 56b4	e.+ına 1b3
eşyā (Ar.): Nesnelere, eşyalar.	

eteg: Etek. Giysinin belden aşağıda kalan bölümü.

e.+ine 78a7

etvār (Ar.): Hal ve hareketler, işler, tarzlar.

e.-ı 19b8

ev: Ev. Konut, hane.

e. 12b13, 14b1

e.+de 64a13, 70a11

e.+den 8b14, 61a16, 72a10

e.+e 13b16, 15b5, 15b8,

19a12, 26b17, 42a2, 44b7, 46a13

e.+inde 7a7, 10a12, 45b10,

46a7, 52b16, 52b16, 55a14

e.+indedür 61b1

e.+ine 6b2, 6b9, 7a7, 11a10,

12b6, 19a11, 19b3, 19b4, 35a14,

54b15, 55a11, 55a13, 55a16, 55a2,

55b15, 63a11, 73a1

e.+iñ 76b6

e.+ler 64a4

e.+lerine 13b15

e.+ümden 5b12

e.+üñe 26b17

evir-: Evirmek. Döndürmek, çevirmek.

e.-se 52b4

evlā (Ar.): Daha uygun, daha layık.

e. 43b9

evlād (Ar.): Çocuklar.

e.+ı 23a8, 56a4

e.+ımı 65a10

e.+uñ 80a8

e.+uña 13a5

e.+uñla 14b3

evliyā (Ar.): Keramet sahibi olanlar, erenler.

e.+nuñ 78a7

evşāf (Ar.): Sıfatlar, kaliteler.

e.+ımı 56b2

e.+ından 32b9

evvel (Ar.): Önce, ilk, birinci, ibtida, başlangıç.

e. 3b5, 5a4, 5b12, 6a15, 17a5,	24a14, 24a15, 24a8, 24b15, 24b17,
20a13, 20a9, 29b15, 30a10, 39b3,	24b2, 24b5, 24b6, 24b9, 25b15, 25b3,
48b14, 49a6, 59b12, 67b12	26a14, 26a17, 26a6, 26b11, 26b2, 26b3,
e.+de 77a2	27b6, 27b8, 28a1, 28a1, 28b7, 29a7,
e.+i 70b9	29b17, 30ā, 30a9, 30a9, 30b1, 30b5,
ey: Kendisine söz söylenilen kimse	30b11, 31a2, 31b10, 31b12, 31b17,
veya kimselerin dikkati çekilmek	31b7, 32a10, 32b2, 32b7, 32b9, 32b9,
istendiğinde adın başına getirilen ve	33a7, 34b5, 34b5, 35a2, 35a6, 35a6,
uzatılabilen bir seslenme sözü.	35b12, 36b10, 36b5, 37a7, 38a12, 38a6,
e. 2a11, 2a4, 2a9, 2b14, 3b14,	38b15, 39b13, 39b4, 40a4, 40a8, 40a13,
4b12, 4b7, 5a10, 5a14, 5a9, 5b10,	40a14, 40a14, 42a11, 42b14, 42b14,
5b14, 5b16, 5b2, 5b4, 5b7, 6a11, 6a3,	42b2, 42b6, 42b9, 43a3, 43b1, 43b4,
6a5, 6b2, 7a5, 7a5, 7b6, 7b7, 8a11,	44a11, 44a16, 44a16, 44a2, 44a4, 44a5,
8a3, 8b6, 10a1, 11a12, 11a2, 11b10,	44b1, 44b7, 45a2, 45b7, 46a16, 46a5,
12a3, 12a7, 12b7, 12b12, 14a1,	46b13, 46b2, 46b7, 46b9, 47a14, 47b4,
14a16, 14a9, 14b15, 14b4, 14b5,	47b7, 47b8, 48a4, 48b13, 48b7, 49b1,
15a4, 16a1, 16a11, 16a6, 16b5, 17a1,	49b2, 49b5, 50a1, 50a5, 51a1, 51a12,
18b10, 19a10, 19a12, 19b1, 19b5,	51a7, 52b4, 52b7, 53a5, 53a7, 54a3,
20a11, 20b5, 20b6, 21a4, 21a5, 21a6,	54a7, 54b13, 54b9, 55a1, 55a13, 55a2,
21a7, 21b3, 21b5, 21b7, 22a1, 22a8,	55a2, 55a3, 55a5, 55a8, 55b2, 55b6,
22b12, 22b15, 23a9, 24a10, 24a12,	56a3, 57a2, 57a7, 58a7, 59a10, 59a12,

59a6, 59a6, 59b14, 59b15, 60a1,	e. 24b17, 24b6, 24b17, 42a3
60a11, 60b11, 60b15, 61a12, 62b1,	e.-di 23b6, 30a4, 30b8, 35a7,
62b4, 62b5, 62b8, 63b1, 63b1, 63b4,	65b14
64a10, 64a5, 64b1, 64b13, 64b14,	e.-em 9a11
64b5, 64b9, 65a1, 65a2, 65b16, 65b9,	e.-en 23b12
66a.14, 66a3, 66a3, 66b14, 66b17,	e.-eyim 33b4, 57b10
66b3, 67a10, 67a14, 67a5, 67b2,	e.-gil 10b11, 60a1
67b11, 67b3, 67b9, 68a16, 68b1,	e.-in 23b12
68b4, 69a10, 69a12, 69b15, 69b9,	e.ivir 65a4
70a13, 70b11, 70b3, 70b8, 71a3,	e.-ivirgil 10b16
71b9, 72a12, 72a6, 72a6, 72b17,	e.-ivirün 71a11, 71a11, 72a9,
72b7, 73a13, 73a15, 73a7, 73b7,	72a9
73b9, 74b11, 74b13, 75a10, 75a10,	e.-meyeler 49a3
75a13, 75a4, 75a4, 75a5, 75a7,	e.-ün 27a9, 53a9
75b15, 76a10, 76a3, 76b4, 77a12,	e.-ür 8b16, 11a11, 11a11, 11a15,
77a12, 77b7, 78a2, 78a5, 79a2,	11a17, 11a4, 11b7, 12b13, 13a7, 14a7,
80a15, 80a15, 80b11	14a9, 14b4, 14b8, 14b8, 16b11, 20a8,
e.+gil 51b5	21b2, 22b15, 22b4, 23a13, 23a15, 23a2,
eya: Seslenmek.	24a11, 24a13, 29a14, 42b16, 43a2,
e.28a3, 30a5,	43a6, 44a14, 44b5, 48b7, 60a9, 65b3,
eyit-: Söylemek.	67a4, 68a6, 68b14, 72b3, 72b7

e.-ürdi 69a16	55a3, 55b13, 55b13, 55b16, 56a11,
eyle-: Eylemek.	56b3, 56b7, 57b13, 57b15, 58a16, 58b7,
e. 2b15, 2b4, 2b5, 2b6, 3a17,	59a5, 59b10, 60a13, 61a16, 63a16,
4b9, 4b10, 4b10, 4b7, 5a5, 5b5, 5b6,	67b8, 68a17, 68b16, 69a1, 70a1, 71b12,
5b15, 5b7, 8b6, 8b8, 9a14, 9a15,	72a11, 72b1, 75a12, 75b12
10b4, 11a11, 11b6, 25b15, 25b17,	e.-diler 9b15, 11a13, 19a3,
26b12, 27a12, 27b3, 30a15, 30b10,	23b17, 23b5, 27a1, 31b17, 38b10, 42b6,
32b1, 34b4, 36b13, 38a10, 41a16,	47a14, 47a15, 59b13, 69a6, 69b14,
42a15, 47a16, 47b17, 48a3, 51b5,	70a2, 73a15, 74a7, 74a7, 75b14
52a13, 52b8, 54a7, 55a5, 55a6,	e.-diñse 1b9
56a14, 56a15, 56a16, 57a4, 57b12,	e.-dügin 58a15
58a15, 59a9, 61b10, 61b15, 64b11,	e.-dügüm 64b13
65b6, 66a13, 67a2, 67a9, 68b2, 68b9,	e.-dük 68a6, 68b8
77a12, 77a2, 77b12, 77b7, 80a10,	e.-düm 29b16, 60b12
80a14, 80a8, 80b7	e.-dün 50a6
e.-di 5a1, 5a1, 8a9, 10b12,	e.-dün 1b10, 1b16, 1b16, 80b2
12a14, 16a6, 18b6, 22a13, 26b4,	e.-düñse 48a5
27a16, 29a3, 30a10 31a1, 34b1, 35b4,	e.-gil 4b8, 13b11, 52a2, 74a8,
38a16, 40a5, 40a5, 43b1, 44b10,	75b7, 80a6
45b16, 46a3, 46b12, 46b12, 48a9,	e.-me 22a1, 57a1, 57a2
51a11, 51b10, 51b12, 52b1, 54a1,	e.-medi 33b8, 39b2, 50a1

e.-mege 37a17, 69b4	e.-yeler 7a6
e.-megil 4b9	e.-yelüm 38b1, 38b4, 39a6
e.-mesün 17a1, 19a7	e.-yem 3a2, 3a2, 3a7, 4a2, 13a3, 34b10, 54a9, 55a17, 55b10, 59a11
e.-meye 23b7	e.-yen 1b12, 1b12, 1b13, 1b13, 55a17, 63a7
e.-meyen 33b3	e.-yesiz 50a13
e.-meyeydün 72a16	e.-yevüz 27b7, 55a5
e.-mez 62a6	e.-yeyin 70b5, 70b5
e.-mezem 19a13	e.-yü 27b8
e.-mişdür 40a7, 76b12	e.-yüb 2a12, 3b4, 28b9, 32a8, 33b1, 44a5, 46a17, 46a3, 49a8
e.-mişem 38b2	e.-yüben 23a7, 41a17, 55b17
e.-ñ 14b10, 20a5, 53a11, 53a4, 53a6, 57b15, 57b16, 60b10, 60b10	e.-yübeni 2a5, 41b1, 65a5
e.-ñüz 24b14, 24b8	e.-yübdür 71a17
e.-r 55a11	eylemek: Eylemek.
e.-rem 4a12, 41a10	e. 71a14
e.-señ 51a10, 66b7	eylik: İyilik.
e.-sün 33b1	e.+e 78b8
e.-ye 4a5, 4a6, 20a6, 27b4, 35a9, 46a2, 52a3, 53a12, 56a17, 56b8, 71b14, 75a10	eyvâh (Far.): Yazık.
e.-yegil 28a3	e. 9a5, 9a5, 11q14

ezān (Ar.): Müslümanları ibâdete çağırarak için çok defa minareden, muayyen kelimeleri söylemek suretiyle, yüksek sesle yapılan davet.

e. 59b14

ezel (Ar.): Başlangıç olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

e.+den 10b9, 17b8, 20a10, 25a15

ezmān (Ar.): Vakitler, anlar, çağlar.

e. 47b6

F

fa[‘]āl (Ar.): Çok işleyen, daima harekette bulunan; gayretli, çalışkan.

f. 2a9

fāhişe (Ar.): Ahlaksız kadın.

f.+ler 49a12, 49a16

fah̄r-i ‘ālem: Hz. Muhammed.

f.-i 62a8

fah̄r-i cihān (Ar.): Hz. Muhammed.

k. 19b7

faķīr (Ar.): Zengin olmayan, yoksul, parasız.

f.+iñ 2b2

f.+iz 50a9

fal (Ar.): Uğur, talih, deneme.

f.+ı 77b5

f.+ıla 80ā

f.+ına 22a7

f.+uñdan 80a15

f.+uñı 76b17

f.+uñla 80b1

fānī (Ar.): Ölümlü. Geçici.

f. . 29b1, 50a3, 56b7, 59b9, 62b9, 64a13, 67a5

farķ (Ar.): Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık, benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, ayırım, nüans.

f. 27b5

farz (Ar.): Allāh'ın, işlenmesi kat'i olarak lüzumlu, terki günah olan emirleri.	64a14, 64a9, 69a15, 73a1, 73a3, 73a4, 75a16, 75a17, 75b10, 75b11, 75b12, 75b8
f. 51b15, 52a2	f.+ya 59a16, 61b2, 73a2, 75a13
fāsık (Ar.): Allāh'ın emirlerini tanımayan,sapkın, günah işleyen, fesatçı, kötülük eden.	f.+y1 75b2
f. 48b11, 79b11	fażl (Ar.): Fazla, ziyade, artık, baki.
f.+a 48b10, 49b14	f.+ın 29a16
f.+dur 49a1	f.+ uñla 27b8
fāş (Far.): Meydana çıkma.	f.+uyla 28a3
f. 37b8, 38a16, 49b1, 52b3, 61a10, 68b8, 68b8, 78a13	fedā (Ar.): Gözden çıkarma, uğruna verme.
fāţıma (Ar.): Hz. Muhammed'in ilk zevceleri Hz. Hadice'den dünyâya gelen, dört kızının en küçüğüdür.	f. 7b5, 9b10, 14a16, 16a10, 30a11, 30a6, 33a6, 34b15, 38a10, 39b8, 57b1, 62b7, 67a8
f. 53a1, 53b3, 55a1, 55a11, 55a13, 55a14, 55a15, 55a16, 55a6, 55a8, 55b13, 55b15, 55b4, 55b9, 59b10, 59b13, 59b3, 59b5, 61b1, 61b3, 61b5, 61b8, 63b3, 63b4, 63b6,	felek (Ar.): Gökyüzü, sema.
	f.+ler 1b7, 69a8
	ferāğat (Os.): Vazgeçme, el çekme.
	f. 14b13, 14b3
	ferāğnet (Ar.): Hiç bir işle meşgul olmama, rahat etme.
	f. 30b12

ferah (Ar.): Gönül açıklığı, sevinç,
sevinme.

f. 2b6, 38b13, 55b8, 57a2,

63a1

ferd (Ar.): Tek, yalnız olan.

f.-i fa'âl, 2a9

f.-i sübhân, 5b4

f.-i yezdân, 4b7

ferd-i muṭlak (Ar.): Tek ferd.

f. 1b6, 58a5, 65b5, 66b12

ferište (Far.): Melek.

f. 30a1

f.+ler 8b16, 54a3, 66b13

ferş (Ar.): Döşeme, yayma.

f.+a 51b16

feryād (Far.): Yardım istemek için

çıkarılan yüksek ses, bağışma,

çağrışma.

f. 62a3

f.+ın 60a17

fesād (Ar.): Bozukluk.

f. 49b14

f.+ı 48b14, 49a5, 49a6

feth (Ar.): Açma, açılma.

f. 8a9, 37b2, 33a5

fettāh (Ar.): Zafer kazanmış, üstün
gelmiş. Fetheden.

f. 33a4

fevt (Ar.): Bir daha ele geçmemek üzere
kaybetme.

f. 34a13

feyyāz (Ar.): Feyiz, bereket ve bolluk
veren. Allāh.

f. 62a3

fisq (Ar.): Hak yoldan çıkma.

f.+a 48a16, 48b1, 48b3

f.+ı 49a5

f.+lar 48a15

f.+u 48b14

fi'âl (Ar.): İşler, karlar, ameller.

f. 18b10, 19b1

fidā (Ar.): Bir esiri kurtarmak için verilen şey, fidyeye.

f. 54a13, 58b4, 61a11

fiġān (Far.): İztırap ile bağıırıp çağırma, inleme.

f. 26a7, 35a16, 47b3, 59b14, 64a2, 69b1, 73a5, 75b8

f.+ı 58b3, 61b5, 69b1, 73a16

f.+la 60a7

f.+lar 26b4, 43b14, 47a16, 60b2, 69a6

fıkr (Ar.): Fikir, düşünce.

f. 37a4, 71a7, 71b12

f.+i 2a10

f.+im 78b7

f.+in 3a14, 34b9

f.+ini 55b5

f.+iyle 33b5

f.+umdur 65a6

ġaffār (Ar.): Kullarının günahlarını affeden, Allāh.

g.+a 49b9

g.+dur 49b8

g.+ı 35a6

ġāfil (Ar.): Gaflette bulunan, ihmal eden, ilerisini iyi düşünmeyen, dikkatsiz.

g. 23a16

ġāflet (Ar.): Gafillik, boş bulunma, dalgınlık, dikkatsizlik, ihtiyatsızlık.

g. 34a15 ,54a15, 63a10, 76b5,

78b7

g.+den 67b17, 78a5

gafūr (Ar.): Merhamet eden.

a.+dur 49b8

ġāh (Far.): Zaman bildiren edat.

g. 11b3, 63a8

ġā'ib (Ar.): Görünmeyen, hazır olmayan, yok olan, kayıp.

g. 11b12, 29a10, 30a1, 30a7

ġālib (Ar.): Galebe eden, galebe	g.+i 34a16, 69a3
çalan, üstün gelen, yenen.	g.+iñe 16a12
g. 28a9, 31a15, 34b16	g.+ler 77a15
ġam (Ar.): Tasa, kaygı, dert.	g.+üñ 55b1
g. 6a10, 34a12, 49b15, 76b1	ġarġ (Ar.): Suya batma; batırma.
ġam-gīn (Ar.-Far.): Kederli, tasalı,	g. 2b8, 5b11, 21b4, 23b13, 42b4,
hüzünlü.	70a16, 80b5
g.+ 3a11	ġavġa: Kavga.
g.+iken 76a5	g. 17b7, 78a4
g.+sin 21b7, 77a4	g.+lar 9a7
ġanī: Zengin, varlıklı, bol, doygun.	g.+yı 62a5
g. 4a14, 14a12, 21a6, 27b8,	g.+nuz 24a1
33a4, 34b5, 37a12, 53b4, 72a16	ġaybet (Ar.): Gıybet.
ġarb (Ar.): Güneşin battığı taraf,	g. 76a16
günbatısı, batı.	ġāye (Ar.): Maksat, meram; netice, son.
g. 42b12	g.+sidür 73a12, 73a12
g.+a 9a7, 9b7	ġāyet (Ar.): Maksat, meram, netice, son.
g.+ı 8b9, 78b9	g. 10a8, 10a8, 11a8, 28a9,
ġarez (Ar.): Kin, Düşmanlık.	31a15, 34b14, 52b14, 70a6, 70b13
a. 43a7	g.+de 34b12
ġarīb (Ar.): Kimsesiz, zavallı.	

ğayr (Ar.): Ayrı, başka, özge, artık, diğer.	42b14, 44b10, 45b12, 46a13, 50a15, 74b7, 74b8, 74b14, 75a17, 75b3, 78b8, 79b3, 80b8
g.+ını 13a3, 25b3, 35b9, 57a1, 66b2 77b13	g.+de 46a5
g.+ya 77a4	g.ler 33a12, 77b6
ğayriye (Ar.): Gayrılık, ayrılık.	g.+lerde 32a11
g. 28b6	g.+lerde 30a3, 33a11, 77b4
ğazā (Ar.): Din uğruna savaş.	g.+sinde 9b4
ğ.+sında 39b11	geç-: Geçmek.
ğ.+ya 34a11, 34a11, 34b16, 57b16, 60b10, 46b4	g.-di 11b13, 17b2, 17b7, 42a12, 60a12
ğazāb (Ar.): Dargınlık, kızgınlık, darılma.	g.-dügi 18b6
g.+ı 61a13	g.-düm 51b6
gece: Genellikle saat 22'den itibaren gün ağarınca kadar geçen süre, tün, şeb.	g.-dün 18a2, 27a1
g. 4b3, 7b8, 9b6, 9b6, 10a12, 11a1, 14a8, 25a2, 25a5, 25a7, 25b4, 27a2, 28a7, 28a11, 28a12, 31a16, 37a9, 40b8, 40b9, 41b5, 41b7, 42a7,	g.-dür 61a8
	g.-em 65a15
	g.-en 76b1
	g.-er 20b4, 36a16, 41b2
	g.-erdi 35a11
	g.-evüz 39a10
	g.-gil 20a13

g.-miş 80a10	g. 11b3
g.+sin 79b8	gel-: Gelmek.
g.-üb 60b7	g. 4b15, 5b10, 6a16, 9a14, 11a7,
g.-üben 60a2	12a16, 12b10, 12b2, 15a9, 19a12, 19b8,
geçür-: Geçürmek.	20a13, 21a3, 27b3, 30a11, 30b8, 33b4,
g.-düm 78b7	34a10, 36a12, 38a10, 38b10, 38b7,
g.-gil 77a14	40a15, 40b1, 40b7, 40b7, 41a6, 41a6,
g.-me 22b5	41b16, 44b6, 46b16, 46b2, 48a4, 49a2,
g.-mezem 11a3	50b3, 51b5, 52b13, 54a11, 54b8, 56a3,
g.-miş 40b5	56b8, 57b8, 58b11, 61b16, 62a2, 62a7,
g.-mişem 46a11	64a16, 66a11, 66a13, 66a9, 68b9, 70b3,
g.-üb 17b11, 17b2, 17b5,	71b16, 73a9, 74a8, 75a2, 78a5, 79a17,
25b5, 47b6, 51b7, 69b12	79b3, 79b4
g.-ürdi 34a15	g.-di 2b12, 5b1, 5b8, 6b5, 6b8,
g.-ürken 42a6	7a4, 7a7, 7a9, 8a11, 8a12, 8a12, 8a5,
g.-ürler 42a5	8a8, 8b1, 8b15, 9a1, 9b12, 9b2, 9b9,
geçmek: Geçmek.	10a1, 10a3, 10b13, 11a10, 11a7, 13b13,
g. 74b9	13b15, 14b15, 16a8, 17a4, 17a5, 18b4,
gedâlık (Far.-Türk.): Dilencilik	19b4, 23b4, 24a2, 24a2, 24b7, 29a10,
g. 78a8	26b9, 29b16, 29b4, 30a4, 31b1, 31b1,
gehi (Far): Bazen, arasıra.	31b15, 31b17, 31b2, 34a17, 36b1, 38b9,

39b12, 39b12, 42b7, 44a10, 44b14,	g.-dünüz 57b14
44b17, 47a11, 47b9, 49a14, 50b13,	g.-e 5b11, 5b16, 6a6, 25a14,
50b14, 50b16, 51a12, 51a17, 51a4,	38b8, 61a16, 64b6, 68a4, 68b2, 79a5,
51a4, 51a8, 51a9, 54a1, 54b15,	79b10, 79b13
55a10, 55a16, 55b12, 59a3, 59b14,	g.-eler 79a10
59b3, 60a11, 60a4, 60a5, 60a6,	g.-en 30a8, 37a7, 56a9, 64a8
61a10, 61b11, 63a11, 63a16, 63b8,	g.-endür 29b15, 29b6
64b7, 65b4, 65b7, 67a12, 69b13,	g.-enler 58a7
69b9, 70b10, 74b14, 79b6	g.-enlerün 17b6
g.-digi 9b6	g.-esen 57a8
g.-diler 8b5, 9b16, 14b7,	g.-evüz 38b8
15b2, 39b15, 39b4, 55a14, 69b16	g.-icek 23a7
g.-dim 52a6, 52a9	g.-imez 10b10
g.-din 19a11	g.-ince 29b17, 52b1, 68b11
g.-dügin 39a2, 55b6	g.-iser 2b12, 8b17, 9a7, 12b5
g.-dügine 38b13	g.-iserdür 34a17
g.-dügini 60a5	g.-medin 5b2
g.-düginleyin 65b16	g.-medüm 35a3
g.-düm 2b13, 3a1, 31b4,	g.-memişdi 17b5
52a13, 52a7, 55b14, 58b14, 64b5	g.-memişdir 23a4
g.-dün 41b17, 42a3, 64a17	g.-memişdür 6a4, 26b2

g.-mesün 66b5	g.-übdür 25b10, 29b7, 59a2,
g.-meye 11a2, 26b11	59b8, 78a4
g.-mez 34a8, 44a1, 58a9, 64b2	g.-üben 3b10, 16b13, 16b3,
g.-mezem 67a1	17a6, 17b1, 23b10, 23b11, 27a2, 29a2,
g.-miş 9a5, 9a5	43a9, 47b14, 51a1, 59b15
g.-mişdür 12b7, 61b4	g.-übeni 9a4, 43a16
g.-mişem 35a5, 35b7, 42b1,	g.-üñ 7a8, 8b4, 23b7, 25a5,
71b5, 72a8	25a8, 30b7, 53a4
g.-se 35b1, 38a6, 47b5, 55a4	g.-ür 15a1, 31a5, 42a7, 44a12,
g.-sün 23b3, 45a10, 50b6,	44b16, 49a10, 66b13, 66b14, 71b17
55a13, 59a12, 59a4	g.-ürdi 14a2, 17a7, 22a12,
g.-üb 6a11, 8b12, 10a12,	30b13, 35a14, 44a6
11b9, 12a4, 12b3, 16a3, 16b1, 17b12,	g.-ürken 64b8
18b3, 19a2, 19a4, 23a14, 23b17,	g.-ürler 9b14, 53a1
25a9, 25b5, 29b14, 31b16, 35b6,	g.-ürsin 79b8
35b8, 36a16, 36a6, 38b14, 44b10,	genç: Yaşı ilerlememiş olan, ihtiyar
48a17, 51a8, 51b1, 52a17, 55a14,	karşıtı.
56a4, 56a5, 56b3, 56b4, 56b5, 56b6,	g. 64a6
57b12, 59a5, 63a11, 63a15, 64a15,	g.+i 36a4
64b7, 65a16, 65b10, 65b2, 66b5,	g.+ken 18a1
74a3, 74b11, 74b9, 75b11, 77b2	gene: Yine.

g. 43b7, 52a17

geñiř: Geniş.

g. 32b3

geñizlik: Kolaylık.

g. 77a14

ger: Eğer.

g. 1b9, 2b3, 3a4, 3b8, 3b8,

7b8, 10a4, 30a1, 30a15, 32a11, 32b4,

32b5, 32b6, 33b1, 33b12, 37b14,

37b8, 37b8, 39a6, 47b5, 54b6, 56a3,

58b11, 70a5, 76a16, 76b10, 78b13,

79a1, 79a15, 79b8, 79b9

gerçek: Yalan olmayan, doğru olan

şey, hakikat.

g. . 3a10, 5b3, 24a11, 27a9,

30b1, 31b4, 44b3, 48a12, 77b9

g.+durur 16a4, 16b1

g.+dür 73b16

g.+i 43a9

g.+sin 31b12

gerçi: Her ne kadar.

g. 30b2, 67b7

gerdān (Far.): Dönücü, dönen.

g. 3a11

gerek: İcap.

g.+dür 9b13, 24a7, 31b6, 42b15,

42b15, 43a6, 49a12, 52b10, 52b10,

54a13, 70b11, 71a15, 71a8

g.+ise 9b10

g.+mez 28b7, 64a10, 77b12

g.+se 24b14, 24b8

geri: İleri karşıtı.

g. 7a5, 7b5, 42a14, 77a2, 73a11

getür-: Getirmek

g. 13a7, 31b16, 42b16, 70b1,

65b13, 72b17, 77b14

g.-di 13b3, 15b8, 16a12, 17b7,

18a4, 18a6, 24a5, 26a8, 42b17, 43a8,

45a15, 55b4, 56b5, 65b14, 69b6, 73a13

g.-diler 13b16, 16b14, 27a1,

38b14, 43a17, 44a15, 45a13, 46a13,

47b2, 69b7

g.-dü 46b15	gevher (Far.): Elmas, cevher.
g.-düğüm 80a3	g. 12b13, 30a15, 37b7, 37b7,
g.-düm 54b7, 73b11	37b8, 37b8, 37b9, 41a11
g.-dün 18a2, 27a3	g.+den 37b10
g.-em 14a2	g.+durur 12b16
g.-eyim 12b10, 12b14	g.+i 19a10, 37b11, 46a2
g.-gil 31b3, 39b14	g.+idüm 25a12
g.-medi 27b2, 33b6, 34a16	g.+idür 37b11
g.-meñ 19a6	g.+ler 37b6
g.-mezde 33b6	g.+lere 12b16
g.-mezler 52a3	g.+leri 37b6
g.-mezlerdi 67b13	g.+sin 19a9
g.-se 60b14	g.+üm 42a10, 42b11
g.-sen 50a7	gevheri (Far.): Kuyumcu.
g.-üb 7b1, 19a12, 31b11,	g. 7a9
36b7, 40b15, 62a13, 73a6	gey-: Giymek.
g.-üben 46b15	g.-eni 64a3
g.-ün 44a14, 47b2, 71a10	gez-: Gezmek.
g.-ür 40b14, 49a11	g.-üben 42b12
getürül-: Getirilmek.	ğıl u gışdan (Ar.): Kin, gizli ve kötü
g.-di 17a10	amaç.

g.+dan 2b11	g.-esin 31a11
gibi: -e benzer.	g.-evüz 39a7
g. 2b12, 6b3, 6b8, 9b9, 10a9,	g.-eyin 12a9
16a8, 16b2, 17b9, 18a3, 19a7, 22b16,	g.-gil 58b9
23a1, 26a11, 26a2, 32b6, 41a3,	g.-meden 66a6
49a17, 49a4, 49a4, 56a8, 56b5,	g.-mez 3b4, 50b17
63a16, 64a2, 64b9, 77b17, 78a1,	g.-miş 45b12
79a16	g.-mişdim 31a6
g.+dür 49b9	g.-mişidi 41a5
gir-: Girmek.	g.-sün 64a14, 64a9
g.-di 30b9, 12a5, 19b4, 22b13,	g.-üb 54b11, 61b2, 69b11,
22b13, 25b5, 31b2, 38b12, 41a7,	69b12, 71b17
41b5, 44a8, 49b11, 55a15, 58b17,	g.-übanı 63b2
59a5, 64a15	g.-üñ 69b10
g.-diler 23b11, 39a8	g.-ürler 23b10
g.-düm 6b9, 51a2, 51a2	giriftâr (Far.): Tutulmuş, yakalanmış,
g.-e 59a3, 63b8	esir.
g.-eler 7a9	g. 72a13
g.-em 7a4, 58b14, 63b2	girmek: Girmek.
g.-er 42a7	g. 63b10
g.-erler 11b3, 16b13	g.+e 7a3

girü: Yine, tekrar, bir daha, sonra.	g.-dilerdi 12a2
Başka.	g.-düm 50b14, 50b15, 51a1,
g. 2b10, 13b4, 26a7, 29a12,	51b7
45a10, 47b10, 47b11, 52a2, 52a3,	g.-dün 64b8
52a5, 52a6, 52a6, 52a6, 52a7, 52a7,	g.-e 25a8, 57b6, 71a4, 71b13,
52a8, 52a8, 52a9, 52a9, 52a10,	78a8
52a11, 52a12, 52a13, 55a17, 56b7,	g.-eler 11a13, 42a2, 79a13
58b11, 59b1, 63a12, 63b3, 63b6,	g.-elüm 11a11, 11a15, 12b2,
64a9, 65a13, 65b10, 65b13, 65b14,	13b14, 19a12, 42a1
65b2, 65b4, 65b7, 65b9, 69b14	g.-em 13b9, 58b15
giryân (Far.): Ağlayıcı, ağlayan.	g.-ene 60b10
g. 3a1, 28a2, 59a1, 64a3,	g.-er 14a7, 14b1, 15b11, 15b12,
69a17, 70b5, 73a15	16a4, 29b9, 31a5, 44a12, 45a4, 48b3,
git: Gitmek.	50b6, 51b13, 54b10, 56a9, 58a7, 67b15,
g. 13b12, 15a5, 15b4	77b1
g.-di 6a10, 9a4, 10b5, 8a5,	g.-erdi 28a7, 28a10, 31a16, 31b1,
15b2, 15b4, 19b3, 20a7, 23b4, 23b6,	34a11, 54b11, 71b2
27a10, 29b2, 29b13, 30a6, 56a4,	g.-erdük 11b7
66a8, 70a15, 70a6, 73a4, 75b9	g.-erdüm 16b6
g.-digimdür 26a17	g.-erem 11b13, 59a11, 59a14,
g.-diler 14b12	64a8, 75b5

g.-eridi 11b4, 74b6	g.-sün 5a14
g.erdiler 74a14	giy-: Giymek.
g.-erken 50b13, 50b13	g.-üb 79b5
g.-erler 12a3, 14a11	g.-dügi 73a9
g.-erse 65b8	g.-dügine 72b16
g.-erseñ 75a7	g.-düklerinden 72b16
g.-esin 29b8, 37b14, 66a4	g.-düklerün 73a10
g.-evüz 49a12	g.-eni 64a3
g.-eyim 72a11	g.-erem 66b8
g.-ibdür 42b13	g.-miş 11b8
g.-icek 75a12	g.-esin 64b16
g.-ince 40a4, 56b6, 70b7	giz: Sır.
g.-iserem 65a6	g. 26b11
g.-medi 5a14	gizli: Gizli.
g.-mesem 34a2	g. 21a5, 27a10, 46b1, 76a12
g.-meseydi 40a10	gögüs: Göğüs.
g.-meyeler 79a7	g.+i 13a9
g.-mez 30a1, 23b13, 34b3	g.+ü 72b9
g.-mezidi 22a10	g.+ümi 16b7
g.-mişidi 44b8	g.+ün 16a4
g.-müşdün 26b14	gök: Gök.

g. 8a13, 16b9, 70a13, 70a14,	g.+si 38a4
77b6	g.+sine 14b12
g.+de 13a2, 53b6, 53b7, 54a3,	göm-: Gömmek. Yerin altına koyarak
69a8	üstünü toprakla örtmek.
g.+den 5b13, 8b3	g.-diler 47b4
g.+e 45a6, 73b7, 74a5	g.-düler 75b14
g.+ler 64b12	g.-erler 41b1
g.+lerde 43b2	gömül-: Gömülmek.
g.+lere 8b2, 8b7, 9a6, 65a11,	g.-düm 50b12
69b17, 73a5	gönder-: Göndermek.
g.+lerüñ 40b8	g. 54a5
g.+ünde 64b3	g.-di 35b6, 53b8, 56b3
g.+ünden 80b6	g.-diler 23b3
gökçek: Güzel, sevimli kimse.	g.-e 35b9
g. 23b14, 63a15	g.-eyin 14b6
gölge: Saydam olmayan bir cisim	g.-mişem 8a6
tarafından ışığın engellenmesiyle	g.-ür 45b4, 75b6
ışıklı yerde oluşan karanlık.	göñül: Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır
g. 5b1, 32b1	vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.
g.+lerde 14b3	g. 3a15, 30a12, 30a15, 38a13
g.+lere 14b11	g.+den 42b1, 46a11, 46a11, 78a6

g.+i 17b9, 32a10, 32b4,
33a11, 33a3, 34b14, 35b13, 41a4,
43a10, 43b11, 43b15, 43b4, 65b17,
71b15

g.+ine 17b4

g.+ler 21b4, 33a1, 33a4

g.lere 13a2

g.+leri 4a16, 46a7, 51b7,
52a17

g.+leriñüz 42a17

g.+ü 43a3

g.+ümü 26b12

g.+ümüz 77b13

g.+ümüzi 79b15

g.+üñ 15b1, 76b6

g.+ünde 43b7

g.+üne 80a14

g.+üñi 19b8

göñüllü: Bir işi yapmayı hiçbir
yükümlülüğü yokken isteyerek
üstlenen.

g. 77a7

gör-: Görmek.

g. 6b4, 9a14, 12b14, 13b14,
14b17, 15a1, 15a6, 15a7, 15a8, 18a4,
20a10, 21b8, 22b6, 24b13, 25a10, 32b7,
40a11, 40b7, 43b4, 44b14, 44b9, 46b16,
46b17, 46b17, 47a2, 47a3, 48a4, 52a10,
52b1, 56a2, 62a10, 66a7, 66a9, 73a9,
73a9, 75b15, 75b16

g.-di 5a6, 6a15, 7b2, 7b5, 9b9,

10b1, 12a12, 12a5, 12b11, 12b8, 15a3,
16b15, 18b3, 18b9, 20b2, 22b1, 23b4,

26a9, , 29a4, 31b2, 38b9, 41b11, 41b8,

43a5, 44a8, 45a16, 45b3, 46a8, 48a9,

53a16, 55a1, 58b3, 60a5, 62a12, 62b2,

67b13, 70b15, 75b11

g.-digi 14a2, 50b11

g.-digim 10b2, 16a8, 22a12

g.-digin 10b12

g.-diler 27b1, 41b1, 46b7, 69b4,

70a1, 73a15

g.-dilerdi 14b15	g.-emezler 35b14
g.-dügi 47b3	g.-en 24a9, 34a3
g.-dügüm 58b5, 71a2	g.-eni 17b2
g.-dügünde 9b12	g.-enler 10b14, 30b6
g.-dügüni 5b10	g.-enüñ 17b1
g.-dügüñ 12a8	g.-esi 69a8
g.-dük 36b2	g.-esin 14b6, 14b9, 31a11, 71a15
g.-düler 15b2, 42b2	g.-esinde 48a10
g.-düm 6b3, 7a1, 11a1, 16a3, 16b3, 17a1, 46a14, 46b13, 51a2, 58b5, 67a6	g.-evüz 25a5, 25a8, 31b6, 77b14
g.-dün 25b1	g.-eydi 33b12
g.-düñ 25a13	g.-eydüm 72a15
g.-e 7a3, 21a4, 32b5, 35b12, 39b2, 68a5, 68b3, 68b5, 71a15	g.-eyim 7a2, 71a16, 71a17
g.-eler 7a9, 45a10	g.-eyüdüñ 32a11
g.-elüm 42b16, 44b5, 56b1	g.-gil 30a5, 44b11
g.-em 7a4, 15b9, 59a15, 59a16, 63b2	g.-icek 5b16, 13b2, 14b17, 15b13, 29a15, 30a4, 59b4, 59b4, 71a1, 71a7, 74b7, 75b2, 78b2
g.-emediler 69b17	g.-iceñez 6b9
g.-emedüm 72b15, 72b6	g.-incek 62b6
	g.-medi 67b11, 73b5
	g.-medim 16b2

g.-medüh 11a17, 21a2, 31b7	g.-üben 26b5, 35a14, 41b10,
g.-mege 13b17, 64a17, 68a15	43b14
g.-megil 59b16	g.-ün 50b2
g.-mesevüz 70a5	g.-ünce 31b13
g.-mesün 66b6	g.-üdi 46a6
g.-meyeydüm 72a14	g.-üh 17b2, 54b14
g.-mez 6a8, 17b4	g.-ür 10a12, 10a14, 10b9, 15a1,
g.-mezsın 76b7	20b5, 23b13, 29a5, 33b9, 36a15,
g.-miş 43b12	40b10, 40b15, 40b8, 41b8, 42a7, 44b16,
g.-müş 6a16, 45b12	46b1, 58b13, 59a1, 59b3, 60a13, 68a7,
g.-müşem 45b17	70b16, 71a3, 71b3, 73a7 74b1
g.-müşidi 27a4	g.-ürdü 30b13
g.-se 33b11, 34a16, 34b12	g.-ürdük 36b9
g.-sem 72b16	g.-ürem 6a1, 11b8, 29a13, 59b5
g.-seydük 16a1	g.-ürler 8b13, 8b14, 9a3, 36a16,
g.-sün 17b10, 41b17	42a13, 44a7, 60a7
g.-üb 3b8, 5b1, 10b4, 11b14,	g.-ürsin 3b12, 26a5, 38a17,
18a8, 23b1, 23b14, 36b5, 38b10,	39a12, 66a9
41a9, 43b17, 44a15, 46b6, 73b15,	göriñ-: Görünmek.
75b12	g.-di 14b16, 30a2

göriş-: Görüşmek.

g.-di 16b14

görlü: Güzel, temiz, iyi, mübarek

mukaddes, cazibeli, gösterişli.

g. 9b10, 22b4, 38b10, 46a7,

70a3, 73b5

görme: Görme.

g.+si 2b6

görmek: Görmek.

g. 14a1, 63a2

g.+e 62a11, 64b2

görmeklig: Görme isteği.

g.+e 17a7

görmelig: Görme isteği.

g.+i 56b9

görün-: Görünmek.

g.-cek 79b12

g.-di 6a1, 14b16, 29b14,

75b13, 75b13, 80b6

g.-en 12b14, 75b13

g.-enler 6a2

g.-medi 29b12

g.-mezdi 17b9

g.-mezler 14a8

göster-: Göstermek.

g. 4b11, 31b6, 56b1, 63a2

g.-di 8a5

g.-e 1b5, 1b5, 56b8, 68b4

g.-em 18b2

g.-esin 1b4

g.-meyem 54a9

g.-meyince 17b10

g.-mezler 49b16

g.-ün 73b4

götür-: Götürmek.

g. 7a2, 8b1, 77b1

g.-di 8a11, 11b12, 38b11

g.-düğün 11b10

g.-dün 26b17

g.-ebilür 11a16

g.-üb 42a2

g.-ün 62a5

göz: Görme organı.

g. 3a15, 15a1, 27b1, 46b8, 50b11, 69a7	g.+lerinden 18a10, 33b2, 36a7, 44a1, 53a14, 58a2, 60a14, 60a14, 69b3, 72a5, 73b3
g.+den 57a6, 58a6, 70a1	g.+lerine 62b6
g.+i 10a8, 17b4, 18a8, 32b3, 37b9, 43b12, 53b5, 72b1	g.+lerini 7b3, 13b1, 24b3, 43b11, 46a12, 76b5
g.+ile 68a5	g.+lerüm 7b5, 57b5
g.+in 5a2	g.+lerün 17a8, 73a9
g.+ine 9b5, 13b6, 17b9, 29b14, 40b17	g.+lerün 76a5, 79a3
g.+ini 42b4, 46b11, 46b4, 62a14	g.+leründen 59b5
g.+inü 43b3	g.+üm 12b12, 73b5
g.+ler 20b6, 69b2, 78b2	g.ümden 30a7
g.+leri 57a7, 68b12, 70b5	g.+ümüñ 75b4
g.+lerim 57a10	g.+ümüz 77b13
g.+lerime 6a1	g.+ün 30b11, 43a13, 63b7, 70a15
g.+lerimüñ 7b4	g.+ünden 26a12, 57b4, 62b7, 73b6
g.+lerin 10b14, 43b13, 63a4, 63b17	g.+ünle 11a17
	g.+ün 57b9, 61a5, 67b17, 78a5
	g.+ünden 29a10, 76a13

g.+üne 36a12	güç: Ağır ve yorucu emekle yapılan,
gözed-: Gözetmek.	çetin, müşkül, efor, kolay karşıtı.
g.-dürlerdi 17b6	g. 22b8, 62a6
gözleñ-: Gözlenmek.	g.+durur 61b13
g.-ñ 14b10	g.+ler 64a4
gözsüz: Gözü olmayan.	g.+ün 79a1
g. 24a12	g.+ünüz 58a14
gözük-: Gözükmek.	güd-: Gütme. Hayvan veya hayvan
g.-di 51a17, 51a9	sürüsünü önüne katıp otlatarak sürmek.
g.-müşdi 29b15	g.-eler 14b2
gözyaşı: Göz yaşı.	g.-erler 14a11
g.+laruñ 53b4	gül: Gül.
ġül (Ar.): Şeytan.	g. 53a7, 55a3, 61a9, 64b14
g. 8b2	g.+dür 65a3
g.+a 37a13	g.+i 67a6
gurbet (Ar.): Gariplik, yabancılık.	g.+iken 71a13
g.+de 77a15	g.+meye 26a16
g.+e 67b16	gül-: Gülmek.
ġuşsa (Ar.): Keder, kaygı, tasa.	g.-di 7b4
g. 40a12, 65a8	g.-er 26b2
g.+m 66a8	g.-enleri 64a3

g.-erdi 36a3	g. 28b6, 53b4
g.-medi 33b10	gün: Güneş, güneş ışığı, gündüz.
g.-se 33b11	g. 2a13, 4b14, 7a7, 10b16,
güldür-: Güldürmek.	11b11, 11b7, 12b5, 15b11, 15b11, 15b5,
g.-eler 25b13	19a13, 26b14, 28b10, 29b14, 30b13,
güleç: Her zaman gülümseyen.	30b13, 34b16, 34b16, 34b6, 35b4,
Mütebessim.	36a15, 36b2, 38b13, 40a9, 40a9, 41a5,
g. 72b7	41b4, 47b6, 49a2, 49b14, 50ā, 50a6,
gül-gün (Far.): Gül renkli, pembe.	50a8, 52a11, 52b15, 53b1, 54b9, 55a2,
g. 38b13, 54b9, 55a1	56a8, 56b7, 57b11, 58a1, 58a17, 61a12,
gülistân (Far.): Gül tarlası.	65b15, 65b7, 65b9, 69b6, 70a13, 70a14,
g. 1b12, 54a7, 54a8	70a14, 71b8, 74a16, 74b7, 76a10, 76b2,
gümân (Far.): Zan, sanma.	76b8, 80b12
g. 5b3, 7a7	g.+de 14a4, 14a7, 14b2, 39b4,
g.+da 31a5	71a2
g.+ı 73b16	g.+den 28a9, 32a1
g.+uñ 15b12, 16a4, 51b13,	g.+dür 72a10
56a9	g.+e 7a6, 28a9, 29b8, 32a1
gümânsız: Sanmaksızın.	g.+i 70a13, 71a5
g. 24b15, 24b15	g.+idi 44b8, 71b7
gümrâh (Far.): Yolunu şaşırması.	g.+idür 58a7

g.+lerde 57ab11, 74a16	g. 4b3, 7b8, 9b6, 14a11, 14a8,
g.+lerinde 2b5	28a11, 28a12, 28a7, 31a16, 37a9, 40b9,
g.+üni 34a15	75a1, 75b3, 76a14, 78b8, 79b3
günâh (Far.): Allâh'ın emirlerine	g.+ün 12b12
aykırı olarak görülen iş, dîni suç.	güneş: Güneş.
g. 2b8	g. 3b11, 9b7, 9b8, 9b8, 10b15,
g.+a 78b8	21a7, 32a11, 35b12, 39a13, 43a17, 44a9
g.+ı 22a3, 50a6, 53a9, 56a12,	g.+de 32b1
78b11, 80a13, 80a5	g.+den 37a10
g.+ım 2b10	g.+dür 8a13
g.+lara 76b14	g.+e 32b1
g.+ların 57a4	günlük: Günlük.
g.+um 77a2, 78b11, 78b12	g. 46a5
g.+umdan 80b8	güşâ (Far.): Açan, açıcı.
g.+uñ 65a1, 76b1	g.+da 2b6
günâhkâr: Günah işleyen.	güşâd (Far.): Açma, açılma.
g. 2b12, 55b11, 55b14, 78b10	g. 32b4
g.+ı 21b7	gütmek: Hayvan veya hayvan sürüsünü
gündüz: Gündüz.	önüne katıp otlatarak sürmek.
	g. 14a7, 15b7
	g.+e 15b11

güven-: Güvenmek.

g.-megil 42a14

güzel: Göze ve kulağa hoş gelen,
hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

g. 4b4, 6a3, 6a3, 9b12, 9b9,

9b9, 10b3, 13b3, 13b4, 14a3, 15b10,

15b10, 15b9, 16a11, 16a12, 16a6,

16b1, 16b9, 20b6, 23b14, 23b16,

35a14, 42b9, 46b12, 48a3, 54a15,

60a13, 63a9, 65a1, 67a15, 69a10,

69a12, 71b7, 75a3

güzin (Far.): Seçen, seçilmiş.

g.+e 9b5

H

hâber (Ar.): Son ve yeni olaylar.

h. 8b4, 12b4, 20a11, 21b2,

23a5, 23b3, 25a3, 25a4, 28b2, 28b3,

28b5, 29a12, 29b4, 29b5, 32a7,

41b17, 44b10, 49a2, 50a14, 53a6,

57b10, 59a8, 64b11, 65a9, 65b13,

65b14, 65b9, 74a14, 75b6

h.+ler 74a10

hâberdâr (Ar.-Far.): Haberi olan.

h. 8b6, 65b6, 67a9

hâb-ı gaflet (Far.-Ar.): Gaflet uykusu.

h.-ı 76b5

hâbîb (Ar.): Sevgili.

h. 4a1, 17b2, 32a11, 62b3

h.+e 5b1, 5b14, 12b7, 36b15,

39a14, 47a12, 69a12

h.+em 58b10

h.+i 6a2, 6b8, 7b1, 7b6, 10b3,

13a10, 13b16, 13b17, 15b8, 17a2, 17a3,

24b4, 27a17, 32a7, 33b2, 35a8, 65a12,

72a2

h.+idür 55a8

h.+iken 18a9

h.+imdür 18b2

h.+iñ 3a17

h.+iñdür 2a17

h.+isin 59a6

h.+üm 7b5, 13a7, 58b10, 58b10, 66a2, 66a2, 67a4, 75a7	h. 17b12, 18b3, 25b5, 26b9, 29a2, 29a10, 29b5, 35a12, 52b16, 53b6, 53b7, 58a5, 59a11, 60b2, 67b10, 68b16, 78a9, 79b9
h.+ümdurur 63a14	
h.+ümdür 58b10, 66a2	
h.+üm 28b10, 63a13	h.+a 50a7, 53a2
h.+üme 29a1, 36b13, 45a6, 45b4, 58b8, 63a12, 65a13	h.+dur 5a16 h.+durur 11b11, 55a9
h.+üñ 2b15, 3a2, 4b8, 5b4, 5b6, 8a1, 21b8, 22a3, 22a7, 24b3, 26a10, 28a2, 32a10, 32b1, 35b14, 37a9, 46b16, 50a2, 50a9, 53b1, 54b4, 55a16, 55b1, 55b10, 56a12, 57a3, 57a4, 66a9, 67a12, 69a2, 72a14, 74a13, 77b9, 78a2, 80b4	h.+ı 50a4, 52b19 hâcc (Ar.): Hac. İslam'ın beş şartından biri. h. 58a14, 65a5
h.+üñden 56a13	hâcet (Ar.): İhtiyaç, lüzum. h. 6a13, 34a9 h.+leri 77b16 h.+lerin 4b8 h.+üm 75a5, 75a6, 75a7
h.+üñdür 73b11	
h.+üñe 3b3, 4b14, 54b5	hacîl (Ar.): Utanmış, yüzü kızarmış. h. 39a2, 39a4
habîb-i hağ (Ar.): Allâh dostu. h.-i 58a10	hadd (Ar.): Kesin, sivri, dar. h.+in 21b8
habîbullâh (Ar.): Allâh'ın sevgilisi. Hz. Muhammed.	

hādī (Ar.) : Hidayet veren, doğru yolu gösteren.

h. 35a6

hādice (Ar.): Hz. Muhammed'in ilk eşi.

h. 29a11, 29a15, 29a17, 29a17, 29b17, 29b2, 30a4, 30a5, 30a7
h+ye

h. 29a12

hādīs (Ar.): Hz. Muhammed'in sözü.

h. 11a4, 79b7

h.+dür 76b14

h.+i 68a1

h.+ün 44b3

h.+üñdür 44b1

hāfā (Ar.): Gizli olma, gizlilik.

h.+sından 21b2

hafta: Birbiri ardınca gelen yedi gün.

h. 65b15, 65b4, 65b6

hāiz (Ar.): Namazsız kadın.

h. 27a4

hāk (Far.): Toprak.

h. 24b14, 40a15, 47b8

h.+a 10b4

hākāret (Ar.): Hakirlik, hor görme.

h. 19a2

hākīkat (Ar.): Gerçek.

h. 9a1, 26b13, 30a14, 30a16, 31a4, 35a5, 71a12, 77b8

hākīm (Ar.): Bilgin her şeyi bilen.

h. 1b6, 23b15

h.+dür 27b5, 71a12

h.+ü 65b5

hākīr (Ar.): İtibarsız, değersiz.

h.+iñ 2b2

hāk (Ar.): Allāh, Tanrı.

h. 2a11, 2a9, 4a14, 4a14, 4b12, 5a3, 5a6, 7b9, 8a5, 8b17, 9b2, 10b3, 12b13, 13a1, 17b10, 17b10, 21b7, 24b13, 27b6, 28b10, 31a8, 31a9, 32a9, 34b14, 35b10, 37a12, 37a5, 37b2, 39a14, 41a12, 41b3, 42b8, 43b10, 44b1,

45b4, 48b11, 49a5, 49b6, 51a11,	74b1, 77a1, 77a1, 77a3, 74b1, 76a10,
51b15, 52a12, 52a4, 52b1, 52b8,	77a1, 77a1, 77a3, 77a5, 77a9, 77a11,
53a10, 53a11, 53b8, 54a1, 54a16,	h.+in 62a6
54a5, 55a15, 55a8, 55b3, 55b9, 56b2,	h.+i 77a9
58a10, 58a13, 58a8, 59b9, 61a1,	h.+ina 25b9
61a15, 61b13, 62b4, 65b5, 66a6,	h.+inda 31a8, 32a8
66b12, 67b6, 67b9, 68a11, 74b1,	h.+im 25b8
76a11, 76a15, 76a16, 76a7, 77b7,	h.+iñu 61b16
78a1, 78b15, 79a8, 79a10	h.+uñ 58b12, 65a16
h.+a 6a13, 28a9, 30a7, 31b4,	h.+um 25b8
34a14, 36a11, 39b5, 39b6, 40b16,	h.+uñ 4b3, 44b5, 45a8, 45b9
41a17, 44a2, 45a5, 45b16, 51b2,	h.+uñi 61b13
52b16, 56b7, 58a11, 60b3, 74b1,	ḥakkāt (Ar.): Hakikat.
75b11, 76a8	h.+i 24a10
h.+dan 35b1, 35b13, 49a10,	ḥāl (Ar.): Durum.
59b11 77b17, 78a14, 78a14, 78a5,	h. 8b8, 10b16, 16a11, 18b4,
78a6, 79a16, 79a17	25b17, 27a16, 37b12, 38b6, 38b6, 41a2,
h.+dur 79b9	44a3, 55b12, 68a17, 78a10
h.+i 2a16, 2a17, 8a1, 9b2,	h.+de 58b3, 64b10, 68a12,
13a1, 19a4, 21b7, 26b2, 27b8, 29b9,	75b10
34a5, 34a5, 56b1, 61a5, 61a5, 71a16,	h.+den 8b6, 73a13

h.+dür 58a5	h.+ün 25a10, 28b5, 58b4, 68b8
h.+e 23b9, 55b8, 61b14,	h.+ünden 50a5
68b16	h.+üni 43a2
h.+i 2b4, 9a3, 9a3, 9a4, 9b3,	hala: Hala. Babanın kız kardeşi.
10a1, 39b8, 67a16, 67b14, 73a4,	h. 10b10, 52a16
73b15	h.sıydı 20b4
h.+imiz 8b3	halâk (Ar.): Pay, hisse.
h.+imüz 8b4, 8b7, 68a11,	h. 56b3
70a6	halâyık (Ar.): Mahluklar, yaratıklar.
h.+in 23b4, 36a14, 44a13,	h. 17a5, 25b6, 45a14
44a3	halevet (Ar.): Boşluklar, havetler.
h.+indedür 63b5	h. 47a12, 54a11
h.+ini 12a14, 44a8, 46a14,	halife (Ar.): Birinin yerine geçen kimse.
55b1, 67b13	Hz. Muhammed'in vefatından sonra
h.+iñi 28a12, 75b7	ümme idaresinin başına geçen kimse.
h.iñ 28b2	h. 22a9, 22a12, 22b14, 22b15,
h.+lerini 23b17, 54a6	22b4, 22b9, 23a15, 23a2, 23a8, 24a2,
h.+üm 3b6, 3b16, 44a4, 47a10	24a2, 24a5, 24a8, 25b7, 26a7, 26b10,
h.+üme 26a16	26b11, 26b8, 26b8, 26b9, 27a12, 27a12,
h.+ümi 26a5, 44a2, 45b9,	27a15, 27a8, 31a13, 40a6
74b11	

ḥālīk (Ar.): Yaratan, yoktan var eden,

Allāh.

h.+a 12a10

ḥālīl (Ar.): Samimi, dost.

h.+e 49b12, 69a11

ḥalīme (Ar.): Hz. Muhammed

(s.a.v.)'in süt annesi.

h. 10a1, 10a2, 10a3, 10a10,

10a10, 10a10, 10a13, 10a15, 10a17,

10b6, 10b8, 10b8, 10b11, 10b12,

10b15, 10b17, 11a10, 11a10, 11a11,

11a13, 11a15, 11a17, 11a7, 11b14,

11b7, 12a6, 12a9, 12b11, 12b7, 13a6,

13a7, 13a8, 13b12, 13b2, 13b6,

14a15, 14a7, 14a9, 14b4, 14b8, 15b6,

15b13, 16a5, 16a10,

h.+den 10a5

h.+dür 12b2, 12b9

h.+ye 11a4, 11a11, 12a7,

12b13, 13b10

h.+yi 10b14

ḥalk (Ar.): Halk. Yaratma, yaratılma.

h. 11b4, 11b4, 17a4, 18a6, 18a7,

19a2, 19a9, 19a9, 19b1, 19b2, 19b4,

23b6, 23b14, 25a6, 26b5, 27a13, 28a5,

31a10, 34b13, 41b5, 43b1, 43b3,

43b14, 43b15, 43b17, , 44a12, 47b12,

49a3, 49a6, 43b3, 79a8

h.+a 19a13, 25b9, 48b9, 48b9,

78a13, 79a3

h.+da 71a9

h.+dan 28a8, 77b17, 79a2,

79a17, 79b1

h.+ı 9b8, 26a12, 36a3, 44a7,

44a8, 48b13, 49a8, 63b12, 78a1

h.+ıla 78a14

h.+ıñ 32a7

h.+ını 25b13, 52b6

h.+ına 32a2

h.+ından 34b14, 35a9

h.+ıyuz 14b1

h.+uñ 17a7, 17a8, 18a10, 26b4, 38a1, 59a6, 65a2	h. 26a7, 26a8 h.+ya 26a6
ḥalvet (Ar.): Yalnız, تنها kalma, tenhaya çekilme, tenhalık. h. 28a8, 54b15 h.+de 55b13 h.+ine 55a15, 55b9	ḥān (Far.): Hükümdar, hakan. h. 9b9, 10a16, 10a17, 13b3 19a10, 69a12 h.+a 18a4, 18a9 h.+um 15b7, 33a10, 16a10 h.+uñ 29b14, 47b3
ḥām (Far.): Pişmemiş, olmamış, ham. h. 9b1	ḥancer: Hançer. h.+ini 19a1
ḥamd (Ar.): Allāh'a olan şükran borçlarını dile getirme. h. 52b16, 55b8, 57b13, 64b15	ḥandān (Far.): Gülen, gülücü, güler; sevinçli. h. 4b10, 4b10, 22a8, 46b2
ḥamdullāh (Ar.): Allāh (c.c.)'nün övgüsü. h. 1b1	ḥānumān (Far.): Ev, bark, ocak. h.+ı 30b10
ḥāmid (Ar.): Şükreden. h. 51b4	ḥār (Far.): Diken. h. 49a17 h.+a 71a13
ḥamr (Ar.): Şarap. h.+ı 51a16	ḥarām (Ar.): Dinen yapılması yasak olan şeyler. h. 17a4, 27a3, 63a1, 66a6
ḥamza (Ar.): Abdülmuttalib'in oğlu ve Hz. Muhammed'in amcasıdır.	

- h.+ı 25a12, 56a5
- h.+ından 58a15
- ḥarāmīlik (Ar.):** Hırsızlık.
- h. 22a9
- ḥarem (Ar.):** Herkesin girmesine müsaade edilmeyen, saygıdeğer ve kutsal yer.
- h. 23b11, 25b5
- ḥarīfe (Ar.):** Ev için sonbahar hazırlığı.
- h. 22b14
- ḥarīr (Ar.):** İpek.
- ḥ+i 73a11
- h.+ler 64a3
- ḥāriş (Ar.):** Hırslı olan.
- h.+e 16b11
- ḥarişoğlı Zeyd:** İlk iman eden köle.
- h. 35b5, 36a1
- ḥāş (Ar.):** Özgü.
- h. 2a15, 2a15, 28a3, 30b6, 39a2, 40a1, 47b14, 80a6, 80a9
- ḥasan (Ar.):** Hz. Muhammed'in torunu.
- h. 36a15, 44a11, 44a13, 44a6, 44a8, 53a1, 53b3, 59b3, 62a3, 69a16
- h.+la 41a13, 59a16
- h.+uñ 61b5
- ḥased (Ar.):** Kıskançlık.
- h. 17b12, 17b8
- h.+den 39a3, 46a12
- h.+leri 68a15
- ḥāşıl (Ar.):** Husül bulan.
- h. 50a8, 66a13, 78a11, 78a13
- ḥāşıla (Ar.):** Sonuç, netice.
- h. 43a16
- ḥaşım (Ar.):** Düşman.
- h.+lar 25b14
- ḥasret (Ar.):** Ele geçirilemeyen veya elden kaçırılan bir nimete üzülp yanma, iç çekme, inleme; üzüntü, iç sıkıntısı, keder, zahmet.
- h. 37b10, 72a17, 72b15, 76b5
- h.+ile 60a3

h.+inden 31a17	ḥaṭā (Ar.): Hata, yanlış.
ḥasta (Far.): Hasta, rahatsız.	h. 39b2
h. 14a1, 58b5, 63b9	h.+sından 20b7, 21a3, 21a4
h.+lar 77a17	h.+ya 56a16
ḥastalık: Hastalık.	ḥatem (Ar.): Mühür, üstü mühürlü
h.+ından 60b5	yüzük.
ḥāṣṣ ü ām (Ar.): Herkes.	h. 17b4
h. 33b9	ḥaṭır (Ar.): Düşünme, akılda tutma,
ḥāṣu'l ḥāṣ (Ar.): Hasların en hası.	hafıza, zihin, akıl, yâd.
h. 2a15	h.+ını 19a11
ḥāṣā (Ar.): Asla, katiyen, hiçbir	ḥātif (Ar.): Sesi işitilip de kendisi
vakit, Allāh göstermesin, uzak olsun.	görülmeven [kimse], seslenici, çağırıcı.
h. 14a15, 20b8, 26a2, 26a2,	Gaipten haber veren melek.
29a15	h. 12b4
ḥaṣr (Ar.): Toplama, cem' etme.	h.+den 11a7
Ölüleri diriltip mahşere çıkarma;	ḥātım (Ar.): Hitama erdiren, bitiren.
kıyamet.	h. 80b12
h. 3a8, 5b5, 66a5	h.+ini 72b11
h.+a 40a10	ḥatm-i enbiyā (Ar.): Peygamberlerin
ḥaṣyet (Ar.): Korkma.	sonuncusu.
h. 29b16	h.+dur 2a17

h.+yam 58a10	ḥayāl (Ar.): İnsanın kafasında
ḥātūn (Ar.): Kadın.	canlandırdığı şey.
h. 20b4, 20b5, 24a2, 24a2,	h.+i 34b11
24b2, 24b7, 25a6, 26a9, 26b4, 27a4,	ḥayāt (Ar.): Dirilik, canlılık.
27a13	h.+ı 34a1, 37b13, 38a13
h.+a 24b6	ḥaykır-: Haykırmak.
h.+ı 25b3, 26a8	h.-ub 36a3
h.lar 9b4, 10b13	ḥayr (Ar.): İyilik.
h.+ları 10a9, 64a6	h. 9b15, 78b8
h.+larıla 11a5	h.a 28a12
h.+una 27a11	ḥayrān (Ar.): Şaşmış, şaşakalmış. Çok
ḥavī (Ar.): Yıl, sene.	tutkun.
h.+ı 74b8, 75b1	h. 2a10, 3a1, 3b8, 45b3, 10a13,
h.+ısı 75a17	10b10, 10b14, 12a6, 16b15, 23b14,
hāy (Far.): Vay! , Eyvah!	24a13, 34a3, 39a5, 70a12, 70a8, 71a1,
h. 12a8, 18a7, 71a13, 76b2	71a17, 71b11
h.-ı hāy. 70a13	ḥayvān (Ar.): Canlılık, dirilik.
ḥayā (Ar.): Utanma, sıkılma, ar,	h. 10a9, 11b10, 15a7, 15a7,
namus, edep.	15a8, 33b3
h. 33b1, 52a14	h.+dan 76a4
h.+sı 34a4	h.+ken 75b15, 75b16, 75b17

h.lar 74a13	ḥazret (Ar.): Saygı göstermek üzere
ḥayy (Ar.): Allāh'ın adlarındandır.	büyüklere verilen unvan.
h.-ı a' lā, 80b8	h.+e 3b5, 29b11
ḥ.-ı mennān, 60b9	h.+inde 2a15, 37a14, 80a6
ḥ.-ı mu' in, 32a8	h.+inden 53a10
ḥ.-ı sübhān, 2a16, 39a12, 67b3	h.+ine 4a5, 24a5, 26b6, 34a9,
ḥayy-ı kayyūm (Ar.): Önü olmayan,	35a1, 35b8, 39a8, 43a8, 51b10, 52a9,
daima yaratan ve yarattıklarının	55a15, 55b9, 56a7, 58b14, 58b9
işlerini tedbirle ele alan canlı Allāh.	h.+iñde 2a15
h. 73b8	h.+iñden 2b13, 2b9
ḥayz (Ar.): Kadınlarda aybaşı.	h.+üñe 27b7, 53a7
h. 27a7	hebākar (Ar.): Boşuna, boş yere.
ḥazān (Far.): Sonbahar.	h.+dur 76b10
h. 57b16	hece (Ar.): Hece, hep birden telâffuz
ḥazār (Ar.): Sabit meskeni olanların	olunan bir veya birkaç harf, bir
oturdukları memleket.	hareketle ağızdan çıkan söz.
h. 32b1, 79b12	h.+sinden 20a11
ḥazine (Ar.): Devlet malının, devlet	heci: 'Değil mi' anlamı verir.
parasının saklandığı yer.	h. 41a12
h. 41a6, 41b5	hecīn (Ar.): Arkasında iki hörgücü olan
	ve çok hızlı koşan bir cins deve.

h. 41b11, 42b11, 45a16, 45a7	10a17, 10b9, 11b2, 13b12, 14a15, 18b6,
h.+e 41b6, 45b7, 45b8	18b6, 19a10, 20a4, 22a5, 23a8, 24a2,
h.+i 45a10, 45a12, 45a13,	24a6, 24b7, 25a2, 25a3, 25a3, 25b2,
45a15, 46a2	26b14, 26b15, 30a8, 31b4, 34a17, 34b3,
helāk (Ar.): Mahvolma, ölme.	35a11, 35b13, 37a6, 38a1, 41a16, 41a5,
h. 35a3	42b1, 42b13, 43a5, 43b9, 43b9, 44b1,
helāl (Ar.): Kullanılması şer'an caiz	45a11, 45a12, 45b17, 45b2, 46b15,
olan, dinin hükümleri bakımından	46b8, 46b8, 47a4, 47a5, 49a14, 49a14,
kullanılabilen, haram olmayan şey.	49b8, 50b2, 50b5, 52a1, 53a1, 54b8,
h. 27a12, 33b10, 58a15	54b9, 55a3, 56b6, 57b16, 57b2, 59a16,
h.+i 10b10, 11a4, 12a7,	59b13, 59b3, 61a1, 61a6, 61b12, 62b4,
16b11, 22a4, 56a5	63a15, 63b16, 64a6, 65a16, 65b5,
h.+ine 11a10	66b13, 66b13, 66b4, 66b5, 68b12,
h.+inüñ 13b13	68b12, 68b6, 69a15, 69a16, 69b13,
h.+üñ 27a3, 27a3	69b6, 70a8, 70b1, 70b15, 70b9, 71b13,
hele: Özellikle anlamına gelir.	71b8, 72b10, 72b10, 72b8, 73b1, 75a16,
h. 14b5, 49b4, 75a4	77b4, 79b10, 80a13, 80a14, 80b12,
hem (Far.): Ayrıca.	80b4
h. 1b2, 1b3, 1b8, 2a11, 3a6,	hemān (Far.): Hemen, şimdi.
4b10, 4b6, 4b8, 5a2, 5a7, 5b13, 6a6,	h. 6a12, 6a13, 6a14, 6b7, 7b1,
6a9, 7b1, 8a4, 8a7, 8b14, 10a11,	11b2, 11b3, 12a12, 17b7, 18b11, 18b7,

22b10, 31b17, 35b5, 41a15, 41a17,
44b17, 45a6, 45b12, 45b4, 46a16,
50b1, 50b9, 53b8, 55b6, 62a9, 63a11,
63b3, 65a12, 65a16, 65b1, 65b10,
68b5, 69a1, 71b13, 71b3 73a15,
73a17, 73b14, 78a11

hemīše (Far.): Daima, her vakit, her
zaman.

h. 47a5, 47a5

hemtā (Far.): Benzer, denk.

h. 6a4, 13a3, 27b2

hengām (Far.): Zaman, vakit.

h. 43a16

her: Her.

h. 4a12, 5a3, 5a8, 6a10,
13b17, 23b13, 25b14, 29b10, 32b5,
33a10, 33a11, 34a10, 37a5, 37a6,
37a6, 38a11, 39a9, 39b1, 39b10,
44b2, 47a11, 49a1, 49b14, 49b8,
52b3, 53b3, 54b13, 54b14, 55b15,
55b17, 58a12, 59a17, 60b14, 62a2,

62b4, 63a8, 63b17, 71a14, 75a9, 79a15,
80a12, 80b9

hergiz: Asla.

h. 28b1, 34a7, 58b5, 59b16,

75b4

herze (Far.): Boş lakırdı.

h. 42a16

h.+ler 18a3, 35b15

hep: Hep. Hiçbiri dışta tutulmamak veya
eksik olmamak üzere, bütün, tüm
olarak.

h. 3b2, 8b11, 8b9, 9a11, 9b8,

11a13, 11a13, 11b4, 12a6, 14b4, 17a5,

19a2, 19a2, 19a3, 19b2, 20a2, 20a2,

21a2, 25b6, 25b6, 28b5, 37b6, 38a8,

39a3, 39b6, 40a1, 42a11, 42b12, 46a5,

46b11, 46b5, 49b6, 51a10, 51b7, 53b7,

54b12, 54b4, 55b8, 56a8, 57b1, 57b12,

60a15, 60b15, 62a4, 65a15, 67a5, 74a3,

76b16

h. 9b8, 21a2

ḥeşāb (Ar.): Hesap.	ḥıṣṣa (Ar.): Hisse. Bir olaydan çıkarılan
h.+sız 58a12	ders.
hevā (Ar.): Heves, istek.	h.13b7
h. +da 29a5, 29a5, 29a13	hicrān (Ar.): Ayrılık.
h.+dan 80a8	h. 33a12
h.+larını 79a9	hīç (Far.): Yok denecek kadar az olan.
h.+sından 20a13	h. 4b2, 4b9, 6b4, 10b7, 10b7,
ḥevdāne: Hz. Muhammed'in süt	11a2, 12b16, 16b2, 16b8, 20b2, 20b5,
kardeşlerinden birisi.	22a5, 22b15, 23a14, 24b11, 24b17,
h. 24a2, 24b7, 26b4, 27a13	26b11, 27a15, 27b2, 32a2, 33b10, 33b8,
h.+nüñ 25a9	35b12, 39b13, 39b2, 42a14, 43a4, 47a2,
hey: Hey. Seslenmek veya ilgi ve	49b6, 54a9, 55b5, 56b6, 61b6, 62a6,
dikkat çekmek için söylenen bir söz.	63b9, 64a13, 66b16, 66b2, 67a1, 71a15,
h. 16a1, 18a7, 23a13, 49a11,	72b9, 73a3, 74a15, 75a9, 75b4, 76a14,
49a11	78a15, 78a15, 78b8, 79a7, 79b12,
heybetlü: Heybetli.	79b12
h. 29a5, 29a5	hidāyet (Ar.): Hak yoluna, doğru yola
ḥırş (Ar.): Öfke, kızgınlık, sonu	kılavuzlanma.
gelmeyen arzu.	h. 1b10, 3a4, 3a7, 3b1, 32a9,
h.+ım 77a4	35a5, 35a6, 51a15, 52b1, 54a16
	h.+idür 62b4

ḥikāyet (Ar.): Hikayeler.

h. 10a5, 10b12, 11b5, 12a3,
14b13, 22a7, 39b10, 44a5, 44b6,
54b7

ḥikmet (Ar.): Hakimlik, sebep.

h.+dür 9b17, 11b14, 43b2
h.+i 5a3
h.+ini 40b7, 66a9
h.+inüñ 2a8
h.+leriñde 2a10
h.+lerüm 18b1
h.+lerüñ 18a9
h.+üñ 2a7

ḥilāf (Ar.): Karşı, zıt, yalan.

h.+ın 48a13

ḥilāfet (Ar.): Birinin yerini tutma.

Halifelik, peygamber vekili olarak
islâmlığı koruma vazifesi.

h. 40a5, 40a5, 40a7

hilāl (Ar.): Yeni ay.

h.+e 28b1

ḥilm (Ar.): İnsanın tabiatında olan
yavaşlık, yumuşaklık.

h.+in 34b9

h.+ini 36a11

h.+ü 36a13

ḥimmet (Ar.): Gayret, emek, çalışma,
çabalama.

h. 13a6, 60b10

ḥīn (Ar.): An, vakit, zaman.

h. 6a13

ḥirā (Ar.): Hz. Muhammed'e
peygamberliğin geldiği mağara.

h. 28a7, 28b9, 29b15

h.+da 29a3, 29b16

h.+ya 28a8, 28a10

ḥisāb (Ar.): Hesap, sayma.

h. 57a2

h+ı. 28b1

ḥişāl (Ar.): Huylar, tabiatlar, ahlaklar.

h. 15a2, 15a3, 19a12

ẖiṯāb (Ar.): Bir veya bir çok kimselere	h.+sınuñ 20b3
ağızdan veya yazı ile söyleme.	h.+ya 20a6, 20b8
h.+ı 8a9, 39a17	ẖod (Far.): Kendi.
h. 39a14	h. 21a6, 26a1, 35b13, 44b3,
ẖiṯāb-ı ‘izzet (Ar.): Allāh tarafından	44b3, 45b2, 48b7, 49a5, 49b8, 53b3,
söylenen söz.	55b1, 61b16, 69a11, 71a15, 76a10
h. 3b2	h.+dur 35b13
ẖiẕmet (Ar.): İş, iş görme, vazife,	h.+ıña 73a11
memurluk.	h.+uñ 77a1
h. 12b2, 13b11, 13b14, 14b10	ẖor (Far.): Ehemmiyetsiz, değersiz,
h.+in 62b5	bayağı, adi.
h.+ine 3a17, 12a13, 13b13,	h. 1b9, 1b9, 1b9, 8b14, 62b1
14a3, 25b6, 26b6, 41b5, 53a2	ẖoş (Far.): Hoş, iyi, güzel.
ẖoca (Far.): Hoca.	h. 3a9, 3b3, 9a5, 11b17, 13a1,
h. 20a11, 20a11, 20a7, 20a7,	13a6, 13a9, 13b14, 13b17, 14b12,
20b1, 21a9, 48b5, 80a5	14b12, 15a2, 15a3, 17a6, 17a8, 19a12,
h.+dan 20a9	20a5, 20a6, 20a6, 23b11, 23b2, 24b5,
h.+dur 48b4	30a15, 31a14, 31b16, 32a7, 39b10,
h+m̱dan 46a13	39b9, 40a16, 40b2, 40b3, 41b10, 41b6,
h.+nuñ 32b5, 38a4	41b9, 43a15, 43b17, 44b13, 44b16,
h.+sından 20a10, 20a10	45a11, 45a8, 46a9, 46b15, 47a7, 48a8,

50a11, 52a11, 52b13, 53b1, 53b6.ne, 54b5, 57b14, 57b8, 59b2, 64b16, 68b10, 68b12, 69a3, 71b15, 72b14, 72b7, 74a9, 75b14, 75b14, 75b16, 75b17, 76a2, 76b8 h.+tır 8a12	ḥudā (Far.): Tanrı. h. 4a15, 5a8, 21b6, 50a6, 52b3, 52b4, 62b11 h.+dan 4a13, 69b9, 76b5, 77b16 h.+dur 54b8 h.+ na 22b7 h.+nuñ 49b14, 60b12, 60b13 h.+sından 20b2 h.+ya 2b4, 3a7, 55a16, 65a12, 79b17 h.+nuñ 64a7, 68a10, 69b4 h.+sinuñ 56b4
ḥoşnūd (Far.): Rızı, memnun. h. 78b4	
ḥū (Ar.): Allāh (c.c.) h. 17a7, 18a3, 23b16, 25b10, 77a8	
ḥūb (Far.): Güzel, hoş, iyi. h. 2a2, 16b2, 16b2, 16b9, 19b6, 28a4, 33a2, 37b3, 41a3, 52b6 h.+ın 56a15 h.+ında 33b1, 76b6 h.+ından 48a9 h.+iñ 48a5 h.+una 9a2	ḥudāvend (Far.): Allāh, Tanrı. Malik, sahip. h. 61a12
ḥubb-ı dūnyā (Far.): Dünya sevgisi. h. 76b6	ḥulḳ (Ar.): Huy, mizaç. h.+ı 37a4 h.+ıdı 56b6 h.+ıla 28a6 h.+ın 33a2, 80b3 h.+ından 33b4, 32a7

h.+uma 68b11	h.+a 48a15
h.+umu 65b16	ḥutbe (Ar.): Cuma namazlarından evvel, bayram namazlarından sonra hatibin minberde halka verdiği dini öğüt.
ḥūn (Far.): Kan.	
h. 26b4	
ḥūrī (Far.): Cennet kızı.	h. 47a13, 47a15, 58a1, 58a4, 74a16
h. 3a1, 3a11, 69a9, 77a3	
h.+le 77a16	h.+siydi 58a17
h.+ler 6a2	ḥ.-i ḥamd, 57b13
h.+lerdi 6a2	ḥ.-i aṣḥāb, 58a2
ḥurkat (Ar.): Akılsızlık.	ḥūy (Far.): Tabiat, mizaç.
h.+ıla 69a11	h.+ı 76b10
ḥurma (Ar.): Hurma yemişinin yemişi.	ḥuzūr (Ar.): Hazır bulunma. h.+ında 31b16, 34a13
h. 39b13, 40a4, 40a6, 40a8, 40a10	ḥücre (Ar.): Göz, adacık. h.+sinden 69b14
ḥurmali (Ar.): Hurma bulunan.	ḥüffāş (Ar.): Gece kuşu, yarasa. h. 35b12
h. 73a8	
ḥurūf (Ar.): Harfler.	ḥüküm (Ar.): Emir, komuta. h. 19a13, 24b1, 25a8, 58b16
h.+ı 20a13	
h.+ın 21b1	h.+in 60b13
ḥuşūş (Ar.): Konu.	ḥümā (Far.): Saadet.

h. 59b15

h.+y1 21a5

hümām (Ar.): Himmetli, azimli, bir işe sınıksız sarılıp o işi başarma.

h. 60a2

h.+a 41a11, 42a10, 46a1

h.+1 56a3, 70b3

hümāyun (Far.): Mübarek, kutlu.

h. 17a5

hüner (Ar.): Marifet, yetenek.

h. 34b11

hürmet (Ar.): Saygı.

h. 54b4, 56a12, 80a5

h.+e 12a12, 12a12

h.+i 26a15, 34b5, 53b6, 77b9

h.+ine 2b2, 3a17, 4a5, 10b3,

56a1

h.+ini 57a4

hüseyn (Ar.): Hz. Muhammed'in torunu.

h. 44a10, 44a13, 44a6, 44a9,

53a1, 53b3, 59b3, 61b5, 62a3, 69a16

h.+imi 59a16

h.+le 36a15, 41a13

hüsn-i hulk (Ar.): Güzel huy, iyi karakter.

h. 32a7

hüsrān (Ar.): Zarar, ziyan.

h. 33a9

hüzün (Ar.): Üzüntü, keder.

h.+den 29b12

I

ır-: Ayırmak, uzaklaşmak.

1.-a 18b9

1.-ma 56a13

1.-mazlardı

ırak: Uzak.

1. 11b7, 54a14, 57a3, 64b9,

68a13, 76b5, 77b17, 78a14, 79a17

1.+a 64b16

1.+dır 78a14

ırmak: İrmak.

1. 39b1, 39b1

1.+1 1b17

ısmarla-: Emanet etmek.

1.-dum 13b10

1.-yub 14b8

ıssı: Sıcaklık, hakaret.

1. 14b2, 34b13, 40b6, 73b10

1.+dan 14b11

1.+nı 7a2, 64a4

ışk (Ar.): Aşk.

1.+ın 2a16

İ

ıbâdet (Ar.): Allâh'ın emirlerini

yerine getirme.

i. 68a3, 68a3

i.+den 54a11

ıbn-i Sinân: Sinanoğlu. 15. yüzyılda

yazılmış Ümîdul-Müznibîn adlı

mevlidin yazarı.

i.37a13, 78a17

ıbn-i Mes'ûd: İlk müslümanlardan,
muhaddis, fakih ve müfessir sahâbî.

i.57b10

ıbrâhîm: Hz. İbrahim. Allâh tarafından
gönderilen peygamberlerden biridir.

i. 31a17

i.+e 51b3, 54a7

ıbtidâ (Ar.): Başlangıç.

i.+sından 20b8, 20b1, 21a5

ıbret (Ar.): Kötü bir olaydan ders
çıkarma.

i. 46b6

ıcâbet (Ar.): Kabul etme, kabul edilme.

i. 35a2, 38b11, 54b10

ıcâzet (Ar.): İzin, ruhsat.

i. 71b1

ıç: İç. Dışın karşıtı.

i. 51a13

i.+i 17b2, 40b15, 41a14

i.+inde 3b7, 6a5, 6a8, 6b2,
19b6, 21a4, 25b17, 27b6, 36a9, 43a9,
43b11, 43b15, 47b15, 54a6, 70b16

i.+indeki 57a5

i.+ine 16b4, 23b10, 25b5,
35b6, 38b5, 38b5, 71b13, 71b17,
75a17

i.+ini 6a12

i.+lerü 8a12

i.+re 1b17, 1b6, 2a6, 2a9

i.+üm 2b11

i.+ümüzden 77b1

iç-: İçmek.

i.-di 10a17, 51a14

i.-düm 6a10, 51a14

i.-dün 27a1

i.-em 6a7

i.-en 6a8

i.enlere 49a11

i.-eydün 51a16

i.-gil 10a16

i.-mez 53b2

i.-mezem 66b17

içerü: İçeri. Dışarının karşıtı.

i. 6b9, 7a4, 38b12, 41a7, 41a7,

44a8, 51a2, 59b16, 63b8, 64a14, 64a9,
69b11

i.+den 41a7

içil-: İçilmek.

i.-ür 49a11

içmek: İçmek.

i. 75b4

i.-e 49a9

i-erler 14a6

içre: İçinde, arasında, vaktinde.

i. 8a10, 12a5, 23b11, 24a15,
27b2, 28a5, 40b10, 41b5, 42a7, 43a3,
43b4, 44b9, 58a8, 58b17, 59a5, 72b14,
74a2, 74b8, 75b1

içün: İçin. Amacıyla, maksadıyla.

i. 2b7, 3b9, 4a3, 4a3, 5a3, 8a1,
8b9, 11a4, 11a6, 11a6, 20b4, 23a10,

26a17, 34a9, 35a5, 35b7, 52a11,	i.-eler 4a10, 4a11, 4a11, 7b8,
52b12, 52b15, 53b1, 53b7, 54b4,	9a11, 79a7
55b7, 55b10, 56a12, 61a4, 64b13,	i.-elüm 4b15, 12b2, 13b14, 20a5,
64b4, 65a10, 65a10, 66a7, 67b1,	22b11, 24b16, 26b7, 28b4, 38b6, 38b7,
67b3, 67b4, 67b4, 68b11, 70a17,	44b5, 55a6, 63a8, 66b7, 66b7
70b8, 74b3, 74b5, 77a13, 77a13,	i.-em 4a2, 5b10, 5b9, 13b9,
77a7, 77a7, 77b11, 77b11, 77b2,	28a4, 33a3, 33a3, 34b10, 35a4, 48b9,
77b2, 77b4, 77b4, 80a5	49b5, 51b2, 52a14, 52b14, 54a8, 58b15,
i.+di 56a4	59a12, 60b4, 64b1, 64b5, 65a15, 65b3,
i.+dür 44b12	66a1, 67a3, 67b9, 68b1, 70a13
içür-: İçirmek.	i.-emedüm 2b11
i.-di 16a12	i.-emeyeydim 52b5
id-: Etmek.	i.-en 5b3, 13a1, 26a3, 27b5,
i.-e 3a14, 3a15, 5b11, 5a13,	49a13
10a3, 10a6, 12a11, 15a9, 17a6, 19b6,	i.-endür 64a3, 64a3, 64a5, 64a5
21a7, 21b6, 24b1, 32b7, 32b8, 33a5,	i.-ene 15a8
34a4, 37a16, 40b3, 44b4, 47a1, 48a8,	i.-eniñ 30b3
50a6, 52a16, 52a16, 53a5, 53a12,	i.-enler 62b1
56b9, 58a14, 62b1, 63a7, 66a6,	i.-er 2a13, 2a13, 6b3, 14b9,
68a13, 68a13, 68b6, 78a10, 78a11,	16b8, 19b5, 20b2, 21b4, 22a3, 24a16,
78a11, 78b13, 78b14, 78b15, 80b8	24b13, 25b1, 25b3, 29b10, 29b10, 29b9,

32a10, 33a9, 37a1, 38a3, 40b16,	i.-erlerse 65b3, 65b4
41b4, 44a12, 48b13, 48b14, 48b8,	i.-erse 4a12, 65a14, 65b11, 65b8
49a8, 49a8, 49b7, 49b9, 52b15,	i.-erseñiz 4b1
53b6.ne, 53b8, 54b9, 55a8, 56a2,	i.-ersin 1b14, 1b15, 1b15, 2a2,
60b2, 63b16, 63b17, 64a17, 64b3,	2a2, 2a4, 2a7, 14a17, 14b5, 25b7, 49a4,
66a7, 66b12, 68a8, 76b16, 78a10,	49a4, 50ā, 50a4, 59a9, 59a9
78a8	i.-erüm 54b13
i.-erdi 16a9, 22a6, 28a7, 28a8,	i.-esen 7b9
28a12, 30b12, 31a17, 33b11, 33b11,	i.-esin 28a2, 32b7, 53b5, 55b11,
33b5, 33b7, 33b7, 34a5, 36a9, 38a4,	60a10, 64b16, 66a5, 73b12, 76b2,
52b12, 58a1, 62a3, 64a10, 64b4,	77a16, 77a16, 79b8
67a14, 67b8, 68b11, 69a14, 69a17,	i.-esiz 66b10
69a17, 71b10	i.-evüz 49a12
i.-erdin 61a13	i.-eyem 32a7
i.-erem 39a16, 66b16, 75b5	i.-eyim 23a15, 30b11, 48b12,
i.-eridi 35a14, 35b1, 52b16	79b7
i.-eriz 59a6	i.-eyin 21a5, 21a6, 29b17, 38a14
i.-erken 29a3, 75b10	i.-icegim 43a7
i.-erler 9a13, 38a8, 43a4,	i.-inem 3a16
53b1, 60b1, 67b15	i.-inse 68a3
i.-erlerdi 69b1, 74b12	i.-inüb 1b2

i.-iñ 8a7, 25a5	idici: Edici. Yapan kişi.
i.-iser 9a8, 78a1	i. 3a9, 63b13
i.-iserem 59a13	i.+dür 63b14
i.-señ 2a2	idin-: İdinmek. Sahip olmak.
i.-üb 1b3, 5b5, 7b2, 11a15,	i.-mişdi 22a9
17a3, 17b12, 18a7, 18a8, 19b1,	i.-mişdüm 42b10
20a11, 20a6, 21a9, 23b5, 24b10,	i.-üñ 58a13
26a12, 27b6, 28b6, 30a13, 35a16,	idrāk (Ar.): Anlayış, akıl erdirme.
35b16, 45a7, 53a14, 54a4, 56b7,	i. 2a12
57a2, 57a3, 59b14, 60b1, 60b17,	ifākāt (Ar.): Hasta, iyi olma, iyiliğe
60b8, 61a13, 65a5, 67b1, 71b12,	dönme.
71b4, 73a16, 75b2, 75b8, 75b9,	i. 74a15
78a10	ihrāc (Ar.): Dışarı atma, çıkarma.
i.-übdür 44b11, 72a10	i. 29b9
i.-üben 2a3, 27a11, 62b8,	ihrāk (Ar.): Dökme, akıtma.
80b5	i. 57a2
i.-üm 6b2	ihsān (Ar.): Bağışlama, affetme.
i.-üñ 27a6, 58a13, 58a14,	i. 4b7, 28a3, 60b9, 80a3
58a14, 63a9, 66b1, 69b10	ihtiyār (Ar.): Seçme, seçilme, katlanma.
i.-üpdür 39b10, 52b8	i. 66b1
i.-ürsin 50a2	iḥvān (Ar.): Sadık, samimi dostlar.

i.+ı 80a7	i. 55a17, 55a17, 55a6, 55a8,
ı̇kbāl (Ar.): Gelecek.	56a2
i. 22a13, 28b4	ı̇krār (Ar.): Saklamayıp söyleme.
ı̇ki: Birden sonra gelen sayı.	i. 2a13, 2a13, 34b7, 41a16
i. 12b6, 14b17, 15b2, 16a11,	ıl: İl, memleket.
16a2, 16a3, 16b1, 23a11, 23a8, 24a6,	i. 78b10
24a8, 24b5, 36b7, 36b9, 40a5, 40b16,	i.+in 42b12
44a6, 45b13, 49a10, 50b10, 50b10,	i.+inde 70b13
51a3, 51b11, 51b13, 52b1, 53b3,	i.+ine 30b13
56b7, 68b15, 71a5, 76b8	i.+iñ 42a6
i.+nci 9b4, 61a9, 71a2	ılāh (Ar.): Tanrı.
i.+si 16b2, 16b3, 16b9, 23a11,	i.+ı 54b1
24a3, 24a6, 36b1, 44a7	i.+um 51b1, 77a2
i.+sin 36b7, 73a11	i.+uñ 32a5, 40b7
i.+sinde 44a14	ılāhı (Ar.): Allāh'a mensup.
i.+sinden 47b17	i. 1b4, 2a14, 2b4, 2b7, 2b9,
ı̇klim (Ar.): İklim.	2b10, 2b13, 3a1, 3a3, 3a4, 3a17, 4b10,
i.+ine 35b4	4b11, 4b11, 4b9, 5b4, 5b6, 8a1, 18a10,
ı̇krāʿ (Ar.): Oku.	18a9, 27b7, 34b3, 34b4, 34b4, 35a5,
i. 29a6, 29a14	43b2, 50a9, 53a9 53a15, 54b3, 54b4,
ı̇krām (Ar.): Hürmet, saygı gösterme.	56a13, 56a12, 56a13, 56a16, 57a3,

70a4, 73b8, 73b10, 76b17, 77a10,
77a11, 77a14, 77a4, 77b13, 78b13,
78b3, 78b5, 78b11, 79b15, 79b16,
79b16, 80a1, 80a10, 80a12, 80a13,
80a3, 80a5, 80a6, 80b1, 80b2

i.+dür 13a4

i.+nüñ 22a2

i' lām (Ar.): Keder verme.

i. 32a1, 60b12, 60b17

ile: Geldiği kelimeye beraberlik
anlamı verir.

i. 1b14, 1b7, 2a1, 2a5, 3a15,
3a8, 3a8, 3a9, 3a9, 3b15, 4a1, 6b7,
11a13, 14a3, 14a6, 14b9, 16b14,
18b4, 19a6, 19b3, 19b9, 22b5, 22b8,
23a5, 23b3, 27b1, 30a13, 32a8,
33a12, 33a3 33b9, 34a15, 34a15,
34b6, 37a12, 37b10, 38b17, 41a2,
41a6, 41b14, 41b16, 41b3, 44b17,
53b3, 54b10, 58a4, 58b9, 61b5,

65b17, 65b17, 66b13, 69a16, 77a14,
78b14, 79a1

ilerü: İleri.

i. 7a8, 11b4, 24b7, 39a13, 41b8,

43a17, 45a10, 60a12, 63b8, 65b7

ilet-: İletmek.

i.-di 17a10, 20a6

i.-diler 69b8

i.-elüm 16b11, 41b17

i.-gil 46a1

i.-meyeler 75a9

i.-tiler 73b6

i.-üñ 14b11

i.-ür 49a17

ilhāk (Ar.): Katma, katılma.

i. 56b7

ilhām (Ar.): Allāh tarafından insanın
gönlüne bir şey doğdurma.

i. 80b2

illā (Ar.): -den başka, meğer.

i. 3b14, 12b1, 42a17, 58b15,
67b12, 72b9

‘**ilm** (Ar.): Bilme, biliş, bir şeyin
doğrusunu bilme.

i. 20a3, 20a4, 80b9

i.+i 20a9, 20a10, 67b3, 67b3,
79a9

i.+in 21b6, 34b9

imām (Ar.): Namazda kendisine
uyulan kimse.

i. 48b1, 48b9, 51b3, 51b3,
60a10, 60a2, 60a9, 69b12

i.+a 41a11, 42a10, 46a1

i.+ı 51b6

i.+lara 48a17

imāmet (Ar.): İmamlık.

i. 51b5

imān (Ar.): İnanma, inanç.

i. 30a10, 30a12, 31b16, 31b3,
40b14, 41a15, 46b15, 73b11

i.+a 5b1, 31b5, 42a8

i.+da 77a8

i.+umı 73b12

‘**imāret** (Ar.): Yoksullara yiyecek
dağıtılması için kurulan ev.

i.+ler 63b14

imden: Bundan.

i. 7b5

imdi: Şimdi, artık, o halde.

i. 4b15, 5a11, 5b10, 6a16, 6b1,
7a2, 9a14, 10a2, 11a8, 11a9, 12b2,

14a12, 14b13, 16b12, 19b8, 20a11,
20a5, 21a3, 21a4, 22b6, 23a2, 25b7,

25b9, 26b13, 27b3, 30b8, 31b12, 32b8,
33b4, 35b3, 36b10, 37b15, 40a11,

40a15, 40b3, 40b7, 42a1, 44b6, 44b6,
46b16, 46b2, 47a1, 48a11, 48a4, 48a4,

49a16, 49b1, 49b13, 49b2, 50a16,
52b13, 53a11, 54a11, 54b8, 57b10,

57b15, 57b8, 62a7, 64a16, 64b11,
66a10, 66a11, 66a13, 66a2, 66a7, 66a9,

68b9, 70b1, 70b3, 72b6, 74a14, 74a8,

i.+iñ 79a4

76a3, 76a7, 78a5, 78b14, 79a17, 79b3

‘**ināyet (Ar.):** Dikkat, gayret özenme,

imtiḥān (Ar.): Sınav.

iyilik.

i. 7b8

i. 3a7, 37a17, 51a11, 52a3,

in-: İnnek.

54a16, 76b15

i. 58b7

incin-: İncinmek.

i.-di 5b13, 30a2, 32a11,

i.-me 48b12

41b11, 46a8, 58b1, 63a15

i.-üb 48b10

i.-dün 80b2

i.-üben 35b2

i.-er 1b7

i.-ür 48b11

i.-erdi 47b5, 32a2

i.-ürem 75a8

i.-erler 12a4

incit- : İncitmek.

i.-mezem 67a1

i.-emezidiken 35a10

i.-üb 41b11, 46a8

i.-ir 35a11

in‘ām (Ar.): Nimet verme.

i.-medi 56b6

i. 80b2

i.-megiz 74b15

inan-: İnanmak.

i.-meye 47a4

i. 12b14

i.-mişidüm 27a11, 27a12

i.-dum 27a10, 31b2

iñen: Çok, gayet, daha ziyade.

i.-ğıl 26a3

i. 2a7, 11b7, 17a7, 18a8, 35a10,

inat (Ar.): Bir konuda ayak direme.

54a14

infāk (Ar.): Nafaka verip geçindirme, besleme.	i.+a 7a6, 7a9, 18b2 i.+sın 75b15, 75b16, 76a1 i.+um 37a6
iñildü: İnilti. i.+si 16a7	intihā (Ar.): Nihayet bulma, sona erme. i.+sından 21a9
iñile-: İnlemek. i.-r 77a17 i.-rdi 69a12	intikāl (Ar.): Bir yerden başka bir yere geçme. i. 19a11
iñile-: İnlemek. Acı üzüntü durumunda çıkarılan söz. i.-diler 72a3	iplik: İplik. i. 73a8
inmek: İnmek. i. 66b17	irgür-: Ulaştırmak, eriştirmek. i.-gil 56a16
ins (Ar.): İnsan. i. 14a6	iriş-: Erişmek, ulaşmak. i. 78a16 i.-di 5a11, 5a13, 5a6, 6a6, 10a2,
iñsaf (Ar.): Merhamete, vicdana veya mantiğa dayanan adalet. i. 73a9	14a6, 15b10, 15b12, 19b7, 19b9, 26a14, 36b12, 50a15, 58b2, 75b17 i.-düm 51b8, 51b9
insān (Ar.): Adam. i. 7a3, 27b1, 29a8, 29a9, 32a3, 33b3, 37a11, 37a7, 52b7, 65a2	i.-dün 12b15 i.-e 2b9, 4a9, 39b7, 54a16 i.-elüm 11a14

i.-gil 11a9	islām (Ar.): Hz. Muhammed'e Allāh
i.-üb 12a4	tarafından tebliğ edilen din.
i.-ürler 56a7	i. 30b9, 32a1, 35b2, 51a17,
irişdür-: Eriştirmek.	51a17, 60b12, 60b17
i.-gil 29a1, 58b8, 61b9	i.+a 31b17, 42a13, 45b12
İsā: Dört büyük peygamberden biri	i.+ı 51a15
olup kendisine vahiy yoluyla İncil	isneyn (Ar.): İki.
nazil olmuştur.	i. 9b4
i.+ya 29b7	isrāfil (Ar.): Dört büyük melekten birisi.
İşāl (Ar.): Ulaştırma.	i. 66b14
i. 3b9	i.+i 50b2
ise: Olursa, olunca.	iste-: İstemek.
i. 1b10, 1b9, 2b3, 3b16, 4a8,	i. 66a8
8b10, 28b3, 28b4, 30a1, 38b3, 49b3,	i.-di 10a3
52b2, 75b7	i.-diler 9b13
isim (Ar.): İsim, ad.	i.-dügüm 66a8
i.+e 68b6, 68b6	i.-düm 50b4
i.+i 21b4	i.-r 4b11, 4b13, 34a1, 61b4,
i.+üm 68b2, 68b4	63a2, 73a2, 73a3
i.+ün 20a11, 21b2, 21b3	i.-rem 73b4, 74b3
	i.-rsin 42a3

i.-yelüm 70a4	42a15, 43a6, 43a7, 44b4, 45a4, 46b7,
i.-yü 61b1	49b14, 50a1, 56b6, 62a13, 67b6, 72a6,
istikâmet (Ar.): Doğrultu.	74b15, 79a14
i. 51b5, 60a10	i.+idür 63b12, 71a14
‘isyân (Ar.): Emre boyun eğmeme.	i.+ile 25b11
i. 27b8	i.+im 78b5
i+1 22a2	i.+imüz 38b6
iş: İş. Çalışma.	i.+in 25a16, 64a7, 79a14
i. 1b8, 2a2, 7a2, 8b10, 8b4,	i.+ine 50a5
10b5, 16b12, 22a6, 25a14, 25a8,	i.+ini 1b13
25b9, 31a10, 35a4, 44b11, 44b14,	i.+inüñ 31a14, 20b7
48b14, 49a4, 49b16, 53a7, 61a7,	i.+iñ 76a13
79a2, 79a5	i.+iye 76a6
i.+de 5a3, 19b2, 24b8, 79b6	i.+lere 9a6
i.+den 11a7, 25a7	i.+lerüñ 76b1
i.+dür 9b17, 74a13	i.+te 5a8
i.+e 19a4, 24a10, 24a14, 26b5,	i.+üñe 63b9
42b8, 43a1, 44b5, 49a3, 53b3, 73b11,	işâret (Ar.): İşaret. Anlam yüklenen şey,
74a6, 78b8	iz.
i.+i 4b2, 11a17, 12a2, 18a5,	i. 12a11, 51a14, 52b14
21a4, 25a5, 26a1, 33a12, 33a9,	i.+dür 11a8, 11b2, 52b14

işbu: Bu, bu işte.

i. 3b11, 18b4, 24b8, 25a14,
25b10, 25b11, 26b10, 27a4, 27a6,
27a7, 34b7, 37b14, 37b7, 37b8, 39a2,
39b8, 42b2, 44a9, 44b4, 45a4, 45a9,
47a12, 49b4, 50a1, 55b6, 62a12,
67b17, 70a10, 73b17, 74a10, 74b3,
75a13

işit-: İşitmek.

i. 3b6, 5b15, 5b9, 9b11, 10a2,
10a11, 10a6, 14a14, 14b13, 15b11,
17b12, 20a7, 23a12, 23a12, 23a9,
24b1, 25a10, 31a8, 32a10, 35a9,
37b4, 38a13, 44b6, 48b13, 50b14,
51a1, 52b14, 55b2, 61a12, 67a10,
70b6

i.-di 5a10, 7a8, 12a14, 16a5,
16b10, 18b7, 21b5, 22b9, 24a13,
24b16, 24b3, 25a4, 27a8, 29b11,
31a15, 31b2, 32a5, 36b4, 39a12,

41a14, 42a12, 44b13, 45b6, 46a12,
47b1, 60a3, 60a17, 62a9, 75b8

i.-diler 8a4, 39a2, 46a15

i.-düm 6b6, 68b15

i.-dün 70b7, 37a3

i.-em 18b8, 72b2, 72b6

i.-en 34a1

i.-enler 47a16

i.-enlerde 74a15

i.-enleri 75b12

i.-gil 12a1, 29b1, 31a14, 32b9,
34b15, 34b6, 39b10, 45b9, 49a2, 65b14,
72b7, 79b2

i.-iben 65b13

i.-icek 21a8, 29b5, 37a2, 39a17,
54a10, 57a8, 57b9, 59a4, 65a11, 71b6

i.-iñ 3b7

i.-medün 24b9

i.-mez 63b9

i.-mezsek 70a5

i.-mişdi 11a12

i.-se 37b3

i.-üb 4b6, 10a17, 13a6, 19b1,
26a6, 27a15, 27b6, 29a15, 29b2,
31b11, 33a6, 35a17, 35b7, 40b3,
46a4, 47a12, 53a13, 55b8, 57a3,
58b16, 59a13, 59b10, 60b3, 61a14,
61b5, 62b11, 63b3, 64a12, 64a9,
65b3, 66a7, 67a4, 69b11, 72a11,
73a1, 73a4

i.-ün 35a2, 79b6

i.-ürdüm 75a3

i.-ürler 9a3

i.-ürseñ 62b4

işle-: İşlemek.

i.-21a4, 50a9

i.-di 52a10

i.-düyse 56a4

i.-yelerdi 51a16

i.-yelüm 53a7

i.-yen 74b15

i.-yüb 56a6

işrāk (Ar.): Allāh'a ortak koşma.

i.56b3

it: Köpek.

i.+den 43b6, 46b6

i.+ler 46b1

it-: Etmek.

i. 4b8, 5b4, 5b5, 11b17, 17b12,
18b9, 28a3, 30a9, 39b9, 40a16, 41a15,
45b4, 46b8, 50a5, 52b13, 56a15, 58a5,
58a5, 59b2, 62b5, 65a10, 67a3, 68b10,
73a9, 74a9, 76a2, 76a7, 76a7, 78b3,
79a11, 79a11, 79a17, 80a13, 80a5

i.-di 5a12, 5a14, 6a13, 6a13,

6b2, 10b12, 15a1, 19a11, 20a7, 21a3,
22b11, 31b11, 36b12, 39a14, 39a14,
42a8, 43b14, 44b13, 44b15, 45a5, 45a6,
45b14, 45b2, 45b3, 47b1, 51a14, 51b11,
51b11, 51b14, 51b15, 51b15, 51b8,
54b14, 55a15, 55a5, 60b7, 61a10,
62b11, 63b4, 64a9, 65a12, 65b1, 71a7,
73b3

i.-digi 19a1	i.-mege 55a10
i.-diler 39a1, 42b4, 42b6, 55b8, 73a16, 73b15, 74a1, 74a2, 74a4	i.-megil 42a14
i.-dilerdi 12a2	i.-mek 42b15
i.-diñ 31b5	i.-meñ 19a13, 19a7, 71a16
i.-dügi 50a1	i.-mesem 34a2
i.-dügüm 31b9	i.-mesün 2b5
i.-dügün 49a5	i.-meye 44b2, 48a10
i.-dük 8a9	i.-meyem 57a10
i.-düklerine 66a1	i.-meyenler 79b12
i.-düklerini 25b12	i.-meyesin 76a3
i.-düm 21b6, 51a3, 52a14, 52a5, 66b1, 73b9, 80b1, 80b6	i.-meyüb 35a16
i.-dümise 61a7	i.-mez 9b14
i.-dün 25a12, 27a3, 27a9, 77a2	i.-mezdi 35b2
i.-dünse 73b12, 78a13	i.-miş 80b9
i.-em 51b16	i.-mişdi 50b16, 51a8
i.-me 14a4, 18a5, 28a1, 32b1, 49a6, 54b3	i.-mişdür 20a10, 65a1
i.-meden 47a9	i.-mişidi 44b8
i. medüm 26a1	i.-müşdün 26b14
	i.-se 65b17, 68a3
	i.-sek 55a4
	i.-seler 34a10

i.-señ 3a7	i. 13a1, 21b4, 29b17, 31b17,
i.-sün 4a14, 4a14	42a11, 63b4, 67b9, 68b2, 76a10
iṭā' at (Ar.): Boyun eğme.	‘izzet (Ar.): Değer, kıymet, yücelik.
i. 58b12	i. 4a14, 8a7, 8a7, 13a4, 15a8,
iṭ' āb (Ar.): Yorma, yorulma.	28b7
i.+ı 80a12	i.+i 15a8
i' tāḳ (Ar.): Azat etme.	i.+ile 17a6, 51b16, 59a7
i. 57a4	i.+in 56a3
itdür-: Ettirmek.	i.+ine 56a1
i. 46b9	‘.+iñle 3b2
itmek: Etmek.	
i. 13b8, 24b15	
i.+e 55b14	
i.+i 68a3	
itminān (Ar.): Sınav.	
i.+ı 68b11	
ittifāḳ (Ar.): Anlaşma, uzlaşma.	
i.+ile 23b10	
iv-: Acele etmek.	
i.-e 26b17, 26b17	
iẓhār (Ar.): Gösterme, meydan çıkma.	

K

ḳab: Kap.

k. 64a17, 64b1, 64b5, 73b12

k.+ı 67a3

k.+ucak 64b15

k.+undan 78a17

k.+uñ 80a4

k.+uñda 28a3

k.+usı 64b12

k.+usına 12a10, 63a16

ka'be (Ar.): Hicaz'da, Mekke-i Mükerrerme'de Harem-i Şerif'in hemen ortasında bulunan kutsal bina.

k. 5b15, 6a15, 6b1, 6b2, 11a9, 16b13, 17a6, 19a4, 23b7, 24a10, 24a10, 24a15, 26b2, 31a2

k.+nüñ 6b5, 8a4

k.+ye 12a9, 17a10, 19a11

ķabile (Ar.): Boy.

k. 10a6, 13b17

k.+n 28b5

ķabir (Ar.): Mezar.

k.+e 73b7

k.+i 63b14

k.+im 66b10

k.+in 73b4

k.+üñ 73b10

ķabla-: Kaplamak.

k.-dı 5b12

k.-ya 19b8

ķabül (Ar.): Bir şeyi isteyerek ve istemeyerek razı olma.

k. 9b14, 27b4, 46a3, 46b9, 47b17, 53a4, 66a1, 73b12, 75a10, 75a6, 79a2, 80b7

ķabz (Ar.): Alma.

k. 58b15, 59a9, 59a12

ķaç-: Kaçmak.

k. 33b4, 41b4, 42b14, 50a3, 55b15, 78b1

k.-an k. 4a2, 14a5, 17b7, 21a7, 31a17, 32b7, 33a3, 33b7, 34b10, 35a12, 37a11, 38a11, 38a14, 41b4, 47b10, 49b4, 50b11, 61b17, 62b4, 70a10, 70b14, 78a1

ķ.-ardı

k. 28a8

k.-dı 23a17

k.-dılar 14b17

k.-miş 42b11

k.-ub 58a15, 74b13

k.-uben 43a13	k.dan 2a3
ķadar (Ar.): Miktarında, ölçüsünde.	ķāfile (Ar.): Birlikte yolculuk yapan grup.
k. 3b12, 25a14, 32a6, 32a9, 37a13, 37a8, 37a8, 37a8, 37a8, 40ā, 45b2, 52b5, 54b11, 78b12, 78b13	k. 22a11
ķadeķ (Ar.): Kadeh, küçük bardak.	ķāfir (Ar.): Hakkı tanımayan, bilmeyen.
k. 51a12	k. 9a9, 35a3
ķadem (Ar.): Ayak.	k.+i 49b6
k. 17a8, 54b13, 63a15	k.+iñ 9b3
k.+dir 5b13	k.+leri 37a1
ķādir (Ar.): Kudret sahibi.	k.+lerüñ 67a11
k. 12b16, 44a4, 44b9, 62a10	ķaķıt: Kaķıt.
ķadr (Ar.): Değer, itibar.	k. 70b16, 71a5
k.+i 7b6, 21a1, 77b6, 77b6	k.+da 71a3
k.+in 54b14	k.+ı 71a7
k.+ini 19b5	ķāh (Far.): Köşķ.
k.+dür 5a8	k. 28a7
ķaf: Çoğu ipekten yapılan, bir çeşit uzun, süslü üst giysisi.	k.+ı 28a7
k.+a 2a3	ķahel: Tembel.
	k. 11b10
	ķahellig: Tembellik.
	k.+i 11b1

ḳahhār (Ar.): Yok edici, kahr edici.

k.+u 44a4

ḳahḳaha (Ar.): Yüksek sesle gülme.

k.+yla 33b10

ḳahr (Ar.): Çok üzütü duyma, çok

kederlenme.

k. 1b14

ḳahramān (Far.): Cesur, yiğit.

k.+ı 7b3

ḳahrı'l-enām (Ar.): Tüm insanların

kahrolması.

k. 6b6

ḳaḥt (Ar.): Kıtlık.

k.+dan 10a7

ḳāil (Ar.): Söyleyen, diyen.

k.+diñ 76a8

ḳā'im (Ar.): Başka bir şeyin yerine

geçen.

k. 3a14, 9a10, 34a14, 47a6,

53b2, 56a15

ḳakı-: Kakımak. Öfkelenmek, kızmak.

k.-dı 23b1

k.-miş 21a3

k.-yasın 41a13

k.-yub 20b2, 20b3, 42a12

ḳāl (Ar.): Söz, laf.

k.+um 47a10

ḳal-: Kalmak.

k. 10a2, 68a17

k.-a 68a16, 77a8

k.-am 50a3, 66b1

k.-an 12b16, 17b6, 37b6, 38a2,

66a6

k.-anlar 77a13

k.-anlara 34a17

k.-asın 37b10, 59b6

k.-ayıldı 56a10

k.-dı 5b3, 14b17, 24b16, 25a6,

45b3

k.-dım 3a10

k.-dum 25b17

k.-dun 26b15	k.-ub 41b4, 47b6
k.-duñ 76a8	k.-ur 64a2
k.-ı 68a4	k.-urdu 11b5, 34a3
k.-ısar 59b9	k.-urduğ 11b7
k.-ma 77b5	k.-ursañ 37b9
k.-madı 27a15, 45b2, 47a2	kalb (Ar.): Kalp.
k.-mamış 73b16	k.+i 3a13, 13a6, 40b6, 62b4
k.-maya 50a8, 74a15, 79b11	k.+im 3a12, 28b6
k.-mayı 74a12	k.+üme 80b2
k.-mayısar 64a13	k.+ümüzde 56a15
k.-maz 56a11, 79b3	kıaldur-: Kaldırmak.
k.-mazdı 36a5	k.-dı 72a5
k.-mazsa 65b17	k.-uben 36a6
k.-miş 77a7	kıale: Kale.
k.-mışa 26a14, 26a14	k. 2a3
k.-mışdı 70a8	kıalem (Ar.): Kalem.
k.-mışıdum 59b12	k. 29a9
k.-mıřlaruñ 54b1	kıalı: Halı.
k.-mışuz 54b1	k. 43b16
k.-sa 56a10	kıalıcı: Kalıcı.
k.-saydı 56a10	k.+lar 49a10

kalın: Kalın, incenin zıttı.	yavaş eda ile müezzinlerce tekrarlanan
k.+dı 72b10	ezan cümleleri.
kālī (Ar.): Kökünden çekip koparan.	k. 60a11
k. 67a16	ķamu: Herkes, bütün.
ķalk-: Kalkmak.	k. 1b5, 1b6, 4b11, 5a4, 8a12,
k.-dı 6b4	8b12, 8b9, 11b14, 11b4, 12a14, 12a5,
k. mışlara 1b8	13a4, 14a15, 17a5, 17b1, 18a10, 18a6,
ķalmaq: Kalmak.	18a7, 19a2, 19b1, 19b2, 21a6, 23b14,
k. 61b13	23b17, 24a14, 24b4, 26a14, 26b1,
ķamçı: Kısa kılıç.	27a16, 27b1, 28a5, 36a7, 38a1, 39a5,
k.+y1 61a16, 61b1, 61b3,	42a13, 43b1, 43b14, 43b3, 44a3, 46b1,
61b8, 61b11, 61b12, 62a13, 61b14	49a9, 51a7, 51b6, 54a3, 54b1, 54b9,
ķamer (Ar.): Ay.	55a14, 55b4, 55b8, 56a1, 56b4, 57a9,
k. 67a8	58a1, 58a16, 58b1, 59b9, 62a2, 62a4,
ķamer-veş (Ar.): Ay gibi.	65a2, 67a5, 68a16, 69a17, 69a17, 69a8,
k. 67a9	72a2, 73b11, 73b9, 76b14, 77a5, 77a5,
ķāmet (Ar.): Cemaatle kılınan farz	78b2, 79a4, 80a2, 80ā
namazlara başlamadan önce cami	k.+dan 33b5
veya şâir namazgah kabul edilen	k.+muz 80a15
yerde kelimelerinin ilavesiyle ve fakat	k.+muzdan 73b17
	k.+nuñ 44a3

k.+ñuñ 61a14	k.+ı 50b10, 62b9, 70a1
k.+ñuz 19a5	k.+ıla 69b3, 72b1
k.+sı 8b11, 11a13, 12a6, 25a6, 35b16, 36a4, 38b9, 39b5, 39b6, 49a15, 55a13, 65b11, 69b15, 70a8, 72a3, 73a17, 73a8, 79a13	k.+lar 46a12
k.+sın 2b4, 5a11, 32b6, 36b17, 56a6	қан-: Kanmak. Anlatılan konunun doğruluğuna kanmak.
k.+sına 4b9	k.-a 10a16, 10a16
k.+sından 5a2, 11b13, 11b5	k.-maz 47a9
k.+sınuñ 46b4	қанad: Kanat.
k.+ya 23b15, 26a3, 73b8	k.+ı 50b10
қан: Kan. İnsan vücudunda bulunan ve hayati önem taşıyan kırmızı renkteki sıvı.	қанару: Nereye, neresi, ne tarafa.
k. 16b5, 26a12, 33b2, 46a14, 57a10, 71b9, 72b12, 73b3, 74a1	k. 7a5
k.+a 18a5, 42b4, 42b17, 57b9, 69b2, 70a16, 80b5	қанд (Ар.): Şeker.
k.+da 50b10	k. 20a1
k.+dan 66b7	қанда: Nerde, nereye.
	k. 4a4, 10a3, 14a7, 35b11, 39b1, 51a1, 66a16, 69a15, 70a4
	k.+dır 4a4
	k.+dur 7a1, 42a4
	қандан: Nereden.
	k. 29a8
	қанı: Hani, nerede.

k. 3a13, 3a14, 3a14, 3a15,
3a15, 3a16, 4a4, 7a1, 12a8, 26b8,
26b8, 35b9, 37a16, 37a17, 46a10,
47b1, 48b10, 50b10, 57b5, 60a16,
60a8, 63a2, 64b2, 65a5, 70a2, 703,
70a3, 78b14

k.+da 76b8

ķāni (Ar.): Fazlasını istemeyen.

k. 45b14, 63b1, 68a1

ķankı: Hangi.

k. 2a8, 32b5, 59b8, 72a11

k.+ñıza 46a10

k.+ñızdur 41b13

k.+ñuzdur 72a9

k.+ñuzdurur 46a10

ķanlı: Kanlı. Kan olan.

k. 53a14, 57a6, 57b4

ķapu: Kapı.

k.+da 50b2, 58b13

k.+dan 63b6, 63b6

k.+lar 78a12

k.-muzdağı 63b7

k.+na 2b13

k.+ña 59a3, 75a4

k.+ñdan 2a14

k.+sı 25a17, 40b8

k.+sından 5b5, 56a13

k.+sınuñ 57a1

k.+ya 57a1, 59a2

k.+yı 64a14, 64a15, 64a9

ķapul-: Kapılmak.

k.-urdu 33b12

ķar: Kar. Kışın yağın beyaz renkteki yağış tipi.

k.+dan 6a9

ķara: Siyah.

k. 2b12, 2b13, 4b12, 18b10,
19b2, 24b8, 28a1, 32a11, 42a17, 42a17,
49a13, 64a5, 70a16, 71b9, 77b6, 78b5,
78b6, 80b5

k.+dur 23a11

k.+idi 24a8

k.+m 2b11	k.+im 44a9, 65b9
k.+nu 32a11, 77b6	k.+lerüm 14a7
k.+sı 80a4	k.+lerüñ 14a11
k.+sına 5b7, 22a1, 78b1	ķarı: Kadın, eş, zevce.
k.+sından 21b8	k.+cuķ 3b10
ķarar: Karar, hüküm.	ķarın: Karın.
k. 5a14, 7a7, 17b5, 56b7	k.+ında 1b14
k.+ı 29b13	k.+um 75a1
ķarar-: Kararmak. Siyahlaşmak.	ķarınca: Karınca.
k.-dı 39a3	k.+nıñ 2a4
k.-mış 46a7	ķarıř-: Karışmak.
ķaravař: Cariye, odalık.	k.-anlar 79a3
k.+un 55a16	k.-dılar 49a15
ķārbān (Far.): Kerban.	k.-dıydı 27a7
k. 22a12, 22b1, 22b2	k.-mañ 79a16
k.+a 22a13	k.-mışam 38b17
ķardeř: Aynı anne ve babadan olan	ķarřu: Karşı.
kişilere verilen ad.	k. 6b2, 10a14, 15a2, 15b3, 15b6,
k. 35b12, 49b1, 57a7, 65a3,	22a13, 22a13, 22b1, 22b10, 22b10,
69b3, 76a13, 76b11, 76b14, 78a2, .	25b6, 36a1, 45a1, 45a17, 68b6
78a13	k.+ma 7a4, 51a8

k.+muza 62a1	k. 12b3, 54a3
k.+sına 15a1, 43b8	k.+ıma 57b12
ķasāvet (Ar.): Sertlik, katılık.	k.+ın 3a6
k. 8b2	k.+ına 12a13, 13b13, 17a8,
ķaşd (Ar.): Bir şeyi bilerek ve isteyerek yapma.	17a8, 23a4, 24a5, 25b6, 26a8, 34a9,
k. 19a1, 36b12, 39a1, 62b1,	35a1, 35b8, 39a8, 52a9, 53a2, 58b14,
62b1, 62b8	58b17, 58b9, 71b14
k.+ıla 39a1	k.+ında 12b16, 20a7, 27a16,
ķāsım (Ar.): Kinci, ezici.	37a14, 67b6, 80a1
k. 57a1	k.+ından 22a5, 34a1
ķāsımü'l erzak (Ar.): Rızıkları dağıtan. Allāh.	k.+ında 24a14, 80a9
k. 57a1	k.+uma 44a14
ķaşr (Ar.): Zorla iş yaptırma.	k.+uında 75a5, 77b6, 80a6
k.+ı 63b14	ķat' (Ar.): Kesme, kesilme.
ķaş: Kaş. Gözlerin üzerindeki kemer şeklindeki kıllar.	k. 44b15
k.+ı 72b8	ķat-: Katmak.
k.+ları 32b3	k.-alar 25a17
ķat: Kat, bölme.	k.-dılar 39a1
	k.-tın 72a7
	ķatı: Katı, sert.

k. 10a7, 10a7, 11b4, 15b2,	k.+sini 37a10
26a12, 28b6, 29a3, 29a5, 31a15,	ķ.-i zerre 61a1
34b13, 42a16, 53a11, 55a7, 63a1,	ķavıř- : Kavuşmak.
63a13, 64b4, 64b9, 76a4	k.-dı 69a2
k.+mış 67a15	ķavl (Ar.) : Sözleşme.
k.+na 15b13	k. 26b11, 26b11
k.+ñuz 26b7	k.+i 49b16
k.+ymış 67a13	ķavm (Ar.) : Kavim.
ķatıl- : Katılmak.	k. 11a12, 35b6, 79a5, 79b13
k.-a 20b3, 20b3, 27a7	k.+i 13b15, 22b1, 23b6, 28b2,
ķatılıķ : Katılıķ, sertlik.	28b5, 29b10, 43a16
k. 10a7	k.+idük 14a10
ķatır : Katır. Atgillerden olan bir tür	k.+ile 40b4
hayvan.	k.+ine 71a10
k. 34a12	k.+inüñ 45b11
ķatran (Ar.) : Katran.	k.+iñ 29b8
k. 73a12	k.+üm 29b9
ķatre (Ar.) : Damla, damlayan şey.	ķavřur- : Kavuşturmak.
k.+den 21a7	k.-uben 41b12, 46a9
k.+dür 32a9	ķayd (Ar.) : Kayıt.
k.+sinden 78b13	k.+ımuz 60b16

ḳayḡu (Ar.): Kaygı, tasa.

k. 16b6, 71b13, 77a8

k.+m 65a7

ḳayḡulı: Kaygılı, tasalı.

k. 69b16, 74a3

ḳayır-: Kayırmak. Başkalarından ayrı tutmak.

k.-ḡıl 11a6, 52a11, 66a14

k.-maz 49b4

ḳayḡu: Kaygı, tasa.

k. 12b15, 30a16,

ḳayna-: Kaynamak.

k.-r 39a17

k.-ridi 39a17

ḳaynan: Özel isim.

k. 5a9

ḳayyūm (Ar.): Allāh'ın isimlerinden birisi.

k. 73b8

ḳaz-: Kazmak.

k.-up 75b14

ḳaza (Ar.): Olacağı ezelden Cenâb-ı

Hak tarafından takdir olunan şeylerin

vukua gelmesi.

k. 25a17

k.+sına 23b7

ḳazı (Ar.): Kadı. Her türlü davaya,

Tanzimat ile Medeni Kanun arasındaki

dönemde ise yalnız evlenme, boşanma,

nafaka, miras davalarına bakan

mahkemelerin başkanları.

k. 48b1, 48b9

k.+lar 79a14

k.+sın 24a15

k.+yı 24b15

kebā'ır (Ar.): Büyük günahlar.

k. 51b14

kefen (Ar.): Ölünün sarıldığı bez.

k. 66b7, 66b8, 69b6, 75b14

kefenle-: Kefenlemek.

k.-di 74a2

kelām (Ar.): Söz, lakırdı.

k. 8a4, 32a10

k.+dur 32a10

k.+ı 37b15, 41b12, 46a15,

70b3

k.+ın 37b3, 45b6, 65a16

k.+um 29a1, 58b8, 61b9,

63a13, 65a13

k.+uñ 39a2

k.+uñdan 60b13

kelb (Ar.): Köpek.

k. 3b10, 3b13, 19a7

k.+i 19a3

k.+leri 46b6

kemāh (Ar.):

k.+ı 3a4, 45b11

kemāl (Ar.): Olgunluk, yetkinlik.

k. 20b8, 28a4, 28a6

k.+dür 20a1

k.+i 22a4

k.+in 33a2, 52b6

k.+ince 49b8

k.+uñ 15b9

kem-ter (Far.): Daha aşağı, değersiz.

k. 48a4

k.+em 76a4, 80a2

k.+sin 76a4

kenār (Far.): Kıyı, kenar.

k.+a 2b8

kendü: Kendi.

k. 10b2, 19a12, 23b16, 31a4,

34a8, 39a10, 41a2, 48b11, 49a7, 56a4

k.+lerden 42a12

k.+nüzi 29b13

k.+si 22b17

k.+sini 51a9

k.+ye 63b5, 74b5, 75b11

k.+yi 63b4

k.+zi 50a14

k.+zine 2a2, 10b2, 40b10, 44a10

k.+zini 36a1, 50a7, 68b6

k.+züni 36b14

kerāmet (Ar.): Kerem, bağış.	k.-erdi 22a11
k. 1b10, 63b1	k.-erler 43b1, 43b6
kerāmetlü: Keramet sahibi.	k.-ersem 71a7
k. 63a14	k.-evüz 39a10
kerem (Ar.): Soyluluk, asalet, cömertlik.	k.-gil 70b12
k. 5b5, 11a4, 12a11, 45b14, 54b2, 80a7	k.-ildi 19b4
k.+den 52a10, 52b9, 80a11	k.-ildüm 67a1
k.+dür 67b6	k.-meyüb 22a2
kerīm (Ar.): Kerem sahibi, cömertlik.	k.-mişdi 22a10
k. 67a5	k.-üb 39a13, 39b6, 46b4, 71a1
k.+idür 49b8	k.-üñ 43b10, 43b16, 43b4, 43b5, 43b7
k.+den 79b17	kesād (Ar.): Alışverişte durgunluk, sürümsüzlük.
k.+sin 79b16, 79b16	k.+dür 49a5
kes-: Kesmek.	kesb (Ar.): Çalışıp kazanma.
k. 43a12, 43a12, 43a13, 49b17	k. 21a7, 32b7, 33b3, 48a5, 78a8
k.+ile 43b16	k.+ine 37b14
k.-di 43b14, 46b3, 46b3	kesil-: Kesilmek.
k.-e 19a1	k.-di 8b3, 8b8, 68b12
k.-emedüm 24b12	k.-e 67a16

kesmek: Kesmek.	k.+ın 47b10
k. 79b1, 79b2	ķıf: Kadeh, bardak.
k.+durur 43b9	k. 6a7
ķeşf (Ar.): Açma, meydana çıkarma.	ķıgır-: Çağırarak, davet etmek.
k. 51b15	k.-dı 39b12, 59b16
ķevneyn (Ar.): Dünya ve ahiret.	k.-duğundan 50a14
k. 21a8, 26b13, 35a7, 35a7,	k.-dum 39b15, 41a8
44a16, 57b6, 57b6, 66a12, 66a12,	k.-ub 49a8, 55a6
74a16, 74a16, 75a12, 75a12	k.-ubsın 55a7
k.+ni 20a10	ķıl-: Kılmak.
k.+nüñ 56b9	k. 2b1, 2b2, 3a3, 4b12, 4b3, 6a5,
ķey (Far.): Ne zaman, ne vakit.	9b10, 11a4, 30a11, 33a6, 34b15, 36b15,
k. 33b1	37a4, 37b4, 39b1, 39b8, 45a10, 45a7,
ķez: Defa, kez, sefer.	46b9, 50a10, 50a16, 52a4, 54b2, 54b3,
k. 5a12, 5a14, 5b2, 12a9,	57a2, 59a14, 63a9, 64b7, 67a2, 72b9,
17a4, 24b13, 24b6, 26b5, 31b17,	75a8, 75b15, 77a6, 77a6, 77b11, 77b3,
33b12, 43b13, 48a17, 49a15, 52a9,	79a2, 79a2, 79b15, 80a7
61a9, 62a2, 62a4, 63b17, 67a13,	k.-a 2b15, 8a2, 8a2, 12a1, 32a4,
68a7, 68b15, 69b4, 71a3, 71a7, 76b9,	35a2, 37a17, 42b8, 47a6, 52a16, 54a16,
80b7	66b15, 66b9, 69a16
ķıç: Arka, son tarafı.	k.-alar 23b9

k.-alum 38b3, 70a16, 74a7	k.-dum 3b4, 72b15, 75a11
k.-am 30a6, 51b2, 52a14, 60b4, 65b5	k.-duñ 1b10, 18a1, 34b7
k.-an 44a3, 79a12	k.-ğıl 11a6, 48a2, 75a6
k.-anlar 26a4	k.+ın 39b1
k.-asın 45a11, 51b4, 58a15	k.+ına 39b2
k.-asız 66b15	k.-ııardur 79a12
k.-dı 5a2, 5a4, 6b1, 7b3, 9b3, 12a6, 13a9, 13a9, 13b1, 16a5, 16b15, 18b6, 20a12, 33b5, 36b11, 42a11, 43a1, 43b15, 44b13, 45a12, 45b6, 48a3, 51a9, 51b1, 52b9, 54a7, 55b17, 56a7, 56b5, 58b12, 61b5, 62a9, 69a1, 70b10, 71b6, 72a4, 74b10, 74b5, 75b12	k.-ma 2a14, 3a1, 4b13, 15a5, 28a1, 34b3, 54b2, 54b2, 77a4, 77a4, 78a17, 80a12
k.-dıgımca 36b14	k.-madan 73b14
k.-dık 38b1	k.-madı 9b16, 31b9
k.-dılar 62a4, 69a9	k.-mağıl 2b13
k.-dım 8a10	k.-mamışdı 17b5
k.-du 60b7	k.-masa 33a10
k.-duğ 69a3	k.-masun 26b8
	k.-maz 63b15, 76b17
	k.-mazam 31a7
	k.-miş 10b3
	k.-mişdı 34b14, 71b10, 71b7
	k.-sa 11b15
	k.-salar 9a8

k.-sañ 35a2	kıldur-: Kıldırmaq. Kılma işlemini
k.-sun 2b6, 25a2, 41b3	yaptırmak.
k.-sunlar 66a.14	k.-ub 61a10
k.-ub 6a13, 12a14, 53a8, 72a3,	kılıç: Kılıç.
74b4	k. 23b1, 22b9, 23b4, 24b11
k.-ubanı 47a16 k, 38b11	k.+la 23a16
k.-ubdur 52b9	kılmak: Kılmak.
k.-uben 54b10	k. 52b10, 52b7, 54a13, 54b7,
k.-um 43b16	79b14
k.-uñ 19a5, 69b10	k.+a 66b14
k.+uña 62b1	kımıl-da-: Kıdıldamak.
k.-ur 11b15, 40b16, 41a1,	k.-rdı 68b13
41a1, 41a4, 44b9, 56a9, 63b16, 64a6,	kındur-: Tahrik, teşvik, terqip etmek.
64a6, 69a7	k.-dı 57b16
k.-uram 75b3	kıır: Kıır. Yeşillik alan.
k.-urđı 32a1	k.+lar 43a10, 46a7
k.-urken 76a10	kıır-: Kırmak.
k.-urlar 43b14	k.-arsın 2a5
k.-ursa 76b15	k.-asın 18a7
k.-ursañ 3a4, 59a17	kıırān (Ar.): Yakınlık.
k.-ursın 76b4	k. 6b8

ķırıl-: Kırılmak.	ķıyāmet (Ar.): Dünyanın sonu, bütün
k.-dı 10a8, 23b6	ölülerin dirilerek mahşerde
ķırķ: Otuz dokuzdan sonra gelen sayı.	toplanacakları zaman.
k. 28a5	k. 63a10, 64b15, 78a3, 78b7,
ķıřa: Kısa. Uzunun karşıtı.	79b5
k.+dur 32b2	k.+de 80b10
ķıřāř (Ar.): Hikayeler.	ķıymet (Ar.): Değer.
k. 61b4	k. 12b16, 12b16
ķıřřa (Ar.): Hikaye, rivayet.	ķız: Kız.
k. 76b4	k. 22b10, 22b11, 22b13, 23a16,
k.+mı 74b13	23a4, 23b1, 25a10, 25b14, 63b13
k.+sını 3b7	k.+a 23a17, 23a7, 23a9
ķıt: İhtiyaca yetmeyecek kadar az.	k.+dan 23a8, 34a4
k. 39b12	k.+ı 23a17, 23a2, 23a3, 23a6,
ķıy-: Kıymak.	23a8, 53b3, 75b2
k.-amadın 61b7	k.+ın 25a9
k.-ar 32b5	k.+ına 25a15, 25a3
k.-dı 70b9, 73b17	k.+ından 25a3
k.-dılar 43b13	k.+ıña 25a7
	k.+ıyam 22b7
	k.+ıyla 53b1

k.+ları 35a14	16b8, 17a1, 18a1, 18b4, 19a1, 19b4,
k.+u 25b4	19b8, 20a13, 20a3, 20a3, 20a4, 21a4,
k.+um 14a15, 25a10, 25a15,	21a7, 21a9, 21b1, 21b3, 21b6, 21b7,
25a16, 25a17, 25b1, 25b1, 59b6,	21b8, 22a1, 22b14, 22b6, 23a1, 23a14,
61b1, 63b14, 63b7, 64a9, 75a13	23b1, 23b13, 23b15, 23b7, 23b9, 24a12,
k.+uñ 22b6, 23b4, 55b13	24b14, 24b6, 24b9, 25a12, 25a8, 26a4,
k.+uña 25a7	26b11, 26b16, 26b2, 27a10, 27a14,
kızıl: Parlak kırmızı renk.	27a4, 27b7, 28a1, 28a4, 28a6, 28a9,
k. 41a11, 42a11, 42b11	29a5, 29b11, 29b16, 29b7, 31a10, 31a6,
ki: Anlam bakımından birbirleriyle	31a7, 31b15, 31b15, 31b2, 31b4, 31b5,
ilgili cümleleri birbirine bağlayan bir	31b7, 32a1, 32b4, 33a10, 33a11, 33a3,
söz.	33a9, 33b11, 33b9, 34a13, 34b10,
k. 1b6, 2a15, 2a17, 2a9, 2b11,	34b11, 34b13, 34b13, 34b16, 34b8,
2b5, 3a6, 3b14, 3b9, 4a2, 4b11, 5a13,	35a1, 35a10, 35a6, 35b10, 35b14,
5a8, 6a1, 6a6, 6b3, 7a9, 8a10, 8a5,	35b15, 35b16, 35b4, 35b5, 35b9, 36a1,
8a8, 8b15, 8b7, 8b8, 9a1, 9a12, 9a7,	36a9, 36b10, 36b12, 37a5, 37a6, 38a17,
9b3, 9b7, 9b7, 10b10, 10b15, 11a7,	38a6, 38a8, 38b1, 38b4, 38b5, 39a10,
12a8, 13a3, 13a6, 13a9, 13b4, 13b5,	39a11, 39a13, 39a15, 39a16, 39b1,
13b7, 14a10, 14b1, 14b15, 14b16,	40a12, 40a2, 40a2, 40a9, 40b4, 40b6,
14b9, 15a5, 15a6, 15a7, 15a8, 15b1,	41a13, 41a2, 41a9, 41b1, 41b2, 42a16,
15b10, 15b12, 16a12, 16a3, 16a9,	42b13, 42b14, 42b14, 42b2, 42b3,

43a11, 43b15, 43b8, 44a1, 44a17, 44a4, 44b1, 44b10, 45a13, 45a13, 45a3, 45a7, 46a10, 46a14, 46b5, 47a14, 47b14, 47b4, 48a12, 48a15, 48a17, 48a2, 48a3, 48b15, 48b16, 49a1, 49a1, 49a16, 49a5, 49a6, 49b15, 49b16, 49b17, 49b8, 50a5, 50a10, 50a12, 50a14, 50a15, 50b12, 50b13, 50b15, 50b16, 50b17, 50b3, 50b4, 50b6, 50b7, 51a1, 51a11, 51a2, 51a5, 51a8, 51b14, 51b17, 51b4, 51b6, 52a1, 52a17, 52a6, 52b11, 52b3, 52b4, 52b5, 53a3, 53a12, 53a16, 53a16, 53a9, 54a1, 54a9, 55a10, 55a16, 55a2, 55a3, 55b1, 55b15, 55b16, 55b7, 56a11, 56a15, 56a3, 56a8, 56b2, 56b6, 57a1, 57a10, 57a7, 57b11, 57b4, 57b4, 57b6, 58a10, 58a12, 58a17, 58a3, 58a4, 58a5, 58a6, 58a6, 58a9, 58a9, 58b14, 58b5, 58b5, 58b7, 59a15, 59a7, 59b5, 60b12, 60b5, 61a12, 61a15, 61a2, 61a3, 61a6, 61b11, 61b13, 62a1, 62a3, 62b9, 62b9, 63a15, 63a2, 63a2, 63a9, 63b12, 63b15, 63b2, 63b7, 63b8, 64a1, 64a16, 64a3, 64b12, 64b8, 65a17, 65a5, 65a7, 65b1, 65b10, 65b16, 65b2, 65b4, 65b6, 65b6, 66a8, 66b1, 66b1, 66b12, 66b12, 66b9, 67a17, 67a3, 67a5, 67a6, 67b14, 67b15, 67b3, 67b3, 68a12, 68a13, 68a14, 68a16, 68b1, 68b2, 69a9, 69b6, 70a8, 70b11, 70b12, 70b12, 70b13, 70b2, 71a17, 71a4, 71a6, 71b13, 71b14, 71b14, 71b15, 71b16, 71b2, 71b3, 71b7, 72a16, 72a2, 72a7, 72b12, 72b14, 72b15, 72b2, 73a3, 73a7, 73a12, 73b16, 73b17, 74a13, 74a6, 74b13, 74b14, 75a7, 75b11, 75b14, 76a4, 76a4, 76a7, 76b12, 76b7, 78a10, 78a13, 78a14, 78a14, 78a16, 78a17, 78a4, 78a6, 78b4, 79a15, 79a3, 79a5, 79a6, 79a8, 79a9, 79b13, 80a2, 80a5, 80a7, 80b12, 80b9

kibr (Ar.): Büyüklük, ululuk.	8b13, 8b14, 8b17, 8b3, 8b6, 9a12, 9b15,
k.+ile 77b1	9b9, 10a6, 10a7, 10b11, 10b13, 10b15,
kibriyâ (Ar.): Büyüklük, ululuk.	10b15, 11a5, 11b15, 12a11, 12a16,
k.+dan 77b16	12a7, 12b1, 12b13, 12b6, 12b9, 13a2,
k.+sından 21b1	14a1, 14a15, 14a5, 14a9, 14b2, 14b3,
ķīl (Ar.): Söz.	15a4, 15a7, 17a8, 17b4, 17b7, 18a5,
k.+i 47a10	18a9, 18b10, 18b3, 18b4, 18b5, 18b8,
ķīl ü ķāl (Ar.): Dedikodu.	19a10, 19a7, 19b9, 20b4, 20b5, 20b5,
k.10b16	21a4, 21a8, 20b2, 21b3, 21b6, 22a14,
k.+ı 15a4	22b15, 23a10, 23a13, 24a15, 25a1,
k.+um 43b16	25a4, 25a8, 25b9, 26a7, 26b4, 26b8,
kilise (Far.): Kilise.	26b8, 27a8, 27a9, 27b1, 27b4, 27b7,
k. +nüñ 8a3	28a4, 29a4, 29a7, 29a14, 29a16, 29b1,
kim: “Hangi kişi?” anlamında	29b7, 29b10, 30a15, 30b3, 31b5, 31b6,
cümlede, özne, tümleç, nesne, yüklem	31b9, 32a10, 32a11, 32a3, 32a3, 32a4,
görevinde kullanılan bir söz.	32a4, 32a6, 32a8, 32a8, 32a9, 32b5,
k. 1b11, 1b11, 2a12, 2a15,	33a1, 33a11, 33a11, 33a12, 33a4, 33a7,
3a13, 3a14, 3a15, 3a16, 3a2, 3a5,	33a9, 33b1, 33b3, 33b3, 34b15, 34b3,
3b14, 3b15, 3b5, 4a12, 4a13, 4a14,	34b8, 35a12, 35a4, 35b2, 35b3, 36a15,
4a15, 4a4, 4a5, 4b13, 6a16, 6b4, 7a1,	36a15, 36b12, 37a12, 37a16, 37b13,
7a3, 7a6, 7b2, 7b9, 8b4, 8a5, 8a9,	38a11, 38a15, 38a17, 38a6, 38a9,

38b15, 38b15, 38b3, 38b3, 38b6,	67a12, 67a6, 67b5, 68a2, 69a13, 69b14,
39a12, 39a4, 39b11, 39b13, 39b6,	70a1, 70b14, 70b15, 71a10, 71a14,
40a8, 41a16, 41b4, 41b10, 41b13,	71a16, 71a2, 71a6, 71a8, 72b11, 72b14,
41b14, 42a10, 42a3, 42a4, 42b10,	72b4, 73a13, 73a8, 74b1, 75a13, 75a17,
42b9, 43a10, 43a12, 43a14, 43a2,	75a6, 75b13, 76a1, 76a1, 76b7, 77a10,
43a6, 43b10, 43b10, 43b12, 43b16,	77b14, 77b5, 78a4, 78a7, 79a13, 79b6,
43b9, 44a9, 44b13, 44b16, 44b2,	79b8, 79b9, 80a10, 80a12, 80a2, 80a9,
44b8, 45a15, 45b17, 45b9, 48b10,	80a9, 80b12
48b6, 48b8, 49a1, 49a3, 49b4, 50a6,	k.+de 69a13, 75b13
51a8, 51b13, 51b3, 51b4, 52a3,	k.+den 23a12, 80a2, 80a2
52b10, 52b14, 53a15, 53a4, 53b7,	k.+dendür 24b6
54a3, 54a7, 54b3, 55a11, 55a12,	k.+dir 7a3
55a5, 55a8, 55a9, 56a6, 56a9, 56b3,	k.+durur 23b15, 32a3
56b5, 56b7, 56b9, 58a1, 58a12, 58b4,	k.+dür 11b10, 22b14, 22b3,
59a17, 59a3, 59a4, 59b16, 60a6,	27b5, 33a6, 35a8, 56a2, 63a2, 71a11,
60b15, 60b8, 60b9, 61b3, 61b4, 61b8,	71a11, 71a12, 71a9, 72a9
62a12, 62a14, 62a6, 62a8, 62b1,	k.+e 1b10, 1b12, 1b5, 1b5,
62b3, 62b3, 62b4, 62b8, 63a5, 63b1,	29a16, 69b3, 71a9, 78b1
64b14, 64b17, 64b5, 65a1, 65a4,	k.+esne 9b6
65a5, 65b17, 65b5, 66a8, 66b1,	k.+ge 23b13
66b12, 66b13, 66b3, 66b4, 66b9,	

k.+i 1b9, 11a14, 11a14, 36a3,	k.+yi 28b4
36a3, 38a10, 48b2, 48b4, 48b4,	kimse: Kimse.
70a15, 70a15	k. 21b4, 23a14, 25b8, 32a4,
k.+imiş 7b6	34a9, 35b5, 56a10, 56b6, 61a5, 61b7,
k.+in 1b12, 1b13, 1b14, 1b16,	61b7, 62a14, 64a13, 64a13, 66b5, 66b5,
1b17, 2a1, 2a2, 2a3, 2a5, 22a11	66b6, 70a11, 72b2
k.+ine 1b14, 1b15	k.+den 22b16, 33b8
k.+ini 1b17, 2a1, 2a5, 2a6	k.+sin 22b6
k.+inüñ 1b13, 1b15	k.+ye 62a6
k.+iñ 1b16, 23b15	kīn (Far.): Gizli düşmanlık.
k.+isi 36a3	k. 17b8
k.+se 1b8, 22b6, 50b7, 50b7	kirpig: Kirpik.
k.+sen 75a8	k.+i 32b3
k.+sin 72a6	kişi: Kişi, şahıs.
k.+ün 22a11	k. 4b2, 11a17, 16b8, 18a7,
k.+üñ 62a13	22b12, 23a13, 29a13, 32b3, 33b12,
kimesne: Kimse.	34a3, 43a10, 44b2, 44b2, 48b5, 48b5,
k. 22a10, 24b11, 25b3, 25b11,	48b7, 49a3, 49b14, 50a1, 59b8, 61b4,
28a11, 28b1, 61b6, 62a6, 70a9, 75a8	62a12, 64a6, 70a11, 70a12, 71a2, 72a6,
k.+ye 15a5, 19a13, 28a12,	72a8, 79a14, 79a16
56a11, 75a15	k.+den 23a13

k.+dür 63b12, 63b7, 71a12, 71a14, 71a17	k.-maduğun 43a12
k.+ler 5b3	k.-maduñ 60b16, 61a1
k.+nüñ 74b12	k.+mağa 79a13
k.+ye 63b15, 76a6	k.-mağıl 61b13, 77b14
kitāb (Ar.): Kitap.	k.-mañ 61a5
k. 80b12	k.-mayam 18b8
k.+ı 80a12, 80b1	k.-maz 4b4, 34a5, 49b6, 78a10
k.+ında 70b15	k.-mazdı 14b14, 22a5
k.+um 4a9, 4b5, 80b6	k.-mazlar 25b8
ko-: Koymak, bırakmak, terk etmek.	k.-muşdur 54a14
k. 11b11, 22b5, 50a5, 74b16, 77a8	k.-r 2a14
k.-dı 5a5, 13b7, 15a3, 20a7, 30b2, 30b3, 46b10, 46b11, 46b11, 47b2, 52a7, 52a8, 55b2, 58b2	k.-rsın 2a3
k.-dılar 16b4, 16b7, 53a14, 54a3, 69b14, 74b17	k.-yalum 23b7, 38b5, 38b5
k.-dular 16b4	k.-yan 69b5
k.-dum 65a10	k.-ysun 66b4
k.-madı 69a5	k.-yub 34b7, 65b8, 80a4
	koça: Koca, eş, ihityar.
	k.+lar 45a2, 46a6
	k.+lardur 45a9
	k.+sı 79b11
	koç: Koç. Damızlık erkek koyun.

k.+ı 1b15	k.-ar 40a11, 76b3, 76b3
koğ-: Kokmak.	k.-uncağız 66a4
k.-mañ 15b4	k.-updur 23a1
koğu: Koku.	koğmak: Kopmak.
k.+dan 73b2	k.+a 79b5
kol: Kol.	korğu: Korku. Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı.
k. 71b17	k. 16b8, 36a12, 77a8, 79a9
kollaş-: Birbirinin kollarını tutmak.	k.+dan 26a11
k.-alar 77b15	k.+sunda 78b7
kon-: Konmak.	k.+sundan 63a10
k. 66b10	korğ-: Korkmak.
k.-arlar 12a4	k.-aram 31a7
k.-dı 41b11, 46a8, 63a5	k.-dum 29a15
k.-dılar 30b14	k.-mağıl 16b8
k.-madı 31b8	k.-man 15b4
k.-sun 25a2	k.-sa 58a12
konşulıg: Komşuluk.	k.-ub 58a11, 76a13
k.+ında 4a6	kov-: Kovmak.
konuqluk: Misafirlik.	k. 19a3
k. 27a1	k.-a 29b8
kop-: Kopmak.	

k.-arsın 1b17	ķubbe (Ar.): Kubbe. Yarım k¼re ve
k.-maya 7a3	k¼bbetimsi yapılan bina.
ķoy-: Koymak.	k.+leri 8a3
k.-am 18b1	k.+sinde 35a7, 66a12
k.-arsın 1b14	ķucaş-: Kuçaklaşmak, birleşmek.
k.-caķ 54a2	k.-alar 49a16
k.-duñ 18a1	ķuçakla-: Kuçaklamak.
k.-mayalar 79a8	k.-yub 75b9
k.-ub 20b7, 34b7	ķudret (Ar.): Kuvvet, takat, güç.
k.-uben 29b9, 67b15	k. 2a5
ķoyun: Koyun.	k.+d¼r 9b17
k. 10a8, 14a11, 14a12, 14a17,	k.+ini 40b7
14b14, 14b4, 14b6, 15b11, 15b7	k.+in¼ñ 2a8
k.+ı 14b2	k.+¼ñe 2a10
ķole: Savaşta tutsak alınan, yabancı	ķul: Allāh'a g¼re insan.
¼lkelerden zorla kaķırılıp ¼zg¼rl¼kten	k. 3a17, 3b8, 5b7, 9a14, 26b11,
yoksun bırakılan veya başkasından	26b11, 27b3, 28a2, 30a16, 37a15, 42b1,
satın alınan erkek, kul, esir.	54b13, 55a3, 58a11, 62b3, 64a6, 76a8,
k. 2a6	79b17, 80a1
ķoşe: K¼şe, kenar.	k.+a 4a10, 5b4, 32a5, 62b3,
k.+m 20b5	80b9

k.+am 31b4	k.+un 4b2, 72b3, 76a16
k.+ı 17b1, 56b4, 62b5	k.+undan 37b4
k.+ıma 39b2	k.+unla 24b9
k.+ına 53a5	ķulluk: Kulluk. Kul olma durumu.
k.+ını 28a1	k. 13b9, 27b7
k.+ınıñ 37a14	k.+a 53b2
k.+ıyam 71b16	k.+da 3a14, 34a14
k.+iken 76a8	k.+ına 19b9
k.+ları 64a6	k.+un 13b8
k.+larına 27b7	ķumaş (Ar.): İpek, yün, keten
k.+luķ 4b2	vesâireden yapılan dokuma.
k.+um 42b9, 55b10, 63a14,	k. 26b16
68b3	k.+uñ 26b15
k.+umı 21a5	ķundaķ: Yeni doğmuş çocuğu ilk
k.+uñ 4b2, 4b12, 80a1, 80a2	aylarda sıkıca sarıp sarmalamaya
k.+uñdur 28a3, 78b1	yarayan geniş bez.
ķulak: Kulak. Duyma organı.	k. 7b2
k. 22a8, 32b9, 37b15, 68b14	ķurān (Ar.): Hz. Muhammed'e inen
k.+a 79a8	kutsal kitap.
k.+ına 15a3, 15b3	k. 30a11, 32a2, 43b16, 60b13,
k.+lar 68b13	63b16

k.+ıla 37a11	ķurul-: Kurulmak.
ķurbān (Ar.): Allāh'ın rızasını	k.-dı 43a16
kazanmaya vesile olan Şey.	k.-ub 17a5, 17a6
k. 1b15, 14a9, 14b5, 19a10,	ķūs (Far.): Davul.
27b4, 30a9, 33a8, 33a8, 38b15,	k. 14a2
60b15, 68b6	ķuŐūr (Ar.): Eksiklik.
ķureyŐ (Ar.): Hz. Muhammed'in ait	k.+a 56a17
olduğu kabilenin adı.	k.+ı 4b2
k. 20a2, 35a10, 35a11	k.+ile 56a17
k.+iler 35a12	k.+u 56a17
ķurı: Kuru. Yaş olmayan.	ķuŐ: Kuş. Kanatlı ve uğabilen
k. 38a7	hayvanların genel ismi.
ķurretü'l 'ayn (Ar.): Göz nuru.	k. 6a11
k. 44a16	ķuŐat-: KuŐatmak.
ķurtar-: Kurtarmak.	k.-mışlar 8b13
k. 8a1, 21b7, 22b5, 26a6	ķutlu: Uğurlu.
ķurtul-: Kurtulmak.	k. 41b3, 48b17, 48b17
k.-amazlar 67a11	ķuvā (Ar.): Kuvvetler.
k.-avuz 38b8	k.+dan 80a8
k.-mayısar 64a13	ķuvvet (Ar.): Gųę, kuvvet.
k.-ubdur 59b8	k. 11b16, 11b16, 11b2, 14a4

k.+le 6a11	küfür (Ar.): Allâh'a ve dine ait şeylere
 kuvvetlü: Kuvvetli, güçlü.	inanmama.
k. 22b4	k. 34b16, 40b5, 77b1
 kuyu: Kuyu. Su çıkarılan yer.	k.+ine 40b14
k. 2a6	k.+le 42a6
 kızât (Ar.): Kadılar.	k.+üñ 56b5
k. 17a6	 küllî (Ar.): Tüm, bütün.
 kuzu: Kuzu. Koyun yavrusu.	k. 12b16, 13a5, 14b5, 31b12,
k. 10a8, 14a12, 14b14, 14b6,	33a10, 37b10, 39a10, 40b11, 42a12,
38b4, 38b5, 64a12	42b10, 42b13, 47b3, 48a16, 49b11,
k.+cağum 63b11	65a1, 78b15
k.+cağlaram 36b5	k.+si 14b4, 26b16, 38a8, 39a5
k.+dan 39a13, 39a2	k.+sini 27a16
k.+larum 36b10	 kün (Ar.): Kün emriyle Allâh'ın tüm
k.+ya 38b16	varlıkları yaratması.
k.+y1 38b14, 38b8, 39a6, 39a9	k. 7a8
 küffâr (Ar.): Kafirler, hak dinini inkar	
edenler.	
k. 36a7	
k.+a 49b9	
	L
	 lâ-mişâl (Ar.): Örnek dışı.
	l. 53a16
	 lâ-yezâl (Ar.): Zevalsiz, bitimsiz.
	l. 15a9, 19b7, 53a16

- l.+sin 73b8
- lāf (Far.):** Söz lakırdı.
- l. 33a10
- l.+ın 48a13
- lāilaheillāllāh (Ar.):** Allāh'tan başka yoktur tapacak.
- l. 72b13
- lafz (Ar.):** Söz.
- l.+ından 68a2, 79a5
- l.+ını 77b1
- la'īn (Ar.):** Kovulmuş, nefret kazanmış.
- l. 9a4
- l.+i 9a14, 9a14
- l.+üñ 48b2, 76a9
- lākin (Ar.):** Ama, fakat.
- l. 79a7
- lal (Ar.):** Dilsiz.
- l.+dan 23a1
- la'1 (Ar.):** Kırmızı, al.
- l.+in 68b13
- lā'net (Ar.):** Lanet. Tanrı'nın sevgi ve ilgisinden yoksun olma, beddua.
- l. 9a8, 19b1, 48b15, 48b17
- lāyık (Ar.):** Yakışan, yakışır.
- l. 3a12, 3b11, 16b5, 287b7, 54b2, 54b3, 73a3, 78b5
- l.+e 35a3, 48b16, 48b16
- leb (Far.):** Dudak.
- l. 14b4
- l.+i 20a1
- lebbeyk (Ar.):** "Buyurunuz, emir sizindir efendim!" anlamında kullanılan bir kelime.
- l. 47b8
- leheb (Ar.):** Ebū Leheb.
- l. 17b2, 17b7, 18a7, 18b5
- l.+e 19b1
- leşker (Far.):** Asker.
- l. 39b12
- l.+i 39b15, 39b15
- lev (Ar.):** Olsa bile.

l.+in 74a11	leys (Ar.): Arslan.
levḥ (Ar.): Yassı, düz, üzerine resim, yazı gibi şeyler yazılabilen nesne.	l. 15a4 l.+e 15a2
l.+iñ 20a11	lezzet (Ar.): Tat.
levḥa (Ar.): Bir yere asılmak üzere yazılmış veya yapılmış yazı veya resim.	l. 37b13 l.+de 6a9 l.+inden 40b3 l.+ler 63b12
l. 20a8	licām (Ar.): Hayvanın ağzına vurulan yem.
levlāk (Ar.): Bir kudsi hadisten alınmış olup, Hz. Muhammed'e hitaptır.	l.+ın 50b4
l. 27b3, 31a9, 31a9, 32a8, 40a4, 44b1, 45a5	līk (Far.): Lakin, fakat, ama. l. 14a8, 32a9
levn (Ar.): Çekiştirme.	liva' (Ar.): Bayrak. l.+i 64b9 l.+sından 21a1
l.+i 16a11	lūf (Ar.): Hoşnut, güzellik. l. 14b10, 21b7, 28a6, 39a14, 57a4, 56a16, 77a2, 79b17
leyk (Far.): Fakat, ama, lâkin. l.+in. 14b17	leyl (Ar.): Gece. l. 78b10
leyl-i nehār (Ar.): Gece gündüz. l. 78b10	l.+ıla 63a13 l.+ın 33a2

l.+iñ 50a9, 79b15

l.+ından 1b4, 33b4, 35a9

lūṭf-ı kerem (Ar.): Kerem lütfeden.

l. 67b6

M

ma'ān (Ar.): Mekan.

m.+i 49b13

m+i 37b11

ma'āṣī (Ar.): Asilikler, isyanlar, itaatsizlikler.

m. 51a16

ma'būd (Ar.): Kendisine ibâdet olunan, tapınılan, Allāh (c.c.).

m.+a 51b9

m.+ı 51b9

mācerā (Ar.): Cereyan eden, geçen, olup geçen şey.

m.+sından 21a8

m.+y1 23b8

mā-dem (Far.): Madem, çünkü.

m. 34a8

ma'den (Ar.): Maden.

m.+i 40b2, 56b6

m.+sin 19a9

ma'dūm (Ar.): Mecut olmayan.

m. 49b3

mağbūn (Ar.): Alışverişte aldanmış olan. Şaşkın, şaşırılmış.

m. 37b10

mağfūr (Ar.): Allāh tarafından günahları affedilmiş olması için dua edilen.

m. 62a14, 78a1

mağrib (Ar.): Batı.

m.+de 5b13

mağrūr (Ar.): Gururlu.

m. 76b13, 76b2

māh (Far.): Ay.

m. 5b16, 14a3, 15b10, 17b11, 19b9, 28b1, 31b7, 34a6, 35a7, 36b4, 42b9, 45b5, 52a17, 53a3, 54b10, 54b13, 57b6, 57b13, 59a13, 59a6, 60a17,

66a12, 74a16, 74b10, 74b7, 75a10,
75a12, 75a4, 75b9

m.+ı 13a2, 13a8, 15b6, 34b10,

34b8, 42a6

m.+um 66a3

m.+uñ 22a4, 31b14, 31b2,

40b12

maḥbūb (Ar.): Muhabbet olunmuş,
sevilmiş, sevilen, sevgili.

m. 2a2, 16b2, 17b9, 41a3

maḥcūb (Ar.): Kapalı, örtülü, perdeli.
Utanan, utanmış, utangaç.

m. 17b9

maḥlūḳ (Ar.): Halk olunmuş,
yaratılmış.

m. 4b11, 18a9

m.+dan 30a5

m.+a 1b6, 73b9

m.+uñ 27a17, 76b16

maḥmūd (Ar.): Hamdolanmış, sena
edilmiş; övülmeye değer. Hz.
Muhammed'in adlarından biri.

m. 1b11, 6a5, 51b4

maḥrūm (Ar.): Bahtsız, nasipsiz.
İstedigini, diledigini elde edemeyen.

m. 4b13, 4b4, 19b2, 28a1, 47a2,

47a2, 49a10, 72a16, 76b12, 76b13,
76b13

maḥsūl (Ar.): Husul bulan, hasıl olan,
meydana gelen şey. Ürün, verim.

m. 3b8

m.+ümi 21a6

maḥşer (Ar.): Kıyamette ölülerin dirilip
toplanacakları yer.

m. 2b5

m.+de 32b8

maḥv (Ar.): Yok etme, ortadan
kaldırma.

m. 30a13, 76b16

maḥzūn (Ar.): Hüzünlü, tasalı, kaygılı.

m. 9b14, 12b5, 36b5, 37b10, 43a17, 55a1	māl (Ar.): Bir kimsenin tasarrufu altında bulunan değerli ve gerekli şey. Varlık, servet. Para, nakit, gelir. Tüccar eşyası.
mā' i (Ar.): Mavi.	m. 3b9, 23a3, 28b3, 28b4, 28b7, 42b10, 42b13
m. 66a15, 69b6	m.+ı 3b12, 22a11, 22b8, 39b8, 71b5
ma' in (Ar.): Saf akarsu.	m.+ına 24b10, 25a13
m. 60b9	m.+ını 74b1, 74b1
maḳbūl (Ar.): Kabul olunmuş.	m.+umuz 68a11
m. 4a10, 9a11, 9b16, 13a5, 28a2, 34a10, 37a15, 53b2, 65a15, 65b11, 65b5, 65b8, 75a16, 78b2	m.+uñı 22b5
maḳhūr (Ar.): Kahrolmuş, bozguna uğratılmış, yenilmiş.	ma' lūm (Ar.): Bilinen, belli.
m. 1b9, 62b5	m. 3b16, 21a1, 49b3
maḳşūd (Ar.): Kast olunan, istenilen şey.	m.+a 21a3, 21b6
m.+a 51b9	m.+dur 44a4, 68a17
m.+ı 28b3, 51b9, 57b3	ma' mūr (Ar.): Bayındır, şenlikli.
m.+ına 71b2	m. 41a4
m.+ını 78a12	m.+uñ 77a1
m.+larını 12a5	ma' nā (Ar.): Anlam.
m.+um 7b5, 66a13, 75a10	m. 49b3
	m.+sı 49a1, 49b1, 49b5

m.+sını 48b12, 48b13

ma' nī (Ar.): Anlam.

m. 13b7, 15a7, 30b4,

37b12,80b2

m.+de 33b3

m.+si 20a11, 30b2, 49a2

m.+sin 20a13, 20b1, 21b1

m.+sini 4b6, 21a9

manşūr (Ar.): Allāh'ın yardımıyla

galip gelen, üstün olan.

m. 41a14, 41a4, 41b11,

41b15, 41b2, 41b2, 41b4, 41b8, 42a1,

45b15, 62b3

m.+a 42b3, 45a17

m.+ı 41b10, 42a2

ma' rūf (Ar.): Herkesçe bilinen,

tanınan.

m.+dı 28a6

maşlahat (Ar.): İş, emir, husus,

madde.

m. 20b4, 38b9

m.+dur 20a5

ma' sūm (Ar.): Suçsuz, kabahatsiz.

m.+lar 77a17

maşrık (Ar.): Güneş'in doğduğu taraf

doğu.

m.+da 5b14

ma' şūq (Ar.): Sevilen, sevilmiş.

m.+ına 69a1

ma' zūr (Ar.): Özürlü, özürlü olan.

m. 37a14, 37a15

mecāl (Ar.): Güç, kuvvet.

m.+i 9a4, 29b2, 73a4

m.+üm 2b8

m+i m. 23b4

meclis (Ar.): Oturulacak, toplanılacak

yer.

m.+de 37b5

m.+e 32b4

m.+inde 34a13

mecrūh (Ar.): Yaralanmış.

m. 46a14

mecûsî (Ar.): Mecûs dininde bulunan,
ateşe tapan kimse veya mecûs dinine
mensup, bu dinle ilgili olan.

m. 40b8, 45b14

m.+dür 48b2

m.+ler 42a5, 45b11, 45b15

meddâh (Ar.): Daha çok öven.

m.+ı 56b2

m.+ları 4a4

medh (Ar.): Övme.

m. 3a7, 3a9, 4a2, 7b9, 37a17,
38a8, 47a9

m.+ide 37a11

m.+in 37a9, 52b5

m.+ine 37a15, 47a9

m.+ini 7b7, 7b8

medīne (Ar.): Hicaz'da Hz.
Muhammed (s.a.v.)'in türbesinin
bulunduğu şehir.

m. 46a6, 69b1, 71b1, 71b3

m.+de 44b14

m.+den 44b8

m.+ye 41b7

mefhar (Ar.): Övünme.

m.+ı 38a5, 79a4

meger (Far.): Meğer, oysa ki.

m. 10a10, 10a7, 17b5, 20b4,

22b2, 27a4, 29b1, 32a11, 33a4, 36a15,

37a17, 40b4, 41a3, 42a13, 44a6, 44b7,

44b8, 52a16, 52b15, 54a16, 57b11,

70b15, 74a16, 74b2, 74b7, 75a17,

77b16

Mekke (Ar.): Hicaz'da Hz.
Muhammed'in doğduğu ve Kabe'nin
bulunduğu şehir.

m. 8b13, 10b7, 12a4, 12a5,

23b10, 25b10, 31a16, 42b12

m.+de 11a12

m.+ye 8b12, 29a10, 31b1

meḵnūn (Ar.): Dizilmiş.

m. 3a5

mekteb (Ar.): Okul.

- m. 20b4, 21a4
- m.+de 20a4, 44a6
- m.+e 21a8
- melāḥat (Ar.):** Yüz güzelliği.
- m. 32b2
- melā' īke (Ar.):** Melekler.
- m.+lere 7a6, 7a8, 43b2
- melāl (Ar.):** Usanç, usanma, bıkmama.
- m. 15a6, 15b1, 19a11
- m.+i 6a8
- melāmet (Ar.):** Ayıplama, kınama; azarlama, çıkışma.
- m. 8b12, 47a3
- melek (Ar.):** Allāh'ın, halleri diğer canlılara benzemeyecek şekilde nurdan yarattığı varlıklar.
- m.+ler 1b7, 8b13, 8b14, 45b6, 53b5, 53b6, 64b4, 69a8
- melūl (Ar.):** Usanmış, bıkmış.
- m. 19b1, 36b3, 43a17, 54b15
- mel' ūn (Ar.):** Lanetlenmiş.
- m. 43a7
- m.+uñ 42b7
- memāt (Ar.):** Ölüm.
- m.+ı 34a1
- meme :** Dişi varlıkların yavrularını emzirdiği organ.
- m.+nüñ 13b7
- m.+sin 13b2, 13b3, 13b4
- m.+sini 13a9
- men' (Ar.):** Men etme, yasaklama.
- m. 71a16
- menber (Ar.):** Minber.
- m. 47a13, 47a14
- m.+den 58b1
- m.+e 47a15
- m.+ine 47b5
- mennān (Ar.):** Çok ihsan eden, veren. Allāh'ın adlarından biridir.
- m. 60b9
- menzil (Ar.):** Yollardaki konak yeri.
- m.+ine 5b3, 58b2, 63a11

m.+iñ 76a5	m.+üm 11b12, 50b9
merd (Far.): Adam, insan.	m.+üme 11b9
m.+i 46a16	m.+üñ 75a6
m.+idi 40b6	mermer (Ar.): Mermer.
merdān (Far.): Mertler, yiğitler.	m.+i 38a3
m. 22b15, 33a10	merve (Ar.): Mekke'de bir dağın adı
merdūd (Ar.): Kovulmuş, red olunmuş.	olup, hacılar bununla Safa Ovası'nda sa'y ederler, yani 7 defa gidip gelirler ki hac farızasının rükünlerindedir.
m. 1b11	m. 6b8
merhem (Ar.): İlaç.	m.+ye 6b7
m. 1b2, 10a11, 13b12, 45a12, 69a15, 70b1, 73b1	mesācid (Ar.): Mescidler.
merih (Ar.): Dünya'dan sonra güneşe en yakın gezegen.	m. 39b5
m. 22b7	mesākin (Ar.): Meskenler.
merkeb (Ar.): Binilen şey. Eşek.	m. 65a9
m. 11b4, 34a12, 74b5	mescid (Ar.): Secde edilen, namaz kılınan yer.
m.+i 11b9, 50b8	m. 40b17, 68a14
m.+idür 74b16	m.+den 63a11
m.+imüz 11a16	m.+e 41a1, 60a4, 60b6, 71b17,
m.+isin 75a3	74a3

- m.+i 71b17
- m.+ine 69b8, 71b16
- m.+ler 39a11, 79b13
- mescid-i aḳṣā (Ar.):** Kudüs'deki meşhur büyük cami.
- m.+yı 51a2
- mesrūr (Ar.):** Meramına ermiş, sevinmiş.
- m. 62a12, 80a14
- mest (Far.):** Sarhoş.
- m. 16a8, 49a15, 49a15, 49a15
- m.+ile 49a15
- mes'ūd (Ar.):** Saadetli, mutlu.
- m. 57b10
- meşgūl (Ar.):** Meşgul.
- m. 37a15, 48a17, 58a11, 60a9, 63b5
- m.+em 60a1
- meşhūr (Ar.):** Ünlü.
- m. 15b9, 45b15
- mevlā (Ar.):** Efendi, sahip, malik. Allāh.
- m. 39a15, 52a7, 54a5, 58a12
- m.+sı 37a14, 37a15, 39b2, 62b3
- mevlid (Ar.):** İnsanın doğduğu yer. Doğma, dünyaya gelme. Doğulan zaman. Hz. Muhammed'in doğumunu anlatan manzum eser.
- m.+e 1b1
- m.+in 3a2, 3a4, 27b6
- m.+ini 80b3
- mevşūf (Ar.):** Vasıflanmış.
- m.+dı 28a6
- mevt (Ar.):** Ölüm.
- m.+inden 58a17
- mevzūn (Ar.):** Vezinli, vezinle yazılmış.
- m. 3a5
- meydān (Ar.):** Geniş ve açık düz alan.
- m.+a 44b16
- m.+da 1b16
- meyil (Ar.):** Eğilme, yönelme.
- m. 28b6, 51a10

meysūr (Ar.): Kolaylatılmış.

m. 62a13

mezkūr (Ar.): Adı geşmiş, anılmış.

m. 62b2

mı: Soru eki.

m. 6a8, 7b6, 7b6, 16a7, 20b5,
20b6, 26b7, 30a6, 31b8, 35b10,
35b15, 35b9, 36a10, 36a11, 38a15,
39b13, 40a11, 48a4, 49b1, 49b1,
49b13, 55a12, 61b6, 61b6, 62a14,
67b10, 67b17, 70a9, 72b16, 72b2,
73a3, 78a2, 78a3, 80a1

m.+dur 14b2, 20b8, 25a14,
37a13, 44a11, 63b10

m.+sın 12b12, 10a4

m.+ydi 31b9, 31b9

m.+ymış 78a3

mışır (Ar.): Mısır şehri.

m. 3b7

m.+a 30b12

m.+ı 66b8

mi: Soru eki.

m. 9b6, 11a17, 15a5, 21a2,
23a11, 24b9, 25b1, 29b9, 29b9, 30a6,
31b10, 31b7, 31b7, 31b8, 35a8, 35b12,
36a10, 36a11, 37a3, 48a10, 48b9,
49a11, 49b13, 49b16, 51b7, 52b2,
55b12, 55b5, 55b5, 56a2, 60b13, 60b14,
62b9, 64a17, 67a17, 78a2, 78a3, 79a9

m.+dür 18a3, 27b5, 44a9, 63b10
m.+sin 5a15, 10b5, 21b2, 24a16,
27a2, 48b15, 63b2, 64a17, 71b4, 71b4,
72a6, 75b6, 76b3

m.+siñ 10a4

m.+süñ 22b14

m.+ydi 67b10

miftāḥ (Ar.): Anahtar.

m. 6b9, 33a4

mihān (Ar.): Sıkıntılar.

m. 33a11

mihmān (Ar.): Misafir.

m. 30a13

miḥnet (Ar.): Zahmet, eziyet.

m.+e 57b13

m. 9a8, 48b17

minnet (Ar.): Bir iyiliğe, bir iyilik

yapana karşı kendini borçlu görme.

mihr (Far.): Güneş.

m.+üñ 62a13, 62a14

m. 13a1, 13b8, 49a8

miḥrāb (Ar.): Camilerde, mescidlerde

mi' rāc (Ar.): Merdiven. Göğe çıkma.

yönelinen taraftaki duvarda bulunan

m.+a 50a14, 50b6, 51b7

ve imamlık edene ayrılmış olan oyuk,

m.+ın 3a6, 50a12, 80b4

girintili yer.

m.+ını 52b6

m.+a 60b7

mişāl (Ar.): Örnek.

m.+da 60a12

m.+i 34a8

mikā' il (Ar.): Dört büyük melekten

m.+üm 3b16, 3b6

rızkların taksimine memur olan biri.

mişil (Ar.): Misal, örnek.

m. 66b14

m. 21b4

miḥdār (Ar.): Parça, kısım.

mişḳāl (Ar.): Yirmi dört kıratlık bir

m. 64b6, 69b9

ağırlık ölçüsü.

mīmāliklik (Ar.): Memleketlilik.

m. 38b5

m.+in 21b4

miskin (Ar.): Aciz, zavallı.

minber (Ar.): Minber. Camilerde

m. 3a11

hatibin çıkıp hutbe okuduğu

m.+ler 77a7

merdivenli kürsü.

mişl (Ar.): Benzer.

m. 47b4

m. 46a7

m+i 6a4, 36a10	m.+ıñı 45a11
m.+in 33b6	mu'cize (Ar.): Allāh'ın emriyle
m.+ini 34a16	peygamberler tarafından yapılan ve
misli-i cihān (Ar.): Cihan gibi.	halkı hayrette bırakan harikulade işler,
m. 27b2	hareketler, haller.
mu'abbir (Ar.): Haberci.	m. 31b7
m. 30b15, 30b15	muḥabbet (Ar.): Muhabbet, sohbet.
mu'allim (Ar.): Talim eden, öğretmen,	m. 3a12, 28a9, 50a4, 78a11,
öğretmen.	78a13
m. 20a8, 20a12, 20b2	m.+den 3a13, 78a12, 78a12
mu'cizāt (Ar.): Mucizeler.	muḥācīr (Ar.): Göçmen, göç eden.
m.+dur 40b2	m. 62a4
m.+ı 5b2, 31b10, 31b10, 38a3,	muḥakkak (Ar.): Gerçekliği belli olmuş.
38a13, 39b3, 47a8, 47a8	m. 24a6, 37a12, 37a5, 45b4,
m.+ın 3a6, 46b16, 80b4	61a15
m.+ına 38a14	muḥāl (Ar.): Mümkün olmayan.
m.+ından 40b1	m.+dür 61b16
m.+ından 40a11	muḥammed (Ar.): Bir çok defalar hamd
m.+ını 38a9	ü sena olunmuş, tekrar tekrar övülmüş
m.+ıñ 31b6, 31b6, 45a10,	anlamına gelen bu kelime aynı zamanda
46b16, 50a12	İslam aleminin peygamberinin adıdır.

m. 2a17, 5a12, 5a16, 5b11,
 5b8, 6a12, 7a5, 9a5, 9b2, 9b6, 12b15,
 13b5, 13b5, 14b9, 14b9, 16a1, 16a2,
 16a2, 16a8, 16b15, 18a10, 20a13,
 20a6, 20a8, 20b3, 20b8, 21b2, 21b7,
 22a6, 23b12, 23b12, 24b5, 24b5,
 25b15, 25b15, 25b16, 25b16, 25b16,
 25b16, 26a3, 26a5, 26b1, 26b8,
 27a14, 27a14, 27a16, 27a9, 27b8,
 29a12, 29a12, 29a14, 29a6, 29b4,
 31a4, 34b5, 38a17, 38a17, 40b11,
 41b17, 41b17, 42a15, 42a4, 42a7,
 42a7, 42b5, 46a10, 50a1, 50b13,
 50b3, 50b6, 50b6, 51b4, 52a16,
 53b6.ne, 53b7, 55b5, 56a10, 56b1,
 58a10, 58b14, 59b15, 60a6, 60a6,
 60a8, 60a8, 65a1, 65a4, 65b14, 66a3,
 66a3, 67b10, 67b7, 68b7, 69a3, 70a9,
 71a11, 71a9, 72a1, 72a8, 72a9,
 72b13, 79b13, 79b6, 80a5

m.+dür 20b5, 23b16

m.+e 18b2

m.+i 19a12

m.+üne 15a4

muhtâç (Ar.): İhtiyacı olan.

m. 14a10, 57a1, 76a5, 77a4,
 79a3

muhterem (Ar.): Saygı değer, saygın.

m.+dür 67b6

muhtaşar (Ar.): Kısaltılmış.

m. 22b11

mu' in (Ar.): Yardımcı.

m. 32a8

m.+üm 47a11

muķābil (Ar.): Karşı karşıya gelen, bir şeyin karşısında bulunan.

m. 23b11

muķarr (Ar.): İkrar olunmuş.

m.+ın 80a9

muķarreb (Ar.): Yaklaşmış, yakın.

m. 36b14

m.+ler 18a8

mukasse (Ar.): Ayrılmış, bölünmüş.	m.+1 18a4
m. 10b9	murzia (Ar.): Süt anne.
mukbil (Ar.): İkbali.	m. 11b10, 11b11, 12b5
m. 28b3	mūsā (Ar.): Sina yarımadasında Eymen
mukırr (Ar.): İkrar eden, doğruyu söyleyen.	vadisinde Tur dağında Allāh'ın lûtfuna mazhar olarak kavmine "Evâmir-i aşere" (on emir) adı altında ahlâk ve prensip kaidelerini bildiren peygamber.
m.+am 2b10, 78b11	m. 52a1, 52a7, 52a9, 71a16
mum (Far.): Mum, yumuşak.	m.+ya 39b7, 51b17, 52a11, 52a13, 52a6
m. 38a3	musahhar (Ar.): Ele geçirilmiş.
muntazır (Ar.): Gözleyen, bekleyen.	m. 77b3
m. 12b4	m.+sından 22a1
murād (Ar.): Arzu, istek.	muşırr (Ar.): Israr eden.
m.+a 77a13	m. 79a8
m.+1 2b3	muştafā (Ar.): İstifa edilmiş, seçilmiş.
m.+ıma 72a16	Hz. Muhammed'in adlarından.
m.+ın 2b2, 4a15	m. 38a10, 38b17, 41b13, 45a12, 45b9, 48a2, 54b6, 71b15
m.+ına 4a13	
m.+um 4a1, 4a6, 4a8, 4a8,	
4b1, 62b9	
m.+uñı 75a11	
murdār (Far): Kirli, pis.	

m.+dan 4a16, 40b2, 48a1, 68a1, 76b14	muḥlak (Ar.): Kayıtsız, şartsız. m. 1b6, 23a11, 58a8, 65b5, 66b12
m.+dur 2a17, 9b2, 38a1, 38a2, 38a2	mutmaʿin (Ar.): Gönlü kanmış, içi rahat, şüphesi yok. m. 26b12
m.+nuñ 5a4, 56a14, 70a17, 77b9, 79b6, 80a	muvaḥḥik (Ar.): Başarı kazandıran. m. 42a13, 45a9
m.+ya 1b2, 5b7, 41b16, 45a8, 70a9, 75b17	muʿteber (Ar.): Hatırı sayılır, saygın. m. 29b5, 32a7, 59a8
m.+yam 58a10	mübârek (Ar.): Bereketli, feyizli. m. 13b1, 18a4, 36a7, 58a2, 59b5, 67a7, 68b11, 69b7, 72b10
m.+yı 5a1, 48a11, 68b7, 70b6	mücessem (Ar.): Cisimlenmiş. m. 10b9
muştula-: Müjdelemek. m.-ñuz 7a9 m.-rlar 6a2, 6b8, 8b15 m.-yasın 3b2	muştulaş-: Müjdeleşmek. m.-dı 6b5
muṭahhar (Ar.): Temizlenmiş. m. 62b10	mücrim (Ar.): Cürüm işlemiş, suçlu. m. 78b6 m.+e 38a2
muṭīʿ (Ar.): İtaat eden, boyun eğen. m. 59a10 m.+em 59a17, 64b5	müdām (Ar.): Devam eden, sürekli. m. 75a16 müftī (Ar.): Fetva veren.

m. 48b1	m.+ün 67a10, 68a5, 68b5
mühib (Ar.): Heybetli.	mümkün (Ar.): Mümkün, olanaklı.
m. 70a9	m. 32a8
mühibbi (Ar.): Mühib ile ilgili.	münâcât (Ar.): Allâh'a dua etme, yalvarma.
m. 80a11	m. 6a13, 55a15, 55b13, 55b13
mühr (Far.): Mühür, imza.	m.+un 44a5
m.+i 62a10	münâfık (Ar.): İki yüzlü.
m.+ini 62a12, 62b2	m. 38a15, 38a15, 39b3, 42a13, 45a9, 48b11
m.+iñe 62b10	m.+dur 45a2, 45a3
mükedder (Ar.): Kederli.	m.+lar 38b13, 39a1, 42b2, 43a14, 45a13, 45a15, 45b3, 46b6, 49b17
m. 2b4, 8b7, 70a6	m.+ları 46a16
mükerrer (Ar.): Tekrar olunmuş.	münevver (Ar.): Nurlandırılmış, aydınlatılmış.
m. 9b3	m. 9b3, 56b5
mülk (Ar.): Ev, dükkan, arazi gibi taşınmaz ve gelir getiren mal.	müntehâ (Ar.): Nihayet bulmuş.
m. 71b5	m.+sından 21b5
m.+idüm 74b12	mürr (Ar.): Acı.
m.+ine 26b14, 77b8	
mü' min (Ar.): İman eden.	
m. 68a3, 68a5	
m.+e 68b4	

m.+e 22b2, 22b7, 23a4, 23a5, 23a6, 23a6, 25a15, 25a9, 25a9	müşkil (Ar.): Güç, zor, çetin. m. 22a6, 24a14, 24a14, 24b1, 24b17, 25a1, 27a16, 27b1, 34b2, 38b6, 42b8, 61a1
mürüvvet (Ar.): Cömertlik, insaniyet. m. 5a6, 13a3, 40b2, 41b13, 68a1	m.+ini 44a3 m.+ler 78a10 m.+lerimüz 8b8 m.+üm 42b7
m.+dür 13b5 m.+le 67b6	
mürüvvetlü: Mürüvetli olan. m.+idi 34b13	müştak (Ar.): Can atan. m. 28b10, 28b6, 31a15 m.+durur 59a12
müslimân (Ar.): İslam dininden olan. m. 30a9, 30a10, 30b10, 31b11, 39b4, 41a10, 41a15, 41a9, 42a9, 45b17	müşteri (Ar.): Müşteri. Satın alan, alıcı. m.+dür 37b11
müslimîn (Ar.): Müslümanlar. m. 60b11	müyesser (Ar.): Kolaylıkla olan. m. 2b2, 2b4, 4b8, 33a5, 52b7, 62b11, 80a8
müstahakk (Ar.): Hak etmiş, hak kazanmış. m. 39a15	müzde-gân (Far.): Müjdeye karşılık verilen bahşiş. m.+ı 6a3, 10b6 m.+ı 9a2
müste'ân: Kendisinden yardım beklenen. m. 7b4	

nā-çār (Far.): Çaresiz.	n.+ını 34a8
n. 43b4, 60a11	
nā.-ehl (Far.): Ehil olmayan.	n. 40b16, 51a3, 52a16, 53a14,
n. 24b10, 25a11	53a8, 58a14, 79a12
nā-gāh (Far.): Vakitsiz, ansızın,	n.+a 52a15
birdenbire.	n.+ı 44b13, 47a6, 51b15, 51b2,
n. 10a1, 11a7, 14b5, 16b12,	52a14, 52a2, 60b4, 60b7, 69b10, 79a13,
22a12, 29b15, 44a6, 50b15, 51b17,	79b14, 79b14
59b14, 62b8, 70b5	n.+um 66b14, 66b15
nā.-gihān (Far.): Ansızın, Birdenbire.	n.+uñ 59b15
n.15b12	n.+uñı 66b9
n.+dır 46a6	
n.+ı 10a14	
nā.-ḥaḫ (Far.-Ar.): Haksız.	namūs-ı ekber (Ar.): Cebrail.
n. 61a7, 61a7	n.-ı 29b6
naḳl (Ar.): Bir şeyi başka yere	naptıḡın (ne yaptıḡın): Ne yaptıḡın.
götürme.	n. 10b7
n. 5a13, 5b9, 59a13, 71b8,	
72a10, 75b5	nār (Ar.): Ateş, od.
n.+i 5a7	n. 1b12
naʿl (Ar.): Ayakkabı.	n.+ı 54a9
	naşīb (Ar.): Nasip.
	n. 5b4, 63a7, 77b7, 78b3
	naşīhat (Ar.): Öğüt.

n. 48b9	nāzil (Ar.): Yukarıdan aşağıya inen,
n.+dür 76a4, 79a2	inici.
n.+lar 2a4	n. 30a11
naşr (Ar.): Yardım.	ne: Ne.
n. 8a7	n. 2a11, 2a12, 2a12, 2a2, 2a8,
na't (Ar.): Bir şeyi methederek	2b12, 2b12, 3a12, 3a12, 3a12, 3b16,
anlatma.	4a8, 4a9, 5a14, 5a15, 8b10, 8b3, 8b3,
n. 71a3	8b7, 8b7, 9a6, 9a7, 9a9, 9a9, 9b17,
n.+ı 71a6	9b17, 9b17, 9b17, 9b7, 9b8, 10a15,
n.+ını 32a10, 70b16, 72a14	10b16, 10b16, 11a16, 11a16, 11a17,
nāz (Far.): Kendini beğendirmek için	11b15, 12b8, 14a1, 14a13, 14a14,
yapılan işve, cilve.	14a17, 14b10, 15a1, 15a6, 15b3, 16a11,
n. 69a1	16a12, 17b10, 17b10, 17b12, 18a2,
n.+ıñ 42b4	18a7, 18b4, 19a9, 19a9, 19a9, 20a12,
nazar (Ar.): Bakma, göz atma.	20a12, 20a7, 21a3, 21a8, 21b1, 21b1,
n. 32b3, 36b11, 48a10, 56a17,	22a2, 22b4, 22b6, 23a10, 23a13, 23a2,
63b15, 74b10, 74b4, 75b15	23a3, 23a6, 23a9, 24a1, 24a1, 24a10,
n.+a 31a7, 51a7	24a11, 24a14, 24b1, 24b13, 24b16,
nāzik (Far.): İnce, zarif.	24b17, 24b5, 25a10, 25b3, 25b3, 25b7,
n. 42b17	25b9, 26b5, 26b6, 27b4, 27b5, 28a4,
	31a1, 31a6, 32a3, 32a4, 32a4, 32b2,

32b2, 34a12, 34a17, 34a17, 34b13, 75b6, 75b7, 76b15, 78a4, 78b12, 78b13,
35b1, 35b10, 37a14, 38b1, 39a14, 79a11, 80a10
39a6, 39a9, 39b2, 39b3, 40a1, 40a3, n.+dür 3b11, 3b13, 8b4, 8b8,
41b12, 42a3, 42a3, 42a16, 42a4, 10b15, 10b5, 12b12, 12b8, 14a17, 14a8,
42b15, 42b2, 42b6, 43a15, 43a4, 16b10, 18a9, 20a11, 21a9, 24a1, 24a17,
43a5, 43b2, 43b11, 43b15, 43b17, 25a10, 25a8, 29b2, 31a8, 32a3, 36a10,
43b4, 44b9, 46a14, 47a10, 47a10, 37a4, 38b3, 42b8, 43a2, 47b9, 48b12,
47a10, 47a10, 47a10, 48b11, 48b15, 49b7, 51a4, 51a4, 54a13, 57b1, 58b4,
48b8, 49b13, 50a16, 50b7, 50b7, 65a4, 65a5, 67a9, 75b7, 78a2
52a1, 52a10, 52b10, 52b2, 53a7, n.+idi 38a13, 70b9, 73a9
53b1, 53b8, 54a5, 54b11, 54b12, n.+ise 42b16
55a7, 55b6, 56a4, 56a6, 57b10, 57b3, n.+ler 10b4
58a3, 58a3, 58a5, 59a17, 59a17, n.+müz 62a2
60a6, 60b16, 61b7, 63a4, 63b7, n.+sidurur 23b15
64b11, 64b6, 65a4, 65a4, 65b16, n.+ydi 51a8
66a.14, 66b6, 67a13, 67a15, 67b5, n.+ye 3b6, 10a2, 12a3, 14b13,
68a4, 68b1, 70b10, 70b15, 71a12, 15b10, 34a10, 42a3, 44b6
71a15, 71a15, 71a17, 71a2, 71b11, n.+yi 28a5
71b11, 71b7, 72a11, 72a12, 72a17, **ne' am (Ar.):** Pek güzel.
72b11, 73b16, 74a13, 74a7, 75a5, n. 64b1

nebādāt (Ar.): Bitkiler.

n.+dan 75a3	n. 63b17
nebī (Ar.): Haberci, peygamber.	nere: Nere.
n.+señ 31b6	n.+dedür 71a12
neden: Neden.	n.+ye 17b2, 34a6
n. 10a3, 24a4, 28b1, 41b17, 59b5, 66b7, 70b10, 76b3	nergis (Far.): Nergisgillerden, çiçekleri ayrı veya bir köksap üzerinde şemsiye vaziyetinde bulunan ve beyaz, sarı nevileri de olan bir süs çiçeği.
n.+dür 16a11, 24a1, 28b5	n. 43b1
nefes (Ar.): Soluk.	nesl (Ar.): Nesil.
n. 44b15, 54a14	n.+i 71a8
n.+üme 60a1	nesne: Nesne, eşya.
nefs (Ar.): Ruh, can, hayat.	n. 43a4, 51b12, 60b16
n. 33b8, 78a15	n.+dür 14a17
n.+e 8a1, 76a14, 76a8, 76a8	net-: Netmek.
n.+imüz 77b3	n.-di 52a1
n.+ine 60a9	netdi (ne etdi): Ne itdi.
n.+üm 2b7	n. 46b4
nefs-i nāḳ (Ar.-Far.): Nefesli.	netice (Ar.): Sonuç.
n.+a 58a11	n. 29b2
nehy (Ar.): Yasak etme.	nev (Far.): Yeni.
n. 60b14, 60b17	
nem (Far.): Hafif ıslaklık.	

n. 7a5, 10a14	ni'āl (Ar.): Ayakkabılar.
nevā (Far.): Ses, seda, name.	n. 18a5
n.+nuñ 80a	nice: Nice.
nevbet (Far.): Resmi yerlerde çalınan davul, dümbelek gibi şeyler.	n. 3b13, 4a2, 5b1, 5b2, 5b8, 5b8, 6a16, 6b1, 6b1, 6b1, 6b4, 7b6, 7b9, 9a9, 9b11, 9b14, 10a11, 10a2, 10a3, 10a3, 11a15, 13a3, 15a8, 15b11, 15b3, 18a4, 19b5, 19b5, 21a1, 21a1, 22a11, 22b11, 24b1, 25a13, 25a14, 26b12, 26b13, 30b8, 30b9, 30b9, 30b10, 30b10, 31b10, 33a1, 33a12, 33b2, 34b10, 34b6, 34b7, 36a2, 37a3, 39a4, 42b6, 42b8, 43b5, 47b8, 48a14, 48b5, 48b5, 48b7, 52b1, 52b15, 53a5, 54b12, 55a17, 56a2, 56b2, 57a10, 57a10, 57a11, 57a12, 57a7, 57a9, 57b4, 57b7, 62a10, 62a7, 63b16, 66a7, 66a9, 67a2, 68a15, 68a15, 69a4, 69b15, 70a11, 70a12, 70a13, 70a14, 70b8, 70b9, 74a11, 74a12, 76a10, 76a3, 77a2, 78b10
n. 7a9	
nevḥa (Ar.): Ölüye yüksek sesle ağlama.	
n. 61b15	
neyd-: Ne itdüğü.	
n.-üğini 68a10	
neyle-: Neylemek.	
n. 79b2	
n.-di 52a1	
n.-r 45a13, 46b2, 55b2, 65a7	
n.-ye 77a10	
n.-yelüm 9a13, 70a4, 73a16	
n.-yem 55b10, 68b1	
n.-yeyim 16a6	
neyse: Neyse.	
n. 15a7, 26b7	

n.+dür 36a11, 36a13, 36a14, 44b5, 58a5	n.-er 76b17
n.+ler 70a12, 70b7, 70b8	n.-erem 33a11, 33a11, 33a8, 47a10, 57b5, 64a11
n.+leri 76b12, 76b12	n.-erler 42a2
n.+leriñ 64a7	n.-ersiz 61b3
n.+sinde 9b4	n.-eyim 16a6, 44a11
n.+ye 21a1	n.-eyin 72a12
niçün: Niçün.	nidâ (Ar.): Bağıрма, çağırma.
n. 11b10, 12a7, 14b1, 18b3, 23a12, 36b5, 44b4, 49a4, 49b7, 49b9, 59a2, 60b1, 64b2, 64b8, 64b9, 66a1, 67b8, 67b8, 76a1, 76a13, 76a15, 76a15, 76a16, 76a6, 76b1, 76b2	n. 44b14, 50b13, 51a4, 63a16, 69b9
n.+dür 59a1, 75b16	nifaḳ (Ar.): Münafıklık, iki yüzlülük.
nid-(ne etmek): Ne yapsak.	n. 43a15
n.-elüm 9a13, 11a11, 11a15, 16b11, 36b3, 39a6, 58a16, 58b16, 67a5, 69a10, 70a2, 72a10, 74a7	nihân (Ar.): Saklı, görünmeyen, sır.
n.-em 2b11, 37a16, 54a14, 56a8, 59b11, 72a12, 72b15, 72b2, 72b6	n.+ı 8b10, 41a1, 43b7
	nihâyet (Ar.): Sonunda.
	n. 38a14
	nikâḥ (Ar.): Nikâḥ.
	n. 23a7
	nil: Nil Irmağı.
	n. 1b17
	ni‘met (Ar.): İyilik, ihsan.

n. 13b11, 55b1	n.+a 52a15
n.+inden 55b3, 80b2	n.+ı 40b16, 44b13, 51b2, 52a14,
n.+ler 28b4	52a2, 60b4, 60b7, 69b10, 79b14
nīrān (Ar.): Aydınlıklar, parıltılar, ışıklar.	niye: Niçin. n. 76a5
n.+a 18b1	niyet (Ar.): Niyet, merām.
n.+da 73a12	n. 49b4
nisbet (Ar.): Bağlılık, ilgi.	noḡṣān (Ar.): Eksiklik.
n. 14a4	n. 80a3
niṣān (Far.): Niṣān, iz, belirti.	noḡṭa (Ar.): Nokta.
n. 6b1, 7a1, 48a9	n.+sını 3a3
n.+ıdur 10b6	nol- (ne olmak): Ne olmak.
nişe: Neşe.	n.-a 4b1, 26a5, 28b2, 37a15, 67a16, 67b14, 79b17
n. 40a12, 49a3	n.-aydı 72a13
nit- (ne itmek): Ne yaptığı.	n.-aydum 29b8, 72a15
n.-dün 27a2	n.-dı 10b11, 16a1, 16a10, 16a2, 44a16, 55a1, 55b12, 60a6, 64b2, 71b15
n.-mek 24a7, 42b15	n.-ur 37b9
nitekim: Nitekim.	nolur (ne olur): Ne olur.
n. 55a5	n. 54a6
niyāz (Far.): Yalvarma, yakarma.	
n. 52a16	

nūr (Ar.): Aydınlık.

n. 5a13, 5a7, 5a8, 5a9, 5b12,
6a12, 6a5, 8a8, 8a8, 8b14, 12b15,
38a4, 40b10, 40b15, 40b9, 41a14,
80a14

n.+a 5b11, 21b4, 23b13

n.+dan 5a6, 62a12

n.+ı 7b4, 9b7, 12b14, 13a4,
19b7, 27b8, 32b1, 38b11, 62a10,
62b6, 68a4, 77a3

n.+ıdur 12b15

n.+ıla 77a10

n.+ın 5a4

n.+um 7a2

n.+uñ 26a15

n.-ı ziyā, 21a2, 24a4

nūr-ı Aḥmed (Ar.): Hz. Peygamber'in
nuru.

n. 5a12, 40b11

nūr-ı münevver (Ar.): Aydınlığın
nuru.

n. 9b3

nūr-ı raḥmān (Ar.): Allāh (c.c.)'nün
nuru.

n. 38b12

nūr-ı Yezdān: Allāh (c.c.)'nün nuru.

n. 8a11

nūru'l-envār (Ar.): Nurların nuru.

n. 8b1

nübüvvet (Ar.): Peygamberlik.

n. 5a6, 29b10, 29b7, 62a10,
62a12, 62b2, 63b1, 72b11

nüzül (Ar.): Aşağı inme, konaklama.

n. 5a12

O

o: O kişi zamiri.

o. 2b15, 5a10, 5a15, 5a9, 5b10,
5b14, 6a6, 6b4, 10a1, 11a12, 11b1,
12b13, 13b10, 13b16, 14a14, 14b17,
15a1, 15b5, 16a12, 17a10, 17a4, 18a3,
20b4, 22a5, 23a1, 24a11, 25b4, 27a13,
27a2, 27a3, 27a6, 27b2, 31b14, 32a11,

33b9, 34a5, 35a8, 35b14, 36a10,	o.+nıla 69b1
36b15, 37a9, 37b7, 37b8, 38b12,	o.+nu 23a1, 23b14
38b16, 39a5, 39b4, 40a10, 40a11,	o.+ña 11b13, 27a13
40b12, 40b13, 41a1, 42b5, 43b8,	obruk: Çukur, oyuk.
45b1, 46b17, 46b17, 47b1, 47b11,	o. 77a7
47b3, 47b6, 48a12, 48a14, 48b3,	od: Ateş.
49a10, 54a12, 54a14, 54b10, 54b12,	o. 54a6, 63a1
55b2, 56a1, 56b3, 57a6, 57b1, 57b11,	o.+a 31a3, 40b4, 42a5, 49b11,
58a12, 60b1, 62a12, 63b14, 68a12,	49b6, 49b6, 49b7, 50a3, 56b7, 64a1,
68b8, 68b9, 69b1770a3, 70a4, 70a5, ,	70a10, 70a14, 70b4, 70b4, 71a1, 71a4,
70a13, 71b16, 72a11, 74a2, 74b8,	73a5, 74a5
74b9, 75a5, 75b10, 75b3	o.+dan 54a9, 55b11, 77a14
o.+dur 5a15, 27b3, 27b3,	o.+ı 1b12, 17b8, 27a5, 43b3,
27b5, 29b6	54a8, 54a8, 69a6, 70a7, 71a10, 79b11
o.+lar 2a15, 4a11, 4a13, 4a14,	o.+ma 26b3, 72a17
57a1	o.+lara 74a10, 76a12
o.+lara 4a15	o.+un 75b1
o.+larda 54a4	o.+uñ 70a11
o.+larımı 16b11	oğul: Erkek evlat.
o.+laruñ 16b2, 65a15	
o.+nı 42b3	

o. 19a8, 41a10, 41a5, 41a8,	44b4, 44b4, 45a15, 45a3, 45b15, 46a8,
41a9, 42b10, 45b16, 63b13, 64a14,	46b13, 49a8
64a8	o.+a 20a3, 24a6, 42b6, 43a1,
o.+ı 5a9, 12a1, 12b1, 23b16,	43a14, 43a2, 43a9, 46b8, 46b9
41a3, 53b1, 66b4, 69b5	o.+ cıklar 11a6
o.+ılıdur 23b16, 24b15	o.+cuqlara 60b10
o.+ını 36a15, 36b2	o.+ı 20a4, 23a9, 24a5, 24a11,
o.+ıydı 45b15, 70b12	41a7, 42b17, 43a17, 45a16, 46b12
o.+um 7a5, 12b1, 12b15,	o.+ıdı 42b9
14a15, 16b15, 19a5, 24a3	o.+ıñ 23a10
o.+umla 13b5	o.+lar 15b13, 19a6
o.+undan 80a5	o.+uñ 24a9, 42a12, 43b1, 44a8,
o.+unuñ 36b8	46a12, 46b10, 46b10
oğlan: Erkek çocuk.	o.+uñdur 26b10
o. 6a3, 11a12, 12a6, 12a7,	oğtın: Vakitte.
14a4, 14b17, 15b2, 18a5, 23a11,	u. 5b10
23a12, 23b14, 24a4, 24a8, 24b15,	oğ: Yayla atılan ucu sivri ince tahta
24b6, 25b1, 26b10, 27a6, 27a7,	çubuk.
42a13, 42a16, 42a3, 42b2, 43a1,	o. 74a4
43a3, 43a4, 43b15, 43b3, 43b4, 43b7,	o.+ı 20a8, 20a9
44a10, 44a11, 44a2, 44a5, 44b3,	o.+ına 4a9

okraş: İçin için ağlamak.

o.+ı 64a2

oku-: Okumak.

o. 20a13, 29a6, 29a14, 39b15,

51b13

o.-dı 47a15, 58a1, 59b14,

60a11

o.-dum 72a15

o.-duñ 58a4

o.-ğil 29a7, 29a8

o.-madı 43b16

o.-mayaydum 72a14

o.-maz 20b2

o.-r 37b12, 49a10, 50a15

o.-rdı 47a13, 58a2, 70b14,

74a16

o.-riken 70b15, 71a2

o.-rken 71a5, 72b5

o.-rsa 80a12

o.-ya 20b8

o.-yan 63b16

o.-yanlar 80b10

o.-yanuñ 4b5

o.-yasın 41a13

o.-yub 57b13

oku-: Çağırarak, davet etmek.

o. 55a2

okud-: Okutmak.

o.-anıñ 80a13

o.-anuñ 4b6

o.-ur 20b2

okun-: Okunmak.

o.-urdu 72b12

ol: O Teklik 3.şahıs eki

o. 1b5, 1b5, 1b9, 2b1, 3a13,

3a14, 3a17, 3a4, 3a8, 3b12, 3b15, 3b7,

4a2, 4a3, 4a8, 4a10, 4b13, 5a2, 5a2,

5a6, 5a7, 5a8, 5a12, 5a16, 5b1, 5b16,

6a7, 6a11, 6a12, 6a14, 6a15, 6b1, 6b8,

7a4, 7a9, 7b1, 7b3, 7b3, 7b4, 7b6, 7b9,

8a1, 8a11, 8a6, 8a7, 8b1, 8b17, 9a14,

9a4, 9b1, 9b12, 9b15, 9b16, 9b5, 9b9,

10a10, 10a12, 10a12, 10a13, 10a14, 28a10, 28a12, 28a2, 28a4, 28a4, 28a5,
 10b1, 11a5, 11a5, 11a5, 11b8, 11b9, 28a6, 28a6, 28a7, 28a8, 28b1, 28b3,
 12a15, 12a8, 12b3, 12b4, 12b4, 12b5, 28b8, 29a11, 29a15, 29a3, 29a4, 29a6,
 12b6, 12b9, 13a10, 13a8, 13a8, 29a8, 29b4, 29b11, 29b14, 29b15,
 13b17, 13b3, 13b4, 14a3, 14b11, 29b16, 29b2, 29b2, 29b4, 29b5, 29b8,
 14b14, 14b17, 15a2, 15a2, 15a3, 30a1, 30a1, 30a3 30a5, 30a7, 30b6,
 15a6, 15a7, 15a9, 15b10, 15b10, 30b8, 30b9, 30a10, 31a16, 30a17,
 15b11, 15b2, 15b4, 15b8, 16a3, 30b12, 31a5, 31a8, 31b2, 32a10, 32a3,
 16b10, 16b14, 17a2, 17a4, 17a7, 32a3, 32a5, 32a7, 32a7, 32a8, 32b1,
 17b11, 17b11, 17b11, 17b12, 17b2, 32b5, 32b7, 33a1, 33a1, 33a10, 33a12,
 17b4, 17b7, 17b8, 18a4, 18a4, 18a6, 33a3 33a4, 33a6, 33a8, 33a8, 33b1,
 18a7, 18a7, 18a9, 18b10, 18b9, 33b10, 33b10, 33b5, 34a10, 34a16,
 19a10, 19a13, 19a4, 19a8, 19b3, 34a6, 34a6, 34b10, 34b11, 34b12,
 19b3, 19b6, 19b7, 19b9, 20a10, 34b16, 34b3, 35a12, 35a14, 35a15,
 20a10, 20a4, 20b4, 21a1, 21a1, 21a3 35a17, 35a7, 35a8, 35b1, 35b1, 35b14,
 21a3 21a8, 22a10, 22a11, 22a13, 35b4, 35b5, 35b6, 35b6, 36a9, 36b1,
 22a9, 22b10, 23a11, 23a8, 23b1, 36b11, 36b11, 36b13, 36b13, 36b14,
 23b12, 23b15, 23b15, 24a13, 24a4, 36b15, 36b4, 36b4, 36b7, 37a1, 37a12,
 24a5, 24a8, 24b4, 25a1, 25b1, 25b14, 37a12, 37a2, 37a3 38a11, 38a12, 38a15,
 26a13, 26a13, 26a9, 26b10, 26b13, 38a3, 38a8, 38b12, 38b13, 38b13,
 26b9, 27a15, 27b1, 27b3, 27b4, 28a1, 38b16, 38b17, 39a13, 40a13, 40a3,

40a4, 40a7, 40a8, 40a9, 40a9, 40a9, 48b3, 49a13, 49a7, 49a7, 49a7, 49a9,
40b10, 40b10, 40b14, 40b15, 40b16, 49b16, 50a6, 50a7, 50a14, 50a16,
40b16, 40b5, 40b6, 40b6, 40b8, 40b9, 50b15, 50b9, 51a11, 51a4, 51a4, 51a5,
41a11, 41a16, 41a5, 41b1, 41b13, 51a8, 51a9, 51b12, 51b3, 51b3, 51b6,
41b6, 41b6, 41b7, 41b7, 42a10, 42a5, 52a12, 52a12, 52a17, 52a17, 52a4,
42a6, 42a9, 42a9, 42b11, 42b17, 52a8, 52b1, 52b11, 52b11, 52b12, 52b2,
42b17, 42b4, 42b5, 42b6, 42b7, 42b7, 52b9, 53a10, 53a12, 53a3, 53a7, 53b8,
43a1, 43a10, 43a11, 43a13, 43a17, 54a10, 54a12, 54a13, 54b10, 54b11,
43a5, 43a7, 43a8, 43b10, 43b10, 55a10, 55a12, 55a15, 55a9, 55a9,
43b11, 43b12, 43b4, 43b6, 43b9, 55b11, 55b14, 55b3, 56a11, 56a2, 56b2,
44a10, 44a11, 44a11, 44a6, 44a7, 56b3, 56b3, 56b4, 56b5, 56b6, 56b7,
44a7, 44b16, 44b17, 44b2, 44b8, 56b8, 56b9, 57b13, 57b16, 57b6, 58a1,
44b9, 45a1, 45a1, 45a15, 45a15, 58a1, 58a16, 58a17, 58a8, 58b10,
45a16, 45a5, 45a5, 45a5, 45a7, 45a8, 58b12, 58b6, 58b7, 59a1, 59a10, 59a13,
45b10, 45b11, 45b12, 45b13, 45b5, 59a14, 59a4, 59a5, 59a7, 60a13, 60a14,
46a1, 46a1, 46a13, 46a3 46b1, 46b12, 60a17, 60a17, 60a2, 60a2, 60a2, 60a9,
46b13, 46b15, 46b15, 46b5, 46b5, 60b7, 60b8, 60b9, 61a15, 61a16, 61a3,
47a12, 47a14, 47a15, 47a15, 47a6, 61a9, 61a9, 61b1, 61b17, 61b7, 61b9,
47a7, 47b11, 47b11, 47b9, 48a14, 62a8, 62a9, 62b2, 62b3, 62b5, 62b7,
48a17, 48a17, 48a3 48a7, 48a9, 48a9, 63a12, 63a2, 63a3, 63a9, 63b10, 63b10,
48b1, 48b1, 48b12, 48b15, 48b2, 63b11, 63b11, 63b13, 63b13, 63b15,

63b15, 63b5, 64a16, 64a6, 64a7, 79a15, 79a6, 79a9, 80b4, 80b4, 80b8,
64b14, 64b4, 65a11, 65b3, 65b4, 80b9

66a1, 66a15, 66a2, 66a7, 66b4, o.+ari 53a15

67a12, 67a12, 67a13, 67a15, 67a3 o.+aruñ 4a5, 76a11, 77a3, 77a9

67b13, 67b14, 67b6, 67b8, 67b8, o.+da 50b15

68a1, 68a13, 68a13, 68a2, 68a7, o.+dan 60b11

68b15, 68b3, 68b4, 68b6, 68b9, o.+dur 32a7, 57b2, 57b2, 57b2,
69a14, 69b10, 69b14, 69b5, 69b7, 57b3, 58a8, 58b10, 65b5, 71a6

70a13, 70a14, 70a14, 70a17, 70a17, o.+idi 17a2

70b13, 70b15, 70b7, 70b9, 71a1, o.+iken 18a9

71a1, 71a10, 71a12, 71a15, 71a17, a.+na 3b11, 5a5, 10a1, 11b2,
71b17, 71b3, 71b3, 71b7, 72a10, 13b11, 16b1, 27b2, 28b2, 28b5, 29a1,
72a3, 72a8, 72b1, 72b5, 73a14, 30a10, 30a11, 30b6, 47b7, 49a1, 49a11,
73a17, 73a7, 73a9, 73b1, 73b14, 50b14, 58b8, 64b6, , 64b14, 69b6, 73a3,
73b14, 73b3, 73b5, 73b6, 73b6, 73b7, 75a11

74b10, 74b7, 74b9, 75a12, 75a12, a.+ni 1b1, 1b2, 1b11, 1b11, 2a7,
75a16, 75b11, 75b15, 75b16, 75b17, 2b6, 3a2, 3a9, 3a9, 3b9, 3a10, 3a16,
75b9, 76a9, 76b16, 76b9, 77b10, 4a2, 4b11, 4b13, 5a2, 5a4, 5a5, 5b3,
78a10, 78a7, 78b1, 78b15, 78b2, 5b7, 5b9, 6a10, 6a8, 6b3, 7a3, 9a12,
78b4, 78b6, 78b6, 79a12, 79a15, 10a17, 10b6, 12a2, 13b3, 14a17, 14a4,
14b10, 14b11, 15a3, 16b10, 16b4, 16b4,

17a7, 17b10, 17b10, 17b2, 18a10, 73a3, 73a6, 73b4, 73b6, 74a2, 74b5,
 18a6, 18b11, 18b2, 18b2, 20a1, 20b2, 74b5, 75a14, 75a15, 75a16, 75b11,
 22a5, 22a6, 23a12, 23a15, 23a16, 75b12, 75b14, 78a17, 78b14, 78b15,
 23b1, 23b14, 24a12, 27b5, 29a15, 79a11, 79b2, 79b2, 80a11, 80a7
 29b1, 30a6, 30a13, 30b1, 30b2, a.+nıdur 2a14
 30b10, 30b11, 31a6, 33a3, 32a4, a.+nıñ 2a17, 2b5, 3a3
 32a8, 33b5, 33b7, 34b1, 34b10, a.+nıñla 3b13
 34b14, 35a11, 35b9, 36a14, 36a16, a.+nun 12a13, 35b2, 48b2,
 36a4, 36a6, 36b5, 37a11, 37a11, 49b11
 37a17, 32a3, 38b6, 38b8, 39b14, a.+nuñ 1b3, 1b3, 2b1, 3a17, 3b4,
 39b8, 40a12, 40a2, 40a3, 41a1, 42a2, 4a12, 4a4, 4a7, 4b5, 5a3, 5a7, 5a9,
 42b14, 42b14, 43a14, 43b4, 43b9, 5a16, 5b15, 6a4, 6b3, 7b6, 9a6, 9b10,
 44b11, 45b3, 45b5, 45b7, 47a2, 47a3, 12a1, 12b14, 13b13, 14a11, 14a14,
 47a9, 47b13, 47b2, 47b4, 47b6, 15b12, 16a4, 17b4, 18a8, 18b11, 19b1,
 48a11, 48a12, 48b15, 48b15, 49b13, 19b5, 19b6, 21a2, 21b1, 21b1, 22a1,
 50a10, 50a10, 52b7, 52b8, 52b8, 24a16, 24b10, 25a13, 25b2, 26b17,
 52b9, 53a16, 54b12, 54b3, 57a12, 27a16, 27a7, 27b1, 27b2, 27b4, 27b6,
 57a2, 57a2, 58b3, 61a11, 61a8, 61a8, 28a3, 28b2, 28b6, 29b10, 29b14, 30a15,
 61b17, 62a1, 62a10, 62a11, 65b13, 30a17, 30b5, 31a10, 31a10, 31a11,
 68a5, 68b3, 68b5, 68b9, 69b14, 69b7, 31a6, 31a8, 32a2, 32a4, 32a6, 32a8,
 71a1, 71a14, 71a15, 71a16, 71a17, 32b8, 33a11, 33a12, 33a2, 33a2, 33a2,

33b1, 33b3, 33b4, 33b6, 34a16,	a.+nuñla 23b2, 78a8
34a8, 34b15, 34b6, 34b9, 34b9, 34b9,	a.+ña 2b15, 3a13, 5a7, 5a9,
34b9, 35a13, 35a13, 35a9, 35a9,	6a14, 6a15, 6a4, 7a1, 7a2, 7a9, 9a9,
35b8, 35b8, 36a13, 36b16, 36b17,	9b13, 10b6, 12a14, 12a16, 12b2, 12b8,
37a13, 37a16, 37b1, 37b14, 39a7,	14a1, 15a8, 15a9, 15b11, 15b4, 17b4,
39b9, 40a16, 41a3, 41a3, 41a8,	18a6, 18b1, 18b10, 21a5, 21b4, 21b6,
42a15, 42b1, 43b13, 43b13, 47a9,	22b10, 23a7, 23a7, 24a8, 25b2, 27a6,
47b3, 48a1, 48a5, 48a6, 48a9, 48b12,	27b1, 27b3, 27b4, 29b10, 29b12, 29b2,
49a7, 50a1, 50a11, 50b4, 51b13,	29b2, 29b5, 30a12, 30a2, 31a1, 31a13,
52b10, 52b11, 52b6, 52b6, 54a13,	31a2, 31a9, 32a2, 32b4, 35a12, 35b10,
56a1, 56a14, 56a3, 56b2, 56b8, 57a1,	36a7, 37a12, 38b7, 39b14, 41a5, 42b1,
57a11, 57a11, 57a5, 57a8, 57a9,	42b8, 43b12, 44b10, 44b10, 46a11,
57a9, 57b1, 57b3, 58a17, 58b2, 59b6,	47b5, 47b6, 48a16, 49a3, 50b15, 50b4,
60b13, 63a16, 63a4, 64b13, 67a8,	50b5, 51a1, 51a10, 52b2, 54b12, 55a7,
67b14, 67b16, 67b16, 67b9, 68b10,	55a8, 55a8, 56a2, 56a6, 56b8, 57a6,
68b12, 70a1, 70a5, 71a14, 71a8,	57b7, 58a12, 58b10, 59a4, 60b7, 61a14,
71a8, 71b16, 71b8, 72b2, 74b10,	61b3, 62b3, 64a12, 65a13, 66a10,
74b12, 75a15, 75b17, 76a12, 77b10,	66b17, 67b12, 68a8, 68b16, 68b8, 69a2,
79b6, 80a6, 80b3	71b5, 72b15, 74b6, 77b5, 78a10, 79b3,
a.+nuñçün 35b15	80a12
a.+nuñdı 78b1	a.+nı 10a4, 33a10

ol-: Olmak.

o.-a 2a4, 3a12, 3a13, 3a5,
 9a11, 9a11, 12a11, 12a11, 16b12,
 16b12, 20b5, 24b2, 25a1, 25a16,
 25a4, 25a8, 26b5, 27b7, 31a13, 32a6,
 37a15, 37a15, 37a15, 37a16, 37b3,
 37b7, 38b6, 39a4, 40a13, 41b2,
 43b12, 43b12, 45a11, 45a12, 47a6,
 47a6, 49b4, 49b5, 50a8, 52a15, 53a7,
 54a13, 57b7, 60b9, 61a7, 61b6, 62b1,
 62b8, 64b15, 65b8, 68a12, 68a16,
 69a15, 70a11, 70a9, 71b13, 74a11,
 79a10, 79a6, 79a6, 79b10, 79b11,
 79b8, 79b14, 80b10, 80b9

o.-adı 47a1

o.-alar 13b13, 65b11, 66a5

o.-am 3a8, 30a9, 48a2, 50b8,
 59a10, 75a6

o.-an 33b10, 34a7, 35a8,
 35b14, 36b15, 37a9, 56b8, 57a6,

57b7, 57b11, 73b15, 76b13, 76b14,
 77b17, 78a14

o.-anı 54b2, 54b3, 80a11

o.-anıñ 62b3

o.-anlar 32a10

o.-anları 18b1

o.-anlaruñ 77a9, 77b2

o.-ar 79a13

o.-asın 10a16, 22a8, 31a12,
 41a10, 46b2, 47a2, 47b11, 47b14,
 47b15, 47b16, 60a10, 76a1, 76a1, 76a5,
 78a8, 78b4

o.-asız 58a11, 58a11

o.-avuz 3b1, 14b3, 34b2

o.-aydı 35a3

o.-ayın 36b6, 65b13

o.-dı 1b11, 1b11, 3b16, 5a16,
 5a2, 5a9, 5b11, 5b12, 5b16, 5b2, 6a10,
 6b1, 6b1, 7a8, 8a3, 8a8, 8b7, 9b3, 10a2,
 10b13, 10b14, 10b8, 11a8, 11b12, 13a6,
 13b2, 14a10, 14a12, 15b11, 15b5, 15b9,

16a11, 17b1, 19a2, 19b1, 19b2,	o.-dışa 49b2, 67a2
20a12, 21a6, 21a8, 23a6, 23a8,	o.-diydi 71b8
23b14, 24a3, 24a13, 26b12, 27a7,	o.-du 9b1, 28a4, 28b10, 31a15,
28a5, 28a9, 28a9, 29a10, 30a7 30a10,	59b15
30a11, 31a10, 31a15, 30b10, 31b11,	o.-duğı 40a9
34b16, 35a11, 35b2, 38b13, 39a3,	o.-duğun 26b13, 58b5
39a5, 39b1, 39b3, 40a6, 40a9, 40a12,	o.-duğ 14a12, 35a1
41a14, 41a2, 41a2, 42a4, 44a5,	o.-duğda 13a4
44b14, 46a14, 46a4, 46a6, 47a16,	o.-dum 2b7, 6a10, 65a12, 66a8,
48a1, 48a15, 48a17, 49a16, 49b1,	73b11, 75a4, 78b8
51b2, 51b8, 51b8, 52b1, 54a10,	o.-duñ 30a7, 30a16, 37b10,
56a11, 56a8, 56a8, 59b13, 60a10,	38a12, 48a6, 64b9, 76a8, 76b5, 76b8,
60b16, 60b5, 62a10, 63a1, 63a1,	76b8
63a3, 66a13, 66a7, 67b12, 67b15,	o.-duñsa 48a6, 48a7
67b17, 68a2, 68b13, 69a9, 70a12,	o.-ıcağ 23a9
70a8, 71a1, 71b12, 72a4, 72a12	o.-ıncak 14a11
73b14, 74b14, 75a1, 75b14, 75b4,	o.-ıpdı 38a5
75b4, 79a3, 80b12	o.-ısar 9a9, 59b12, 59b9, 66a16,
o.-dılar 8b12, 12b3, 39b5,	66a16, 66b10, 70a6
39b6, 41b1, 43a9, 53b3, 53b4, 55b8,	o.-ıvardı 51a6, 51a7
69b16	o.-ıvardur 78a11, 79a12

o.-ma 12b5, 45b16	o.-mazdan 65a14
o.-madan 65b2	o.-mazdı 34a13
o.-madı 12a8, 24b17, 29b12, 31b9, 34a13, 49b3, 50b5, 67a4, 68b1, 69b12	o.-miş 10b9
o.-madık 4b2	o.-mişam 42b1
o.-maduğın 24a4	o.-mişdi 16a9, 31b13, 80b12
o.-malı 38b3	o.-mişdum 62b9
o.-mamışdur 6a4	o.-mişken 47b8
o.-masa 33a8, 73a10	o.-muş 23b13, 38a13, 60a4
o.-masañ 31a9	o.-muşam 2b8, 41a9, 45b17, 72a13
o.-masun 41a13	o.-muşdı 10a7, 40b9, 42b13, 68b8
o.-maya 27b4, 28a2, 74a12, 76a6, 79a15	o.-muşdur 2b4
o.-mayasın 79a17	o.-muşdurur 43b10, 49a17
o.-mayupdur 52b7	o.-muşsın 10b15
o.-mayuz 34b2	o.-muşuz 8a1
o.-maz 1b8, 1b8, 21b4, 32a2, 32a8, 34b3, 49a12, 57a7, 74a6, 78b14, 79a12	o.-sa 22a11, 22a6, 34a6, 37a7, 43a6, 48a14, 49b14, 49b4, 52b3, 55a4, 57b1, 66a1, 67b5, 76a16
o.-mazam 28b6	o.-saydı 14a1

o.-sun 4a14, 4a16, 7b5, 10b6, 14a16, 14a9, 14b5, 16a10, 19a10, 19b2, 19b2, 31a1, 31b13, 32b8, 38b15, 41b3, 45b8, 48b17, 48b17, 51a14, 53a3, 57b1, 58a6, 58b4, 59a7, 60a2, 60a2, 60b15, 60b8, 61a11, 62a2, 62b7, 66a15, 66a15, 66a2, 66a3, 67a8, 71b15, 72a2, 80a9, 80a9	o.-unca 7a7, 15b5, 23b2, 25b4, 42b5
o.-ub 9a13, 36b3, 39b4, 55a10, 56b4, 62b7, 66b15, 66b15, 71b11, 71b5	o.-unmaz 37a12
o.-ubdı 17b9, 28a11, 56b6	o.-ur 1b9, 1b9, 4a10, 9b12, 14a8, 17b1, 21a7, 21b4, 30a1, 37a14, 42a5, 42a8, 48a15, 48b5, 48b9, 62a12, 62a12, 62a13, 62a14, 62b1, 62b2, 62b3, 62b4, 62b5, 66b13, 71a8, 76a16, 78a11, 78b2, 79a11, 79b1, 79b1, 79b2, 80a1
o.-ubdur 2a15, 2a15, 6a5, 21a1, 28a2, 28b6, 30a10, 35b13, 35b13, 40b5, 43b5, 44b4, 56a1, 76b13, 76b13	o.-uram 41a15, 72a8
o.-uben 14b7, 40b14, 74a1	o.-urdu 3b8, 3b8, 5b1, 10a13, 14a1, 14a2, 14a2, 32b5, 34a10, 34a3, 38a6, 51a10, 70b14
o.-ubsun 76b6	o.-uriseñ 13a5
o.-ucağ 78b5	o.-urlar 9b14
o.-uñ 19a4	o.-ursa 7b7, 34a12, 37b8, 58b15, 76b15
	o.-ursız 36b5
	o.-ursun 11b10, 39a15, 76b2
	oldur-: Olmasını sağlamak.
	o. 5a15, 28a4, 29a9, 29a9, 34a17

- olñ-**: Olunmak.
o.-an 53b2
- olmak**: Olmak.
o. 35b11, 78a14
o.+dan 79b7
- ol dem**: O zaman.
o. 28b10, 40b13, 50b5, 50b9,
51a3, 52a15, 55b4
- on**: Dokuzdan sonra gelen sayı.
o. 9b4, 26b17, 31b15, 39b15,
39b15, 39b15, 39b15, 40a7, 41a11,
41a5, 41b16, 41b8, 41b8, 42a11,
42b11, 42b3, 43a3, 45b13, 46a1,
46b5, 71a5
o.+dan 75a17
o.+ını 52a5
o.+unı 52a10, 52a7, 52a8
- oñat**: Doğru, uygun, mükemmel.
o. 66b6, 68b7, 70b11, 70b12,
75a13
- oñul-**: Şifa bulmak.
- o.-mamışdı 71b8
o.-maz 74a6
- orta**: Bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.
o. 45a15, 72b8
o.+da 23b6, 69b17, 76a9
o.+larında 48b5
o.+ya 49a11
- oruç**: Allāh'a ibadet amacıyla yeme, içme v.b. şeylerden belli bir süre veya biçimlerde kendini alıkoyma.
o. 79a1
o.+uñ 79a1
- ‘oşmān (Ar.)**: Dört halifeden birisi.
o. 31b16, 54b12, 54b14, 54b8,
55a2, 55a3, 55a5, 61b15, 69a12
- ot**: Toprak üstündeki bölümleri odunlaşmayı yumuşak kalan, ilkbaharda bitip bir iki mevsim sonra kuruyan küçük bitkiler.

o. 10a9, 10b17

o.-uñ 62a5

o.+cağazlar 75a2

o.-ur 21a4, 23b13, 39a5, 40b11,

o.+dan 37a1

46b15

otla-: Otlamak.

o.-urdu 23b12, 34a6, 45a14,

o.-yam 75a1

52b16

otlamak: Hayvanın dolaşarak yerdeki

o.-uriken 23a16

ot, çimen, yaprak vb. şeyleri yemeksi,

o.-urlar 14b13, 40b12

yayılmak.

oy-: Oymak.

o.+a 10a9, 10b13

o. 43a13

o.+dan 10b17

o.-dı 46b4

otur-: Oturmak.

o.-dılar 43b13

o. 12b10

Ö

o.-dı 12a13, 12b11, 17a10,

17b2, 17b2, 17b7, 19b4, 25b5, 26b9,

38b12, 38b14, 41b5

o.-dılar 53a2, 55a14, 69b8

öde-: Ödemek.

ö.-yelüm 61a6

ö.-yeyin 61a8

o.-duñ 18a2, 27a1

ödemek: Ödemek.

ö. 61a8

o.-mañ 19a6

öğren-: Öğrenmek.

o.-mışdı 17b11

ö.-e 21a7, 21b6

o.-sa 34a5

öğret-: Öğretmek.

o.-ub 77b15

ö. 203, 20b1

ö.-mege 20b1	ö.-ecek 42a8
öğüd-: Öğütmek, ezmek, çiğnemek.	ö.-me 11a2
ö.-ürdi 72b10	ö.-meden 41b7
öğüñ: Vakit, zaman.	ö.-mezden 65b7
ö.+i 49b2	ö.-mişce 37b13
öğüş: Övme, methetme.	ö.-müş 57b11, 78a5
ö.+dür 74a13	ö.-sem 34a2
öğüt: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat.	ö.-üm 43b5, 63b5, 79b3
ö. 40a8, 47b7	ö.-ümden 64a13
ö.+e 12a16	öldür-: Öldürmek.
öksüz: Hem anası hem de babası ölmüş olan.	ö.-e 26a2
ö. 59b12, 63b13	ö.-eler 25b13
öl-: Ölmek.	ö.-elüm 24a12, 25b11
ö.-di 46a3	ö.-mesün 25b11
ö.-düğüm 26a17	ö.-üñ 25b12
ö.-düğünden 35a11	ö.-ürsün 2a1
ö.-em 66b2	öldürt-: Öldürmek.
ö.-enler 77a13	ö.-me 26a16
	ölü: Hayatı sona ermiş olan, artık yaşamıyor olan.
	ö. 33b11

‘ ömer (Ar.): Adaleti ile bilinen ilk	ö.+ üñce 59b11
dört halifeden birisidir.	ö.+ünde 26b9, 40b14, 41b8,
ö. 31b17, 40a6, 61b15, 69a11,	71a5
74b4, 74b5	ö.+ünden 74b9
ö.+de 40a9	öñce: Önce, ilk.
‘ ömr (Ar.): Ömür, yaşam.	ö. 11b13
ö. 41a1, 41a2, 41a2, 76a6	öncü: Lider.
ö.+e 28a1	ö.+sinde 78b7
ö.+i 5a7, 11a3, 16a12, 24b12,	öp-: Öpmek.
40b5, 52b4, 56a8, 76a7, 78b7, 79b4	ö.-di 12a3, 26a10, 62a14
ö.+ini 40b5	ö.-er 62a12
ö.+üm 11a2, 37a7	ö.-erlerdi 63a4
ö.+üñ 7b7, 76b4	ö.-tü 13b6
öñ: Ön.	ö.-üp 45a1, 46b14, 62b6
ö. 65b4, 75a7	öpüş-: Öpüşmek.
ö.+din 65b10, 65b14, 65b14	ö.-üb 49a16
ö.+e 11b13	ör-: Örmek.
ö.+idi 58a17	ö.-di 18b4
ö.+ine 38b14	ört-: Örtmek.
ö.+lerine 38b12, 38b9, 66a4	ö. 29a11
ö+ün 31a14	ö.-dü 45b7

ö.-meyeler 79b12

ö.-ñ 29b16

örtü: Örtmek için kullanılan şey.

ö.+sün 45b5

örü: Kalkmak.

ö. 15a2, 25b7, 38b11, 46b13,

50b1, 62a11, 63b3, 64a14, 69b11,

73a1

öyle: Onun gibi olan, ona benzer.

ö. 18b10

öz: Kendi.

ö. 32b6, 33b7

ö.+i 41a4

ö.+idür 48b11

ö.+ine 10b10, 10b2, 40b17

ö.+ini 29b13, 33b12, 36a1,

36b14, 60a13

ö.+iñi 27b3, 47a1

ö.+ünden 30b12, 75b9

ö.+üni 68b6

ö.+üñ 54a15

ö.+üñe 36a12, 75b15

özen: Bir işin elden geldiğince iyi

olmasına çabalama, özenme, itina,

ihtimam.

ö.+sün 47b12

özge: Başka.

ö. 2b14, 77b12

özür (Ar.): Af dilemek.

ö. 34a10

P

pādişāh (Far.): Hükümdar.

p. 74b13

p.+ı 42a6, 42b5, 45b11, 61a2

p.+lar 61a2

p.+um 68b1, 72a15, 78b12

p.+uñ 32a5

pāk (Far.): Temiz.

p. 2b11, 24b14, 25a12, 40a4,

44b1, 45a5, 47b8, 54b6

p.+am 23a14, 24b14, 27a14

p.+ı 13a9

p.+ım 24b7	perī (Far.): Cinlerin çok güzel ve alımlı
panbuḡ: Pamuk.	olarak farz edilen dişilerine verilen bir
p.+ını 37b4	ad.
pāre (Far.): Parça.	p.+sin 28b2
p. 16b5, 23a15, 23a15, 23a17,	pervāz (Far.): Uçma, uçuş
24b8, 24b8, 69b8	p. 29a3 69a1
p.+ler 74a10	perver (Far.): "Besleyen, besleyici,
pas: Pas. Pas haline gelmek.	büyüten, yetiştiren,yetiştirici, koruyan,
p. 63b16	terbiye eden" mânâlı birleşik kelimeler
pay: Birden fazla kişi arasında	yapar.
bölüşülmüş bir bütünden, bu kişilerin	p.+desidür 9b8
her birine düşen bölüm, hisse.	perverdigār (Far.): "Besleyici, terbiye
p. 78a8	edici, rızıklandırıcı" Allâh.
p.+a 3b8, 9b15	p.+a 2b10
penâh (Far.): Sığınma, sığınacak yer.	pes (Far.): Ard, arka, geri.
p.+ı 54b1, 78b11	p. 1b10, 3a13, 4b1, 5a14, 5a5,
per (Far.): Kanat.	5a7, 5b12, 5b13, 6a12, 6a15, 6a5, 8a8,
p. 65a11, 65b1, 66b17	9a3, 9a8, 9b1, 9b13, 9b13, 9b3, 12b11,
perde (Far.): Kapı, pencere gibi	12b3, 13b1, 13b15, 14a3, 16b10, 16b12,
yerlere asılan örtü.	16b13, 17a10, 17a4, 17b11, 18b4, 19a8,
p. 77b14	20a10, 20a12, 20b1, 20b4, 20b5, 22a13,

22b10, 22b9, 23a17, 23b5, 24b7,
 25b14, 25b9, 27b3, 28b10, 28b8,
 29a2, 29a3, 29b5, 30a10, 30a11,
 30b14, 30b8, 31b11, 31b16, 31b17,
 31b3, 32a9, 33a6, 33a7, 33b1, 33b2,
 35a1, 35a14, 35b12, 35b7, 36a6,
 36b14, 36b4, 37a16, 37a2, 37b10,
 37b8, 38a5, 38a9, 38b6, 39a5, 39b5,
 40a7, 40b14, 41a2, 42b16, 43a17,
 43a7, 45a7, 47a14, 47b13, 47b17,
 47b2, 47b4, 48a2, 48b12, 49a11,
 49a14, 49a14, 49a15, 49a16, 49b1,
 49b13, 49b16, 49b17, 49b7, 50b14,
 50b16, 50b8, 50b9, 51a12, 51a17,
 51a5, 51b3, 51b7, 52a15, 52a5,
 52b10, 52b8, 53a10, 53b1, 54b11,
 55a10, 55a17, 55b3, 55b9, 56a11,
 56a7, 56b4, 57b15, 57b7, 58a16,
 58a8, 58b1, 58b12, 58b16, 58b17,
 58b6, 59a13, 60a10, 60b11, 60b5,
 61a9, 62a7, 62b11, 63a3, 63a9, 63b6,

65b10, 65b10, 65b2, 65b7, 66a4, 66b13,
 66b17, 67a13, 67a14, 67a15, 68a4,
 68a5, 68b5, 69a5, 69b13, 69b16, 71a5,
 71a5, 71b1, 73a13, 73b14, 74a4, 75b15,
 75b7, 76a3, 76a6, 78a11, 78a11, 79a10,
 79b2

peşimān (Far.): Pişman.

p. 40b14, 66a1, 73b11

peygamber (Far.): Allāh tarafından
 haber getiren.

p. 32b8, 50a10, 58a9

p.+i 38a1

pīç (Far.): Büklüm, kıvrım, dolaşık.

p. 33b8, 66b16

pīr (Far.): Yaşlı, ihtiyar.

p. 7a5, 7b4, 21a8, 24a12, 24b2,

24b9, 29b1, 29b4, 38b2, 61a11, 62b7,
 62b9, 63a1, 63a3

p.+e 61b9

p.+ini 48a3

p.+ler 43a10, 46a7

p.+ün 29b2

pire: Pireler takımından, insanın ve bazı hayvanların kanını emerek yaşayan, iyi sıçradığı için kolay yakalanamayan, küçük, asalak böcek.

p. 38a5

pīše (Far.): Meslek, iş, alışkanlık, huy.

p. 40a12

put: Put.

p. 43b12, 43b12

p.+lar 6b6, 13a4, 43b8, 46b1

p.+lara 46b1

p.+ları 31a3

pür (Far.): Farsça dolu manası veren ön ek.

p. 32b2, 41a14, 70a17, 73b2, 79b15, 80a10

pür- nūr (Far-Ar.): Nur dolu.

p.- 62b4

püryān (Far.): Tandırda pişirilen kebab.

p. 38b4, 69a17, 70a8, 70b5

püser (Far.): Erkek evlat.

p. 32b2

püsbütün: Büsbütün.

p. 38b4

R

rabb (Ar.): Efendi, sahip.

r. 1b10, 2a14, 2b8, 2b15, 3b2, 4b5, 4b8, 5b7, 8a1, 53a15, 53b5, 53b6.ne, 54b2, 54b2, 54b4, 55b10, 56a14, 56b1, 57a4, 60b3, 72a17, 76b16, 77b3, 78a17, 78b12, 78b4, 80a, 80a11, 80b7

r.+i 68a17

r.+üm 65a7

r.+üme 28b6, 52a5, 59a14

r.+ün 29a6, 29a7, 29a8, 29a14,

52a1, 52a1

rabbülā' lā (Ar.): Kainatın efendisi, Allāh (c.c.).

r. 51a11, 58a12	raḥm (Ar.): Acıma, esirgeme, koruma.
rağbet (Ar.): İstekle karşılama.	r. 28a3
r. 19a7	r.+e 27a6
rağıb (Ar.): İstekli, istekleyen, rağbet eden.	raḥmān (Ar.): Dünyada her canlıya, mü'min, kafir ayırt etmeksizin herkese merhamet eden Allāh.
r. 30a7	r. 38b12
rāh (Far.): Tutulan yol.	r.+ı 80a8
r. 28b4, 35b4, 36b7, 41b4, 43a1, 44b7, 45a6, 46a3, 52b2, 55a13, 73b10, 73b15, 73b15, 78a10	r.+uñ 21b3
r.+a 31b5	raḥmet (Ar.): Acıma, esirgeme, koruma.
r.+ı 1b4, 48b3, 74a8	r. 4a14, 4b9, 19a7, 19b2, 35a5, 47b16, 53a12, 55b17, 57b7, 60b10, 63a9, 63b15, 66b12, 77b7, 78b13, 79b17
r.+um 51b10, 68b1, 72a15	r.+i 4b3, 26a15
r.+uñ 71a6	r.+inden 22a2, 55b3
rāḥat (Ar.): Üzüntüsüz, tasasız, kedersiz bir halde bulunma.	r.+iñden 78b12
r. 6a10, 9a9, 29b12, 36a5, 60b5	r.+iñi 4b7
rāhib (Ar.): Evlenmez papaz.	r.+ün 2b9
r. 31a2, 30b5, 31b9	

raḥīm (Ar.): Merhametli, esirgeyen, bağışlayan.

r. 21b4, 52b9

r.+den 79b17

r.+dür 49b8

r.+sin 79b16, 79b16

raḥmete'n lil 'ālemīn (Ar.): Alemlere rahmet olan.

r. 5a2, 8a10, 9b1, 30a8, 31a4,

60b11

r.+dür 9a1

r+sin 26a1, 44a17

raḥam (Ar.): Yazı yazma. Yazı ile işaret. Matematikte sayıları göstermek için kullanılan işaretlerden her biri.

Nicelik, miktar.

r. 17a4

rāvī (Ar.): Rivayet eden.

r. 70b12

rāy (Ar.): Rey, fikir, oy.

r.+a 12a15

ravza (Ar.): Ağacı, çayırı, çimeni bol olan yer, bahçe.

r.+ya 73b6

rāz (Far.): Sır.

r. 49b2

rāzī (Ar.): Razı. Uygun bulan, benimseyen, isteyen, kabul eden.

r. 23a6, 50b9, 51b15, 52a15,

53a3, 58a6, 59a7, 60b8

redd (Ar.): Geri çevirme.

r. 2a5, 2b13, 22a1, 28a1

r.+i 19a5, 78a17

reh-ber (Far.): Yol gösterici, kılavuz.

r. 3a16, 4b8, 34a17, 34b1

r.+i 38a2, 71a6

rek'at (Ar.): Namazda bir kıyam (ayakta durma), bir rüku (ayakta iken eğilme) ve iki sücud (yere kapanma) dan ibaret hareket.

r. 40b16, 51a3

remz (Ar.): İşaret, işaretle anlatma.

r. 44b10	r.+i 8a6, 17a8, 32a7, 41a9,
renc-i miḥnet (Ar.): Eziyet, sıkıntı	45b17, 54b9, 55a2, 55a4, 55a6, 55a7
çekmek.	r.+ine 53b8
r.-i 48b17	r.+ini 41a12
resm (Ar.): Yazma, çizme, desen.	r.+isin 45b9
r.+e 68a17	r.+ü 55a12
resūl (Ar.): Elçi, peygamber.	r.+ün 7b7, 17a7, 17b6, 21b5,
r. 29b11, 35b11, 40b14,	26a13, 26a13, 39b11, 40b13, 43a8,
42b16, 42b8, 43a14, 43a2, 43a5,	45a1, 46b14, 53a2, 58a17, 58b17,
43a6, 44a14, 44b17, 44b5, 45a14,	60a12, 61b12, 63a16, 70b16, 72b17,
45b6, 53a6, 55a11, 55b12, 58a3,	73a2, 73b13, 73b4, 74b16, 75a3
59b4, 60a9, 67b11, 72a1, 74b11,	r.+üñdür 73b10
74b5, 74b5	resūl-ı ḥaḳ (Ar.): Allāh'ın resūlü.
r.+i 19b3, 67a6	r.-ı 9b2
r.+dan 60a3	resūl'ullah (Ar.): Hz. Muhammed
r.+den 6b1, 35b7	(s.a.v.).
r.+e 5a10, 31b1, 36b1, 41a16,	r. 29b4, 44a15, 46b10, 60a4,
42b7, 44a13, 44b17, 53a1, 54a1,	61a4, 61b12, 63b5, 64b10 67a2, 72b13,
54a13, 55a10, 55b12	74b8, 79a11
r.+em 31b4, 35b6	r.+a 36a2, 65b2
	r.+ı 61b16, 61b6, 61b7, 63b2

rev-ḥaḩ (Ar.): Hakka yürüyen.

r. 8a5

revā (Far.): Yakışır, uygun, yerinde.

r. 3b11, 14b2, 20b6, 20b8,

75a11

r.+dur 4b1, 14b3

r.+sı 14a14, 14a14

r.+sından 20b5

revān (Ar.): Yürüyen, giden, akan, su gibi akıp giden.

r. 6b3, 6b9, 7a8, 7b2, 62b7

r.+ı 68b5

r.+lar 47b13

revāne (Far.): Giden, yürüyen.

r. 12b3

rızā (Ar.): Hoşnutluk, memnunluk.

r.+ña 57a2

r.+ñı 3b2, 4b13, 4b13, 28a1,

54b4

r.+sından 22a2

rızḩ (Ar.): Azık, yiyecek içecek şey.

Allāh'ın herkese bahşettiği nimet.

r. 58a12

r.+ını 11b1

rızvān (Ar.): Cennet'in kapıcısı olan büyük melek.

r.+ıla 8b14

ridā (Ar.): Belden yukarı örtülen örtü.

Hırka. Dervişlerin omuzlarına attıkları post.

r.+lar 41b9

r.+sını 45b5, 45b7

riḩḩat (Ar.): Rakiklik, yufkalık, incelik.

Merhamet, acıma.

r. 26a12

rivāyet (Ar.): Söylenti, bir haber, söz veya hadisenin hikayesi.

r. 10b12, 38a14, 39b10

rū (Far.): Yüz, çehre.

r. 3b11, 10b15, 13b4, 39a13,

43a17, 44a9

rūḥ (Ar.): Can, nefes.

r. 52a5, 56b7

r. 30a8

r.+ı 7a1, 40a15, 51b1, 59a9,

67a3, 68b5, 69a1, 75b17

r.+ına 4a7, 9a15, 11b17, 22a3,

32b8, 35b3, 37b1, 38a11, 39b9,

40a16, 47a7, 50a11, 52b13, 59b2,

63a6, 68b10, 74a9, 76a2

r.+ıñı 58b11, 59a12, 64b1,

64b5

rūḥ-ı pāk (Ar.): Temiz ruhlu.

r. 54b6

ruhbān (Ar.): Evlenmeyen papazlar.

r. 5b1

r.+a 10b4

rūz (Far.): Gün.

r.+ı 41b3, 52b9

rūz-ı maḥşer (Far.-Ar.): Maḥşer

gününde.

r.+de 32b8

rūcū' (Ar.): Dönme geri dönme.

rūkbān (Ar.): Binenler, binmişler.

r. 2a10

rūkn (Ar.): Bir şeyin en sağlam tarafı,
temel direği.

r.+i 6b5

rüşvet (Ar.): Vazifeli bir kimsenin

elindeki imkanları para veya mal

karşılığında kötüye kullanması.

r.+le 79a14

rüşvetlü (Ar.): Rüşvet ile yapılan.

r. 79a14

rüşvetsiz (Ar.): Rüşvet içermeyen.

r. 79a15

S

sa' ādet (Ar.): Mutluluk.

s. 13a2, 35a7, 62b3, 63a5, 66a12

s.+dür 11a9, 13b9, 15b9

s.+le 1410

s.+ler 10b6, 10b9

s.+siz 62a12

s.+ũñ 13a1	şaç- : Saçmak. Ortaliğa dağıtmak.
sā'at (Ar.) : Saat.	s.-a 45b3
s. 14a2, 52b1, 60b16, 65b10,	s.-ardı 35a13
65b16, 66b11	s.-arları 35a12
s.+de 41a17, 45b12, 65b12	s.-ayın 37b5
şabāḥ (Ar.) : Sabah.	s.-dı 64b12
s. 10b3, 25a5, 25a8, 25b4,	s.-dılar 69b7
42b5, 75b14, 77b7	şaçıl- : Saçılmak.
şabr (Ar.) : Sabır.	s.-a 37b7
s. 25a5, 34a11, 44b5, 59a14,	şaçu : Bazı düğün ve şenliklerde ortaya
64b6	saçılması âdet olan inci, maden para,
s. 59a14	şeker, hububat gibi şeyler.
s.+ımuz 73a16	s.+lar 64b12
s.+ı 36a13	sādāt-ı ka'be : Ka'be'nin ileri gelenleri.
s.+ın 36a11	s. 24a10
s.+ını 34b15, 34b9	sādāt-ı Mekke : Mekke'nin ileri
s.+larıñdan 77a6	gelenleri.
sācid (Ar.) : Secde eden.	s. 25b10
s. 39b5	şadef (Ar.) : İnci kabuğu.
şaç : Baş derisini kaplayan kıllar.	s. 6a5, 68b12, 72b8
s.+ın 30a5	s.+den 8b16, 9b1

şādık (Ar.): Doğru, gerçek.

s. 26b11, 31a2, 73b15

s.+idi 70b13

s.+lar 3a8, 3a9

s.+ları 4a3, 80b3

s.+larımı 46b17

şādıku'l kavī (Ar.): Doğru sözlü.

s. 26b11

şādıku'l-va' dūl (Ar.): Sözünde duran.

s. 44a17

şadr (Ar.): Göğüs. Her şeyin ön, başı.

s.+e 17a10, 17b11, 17b5, 27a1

s.+ımı 16b1

s.+ını 15b12

s.+ini 67a7

s.+üm 16b3

şagā'ir: Küçük günahlar.

s. 51b14

şāf (Ar.): Temiz, halis.

s. 66b15, 66b15, 66b15,

69b11, 69b12

şaf-ı ni' āl (Ar.): Ayakkabıların dizildiği

sıra, papuçluk; meclisin en aşağı yeri.

s.18a5

şafā (Ar.): Gönül şenliği.

s. 6b8, 17a6, 37b14, 48a5, 54b6,

71b15, 77a6

s.+da 47b15

s.+dan 4a16, 68a1

s.+dur 73b2

s.+lar 36a8, 48a8

s.+m 10b7

s.+muz 36b3

s.+ñuz 36b6

s.+sı 48a1

s.+sından 20b6, 21b4

s.+ya 30b6, 41b16, 75b17

s.+yı 48a11, 70b6, 78a16

s.+yla 6b7

şāfi (Ar.): Temiz, saf.

s. 12b16

s.+sin 19a1

şāf lık: Saflık, temizlik.

s.ma 10a13

şāğ: Sağ taraf.

s. 13b4, 14a2, 14a2, 17a8,

43b1, 46b12, 66b16, 74a12

s.+a 31b1

s.+ma 36b11, 36a16

s.+iken 35a10

s.+isen 47b11

s.+umdan 50b13, 51a4

s.+uñdan 51a6

şāğ-: Sağmak.

s.-andan 66b16

s.-mañ 66b16

şāğır: İşitme duyusundan yoksun

olan.

s. 63b10

şāğış-: Saymak.

s.-mca 37a7

şāğu: Ağıt.

s.+sız 66b16

şahā (Ar.): Cömertlik el açıklığı.

s. 41b13

şahāb (Ar.): Sahipler.

s. 62b2

s.+e 61b14

s.+ı 33a5

şahābe (Ar.): Sahipler, sahip çıkanlar.

s. 46b7

şāhib (Ar.): Sahip.

s. 6b8, 13a3, 13b5, 15a2, 41a4

s.+i 29b17

s.+din 23b12

şāhib-ī cemāl (Ar.): Güzel, yakışıklı

kimse.

s. 7b3, 19b3, 19b6

şāhib-i hāl: Durum sahibi.

s. 37b12

şāhib-ī kemāl (Ar.): Olgunluk sahibi.

s. 20a1

şahrā (Ar.): Kır, ova, çöl.

s. 14b2

s.+lar 14b6	s. 77a14, 80a7
sa'ī (Ar.): Çalışan, hızlı yürüyen.	s.-dı 37a2, 51a11, 51a5, 51a6
s. 52b12, 52b15	s.-dum 40a2
sā'id (Ar.): Yukarı çıkan, yükselen.	s.-r 35a17
s.+e 12a16	s.-sun 73a13
şā'im (Ar.): Oruçlu.	s.-yub 27b4, 57b5
s. 47a6, 53b2, 72a12	şal: Yamaç, yan.
şakal: Yetişkin erkeklerde yanak ve	s.+ına 29a16
alt çenede çıkan kılların tümü.	sāl (Ar.): Yıl.
s.+uñuz 42a17	s. 19b2, 42a6
şakallu: Sakalı olan.	şalāt (Ar.): Namaz.
s. 43a10, 46a7	s.+ıla 46a15
şakam (Ar.): Hastalık, illet.	şalavāt (Ar.): Namazlar. Hz.
s.17b2	Muhammed'e ve onun soyundan
şakın-: Sakınmak.	gelenlere okunan dua.
s.- 15a5, 31a5, 76b11	s. 1b2, 5a10, 5a5, 5b14, 6a16,
s.-ğil 67b11, 68b7	6b4, 9a14, 9b5, 10a1, 10a5, 10b1, 10b4,
s.-uñ 14b11, 58a11, 66b6	11b16, 11b6, 12b7, 15a9, 19b6, 22a8,
sākin (Ar.): Hareketsiz olan.	35b3, 40b3, 40b17, 44b6, 45a12, 46b15,
s. 50b5	46b2, 46b7, 47a12, 47a5, 50a7, 54a11,
şakla-: Saklamak.	54b6, 59b1, 63a6, 66a10, 66b12, 68b9,

69b13, 70b1, 70b1, 70b3, 70b6, 74a8,
74a14, 76a1

s.+1 40a15

s.+1la 22a3, 32b8, 38a11, 57a3

şalb (Ar.): Asma.

s. 26b10

sāmīr (Ar.): Gece Toplantıları.

s.+miş 10b2

şan-: Sanmak. Öyle olduğunu
düşünmek.

s.-asın 40b9, 76a11

s.-ayduñ 42b9, 70a14

s.-duñ 48a10

s.-ma 33b7, 39a11, 62a1, 79b9

s.-mağıl 68b7, 79b4

s.-u 37b4

s.-ular 76b4

s.-urlar 60a6, 79b4

s.-ursın 76b4, 76b8

şanu: Sanı. Fikir, düşünce.

s.+ları 78a6

şanuk: Sanık. Suçlu olduğu sanılarak
mahkemeye sevk edilmiş kimse.

s. 26a17

şap-: Sapmak.

s.-avuz 39a11

şarar-: Sararmak.

s.-dı 28b1, 39a3

s.-miş 16a11

s.-ub 74a11

sarāy (Far.): Saray.

s. 42a7

s.-iñ 40b15

s.+ını 56b3

şarf (Ar.): Harcama, masraf etme, gider.

Para bozma. Çevirme, döndürme.

Değişme.

s. 76a7, 76a7

sarhoş: Sarhoş.

s. 27a5

şaru: Sarı renk.

s. 24a11, 27a7

s.+dur 23a12, 24a7	s.+ñde 14a12
s.+idi 24a9	şaymak: Saymak.
şat-: Satmak.	s.+dur 54b12
s.-arsın 76a15	sebağ (Ar.): Ders.
s.-un 37b9, 38b4, 45b13	s. 20a9
şataş-: Sataşmak.	sebeb (Ar.): Sebep, neden.
s.-dı 25a9	s. 8b7, 8b8, 42a4, 58a3, 80b8
şatdur-: Sattırmak.	sebî (Ar.): Sabit.
s.-ursın 2a6	s. 71a5
şatıl-: Satılmak.	secde (Ar.): Namazda alını, el ayalarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere dayamaktan ibaret ibâdet vaziyeti.
s.-dı 26b16	s. 6a13, 6a15, 6b1, 6b2, 6b3,
s.-urken 3b7	18a8
s.-madı 26b15	s.+ye 54a3
şavt (Ar.): Ses, seda, bağırma, çığlık.	sedd (Ar.): Kapama.
s. 6b6, 34a13	s. 35b2
s.+ile 60a15	sefer (Ar.): Yolculuk.
şay-: Saymak.	s. 26b14, 35b4, 44b8, 56a11,
s. 33b3	56a9, 58a16, 71b7
s.-ardı 54b12	s.+den 23a4
s.-mayu 11a5	
saye (Far.): Aracılık.	

segird- :Koşmak.	olmama, zevalsizlik. [Allâh adlarından biri]. Aşinalık, bildik. Selâm, esenleme.
s.-üb 29a17, 36b1, 62a11,	
73a1	s. 1b3, 6b5, 17a8, 22a3, 29a1,
s.-üm 16a8	30a2, 30b7, 32b8, 36b13, 38a11, 45a7,
sehâb (Ar.) : Bulut.	45b4, 45b8, 46b13, 53b8, 54a1, 57a3,
s. 37b2	59a5, 59a6, 71b4, 72a2, 75b2
sahâvet (Ar.) : Cömertlik, el açıklığı.	s.+1 3b3, 4a7, 4b14, 9a15,
s. 45b14	11b17, 17a3, 23b8, 37b1, 39b9, 40a16,
sheher (Ar.) : Tan yeri ağarmadan biraz	41b12, 46a15, 46a9, 46a9, 47a7, 50a11,
önceki vakit.	50a11, 51b1, 52b13, 54b5, 57b8, 59a7,
s. 77a5, 77a15	59b2, 63a8, 66a11, 68b10, 70b2, 72a3,
sehv (Ar.) : Yanlış.	74a9, 76a2
s. 21b6	s.+ın 45a8, 45a8, 64a16, 65a16,
sekiz : Yediden sonra gelen rakam.	74b10
s. 71a3, 80b11	s.+ını 64a15
s.+in 71a4	s.+um 58b8, 61b9, 63a13, 65a13
seksen : Yetmiş dokuzdan sonra gelen	selâmet (Ar.) : Salimlik, eminlik, korku
sayı.	ve endişeden uzak olma.
s. 80b11	s. 22a10, 54a9, 57b7
selâm (Ar.) : Barış, rahatlık. Sonu iyi	s.+1 33b9, 72a1
ve hayırlı çıkma. Fanî, gelip geçici	selîm (Ar.) : Sağlam, kusursuz, doğru.

s. 40b6	11a17, 11a7, 12b10, 13a5, 13b11, 14a4,
selmān: Selman. Özel isim.	15a4, 15a7, 15a9, 15b11, 15b7, 17a9,
s. 2a3, 71b10, 71b10, 71b11,	18a1, 18a1, 18a10, 18a5, 18a9, 19a10,
71b16, 71b6, 72b17, 73a1, 73a13,	19a12, 20a13, 20a9, 20b1, 20b6, 20b7,
73a2, 73a4, 73a6, 73a7	21a1, 21a2, 21a9, 21b2, 21b5, 22a8,
s.+a 72b17, 73a6	22b8, 23a13, 24a14, 24a17, 24a17,
s.+ı 71b3	24a4, 24b1, 24b17, 25a16, 25a7, 25a7,
s.+ıla 71b17	25b15, 25b17, 26a1, 26a16, 26a3, 26a8,
semā (Ar.): Gözyüzü.	26b12, 26b13, 26b17, 27a3, 27a6,
s.+sından 33a5, 37b2	27a10, 28a3, 29a16, 29a7, 29a8, 29b4,
s.+ya 65a12	29b5, 29b8, 30a13, 30a13, 30a15, 30a6,
semer: At, eşek, katır vb. hayvanların	30b11, 30b11, 31a12, 31a9, 32b1, 33a6,
sırtına yerleştirilen, üzerine yük	35a5, 35a5, 36a13, 36a13, 37b14, 38a9,
bağlanan veya binilen, iskeleti	38a12, 38b17, 39a12, 39a9, 39b15,
ağaçtan araç.	39b7, 40a14, 40a14, 40b1, 40b17,
e.+de 40a9	41a10, 41a10, 41a15, 41a16, 41a8,
e.+i 38a7	42a14, 42a14, 42a3, 43a2, 44a17,
sen: Teklik ikinci kişiyi gösteren söz.	44a17, 44a2, 44a3, 44a3, 44b6, 44b9,
s. 1b4, 1b12, 1b12, 1b13,	45a2, 45a4, 45a4, 45b12, 45b9, 47a12,
1b13, 2a10, 3b7, 3b13, 3b13, 6a16,	47b11, 48a11, 48a13, 48a2, 48b15,
6b1, 7b6, 7b9, 8b6, 10b15, 11a17,	48b16, 49b13, 50b14, 51a10, 51b3,

51b3, 51b5, 52a11, 53b4, 54a11,	23a2, 24b1, 24b2, 25a14, 25a16, 25b3,
54a15, 54a2, 54a2, 54b13, 55b15,	27a14, 29a16, 31a13, 31b10, 30b11,
56a14, 55a17, 56a3, 57a2, 57a4,	31b7, 31b8, 32b7, 32b7, 32b8, 33a3,
57b4, 59a11, 59a14, 59a6, 59b1,	33a6, 34b4, 35a9, 35b11, 35b11, 37b5,
59b6, 60a1, 61a12, 61a3, 61b10,	38a14, 38b15, 39a1, 39a16, 39b7,
61b8, 62a7, 63b9, 64a17, 64a8,	40a12, 41a10, 41b3, 44a4, 45a7, 45b8,
64b14, 64b8, 64b9, 65a10, 65a2,	46a4, 47b17, 48a10, 48a8, 48b12,
65b13, 65b14, 66a10, 66a4, 66a5,	48b17, 48b17, 49b1, 49b15, 49b3, 49b5,
67a2, 67b11, 68a13, 68a8, 68b9,	50b7, 51a14, 51a15, 51a9, 52a4, 54a16,
69a16, 70b6, 71a15, 71b4, 71b4,	54a5, 54b3, 55a1, 55b14, 56b9, 58b4,
72a6, 72a6, 72b14, 72b3, 73b8,	59a12, 59a5, 60b15, 61a11, 61a15,
74a14, 74a8, 74b13, 74b4, 75a11,	61b17, 62b1, 62b7, 64b13, 64b17, 65a3,
75a13, 75a14, 75a3, 75a6, 75b2,	67b9, 67b9, 68a12, 68a17, 68a6, 68a8,
75b6, 76a1, 76a376b3, 78a15, 78a15,	68b3, 68b8, 70b2, 71a15, 72a2, 72b3,
78b3, 79a1, 79a17, 79a17, 79b16,	74b6, 75a4, 76a10, 77b12, 77b5, 78b5,
79b16, 79b17, 80a11, 80a12, 80b1	79b2, 79b7
s.+a 1b8, 8a9, 9b10, 10b11,	s.+da 11b16, 11b2
11a8, 11a9, 11b6, 12b13, 13a3, 13a5,	s.+de 32b6, 37b9, 39b13, 40a15,
14a16, 14a9, 15b7, 16a10, 16a11,	42a9, 47a2, 48a4, 75b13, 75b13
16b1, 16b5, 16b6, 16b8, 18b8, 18b8,	s.+den 3a7, 4b4, 6a3, 6a5,
19a10, 19b2, 19b6, 20b1, 21a1, 22b8,	23a10, 24a4, 26b11, 34b3, 35b10,

35b15, 35b9, 77a12, 77b12, 77b13,
78a8, 78b3

s.+i 2a11, 2a11, 2a12, 2a13,
7b5, 8a10, 13b10, 16a7, 18a5, 19a9,
19a9, 21b3, 22b4, 23a15, 27a11,
27a5, 41a8, 41b17, 44a11, 50a15,
51a5, 54a14, 58b5, 61a1, 62a7, 62b8,
66b3, 71a15, 77b9, 77b13, 78a7,
78b3, 78b3

s.+iñ 1b8, 18a3, 18a5, 26b10,
64b4

s.+iñdir 2a2, 2a9

s.+iñle 66a5

s.+sin 1b6, 1b6, 2a11, 2a9,
6a5, 7b4, 7b5, 12b10, 20a3, 24b4,
26a14, 26a3, 26a4, 27b7, 35a6, 44a4,
44b1, 48b10, 51b4, 53a16, 53a16,
54b1, 55a17, 57a1, 61a2, 72a2, 73b9,
78b11

s.+üñ 1b7, 2a10, 4b13, 7b7,
14a11, 14a12, 14a16, 14b5, 15b1,

16a12, 18a2, 19b2, 19b8, 20b8, 21b6,
24a14, 26a2, 30a9, 40a13, 44b1, 44b1,
44b12, 44b3, 46a5, 47b14, 53a7, 55a16,
56a4, 58b5, 59a10, 59b11, 60b2, 60b3,
62a2, 63a1, 64b15, 64b3, 66a6, 66b9,
72b5, 75a11, 76a13, 78a11, 80a9

s.+üñdi 78b1

s.+üñdür 28a3

s.+üñle 52a1

senā (Ar.): Övme, övüş.

s.+dan 8a13

sensiz: Sensiz.

s. 16a12, 17a1, 59b11, 64a10

s.+in 64a11

serçe: Serçegillerden, insanlara yakın
yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu
boz renkli, ötücü küçük bir kuş.

s.+ye 21a5

ser-māye (Far.): Anamal.

s.+dür 76a6

server (Far.): Baş, başkan, reis.

s. 8b6, 11b8, 14a13, 14a5,
14b1, 29a4, 37b4, 39b12, 39b14,
40a11, 47a13, 47b7, 48a4, 58a9,
59b16, 62b11, 63a2, 63b11, 63b7,
64a12, 64b2, 65a17, 65a3, 65b1,
65b6, 66b17, 67b1, 70a6, 70b11,
73b17, 75a11

s.+e 65a16

s.+i 7b9, 32b7, 38a1, 38a11

s.+ün 38a3, 73a9

settâr (Ar.): Örtten, Allâh.

s. 27b8

s.+ı 35a6

settarlıg: Settârlık.

s.+ın 21b3

sev-: Sevmek.

s. 47a1, 48a11

s.-di 18b2, 28b4

s.-dügi 28a2

s.-dügin 64a7

s.-e 47a2

s.-ebildünse 48a7

s.-en 18b2, 18b2, 19a5, 46b17

s.-enden 70b6

s.-enler 3a10, 3b15, 5b3, 30b1,
47a2, 48a11, 77b9

s.-erdi 13b17, 22a5

s.-erem 30b2, 48a12, 48a13,
48a14, 50a4

s.-eremdür 48b3

s.-erler 79a14

s.-erlerdi 56b4

sevgi: İnsanı bir şeye veya bir kimseye
karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye
yönelten duygu.

s. 40a11

s.+sinde 48a5

s.+sini 5b4, 33b3

sevgüli: Sevgili.

s. 2b1, 77a11, 77b11

s.+m 63a14s.-üb 54a12

sevin-: Sevinmek.

s.-dim 17a1	şiddik (Ar.): Pek doğru, sözün eri
s.-üb 11a10	kimse.
s.-üben 50b1	s. 30b8
s.-ürdi 34b12	şidk (Ar.): Doğruluk, gerçeklik.
sevmek: Sevmek.	s.+ıla 44b6
s. 40a12, 48a12	şığa-: Sıvamak.
s.+i 50a10	s.-dı 6a11
sevmeklik: Sevmek.	s.-dılar 16b7
s.+le 47a3	s.-duğ 68a9
seyr (Ar.): Yürüme, yürüyüş; gitme,	şıgın-: Sığınmak.
hareket.	s.-a 9a10
s. 52a17, 64b16	şınık: Sınık. Kırık.
seyrân-gâh (Ar.-Far.): Seyir yeri,	s. 77a7
eğlence yeri.	şirât (Ar.): Yol.
s. 47b14	s. 4b10
seyyid (Ar.): Efendi, bey.	s.+dan 77a14
s.+üm 16a3	sırr (Ar.): Gizli tutulan, kimseye
şıçra-: Sıçramak.	söylenmeyen şey.
s.-ya 68b5	s. 8b5
şı-: Kırmak.	s.+dur 9b17
s.-dılar 34b17	s.+ı 45a11, 68b8, 68b8

- s.+ımdan 27a10
- s.+ına 13a1
- s.+ımı 2a8, 67b9
- s.+ıyla 40b17
- sidre (Ar.):** Arşın sağ yanındaki ayaç.
- s.+ye 51b7
- sidretü'l müntehâ (Ar.):** Arşın sağ yanındaki bir ağaçtır. Onun ötesine hiçbir mahluk geçemez.
- s. 66a15
- sihr (Ar.):** Büyü.
- s. 71a14
- s.+dür 42a15
- s.+i 38b1
- sil-:** Silmek
- s.-di 37b2
- s.-dük 68a10
- s.-üb 72a5
- silk-** Silmek. Üstündeki şeyleri düşürmek veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle sallamak, sarsmak.
- s.-erleridi 35a15
- silkindü:** Ürkerek sıçramak.
- s.+si 77a17
- sin:** Mezar, yaş.
- s.+imüz 77a10
- s.+imüze 34b4
- s.+inden 66a4
- s.+le 75b14
- s.+ler 77a7
- s.+üñ 64b15
- siñ- (Ar.):** Sinmek. Kendini göstermemek için büzülmek, saklanmak, pusmak.
- s.-mez 75b4
- sinân (Ar.):** Ümîdul-Müznibîn adlı mevlidi yazan şair.
- s. 7a4
- s.+ı 78a17
- s.+uñ 37a13
- sinānoğlı:** 15. yüzyılda yaşayıp, Ümîdul-Müznibîn adlı mevlidi yazan şair.

s. 2b14, 5b6, 7b7, 21b8, 28a1, 32b7, 33b2, 38a12, 57a1, 62b5	44a16, 44b2, 50a13, 60b11, 60b12, 60b13, 60b14, 60b9, 61a4
sinek: Sinek.	s.+i 55a11
s. 1b17	s.+iñ 14b9
siyāset (Ar.): Politika.	s.+siz 25b8
s. 44b16, 46a17	s.+üñ 36b6
siz: Çokluk ikinci kişi zamiri.	sofi: Sofu.
s. 8b9, 8b9, 9a6, 10b17, 11a3, 14a8, 15b4, 20a5, 24b14, 25a5, 25b9, 25b9, 26a7, 35b3, 36b5, 43b10, 43b4, 48b6, 53a6, 53a8, 57b14, 57b14, 58a14, 58a14, 59a4, 60b10, 60b9, 61a6, 62a5, 66b10, 66b11, 66b6, 66b6, 68a14, 68a9, 69b10	s. 48b4
s.+de 8a7, 19a5, 27a15, 36b10, 42a1, 50a13, 69b10	şoĥbet (Ar.): Görüşüp konuşma, arkadaşlık.
s.+den 8a6, 53a3, 53a4, 58a6, 58a8, 59a7, 60b8, 73b4	s.+ine 34a2
s.+e 3b16, 4a8, 8a7, 8a8, 32a7, 34b10, 35b6, 35b7, 37b8,	şol: Sol taraf. Şol
	s. 13b3
	s.+a 31b1
	s.+ına 36b17
	s.+umdan 50b14, 51a4
	s.+una 36b11
	s.+uñdan 51a7
	şol-: Solmak.
	s.-ar 2a16
	s.-muş 67a6

şoldur-: Soldurmak.

s.-ur 63b15

şoñ: Şimdiki zamana en yakın zamandan beri olan veya bu zamanda yapılmış, olmuş olan.

s.+a 5a7, 11b5, 11b13

s.+un 31a14

s.+unda 31a13

şoñra: Daha ileri bir zamanda, müteakiben, önce karşıtı.

s. 3a6, 3b5, 5a10, 5a8, 6a1, 6b7, 18b10, 30b13, 31b3, 31b15, 35a1, 35a11, 40a2, 40a5, 40a6, 47a14, 51a12, 58a9, 58a16, 63a9, 66a12, 66b13, 66b15, 71b15, 74b15

şor-: Sormak.

s.- 25a7

s.-a 43a5

s.-ar 21a8, 28b5, 34a11, 34a14

s.-arlar 28a12

s.-arsın 2a5, 42a4, 65a5

s.-ayın 71a9

s.-dı 12b11, 12b8, 24b6, 54b10

s.-dılar 34b6

s.-dılarsa 43a5

s.-duğum 64b17, 65a3, 65a9

s.-duğun 65a4

s.-mağa 68a15

s.-mazam 64b13

s.-sañ 28b2

s.-sun 25a3, 41b17, 67b8

s.-ub 29b2

s.-ur 20a10

s.-ursañ 32b2

şovuk: Soğuk.

s. 6a9, 14b11

şoy-: Soymak.

s.-dı 46a17

şoyun-: Soyunmak.

s.-dı 10a17

s.-ğil 10a15

sög-: Sövmek. Kötü söz söylemek.	s.-riseñiz 14b10
Küfür etmek.	s.-rsem 43a4
s.-erler 42b3	s.-rsin 11a17, 23a13
söyken-: Dayanmak, yaslanmak.	s.-se 32b4, 33b7, 72b11
s.-di 58b6	s.-sin 24b2
s.-üb 60b6	s.-yelüm 39a6
söyle-: Söylemek.	s.-yem 21b1
s. 33a5, 63a13, 72b6	s.-yene 76a15
s.-di 14a5, 44b10, 45b8	söylen-: Söylenmek
s.-diler 23b17, 38b10, 44a13	s.-di 8a4
s.-dügün 41b15	s.-ür 44a10
s.-düm 3b5	söyleş-: Sözleşmek.
s.-dün 24b5, 72b14	s.-di 23a5
s.-gi 20b3	s.-eler 77b15
s.-gil 75b7	s.-ürlerdi 6b7
s.-mesün 43a12	söylet-: Söyletmek.
s.-mez 43a4	s.-dün 24a16
s.-ñ 14b10	s.-ürdi 38a9
s.-r 6b8, 11b9, 21b3, 21b8,	söz: Bir düşünceyi eksiksiz olarak
21b8, 48a12, 55a11, 73a2	anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelam, laf,
s.-rem 30b3, 32a6, 32a9	kavil.

s. 10a4, 32a6, 33b7, 41b15, 44b4, 47a11, 51b11, 57a5, 70b6	34a1, 34a3, 39a9, 39a12, 42a11, 46a12, 62b11, 65a12, 76a11
s.+de 64b7, 76a16	s.+ler 49a5, 78b2
s.+den 37b6, 47a12, 57a6	s.+lerde 3b6, 49b3
s.+dür 35b10, 57b4	s.+lerden 4a8
s.+e 3b4, 8a12, 37b5, 48b11, 49b10	s.+lere 61a3 s.+leri 3a5, 5b15, 30b3, 33b4, 45a3, 68b12
s.+i 16a5, 20a1, 20a2, 21a8, 25a4, 27a8, 29b11, 31b2, 32b2, 32b6, 34a7, 35a9, 35b7, 37a14, 38b9, 41a4, 47b8, 48a1, 53a13, 58a13, 59a4, 60a3, 60b3, 61a10, 61a2, 61a9, 66a7, 70b12, 71b6, 75a16, 75b8, 79a8	s.+lerimi 58b9 s.+lerini 24b3, 35a1, 76a11, 78a2 s.+lerinüñ 43a9 s.+lerüm 80b8 s.+lerümden 4b1
s.+idi 16a12	s.+üm 3a5, 16a4, 50a8, 75a13, 76a4
s.+idür 30b2	s.+üme 41a13, 57b15, 59a8
s.+ile 24a16	s.+ümi 3b5, 40a8, 63b9, 70b11, 79a2, 79a3
s.+imi 24b1, 47b7, 61a12	s.+ümüzden 39a11
s.+in 36b4	
s.+ine 58b12	
s.+ini 11a5, 19b1, 24a17,	

s.+ün 35b16, 37b4, 42a12,
43a11, 68b13

s.+ünden 57a5, 57b4

s.+üne 42a14

s.+üni 41a14, 68b14, 70a5

s.+üñ 22b4, 22b6, 57b4

s.+üñdür 44b1

s.+üñi 25b2

şu: Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı
durumunda bulunan, renksiz,
kokusuz, tatsız madde.

s. 6a7, 6a8, 16b4, 27a7

s.+dan 10a16, 10a17

s.+ya 10a14, 10a15

s.+yı 10a12

s.+yına 50a9, 56a14, 80a

s.+yını 66b4, 69b5

su^çâl (Ar.): Soru sormak.

s. 20a11, 20a12, 20b2, 21a9,
49b7

şubha (Ar.): Bi-nefsihi aşikâr mevcut
olmayıp fakat eşyanın sureti ile vuzuh
bulduğu için heyula denilen güneşin
ışığında görülen ince toz.

s. 33a12

şuç: Törelere, ahlak kurallarına aykırı
davranış.

s. 62a6

s.+ı 53b4

s.+ın 53b7

s.+ların 53b5, 80a13

s.+larından 65a15

s.+larını 2b5, 53a12

s.+larını 15a9

s.+um 78b5

s.+umuz 34b5, 80a15

s.+umuza 54b2

s.+un 4b12

s.+unu 4b5, 4b7

suhte (Far.): Yanmış, tutuşmuş.

s. 48b6

sultān (Ar.): Padişah, hükümdar.

s. 1b9, 2a3, 5a15, 5b7, 6a6,
14a6, 14b17, 15a1, 15b4, 17b7, 21a3,
25a1, 26a6, 26b10, 27b1, 27b2, 27b3,
27b7, 29a11,36a10, 30a16, 31b3,
38b12, 39a5, 39a12, 45b7, 46a16,
47b1, 47b4, 47b6, 53a16, 53a5,
54a10, 54a12, 54b11, 54b12, 55b2,
56b4, 56b6, 56b8, 57b11, 59a10,
60b1, 60b15, 66b3, 70b7, 71a3, 74b4,
74b9, 75a5, 75b3, 80a1

s.+a 18b4

s.+daniken 54a14

s.+dur 5a15, 8a7, 52b2

s.+durur 56b3

s.+ı 20a10, 57b2, 30b8

s.+ıdın 62b1

s.+ıdur 31a8

s.+ım 16a2

s.+ımuñ 4a3

s.+ımuz 60a16, 70ā

s.+imiş 33a1

s.+lara 27b3

s.+um 2a7, 16a11, 24b5, 71b12,
72b7, 76b15

s.+uñ 20b4

şun-: Sunmak.

s.38b15

s.+a 68a5

s.-dı 13a8, 38b16, 51a12

s.-dılar 6a7, 73a17

s.-dum 61a7

s.-ıverdi 61b8

s.-ıviridi 73a14

s.-ıvirdüm 39b14

s.-uverdi 61b12

s.-mañız 68a9

s.-mañuz 68a14

s.-ub 13b6, 61b11

s.-uñ 10a13

şurat (Ar.): Yüz, çehre.

s.+ıla 63a15

şuratlu: Çehreli, yülü.

s. 16b2

şuşa-: Susamak.

s.-dim 6a7

suva-: Suvamak.

s.-r 50a16, 79b15

sübhân (Ar.): Allâh (c.c.).

s. 2a16, 5b4, 27b2, 28a1,
35a2, 39a12, 46b9, 51a12, 56a6,
56b2, 57a2, 67a2, 67b3, 73b7

s.+a 18a8

süci: Şarap, içki.

s. 27a1, 51a13

s.+ler 49a9

süd: Süt.

s. 51a13

s.+den 6a9

s.+i 51a14

sühâ (Ar.): Büyükayı yıldız

kümesinden en küçük yıldız.

s. 16a12

süleymân (Ar.): Hz. Süleyman.

s. 2a3

süñü: Süngü.

s. 11b8

sünnet (Ar.): İyi ahlak, iyi tabiat.

s. 48b7, 49a8, 49b17

s.+dür 50a1

s.+i 34b2, 50a2

s.+in 47a3, 56b8, 62b5

s.+ini 47a4, 52b11, 67b15

s.+inüñ 48a13

sür-: Sürmek.

s. 25b2, 40a15, 44b14

s.+üb 73b7

s.-di 7b4, 13b6, 15a6, 22b13,

26a10, 26a9, 31b14, 44b15, 46a17,

62a14, 62b6, 73a14, 73a17, 73a6, 73b1

s.-diler 48a11

s.-er 40b13, 41b7, 46b14

s.-erdi 36a8

s.-erler 11b3

s.-esin 48a8

şād-mān (Far.): Sevinçli.

s.-eydüm 62b10

ş. 8a2

s.-eyin 12a10, 48a11, 73b5

ş.+1 43a14

s.-miş 43b12

şāh (Far.): Padişah.

s.-sem 72b16

ş. 2a4, 2a7, 4b4, 5b16, 6a14,

s.-üb 12a10, 53b1, 73b3

9b15, 12a15, 12b5, 14a16, 14a3, 15b10,

s.-ür 44b16

16a6, 17b11, 17b9, 18a1, 18a6, 19b9,

sürmele-: Sürmelemek.

21a8, 22a1, 26a14, 26a17, 26a2, 26a8,

s.-yüb 17a8

26b3, 28a1, 28a11, 28a12, 28b8, 29a15,

sürün-: Sürünmek.

29a7, 29b15, 30a7, 30a9, 30a9, 33a11,

s.-di 14b16

33b5, 34a16, 34a6, 34b5, 35a14, 35a17,

süzül-: Süzülmek.

35b4, 35b6, 36b12, 36b4, 36b7, 37a2,

s.-di 68b12

37b3, 38b16, 39b13, 40b4, 42b14,

Ş

42b14, 42b9, 43a1, 43a11, 43b11,

şād (Far.): Sevinçli.

44a16, 44a2, 44a4, 44a6, 44b7, 44b9,

ş. 4b10, 5a5, 5b15, 9b12,

45b5, 45b8, 46a3, 46a5, 46b12, 47a15,

11b6, 13b2, 17b1, 22a8, 32a10, 37a1,

47b11, 48a10, 48a10, 48a3, 50a14,

38a12, 46b2, 54a10, 55a10, 63a1,

51b12, 52a17, 52a8, 52b12, 52b16,

64b14, 65b13, 66a2, 66a7, 66a8,

52b2, 52b9, 53a12, 54a6, 54b10, 54b13,

76a1, 80b10

55a13, 55b7, 56a2, 56b9, 57b6, 57b13,

ş.+1a 54a11

58a1, 58a16, 58b10, 58b7, 59a12,

59a14, 59a6, 59a7, 59b10, 59b14,	ş.+ım 75b2
59b3, 60a13, 60a17, 60b17, 60b8,	ş.+ımuñ 4a3
61b7, 62a5, 62b8, 63a12, 63a9,	ş.+ımuz 18b3
64a16, 64b1, 64b4, 64b6, 65a1, 65b3,	ş.+ın 44b17 , 45b8
66a12, 66a16, 66a2, 66a7, 62a7,	ş.+ıñ 3a4, 11b17
62a8, 66b3, 66b4, 67a13, 67a15,	ş.+lara 69a14
67b14, 67b2, 67b6, 68b15, 69a10,	ş.+um 16a11, 16a3, 17a1, 31b12,
69b15, 70b2, 71b7, 72a10, 73b9,	66a.14, 66a3, 67b17
74a16, 74b10, 74b7, 75a10, 75a12,	ş.+umı 7a4
75a4, 77a12, 77a12, 78a10, 78a11,	ş.+un 46b17
80a15	ş.+uñ 14b7, 19a8, 22a4, 25a4,
ş.+a 11b6, 15b3, 17b8, 24a13,	26a9, 26b6, 28b1, 31b14, 31b2, 39a8,
29a7, 31b5, 46a4, 54a4, 75b6, 78a17	40b12, 40b13, 46b17, 47a4, 56a1, 59b2,
ş.+dan 53b4	63a6, 71a6, 74a9, 76a2
ş.+dur 32a4	şāh-ı cihān (Far.): Cihan sultanı.
ş.+ı 3b8, 9b5, 10a3, 12b10,	ş. 6b5
13a8, 14b12, 14b8, 15b6, 16b15,	şāh-ı levlāk (Far.-Ar.): Hz. Muhammed
17a10, 17a4, 20a7, 31a17, 34b10,	(s.a.v.)
34b8, 35a7, 40b17, 40b8, 42b4, 42b5,	ş.27b3, 40a4, 44b1, 45a5
45b12, 45b14, 48b3, 54a12, 67b8,	şāh-ı server (Far.): Hükümdarları en
69a14, 69b17, 69b5, 70a4	büyüğü.

ş.11b8, 66b17	şark (Ar.): Doğu.
şāh-ı sultān: Sultanların en büyüğü.	ş.+a 9b7
ş.25a1, 26b1, 30a16, 70b7,	ş.+dan 9a7
ş+um 72b7	ş.+ı 8b9, 78b9
şāh-bāz (Far.): Bir cins iri ve beyaz	ş.+u 42b12
doğan.	şaşır-: Şaşırmak.
ş. 72a5	ş.-ub 64a4
şahş (Ar.): Kişi. Şahıs.	şefā'at (Ar.): Birinin suçundan
ş. 7a4	geçilmesi veya dileğinin yerine
ş.+ı 34b7, 29a5, 29a6	getirilmesi için edilen aracılık.
şākir (Ar.): Şükreden, gördüğü iyiliğe	ş. 2b15, 4a16, 8a2, 19b6, 32b8,
karşı dua eden.	66a10, 66a5
ş.+leriñden 77a6	ş.+den 54a12
şam (Far.): Suriye'nin başkenti.	ş.+ıñ 65a2
ş. 30b13, 41b7, 70b13	şefā'atci (Ar.): şefā'at için aracı olan
ş.+a 30b12	kişi.
ş.+da 30b15, 31b7, 72a8	ş.+si 79a4
ş.+dan 31a16	şefi' (Ar.): şefā'at eden.
şamar: Açık elle yüze vurulan tokat,	ş. 38a2
beşkardeş.	ş.+iken 18a10
ş. 46b8	ş.+sin 65a2

şefkat (Ar.): Merhamet.	ş.+ine 11a9, 12a4, 16b13, 71b3
ş. 67b1	ş.+iñ 41b8
ş.+inden 67b7	ş.+üm 42a5
şefkatlü: Merhametli.	ş.+üne 10b7
ş.+idi 34b13	şehr-i şa' bân: Şaban ayı.
şehâdet (Ar.): Şahitlik.	ş. 80b11
ş. 31b11, 40b15, 58a13, 73b9	şehirlü: Şehirli olan kimse
şehd (Ar.): Bal.	ş. 45a14
ş. 32b4	şehvet (Ar.): Aşırı istek. Nefis.
şehîd (Ar.): Din veya yüksek bir ülkü	ş. 27a5
uğrunda ölen kimse.	şeker: Şeker kamışı, şeker pancarı,
ş. 40a9	patates, havuç, mısır, buğday vb.
ş.+üñ 45b10	bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan
şehr: Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi,	veya nişastasından çıkarılan,
hizmet veya yönetimle ilgili işlerle	birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen
uğraşan, genellikle tarımsal	bulunan, beyaz, suda eriyen,
etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı,	mayalanabilen ve çoğu tatlı olan
kent, site.	maddelerin genel adı.
ş.+e 12a9, 44b11, 44b16	ş. 14b4, 32b4, 37b5, 68a2, 79a5
ş.+i 43a16, 46a6	ş.+in 37b5
ş.+in 8b13	şekil (Ar.): Biçim.

ş.+inde 51a17	şerbet: Meyve suyu ile şekerli su karıştırılarak yapılan içecek.
şekk (Ar.): Şüphe, tereddüt.	
ş. 33a9	ş.+ile 79b15
ş+i 31a5	şeref (Ar.): Büyüklük, yükseklik, ululuk.
şem' (Ar.): Özel isim.	ş. 21a2
ş.+un 45b10	şerh (Ar.): Açıklama.
şemm (Ar.): Koklama.	ş. 3a2, 3a2, 52b5, 75b7
ş.+e 50a13	şerī' at (Ar.): Doğru yol. Allāh'ın emri.
şems (Ar.): Güneş.	ş. 2b1, 47a6, 77b11
ş. 14a3, 19b9	şerr (Ar.): Kötütül, fenalık.
şer' (Ar.): Allāh'ın emri, âyet, hadīs, icmâ-i ümmet ve kıyâs-ı fukahâ esasları üzerine kurulmuş olan din kaideleri.	ş. 78a4
ş. 42b15	şevk (Ar.): Şiddetli arzu.
ş.+i 34b1, 5615	ş. 4a9, 10b4, 40a15, 40b7, 54b6
ş.+ini 56b9	ş.+ine 10b8
şerâyīn (Ar.): Atardamarlar.	ş.+un 76a16
ş. 77b7	şeyāfīn (Ar.): Şeytanlar.
	ş. 8b2, 8b5, 8b5, 9a3, 9a3
	şeybe (Ar.): Kabe'nin temizliği ile sorumlu olan kimse.

ş. 7a8, 7b3, 12a14, 12b6,
13b10, 13b12, 17a4, 17b5, 19a4,
19b3, 19b5, 22a5, 23b11, 23b16,
24a1, 24a10, 24a13, 24a4, 24a5,
24b16, 24b3, 24b6, 25a7, 25b12,
25b5, 25b9, 26b6

ş.+yi 12a12

şeydā (Far.): Aşktan aklını kaybetmiş.

ş. 76b6

şeyh (Ar.): Yaşlı adam, ihtiyar. Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse. Kabile ve aşiret reisi.

ş.+e 61b10, 61b11

şeytān (Ar.): Şeytan.

ş. 80a7

ş.+a 76a8

ş.+dur 16b6

ş.+ise 30a1

şimdi: Şu an.

ş. 4b2, 7a3, 9a1, 10b16, 14a12,
18b4, 20a13, 23a15, 24b13, 24b13,
25a14, 28b6, 34b8, 35a4, 36a14, 38b2,
41a15, 46a14, 48a15, 61b3, 63b5, 66a8,
70a6, 71a13, 71a15

ş.+ki 59b8

şir-āne (Far.): Arslancasına, arslana yaraşır yolda.

ş. 23a1

şirīn (Far.): Tatlı, sevimli, cana yakın, sempatik.

ş. 20a1, 31b2, 32b2, 37b3, 37b3,
38a16, 70a5

şit: Peygamber ismi.

ş.+e 5a6

şol: Şu.

ş. 3a5, 6b3, 6b8, 7b9, 25b1,
26a15, 63a15, 64a5, 77a8, 77b11

şöhret (Ar.): Ün, nam.

ş. 79b5

şöyle: Şunun gibi.

ş. 6a1, 6b3, 6b4, 9a10, 12a16,
16a9, 23b13, 28a8, 30b12, 34a14,
36a16, 37b10, 37b12, 37b12, 38b1,
40a3, 42b10, 43b15, 45b15, 48b14,
62b9, 70a8, 70b11, 72b11

şu: Şu işaret zamiri ve sıfatı.

ş. 3a2, 9b16, 23b5, 29a8,
29b7, 29b8, 30a6, 43b13, 43b15,
45b2, 54b3, 58a1, 60b9, 67b10,
77a10, 79a12

ş.+lar 4a13, 4a14, 4a15

ş.+nda 30b13

ş.+nı 26a6

ş.+nuñ 17b9, 22b16, 23a1

ş.+ña 67a12

ş.+ñı 22b5

şūr (Far.): Şamata, gürültü.

ş. 78a4

şübhe (Ar.): Şüphe, kuşku.

ş. 27a15

ş.+m 27a10

şükr (Ar.): Görülen iyiliğe karşı
gösterilen memnunluk, minnettarlık.

ş. 15b13

ş.+den 37b14

ş.+i 36a9

ş.+in 34b9, 36a11, 36a13

ş.+ini 52b10

T

tā: Uzak, öte, tıpkı.

t. 7a6, 7a7, 8a2, 15b1, 19b4,

19b6, 19b8, 24b2, 28a2, 38b6, 47a2,

70b11, 79b8

ta' accüb (Ar.): Şaşaa kalma.

t. 10b2

ta' ām (Ar.): Yeme, aş.

t. 11a2, 55a9

t.+ı 33b10, 55b4, 55b6

t.+ıdur 55b7

t.+uñ 47b14, 55a7, 55b5

ṭāʿ at (Ar.): Allāh'ın emirlerine uyma,

t.+uñ 35b14, 37a9, 67a12, 80b4

ibadet.

t. 28a7, 41a1

taʿ bīr (Ar.): İfade, anlatma.

t.+i 12a8, 31a14, 31b8

ṭāb (Far.): Güç, kuvvet.

t.+in 31a12

t. 64a12, 76a7, 79b5

t.+ini 31a11

ṭab (Ar.): Yetişir, kafi. Doğru, hatasız.

tāç (Ar.): Hükümdarların başlarına

Tamamen, büsbütün, hep. Eşit,

giydikleri cevahirli başlık.

müsavi. Hemen, derhâl.

t. 14a10, 41b3, 64b16

t. 64a12

ṭağ: Dağ.

t.+ın 12a15

t. 74a12

t.+uñ 53b1

t.+a 10a9

t.+uñda 61a3

t.+dan 29b13

ṭaban: Ayağın alt yüzü.

t.+ına 28a7, 28b9

t. 31b7

t.+ında 29b15

ṭabīb (Ar.): Doktor.

ṭağarcuğ: Kap, çanak, küp, çömlek.

t. 5a15, 35a8

t.+ cuğıla 39b14

t.+e 36b15

ṭağıdıcı: Dağıtıcı.

t.+i 13a10, 13b16, 15b8, 17a2,

t. 63b13

24b4, 27a17, 72a2

ṭağıla-: Dağılamak. Acısını yüreğine

t.+üm 13a7, 67a4, 75a7

işlemek.

t.-r 53b13

t.-yasın 59b7	tahrir (Ar.): Yazma, yazılma.
t.-yarağ 58b1	t. 37a16
tağıl-: Dağılmak. Ayrılmak.	taht (Far.): Hükümdarın oturduğu büyük
t.-dılar 54b15, 60a7, 74b17	koltuk.
t.-ub 12a5	t. 40b10, 41b3, 41b3
t.-ubdur 9b7	t.+uñ 40b11
t.-uñ 19a13	tâ'ife (Ar.): Bölük, takım.
t.-urlar 8b11	t. 35b4, 79b10
tağıt-: Dağıtmak.	tāk (Ar.): Tākat.
t.-duñ 54a15	t. 31b13
tağla-: Dağlamak. Acısını yüreğine	tākat (Ar.): Güç, tākat.
işlemek.	t. 36a5, 37a17, 45b2, 47a10,
t.-dı 25a6	52a3, 65b17, 67b13, 74a15
t.-dılar 25b4	t.+ı 65b12
t.-mışdı 17b8	t.+im 31b13
taḥammül (Ar.): Yüklenme, bir yükü	taḳrır (Ar.): Yerleştirme, yerleştirilme.
üstüne alma.	t. 30b11, 33a3, 59a9, 64b11
t. 35a16	taḳşir (Ar.): Kısaltma.
taḳkik (Ar.): Doğru olup, olmadığını	t. 34b10
araştırma.	t.+den 4b2
t. 49b10, 49b10	

taḳvā (Ar.): Allāh'tan korkma, Allāh korkusuyla dīnin yasak ettiği şeylerden kaçınma.

t. 63a9

ṭaleb (Ar.): İsteme, dileme.

t. 4b3, 18a1, 45a10, 45a12, 45a7

t.+den 52a13, 53a11

t.+dür 52a4

ṭālib (Ar.): İsteyen, istekli.

t. 28a9, 35a10, 35a1

ta'lim (Ar.): Öğrenme, öğretme.

t. 20a6, 20a10, 21b6

tama' (Ar.): Doymazlık, çok isteme.

t. 24b10, 79b2, 79b3

t.+iñ 79b1

tamām (Ar.): Tam, eksiksiz.

t. 8b12, 32b4, 38a9, 51a10, 51a16, 56b3, 60b8, 73b14, 80b1

t.+ı 40a1, 51b1, 51b6, 55b4,

56a5

tamāmet (Ar.): Tam eksiksiz olma.

t. 8b12

ṭan: Şaşılacak şey.

t.+a 12a14, 18b8, 43a1

t.+ım 43a7, 61a3

ṭa'n (Ar.): Sövme, yerme, ayıplama.

t. 35b16

ṭanıḳ: Gördüğünü ve bildiğini anlatan, bilgi veren kimse, şahit.

t. 19a4, 27a14, 43a3, 43a6, 46a9

t.+ıla 43a6

ṭanıḳlık: Şahitlik.

t. 43a10

ṭanıṣ-: Tanışmak. Daha önce birbirini tanımayan kimseler birbirini tanı duruma gelmek.

t.-ırdı 22a6

t.-ub 39a8

ṭanıṣıḳ: Tanıdık, bildik.

t.+ıla 12a2

ṭaṣıla-: Şaşırmak.

t.-dılar 11b14	t.+ ndan 2b14
tañrı: Tanrı. Allāh.	t.+sına 5b6, 38a6
t. 33a4, 33a4, 35a6, 35a6,	t.+sında 37a13
49b10, 49b15, 77b17	ṭara-: Taramak. Araştırmak.
t.+dan 45a4	t.-n 8b9
t.+nuñ 45a11	ṭarḥ (Ar.): Atma, koma, bırakma.
ṭap-: Tapmak .	t. 3a2
t.-arlaridi 40b4	tāriḥ (Ar.): Tarih.
t.-armış 46b1	t.+i 80b11
t.-aruz 61a1	ṭaṣdīk (Ar.): Doğrulama, onaylama.
t.-duñ 25a13	t. 30b8, 57b15
t.-mazız 35b11	ṭaṣ: Taş.
t.-uñ 14a10, 30a8, 46a2	t. 37b8, 44a1, 76a15
ṭapmak: Tapmak.	t.+a 8a12, 36a1
t.+ıla 42a5	t.+ı 6b4, 36a2, 36a5, 37b9,
ṭapu: Huzur, nez̄t, makam. Zat,	41a14
zatıali, hazret. Hizmet, vazife, ibadet,	t.+ıla 24a12, 25b11, 34b17,
tazim, hürmet.	36a3, 36a6
t.+da 50b2	t.+ımış 37b8
t.+ña 3a1, 30a8, 59a3	t.+lar 8a12, 8a12, 35b16, 35b16,
t.+ñda 61a13, 77b10	36a4, 36a4

t.+larıla 69a7	tażarru‘ (Ar.): Kendini alçaltarak
t.+un 16b4	yalvarma.
taş-: Taşmak.	t. 28b9, 38b7, 45a5, 54a4
t.-a 8a12	tāze (Far.): Taze, genç.
taşın-: Taşınmak.	t. 63b15, 67a6, 72a4, 72a4
t.-a 71b13	ta‘ zīb (Ar.): Eziyet etme.
taşra: Dışarı.	t. 49b9, 49b9
t. 32a11, 39b1, 49a13, 50b1,	te‘ ālā Allāh (Ar.): Allāh yükseltsin.
59a3, 74b7	t. 18b1
t.+da 66b11	te‘ ālā: ‘Yüksek olsun!’ anlamına gelen
tatlu: Tatlı.	bir söz olup Allāh adıyla birlikte
t. 32b5	kullanılır.
t.+rağdur 6a9	t. 10b3, 10b3, 37a11, 39a14,
tavar: Davar.	39a14, 51a11, 52a12, 52b8, 54a5, 55b3,
t. 10a8, 28b3, 28b7, 42b10	55b9, 58a12, 68b16, 77b14, 78a1, 78a1,
tay: Denk, eşit.	80b8
t. 16a7	t.+dan 54a16, 62b4
taya: Dadı, sütüne.	teberrük (Ar.): Mübarek sayma, uğur
t. 9b13, 9b13, 10a16	sayma.
t.+sından 9b11	t. 20a9
	tebessüm (Ar.): Gülmek.

t. 7b3, 13b1, 33b11	t.+ine 69b13
tecellî (Ar.): Görünme, belirme.	tekfîn (Ar.): Kefene sarma, kefenleme.
t. 51b10, 51b8, 68b16	t. 66b10
tedbîr (Ar.): Bir şeyi te'min edecek veya önleyecek yol, çare.	tekrâr (Ar.): Bir şeyi iki veya daha çok defa yapma.
t. 38b2, 71a7, 71b12	t. 46b7, 46b7, 58a13
t.+lerin 39a5	tekrîr (Ar.): Tekrarlama
tefek্কür (Ar.): Düşünme, zihin yorma; düşünülme.	t. 37a16, 79b7
t. 16a9	telbîs (Ar.): Hile, oyun.
teftîş (Ar.): Gereği gibi sorup araştırma, sorulup araştırılma; bir şeyin doğrusunu bulmak için her tarafı arayıp tarama.	t. 48b8
t. 65a5	telkîn (Ar.): Fikir aşılama.
teğayyür (Ar.): Değişme, başkalaşma.	t. 4a11
t. 16a9	te'mîn (Ar.): Güvenlik hissi verme.
tek: Tek, yalnız.	t. 9b1
t. 23a3, 28b3	temiz: Saf, temiz.
tekbir (Ar.): 'Allâhu ekber' demek.	t. 56a5
	temşîl (Ar.): Benzetme.
	t. 49b5
	ten: Ten.
	t. 37a8
	t.+i 26a11, 42b17, 72b9

t.+ini 38a5	t. 48b9
t.+üme 23a14, 66b5	teslīm (Ar.): Bir emaneti yerine getirme.
tenevvür (Ar.): nurlanma, parlaması, ışıltama, aydınlık olma.	t. 41b1
t. 38b5	teşbīh (Ar.): Benzetme.
terahhüm (Ar.): Merhamet etme, acıma.	t. 32b1
t. 33b11, 60b1	teşvīk (Ar.): Şevke ve gayrete getirme.
terk (Ar.): Bırakma, bırakılma, koyuverme, salıverme; vazgeçme, vazgeçilme.	t. 57b15
t. 30b10, 33a10, 34a2, 67a3, 67b15, 70b10, 76a3, 78b14, 78b15	teşvīş (Ar.): Karıştırma, karma karışık etme.
t.+in 71b5	t. 10b5, 16b12, 25a14, 25a8
t.+ini 39a7	t.+i 45a4
terki: Eyerin arka kısmı. Atın arkasına yüklenen eşya. Atın arkası.	tevaḳḳuf (Ar.): Durma, eğlenme, bekleme.
t.+ye 22b3	t. 44b12
tesellī (Ar.): Avutma, avundurma.	tevāzzu‘ (Ar.): Alçak gönüllülük.
t. 35b1, 51b8	t. 23b17
te‘ sīr (Ar.): Alamet, nişan bırakma.	t.+da 33b6, 36a14
	tevbe (Ar.): Tövbe. İşlenmiş bir günah veya suçun bir daha işlenmeyeceğine dair verilen söz.

t. 27a11, 50a5, 65b11, 65b17, 65b2, 65b8	45a6, 50a16, 59a8, 61b1, 61b3, 62a11, 64a14, 64b11, 65a17, 65b13, 66a13, 66b11
t.+lerin 65b5	t.+cek 38a7
t.+sini 65a15	
tevbekār (Ar.): Tövbe eden.	țin-: Umursamak.
t. 65a14	t.-madı 43a5
tevḥīd (Ar.): Bir kılma, bir etme, birleştirme, birleştirilme. Bir sayma, bir olarak bakma, birliğine inanma. Allāh'ın birliğine inanma.	ticāret (Ar.): Alım satım, ticaret. t. 26b14, 30b12
t. 72b12	tizlik: Tez olma durumu. t. 22b5
tevrāt (Ar.): Dört mukaddes kitaptan Hz. Musa'ya ineni.	toğrı: Doğru. t. 1b4, 3b1, 12a13, 12a9, 19a4, 23a12, 24b6, 25b2, 41a9, 48b3, 57b14, 65b8, 73b10, 74a8
t. 71a16, 71a8, 72a14, 72b14	t.+sı 31a14
t.+ın 70b14	t.+sını 10b11
tez: Çabuçak, hızlıca.	t.+yam 23a14, 26a3
t. 8b10, 10a15, 11a9, 11b11, 20b2, 21a8, 21b5, 23a4, 23b1, 25b14, 26a7, 36b2, 36b2, 36b8, 36b8, 38b14, 42a2, 42a2, 43a8, 44a15, 44b11,	toḥum: Tohum t.+ını 43a15
	toḵ: Aç olmayan. t. 10b17, 11a1, 11b1

toğun-: Dokunmak.

t.-an 69a5

t.-dı 61a14, 74a4

t.-sa 69a4

tokuz: Dokuz.

t. 43a10, 58a14

t.+un 43a8

tolu: Dolu, çok.

t. 4a16, 6a7, 12a15, 15b6,
32b2, 64a6

t.+u 4a16

toğdur-: Doldurmak.

t. 34b4

ton: Don. Elbise, kılık, kıyafet.

t. 11b8

t.+ını 79b5

t.+larumla 66b8

tonad-: Donatmak.

t.-ub 49a13, 49a14

toprak: Yer kabuğunun, toz durumuna
gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla,

çürümüş organik cisimlerden oluşan ve
canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey
bölümü.

t. 35a12

t.+a 37b7

t.+ı 35a13

t.+ına 73b5

t.+ını 35a15

t.+dan 31a10

t.+ları 64a5

toptolu: Dopdolu.

t. 40b15

torum: Deve yavrusu.

t.+cuğudum 45b10

toyla-: Ziyafet vermek, yedirip içirmek,
ağırlamak.

t.-rdı 33b9

toz: Toz.

t.+lara 44a9

tuğfe (Ar.): Hediye, armağan.

t. 76b11

ṭūl-ı emel (Ar.): Hırs, tamah,	t.-ğıl 79b3
tükenmez arzu.	t.-ı 16a5, 19a2, 19a4, 47b7,
t.+den 76b4, 79a8	60a11, 61a10, 74b11
ṭur-: Durmak. Vazgeçmek. Kurulmak.	t.-iben 16b13
Karşı koymak.	t.-ibeni 8b11
t. 13b14, 30a3, 44b11, 46a1,	t.-ırdı 28a10
50a8, 50b1, 50b6, 50a16, 51a6,	t.-ma 4b3, 15a5
61b16, 62a12	t.-mayub 7b8
t.-a 3a14, 22b2, 26a2, 52a15	t.-maz 28a12
t.-alar 9a10	t.-mazdım 61a12
t.-alum 38b7	t.-mış 16a9, 29a13, 29a5, 50b2,
t.-asın 62a1	50b2
t.+avuz 14b3	t.-mışdı 12b4
t.-dı 6b4, 15a2, 17b12, 22b1,	t.-sa 34a5
22b10, 26b6, 29a2, 29a12, 29a17,	t.-sun 9a14, 51a7
30b15, 38b11, 43a5, 44b17, 46a16,	t.-ub 12b3, 13b13, 20b7, 25a6,
47b10, 60a11, 60a3, 61a11, 62a11,	26a7, 29b4, 30a3, 36a7, 41b4, 42b11,
63b3, 64a14, 69b11, 69b4, 73a1,	44a2, 44b7, 48b3, 49a12, 55a13, 55a15,
75b2	57b13, 61b2, 66b11, 69a17, 76a14
t.-dılar 23b11, 25b6, 53a13	d.-ubdur 53b2
t.-dum 11a1, 50b1	

t.-uben 8b10, 8b15, 12a12, 25b7, 47b8, 65a17	uç: Bir şeyin baş ve son noktası. u.+a 46b5
t.-unca 69b9	u.+dan 46b5
t.-uñ 26a7, 42a1, 53a11, 53a8	u.+ı 61a14
d.-updı 21a2, 56b5	u.+undan 2b15, 27a5
t.-ur 16a8, 34a14, 57a11, 59a3	uç-: Uçmak.
t.-uran 11b1	u.-dı 65a11
t.-urdı 14a3, 58b13	u.-ub 30b14
t.-uriken 18b4	uçmak: Cennet.
d.-urlar 8b3, 23b10, 49b17	u. 56b8, 66a6
t.-ursun 10a14, 10a15, 50a16	uğra-: Uğramak.
tuğak: Dudak.	u.-dı 69a5
t.+ı 32b4	u.-dık 9a6
t.+ları 68b13	u.-sa 69b3
tutuş-: Tutuşmak.	u.-yacağı 23a6
t.-muşam 72a17	u.-yanlar 70a10, 74a12
tuş olmak: Yenilmek.	uğru: Hırsız.
t. 76b8	u.+ya 43a11, 45a3
tuz: Tuz.	uğur: Talih, şans.
t. 72a7	u.+ı 43a3

u.+dür 13b5	ulu: Yüce.
‘ uḳbā (Ar.): Ahiret.	u. 2a7, 10a16, 13a5, 13a6,
u.+da 22a1	16b12, 18a7, 26a2, 27b7, 29b14, 34b14,
‘ uḳde (Ar.): Dügüm.	36a4, 48b2, 53a16, 77a11
u.+sini 3a3	u.+lar 23b9, 25b8, 25b8
‘ uḳkaše (Ar.): Hz. Peygamberin	u.+lardur 23b9
mührünü öpen tek sahabe. Hz.	u.+larına 8b5
Peygamberin cennetteki arkadaşı.	u.+muz 8b4
u. 61a10, 61a11, 61b9, 61b10,	u.+sı 38b2, 38b9
61b11, 61b14, 62a7, 62a8, 62a11,	ululuḳ: Yücelik.
62b6, 63a5, 63a7	u. 18a1
u.+e 63a3	‘ ulüm (Ar.): İlimler.
‘ ulā (Ar.): Şeref sahibi.	u.+ıñ 21a5
u.+sından 21b3	um-: Ummak. Beklemek.
ulaş-: Ulaşmak.	u.-a 7a3
u.-a 66b9	u.-am 78b4
u.-dı 69a3	u.-aram 2a9, 3a7, 4a5, 26b1,
u.-dılar 49a15	32a6, 77a12, 80a3
ulaşdur-: Ulaştırmak.	u.-ardı 41b4
u.-aydum 62b10	u.-arlar 65a2
u.-gil 29a1	u.-arsa 79b17

u.-arum 28a2	u.-dumsa 61a7, 62a7
u.-aruz 54b4, 79b17	u.-duñ 61b4
u.-mam 66b4	u.-mağ 61b16
unut-: Unutmak.	u.-masun 33a10
u.-alar 79a13, 79b14	u.-maya 22b15
u.-madı 68b9	u.-mayasın 75a15
u.-ub 71b11	u.-sun 61b10
u.-urlar 39a16	u.-u 38b11, 63b3, 64a14
‘ urūc (Ar.): Yukarı çıkma, yükselme.	u.-ub 19a11, 63a6, 71b5
u. 59b1, 65a12	u.-uñ 53a8
ur-: Vurmak.	u.-ur 26a13, 49a7
u. 10b4, 62a2, 62a7	u.-urlar 36a5
u.-a 17b4, 47a5, 61b6, 61b7,	u.-urlardı 36a2
62b8	urdur-: Vurdurmak.
u.-andur 36a12	u.-avuz 61b17
u.-asın 62a1	u.-mayasın 75a15
u.-avuz 39a7	urlu: Vurulmuş, basılmış.
u.-dı 5b13, 22b10, 45a5, 55b9,	u. 69a5
70a15	ur-: Vurmak.
u.-dılar 53a13	u.-dum 42b14
u.-dum 3b5, 68b14	u.-ur 28b9

uruş-: Vuruşmak.

u.-dı 23b2

uşan-: Usanmak.

u.-maz 47a8, 47a9

uşât (Ar.): Asiler.

u.+uñ 79a4

uşlu: Edepli, yarama olmayan.

u. 49a2

uşşu: Sıcaklık.

u. 30a17, 30a17, 76a6

uşûl (Ar.): Yöntem.

u.+i 8a6

uş: İşte, şimdi.

u. 2b13, 6a3 6b8, 8b3, 9a6,
14a10, 16b6, 24b10, 24b14, 24b8,
25a12, 25b17, 27a14, 30b3, 30b3,
30b11, 41a16, 41a8, 45a11, 46a14,
59a3, 62b9, 64b5, 69a3, 75b5, 76a8,
79a5, 79b7

u.+da 31a12, 31a13, 54b7,

68b8, 70a16

uşşâk (Ar.): Aşıklar.

u.+iñ 57a7

utan-: Utanmak.

u. 50a5, 78a5

u.-dı 74b7

u.-maz 21b8, 53b2

u.-mazdan 20b2

u.-mazlar 77b16

u.-ub 43a4

u.-ur 48b4

uy-: Uymak.

u.-alar 60a10

u.-an 7a9

u.-ana 67b17

u.-andı 24b3, 30b15

u.-ar 12b7, 78a5

u.-dı 51b6

u.-dılar 69b13

u.-madan 51a1

u.-madı 33b8

u.-madum 50b14

u.-mayalar 79a8	uz: Çokça.
u.-mayasun 76a14	u. 33b7
u.-mayub 50b15	u.+idi 32b6
u.-ub 60b7, 76a12, 76a9	uzak: Uzak, yakının zıttı.
uyan-: Uyanmak.	u. 76b4, 78a6, 79b4
u.-dı 10b8	u.+dur 76a5
u.-ub 10b10	uzan-: Uzanmak.
u.-ur 40b15	u.-ub 65a4
uyar-: Uyarmak.	uzat-: Uzatmak.
u. 5b10	u.-dı 50b17
u.-dı 13a10, 63a10	‘uzlet (Ar.): Yalnız köşesine çekilip
uydur-: Uydurmak.	yaşama.
u.-alar 79a9	u. 28a8, 79a17, 79a2
uyğu: Uyku.	u.+i 79b1
u.+sundan 13a10, 63a10	uzun: Uzun, kısanın zıttı.
uyku: Uyku.	u. 32b2, 32b3, 76b4, 76b4, 79b4
u.+sunda 54a15	Ü
uyu-: Uyumak.	üç: Üç. İkiden sonra gelen sayı.
u.-mazdı 31a16, 34a15	ü. 5b13, 7a6, 7a7, 24a3, 24a5,
uyuş-: Uyuşmak.	44b8, 51b12, 71b7, 71b8, 72a10, 80b11
u.-muş 16b5	ü.+üncü 61a10

ü.+üncü 23a9, 61a10	ü.+dür 53b6.ne
ü.+ünde 71a5	ü.+e 54b7, 66a4, 67b2, 67b2
ü.+ünden 19b2	ü.+i 9a10, 9a7, 52b11, 52b11,
ümem (Ar.): Ümmetler.	53a9, 53b6.ne, 54a2, 68b15, 68b15,
ü. 67b13	69a8
ümīd (Far.): Umma, umut.	ü.+idir 67a17
ü.+in 22a2	ü.+imden 51b14, 51b14
ü.+üm 2b10, 77a12, 80b7,	ü.+imiñ 54a6
80b7, 80b9	ü.+in 6a14, 6a14, 35b3, 53b2
ümīdü'l-müznibīn (Far-Ar):	ü.+inden 36b16, 38a12, 53a10,
Günahkarların ümidi.	55b11, 56a14
ü. 80b10	ü.+ine 28a2, 56a7
ümmet (Ar.): Bir peygambere inanıp	ü.+ini 47a4, 66a9, 67b15
bağlanan cemaat.	ü.+inüñ 36b17, 53b7
ü. 9a9, 32a10, 42a8, 51a10,	ü.+iñden 55b14
51a16, 51a6, 51a6, 51a7, 52a11,	ü.+iñe 54a7, 54a8
52a15, 52b12, 52b15, 53b1, 56b8,	ü.+le 52a14, 66b1
57a3, 57b7, 65a10, 65a14, 65b11,	ü.+ler 67b4
65b17, 66a1, 66a5, 66a7, 67b1,	ü.+lere 66a6
67b14, 67b3, 67b4, 68b11	ü.+lerimiñ 67a16
ü.+den 3b1, 53b4, 65a7	ü.+lerinüñ 9a11

ü.+lerüñ 66a6	ü.+ümden 66b11
ü.+lerüñden 55b16	ü.+üme 66b16
ü.+señ 69a2	ü.+ümüze 35b9, 77b7
ü.+sin 76a3	ü.+ünde 5b15, 40b11
ü.+üm 66a16	ü.+ünden 18b7
ü.+ümdür 65a6, 65a9	ü.+üne 18b6, 45b5, 62a13, 60a5
ü.+üme 65b1, 65b12, 65b9	üstât (Ar.): Muallim, usta, sanatkar.
ü.+üñ 51a15, 52a3, 52a4, 54a4	ü.+dan 20a4
ü.+üñe 54a8	üş-: Bir araya gelmek.
ün: Ses.	ü.-er 49a6
ü.+ile 69b1	ü.-müş 44a7
ür-: Ürümek. Havlamak.	üzeri: Üzeri. Bir şeyin yukarı doğru olan yanı.
ü.-di 18b9, 18b10	ü.+nde 34a5
ü.-üñ 19a7	ü.+ne 5a1, 10b1
üryân (Ar.): Çıplak.	üzre: Üzere.
ü. 62a9, 64a3	ü. 4b10, 9a10, 34b1, 38a8, 44b4,
üst: Üst, altın karşıtı.	47a13, 55b2, 56a15, 67a9, 72b9
ü.+inden 41b11	üzüci: Üzücü.
ü.+ine 6a6, 7b2, 13a10,	ü.+dür 64a4
14b15, 18b11, 19a12, 31b8, 35a13,	
47b2, 62a14	

V

vā-fūrḳāt (Ar.): Eyvah! ayrılık.

v.+a 67a14, 67a16

vā-ḥabīb (Ar.): Yazık!, Vah! Habibe.

v.+e 69a12

vā-ḥasretā (Ar.): Ah! Ayrılık.

v. 67a14, 69b12

vā-safī (Ar.): Vah! Saf, temiz olan.

Yazık.

v.+ya 69a13

vācib (Ar.): Terki caiz olmayan yapılması gerekli.

v. 43b5

vā' de (Ar.): Bir iş için önden belirtilen zaman.

v.+müz 59b10

vāh (Ar.): Vah, ah, yazık.

v. 9a13, 58a1, 67b16, 67b2,

67b2, 68b15, 68b15, 74a7

vaḥy (Ar.): Bir fikrin veya emrin

Allāh tarafından bildirilmesi.

v. 51b11, 67a1

v.+i 60b14

vakıf (Ar.): Durdurma, alıkoyma, ayırma.

v. 13a1

vakt (Ar.): Vakit, zaman.

v. 17b11, 29b12, 40a9, 47a6, 51b15, 52a2, 52a14, 52a15, 71b13, 79a11

v.+de 64b9, 68b9

v.+dür 58a6

v.+e 79a12

v.+i 6a6, 62a8, 79a12

v.+in 27a6, 29b8, 67b10, 77a10

v.+inde 77a15, 77a6

v.+ini 59b15

vāllah (Ar.): VAllāhi.

v. 13a1, 51a15, 80b12

var: Var. Mevcut, yokun karşıtı.

v. 2b3, 2b3, 3a12, 3b14, 5a1, 5a1, 5a3, 6a1, 9a2, 9a9, 11a6, 11b8,

12b1, 13b11, 15b4, 20b8, 21a4, 22a2,	v.+idi 22a9, 34b11, 38a15, 38b2,
22b4, 22b4, 25a7, 26a6, 26b7, 28a4,	42a11, 42b9, 70b13
32b1, 36a10, 37a4, 37a4, 39b13,	v.+iken 35a13
39b15, 40a11, 40a8, 40b10, 40b10,	v.+imdi 36b15
41a16, 42a10, 42a16, 42a16, 42b10,	v.+ise 32b6, 36b6, 39b3, 40a1
42b7, 43a3, 43a7, 44b14, 45a6,	v.+sa 62a2
47a10, 47a10, 48a4, 49b2, 50a5,	var-: Varmak, ulaşmak.
50a5, 50a7, 50b10, 52a2, 52a4, 52a6,	v.-a 2b4, 10b13, 41b4, 43b9,
52a8, 52a9, 53a9, 54a3, 60a1, 61b1,	49a1
62a14, 62b5, 63a13, 63b9, 65b13,	v.-acağı 20b7
65b9, 66a2, 66b8, 68b2, 69a13,	v.-acağ 76a14
72b17, 72b2, 73a3, 75a5, 75b15,	v.-alı 23b7
76a5, 78a3, 79a2, 79a3, 80a10	v.-alım 13b14
v.+dı 7a8, 11a5, 51a13	v.-alum 8b4, 38b7, 42a1, 71b16
v.+dur 4a8, 11a4, 36b3	v.-am 2b8, 71b14
v.+durur 53a4	v.-anlarum 57b14
v.+ı 38a10	v.-ası 80a4
v.+ıdı 12a1, 14b14, 29b1,	v.-ayın 12a9
40a4, 41a3, 72b9, 74b2	v.-dı 5a13, 5a9, 7b1, 7b4, 11a5,
v.+ını 47b17	11a4, 12a12, 12a13, 15a2, 19a8, 20b7,
v.+ısa 61a5	

23a4, 23a6, 29a17, 39a13, 41b8,	v.-mam 11a3
47b10, 55b9, 60b6, 62a11, 65b14,	v.-mayavuz 14b1
73a1, 73a7	v.-miş 13a1
v.-du 19b7	v.-mışdı 29b2, 30b13
v.-duğunca 19b7, 22a4, 22a4	v.-mışıduğ 34b16
v.-duğ 68a15, 68a15	v.-mışıdum 43b8, 43b8
v.-dular 41a7	v.-mışidüm 39b11
v.-dum 6b7, 6b9, 40a2, 50b1,	v.-sa 12a15
52a11, 52a12, 52a6, 52a8, 52a9	v.-sunlar 55a12
v.-duñ 15b3, 71a13	v.-ub 9b14, 10a9, 15b4, 15b6,
v.-ğil 44b11, 52a11, 63a12,	16b14, 18b6, 22b1, 23a5, 23b8, 31a1,
65a13, 65a17	35a15, 41a16, 45a1, 45a17, 47b10,
v.-ıcağ 44b12, 75b6	52b1, 53a13, 55b13, 58b7, 60b4, 61a16,
v.-ınca 55b15	61b10, 63b4, 65b10, 65b4, 65b7, 68b4,
v.-ır 28a10	69b11, 73a2
v.-ırdı 28a8	v.-ubanı 41b5, 42b17
v.-ma 15b7	v.-uben 12a12, 21a8, 31a11,
v.-madığı 14a14	41a12, 43a15, 44a13, 44a15, 45a17,
v.-madum 24b9	60a12
v.-maduñuz 9a6	v.-ular 48a16
v.-mağa 48b4, 57b16	

v.-uñ 8b10, 8b9, 10b17, 11a3, 25a5, 25b12	v. 3b6, 4a2, 9a4, 13a3, 28a4, 29b2, 32a8, 32b7, 33a3, 34b10, 35a9, 37a12, 52b7, 70a13, 73a4
v.-up 43a8	v.+ı 70b16, 71a6, 71a8
v.-ur 28b9, 48a14, 48b1, 48b6, 49a9, 68a7	v.+ın 34b6, 72b2, 72b3
v.-urağ 31a15	v.+ında 37a16
v.-urdu 22a13, 34a10, 34a11	v.+ını 21b8, 32a4, 72b14, 72b5, 72b6
v.-urlar 44a7	vaşiyet (Ar.): Bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şey.
v.-ursa 34a9	v. 41a10, 41a17, 42a8, 45b16, 46a3, 75a12, 75a8
v.-ursın 48b16	vaşl (Ar.): Ulaşma, birleştirme.
vâri (Far.): Farsça son ek. Benzer, gibi anlamı verir.	v. 66a13, 78a11
v. 77b12	v.+ı 77b17
varka (Ar.): İlk vahy'in gelmesi üzerine Hz. Hatice'nin Hz. Peygamberi alıp götürdüğü meşhur kadın.	vay: Şaşma anlatan bir söz. v. 12a8, 16a1, 16a7, 17b4, 76b2
v. 29b1	vâz (Far.): Bırakma, terk etme. v. 11a7
v.+ya 29a17	va'z (Ar.): Dini öğüt. v. 79a10, 79b4
vaşf (Ar.): Nitelik.	

- v.+1 79a7
- vā' zı (Ar.):** Alçak, bayağı, adi.
- v.+lar 79a6
- vazīfe (Ar.):** Görev.
- v. 22a9, 31a13
- ve (Ar.):** İki kelimeyi birbirine bağlayan bir söz.
- v. 1b3, 1b5, 1b9, 3a6, 8a12, 8b9, 9b4, 13a1, 13a6, 22a1, 24b14, 25b3, 26a10, 26a11, 28a3, 28a7, 29a16, 29b7, 33a2, 37a15, 39b8, 41a14, 46a3, 48b1, 55a16, 56a4, 56a4, 56a5, 58b11, 58b15, 63b14, 67b12, 68b15, 69a11, 69a12, 69a13, 70a17, 70b16, 71a16, 72b9, 74b14, 77a15, 78b7, 78b9, 79b11, 79b15
- vebāl (Ar.):** Şiddet, azab, günah.
- v. 15a5, 15a8
- vecd (Ar.):** Kendinden geçecek kadar dalgınlık.
- v.+e 6a15
- vech (Ar.):** Yüz, çehre.
- v. 58a4
- vefā (Ar.):** Sözünde durma. Sözünü yerine getirme.
- v. 27b6, 56b9
- v.+lar 48a8
- v.+nuñ 70a17
- v.+sı 56a9
- v.+sın 76b7
- vefāt (Ar.):** Ölüm.
- v.+ıdur 57a7
- v.+ın 57a8, 57b3, 57b9, 80b5
- v.+unı 70a17
- velākin (Ar.):** Amma, fakat.
- v. 3a10, 4b3, 11b4, 22a7, 29a4, 30b4, 31a7, 32a5 34b14, 45b3, 55b11, 59a14, 79a6
- velī (Ar.):** Sahip, ermiş, eren.
- v. 4a3, 11a8, 14b10, 16a9, 16b8, 25a16, 25a6, 33b5, 37a16, 38a14, 40b6, 41b14, 41b15, 47a10, 48b11, 49b12,

50b8, 52b14, 54a14, 56a8, 58b14,
58b6, 58b9, 67b8, 68b13, 69a3,
69b12, 72b15, 75a5, 76a12, 76b13,
79b1

velīkin (Ar.): Ama, fakat.

v. 14b10

ver-: Vermek.

v. 5a5, 9a14, 9a15, 10b1,
40a15 50a7, 54b4, 54b6, 59b2, 68b2,
69a2, 73b8, 74a9, 76a2, 76a7, 76a7

v.-di 30b9, 45b13, 49b10,
51a15, 73b16

v.-diler 23a7, 70a12

v.-dügini 57b10

v.-düñ 25a11

v.-elüm 4a7, 41a6

v.-esin 14b6, 14b9

v.-gil 74a14

v.-ince 44b15

v.-irsem 40a3

v.-irseñ 40a14

v.-mesün 14a16

v.-meyem 57a12

v.-mezlerdi 36a5

v.-ür 13b10, 48a16

v.-ürse 58b11

v.- süñ 28b5

ve's-şelām (Ar.): İşte o kadar, son söz
budur.

v. 4a7, 8a2, 15b1, 30b7, 52b13, 54b5,
59b2, 62b2

v.+ı 9a15, 47a7, 50a11, 63a8, 66a11

vesvese (Ar.): Şüphe, kurutu.

v.+sinden 76a9, 76a12, 80a7

veya: Veya.

v. 37a10, 63b10

ve-yāhūd (Ar.-Far.): Veya.

v. 64a17

vezīr (Ar.): Valilik, vekillik gibi
yüksekrütbelerde bulunan "paşa"
unvanını taşıyan kimse.

v. 1b8

v.+i 31a12	v.-e 4a6, 11b16, 19b6, 20a12,
vir-: Vermek.	28b2, 29a16, 47a5, 47a7, 55a9, 58a12,
v. 4b13, 5a10, 5b14, 6a16,	68b3, 70b2
6b4, 10a1, 10a5, 10b4, 11b16, 11b17,	v.-elüm 23b8, 28b3, 28b4, 30b7,
11b6, 12b7, 15a9, 20a11, 22a8, 23a3,	34b1, 37b1, 42b16, 63a6, 66a11
27b4, 29b4, 35a5, 35a6, 37a3, 39b9,	v.-em 73b13
40a16, 40b17, 44b6, 45a12, 46b2,	v.-en 11b1, 11b16, 11b2
47a12, 53a6, 54a11, 54a12, 55b1,	v.-enler 74b1
57b8, 59a8, 59a8, 60b4, 64b11, 65b9,	v.-enleri 77b8
66a10, 68b10, 70b1, 70b3, 70b6,	v.-eriseñ 30a12
70b8, 74a8, 76a1, 77b13, 80a9	v.-esin 18a10, 20a12, 53b5
v.-di 5a6, 6b5, 11b16, 13b11,	v.-gil 7a1, 21a9, 21b2, 38a11,
13b3, 13b4, 20a8, 20b1, 24b10,	40b3, 52b13, 56a3, 58b8, 59b1, 65a9
24b13, 29a12, 29b5, 30b15, 37b2,	v.-ibsin 50a10
38b16, 41a17, 41b12, 46a9, 46b13,	v.-icek 13b2
49b11, 50a14, 61b2, 70b8, 73a6,	v.-iñ 35b3
75b10, 77a5	v.-ir 63b2
v.-diler 2a16, 30b1, 30b6,	v.-irem 74b3
43a10, 46b7, 49a7, 70b7	v.-irseñiz 13b9
v.-dügiçün 25a9	v.-me 77b13
v.-dün 25a11, 25a13	v.-meden 79a10

v.-medi 58b6	v.-ür 11b2, 61a4
v.-melidür 33a7	v.-ürdük 68a11
v.-meñ 43b7	v.-ürler 3b12
v.- meseñ 61a12	v.-ürlerdi 3b9, 3b9
v.-mesün 16a12	v.-ürsem 57a12
v.-meye 29a16	v.-ürseñ 30a12, 30a15
v.-meyüb 21a3	v.-ürüz 50a11
v.-mez 28a12, 58b11	v.-üz 4b14
v.-mezem 22b8, 68a8	vīrān (Ar.): Yıkık, yıkılmış.
v.-meziz 68a12	v. 8a3
v.-miş 39b2, 75b11	virici: Verici.
v.-mişdi 12b4	v. 79a10
v.-mişdurur 12b13	v.+dür 49b10
v.-se 33a9, 37a5, 52b3, 67b9	viril-: Verilmek.
v.-sün 9b5, 28b3, 61a15	v.-di 8a7
v.-üb 3b3, 8a6, 45b8, 54b5, 63b3, 73b14, 80a14	v.-übdür 29b7
v.-übdür 28a9, 31a9, 32a9, 55b7	viriş-: Verişmek.
v.-rüben 1b2	v.-di 23a5
v.-üñ 59a4, 61b3	virnek: Vermek.
	v.+den 30a17
	v.+e 80b7

vuşlat (Ar.): Sevgiliye kavuşma.	25a14, 25b16, 25b16, 25b16, 25b16,
v. 39b7, 50b3, 75b16, 77b10	26a3, 26a5, 26b1, 27a9, 28b5, 29a14,
vużü (Ar.): Abdest alma.	29a6, 29b4, 30a4, 30a6, 34b4, 34b4,
v.+sıız 53a8	38b17, 42a3, 44b11, 45b9, 46a10,
vü: Ve.	48b5, 49b16, 49b9, 50b13, 50b3, 51b4,
v. 1b8, 11b2, 32b6, 34a12,	53a6, 53a9, 53a15, 53b5, 53b6, 54b2,
59a5, 76a8, 79b14, 80a6	54b2, 54b4, 55a11, 55b10, 56a12,
vücüd (Ar.): Bulunma, var olma,	56a14, 56b1, 57a4, 57a10, 57b5, 58a3,
varlık.	58a5, 59a9, 58b13, 59a1, 59a11, 59a8,
v.+a 9b12	59b15, 59b11, 61a7, 61a7, 61a7, 60a8,
v.+ı 13a4, 33a11, 60b5	60b2, 60b3, 62a3, 62a3, 62a7, 62b8,
v.+uñ 30a13	62b8, 63a5, 64b9, 64b11, 64b17, 64b8,
	65a1, 65a4, 65a4, 65a6, 65a9, 66a15,
	66a15, 65a17, 65b14, 65b15, 67a17,
yā (Ar.): Ey!.. Hey!..	67b10, 67b8, 68a17, 70a4, 70a4, 71a11,
y. 1b10, 2a8, 2a14, 2a16,	71a12, 72a1, 72a9, 72a16, 72a17, 72a2,
2b10, 2b15, 2b8, 2b9, 3a4, 3b2, 4b5,	72a6, 73b10, 74b11, 74b4, 75b13,
4b8, 5b7, 6a8, 7a8, 8a1, 8a1, 8a6,	75b16, 76b16, 77b3, 78a3, 78a17,
8a10, 9b9, 10b11, 10b15, 12a16,	78b11, 78b12, 78b4, 79a11, 79b16,
12a7, 12b5, 14b17, 15a4, 18a10,	79b16, 80a3, 80a11, 80a13, 80a5, 80b1,
18a9, 19a8, 20a13, 20a8, 21b6,	80b7
22b14, 22b5, 23a12, 23b15, 24a4,	

Y

yābān (Far.): Çöl, sahra.	y.+una 27a3
y.+da 23a15	yan-: Yanmak.
yād (Far.): Hatırlama, anma.	y. 19b6,
y. 3b4, 34b2, 34b2, 76a1,	y.-a 9a14, 18b3, 18b3, 57a6,
77a16	57a8, 57a8, 57b8, 57b8, 57b9,57b9,
y.+a 64a1	69b1, 69b1, 70a10, 80b5, 80b5
yağt: Düşman.	y.-ar 12b11
y. 43b10	y-ardı 31a17, 31a17, 69a11,
yağır: Hayvanların sırtında hasıl olan	69a15
yara.	y-ub 28a12, 35a16
y.+ında 23a16	yāni (Ar.): Sözü'n kısası.
yan: Taraf, yön.	y. 65a3
y. 18a4, 50a7	yār (Far.): Sevgili.
y.+a 18a4, 18a6, 50a7	y. 3b14, 5a1, 5a10, 5b10, 5b10,
y.+ımdan 74b17	5b14, 5b14, 10a1, 10a1, 12b7, 24a8,
y.+ına 36a14, 36b9	27b6, 28b7, 29b17, 31a2, 31b17, 32b9,
y.+ınca 54b12	32b9, 38a6, 40a14, 40a14, 42a11, 43a3,
y.+ında 23a16, 23b13, 49a5,	43b1, 43b4, 46b7, 48a16, 49b2, 50a5,
50b10, 72b13, 74a2	51a1, 51a7, 54a3, 60a1, 60a11, 63b4,
y.+ından 17a2, 25b14	64b13, 67b9, 68a16, 72a12, 72a6,
y.+uma 23a14	75b15, 76a10, 76b4, 77a16, 78a5, 79a2

y.+a 40a7, 48a15, 49a1	yağıl-: Yağmak.
y.+e 2b15, 23a9, 25b3, 35a4,	y.-urdu 36a4
30b5, 49b5, , 49b12	yağma: Birçok kişinin zor kullanarak ele
y.+i 40b12, 41b16	geçirdikleri malı alıp kaçması.
y.+in 14b6, 19b6, 28a2	y. 40a9
y.+sine 69a4	y.+ya 40a10
y+iyle 64b15	yağrı: Sırtı yaralı hayvan.
yāran (Far.): Dostlar.	y.+nında 23a16
y.+lar 58a7, 74a13, 77b11,	yaḥūd (Far.): Veya.
77b11	y. 52b6, 52b6
y.+ları 2b1, 2b1	yahūdī (Ar.): Musevi.
y.+larımı 59a15	y. 51a6, 70b13, 71a10
y.+larum 57b14	yaḳ-: Yakmak.
yarın: Ertesi gün.	y.-a 37b6
y. 38a2, 39a16, 66a10, 70b2,	y.-aḥı 37b4
73a12, 77a14, 80a9, 80a14	y.-ar 12b12, 49b6, 64a1
y.+a 61b13, 61b13	y.-ardı 26a12, 70a7
yarındesi: Ertesi gün.	y.-arsın 58a3
y. 41b7	y.-dı 13b1, 22b1, 43b3, 61b15,
yavi: Yava. Başboş gezen, sahipsiz.	73a5
y. 71b10	y.-dılar 74a5

y.-duġuñ 58a4	48a12
y.-ıldı 70a14	yalancı: Yalan söyleyen.
y.-ma 39a15, 64a12	y. 71a14
yaqa: Yaka.	yalın: Yalın, sade.
y.+sını 27a8	y.+caġıdı 62a8
yaqıcı: Yakıcı.	y.+cak 46a17
y.+dur 63b14	yalñız: Yalnız.
yaqıl-: Yakılmak.	y.+ca 28a10
y.-dı 18b7, 70a14	yalvar-: Yalvarmak.
y.-ub 67b1	y. 38a6
yaqın: Yakın.	y.-alum 38b7, 63a6
y. 4a5, 4a6, 5b11, 57a3, 70b4,	y.-ayın 12a10
71b3, 75a11, 77b12, 78a3	yama: Yama. Delik ve yırtığı uygun bir
y.+a 64b16, 67b12	parça ile onarma, kapatma.
y.+dur 79b5, 79b5	y.+sı 73a7
y.+uñ 67b17	yama-: Yamamak.
yaqınlık: Yakınlık	y.-rdı 34a8
y. 50a8	yan: Yan.
yalan: Gerçek olmayan.	y. 18a4, 19b6
y. 34a7, 43a12, 43a4, 44b4,	y.+a 18a4, 31a1, 36b4, 50b17,
45a3	60a17, 72a11, 74b10, 75a9, 78a15

y.+adan 68a7, 68a13	y.-ardı 31a17, 69a15
y.+dı 17b2	y.-aradı 69a11
y.+ımdan 74b17	y.-dı 10b8, 16b10, 18b7, 57a9,
y.+ına 36a4, 36b9	61b5
y.+ınca 54b12	y.-duğundan 70a11
y.+ında 23a16, 23b13, 49a5,	y.-maya 57a11
50b10, 72b13, 74b2	y.-mayasın 57a9
y.+ından 17a2, 25b14	y.-mışdur 74a10
y.+uma 12a16, 23a14, 66b5	y.-ub 18b4, 35a16, 53b1, 58a1,
y.+umca 50b12	69a17
y.+umı 74b14	yanlış: Doğru olmayan, yanlış.
y.+un 28a12	y. 42a16
y.+unca 35b5	yanmak: Yanmak.
y.+uña 27a3	y.+ıla 71a4
yan-: Yanmak. Bir şeyin ön, arka, alt	yañak: Yanak.
ve üst dışında kalan bölümü.	y.+ı 61a9
y.-a 9a14, 18a6, 18b3, 18b3,	y.+ını 26a10
57a6, 57a8, 57a8, 57a8, 57b8, 57b8,	y.+ınuñ 67a6
57b9, 57b9, 69b1, 69b1, 70a16,	yañıl-: Yanılmak.
70a16, 78a6, 80b5, 80b5	y.-mayam 3a3
y.-ar 12b11, 70a10	yañıt: Cevap.

y. 10a15, 10b5, 10b8	40a14, 42a11, 43a3, 43b1, 43b4, 46b7,
yap-: Yapmak.	48a16, 49b12, 50a5, 51a1, 51a7, 54a3,
y.-ar 40b17	60a1, 60a11, 63b4, 64b13, 67b9, 67b16,
y.-avuz 39a11	72a6, 72a12, 75b15, 76a10, 76b4,
y.-dılar 39b5	77a16, 78a5, 79a2
yapış-: Yapışmak.	y.+a 40a7, 48a15, 49a1
y.-dı 18a4	y. +e 2b15, 23a9, 25b3, 30b5,
y.-dılar 19a3, 25b13	35a4, 49b5, 49b12
y.-duñ 15b3	y.+i 40b12
y.-ğil 78a7	y+in 14b6, 28a2
y.-madılar 23a14	y+iyile 64b15
y.-mışdur 43b5	y+iyüz 41b16
y.-ub 15a3, 18b5	yārān (Far.): Dost.
y.-ur 26a13	y.+lar 74a13
yaprağ: Yaprak.	y.+ları 58a7, 77b11, 77b11
y.+ı 26a11	y.+ları 261, 2b1
yār (Far.): Dost.	y.+larım 59a15
y. 3b14, 5a1, 5a10, 5a10,	y.+larına 17b3
5b10, 5b14, 5b14, 10a1, 10a1, 12b7,	y.+larum 57b14
24a8, 27b6, 28b7, 29b17, 31a2,	yar-: Yarmak.
31b17, 32b9, 32b9, 38a6, 40a14,	y.-arlar 16b1

y.-dı 15b12, 16b3, 69a5	y.-muş 59b9
y.-dılar 34b17	yarağ: Hazırlık, levazım, techizat, silah.
y.-duñ 72a7	y. 11a11, 11a15, 20a5, 20a6,
y.-ub 44a8	23b3
yara: Yara. Keskin bir şeyle veya bir	y.+ımız 13b14
vuruşla vücutta oluşan derin kesik.	y.+ın 11a13, 41b1
y. 23a17, 42a17, 74a6	y.+un 50a16
y.+ları 71b8	yaralı: Yaralı.
y.+larına 72a4	y.+dur 75a10
y.+muz 72a7	yaraş-: Yaraşmak. Yakışmak, uymak.
y.+sına 69a4, 70b1	y.-maz 15b7, 16b6, 49b9
y.+sından 71b9	y.-maş 35a4
yara-: Yaramak.	y.-ur 51b4
y.-dum 48b16	yarat-: Yaratmak.
y.-maz 49a4	y.-dı 5a1, 5a3, 5a4, 29a9, 55b3
y.-r 55b1	y.-miş 29a8
yaradıl-: Yaradılmak.	y.-mişdi 62a10
y.-dı 31a10	yardım: Kendi gücünü ve imkânlarını
y.-mazdı 31a9	başka birinin iyiliği için kullanma.
y.-miş 57a9	y. 23b9, 38b3, 53a6, 53a7
y.-mişdi 36a2	yardımcı: Yardımda bulunan.

y. 48b10, 48b11, 48b9	y.+ı 53a14, 53b5, 54a2, 60a14,
yarı: Yarı. Bir şeyin iki eşit kısmı.	69b2, 75b4, 77a9
y.+sın 36b16	y.+ıla 7b5, 30a11, 37a8, 60a14,
yarıl-: Yarılmak.	73b3
y.-dı 6a1	y.+ın 72b1
yarın: Ertesi gün.	y.+ına 14a5, 14a6, 14a6, 15b10,
y. 25a16, 50b8, 50b8, 50b9,	19b7, 19b9, 28a5, 41a5
56a13, 57a2, 61a8, 66a4, 80a14	y.+ında 31b15
yarlıg: Buyruk, ferman.	y.+ında 17b11
y.+a 80a11	y.+ını 43b3, 45a17, 45b1, 45b1,
yas: Ölüm veya bir felaketten doğan	46b8, 57b9, 68a10, 72a5
acı ve bu acıyı belirten davranışlar,	y.+ın 18a8
matem.	y.+lar 43b17, 58a6, 74a1, 77b4
y. 63b16, 64b3	y.+ları 20b6, 57a6
yaşduğ: Yastık.	y.+ların 36a12
y.+ına 58b2	y.+larını 69a7
yaş: Doğuştan beri geçen ve yıl birimi	yaşa-: Yaşamak.
ile ölçülen zaman.	y.-gıl 47b13
y. 3a15, 18a10, 26a12, 36a7,	yaşlu: Yaşlı.
44a1, 57a7, 57b4, 58a2, 59b5, 62b7,	y. 16a12
69b3, 73b6, 76a13	yat-: Yatmak.

y.-an 30a3, 44a11	yavuzluk: Kötülük.
y.-dı 15b13, 63a11	y. 44b2
y.-dılar 14b12	ya' nî (Ar.): Sözü'n kıyası.
y.-duñ 27a2	y. 9b15, 13b7, 41b2, 48a17,
y.-ıçak 41b5	48b15, 49a8, 50a2, 66b12, 71a4, 71b2,
y.-incak 11a1	73a12
y.-ub 10a12	yay: Yay.
y.-uben 34a15	y.+ı 70b9
y.-up 26a10, 29a12	yay: Yaz mevsimi.
y.-tım 11a1	y.+ını 24b12
y.-urken 30a2	yay-: Yaymak. Perişan etmek.
yatır-: Yatırmak.	y.-a 9a12
y.-ub 7b2	y.-avuz 9a12
yatur-: Yatırmak.	yaz-: Yazmak.
y.-dı 13a10, 43a8, 45a15	y. 68b2
y.-ken 44a5	y.-dı 20a8
y.-uben 11b1	y.-ılmış 71a3
y.-uñ 44a14	y.-ub 68b4
yavuz: Güçlü, çetin. İyi, güzel. Kötü, fena.	yazı: Yazı.
y. 26b2, 44b4, 49a9	y.+mızmış 25a15
	y.+ya 74b13

y.+y1 71a1	y.-rsiñ 40a12
yazıl-: Yazılmak.	y.-sün 55b1
y.-miş 70b16, 72b13	y.-ye 38b8
y.-mişdi 72b12	y.-yeler 47b14
ye-: Bir şeyi yemek.	y.-yene 2a4
y.-di 27a5, 39a13, 55b4	t.-yesi 72b10
y.-diler 35b15, 40a1	y.-yüb 75a1
y.-düm 40a3	yedi: Altıdan sonra gelen sayı.
y.-gil 75a2	y. 18a3, 19b7, 19b9, 46a5, 54a3,
y.-me 30a16, 38b17	73a7, 80b12
y.-mediler 74b17	yehūd (Ar.): Yahudi, Hz. Yâkub'un
y.-medüm 22b16	oğlu Yahuda soyundan gelenler, israil
y.-medüñ 60b16	oğulları.
y.-megil 12b15	y. 45b10
y.-mez 53b2	yek (Far.): Bir, tek.
y.-mezdi 34a12, 34a7	y. 50b7
y.-mezem 49b15	y.+imiş 73b17
y.-mezidi 38a5	yekrek: Çok iyi, çok temiz.
y.-mezsın 76b1	y. 71b14
y.-rise 39a6	y.+dür 43a6
y.-riseñ 39a9	yemek: Yemek.

y. 55b7, 74b16, 75b4	y.+de 4a9, 13a2, 14a8, 45a15,
y.+e 47b12	53b6, 66a14, 66a16, 66b1, 66b1, 69a8,
yemen: Yemen şehri.	73a7
y. 26b14	y.+den 31a1, 55b6, 75b2
y.+den 66b8	y.+densin 12b8, 42a3
yemiş: Meyve.	y.+di 48b2
y.+üñi 47b12	y.+e 1b7, 2a14, 9a13, 13a4,
yemle-: Yemlemek.	15a3, 20b7, 28b9, 29a2, 29a3, 30a3,
y.-di 75a16	30b2, 31b6, 32a11, 33a10, 38a4, 38a7,
y.-yesin 75a14	39b10, 40a2, 41b11, 41b11, 45a17,
yen-: Yenmek.	45a17, 46a8, 46a8, 48b16, 47a5, 49a17,
y.-elüm 27b6	50b11, 50b11, 53a14, 53a8, 54a2, 54a2,
yeni: Yeni, eski olmayan.	63a6, 66b17, 67b5
y. 73a10, 73a10	y.+i 2b14, 8a13, 8b12
y.+sin 73a11	y.+idi 24b11
yenil-: Yenilmek.	y.+idür 43b10, 57b5
y.- süñ 65b6	y.+ime 60a2, 73a10
yer: Mekan.	y.+in 9b16, 18a5, 58b12
y. 1b14, 4a9, 5b8, 5b12, 38a4,	y.+incek 77b2
38a8, 58b7, 63a15, 67a1, 70a13,	y.+inde 60a13
70a14	y.+inden 15a2, 17b12

y.+indür 18a2	yeşil: Sarı ile mavinin karışmasından
y.+ine 5a13, 17b2, 26a12,	ortaya çıkan, bitki yapraklarının
41b2, 46a17, 46b10, 46b11, 47b10,	çoğunda görülen renk.
47b10, 47b5, 50a2, 52a17, 60a12,	y. 11b8
60a12, 61a5, 66a1, 69b13, 73b6,	yeter: İhtiyacı karşılayacak kadar olan,
74a1, 74b15	kâfi.
y.+ini 1b12, 1b15, 5a14, 48a9,	y. 19a2, 19a3, 32b7, 32b7, 37a4
70a1	yetim (Ar.): Yalnız, tek, kimsesiz.
y.+lerde 36a2	y. 18a3, 18a5, 59b12, 60b10,
y.+lerin 80a10	77a9, 77b2
y.+ümdür 31a2	y.+dür 8b17, 12b1, 12b1, 12b1
y.+üme 60a2	y.+ler 68a9
y.+üne 18b6	yetiş-: Yetişmek.
y.+üni 76a14	y.-di 5a8, 5a10, 11b13, 31b16,
yer-: Yermek. Eleştirmek.	51b10
y.-mezdi 33b10	y.-diler 12b3, 53a2
yeryüzi: Yeryüzü.	y.-diñ 13a5
y.+ne 9b5	y.-düm 51b17, 51b9, 52a7
y.+nüñ 34b8	y.-esiñ 12a16
yeşer-: Yeşermek.	y.-gil 10b7
y.-üb 38a7	y.-ibdür 78a10

y.-mühdür 21b6	y.-ın 54a8
y.-se 78b13	y.-ısar 31a3
yet-: Yetmek. Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.	y.-uben 39b5
y.-di 52a17, 59b10	yıkdur-: Yıktırmak.
y.-düm 51a1, 51b7	y.- 54b3
y.-e 58a14	yıkıl-: Yıkılmak.
y.-erdiñ 76a9	y.-dı 18b7
y.-mez 31b7, 31b10	y.-ub 8a3, 58b3
y.-se 79a1yevmül-	yıkuk: Yıkık
yezdān (Ar.): Hayır ilahı. Allāh.	y. 41a4
y. 4b7, 8a11	yıl: Yıl, sene.
yıgıl-: Yıgılmak. Toplanmak.	y. 7b7, 11a2, 11a12, 40a5, 40a7, 40b5, 42b13, 47b8, 65b15, 80b11
y.-ırdu 36a4	yılduz: Yıldız.
yık-: Yıkmak.	y.+ıyam 22b7
y.+a 9a12	yırt-: Yırtmak.
y.-a 9a12, 37b6	y.-dı 27a8
y.-amayavuz 9a12	y.-dılar 39b6
y.-avuz 39a11	y.-uben 16a6
y.-dı 18b11	yırtıcı: Kan dökmekten, insan öldürmekten zevk alan kimseler.

y.+lar 74b14, 74b14	47b13, 47b6, 48a13, 48a14, 50a14,
yidir-: Yedirmek.	50b14, 50b15, 51b16, 52a8, 52b14,
y.-di 22b11	54b7, 57a5, 58b15, 59a11, 59b12,
y.-düm 40a3	61a10, 61a3, 61a9, 63a11, 63a12, 63b4,
y.-ür 22b16	63b4, 63b6, 64a17, 65a11, 65a17,
y.-ürsin 55a7	67a14, 69a16, 69b17, 70b15, 70b4,
yigin: Metinde özel isim.	70b4, 70b5, 70b5, 71a2, 71a3, 71a4,
y. 40a10	72a4, 73a5, 74a1, 74a1, 73a10, 73a10,
yigit: Yiğit.	74a10, 74a14, 74a4, 74a5, 74b17, 78b3,
y. 11b8, 16b1, 51a17	78b3, 78b3, 79a8
y.+i 79b11	yiti: Sert, keskin, şiddetli.
y.+ler 64a2	y. 22b9
yine: Yine, tekrar.	yitmiş: Yetmiş.
y. 2a7, 2a11, 3a1, 3b4, 6a11,	y. 26b16, 40b5
6b4, 7a7, 8a6, 10b13, 10b13, 11b5,	yitür-: Yitürmek.
12a9, 13b15, 15b11, 16b4, 17a1,	y.-ürdi 34a9
17a5, 17a5, 19a6, 19b3, 22a12,	yoğrul-: Yoğrulmak.
24b16, 28b9, 29b15, 29b16, 30a2,	y.-muş 42b17
30a4, 36a6, 37a17, 37b2, 39a8, 40b1,	yoğlu: Yoksulluk.
40b1, 43b15, 43b3, 43b3, 43b6,	y. 77b1
46b10, 46b12, 47a11, 47a8, 47b12,	yoğsa: Yoksa.

y. 30a6	yol: Yol.
yoşsul: Yoksul.	y. 1b5, 1b5, 3a13, 3b1, 8b2,
y.+a 9b15	12b9, 41b6, 42a5, 42a9, 42b11, 43a13,
yok: Yok. Varın karşıtı.	50b9, 57b14, 59a4, 68a6, 68a7, 68a8,
y. 2b8, 4b2, 4b2, 10b17,	78a6
12b16, 12b16, 13a1, 13a2, 13a3,	y.+a 11a15, 11b3, 16b13, 22a10,
13a4, 13a5, 13a6, 21a5, 30b2, 30b4,	54b11, 71b2, 76a7, 79a7
32b1, 33a10, 35b15, 35b9, 36b3,	y.+da 11b7, 33a10, 34a17, 38a2,
38a14, 38a15, 43a7, 43a9, 55b10,	70b9
56a9, 58a4, 58b5, 63a14, 63a14,	y.+dan 5b3, 76b12
68a6, 72b16, 73a16, 78b4, 78b5,	y.+ı 41a9, 46a5, 65b8
78b7, 80a1	y.+ına 9b10, 22b13, 27b3, 27b4,
y.+dur 2b14, 16b8, 65a7,	30a11, 30b9, 33a6, 33a7, 34b15, 47a6,
65a8, 65b12, 77b16, 80a4	54a12, 56a3, 57b1, 73b16
y.+durur 7a6, 32a5, 60a13	y.+ında 2a16, 30a15, 30a17,
y.+sa 4a2, 67a5	30b1, 30b5, 57a12
y.+ıdı 35b5, 44b7	y.+larda 6b7
y.+udı 72b9	y.+larımız 8b8
yokla-: Yoklamak.	y.+umuz 8b3
y.-dum 40a2	y.+un 17b6, 22b3, 32a1
y.-rdı 34a14	

y.+una 7b5, 14b5, 16a10,	y.+ümüz 34b4, 77a10
30a6, 31b13, 33a10, 33a8, 33a8,	yöre: Yöre. Mahal, civar.
33a9, 37a3, 39b8, 40a14, 68a11,	y.+sinde 40b12
68a14, 70b10, 71b1, 79a10	y.+sinden 20b4
y.+unda 3a16, 30a9, 30a14,	yu-: Yumak. Yıkamak.
38a10, 39a7, 46a11, 56b9, 70b13,	y.-dı 13a9
71b5, 76a3, 77b8	y.-dılar 16b4, 16b7
y.+unı 44b15, 78b15	y.-riken 66b5
y.+uñ 50b17, 76a7, 76b11	y.-sun 66b3, 66b4
y.+uñı 76b9	y.-yan 69b5
y.+uñuz 48b4	y.-yub 74a2
yoldāş: Yoldaş. Aynı yolu paylaşan.	yud-: Yutmak.
Yol arkadaşı.	y.-arsın 48b10
y. 3a15, 48a6, 48a6	yufka: Zayıf, ince.
yorğan: Yorgan.	y. 32b4
y. 64a5	yuşaru: Yukarı.
yorul-: Yorulmak.	y. 34a6, 47b7, 67a14
y.-maz 46b16	yum-: Yummak.
yön: Yön. Taraf.	y.-a 37b12
t.+e 43b5	yun-: Yunmak.
y.+üme 41a12	y.-dı 10a17

y.-gıl 10a15	y.+in 17b8
yusūf (Ar.): İsrailoğullarından Hz.	y.+ine 69a6
Yakub'un oğludur.	y.+ler 58a4, 60a7, 69a4, 69a5, 70a1
y. 3b13, 3b14	70a10, 70a8, 74a10
y.+u 3b15	y.+leri 44a1, 70b4
y.+uñ 3b7	y.+üm 16b3, 75a10
yüce: Yüce.	y.+ümde 65a8
y. 6b6, 22b6, 33a11, 34a13,	y.+lerine 74a4
34b5, 46b5, 51b12, 52b9, 53a12,	yürü-: Yürümek.
56a2, 59a10, 60a15, 80a15	y. 11a4, 11a6, 11a8, 11a9,
y.+sinden 20a12	11b11, 13b12, 15a5, 17a8, 22b5, 23a3,
yük: Yük.	25a7, 38a12, 38a12, 41a16, 41a6, 50b6,
y. 75a15, 75a9, 75a9	52a4, 60a1, 61b1, 62b5, 78a13, 78a15,
y.+i 26b16	79a3
y.+ün 26b17	y.-di 62b6, 67a14
yüklet-: Yükletmek.	y.-diler 15b5
y.-meyeler 75a9	y.-ñ 20a5
yürek: Kalp.	y.-r 38a8, 41b8
y. 70b1, 71b9, 74a11, 74a12	y.-rdi 30b12, 36b2, 36b9, 44b9
y.+i 56b8, 70a16, 77a9	y.-rdük 68a14
y.+im 16b7, 29a11	y.-rem 3a11, 30b4

y.-rken 54b11

y.-rler 36a16

y.-se 36b8, 50b11

y.-ye 57b7

yüz: Yüz, çehre.

y. 7b7, 11a2, 12a10, 15a3,

21b8, 26a13, 28b9, 29a2, 31a16,

37a5, 37a6, 37a6, 41b16, 53b1, 55b9,

60b3, 63a6, 78b8, 80b11

y.+de 49b7

y.+i 2b12, 2b13, 4b12, 5b7,
6b6, 10b4, 17b1, 22a1, 24b8, 28a1,

29b11, 38b13, 45b5, 49a13, 50a9,

53a3, 53a7, 53a8, 54b9, 54b10,

54b13, 55a1, 55a3, 55a8, 56a14,

57b13, 59a6, 59a13, 60a17, 62b10,

64b14, 64b9, 73b5, 74b10, 75a10,

75a4, 75b9, 78b1, 78b6, 80a

y.+in 2a14, 9b12, 13b17,
14a1, 14a2, 15a6, 34a3, 35b14, 55b16

y.+ine 5b8, 7b3, 9a5, 10b10,

13b6, 16b9, 44a10, 58b12, 58b6, 58b7,

62b6, 63a15, 63a3, 67a1, 73a14, 73a6,

73b1, 73b3

y.+ini 16a6, 26a10, 26a9, 30b6,

33b12, 33b8, 35b12, 38b10, 42b4,

43b12, 47a5, 47b3, 60b8, 78b2

y.+inüñ 55b17

y.+iñ 19b2

y.+iñi 25b2

y.+leri 39a3, 63b15, 64a5, 77a3,
79b12

y.+lerini 73a17

yüzlü: Yüzü herhangi bir nitelikte olan.

y. 25b1

Z

zād (Ar.): Azık.

z. 33a12, 55a3

zāde (Ar.): ‘Çok olsun, artsın!’
mânâsında iyi bir dilek sözü.

z. 24a15

za' firān (Ar.): Safran.

z.+üñi 57a1

z. 64a5

zālim (Ar.): Haksızlık eden.

z.+a 69b2

z. 17a10

zāhir (Ar.): Görünen, açık, belli
meydanda.

zamān (Ar.): Zaman, vakit.

z. 1b10, 5b12, 5b2, 10b9,

59a14, 79b7

12a11, 12a8, 13a4, 27b1, 39b3,

z.+da 8b17, 22a9, 31a5, 33b6,

48b14, 49a6, 49b7, 56a8, 56a11,

38a15, 48a15, 50a8, 79a6, 79b10

62a10, 67b12

z.+a 37a7

zahmet (Ar.): Sıkıntı, eziyet,
rahatsızlık.

z.+dur 24a15

z. 23b1, 34a15, 36a9, 67b5

z.+ında 31a3

z.+idir 67a17

z.+lar 47b13

za' if (Ar.): Zayıf.

z.+uñ 31a8

z. 2a14, 3a10, 4a10, 11b4,

zāmrā: Özel isim.

27b7, 57a3, 60a4, 77a13

z. 16a12, 16b1

a.+dür 11a16, 65b12

z.+idi 12a1

z.+em 55a17

e.+ya 13b7

a.+i 5b6, 21b8

zānn (Ar.): Sanan.

z.+iñ 2b3, 2b14

z.+ı 50a10

z.+lere 56a12

zār (Far.): Ağlayan, inleyen.

z. 1b13, 3a1, 43b1, 47a16,
53b6.ne, 59b13, 62a4, 64b13, 69a9,
70a13, 71b10, 72a11, 73a15, 73a16,
75b3, 75b12, 79b4

z.+ı 47b3, 72a3, 74a4

z.+ıla 60a4

z.+ını 47b1

ẓarb (Ar.): Darp.

z.+ı 18b10, 69a4

ẓāyī^c (Ar.): Elden çıkan, kaybolan,
yitik.

z. 72a12

ẓebūn (Far.): Zayıf, güçsüz.

z. 22b11

zeḥi: Gerçekten.

z. 23b14, 39a4, 75b13

ẓehr (Ar.): Zehir.

z. 1b16, 38b17

z.+in 8b13

ẓekāt (Ar.): İslamın beş şartından biri
olan, mal ve paranın, paklığını ve

helâllüğünü sağlamak üzere, kırkta birinin
her yıl sadaka olarak dağıtılması.

z. 58a14

ẓerre (Ar.): Ufak parça.

z. 29b12, 30b4, 61a1, 76b15,

76b15, 76b16

z.+ce 44a1

z.+den 21a7, 21a7, 76b15

z.+sinden 52b5, 78b13

z.+sini 7b8, 37a10

ẓemīn (Far.): Yer, yeryüzü.

z. 73a5

z.+e 1b14

ẓevāl (Ar.): Yerinden ayrılıp gitme.

z. 67a5, 73b8

ẓevḳ (Ar.): Hoşa giden hal.

z. 49a12

z.+i 4a9, 76b10

ẓī (Ar.): ‘Sahip’ anlamında kelimelerin
başlarına getirilerek birleşikler yapar.

z. 62a12, 62b3

zihī (Ar.): Ne güzel, ne hoş.

z. 34b2

zıkr (Ar.): Anma, anılma.

z. 34a5, 68a4

z.+i 36a9

z.+ini 68a6

zinā (Ar.): Nikahsız çiftleşme.

z.+lar 79b10

zindān (Far.): Karanlık, yer altı

hapishanesi.

z. 1b15

zirā (Far.): Çünkü, şundan dolayı.

z. 17a2, 24a8, 32b1, 45a3,

49a5, 52b11, 66b12

ziyā (Ar.): Işık, aydınlık.

i.+sı 13a2, 34a4

i.+sından 21a2

ziyāret (Ar.): Görmeye gitme,

görüştürmeye gitme, gidilme.

z. 7a6, 59a11

z.+imi 59a9

ziynet (Ar.): Ziyinet. Süs eşyası.

z. 50b16, 51a8

zuhūr (Ar.): Görünme, meydana çıkma.

z.+a 6a6

zulm (Ar.): Bir şeyi kendi yerinden

başka bir yere koyma.

z.+ile 26a16

zulmet (Ar.): Karanlık.

z. 8a8, 13a2, 21a2, 56b5

z.+i 8a11

z.+in 8b1, 38b11, 56b5

zülāl (Ar.): Saf, hafif, soğuk, tatlı su.

z.+dür 20a1

z.+i 6a8

zü'l celāl (Ar.): Ululuk sahibi olan

Allāh.

z.l 67a5

zūnnār (Ar.): Papazların bellerine

bağladıkları uçları sarkık, ipten örme

kuşak.

z.+ı 39a10, 39b6

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hayatı hakkında yeterli bilgi bulunmayan Sinanoğlu'nun Arap alfabesiyle yazdığı Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bir eser, Ümîdü'l-Müznibîn çalışmamızın konusunu oluşturmuştur. Eseri “Giriş, Çeviri yazılı metin, İnceleme, İndeks” olmak üzere dört bölümde ele alıp inceledik.

Çalışmamızın giriş bölümünde dönem Türkçesi hakkında bilgi verip Sinanoğlu'nun edebî kişiliği ve eserleri üzerinde durduk. İnceleme bölümünde eserin istinsah edildiği dönemdeki gramatikal özelliklerini tespit etmeye çalıştık. Çeviri yazılı metin bölümünde Arap harfleriyle yazılan metni transkripsiyon alfabesiyle gösterdik. Son olarak ise gramatikal dizin ile birlikte eserin sözlük kısmını oluşturduk. Burada, metinde yer alan kelimeler alfabetik olarak sıralanarak anlamları verilmiştir. Sözcüklerin aldığı ekler ise gramatikal dizin sırasında belirtilen şekilde sıralanmış, varak ve satır numaraları kelimelerin sonlarına eklenmiştir. Eser bugünkü Türkiye Türkçesi içerisinde de değerlendirilerek aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

1. Ümîdü'l-Müznibîn din , ahlâk ve Hz. Muhammed (s.a.v.) hayatından bahseden bir eserdir.
2. Milli Kütüphanenin Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu kısmında “06 Mil. Yz. A 9502” kayıtlı olan nüsha ile Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesinde “19 Hk 6719” kayıtlı olan nüshası çalışılmıştır.

3.Eserde Türkçe ve Arapça kelimeler oldukça fazla kullanılmıştır. Madde başı olarak ele aldığımız “2320” kelimenin dillere göre dağılımı şu şekildedir:

Türkçe : 1106 % 47,5

Arapça : 993 % 43

Farsça : 221 % 9,5

4.Metinde kalın sıradan ünlülü kelimelerin başındaki “t” ünsüzü bazen tı (ط), bazen dal (د) ile yazılmıştır:

ıoldur- 4a16, ıolu 6a7, dutar 11b9, dutsan- 26a5

5.Eserde “n” ünsüzü kef (ك) harfi ile yazılmıştır:

idüñ 27a6, senüñ 30a9, 30a11 46a/7

6.“İle” edatı bazen kelimeye bitişik yazılmıştır:

anuñ ıla > anuñla 78a8, ıalkı ıla > ıalkı ıla 78a14

7.+ki aitlik eki metnimizde kalınlık-incelik uyumuna girmiştir:

ıapumuzdağı 63b7

8.Eserde ayrılma hâli eki +dan/+den biçimindedir. Ancak +din şeklinde kullanıldığına da rastladık:

anlar+dan 65a8, öñ+din 65b10

9. Metnimizde, teklik 1 şahıs ekinin “n”li biçimine de rastlanmaktadır:

açayın 37b5, saçayın 37b5

10. Metinde şimdiki zaman ekine rastlayamadık ancak; geniş zamanın şimdiki zaman anlamı da kattığını gördük:

bilürem 3b14

11. “*ol, ...ıl, it, eyle, vir-, ...al-, gel-, getir-, bul-*” vb. yardımcı fiiller, Arapça, Farsça, ve Türkçe isimlerle birleşerek birleşik fiiller oluşturmuştur.

12. *-ğan / -gen* sıfat fiil ekinin metinde *-an / -en* şekline dönüştüğü görülmektedir:

içen 6a8, kıalan 12b16, bilen 44a3

13. Aitlik eki, hem *+ki* hem de *+πı* şekliyle kullanılmıştır:

bizdeki 56a16, kıapumuzdağı 63b7

14. *-ki* bağlacı metinde kim olarak da kullanılmıştır:

kim 56b3

15. Bazı eklerdeki “*d*” ünsüzü *t* leşerek ünsüz uyumuna girmiştir:

*cennetde 69a9 “cennette” gökden 5b13 “gökten”, virmekden 30a15 “virmekten”,
itdüm 51b5 “ettim”, geçdi 60a12 “geçti”*

16. Bazı kelimelerdeki “*i*” ünlüsü bugün “*e*”lidir:

iy 21a6 “ey”, vir- 22a8 “ver”, yir 38a4 “yer”

17. Metinde “*t*” biçimiyle geçen kelimelerden bazıları bugün “*d*”lidir:

ıolu 6a7 “dolu”, ıokuz 43a10 “dokuz”, ıoğrı 65b8 “doğru”

18. Bugün “*t*”li olan bazı kelimeler ise metinde “*d*”lidir:

dutdılar 69b11 “tuttılar”, dürlü 13b11 “türlü”

19. Günümüzde “*h*” biçimiyle geçen bazı kelimeler metnimizde “*k*” ünsüzünü korumaktadır:

kankı 3b5 “hangi”

20. Geniş zaman üzerine gelen birinci tekil şahıs eki “a,e” düz geniş ünlüsü bugün darlaşarak “ı, i, u, ü” şeklinde kullanılır olmuştur:

ķulıyam 71b16 “ķuluyum”

21. Kalınlık-incelik uyumu bakımından ünlü uyumu günümüzdeki gibidir. Yalnız günümüzde kalınlık-incelik uyumuna uymayan “dahi” kelimesinin metnimizde uyduğu görölmektedir:

dağı 71b9 “dahi”

22. Metinde düzlük-yuvarlaklık uyumu bakımından belli bir tutarlılık söz konusu değildir. Bugün düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan eklerin metnimizde uymadığu göze çarpar:

gördi 73a15 “gördü”, iderler 38a8 “ederler”, kendü 39a9 “kendi”

23. Eserde geçen Türkçe kelimelerin birkaçı hariç bugün de kullanıldığını söyleyebiliriz.

artuk: 65a3 “başka”

ķaçan: 70a10 “ne zaman”

ķanķı: 3b5 “hangi”

đuřřa: 40a12 “üzölmek”

yarağ eyle- : 11a11 “hazırlamak”

24. Eserde günümüzde kullanılamayan Eski Anadolu Türkçesi Dönemine ait pek çok arkaik kelime kullanılmıştır:

ķaķı-: 23b1 “öfkenlenmek”

ķıĝır-: 39b2 “davet etmek”

ķamu: 1b5 “herkes”

ķaravaş: 55a16 “cariye”

oĝtın: 5b10 “vakitte”

oņat: 66b6 “doĝru”

oņul-: 71b8 “şifa bulmak”

sı-: 34b17 “kırmak”

sıņuk: 77a7 “kırık”

KAYNAKÇA

- AKKUŞ, Muzaffer, *Kitab-ı Gunya*, TDK Yayınları, Ankara, 1995.
- BANGUOĞLU, Tahsin, *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2007.
- Bursalı Mehmet Tahir, *Osmanlı Müellifleri I-II-III*, Bizim Büro, Ankara, 2000.
- CEMİLOĞLU, İsmet, *14. Yüzyıla Ait Bir Kısas-ı Enbiyâ Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi*, TDK Yayınları, Ankara, 2000.
- CİCİ, Recep, *Osmanlı Dönemi İslam Hukuku Çalışmaları*, Birinci Baskı, Arasta Yayınları, Bursa, 2001.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 2002.
- EREN, Hasan, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara, 1999.
- ERGİN, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi (Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri için)* Bayrak Yayınları, İstanbul, 2009.
- ERKAN, Arif, *El-Beyan Arapça-Türkçe Büyük Sözlük*, Yasin Yayınevi, İstanbul, 2006.
- GÜLSEVİN, Gürer, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara, 1997.
- GÜLSEVİN, Gürer; BOZ, Erdoğan, *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004.
- Feridüddin Attâr, *Tezkiretü'l-Evliyâ, (Tercüme-Süleyman Uludağ) C I.II*, Mavi Yayıncılık, İstanbul, 2002.
- Hicri Takvimi Miladi Takvime Çevirme, <http://193.255.138.2/takvim.asp>, Ankara, 2002

- KANAR, Mehmet, *Farsça Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul, 2008.
- KARATAŞ, Turan, *Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004
- KORKMAZ, Zeynep, *Grammer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara, 2003.
- KORKMAZ, Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara, 2003.
- KORKMAZ, Zeynep, *Marzubân-nâme Tercümesi*, A.D.T.C. Fakültesi Yayınları, Ankara, 1973.
- KÖKTEKİN, Kâzım, *Eski Anadolu Türkçesi*, Fenomen, Ankara, 2008.
- MAZIOĞLU, Hasibe (1974), *Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler*, Türkoloji Dergisi, C. VI. S. 1, s. 31
- Muallim Naci, *Lugat-ı Naci*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1995.
- ÖZER, Hasan, *Usûl-ı Vusûl-ı İlâhiyye*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Tokat, 2007.
- ÖZKAN, Mustafa, *Türk Dilinin Gelişim Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2000.
- ÖZKAN, Mustafa, *Türkçenin Ses ve Yazım Özellikleri*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2001.
- PALA, İskender, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2005
- SOLMAZ, Ali Osman, *Gül ü Hüsrev*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 2007.
- Şemseddin Sâmî, *Kamûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2007.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer-Metin-Sözlük*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1994.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri, *Mevlid*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1970.

- TOPARLI, Recep, *İrşâdü'l-Mülûk ve's-Selâtin*, TDK Yayınları, Ankara, 1992.
- TOPARLI, Recep, *Ahmet Vefik Paşa, Lehçe-i Osmânî*, TDK Yayınları, Ankara, 2000.
- Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları (10. Baskı) , Ankara, 2005
- ŞEYLAN, Ali, *Hikmet-nâme (İnceleme-Metin-Sözlük-Dizin)*, İstanbul, 2003.
- VURAL, Hanifi, *Çobannâme*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak. Yayınları, Tokat, 2004.
- VURAL, Hanifi, *Letâyif-nâme (Giriş-Metin-Gramatikal Dizin)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Erzurum, 1999.
- Yazım Kılavuzu*, TDK Yayınları, Ankara, 2008.
- YELTEN, Muhammet, *Şirvanlı Mahmud, Kitâb-ı Kemâliyye (Giriş-İnceleme-Cümle-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)*, Edebiyat Fak. Yayınları, İstanbul, 1993.
- Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara Ü Basımevi, Ankara, 1983.
- ZÜLFİKAR, Hamza, *Türkçede Ses Yansımali Kelimeler*, TDK Yayınları, Ankara, 1995.

ÖZGEÇMİŞ

Temmuz 1985 Kurşunlu doğumlu olan Ahmet KİRAZ, ilköğrenimini Ankara'da 24 Kasım İlköğretim Okulunda, ortaöğrenimini Ankara / Kurşunlu Sağlık Meslek Lisesinde tamamladı. 2003 yılında Tokat / Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazandı. Mart 2006'da Tokat Devlet Hastanesi'ne Sağlık Memuru olarak göreve başladı. Temmuz 2007'de Fakülteyi bitirdi. Dört yıllık lisans eğitiminden sonra 2008 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı - Yeni Türk Dili Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. Temmuz 2009'da Mediha KİRAZ ile evlendi. Halen Tokat Devlet Hastanesinde çalışmaktadır.

